

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

64 metai

2021 m. lapkričio 17 d.

Turinys

EUROPOS PARLAMENTAS

2020–2021 m. SESIJA

2021 m. vasario 8–11 d. posėdžiai

PRIIMTI TEKSTAI

I Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės

REZOLIUCIJOS

Europos Parlamentas

2021 m. vasario 9 d., antradienis

2021/C 465/01	Europos Parlamento sprendimas neprieštarauti Komisijos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) 2019/424, (ES) 2019/1781, (ES) 2019/2019, (ES) 2019/2020, (ES) 2019/2021, (ES) 2019/2022, (ES) 2019/2023 ir (ES) 2019/2024 nuostatos dėl serverių ir duomenų saugojimo gaminių, variklių ir tolydžiojo reguliavimo pavarų, šaldymo aparatų, šviesos šaltinių ir atskirų valdymo įtaisų, elektroninių vaizduoklių, buitinių indaplovių, buitinių skalbyklių bei buitinių skalbyklių-džiovyklių ir prekėms tiesiogiai parduoti skirtų šaldymo aparatų ekologinio projektavimo reikalavimų, projektui (D069494/02 – 2020/2917(RPS))	2
---------------	--	---

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

2021/C 465/02	2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Centrinio Banko 2020 m. metinės ataskaitos (2020/2123(INI))	4
2021/C 465/03	2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujo žiedinės ekonomikos veiksmų plano (2020/2077(INI))	11
2021/C 465/04	2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Direktyvos 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos įgyvendinimo (2020/2029(INI))	30

2021/C 465/05	2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos 43 straipsnio įgyvendinimo (2020/2047(INI))	47
2021/C 465/06	2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2016–2018 m. metinės ataskaitos dėl visuomenės teisės susipažinti su dokumentais (Darbo tvarkos taisyklių 122 straipsnio 7 dalis) (2019/2198(INI))	54
2021/C 465/07	2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl nelygybės mažinimo ypatingą dėmesį skiriant dirbančiųjų skurdui (2019/2188(INI))	62
2021/C 465/08	2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl COVID-19 poveikio jaunimui ir sportui (2020/2864(RSP))	82
2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis		
2021/C 465/09	2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES asociacijos susitarimo su Ukraina įgyvendinimo (2019/2202(INI))	87
2021/C 465/10	2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ (2020/2818(RSP))	110
2021/C 465/11	2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Astravo (Baltarusija) atominės elektrinės saugos (2021/2511(RSP))	123
2021/C 465/12	2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl humanitarinės ir politinės padėties Jemene (2021/2539(RSP))	126
2021/C 465/13	2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Mianmare (2021/2540(RSP)) . . .	135
2021/C 465/14	2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija „Ruanda, Paulo Rusesabaginos atvejis“ (2021/2543(RSP))	143
2021/C 465/15	2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žmogaus teisių padėties Kazachstane (2021/2544(RSP))	147
2021/C 465/16	2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl politinės padėties Ugandoje (2021/2545(RSP))	154
2021/C 465/17	2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija „25 metai po Pekino deklaracijos ir veiksmų platformos priėmimo: su moterų teisėmis susiję ateities uždaviniai Europoje“ (2021/2509(RSP)) . . .	160

II *Komunikatai*

BENDROS DEKLARACIJOS

Europos Parlamentas

2021 m. vasario 9 d., antradienis

2021/C 465/18	2021 m. vasario 9 d. Europos Parlamento sprendimas dėl prašymo atšaukti Álvaro Amaro imunitetą (2019/2150(IMM))	170
---------------	---	-----

III Parengiamieji aktai

Europos Parlamentas

2021 m. vasario 9 d., antradienis

2021/C 465/19	2021 m. vasario 9 d. Europos Parlamento sprendimas dėl Europos Centrinio Banko pasiūlymo dėl Europos Centrinio Banko priežiūros valdybos pirmininko pavaduotojo skyrimo (N9-0080/2020 – C9-0425/2020 – 2020/0910(NLE))	172
2021/C 465/20	P9_TA(2021)0032 Ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolė ***I 2021 m. vasario 9 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės (kodifikuota redakcija) (COM(2020)0048 – C9-0017/2020 – 2020/0029(COD)) P9_TC1-COD(2020)0029 Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. vasario 9 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2021/... dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės (kodifikuota redakcija)	174
2021/C 465/21	Europos Parlamento sprendimas neprieštarauti 2021 m. sausio 19 d. Komisijos deleguotajam reglamentui, kuriuo dėl 2021 metais skiriamų Sąjungos paramos kaimo plėtrai sumų iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 I priedas (C(2021)00188 – 2021/2517(DEA))	175
2021/C 465/22	Europos Parlamento sprendimas neprieštarauti 2021 m. sausio 27 d. Komisijos deleguotajam reglamentui, kuriuo iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2020/884, kuriuo dėl COVID-19 pandemijos 2020 m. nukrypstama nuo Deleguotojo reglamento (ES) 2017/891 vaisių ir daržovių sektoriaus nuostatų ir nuo Deleguotojo reglamento (ES) 2016/1149 vyno sektoriaus nuostatų, ir Deleguotasis reglamentas (ES) 2016/1149 (C(2021)00371 – 2021/2530(DEA))	176
2021/C 465/23	Europos Parlamento sprendimas neprieštarauti 2020 m. gruodžio 21 d. Komisijos deleguotajam reglamentui, kuriuo keičiantis įkaitu reikalingų tam tikrų rizikos valdymo procedūrų taikymo pradžios datų nustatymo iš dalies keičiami Deleguotuoju reglamentu (ES) 2016/2251 nustatyti techniniai standartai (C(2020)9147 – 2020/2942(DEA))	178
2021/C 465/24	Europos Parlamento sprendimas neprieštarauti 2020 m. gruodžio 21 d. Komisijos deleguotajam reglamentui, kuriuo dėl tam tikrų rūšių satarčių tarpuskaitos prievolės įsigaliojimo datos iš dalies keičiami deleguotaisiais reglamentais (ES) 2015/2205, (ES) 2016/592 ir (ES) 2016/1178 nustatyti techniniai reguliavimo standartai (C(2020)9148 – 2020/2943(DEA))	180

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

2021/C 465/25	P9_TA(2021)0038 Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės nustatymas ***I 2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (COM(2020)0408 – C9-0150/2020 – 2020/0104(COD)) P9_TC1-COD(2020)0104 Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. vasario 10 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė	182
---------------	--	-----

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

2021/C 465/26

P9_TA(2021)0046

Finansinių priemonių rinkos ***I

2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria siekiant padėti ekonomikai atsigausti nuo COVID-19 pandemijos iš dalies keičiamos Direktyvos 2014/65/ES nuostatos dėl informacijos teikimo reikalavimų, produktų valdymo ir pozicijų apribojimų (COM(2020)0280 – C9-0210/2020 – 2020/0152(COD))

P9_TC1-COD(2020)0152

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. vasario 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2020/..., kuria iš dalies keičiama Direktyva 2014/65/ES, kiek tai susiję su informacijos teikimo reikalavimais, produktų valdymu ir pozicijų apribojimais, ir direktyvos 2013/36/ES bei (ES) 2019/878, kiek tai susiję su jų taikymu investicinėms įmonėms, siekiant paskatinti atsigavimą nuo COVID-19 krizės

185

2021/C 465/27

P9_TA(2021)0047

ES atsigavimo prospektas ir finansų tarpininkams skirti tiksliniai pakeitimai siekiant padėti ekonomikai atsigausti nuo COVID-19 pandemijos ***I

2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl ES atsigavimo prospekto ir finansų tarpininkams skirtų tikslinių pakeitimų siekiant padėti ekonomikai atsigausti nuo COVID-19 pandemijos iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1129 (COM(2020)0281 – C9-0206/2020 – 2020/0155(COD))

P9_TC1-COD(2020)0155

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. vasario 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1129, kiek tai susiję su ES atsigavimo prospektu ir finansų tarpininkams skirtais tiksliniais pakeitimais, ir Direktyva 2004/109/EB, kiek tai susiję su vieno elektroninio ataskaitų teikimo formato naudojimu teikiant metines finansines ataskaitas, siekiant paremti ekonomikos atsigavimą nuo COVID-19 krizės

186

2021/C 465/28

P9_TA(2021)0048

Laiko tarpinių naudojimo taisyklių laikinas palengvinimas Sąjungos oro uostuose ***I

2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl laiko tarpinių naudojimo taisyklių laikino palengvinimo Bendrijos oro uostuose dėl COVID-19 pandemijos iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 95/93 (COM(2020)0818 – C9-0420/2020 – 2020/0358(COD))

P9_TC1-COD(2020)0358

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. vasario 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 95/93, kiek tai susiję su laiko tarpinių naudojimo Sąjungos oro uostuose taisyklių laikinu palengvinimu dėl COVID-19 krizės

188

Laikinosios priemonės dėl pažymėjimų ir licencijų galiojimo („Omnibus II“)**I

2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo, atsižvelgiant į COVID-19 protrūkį, nustatomos konkrečios laikinosios priemonės dėl tam tikrų pažymėjimų, licencijų bei leidimų atnaujinimo arba pratęsimo ir tam tikrų periodinių patikrinimų ir kvalifikacijos kėlimo kursų atidėjimo tam tikrose transporto teisės aktais reglamentuojamose srityse, taikomos referenciniais laikotarpiais, einančiais po Reglamente (ES) 2020/698 nurodytų laikotarpių (COM(2021)0025 – C9-0004/2021 – 2021/0012(COD))

P9_TC1-COD(2021)0012

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. vasario 11 d. per pirmąją svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo, atsižvelgiant į tebesitęsiančią COVID-19 krizę, nustatomos konkrečios laikinosios priemonės dėl tam tikrų pažymėjimų, licencijų bei leidimų atnaujinimo arba pratęsimo, tam tikrų periodinių patikrinimų ir kvalifikacijos kėlimo kursų atidėjimo tam tikrose transporto teisės aktais reglamentuojamose srityse ir tam tikrų Reglamente (ES) 2020/698 nurodytų laikotarpių pratęsimo

Simbolių paaiškinimai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra: antrasis svarstymas
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra: trečiasis svarstymas

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Parlamento pakeitimai

Naujos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu***. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu ■ arba perbraukiamos. Pakeistos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint ***pusjuodžiu kursyvu***, o ankstesnį nereikalingą tekstą išbraukiant arba perbraukiant.

EUROPOS PARLAMENTAS

2020–2021 m. SESIJA

2021 m. vasario 8–11 d. posėdžiai

PRIIMTI TEKSTAI

2021 m. vasario 9 d., antradienis

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2021)0033

Neprieštaravimas įgyvendinimo priemonei: ekologinio projektavimo reikalavimai su energija susijusiems gaminiams

Europos Parlamento sprendimas neprieštarauti Komisijos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) 2019/424, (ES) 2019/1781, (ES) 2019/2019, (ES) 2019/2020, (ES) 2019/2021, (ES) 2019/2022, (ES) 2019/2023 ir (ES) 2019/2024 nuostatos dėl serverių ir duomenų saugojimo gaminių, variklių ir tolydžiojo reguliavimo pavarų, šaldymo aparatų, šviesos šaltinių ir atskirų valdymo įtaisų, elektroninių vaizduoklių, buitinių indaplovių, buitinių skalbyklių bei buitinių skalbyklių-džiovyklių ir prekėms tiesiogiai parduoti skirtų šaldymo aparatų ekologinio projektavimo reikalavimų, projektui (D069494/02 – 2020/2917(RPS))

(2021/C 465/01)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) 2019/424, (ES) 2019/1781, (ES) 2019/2019, (ES) 2019/2020, (ES) 2019/2021, (ES) 2019/2022, (ES) 2019/2023 ir (ES) 2019/2024 nuostatos dėl serverių ir duomenų saugojimo gaminių, variklių ir tolydžiojo reguliavimo pavarų, šaldymo aparatų, šviesos šaltinių ir atskirų valdymo įtaisų, elektroninių vaizduoklių, buitinių indaplovių, buitinių skalbyklių bei buitinių skalbyklių-džiovyklių ir prekėms tiesiogiai parduoti skirtų šaldymo aparatų ekologinio projektavimo reikalavimų, projektą (D069494/02,
- atsižvelgdamas į 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB, nustatančią ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą ⁽¹⁾, ypač į jos 15 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Direktyvos 2009/125/EB 19 straipsnio 1 dalyje nurodyto komiteto 2020 m. lapkričio 11 d. pateiktą nuomonę,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 14 d. Komisijos laišką, kuriame ji prašo pareikšti, jog Parlamentas neprieštaraus Komisijos reglamento projektui,
- atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto 2021 m. sausio 28 d. laišką Komitetų pirmininkų sueigos pirmininkui,
- atsižvelgdamas į 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką, 5a straipsnio 3 dalį ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 112 straipsnio 4 dalies d punktą ir 111 straipsnio 6 dalį,
- atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto rekomendaciją dėl sprendimo,

⁽¹⁾ OL L 285, 2009 10 31, p. 10.

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

2021 m. vasario 9 d., antradienis

- atsižvelgdamas į tai, kad per Darbo tvarkos taisyklių 111 straipsnio 6 dalies trečioje ir ketvirtoje įtraukose nustatytą terminą, kuris pasibaigė 2021 m. vasario 9 d., nebuvo pareikšta prieštaravimų,
- A. kadangi 2020 m. gruodžio 5 d. Komisija perdavė Parlamentui Komisijos reglamento projektą ir nuo tos dienos prasidėjo tikrinimo laikotarpis, per kurį Parlamentas gali pateikti prieštaravimą dėl to reglamento;
- B. kadangi 2019 m. Komisija priėmė reglamentus (ES) 2019/424⁽³⁾, (ES) 2019/1781⁽⁴⁾, (ES) 2019/2019⁽⁵⁾, (ES) 2019/2020⁽⁶⁾, (ES) 2019/2021⁽⁷⁾, (ES) 2019/2022⁽⁸⁾, (ES) 2019/2023⁽⁹⁾ ir (ES) 2019/2024⁽¹⁰⁾ (iš dalies pakeisti reglamentai) dėl serverių ir duomenų saugojimo gaminių, variklių ir tolydžio reguliavimo pavarų, šaldymo aparatų, šviesos šaltinių ir atskirų valdymo įtaisų, elektroninių vaizduoklių, buitinių indaplovių, buitinių skalbyklių bei buitinių skalbyklių-džioviklių ir prekėms tiesiogiai parduoti skirtų šaldymo aparatų ekologinio projektavimo reikalavimų;
- C. kadangi buvo nustatyta techninių problemų, kurios trukdytų tinkamai įgyvendinti iš dalies pakeistus reglamentus nuo jų taikymo pradžios datos 2021 m.; kadangi dėl to Komisija parengė reglamento projektą, siekdama spręsti šiuos techninius klausimus ir paaiškinti bei suderinti tam tikras iš dalies pakeistų reglamentų nuostatas; kadangi, *inter alia*, Komisijos reglamento projekte numatyta bendra „deklaruojamosios vertės“ apibrėžtis, siekiant paaiškinti vertes, kurios turi būti pateiktos rinkos priežiūros institucijoms atitikties tikrinimo ir ypač fizinių bandymų tikslais;
- D. kadangi Komisijos reglamento projektas turėtų įsigalioti ne vėliau kaip 2021 m. kovo 1 d., kad iš dalies pakeistų reglamentų pakeitimai būtų pradėti taikyti tą pačią dieną kaip dauguma iš dalies pakeistų reglamentų;
- E. kadangi šis sprendimas priimamas kaip išimtinė priemonė siekiant išvengti teisinio netikrumo laikotarpio suinteresuotosioms šalims, kurios turi laikytis iš dalies pakeistuose reglamentuose nustatytų reikalavimų;
1. pareiškia, jog neprieštarauja Komisijos reglamento projektui;
 2. paveda Pirmininkui perduoti šį sprendimą Komisijai ir susipažinti – Tarybai.

⁽³⁾ 2019 m. kovo 15 d. Komisijos reglamentas (ES) 2019/424, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi serveriams ir duomenų saugojimo gaminiams keliami ekologinio projektavimo reikalavimai ir iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 617/2013 (OL L 74, 2019 3 18, p. 46).

⁽⁴⁾ Komisijos reglamentas (ES) 2019/1781 2019 m. spalio 1 d., kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi elektros variklių ir tolydžio reguliavimo pavarų ekologinio projektavimo reikalavimai, iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 641/2009, kuriuo nustatomi autonominių beriebokšlių apytakinį siurblių ir į gaminius įmontuojamų beriebokšlių apytakinį siurblių ekologinio projektavimo reikalavimai, ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 640/2009 (OL L 272, 2019 10 25, p. 74).

⁽⁵⁾ 2019 m. spalio 1 d. Komisijos reglamentas (ES) 2019/2019, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi šaldymo aparatų ekologinio projektavimo reikalavimai ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 643/2009 (OL L 315, 2019 12 5, p. 187).

⁽⁶⁾ 2019 m. spalio 1 d. Komisijos reglamentas (ES) 2019/2020, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi šviesos šaltinių ir atskirų valdymo įtaisų ekologinio projektavimo reikalavimai ir panaikinami Komisijos reglamentai (EB) Nr. 244/2009, (EB) Nr. 245/2009 ir (ES) Nr. 1194/2012 (OL L 315, 2019 12 5, p. 209).

⁽⁷⁾ 2019 m. spalio 1 d. Komisijos reglamentas (ES) 2019/2021, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi elektroninių vaizduoklių ekologinio projektavimo reikalavimai, iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1275/2008 ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 642/2009 (OL L 315, 2019 12 5, p. 241).

⁽⁸⁾ 2019 m. spalio 1 d. Komisijos reglamentas (ES) 2019/2022, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi buitinių indaplovių ekologinio projektavimo reikalavimai, iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1275/2008 ir panaikinamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1016/2010 (OL L 315, 2019 12 5, p. 267).

⁽⁹⁾ 2019 m. spalio 1 d. Komisijos reglamentas (ES) 2019/2023, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi buitinių skalbyklių ir skalbyklių-džioviklių ekologinio projektavimo reikalavimai, iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1275/2008 ir panaikinamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1015/2010 (OL L 315, 2019 12 5, p. 285).

⁽¹⁰⁾ 2019 m. spalio 1 d. Komisijos reglamentas (ES) 2019/2024, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi prekėms tiesiogiai parduoti skirtų šaldymo aparatų ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 315, 2019 12 5, p. 313).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0039

Europos Centrinio Banko 2020 m. metinė ataskaita

2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Centrinio Banko 2020 m. metinės ataskaitos (2020/2123(INI))

(2021/C 465/02)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Centrinio Banko 2019 m. metinę ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į ECB komentarą dėl Europos Parlamento nuomonės, pateiktos jo rezoliucijoje dėl ECB 2018 m. metinės ataskaitos,
 - atsižvelgdamas į Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) ir ECB statutą, ypač į jo 15 ir 21 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 123 straipsnį, 127 straipsnio 1, 2 ir 5 dalis, 130 straipsnį, 132 straipsnį ir 284 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 3 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Eurosistemos ekspertų makroekonominės prognozes euro zonai ir ECB valdančiosios tarybos 2020 m. birželio 4 d. priimtą priemonių rinkinį,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 8 d. paskelbtą nuo 2019 m. spalio mėn. iki 2020 m. kovo mėn. vykdytą ECB apklausą dėl euro zonos įmonių galimybių gauti finansavimą,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 10 d. paskelbtas ECB ekspertų makroekonominės prognozes euro zonai,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 6 d., 2020 m. birželio 8 d. ir 2020 m. rugsėjo 28 d. pokalbius pinigų politikos klausimais su Europos Centrinio Banko Pirmininke Christine Lagarde,
 - atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 28 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo mėn. paskelbtą ECB kriptoturto darbo grupės neperiodinį leidinį Nr. 247 „Stabilizuotosios virtualiosios valiutos. Poveikis pinigų politikai, finansiniam stabilumui, rinkos infrastruktūrai ir mokėjimams bei bankų priežiūrai euro zonoje“,
 - atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl lyčių pusiausvyros skiriant į ES ekonomikos ir pinigų politikos srities pareigybes ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. spalio mėn. ECB ataskaitą dėl skaitmeninio euro,
 - atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio mėn. ECB neperiodinį leidinį Nr. 201 *The use of cash by households in the euro area* („Grynųjų pinigų naudojimas euro zonos namų ūkiuose“),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. atnaujintą ECB aplinkosaugos ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnio 1 dalį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0002/2021),
- A. kadangi Komisijos 2020 m. vasaros ekonominėje prognozoje, atsižvelgiant į ekonominius sukrėtimus, kuriuos sukėlė COVID-19 pandemija, numatoma, kad euro zonos ekonomika 2020 m. susitrauks 8,7 proc., o 2021 m. augs 6,1 proc., ir kad 27 ES valstybių narių ekonomika 2020 m. susitrauks 8,3 proc., o 2021 m. augs 5,8 proc.;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0325.

⁽²⁾ OL C 23, 2021 1 21, p. 105.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- B. kadangi, remiantis ECB ekspertų 2020 m. rugsėjo mėn. makroekonominėmis prognozėmis, prognozuojama, jog metinė infliacija euro zonoje, apskaičiuota taikant suderintą vartotojų kainų indeksą (SVKI), 2020 m. vidutiniškai sudarys 0,3 proc., 2021 m. – 1,0 proc. ir 2022 m. 1,3 proc., tačiau infliacijos prognozės rodo, kad jos lygis euro zonoje bus labai nevienodas;
- C. kadangi, Eurostato duomenimis, 2020 m. rugpjūčio mėn. nedarbo lygis ES sudarė 7,4 proc., o euro zonoje – 8,1 proc.; kadangi prognozuojama, jog nedarbo lygis didės; kadangi nedarbo lygis visoje Sąjungoje pasiskirstęs netolygiai; kadangi valstybėse narėse ir tarp jų esama didžiulių regioninių nedarbo lygio skirtumų; kadangi aukštas jaunimo nedarbo lygis tebėra rimta problema, kurią ES turi išspręsti;
- D. kadangi, remiantis 2020 metų ECB duomenimis apie SVKI, matyti, kad dėl COVID krizės keliose valstybėse narėse juntamas defliacinis poveikis;
- E. kadangi rugsėjo mėn. paskelbtose ECB pasaulinio realiojo BVP prognozėse (neįskaitant euro zonos) 2020 m. numatomas 3,7 proc. mažėjimas, 2021 m. – 6,2 proc. augimas ir 2022 m. – 3,8 proc. augimas;
- F. kadangi, nepaisant nuolatinių Europos Parlamento raginimų sudaryti lyčių požiūriu proporcingą galutinį kandidatų į ECB vykdomosios valdybos pareigas sąrašą, kuriame būtų nurodytos bent dvi pavardės, į galutinį kandidatų naujo Vykdomosios valdybos nario, kuris pakeis Yvesą Merschą, pareigoms užimti sąrašą įtraukti tik vyrai; kadangi ECB valdančiojoje taryboje vis dar yra per mažai moterų;
- G. kadangi 2019 m. ECB grynasis pelnas sudarė 2 366 mlrd. EUR (palyginti su 2018 m. gautu 1 575 mlrd. EUR pelnu); kadangi šį padidėjimą daugiausia lėmė grynųjų palūkanų pajamų iš JAV dolerio portfelio padidėjimas, taip pat turto pirkimo programos (APP) portfelio padidėjimas;
- H. kadangi 2019 m. pabaigoje Eurosistemos balansas pasiekė itin didelę 4 671 425 mln. EUR sumą, ir tai yra antra pagal dydį kada nors fiksuota suma (didžiausia suma užfiksuota 2018 m.);
- I. kadangi MVĮ, sudarančioms ES ekonomikos ir visuomenės pagrindą ir skatinančioms ekonominę ir socialinę sanglaudą, reikia didesnės paramos;
- J. kadangi COVID-19 krizė MVĮ padarė didžiulį poveikį; kadangi bendrų ekonominių perspektyvų pokyčiai turi neigiamą padarinių jų galimybėms gauti finansavimą;
- K. kadangi SESV apibrėžta, jog ECB įgaliojimai yra palaikyti kainų stabilumą ir remti bendrą ekonominę politiką Sąjungoje, siekiant prisidėti prie Sąjungos tikslų įgyvendinimo;
- L. kadangi ES įsipareigojo ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą ir ECB užduotis – padėti pasiekti šį tikslą; kadangi ECB užduotys yra susijusios ne tik su kainų stabilumu, bet ir su bankų sistemos saugumu bei patikimumu ir finansų sistemos stabilumu;
- M. kadangi, remiantis 2019 m. lapkričio mėn. „Eurobarometro“ apklausos duomenimis, 2019 m. visuomenės parama Europos ekonominei ir pinigų sąjungai, turinčiai vieną bendrą valiutą, siekė 62 proc.;
- N. kadangi 2020 m. kovo 18 d. ECB paskelbė apie specialiąją pandeminę pirkimo programą (SPPP) – naują laikiną viešojo ir privačiojo sektorių turto pirkimo programą, kurios finansinis paketas – 750 mlrd. EUR, siekdamas atsverti pinigų politikos poveikio mechanizmui dėl koronaviruso pandemijos euro zonoje kylančią riziką;
- O. kadangi 2020 m. birželio 4 d. ECB valdančioji taryba nusprendė padidinti SPPP paketą iki 1,35 trln. EUR, pratęsti grynojo pirkimo pagal SPPP laikotarpį bent iki 2021 m. birželio mėn. pabaigos ir nustatė, kad pagrindinės sumos, gautos iš pagal SPPP įsigytų vertybinių popierių išpirkimo suėjus jų terminui, bus reinvestuojamos ne trumpiau kaip iki 2022 m. pabaigos; taip pat pažymi, kad iki 2020 m. pabaigos bus vykdomas grynasis pirkimas pagal TPP už 20 mlrd. EUR per mėnesį sumą ir papildomas 120 mlrd. EUR vertės laikinasis pirkimas;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- P. kadangi buvo imtasi kitų politikos priemonių likvidumui užtikrinti, tokių kaip tikslinės ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos (TITRO III) ir konkrečiai pandemijai skirta likvidumo priemonė PELTRO;
- Q. kadangi Europos indėlių garantijų sistemos priėmimas jau gana ilgai atidedamas, nors Komisijos ir ECB pasiūlymuose nurodyta, kad reikia skubiai apsaugoti indėlius ES lygmeniu;

Bendroji apžvalga

1. palankiai vertina ECB vaidmenį užtikrinant euro stabilumą; pabrėžia, kad sutartimis nustatytas ECB nepriklausomumas yra būtina jam priskirtų kainų stabilumo užtikrinimo įgaliojimų įgyvendinimo ir demokratinio teisėtumo išsaugojimo sąlyga; pažymi, kad nepriklausomumas užtikrinamas, jei ECB nesiekia gauti ir nepriima jokių Sąjungos institucijų ar įstaigų, jokios valstybės narės vyriausybės ir jokio kito subjekto nurodymų; pabrėžia, kad šio nepriklausomumo pažeisti negalima, ir, be kita ko, pažymi, kad centrinio banko nepriklausomumas turėtų visada būti papildomas atitinkamu atskaitomybės lygiu; pabrėžia, kad Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatyta, jog, be pagrindinių ECB įgaliojimų palaikyti kainų stabilumą, ECB taip pat turi remti bendrą ekonominę politiką Sąjungoje ir padėti siekti Sąjungos tikslų, jei tai neprieštaruja jo pirminiams įgaliojimams; pabrėžia, kad tvarus vystymasis, konvergencija, visiškas užimtumas ir socialinė pažanga yra bendrieji Sąjungos tikslai, kaip apibrėžta SESV 3 straipsnyje;
2. palankiai vertina tai, kad kaip naujas ECB padalinys įsteigtas kovos su klimato kaita centras;
3. pabrėžia negrįžtamą bendros valiutos pobūdį; pabrėžia, kad euras yra ne tik pinigų politikos, bet ir politinis projektas;
4. yra susirūpinęs dėl precedento neturinčios sveikatos priežiūros, ekonomikos ir socialinės krizės, kurią sukėlė COVID-19 pandemija, dėl kurios euro zonos ekonomika patyrė staigų nuosmukį ir smarkiai pablogėjo darbo rinkos sąlygos, įskaitant didėjančią nedarbą; pažymi, kad tikimasi, jog euro zonos ekonominė veikla atsigaus, nors atsigavimo sparta ir mastas tebėra labai neaiškūs ir netolygūs valstybėse narėse;
5. taip pat yra susirūpinęs dėl to, kad su augimo perspektyvomis numatomos rizikos tendencijos tebėra neigiamos vyraujant išskirtiniam netikrumui, nes ekonomikos nuosmukio ir atsigavimo mastas priklausys nuo viruso plitimo valdymo priemonių trukmės ir veiksmingumo, nuo to, kiek sėkminga bus fiskalinė ir pinigų politika, kuria siekiama sušvelninti neigiamą poveikį pajamoms ir užimtumui, ir nuo to, kokių nuolatinį poveikį pandemija turės pasiūlos pajėgumui, vidaus paklausai ir tarptautinėms tiekimo grandinėms;
6. ragina skubiai iš naujo įvertinti sisteminę riziką finansų sektoriuje po pandemijos; šiomis aplinkybėmis palankiai vertina tai, kad prie Europos sisteminės rizikos valdybos įsteigta darbo taryba pandemijos klausimais; rekomenduoja ateityje vykdant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis įtraukti kokybinių išskirtinės rizikos vertinimą;
7. palankiai vertina ECB pastangas išlaikyti kainų stabilumą; pažymi, kad infliacijos tikslas jau seniai sistemingai nėra pasiekiamas ir kad šioje srityje būtinas didesnis budrumas; pabrėžia, kad pastaraisiais mėnesiais euro zonoje fiksuota defliacija; pabrėžia, kad defliacija kelia reikšmingą riziką euro zonos ekonomikai, todėl gali prireikti tvirtų ECB intervencinių priemonių;
8. palankiai vertina tai, kad ECB svarsto infliacijos vertinimo pritaikymo klausimą; pažymi, kad SVKI yra labai siaura infliacijos vertinimo sąvoka, pagal kurią infliacija euro zonoje nepakankamai įvertinama, nes išlaidų būstui dalis SVKI krepšelyje nurodoma netinkamai^(?); ragina pakoreguoti krepšelį, kad būtų atspindimas faktas, jog Europos namų ūkiai 24 proc. savo pajamų išleidžia su būstu susijusioms išlaidoms; ragina ECB taip pat atsižvelgti į turto kainų infliaciją, kurią, be kita ko, sukelia mažos palūkanų normos; pripažįsta, kad kyla sunkumų, susijusių su pinigų politikos poveikio mechanizmu;
9. palankiai vertina ECB Pirmininkės Ch. Lagarde tvirtą raginimą visapusiškai suderinti fiskalinę ir pinigų politiką ir įsipareigojimą „naudoti visas priemones, kurios duos veiksmingiausių, efektyviausių ir proporcingiausių rezultatų“ euro zonos ekonomikos atsigavimui remti; pabrėžia, kad fiskalinė ir pinigų politika yra labai susijusios ir viena kitą papildo; palankiai vertina ECB laikiną specialiąją pandemine pirkimo programą, kuria remiamas euro zonos ekonomikos atsigavimas;

(?) „Persistent low inflation in the euro area: Mismeasurement rather than a cause for concern?“ ([https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2018/614214/IPOL_IDA\(2018\)614214_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2018/614214/IPOL_IDA(2018)614214_EN.pdf)).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

Pinigų politika

10. palankiai vertina greitą ir svarų ECB pinigų politikos atsaką į COVID-19 krizę nepaprastosios padėties sąlygomis; pripažįsta, kad šis atsakas turi teigiamą poveikį euro zonos ekonominei padėčiai; tikisi, kad ECB teiks paramą tol, kol jos reikės; atkreipia dėmesį į ECB priežiūros valdybos nario Yves Merscho pareiškimą, kad toks lankstumas nebus taikomas kitai veiklai;
11. pabrėžia, kad vien pinigų politikos nepakaks tvariam ekonomikos atsigavimui užtikrinti; pažymi, kad siekiant paskatinti ekonomikos atsigavimą visoje Sąjungoje būtinos konkurencingumą didinančios ir socialinę sanglaudą stiprinančios reformos; mano, kad vien pinigų politikos potencialo atsigavimui nepakaks, todėl, pripažindamas ECB nepriklausomumą, ragina ECB išnagrinėti galimybę savo įgaliojimų ribose taikyti kitas politikos priemones, kuriomis būtų galima skatinti ekonomiką; atkreipia dėmesį į pernelyg skatinamojo pobūdžio pinigų politikos šalutinį poveikį, pvz., poveikį santaupų turintiems asmenims arba turto kainų infliacijos riziką; įspėja valstybes nares, kad mažų palūkanų normų politika netruks amžinai, o padidinus palūkanų normas gali kilti neigiamas poveikis valstybės skolos tvarkymui;
12. tačiau sykiu įspėja dėl per aukšto vertės nustatymo obligacijų rinkose rizikos, su kuria būtų sunku susidoroti, jei palūkanų normos vėl pradėtų kilti, ypač valstybėse, kurioms taikoma perviršinio deficito procedūra arba kurios labai išsiskolinusios;
13. pažymi aktyvios pinigų politikos svarbą mažinant mažų ir vidutinių įmonių patiriamą spaudimą dėl finansinių apribojimų; pripažįsta, kad finansinių apribojimų patiriančių MVĮ procentinė dalis sumažėjo nuo 18 proc. 2009–2012 m. iki 8 proc. 2016–2019 m.; pabrėžia, kad COVID-19 krizė daro didelį poveikį MVĮ; pripažįsta labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių svarbą ES; šiomis aplinkybėmis nurodo, kad reikia skatinti privačias ir viešąsias investicijas bei reformas, ir todėl ragina dėti daugiau pastangų užtikrinant realiosios ekonomikos finansavimą;
14. prašo ECB stebėti, koku mastu kiekybinis skatinimas yra proporcingas jo balansų rizikai, turto kainų infliacijai ir galimam netinkamam išteklių paskirstymui;
15. pabrėžia ilgą laiką taikomų mažų palūkanų normų poveikį; pažymi, kad, viena vertus, mažos palūkanų normos suteikia galimybių vartotojams, įmonėms, įskaitant MVĮ, darbuotojams ir skolininkams, kuriems gali būti naudingas tvirtesnis ekonominis postūmis, mažesnis nedarbas ir mažesnės skolinimosi išlaidos; pripažįsta, kad ECB politikos taikymo pasekmės turto pasiskirstymui yra skirtingos; ragina ECB išnagrinėti savo politikos taikymo poveikį turtinei nelygybei; kita vertus, apgailėstauja dėl to, kad negyvybingų ir labai išsiskolinusių įmonių skaičius didėja, sumažėjo paskatų vyriausybėms vykdyti augimą ir tvarumą skatinančias reformas, taip pat dėl neigiamo poveikio draudikams ir pensijų fondams, ir atkreipia dėmesį į dėl to daugeliui Sąjungos piliečių tenkančią finansinę naštą;
16. atkreipia dėmesį į pinigų politikos ir didėjančių būsto kainų euro zonoje sąsają; pabrėžia, kad numatoma, jog ir taip aukštas pernelyg didelių išlaidų būstui rodiklis (2018 m. jis siekė 9,6 proc.) dėl pandemijos dar labiau padidės, ir prašo ECB įvertinti, kokią regioninę ir sektorinę poveikį jo kiekybinio skatinimo programos turės pragyvenimo išlaidoms visoje Sąjungoje ir kiek jos teisingos kartu požiūriu;
17. supranta, kad dėl krizės rimtumo ECB buvo priverstas trumpam atidėti į šalį pinigų politikos pagrindų strategijos peržiūrą; atkreipia dėmesį į ECB Pirmininkės Ch. Lagarde per 2020 m. rugsėjo 28 d. vykusį dialogą pinigų politikos klausimais prisiimtą išsipareigojimą glaudžiai bendradarbiauti su Parlamentu ir nuolat palaikyti dialogą;
18. pabrėžia, kad vykdant pinigų politikos pagrindų strategijos peržiūrą reikia visapusiškai atsižvelgti į Europos ekonomikos, kuri vis labiau susijusi su paslaugomis ir skaitmeninima, pobūdį ir įvertinti, koku mastu tai trukdytų pinigų politikos rezultatų perkėlimui į realiąją ekonomiką;

Kovos su klimato kaita veiksmai

19. pripažindamas ECB nepriklausomumą atkreipia dėmesį į klimato kaitos poveikį infliacijos dinamikai ir jos poveikio pinigų politikai riziką; primena ECB vaidmenį užtikrinant kainų stabilumą; primena, kad ECB, kaip Europos institucija, turi laikytis Paryžiaus susitarimo nuostatų;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

20. palankiai vertina ECB Pirmininkės Ch. Lagarde išsipareigojimą išnagrinėti klimatui palankius ECB operacijų pokyčius ir „išsiaiškinti visus prieinamus kovos su klimato kaita būdus“; ragina ECB suderinti savo užstato sistemą su rizika klimato kaitos srityje ir atskleisti, kiek ji atitinka Paryžiaus susitarimą, taip pat išsiaiškinti, koku mastu ši atitiktis užtikrinama bankų sektoriuje;
21. ragina taikyti iniciatyvų ir kokybinį rizikos valdymo metodą, kuris apimtų su klimato kaita susijusią sisteminę riziką;
22. palankiai vertina tai, kad žaliųjų obligacijų pirkimas ir jų dalis ECB portfelyje toliau didėja;
23. pritaria pastangoms didinti mokslinių tyrimų pajėgumus, susijusius su klimato kaitos poveikiu finansiniam stabilumui ir euro zonai;

Kiti aspektai

24. ragina ECB ir toliau dėti pastangas siekiant užtikrinti finansų rinkų stabilumą visais galimais nenumatytais atvejais, susijusiais su Jungtinės Karalystės išstojimu iš ES;
25. reiškia susirūpinimą dėl nuolat didėjančių TARGET2 balanso skirtumų ECBS; pažymi, kad kyla abejonių dėl tų skirtumų aiškinimo;
26. atkreipia dėmesį į ECB kriptoturto darbo grupės atliktos analizės rezultatus; ragina ECB spręsti rizikos, susijusios su pinigų plovimu, terorizmo finansavimu ir kitos nusikalstamos veiklos vykdymu klausimą turint omenyje kriptoturto teikiamą anonimiškumą; ragina ECB sustiprinti kriptoturto, įskaitant stabilizuotąsias virtualiąsias valiutas, kūrimo ir su tuo susijusios didesnės rizikos kibernetiniam saugumui stebėseną;
27. palankiai vertina ECB analizę ir parengiamąjį darbą skaitmeninio euro įvedimo klausimu; pažymi, kad skaitmeninis euras nėra kriptoturtas; pabrėžia, kad skaitmeninis euras turėtų atitikti daugybę minimalių reikalavimų, įskaitant patikimumo, saugos, veiksmingumo ir privatumo apsaugos reikalavimus; pažymi, kad skaitmeninis euras neturi kelti grėsmės gryniesiems pinigams kaip atsiskaitymo priemonei; pritaria ECB rekomendacijai, kad skaitmeninius eurus reikėtų platinti ir už euro zonos ribų laikantis Eurosystemos tikslų, siekiant skatinti euro paklausą tarp užsienio investuotojų ir tokiu būdu stiprinti euro vaidmenį tarptautiniu mastu; ragina ECB užtikrinti tinkamą pusiausvyrą tarp inovacijų reguliavimo finansinių technologijų srityje ir finansinio stabilumo užtikrinimo;
28. supranta ECB susirūpinimą dėl spartaus nebankinio finansų sektoriaus augimo – šis sektorius dar vadinamas šešėliniu bankų sektoriumi; pabrėžia, kad reikalingas tinkamas šios srities reglamentavimas; pabrėžia, kad ECB turi mažinti sisteminę riziką, kylančią dėl didėjančio nebankinių reguliuojamų subjektų, prisiliejusių prie bankų, kad galėtų naudotis mokėjimų sistema, skaičiau;
29. palankiai vertina nuolatines ECB pastangas toliau stiprinti savo reagavimo ir veiklos atkūrimo pajėgumus kibernetinio išpuolio pačios organizacijos atžvilgiu atveju; susirūpinęs atkreipia dėmesį į sistemos TARGET2 techninius gedimus 2020 m. spalio ir lapkričio mėn.; palankiai vertina tai, kad ECB vėliau atliko šių gedimų tyrimą, ir prašo pranešti to tyrimo rezultatus Parlamentui;
30. pripažįsta, kad ECB sėkmingai kovoja su padirbinėjimu, nes padirbtų banknotų dalis visoje apyvartoje yra labai nedidelė; palankiai vertina tai, kad 2019 m. pradėti naudoti atnaujinti patikimesnėmis apsaugos savybėmis pasižymintys 100 ir 200 eurų banknotai; pabrėžia grynųjų pinigų, kaip ES piliečių naudojamos mokėjimo priemonės, svarbą; ragina ECB dar labiau nemažinti apyvartoje esančių banknotų kiekio;
31. ragina ECB ieškoti būdų, kaip būtų galima sustiprinti tarptautinį euro vaidmenį, kadangi tai padidintų ES gebėjimą savo politiką formuoti nepriklausomai nuo kitų pasaulyje didelę įtaką turinčių šalių, o tai yra viena iš svarbiausių Europos ekonomikos suverenumo užtikrinimo sudėtinių dalių; pažymi, kad sustiprinus euro kaip atsargų valiutos patrauklumą dar labiau padidėtų jo naudojimas tarptautiniu mastu; pabrėžia, kad norint sustiprinti euro vaidmenį reikia sustiprinti Europos ekonominę ir pinigų sąjungą; palankiai vertina nuolatinius ECB raginimus baigti kurti bankų sąjungą; pabrėžia, kad tinkamai suformuoto Europos saugaus turto sukūrimas galėtų palengvinti finansinę integraciją ir padėti išsivaduoti iš užburto rato, į kurį patenka valstybės ir vietinis bankų sektorius;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

32. sveikina Bulgariją ir Kroatiją 2020 m. liepos mėn. prisijungus prie valiutų kurso mechanizmo (VKM II); pritaria tam, kad abiejose valstybėse būtų nustatyta netolima euro įvedimo data; palankiai vertina tai, kad 2019 m. liepos ir rugpjūčio mėn. ECB išsamiai patikrino Kroatijos ir Bulgarijos bankus; atkreipia dėmesį į Sutartyse nustatytą reikalavimą kiekvienai valstybei narei, išskyrus Daniją, įsivesti bendrą valiutą, kai šalis atitinka Mastrichto konvergencijos kriterijus;

33. ragina ECB toliau veiksmingai bendradarbiauti ir su euro zonai nepriklausančiomis valstybėmis narėmis;

Atskaitomybė

34. primena, kad ECB Pirmininkė Ch. Lagarde yra pasirengusi glaudesniai dialogui, ir pabrėžia, kad reikia toliau stiprinti ECB atskaitomybės ir skaidrumo užtikrinimo tvarką; pabrėžia, kad reikia apmąstyti, kaip Europos Parlamentas galėtų vykdyti nuodugnesnę ECB priežiūrą ir kaip ją galėtų stiprinti dialogas su nacionaliniais parlamentais; ragina derėtis dėl oficialaus tarpinstitucinio susitarimo, kad būtų oficialiai įtvirtinta ir išplėsta esama atskaitomybės už pinigines funkcijas praktika;

35. reikia didžiulį susirūpinimą dėl to, kad iš 25 ECB valdančiosios tarybos narių tik dvi yra moterys, nepaisant to, kad Parlamentas ir ECB vadovai, įskaitant pirmininkę Christine Lagarde, nuolat ragina didinti lyčių pusiausvyrą skiriant kandidatus ES ekonomikos ir pinigų politikos srities pareigybėms užimti; pabrėžia, kad vykdomosios valdybos narių skyrimui turi būti kruopščiai pasirengta, turi būti užtikrinamas visiškas skaidrumas, skyrimas turi būti vykdomas kartu su Parlamentu ir laikantis Sutarčių; ragina Tarybą kiekvieną kartą atsiradus laisvai pareigybei sudaryti galutinį kandidatų sąrašą ir pateikti jį Parlamentui, kad jis galėtų atlikti reikšmingesnį patariamąjį vaidmenį skyrimo procese; apgailestauja, kad iki šiol nepadaryta tinkamos pažangos šiuo klausimu; primena, kad vienodas požiūris į vyrus ir moteris yra konstitucinis principas, kurio turi būti griežtai laikomasi;

36. primena, kad tarp šešių ECB vykdomosios valdybos narių yra tik dvi moterys; pažymi, kad, nepaisant daugybės Parlamento prašymų Tarybai ištaisyti lyčių pusiausvyros trūkumą ECB vykdomojoje valdyboje, Taryba į šiuos prašymus rimtai neatsižvelgė; pakartoja Parlamento išipareigojimą neatsižvelgti į kandidatų sąrašus, kuriuos sudarant nebuvo laikytasi lyčių pusiausvyros principo; ragina valstybių narių vyriausybes, Europos Vadovų Tarybą, Tarybą, Euro grupę ir Komisiją ateityje teikiant pasiūlymus dėl galutinių kandidatų sąrašų ir paskyrimo į pareigas aktyviai siekti lyčių pusiausvyros;

37. palankiai vertina išsamius, pagal sektorius suskirstytus, plačios apimties ECB komentarus, pateiktus Parlamento rezoliucijos 2018 m. ECB metinės ataskaitos klausimu; ragina ECB ir toliau vykdyti šį atskaitomybės išipareigojimą ir kasmet skelbti rašytinį komentarą dėl Parlamento rezoliucijų ECB metinės ataskaitos klausimu;

38. atkreipia dėmesį į 2020 m. gegužės 5 d. Vokietijos Federalinio Konstitucinio Teismo sprendimą dėl ECB ir tos pačios dienos ECB valdančiosios tarybos pareiškimą; pripažįsta, kad ECB vykdo nuolatinį visų programų proporcingumo vertinimą; atkreipia dėmesį į vėliau priimtą ECB sprendimą atskleisti Europos Parlamentui, Vokietijos federalinei vyriausybei, Bundestagui ir „Bundesbank“ bankui neviešus dokumentus, susijusius su viešojo sektoriaus vertybinių popierių pirkimo programa (VSVPPP);

39. pripažįsta ir palankiai vertina ECB ir jo Pirmininkės Ch. Lagarde dedamas pastangas pagerinti komunikaciją su Parlamentu ir skaidrumą; taip pat sutinka su Pirmininke Ch. Lagarde, kad ECB turi gerinti komunikaciją piliečiams apie jo vykdomos politikos poveikį; kita vertus, siūlo pradėti nuolatinį uždara Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto ir atitinkamų ECB atstovų dialogą po to, kai bus paskelbta naujausia turima Valdančiosios tarybos posėdžių ataskaita, siekiant įvertinti ECB sprendimus prieš prasidedant dialogams pinigų politikos klausimais ir vykdant šį dialogą kartu su jais;

40. palankiai vertina tai, kad ECB etikos komitetas paskelbė savo nuomonės dėl interesų konflikto atvejų ir ECB vykdomosios valdybos, Valdančiosios tarybos ir Priežiūros valdybos narių mokamo darbo pasibaigus kadencijai; ragina ECB užtikrinti savo Vidaus audito komiteto narių nepriklausomumą, užtikrinti, kad Etikos komitetui nevadovautų buvęs Valdančiosios tarybos pirmininkas ar kiti buvę jos nariai, nei kiti asmenys, galintys turėti interesų konfliktų, ir pagal šį pavyzdį užtikrinti skaidrumą dėl galimų interesų konfliktų bei darbo pasibaigus kadencijai;

41. atkreipia dėmesį į tai, kad ECB „persvarsto“ savo politiką, pagal kurią leidžiama vyriausiajam ekonomistui po susitikimų, kuriuose priimami politiniai sprendimai, privačiai susisikambinti su stambiais investuotojais, tačiau mano, kad ši praktika turi būti nedelsiant nutraukta, nes jai trūksta skaidrumo;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

42. dar kartą ragina patvirtinti griežtesnę informavimo apie pažeidimus politiką ir persvarstyti ECB personalo taisykles, kad jos atitiktų bent Pranešėjų apsaugos direktyvoje (ES) 2019/1937 ⁽⁴⁾ nustatytus standartus ir tikslus, kad pranešėjai būtų apsaugoti ir būtų sudarytos jiems sąlygos ryžtingai ir nesibaiminant atsakomųjų veiksmų, įskaitant anonimiškumą, kai tai būtina, perspėti apie pažeidimus;

43. ragina išsamiau atskleisti socialinius ir su personalu susijusius klausimus, taip pat valdymo reikalus, vadovaujantis Direktyva 2014/95/ES dėl nefinansinės informacijos atskleidimo ⁽⁵⁾;

o

o o

44. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Europos Centriniam Bankui.

⁽⁴⁾ 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos (OL L 305, 2019 11 26, p. 17).

⁽⁵⁾ 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/95/ES, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2013/34/ES nuostatos dėl tam tikrų didžiųjų įmonių ir grupių nefinansinės ir įvairovės informacijos atskleidimo (OL L 330, 2014 11 15, p. 1).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0040

Naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas**2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujo žiedinės ekonomikos veiksmų plano (2020/2077(INI))**

(2021/C 465/03)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 11 d. Komisijos komunikatą „Naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas, kuriuo siekiama švaresnės ir konkurencingesnės Europos“ (COM(2020)0098), ir Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Leading the way to a global circular economy: state of play and outlook“ (SWD(2020)0100),
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir į darnaus vystymosi tikslus (DVT), įskaitant 12-ąjį DVT „Atsakingas vartojimas ir gamyba“ ir 15-ąjį DVT „Gyvybė sausumoje“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatą „Cheminių medžiagų strategija tvarumui užtikrinti. Aplinkos be toksinių medžiagų kūrimas“ (COM(2020)0667) ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 10 d. rezoliuciją dėl cheminių medžiagų strategijos tvarumui užtikrinti ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatą „Nauja Europos pramonės strategija“ (COM(2020)0102),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020)0380),
- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės mėn. Tarpvyriausybinių mokslinės politinės biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos (IPBES) biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų visuotinio įvertinimo ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ (COM(2020)0381),
- atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 11 d. Komisijos komunikatą „Tvari Europos bioekonomika. Ekonomikos, visuomenės ir aplinkos sąsajų stiprinimas“ (COM(2018)0673),
- atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 16 d. Komisijos komunikatą „Europinė plastikų žiedinėje ekonomikoje strategija“ (COM(2018)0028),
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl Europos strateginės ilgalaikės vizijos siekiant klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliuciją dėl kritinės klimato ir aplinkos padėties ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. liepos 4 d. rezoliuciją „Ilgesnė produktų naudojimo trukmė: nauda vartotojams ir įmonėms“ ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. liepos 9 d. rezoliuciją „Efektyvus išteklių naudojimas. Žiedinės ekonomikos kūrimas“ ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 13 d. rezoliuciją „Žiedinės ekonomikos dokumentų rinkinio įgyvendinimas: cheminių medžiagų, produktų ir atliekų teisės aktų sąlyčio gerinimo variantai“ ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/environment/pdf/chemicals/2020/10/Strategy.pdf>

⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0201.

⁽³⁾ OL C 23, 2021 1 21, p. 116.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0078.

⁽⁵⁾ OL C 334, 2018 9 19, p. 60.

⁽⁶⁾ OL C 265, 2017 8 11, p. 65.

⁽⁷⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 146.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 10 d. rezoliuciją dėl visapusiško Europos požiūrio į energijos kaupimą⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/741⁽⁹⁾ dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos pateiktą pasiūlymą dėl 8-osios aplinkosaugos veiksmų programos, ypač į to pasiūlymo 2 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytą prioritetinį tikslą paspartinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),
- atsižvelgdamas į Tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos (IPCC) specialiąsias ataskaitas dėl klimato kaitos, dykumėjimo, žemės degradacijos, darnios žemėtvarkos, apsirūpinimo maistu ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų srautų sausumos ekosistemose, dėl vandenynų ir kriosferos keičiantis klimatui, į IPCC specialiąją ataskaitą dėl visuotinio atšilimo 1,5 °C, penktąją vertinimo ataskaitą (AR5) ir 2018 m. rugsėjo mėn. apibendrinamąją ataskaitą,
- atsižvelgdamas į pirmąjį žiedinės ekonomikos veiksmų planą, pradėtą įgyvendinti 2015 m. (2015 m. gruodžio 2 d. Komisijos komunikatas „Uždaro ciklo kūrimas. ES žiedinės ekonomikos veiksmų planas“ (COM(2015)0614)), ir į veiksmus, kurių imtasi pagal tą planą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 10 d. rezoliuciją dėl cheminių medžiagų strategijos tvarumui užtikrinti⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl Europos žaliojo kurso⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 13 d. rezoliuciją dėl Europinės plastikų žiedinėje ekonomikoje strategijos⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 13 d. rezoliuciją „Žiedinės ekonomikos dokumentų rinkinio įgyvendinimas: cheminių medžiagų, produktų ir atliekų teisės aktų sąlyčio gerinimo variantai“⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. gegužės 31 d. rezoliuciją dėl Ekologinio projektavimo direktyvos įgyvendinimo⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/904⁽¹⁵⁾ dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo (Vienkartinių plastikų direktyva),
- atsižvelgdamas į 2018 m. priimtus persvarstytus ES atliekų teisės aktus: 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB⁽¹⁶⁾ dėl atliekų (Atliekų pagrindų direktyva), 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/852, kuria iš dalies keičiama Direktyva 94/62/EB⁽¹⁷⁾ dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (Pakuočių atliekų direktyva), 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/850, kuria iš dalies keičiama Direktyva 1999/31/EB⁽¹⁸⁾ dėl atliekų sąvartynų (Sąvartynų direktyva), ir 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/849, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių, 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų⁽¹⁹⁾,

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0198.

⁽⁹⁾ OL L 177, 2020 6 5, p. 32.

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0201.

⁽¹¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0005.

⁽¹²⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 136.

⁽¹³⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 146.

⁽¹⁴⁾ OL C 76, 2020 3 9, p. 192.

⁽¹⁵⁾ OL L 155, 2019 6 12, p. 1.

⁽¹⁶⁾ OL L 150, 2018 6 14, p. 109.

⁽¹⁷⁾ OL L 150, 2018 6 14, p. 141.

⁽¹⁸⁾ OL L 150, 2018 6 14, p. 100.

⁽¹⁹⁾ OL L 150, 2018 6 14, p. 93.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008⁽²⁰⁾ dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo (CLP reglamentas),
 - atsižvelgdamas į 2017 m. sausio 26 d. Komisijos komunikatą dėl energijos iš atliekų vaidmens žiedinėje ekonomikoje (COM(2017)0034),
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės išteklių darbo grupės parengtą 2019 m. pasaulinių išteklių apžvalgą⁽²¹⁾ ir išteklių naudojimo efektyvumo bei klimato kaitos ataskaitas⁽²²⁾,
 - atsižvelgdamas į mokslinę publikaciją „Evaluating scenarios toward zero plastic pollution“⁽²³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto, Tarptautinės prekybos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto ir Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą (A9-0008/2021),
- A. kadangi Tarptautinė išteklių darbo grupė savo ataskaitoje „2019 m. pasaulinių išteklių apžvalga“ įvertino, kad pusę viso išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ir daugiau kaip 90 proc. biologinės įvairovės nykimo ir vandens trūkumo lemia išteklių gavyba ir perdirbimas; kadangi pasaulio ekonomika išnaudoja tiek išteklių, kiek jų teiktų 1,5 planetos, kadangi jau dabar reikėtų trijų planetų, jei kiekvienas žmogus vartotų tiek, kiek vidutiniškai suvartoja vienas ES gyventojas, ir kadangi esminis bendro mūsų sunaudojamų gamtinių išteklių kiekio ir išmetamų atliekų kiekio sumažinimas turėtų būti pagrindinis žiedinės ekonomikos tikslas; kadangi, norint to pasiekti, reikės atsieti ekonomikos augimą nuo išteklių naudojimo, nepamirštant skirtumo tarp absoliutaus ir santykinio atsiejimo;
- B. kadangi šie skaičiai rodo, kad esminis vaidmuo tenka tausiam išteklių ir visų pirma pirminių žaliavų naudojimui ir kad reikia sustiprinti veiksmus visais lygmenimis ir visame pasaulyje; kadangi žiedinės ekonomikos koncepcija savo pobūdžiu yra horizontali ir labai padės siekti kitų aplinkos tikslų, įskaitant Paryžiaus susitarimo tikslus;
- C. kadangi perėjimas prie žiedinės ekonomikos atlieka labai svarbų vaidmenį mažinant ES išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį ir siekiant ES 2030 m. klimato srities tikslo, taip pat tikslo užtikrinti nulinį grynąjį išmetamą ŠESD kiekį ne vėliau kaip 2050 m., ir to siekiant reikia iš esmės pertvarkyti visos ekonomikos vertės grandines;
- D. kadangi perėjimas prie žiedinės ekonomikos gali paskatinti darnią verslo praktiką ir kadangi tikimasi, kad dėl gerai išvystytų ES verslo modelių, žinių apie žiediškumą ir patirties perdirbimo srityje Europos įmonės ir ekonomika bus pirmaujančios tarp tų, kurios įgyvendina žiedinę ekonomiką ir sykiu gauna naudos iš pasaulinių lenktynių siekiant žiediškumo;
- E. kadangi žiedinės ekonomikos principai turėtų būti pagrindinis bet kokios Europos ir nacionalinės pramonės politikos, taip pat valstybių narių nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę elementas;
- F. kadangi bendras ES suvartojamas energijos kiekis yra didelis ir žiedinės ekonomikos veiksmai taip pat turėtų apimti energijos vartojimo efektyvumą ir tausią energijos šaltinių gavybą;
- G. kadangi žiedinė ekonomika yra svarbi įvairiems darnaus vystymosi tikslams, įskaitant 12-ąjį tikslą užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius ir 13-ąjį tikslą dėl klimato srities veiksmų;
- H. kadangi projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad nebūtų atliekų ir taršos, yra vienas iš žiedinės ekonomikos principų;

⁽²⁰⁾ OL L 353, 2008 12 31, p. 1.

⁽²¹⁾ <https://www.resourcepanel.org/lt/reports/global-resources-outlook>

⁽²²⁾ <https://www.resourcepanel.org/lt/reports/resource-efficiency-and-climate-change>

⁽²³⁾ <https://science.sciencemag.org/content/369/6510/1455>

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- I. kadangi, remiantis neseniai atliktais tyrimais, žiedinė ekonomika pajėgi padidinti ES BVP dar 0,5 proc. ir iki 2030 m. sukurti daugiau kaip 700 000 naujų darbo vietų ⁽²⁴⁾, taip pat gali pagerinti darbo vietų kokybę; kadangi 2012–2018 m. su žiedine ekonomika susijusių darbo vietų skaičius ES išaugo 5 proc. ir pasiekė maždaug 4 mln.; kadangi vykdančią palankią politiką ir investuojant į pramonę tikimasi, kad iki 2030 m. ES perdirbimo metinė vertė gali pasiekti maždaug 70–100 mlrd. EUR, o su tuo susijęs užimtumas – apie 450 000 ir beveik 600 000 darbo vietų;
- J. kadangi darni ir atsakinga pirminių žaliavų gavyba yra gyvybiškai svarbi, kad būtų užtikrintas efektyvus išteklių naudojimas ir pasiekti žiedinės ekonomikos tikslai; todėl reikia parengti darnios prioritetinių medžiagų ir prekių gavybos standartus;
- K. kadangi beveik 80 proc. gaminių poveikio aplinkai nulemiama projektavimo etapu ir tik 12 proc. ES pramonės naudojamų medžiagų yra perdirbtos;
- L. kadangi sparčiai augant elektroninei prekybai gerokai padaugėjo pakuočių atliekų, pvz., vienkartinio plastiko ir kartono atliekų; kadangi vis dar kelia susirūpinimą atliekų vežimas į trečiąsias valstybes;
- M. kadangi apskaičiuota, kad kiekvienais metais ES susidaro 88 mln. tonų maisto atliekų ir kadangi apskaičiuota, kad daugiau kaip 50 proc. maisto atliekų išmeta namų ūkiai ir vartotojai; kadangi maisto švaistymas daro didelį poveikį aplinkai ir lemia apie 6 proc. viso ES išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio;
- N. kadangi netinkamai valdomas plastikas kelia aplinkosaugos problemų, tokių kaip šiukšlinimas, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo sunkumai, susirūpinimą keliančios medžiagos, išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir išteklių naudojimas;
- O. kadangi ECHA priėmė mokslinę nuomonę, siekdama apriboti mikroplastikų, sąmoningai pridedamų į gaminius, naudojimą ES ir EEE rinkoje, kai jų bendra masė viršija 0,01 proc. gaminio svorio;
- P. kadangi, remiantis Europos aplinkos agentūros (EAA) skaičiavimais, 1996–2012 m. ES įsigytų drabužių vienam asmeniui skaičius padidėjo 40 proc., o daugiau nei 30 proc. drabužių spintose Europoje nenaudota mažiausiai metus; be to, daugiau nei pusė išmestų drabužių neperdirbama, o patenka į mišriąsias buitines atliekas ir vėliau siunčiama į deginimo įrenginius ar sąvartynus ⁽²⁵⁾;
- Q. kadangi praėjo daugiau nei dveji metai, kai IPCC paskelbė savo specialiąją ataskaitą dėl visuotinio atšilimo 1,5 °C, kurioje teigiama, jog siekiant užtikrinti, kad visuotinis atšilimas neviršytų 1,5 °C, reikės sparčių, plataus užmojo ir precedento neturinčių permainų visais visuomenės aspektais;
1. palankiai vertina Komisijos naują žiedinės ekonomikos veiksmų planą; pabrėžia, kad žiedinė ekonomika kartu su nulinės taršos ir aplinkos be toksinių medžiagų siekiais yra labai svarbu siekiant sumažinti bendrus Europos vartojimo ir gamybos aplinkosauginius pėdsakus, paisant planetos galimybių ribų, ir apsaugoti žmonių sveikatą, tačiau taip pat siekiant užtikrinti konkurencingą ir novatorišką ekonomiką; pabrėžia, kad žiedinė ekonomika gali labai prisidėti siekiant Paryžiaus susitarimo, Biologinės įvairovės konvencijos ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;
 2. ragina Komisiją visas veiksmų plane numatytas iniciatyvas pateikti atsižvelgiant į komunikato priede nustatytas datas ir kiekvieną pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto pagrįsti išsamiu poveikio vertinimu, taip pat pabrėžia, kad svarbu atsižvelgti ir į nuostolį dėl veiksmų nesiėmimo;
 3. pabrėžia, kad žiedinė ekonomika gali padėti išspręsti naujus iššūkius, kuriuos sukėlė ir išryškino COVID-19 krizė, nes sustiprins vertės grandines ES ir visame pasaulyje ir sumažins jų pažeidžiamumą, taip pat padarys Europos pramonės ekosistemas atsparesnes ir tvaresnes, taip pat konkurencingesnes ir pelningesnes; pažymi, kad tai paskatins ES strateginį savarankiškumą ir padės kurti darbo vietas; pabrėžia, kad COVID-19 pandemija parodė, jog būtina sukurti žiedinei ekonomikai palankią aplinką; ragina valstybes nares įtraukti žiedinę ekonomiką į savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus;

⁽²⁴⁾ https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/publications/EllenMacArthurFoundation_Growth-Within_July15.pdf

⁽²⁵⁾ „Environmental Indicator Report 2014: Environmental Impacts of Production-Consumption Systems in Europe“, Europos aplinkos agentūra, 2014 m.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

4. mano, kad žiedinė ekonomika yra būdas ES ir Europos įmonėms išlikti novatoriškoms ir konkurencingoms pasaulinėje rinkoje, o sykiu ir sumažinti savo aplinkosauginį pėdsaką; todėl primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares nukreipti investicijas siekiant, kad būtų plėtojamos žiedinės ekonomikos iniciatyvos ir remiamos inovacijos; mano, kad ES ekonomikos gaivinimo planas (priemonė „Next Generation EU“), Teisingos pertvarkos fondas ir programa „Europos horizontas“ turėtų apimti ir skatinti žiedinės ekonomikos iniciatyvas, praktiką, infrastruktūrą ir technologijas;

5. pabrėžia, kad vidaus rinkos veikimo gerinimas yra būtina sąlyga siekiant žiedinės ekonomikos ES; ypač pabrėžia, kad siekiant deramai veikiančios ir darnios bendrosios rinkos labai svarbu tinkamai įgyvendinti esamas taisykles ir veiksmingai užtikrinti, kad jų būtų laikomasi; primena, kad ES yra antra pagal dydį pasaulio ekonominė galia ir jai tenka didžiausias vaidmuo pasaulio prekyboje; atkreipia dėmesį į tai, kad bendroji rinka yra galinga priemonė, kuri turi būti naudojama siekiant plėtoti tvarius ir žiedinius produktus ar technologijas, kurie ateityje taps norma, taip sudarant sąlygas piliečiams įsigyti įperkamus produktus, kurie yra saugūs, sveiki ir tausoją planetą;

6. pabrėžia, kad būtina visiškai atsieti ekonomikos augimą nuo išteklių naudojimo; ragina Komisiją pasiūlyti mokslškai pagrįstus privalomus ES vidutinės trukmės ir ilgalaikius tikslus, susijusius su naudojamo pirminių žaliavų kiekiu ir poveikiu aplinkai mažinimu; ragina nustatant ES tikslus taikyti perskaičiavimo metodą, siekiant užtikrinti, kad politikos tikslai patikimai nuvestų prie neutralaus poveikio klimatui, aplinkos požiūriu darnios, netoksiškos ir visapusiškai žiedinės ekonomikos, kurioje paisoma planetos galimybių ribų, ne vėliau kaip 2050 m.;

7. ragina Komisiją, naudojantis rodikliais, kurie turi būti patvirtinti iki 2021 m. pabaigos, kaip atnaujintos stebėsenos sistemos dalį pasiūlyti privalomus 2030 m. ES tikslus, kad iki 2050 m. būtų gerokai sumažinti ES medžiagų ir vartojimo pėdsakai ir kad jie atitiktų planetos galimybes; ragina Komisiją remtis plačiausio užmojo valstybių narių pavyzdžiais, sykiu tinkamai atsižvelgiant į valstybių narių pradinės padėties ir pajėgumų skirtumus;

8. primygtinai ragina Komisiją ne vėliau kaip 2021 m. nustatyti suderintus, palyginamus ir suvienodintus žiediškumo rodiklius, apimančius medžiagų ir vartojimo pėdsakų rodiklius, taip pat tam tikrus išteklių naudojimo efektyvumo ir ekosistemų paslaugų subrodiklius; šiais rodikliais ES, valstybių narių ir pramonės lygmenimis turėtų būti matuojamas išteklių vartojimas ir išteklių našumas, jie turėtų apimti importą bei eksportą ir derėti su suderintu gyvavimo ciklo vertinimu ir gamtinio kapitalo apskaitos metodikomis; jie turėtų būti taikomi visose Sąjungos politikos srityse, finansinėse priemonėse ir reguliavimo iniciatyvose;

9. palankiai vertina Komisijos išpareigojimą atnaujinti ir persvarstyti žiedinės ekonomikos stebėsenos sistemą; apgailestauja dėl to, kad dabartinėje stebėsenos sistemoje nėra visapusiško ir visa apimančio rodiklių rinkinio, kuris padėtų įvertinti ekonomikos augimo atsiejimą nuo išteklių naudojimo ir poveikio aplinkai; pabrėžia, kad stebėsenos sistema turėtų apimti minėtus žiediškumo rodiklius ir, be to, visus žiedinės ekonomikos plano tikslus ir konkrečius veiksmus, kad ji būtų veiksminga priemonė žiediškumui ir numatytų tikslų įgyvendinimo pažangai visapusiškai įvertinti;

10. taip pat pabrėžia, kad būtina atlikti mokslškai pagrįstus vertinimus, siekiant pasinaudoti žiedinės ekonomikos ir klimato kaitos švelninimo sinergija, be kita ko, pasinaudojant anglies dioksido pėdsako matavimais;

11. atkreipia dėmesį į papildomas galimybes, susijusias su optimaliu produktų ir paslaugų naudojimu, neskaitant priemonių, kuriomis pratęsiamas jų gyvavimo ciklas ir medžiagų naudojimo trukmė; atsižvelgdamas į tai, ypač pabrėžia galimybes derinti žiedinės ekonomikos sprendimus ir skaitmeninimą; ragina Komisiją ir valstybes nares parengti politikos priemones, kuriomis būtų remiami nauji darnūs ir žiediniai verslo modeliai, pvz., produktų kaip paslaugos modeliai, kuriuos taikant taupomi išteklių ir mažinamas poveikis aplinkai, sykiu užtikrinant vartotojų apsaugą; ragina Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas tokiems produktų kaip paslaugos modeliams įgyvendinant naują tvarių produktų iniciatyvą; taip pat ragina Komisiją ir valstybes nares pašalinti nepagrįstas reguliavimo ir fiskalines kliūtis tokiems modeliams ir skatinti infrastruktūros, kuri sudarytų sąlygas žiediškumui ir tvariai skaitmeninei ekonomikai, plėtrą; primena, kad skaitmeninimas taip pat daro didelį poveikį klimatui ir aplinkai, pvz., auga energijos paklausa, žaliavų gavyba ir susidaro elektroninės įrangos atliekų; ragina Komisiją įvertinti ir spręsti šiuos uždavinius nustatant skaitmeninių technologijų, struktūrų ir paslaugų, įskaitant duomenų centrus, poveikio aplinkai stebėsenos ir kiekybinio vertinimo metodiką ir pasiūlant priemones, įskaitant, kai tikslinga, teisėkūros priemones, kad būtų užtikrintas skaitmeninių sprendimų darnumas aplinkos požiūriu, energijos vartojimo efektyvumo, išmetamo ŠESD kiekio mažinimo ir išteklių naudojimo klausimus priskiriant prie pagrindinių darnios skaitmeninės pertvarkos aspektų;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

12. ragina Komisiją nustatyti, kokių reguliavimo priemonių ir kitų veiksmų reikėtų imtis siekiant pašalinti administracines ir teisines kliūtis žiedinei dalijimosi ir paslaugų ekonomikai ir skatinti jos plėtrą; visų pirma ragina Komisiją išnagrinėti, kaip būtų galima išspręsti tokius iššūkius, kaip atsakomybės klausimai ir nuosavybės teisės, susijusios su dalijimosi ir paslaugų ekonomika, atsižvelgiant į tai, kad didesnis teisinis tikrumas tiek gamintojams, tiek vartotojams yra labai svarbus siekiant įgyvendinti tokias ekonomikos koncepcijas; siūlo Komisijai apsvarstyti galimybę parengti Europos dalijimosi ir paslaugų ekonomikos strategiją, kurioje būtų sprendžiami minėti klausimai, nepamirštant ir socialinių aspektų;

13. pabrėžia, kad reikia geriau įvertinti, kaip dirbtinio intelekto technologijos galėtų prisidėti prie žiedinės ekonomikos, skatinant naudoti šių technologijų prietaikas projektavimo procesuose, verslo modeliuose ir infrastruktūroje; pabrėžia, kad svarbu laikyti skaitmeninimą žiedinės ekonomikos skatinimo veiksniu, visų pirma produktų pasų ar esminės informacijos srityse, atsižvelgiant į galimą ES masto duomenų erdvę; pabrėžia, kad labai svarbus duomenų prieinamumo ir dalijimosi jais gerinimas, sykiu užtikrinant aktyvų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą, kad nauji metodai išliktų teisingais ir įtraukiais, ir privatumą bei duomenų saugumą;

14. pabrėžia, kad reikia kurti ekonomines paskatas ir tinkamą reguliavimo aplinką žiedinių sprendimų, medžiagų ir verslo modelių inovacijoms, drauge panaikinti rinką iškraipiančias subsidijas ir aplinkai žalingas subsidijas, ir ragina tai skatinti įgyvendinant naują Europos pramonės strategiją ir MVĮ strategiją; pabrėžia ypatingą pirmūnių MVĮ (mažųjų ir vidutinių įmonių) ir startuolių vaidmenį pereinant prie žiedinės ekonomikos; pabrėžia, kad tvarių medžiagų, procesų, technologijų ir produktų moksliniai tyrimai, taip pat jų pramoninė plėtra gali suteikti Europos įmonėms konkurencinį pranašumą pasaulyje; pabrėžia, kad reikia ES ir nacionaliniu lygmenimis vykdyti politiką, kuria būtų remiami žiedinės ekonomikos ir žiedinio verslo modelių lyderiai;

15. pabrėžia, kad pereinant prie labiau žiedinės ekonomikos būtina įtraukti Europos pramonę kaip suinteresuotąjį subjektą; primena itin svarbų žiedinės ekonomikos priemonių vaidmenį siekiant pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo; ragina taikyti žiediškumo metodus pramonėje visais produktų projektavimo, medžiagų gavybos, pakartotinio produktų naudojimo ir perdirbimo bei atliekų tvarkymo lygmenimis ir pabrėžia, kad reikia skatinti pirmaujančių tvarių pramoninių medžiagų ir produktų rinkų plėtrą;

16. skatina įmones rengiant metines ataskaitas į jas įtraukti pertvarkos planus, kuriuose būtų aprašyta, kaip ir kada jos ketina užtikrinti poveikio klimatui neutralumą, žiedinę ekonomiką ir darnumą;

17. ragina valstybes nares teikti pirmenybę galimoms priemonėms, kurios lemia kuo mažesnę administracinę naštą, ir stiprinti mokslinių tyrimų ir plėtros viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, teikiančias sisteminius ir visa apimančius sprendimus;

18. ragina Komisiją sukurti visų gamtinių ir technologinių anglies dioksido šalinimo, įskaitant anglies dioksido surinkimą, kaupimą ir panaudojimą, sprendimų sertifikavimo reglamentavimo sistemą;

19. pabrėžia lemiamą biologinės mimikrijos, kaip žiediškumo spartinimo veiksnio, vaidmenį skatinant biomimetinius sprendimus, kurie projektavimo etape sumažina medžiagų, energijos ir toksiškų junginių naudojimą ir teikia darnius, regeneracinius ir novatoriškus gamtos įkvėptus sprendimus, kuriuos galima taikyti daugybėje sektorių;

20. ragina užtikrinti pakankamą darbuotojų skaičių ir biudžetą Komisijos tarnyboms, kurių užduotis yra užtikrinti sėkmingą veiksmų plano įgyvendinimą; pabrėžia, kad išteklių paskirstymas turi atitikti tiek dabartinius, tiek ilgalaikius politinius prioritetus, todėl, atsižvelgdamas į Europos žaliąjį kursą, tikisi, kad bus gerokai padidinti žmogiškieji išteklių, visų pirma Komisijos Aplinkos generaliniame direktorate;

Tvarių gaminių politikos sistema

21. pabrėžia, kad linijinę „imti, gaminti, išmesti“ ekonomiką reikia paversti tikra žiedine ekonomika, grindžiama šiais principais: energijos ir išteklių naudojimo mažinimu, vertės išlaikymu ekonomikoje, atliekų prevencija, projektavimu, kuriuo išvengiama atliekų ir kenksmingų medžiagų bei taršos, tęstiniu produktų ir medžiagų naudojimu ir jų išlaikymu uždaruose cikluose, žmonių sveikatos apsauga, naudos vartotojams skatinimu ir natūraliųjų sistemų regeneravimu; šiais tikslais turėtų būti vadovujamasi rengiant naują tvarių produktų politikos sistemą, taip pat įgyvendinant bendrą žiedinės

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

ekonomikos strategiją ir pramonės strategiją; pabrėžia, kad reikia visapusiškai integruoti darnios žiedinės sistemos mąstyseną į visas veiklos sritis, įskaitant politiką, produktus, gamybos procesus ir verslo modelius;

22. pabrėžia, kad tvarūs, žiediniai, saugūs ir netoksiški produktai ir medžiagos turėtų tapti ES rinkos norma, o ne būti išimtis, ir turėtų būti vertinami kaip pagrindinis pasirinkimas, kuris yra patrauklus, įperkamas ir prieinamas visiems vartotojams; todėl palankiai vertina Komisijos planą pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl tvarių gaminių, kuriame būtų nustatyti horizontalieji gaminių politikos principai ir privalomi reikalavimai, susiję su ES rinkai tiekiamais gaminiais;

23. tvirtai pritaria tam, kad į Ekologinio projektavimo direktyvos⁽²⁶⁾ taikymo sritis būtų išplėsta – būtų įtraukti su energija nesusiję gaminiai ir nustatyti horizontalieji konkretiems gaminiams skirti našumo, patvarumo, daugkartinio naudojimo, galimybės taisyti, netoksiškumo, atnaujinimo, perdirbimo, perdirbtų medžiagų gaminių sudėtyje ir išteklių bei energijos vartojimo efektyvumo standartai, taikomi ES rinkai tiekiamiems produktams, ir ragina Komisiją 2021 m. pateikti pasiūlymą šiuo klausimu; be to, pakartoja savo raginimą Komisijai siekti plataus užmojo tikslų įgyvendinant su energija susijusių gaminių ekologinio projektavimo priemones pagal dabartinės Ekologinio projektavimo direktyvos taikymo sritį, be kita ko, atsižvelgiant į žiedinės ekonomikos aspektus;

24. pabrėžia, kad svarbu išlaikyti darnią ir aiškią ES teisės aktų sistemą siekiant tvarių produktų ir pabrėžia, kad reikia stiprinti sinergiją su kitomis politikos priemonėmis, įskaitant ES ekologinį ženklą; pabrėžia, kad kartu su būtinais teisinaisiais gaminių projektavimo standartais svarbu teikti rinkos paskatas darniausioms įmonėms ir tvariausiems produktams ir medžiagoms;

25. ragina Komisiją pasiūlyti privalomus viso gaminių gyvavimo ciklo medžiagų ir aplinkosauginio pėdsakų tikslus kiekvienai ES rinkai pateikiamų gaminių kategorijai, įskaitant su didžiausiu anglies dioksido kiekiu susijusius pusgaminius; taip pat ragina Komisiją pasiūlyti konkretiems produktams ir (arba) konkretiems sektoriams privalomus tikslus, susijusius su perdirbtomis medžiagomis gaminių sudėtyje, sykiu užtikrinant atitinkamų gaminių našumą ir saugą ir kad jie būtų suprojektuoti taip, kad juos būtų galima perdirbti; primygtinai ragina Komisiją sudaryti palankias technologines, reguliavimo ir rinkos sąlygas šiems tikslams pasiekti ir atsižvelgti į reikiamas pramonės permainas ir investicijų ciklus kiekviename sektoriuje; kartu primygtinai ragina Komisiją apsvarstyti galimybę nustatyti privalomus reikalavimus siekiant padidinti paslaugų darnumą;

26. pritaria planui įvesti skaitmeninius gaminių pasus siekiant padėti įmonėms, vartotojams ir rinkos priežiūros institucijoms stebėti gaminių poveikį klimatui, aplinkai, visuomenei ir kitokį poveikį visoje vertės grandinėje ir teikti patikimą, skaidrią ir lengvai prieinamą informaciją apie gaminių patvarumą ir jo priežiūros, pakartotinio naudojimo, taisymo ir išmontavimo galimybes ir tvarkymą pasibaigus gyvavimo ciklui, taip pat apie jo sudėtyje esančias medžiagas bei chemines medžiagas ir apie jų poveikį aplinkai bei kitokį poveikį; ragina Komisiją įvertinti galimybes įvesti gaminių ženklą šioje srityje; mano, kad gaminių pasai turėtų būti įvesti taip, kad būtų išvengta nereikalingos reguliavimo naštos įmonėms, ypač MVĮ; mano, kad jie turėtų būti suderinami su kitomis skaitmeninėmis priemonėmis, pvz., būsimu pastato renovacijos pasu ir susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų (SCIP) duomenų baze;

27. pabrėžia, kad siekiant sėkmingos žiedinės ekonomikos, tvarios bendrosios rinkos sukūrimo ir galiausiai aplinkos be toksinių medžiagų Europos gyventojams užtikrinimo labai svarbu užtikrinti netoksiškus ir atkuriamuosius medžiagų ciklus; todėl pakartoja savo poziciją, išreikštą rezoliucijoje dėl cheminių medžiagų strategijos tvarumui užtikrinti ir rezoliucijoje dėl cheminių medžiagų, produktų ir atliekų teisės aktų sąsajos, ir primygtinai ragina sparčiai imtis veiksmų, kad būtų įgyvendinta cheminių medžiagų strategija tvarumui užtikrinti siekiant aplinkos be toksinių medžiagų;

28. pabrėžia, kad vartotojai turi teisę gauti aiškesnę, labiau suderintą ir tikslesnę informaciją apie gaminių ir paslaugų poveikį aplinkai ir klimatui per visą jų gyvavimo ciklą, įskaitant patvarumą ir galimybes taisyti, ir ragina imtis priemonių prieš ekomanipuliaciją ir melagingus ekologiškumo teiginius, susijusius su internetu ir ne internetu siūlomais gaminiais; tvirtai remia Komisijos ketinimą teikti pasiūlymus reguliuoti ekologiškumo teiginių naudojimą nustatant patikimus ir suderintus skaičiavimo metodus, apimančius visą vertės grandinę, pagrįstus suderintais rodikliais ir gyvavimo ciklo vertinimais, pvz., aplinkosauginiu pėdsaku, be kita ko, atsižvelgiant į atliekų prevenciją, žaliavų naudojimą, kenksmingų

⁽²⁶⁾ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (OL L 285, 2009 10 31, p. 10).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

medžiagų vengimą, gaminio patvarumą ir ilgaamžiškumą, taip pat projektavimą, kuriuo užtrinama, kad gaminių būtų galima pataisyti ir perdirbti; be to, pabrėžia, kad reikia užtikrinti neseniai iš dalies pakeistos Direktyvos 2005/29/EB⁽²⁷⁾ vykdymą imantis aktyvių priemonių dėl ekologiškumo teiginių;

29. ragina Komisiją remti vartotojo informavimui skirtų skaitmeninių priemonių kūrimą, siekiant suteikti galių vartotojui šiame skaitmeniniame amžiuje; pabrėžia interneto platformų ir prekyviečių svarbą populiarinant tvarius produktus ir paslaugas ir pažymi, kad jos galėtų teikti vartotojams aiškesnę ir suprantamesnę informaciją apie jų siūlomų gaminių patvarumą ir taisymo galimybes;

30. pabrėžia, kad būtina stiprinti ES ekologinį ženklą, kad jis taptų darnumo aplinkos požiūriu etalonu, gerinant vartotojų informuotumą ir atpažinimą rinkoje, nustatant išsamius standartus, toliau plečiant šio ženklo nuostatų taikymą, kad jis būtų naudojamas kitiems atitinkamiems gaminiams, ir skatinant jį naudoti viešuosiuose pirkimuose;

31. remia planuojamas iniciatyvas, kuriomis pagal atliekų hierarchijoje nustatytą atliekų prevencijos principą siekiama pagerinti produktų patvarumą ir galimybes juos taisyti, drauge stiprinant vartotojų teises tiek įmonių santykių su vartotojais, tiek įmonių tarpusavio santykių rinkose; todėl labai palankiai vertina planuojamas iniciatyvas nustatyti naują vadinamąją teisę į remontą, kuri turėtų apimti bent jau ilgesnį gaminių gyvavimo ciklą, galimybę gauti atsarginių dalių, išsamią informaciją ir įperkamas remonto paslaugas vartotojams;

32. atsižvelgdamas į tai, ragina imtis priemonių, kuriomis visiems rinkos dalyviams būtų suteikta nemokama prieiga prie būtinos remonto ir techninės priežiūros informacijos, įskaitant informaciją apie atsargines dalis ir programines įrangos atnaujinimus, kartu atsižvelgiant į vartotojų saugos reikalavimus ir nedarant poveikio Direktyvai (ES) 2016/943⁽²⁸⁾, taip pat užtikrinti prieigą prie atsarginių dalių be nesąžiningų kliūčių visiems remonto sektoriaus dalyviams, įskaitant nepriklausomus remontininkus ir vartotojus, nustatyti privalomus minimalius laikotarpius, per kuriuos būtų galima gauti atsarginių dalių ir (arba) atnaujinimų, taip pat didesniai skaičiui produktų kategorijų nustatyti ilgiausius pristatymo terminus, atsižvelgiant į šių gaminių ypatybes, ir įvertinti, kaip pagal teisinės garantijos tvarką būtų galima skatinti remonto paslaugas; pabrėžia, kad pardavėjai turėtų informuoti visus rinkos dalyvius apie galimybę pataisyti savo produktus;

33. ragina, siekiant sudaryti geresnes sąlygas vartotojams priimti sprendimus, nustatyti aiškų ir lengvai suprantamą suderintą ženklavinimą, kuris galėtų būti indekso formos, susijusį su gaminio ilgaamžiškumu (t. y. numatomu gaminio gyvavimo laikotarpiu) ir pataisomumu, taip pat parengti vienodą galimybių sutaisyti vertinimo balų sistemą ir įvesti tam tikrų kategorijų produktų naudojimo skaitiklius; ragina nustatyti minimalius informacijos reikalavimus pagal direktyvas 2005/29/EB ir 2011/83/ES⁽²⁹⁾; prašo Komisijos, rengiant Direktyvos (ES) 2019/771⁽³⁰⁾ peržiūrą, apsvarstyti galimybę išplėsti tiek teises į teisinę garantiją, tiek taisykles dėl atvirkštinės prievolės įrodyti tam tikrų kategorijų produktams, kurių numatoma naudojimo trukmė ilgesnė, ir nustatyti tiesioginę gamintojo atsakomybę;

34. ragina imtis teisėkūros priemonių siekiant sustabdyti praktiką, dėl kurios atsiranda suplanuotas nusidėvėjimas, taip pat apsvarstyti galimybę įtraukti tokią praktiką į Direktyvos 2005/29/EB I priedo sąrašą;

⁽²⁷⁾ 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, 2005 6 11, p. 22).

⁽²⁸⁾ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/943 dėl neatskleistos praktinės patirties ir verslo informacijos (komercinių paslapčių) apsaugos nuo neteisėto jų gavimo, naudojimo ir atskleidimo (OL L 157, 2016 6 15, p. 1).

⁽²⁹⁾ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64).

⁽³⁰⁾ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/771 dėl tam tikrų prekių pirkimo–pardavimo sutarčių aspektų, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB bei panaikinama Direktyva 1999/44/EB (OL L 136, 2019 5 22, p. 28).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

35. palankiai vertina Komisijos ketinimą pateikti teisės aktus, kuriuose būtų numatytas draudimas sunaikinti neparduotas ilgalaikio vartojimo prekes, išskyrus atvejus, kai jos kelia pavojų saugumui ar sveikatai; pabrėžia, kad ne maisto produktų perdirbimas, pakartotinis naudojimas ar perskirstymas turėtų tapti norma, ir jų vykdymo užtikrinimas turėtų būti numatytas teisės aktuose;

36. pabrėžia, kad reikia stiprinti tvarių produktų vidaus rinką, ir mano, kad viešasis sektorius turėtų imtis vadovaujamo vaidmens; pažymi, kad valdžios institucijos, rinkdamosi geriausių prekių, paslaugų ar darbų pasiūlymą, kaip sutarties sudarymo kriterijų vis dar dažnai taiko tik mažiausios kainos kriterijų; pritaria tam, kad sektorių teisės aktuose būtų nustatyti žaliųjų viešųjų pirkimų minimalūs privalomi kriterijai ir rodikliai;

37. akcentuoja žaliųjų viešųjų pirkimų vaidmenį spartinant perėjimą prie tvarios žiedinės ekonomikos ir tai, kad svarbu skatinti vykdyti šiuos pirkimus gaivinant ES ekonomiką;

38. primygtinai ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl žaliųjų viešųjų pirkimų procedūrų; mano, kad vykdant visus viešuosius pirkimus pagal Europos žaliojo curso tikslus pirmenybė turi būti teikiama pakartotinai naudojamiems, pataisytiems, atgamintiems, atnaujintiems ir kitiems efektyviai energiją ir išteklius naudojant pagamintiems produktams ir teikiamoms paslaugoms, kuriais mažinamas gyvavimo ciklo poveikis aplinkai, o tuo atveju, jei jiems neteikiama pirmenybė, turėtų būti vadovujamasi principu „laikytis taisyklių arba paaiškinti“; taip pat prašo Komisijos pateikti gaires, kurios padėtų įmonėms rengti tvarius viešuosius pirkimus; ragina Komisijai ir valstybėms narėms nustatyti ataskaitų apie jų viešųjų pirkimų sprendimų tvarumą teikimo įpareigojimus, laikantis subsidiarumo principo;

39. pabrėžia, kad reikia skatinti kokybiškus medžiagų surinkimo šaltus, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą ir išlaikyti medžiagų didžiausią vertę, taip pat užtikrinti švarius, netoksiškus ir tvarius uždarus medžiagų ciklus; pabrėžia, kad reikia didinti perdirbtųjų medžiagų prieinamumą ir kokybę, sutelkiant dėmesį į tai, ar medžiaga geba išlaikyti savo savybes po perdirbimo ir ar gali ateityje pakeisti pirmines žaliavas; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikia skatinti didesnę kuriamų produktų perdirbamumą ir veiksmingas priemones, tokias kaip rūšiuojamojo surinkimo ir užstoato grąžinimo sistemos; ragina remti perdirbimo įrenginių ir pajėgumų kūrimą, jei jų dar nėra, laikantis artumo principo;

40. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares remti kokybiško surinkimo, rūšiavimo ir žaliavų pakartotinio naudojimo bei perdirbimo infrastruktūros kūrimą ir remti mokslinius tyrimus, susijusius su naujų novatoriškų technologijų, kuriomis mažinamas išteklių naudojimas ir galutinių atliekų susidarymas, didinamas perdirbamų ir pakartotinai naudojamų antrinių medžiagų pelningumas ir kokybė, nukenksminamos perdirbtos medžiagos ir mažinamas bendras su kitomis technologijomis susijęs aplinkosauginis pėdsakas, įskaitant energijos ir klimato pėdsakus; mano, kad cheminis perdirbimas, kai jis atitinka šiuos kriterijus, gali prisidėti kuriant tam tikrų atliekų šaltus uždarus medžiagų ciklą;

41. ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų kruopščiai įvertintas naujų perdirbimo ir atliekų naudojimo technologijų procesų ir rezultatų poveikis sveikatai, aplinkai ir klimatui pramoniniu lygmeniu prieš juos skatinant, ir užtikrinti skaidrumą vertinimo metu;

42. mano, kad cheminis perdirbimas turi atitikti Atliekų pagrindų direktyvoje pateiktą perdirbimo apibrėžtį, siekiant užtikrinti, kad perdirbimas į medžiagas ir substancijas, kurios bus naudojamos kaip kuras, nebūtų laikomas cheminiu perdirbimu; primygtinai ragina Komisiją pateikti teisinį patvirtinimą šiuo klausimu;

43. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares sudaryti sąlygas skaitmeninėms technologijoms, pvz., blokų grandinei ir skaitmeniniam vandens ženklui, ir užtikrinti jų sąveikumą, kad jos galėtų padėti plėtoti žiedinę ekonomiką, t. y. stebėti, atsekti ir kartografuoti išteklių naudojimą ir produktų šaltus visais gyvavimo ciklo etapais;

44. pabrėžia, kad svarbu gerinti galimybes gauti finansavimą žiedinės ekonomikos mokslinių tyrimų ir inovacijų projektams; todėl ragina Komisiją nukreipti pagal programą „Europos horizontas“ vykdomą veiklą moksliniams tyrimams ir inovacijoms remti šiose srityse:

— perdirbimo procesų ir technologijų;

— išteklių naudojimo efektyvumo pramonės procesuose;

— inovacinių ir tvarių medžiagų, gaminių, procesų, technologijų ir paslaugų, taip pat jų pramoninės plėtros;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- bioekonomikos, pasitelkiant biologines inovacijas, apimančias biologinėmis medžiagomis bei produktais paremtų technologijų kūrimą;
- žemės stebėjimo palydovų, nes jie gali atlikti svarbų vaidmenį stebint žiedinės ekonomikos vystymąsi, vertinant pirminių žaliavų paklausą ir išmetamųjų teršalų kieki;

45. pabrėžia svarbų tvarių atsinaujinančiosios energijos išteklių vaidmenį žiediško proceso metu siekiant sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir tai, kaip atsinaujinančiosios energijos naudojimas gali padidinti produktų gyvavimo ciklo žiedišumą, kartu skatinant energetikos pertvarką;

46. pabrėžia, kad „tvarių produktų politikos sistemos“ teisės aktai turėtų būti pagrįsti tvirta ir aiškia anglies dioksido ir poveikio aplinkai apskaitos sistema, kuri veiktų kaip investicijų į žiedinės ekonomikos produktus ir procesus skatintoja;

47. pabrėžia, kad nustatant produktų poveikio klimatui ir aplinkai standartus reikia atsižvelgti į visą produkto gyvavimo ciklą „nuo pradžios iki galo“ ir į gavybos, pusegaminio, atsarginių dalių ir šalutinių produktų poveikį per visą grandinę; mano, kad standartai turi būti nustatomi atvirai, skaidriai ir turi būti mokslškai pagrįsti, dalyvaujant atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams; todėl skatina nustatyti bendras gyvavimo ciklo vertinimo metodikas ir pagerinti duomenų rinkimą;

48. pabrėžia, kad standartizacija yra labai svarbi įgyvendinant tvarių gaminių politiką, nes joje pateikiamos patikimos tokių savybių, kaip patvarumas ir pataisomumas, apibrėžtys, rodikliai ir patikrinimai;

49. primygtinai reikalauja, kad ES standartai būtų parengti laiku ir atsižvelgiant į realias naudojimo sąlygas, tuo pat metu vengiant administracinių kliūčių susijusiems suinteresuotiesiems subjektams, kylančių dėl standartų paskelbimo vėlavimo;

50. primena 2016 m. birželio 1 d. Komisijos komunikatą „21-ojo amžiaus Europos standartai“ ir darbą, susijusį su Bendra standartizacijos iniciatyva (BSI); ragina Komisiją toliau stiprinti BSI ir patvirtinti naujus veiksmus ir projektus, kuriais būtų siekiama gerinti Europos standartizacijos organizacijų veikimą;

51. pabrėžia, kad veiksmingas ES teisės aktų, susijusių su gaminių sauga ir tvarumo reikalavimais, įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas yra labai svarbūs siekiant užtikrinti, kad rinkai pateikti gaminiai atitiktų tokias taisykles pagal Reglamentą (ES) 2019/1020⁽³¹⁾; priduria, kad labai daug internetu perkamų ir į ES importuojamų gaminių neatitinka būtiniausių ES saugos reikalavimų; ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad gaminiai, įskaitant internetu parduodamus produktus, atitiktų reikalavimus, ir kovoti su rizika, kurią suklastoti produktai kelia vartotojų saugumui, taikant griežtesnę rinkos priežiūrą ir lygiaverčius muitinės kontrolės standartus, taip pat stiprinant bendradarbiavimą šioje srityje ir didinant biudžetą bei žmogiškuosius išteklius; todėl ragina užtikrinti efektyvesnę ES priežiūrą nustatant suderintas taisykles dėl minimalaus patikrinimų skaičiaus ir jų dažnumo, taip pat suteikiant Komisijai įgaliojimus stebėti ir audituoti nacionalinių rinkos priežiūros institucijų veiklą;

52. pabrėžia, kad savanoriški susitarimai pasirodė esą neveiksmingi siekiant tvaraus ir bendro mobiliųjų radijo įrenginių įkrovimo sprendimo; dar kartą ragina Komisiją skubiai įgyvendinti Direktyvos 2014/53/ES⁽³²⁾ dėl radijo ryšio įrenginių nuostatas ir visų pirma įdiegti bendrą išmaniųjų telefonų ir visų mažų ir vidutinio dydžio elektroninių prietaisų kroviklį, kad būtų kuo geriau užtikrintas įkrovimo galimybių, įskaitant bevielį įkrovimą, standartizavimas, suderinamumas ir sąveikumas, įgyvendinant visuotinę elektroninių atliekų mažinimo strategiją; prašo Komisijos, siekiant užtikrinti didesnę naudą aplinkai, sutaupyti išlaidų ir užtikrinti patogumą vartotojams, laiku parengti atsiejimo strategiją, kuria būtų užtikrinama, kad vartotojai nebūtų įpareigoti drauge su naujais prietaisais pirkti naujų kroviklių; pakartoja, kad vartotojams svarbu gauti patikimą ir aktualią informaciją apie atitinkamas kroviklių savybes, pvz., sąveikumą ir įkrovimo

⁽³¹⁾ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1).

⁽³²⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB (OL L 153, 2014 5 22, p. 62).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

charakteristikas, įskaitant atitiktą USB 3.1 ar aukštesniam lygmeniui, naudojant suderintą lengvai suprantamą ženklimą, kad jie galėtų pasirinkti patogiausius, ekonomiškai efektyviausius ir tvariausius sprendimus;

53. pabrėžia, kad reikia suderinti esamų ir būsimų ES ir valstybių narių lygmens priemonių politiką, kad būtų įgyvendinti veiksmų plano tikslai, ir suteikti žiedinių technologijų, produktų ir paslaugų ekonominį ir investicijų užtikrinimą, nes tai taip pat skatina ES konkurencingumą ir inovacijas; ragina Komisiją šalinti bet kokią galimą esamą reglamentavimo nenuoseklumą, kliūtis ar teisinį netikrumą, kurie trukdo visapusiškai diegti žiedinę ekonomiką; ragina taikyti ekonomines paskatas, pvz., CO₂ kainodarą, didesnę gamintojo atsakomybę taikant ekologinį mokesčių moduliavimą ir mokesčių paskatas, taip pat kitas finansines paskatas, kuriomis skatinamas darnus vartotojų pasirinkimas; mano, kad šios priemonės prirėkus turėtų atitikti Taksonomijos reglamente apibrėžtus žiedinės ekonomikos techninės analizės kriterijus; ragina valstybes nares apsvaustyti žiedinės ekonomikos tikslus visuose atitinkamuose nacionalinės teisės aktuose ir užtikrinti, kad jie būtų visiškai suderinti su ES žiedinės ekonomikos strategijos tikslais ir priemonėmis; taip pat ragina Komisiją susitelkti į teisės aktų, susijusių su žiedine ekonomika, įgyvendinimą siekiant užtikrinti vienodas žiedinės gamybos procesų ir verslo modelių sąlygas;

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: elektronika ir IRT

54. remia Žiedinės elektronikos iniciatyvą, kuria turėtų būti siekiama šalinti trūkumus, susijusius su patvarumu, žiediniu projektavimu, pavojingomis ir kenksmingomis medžiagomis, perdirbtų medžiagų dalimi gaminio sudėtyje, taisomumu, galimybe gauti atsarginių dalių, atnaujinamumu, elektros ir elektroninės įrangos atliekų prevencija, surinkimu, pakartotiniu naudojimu ir perdirbimu; taip pat ragina integruoti klausimus, susijusius su ankstyvu nusidėvėjimu, įskaitant produktų nusidėvėjimą dėl programinės įrangos keitimų; ragina suderinti ir patobulinti elektros ir elektroninės įrangos atliekų perdirbimo infrastruktūrą ES;

55. mano, kad reikia užtikrinti paprastesnę elektroninės įrangos atliekų surinkimą vartotojams; palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą išnagrinėti galimybes sukurti ES masto IRT produktų grąžinimo sistemą ir mano, kad tokia sistema turėtų apimti kuo platesnį produktų asortimentą; pabrėžia, koks svarbus tokios grąžinimo sistemos ir bet kokio kito surinkimo modelio sukūrimas, siekiant užtikrinti IRT produktų pakartotinį panaudojimą ir suteikti prieigą pakartotinio naudojimo veiklos vykdytojams prie pakartotinio naudojimo prekių;

56. pabrėžia ekologinio projektavimo priemonių potencialą ir primena, kad Ekologinio projektavimo direktyvoje ir Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo direktyvoje⁽³³⁾ numatyta beveik pusė 2020 m. ES nustatyto energijos vartojimo efektyvumo tikslo; pabrėžia, kad reikia užtikrinti, jog būtų greitai užbaigti pradėti elektronikos ir IRT ekologinio projektavimo darbai, visų pirma išmaniųjų telefonų, planšetinių kompiuterių, kompiuterių, spausdintuvų (įskaitant kasetes), mobiliųjų tinklų stočių ir posistemų bei tinklų įrangos, kad ne vėliau kaip 2021 m. būtų galima pasiūlyti priemones;

57. pabrėžia, kad svarbu skatinti tvaresnius elektroninės ir IRT įrangos naudojimo ir gamybos būdus, ragina Komisiją išnagrinėti galimybę teikti vartotojams informaciją apie tai, kuo skiriasi taisomieji naujiniai nuo į naudotojus orientuotų naujinių, ir apie duomenų naudojimo anglies dioksido pėdsako poveikį;

58. ragina sukurti privalomą elektroninės įrangos atliekų perdirbėjų sertifikavimo sistemą, kad būtų užtikrintas veiksmingas medžiagų regeneravimas ir aplinkos apsauga;

59. prašo Komisijos, be žiedinės elektronikos iniciatyvos, pateikti dar ir pasiūlymą dėl žiedinio ir tvaraus skaitmeninio, IRT ir dirbtinio intelekto plano iniciatyvos;

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: baterijos ir transporto priemonės

60. pabrėžia, kad pereinant prie netaršaus judumo ir atsinaujinančiais energijos ištekliais grindžiamų elektros energijos tinklų svarbu naujuose teisės aktuose laikytis strateginio, aplinkosauginio, tvaraus ir etiško požiūrio į baterijų ir transporto priemonių tvarkymą ir kad būtina užtikrinti tvarų ir etišką žaliavų, įskaitant svarbiausias žaliavas, gavybą; ragina, kad ES būtų sukurtos konkurencingos ir atsparios baterijų gamybos, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo vertės grandinės;

⁽³³⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES dėl su energija susijusių gaminių suvartojamos energijos ir kitų išteklių nurodymo ženklavimo gaminį ir apie jį pateikiant standartinę informaciją (OL L 153, 2010 6 18, p. 1).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

61. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl naujo reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų ir mano, kad į naująją ES baterijų reguliavimo sistemą turėtų būti įtraukti šie punktai: tvari, etiška ir saugi gavyba, ekologinis projektavimas, įskaitant priemones perdirbtosios medžiagos daliai panaudoti, pavojingų ir kenksmingų medžiagų pakeitimas, kai tai įmanoma, geresnis rūšiuojamasis atliekų surinkimas, pakartotinis naudojimas, atnaujinimas, perdarymas, paskirties keitimas ir perdirbimas, įskaitant didesnius perdirbimo tikslus, vertingų medžiagų regeneravimą, didesnę gamintojo atsakomybę ir vartotojų informavimą; šia sistema turėtų apimti poveikį aplinkai per visą gyvavimo ciklą, kartu nustatant specialias nuostatas dėl baterijų, susijusių su judumu ir energijos kaupimu;

62. yra susirūpinęs dėl didelės ES priklausomybės nuo baterijų gamybai reikalingų žaliavų importo; yra įsitikinęs, kad patobulinus baterijų perdirbimo sistemas būtų galima išgauti didelę dalį žaliavų, reikalingų baterijų gamybai ES;

63. yra susirūpinęs dėl mineralų gavybos pramonės socialinio ir ekonominio poveikio, ypač kobalto pramonės sektoriuje; prašo Komisijos įvertinti galimybes sukurti įgyvendinamą teisinę sistemą siekiant užtikrinti etišką medžiagų gavybą ir pateikti privalomus išsamaus patikrinimo teisės aktus, kuriais būtų sprendžiama neigiamo poveikio aplinkai ir žmogaus teisėms tarptautiniu mastu problema;

64. palankiai vertina Komisijos planus persvarstyti Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių direktyvą⁽³⁴⁾; ragina Komisiją atnaujinti tą direktyvą, kad būtų visapusiškai atsižvelgta ir laikomasi Žiedinės ekonomikos principų, įskaitant daiktų projektavimą iš atliekų, aukščiausios vertės medžiagų atnaujinimą, moduliškumą, taisomumą, daugkartinį naudojimą ir perdirbamumą, pirmenybę teikiant pakartotiniam naudojimui; ragina Komisiją, bendradarbiaujant su automobilių gamintojais ir diegiant gamintojų išplėstinės atsakomybės sistemas, siekti užtikrinti veiksmingas pakartotinio naudojimo grandines; ragina Komisiją tobulinti ataskaitų apie eksploatuoti netinkamų transporto priemonių teikimą, naudojant Europos duomenų bazę; ragina Komisiją išaiškinti, įtvirtinti ir stebėti principo įgyvendinimą, pagal kurį, prieš automobilius atiduodant į metalo laužą ir juos susmulkinant, visada būtina išmontuoti automobilius ir atrinkti pakartotinai naudojamas dalis;

65. pabrėžia, kad būtina toliau skatinti perdirbimo procesų ir technologijų mokslinius tyrimus ir inovacijas pagal programą „Europos horizontas“, siekiant padidinti baterijų žiedinės ekonomikos potencialą; pripažįsta MVĮ vaidmenį surinkimo ir perdirbimo sektoriuose;

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: pakuotės

66. pakartoja tikslą iki 2030 m. užtikrinti, kad visas pakuotes būtų galima pakartotinai naudoti arba perdirbti ekonomiškai naudingu būdu, ir ragina Komisiją nedelsiant pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, įskaitant atliekų mažinimo priemones ir tikslus, taip pat Pakuočių atliekų direktyvoje nustatytus plataus užmojo esminius reikalavimus, kuriais siekiama sumažinti pernelyg didelį pakuočių kiekį, be kita ko, e. prekyboje, pagerinti galimybes perdirbti ir sumažinti pakuočių sudėtingumą, padidinti perdirbtų medžiagų kiekį, palaipsniui atsakyti pavojingų ir kenksmingų medžiagų ir skatinti pakartotinį naudojimą; pabrėžia, kad neturi būti pažeidžiami maisto saugos ar higienos standartai; ragina, kad šiomis priemonėmis būtų siekiama geriausių bendrų aplinkosaugos rezultatų, laikantis atliekų hierarchiją, ir mažo anglies dioksido išmetimo rodiklio;

67. pabrėždamas esminį pakuočių vaidmenį produktų saugai, visų pirma maisto saugai ir higienai, taip pat maisto atliekų mažinimui, ragina pramonės atstovus papildyti reguliavimo priemones papildomais savanoriškais veiksmais, siekiant toliau vengti nereikalingų pakuočių ir gerokai sumažinti rinkai pateikiamų pakuočių kiekį, kurti efektyviau išteklius naudojančius, žiedinius ir klimatui nekenkiančius pakavimo sprendimus, pvz., suderintus pakavimo būdus ir daugkartinio naudojimo bei užpildymo pakuotes, ir supaprastinti daugkartinį transportavimo pakuočių naudojimą; ragina remti tokias iniciatyvas kaip Žiedinės plastikų ekonomikos aljansas ir Europos plastiko paktas;

68. pakartoja, kad vykdant kokybišką perdirbimą realiojoje rinkoje atsiranda perdirbtų medžiagų paklausa, o tai yra vienas iš pagrindinių veiksnių, skatinančių didinti bendrą surinktų, išrūšiuotų ir perdirbtų pakuočių kiekį, ragina naudoti pažangią ir veiksmingą rūšiavimo įrangą ir atskyrimo technologijas, derinant jas su geresniu pakuočių ekologiniu projektavimu, įskaitant poreikį perkurti pakavimo sprendimus, remiantis patobulintais gyvavimo ciklo analizės kriterijais;

69. ragina Komisiją išanalizuoti skirtingus elektroninėje prekyboje naudojamus pakuočių tipus ir nustatyti geriausių patirtį optimizuojant pakavimą, kad būtų sumažintas perteklinis pakuočių kiekis; ragina Komisiją pritarti pakartotiniam pakavimo medžiagų naudojimui pristatant keletą prekių kaip alternatyvą vienkartinėms pakavimo medžiagoms;

⁽³⁴⁾ 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EC dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (OL L 269, 2000 10 21, p. 34).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

70. pabrėžia, kad nesupakuotų produktų pardavimas gali atlikti svarbų vaidmenį siekiant sumažinti pakuočių naudojimą, ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti tokio tipo priemones, kartu užtikrinant maisto saugą ir higieną;

71. pabrėžia svarbų inovacijų fondų ir programų vaidmenį mažinant medžiagų kiekį ir įgyvendinant perdirbimo srities inovacijas;

72. pripažįsta pardavimo internetu augimą, dėl kurio didėja siuntinių pristatymo mastas; primygtinai ragina Komisiją imtis priemonių užtikrinant, kad visi internetu prekiaujantys pardavėjai, nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos, laikytųsi pagrindinių reikalavimų, teiktų ataskaitas ir finansškai prisidėtų prie didesnės gamintojo atsakomybės sistemų tose ES valstybėse narėse, kurių rinkai teikiami produktai;

73. ragina Komisiją remti atskirą pakuočių atliekų surinkimą ir rūšiavimą, kaip numatyta Direktyvoje (ES) 2018/852 ir užtikrinti direktyvos perkėlimą į valstybių narių nacionalinę teisę laiku; ragina Komisiją įvertinti galimybę persvarstyti pakuočių medžiagų identifikavimo sistemą (Sprendimas 97/129/EB⁽³⁵⁾), siekiant supaprastinti piliečių galimybes atskirai rinkti pakuotes atsižvelgiant į jų perdirbamumą;

74. ragina Komisiją remti ir išnagrinėti suderinamų nacionalinių užstato grąžinimo sistemų galimybes, kad būtų pasiektas reikalingas 90 proc. plastikinių gėrimų pakuočių surinkimo lygis ir tai taptų žingsniu į priekį kuriant bendrąją pakuočių rinką, ypač kaimyninėms valstybėms narėms; sistemų suderinamumą galima pasiekti naudojant serijos numerius ir kodifikuotą bei suvienodintą ženklumą; jei valstybėje narėje nėra galiojančios sistemos ar planų perkurti turimą sistemą, šios valstybės narės yra raginamos, atsižvelgiant į geriausią patirtį ir atitinkamus mokslinius įrodymus, pasirinkti tokią sistemą, kuri būtų panaši ar suderinama su kitų valstybių narių sistemomis;

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: plastikai

75. primygtinai ragina Komisiją toliau įgyvendinti Europinę plastikų žiedinėje ekonomikoje strategiją, visų pirma skatinant geresnį projektavimą, žiedinius verslo modelius, novatoriškus gaminius ir produkto kaip paslaugos modelius, kad būtų galima pasiūlyti tvaresnius vartojimo pavyzdžius;

76. ragina Komisiją visapusiškai kovoti su plastikais, įskaitant mikroplastikus; primygtinai ragina Komisiją patvirtinti bendrą laipsnišką sąmoningai pridedamų mikroplastikų naudojimo nutraukimą ir taikant naujas privalomas reguliavimo priemones sumažinti netyčinį visų rūšių mikroplastikų paskleidimą jų susidarymo vietoje, įskaitant, pvz., iš padangų, tekstilės gaminių, dirbtinės žolės ir plastiko granulių gamybos; pabrėžia, kad reikia panaikinti mokslinių žinių apie mikroplastikus ir nanoplastikus spragas ir skatinti kurti saugesnes alternatyvas ir konkurencingas produktų be mikroplastikų rinkas; kartu primygtinai ragina skubiai imtis trumpalaikių veiksmų; pabrėžia, kad didžioji taršos mikroplastiko dalelėmis dalis atsiranda aplinkoje yrant makroplastikams, ir pritaria, kad plastikiniams produktams turėtų būti taikomos specialiosios priemonės, pvz., ekologinio projektavimo reikalavimai gamybos etapu, siekiant užkirsti kelią antrinių mikroplastikų paskleidimui į aplinką; ragina Komisiją išnagrinėti klausimus, susijusius su makroplastikų ir mikroplastikų patekimu į nuotekų valymo ir lietaus nuotekų tvarkymo sistemas priežastimis, jų plitimu, tolesne migracija ir daromu poveikiu; primena, kad 80 proc. jūrą teršiančių šiukšlių susidaro iš sausumos ir todėl ragina valstybes nares imtis veiksmų dėl karščiausių jūrą teršiančių šiukšlių taškų upėse ir upių žiotyse;

77. pabrėžia, kad vienkartinio naudojimo produktai yra didelė našta aplinkai ir ištekliams, vienkartinio naudojimo produktus turėtų pakeisti daugkartiniai gaminiai, jei yra galimybė naudoti pakartotinio naudojimo ir (arba) patvarius alternatyvius produktus, nekeliant pavojaus maisto higienai ar saugai; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją apsvarstyti teisėkūros priemones, įskaitant Vienkartinių plastikų direktyvos išplėtimą peržiūrint tą direktyvą; ragina Komisiją parengti daugkartinių pakuočių ir vienkartinių pakuočių pakaitalų, stalo serviravimo reikmenų ir stalo įrankių standartus;

78. pripažįsta galimą biologinių ir biologiškai skaidžių ir kompostuojamų plastikų vaidmenį žiedinėje ekonomikoje, tačiau išpėja, kad vien tik biologiniais ir (arba) biologiškai skaidžiais plastikais nebus galima išspręsti su plastikais susijusių aplinkosaugos problemų, pabrėžia, kad svarbu didinti informuotumą apie tinkamą biologinių ir biologiškai skaidžių plastikų naudojimą;

⁽³⁵⁾ 1997 m. sausio 28 d. Komisijos sprendimas 97/129/EB nustatantis pakuočių medžiagų identifikavimo sistemą pagal Parlamento ir Tarybos direktyvą 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (OL L 50, 1997 2 20, p. 28).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

79. ragina pasiūlyti aiškius pasaulinius medžiagų, produktų, projektavimo ir perdirbimo standartus;
80. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti nuoseklią skaidrumo sistemą ir nustatyti pareigas visiems vertės grandinės subjektams teikti ataskaitas apie plastiko gamybą, prekybą, naudojimą ir tvarkymą pasibaigus gyvavimo ciklui;
81. primygtinai ragina Komisiją parengti didesnės gamintojų atsakomybės sistemas, pagal kurias gamintojai būtų laikomi atsakingais už netinkamus naudoti plastikinius produktus;

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: tekstilės gaminiai

82. pabrėžia naujos išsamios ES tekstilės gaminių strategijos svarbą siekiant skatinti tvarumą, žiediskumą, atsekamumą ir skaidrumą ES tekstilės ir aprangos sektoriuje, atsižvelgiant į pasaulinį vertės grandinių pobūdį ir greitosios mados aspektą; ragina strategijoje pateikti nuoseklų politikos priemonių rinkinį ir remti naujus verslo modelius, kad būtų atsižvelgta į įvairiausių poveikio aplinkai ir socialinio poveikio klausimus visoje vertės grandinėje, ir gerinti tekstilės gaminių projektavimą, kad būtų padidintas jų patvarumas, pagerintas pakartotinis naudojimas ir mechaninis perdirbamumas, taip pat būtų naudojami kokybiški pluoštai, visų pirma derinant ekologinio projektavimo tipui keliamus reikalavimus, gamintojo atsakomybės sistemas ir privalomo ženklinimo schemas;

83. palankiai vertina tai, kad taikoma nauja tekstilės gaminių politikos sistema, ir pabrėžia, kad pagal ją daugiausia dėmesio reikia skirti atliekų prevencijai, gaminių patvarumui, pakartotiniam naudojimui ir taisymui, taip pat spręsti pavojingų ir kenksmingų cheminių medžiagų problemą, laikantis atliekų hierarchijos; ragina projektavimo ir gamybos etape imtis priemonių siekiant užkirsti kelią sintetinio mikropluošto išsiskyrimui ir imtis kitų priemonių, pvz., plėtoti prevencinį kontroliuojamą ir neteršiantį pramoninį pirminį skalbimą ir sukurti naujų skalbyklių su mikropluošto filtrais standartus; ragina parengti specialius visoje ES taikomus tekstilės atliekų tvarkymo kriterijus;

84. ragina taikyti tekstilei naują produktų politikos sistemą, kuri būtų suderinama su kitomis politikos priemonėmis, visų pirma su rengiamu pasiūlymu dėl ES žmogaus teisių ir aplinkosaugos išsamaus patikrinimo teisės aktų, siekiant užtikrinti, kad darbuotojų teisių, žmogaus teisių ir lyčių lygybės klausimai būtų sprendžiami visais tekstilės vertės grandinės etapais;

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: statyba ir pastatai

85. ragina Komisiją įgyvendinti pastatų renovacijos bangą visapusiškai laikantis žiedinės ekonomikos principų, kartu atsižvelgiant į sektorių įvairovę; ragina Komisiją nustatyti horizontaliuosius ir konkrečioms produktams taikomus reikalavimus; pabrėžia galimybes sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir naudą aplinkai prailginant pastatų eksploatavimo trukmę, o ne juos griauinant; prašo Komisijos apsvarstyti galimybę nustatyti ES pastatų anglies dioksido pėdsako ir žaliavų naudojimo rodiklio mažinimo tikslus ir taikyti lygių sistemą tvariems pastatams kaip privalomą statybos eksploatacinių savybių sistemą; mano, kad būtina įtraukti minimalius teisinius reikalavimus dėl pastatų aplinkosauginio veiksmingumo, kad būtų pagerintas išteklių naudojimo efektyvumas ir pastatų energinis naudingumas;

86. primena Komisijos įsipareigojimą pagal Atliekų pagrindų direktyvą persvarstyti ES teisės aktuose nustatytus medžiagų regeneravimo tikslus, taikomus statybos ir griovimo atliekoms ir konkrečių medžiagų frakcijoms, ir mano, kad tai turėtų būti įtraukta į iškasto grunto medžiagų panaudojimo tikslą; siūlo į statybos programas įtraukti pakartotinio naudojimo, perdirbimo ir antrinių žaliavų naudojimo tikslus, kartu gerinant jų atsekamumą; ragina Komisiją persvarstyti Statybos produktų reglamentą ir palankiai vertina tai, kad paskelbta Darniai apstatytos aplinkos strategija 2021 m.; mano, kad skaitmeninių sprendimų diegimas apstatytoje aplinkoje, pvz., atliekų atsekamumas, užtikrintų geresnį pastatų energinį naudingumą ir didesnę žiediskumą statybos sektoriuje;

87. pabrėžia, kad svarbu diegti kokybiško pastatų projektavimo politiką, pirmenybę teikiant sprendimams, skatinantiems pastatų renovaciją, rekonstravimą ir tęstinį naudojimą, kai tai galima, o ne naujų pastatų statybą;

88. pabrėžia, jog atsižvelgiant į tai, kad jau yra 90 proc. apstatytos aplinkos pagal 2050 m. lygį, reikėtų nustatyti specialiuosius renovacijos sektoriui taikomus reikalavimus, kad iki 2050 m. jau būtų visapusiškai moduliniai, skirtingiems tikslams pritaikyti ir energijos požiūriu tausūs pastatai; įskaitant esminę renovaciją, gamybą vietoje ir pakartotinį naudojimą;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

Pagrindinės gaminių vertės grandinės: maistas, vanduo ir maisto medžiagos

89. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto siekiant įgyvendinti tikslą iki 2030 m. perpus sumažinti maisto atliekų kiekį, laikantis išpareigojimų pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ ir remiantis valstybių narių pateiktais duomenimis pagal Atliekų pagrindų direktyvą; ragina Komisiją į atitinkamas ES politikos sritis integruoti maisto nuostolių ir švaistymo prevenciją visoje maisto vertės grandinėje, kaip nustatyta strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“, ir primena, kad šios priemonės turėtų atitikti atliekų hierarchiją; ragina valstybes nares imtis visapusiškų priemonių siekiant reikšmingai sumažinti maisto švaistymą ir skatinti maisto dovanojimą;

90. ragina Komisiją imtis priemonių kuriant uždarą žemės ūkio maisto medžiagų ciklą, mažinti Europos priklausomybę nuo augalinių baltymų importo gyvūnų pašarams ir padidinti perdirbto gyvulių mėšlo ir kitų organinių maisto medžiagų, pvz., komposto ir degazuotojo substrato, naudojimą vietoj sintetinių trąšų kartu užtikrinant aukšto lygio sveikatos, aplinkos ir ekosistemų apsaugą;

91. ragina sukurti žiedinę ekonomiką, paremtą aplinką tausojančia reglamentavimo sistema, kad būtų išvengta galimo neigiamo toksinio poveikio vandens ekosistemoms; palankiai vertina naujai priimtą reglamentą dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų ir geriamojo vandens direktyvos persvarstymą⁽³⁶⁾, ir ragina juos visapusiškai įgyvendinti; ragina Komisiją visapusiškai integruoti vandens ir energijos sąsają į Europos politiką ir primena, kad vandens išteklių kokybė ir prieiga prie jų priklauso nuo to, kaip gerai bus įgyvendinama kontrolė vietoje ir principas „teršėjas moka“; remia žiedinį požiūrį į nuotekų valymą ir tvarkymą, siekiant skatinti miesto nuotekų panaudojimą; pabrėžia, kad iš nuotekų galima išgauti išteklių – nuo celiuliozės ir bioplastikų iki maisto medžiagų, energijos ir vandens, taip pat tęsiant galimų pakartotinio naudojimo galimybių analizę, kartu mažinant energijos ir vandens suvartojimą; pritaria planuojamai Miesto nuotekų valymo direktyvos⁽³⁷⁾ peržiūrai; ragina Komisiją įvertinti galimybę imtis teisėkūros priemonių siekiant efektyvaus vandens naudojimo pastatuose;

92. pabrėžia, kad visoje Europos Sąjungoje padidinus vandens prieinamumą būtų galima gerokai padidinti žiediškumą ir tapti mažiau priklausomais nuo pakuotėse tiekiamo vandens; ragina visapusiškai įgyvendinti vandens prieinamumo nuostatas, pateiktas Geriamojo vandens direktyvoje;

93. pabrėžia svarbią tvarių biologinių produktų funkciją, visų pirma tai, kad svarbus geresnis biologinių atliekų panaudojimas ir likučių bei šalutinių produktų naudojimas pereinant prie žiedinės ir neutralaus poveikio klimatui ekonomikos;

94. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad rūšiuojamojo (atskiro) biologinių atliekų surinkimo, įvesto pagal Atliekų pagrindų direktyvą, tikslas būtų gaminti kokybišką kompostą, siekiant praturtinti dirvožemį, skatinti naudoti nepavojingas chemines medžiagas ir kitus produktus bei propaguoti atsinaujinančiąją energiją, kai tai įmanoma ir naudinga aplinkai;

95. pabrėžia tvarios bioekonomikos ir tvaraus su mišku susijusio sektoriaus potencialą; pabrėžia, kad svarbu įgyvendinti ES bioekonomikos ir biologinės įvairovės strategijas siekiant pagerinti žiediškumą, pakeičiant iškastines medžiagas atsinaujinančiomis biologinėmis medžiagomis, kai tai naudinga aplinkai ir yra tvaru, be kita ko, biologinės įvairovės požiūriu, atsižvelgiant į didėjančią biologinių medžiagų paklausą;

Mažiau atliekų, didesnė vertė

96. pabrėžia, kad svarbu pirmenybę teikti visų pirma atliekų prevencijai, laikantis ES atliekų hierarchijos, tiek produktų, tiek atliekų politikoje; ragina Komisiją atliekant Atliekų pagrindų direktyvos ir Sąvartynų direktyvos peržiūrą, kuri numatyta 2024 m., pasiūlyti privalomus bendro atliekų kiekio mažinimo ir atliekų kiekio konkrečiuose atliekų srautuose ir produktų grupėse mažinimo tikslus, taip pat tikslus, kuriais būtų ribojamas galutinių atliekų susidarymas; mano, kad parengimo pakartotiniam naudojimui ir perdirbimo tikslai turėtų būti atskiri, siekiant teikti pirmenybę parengimui pakartotiniam naudojimui, kaip numatyta atliekų hierarchijoje;

⁽³⁶⁾ 1998 m. lapkričio 3 d. Tarybos Direktyva 98/83/EB dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (OL L 330, 1998 12 5, p. 32).

⁽³⁷⁾ 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos Direktyva 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo (OL L 135, 1991 5 30, p. 40).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

97. reiškia susirūpinimą dėl nevienodo ES atliekų tikslų įgyvendinimo valstybėse narėse; ragina Komisiją užtikrinti, kad visos valstybės narės veiksmingai ir visapusiškai įgyvendintų dabartinius atliekų tvarkymo tikslus ir 2018 m. atliekų dokumentų rinkinį, ir primygtinai ragina visas valstybes narės nedelsiant visiškai perkelti 2018 m. teisės aktus į nacionalinę teisę;

98. mano, kad nekonkurencingos kainos ir kokybiškų antrinių žaliavų bei jų rinkų trūkumas yra viena iš kliūčių žiedinei ekonomikai; prašo Komisijos įvertinti priemones, kuriomis būtų didinamas antrinių žaliavų konkurencingumas ir kartu prisidedama prie aplinkos be toksinių medžiagų kūrimo;

99. mano, kad privatusis sektorius yra stiprus partneris didinant žiedinių sprendimų ir produktų paklausą bei vartotojų susidomėjimą jais, ir primygtinai ragina valstybes narės remti įmones, kurių verslo modeliai, paslaugos ar produktai padeda sumažinti atliekų kiekį ir išteklių naudojimą, ir ragina naudotis jų paslaugomis;

100. tvirtai remia siekį sukurti gerai veikiančią ES kokybiškų, netoksinių antrinių žaliavų rinką, nedarant poveikio Atliekų pagrindų direktyvos ir Atliekų vežimo reglamento nuostatoms, ir pabrėžia, kad tam reikės bendrų kokybės standartų; primena, kad valstybės narės turi galimybę apibrėžti nacionalinius šalutinių produktų ir atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijus, ir ragina Komisiją pasiūlyti suderintus pagrindiniams atliekų srautams taikomus Europos atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijus, atitinkančius Atliekų pagrindų direktyvą, kad būtų pašalintos rinkos kliūtys ir užtikrintas kokybiškas medžiagų panaudojimas; apgailestauja dėl to, kad Komisija neapibrėžė konkrečių ES kriterijų, taikomų popieriui, padangoms ir tekstilėi, kaip reikalaujama Atliekų pagrindų direktyvoje;

101. ragina Komisiją atkreipti dėmesį į taisykles dėl naudojimui skirtų atliekų tarpvalstybinio vežimo tarp ES valstybių narių ir apsvaistyti galimybę jas pakoreguoti, siekiant padidinti jų aiškumą ir suprantamumą, pašalinti administracines kliūtis, kartu išlaikant teisės aktų veiksmingumą apsaugant žmonių sveikatą ir aplinką, taip pat suderinti jų įgyvendinimą visose ES valstybėse narėse, be kita ko, sukuriant bendrą ES elektroninę atliekų vežimo registravimo sistemą;

102. pritaria Komisijos vykdomam darbui siekiant užtikrinti tinkamą alyvų atliekų valymą; ragina Komisiją, kaip nurodyta Direktyvoje 2008/98/EB⁽³⁸⁾, iki 2022 m. pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriame būtų pateiktos papildomos alyvų atliekų naudojimo skatinimo priemonės, taip pat nustatant kiekybinius tikslus;

103. primena, kad visos valstybės narės yra įpareigosios iki 2023 m. gruodžio 31 d. užtikrinti, kad biologinės atliekos būtų rūšiuojamos ir perdirbamos jų susidarymo vietoje arba atskirai surenkamos ir nemaišomos su kitų rūšių atliekomis; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes narės nukreipti investicijas į tai, kad daugėtų organinių atliekų surinkimo ir kompostavimo iniciatyvų;

104. primena ES atliekų tvarkymo tikslus ir pabrėžia, kad ES ir valstybės narės, laikydamosi atliekų hierarchijos, turi stiprinti prevenciją ir parengimą pakartotiniam naudojimui, didinti kokybišką perdirbimą ir atsisakyti atliekų šalinimo sąvartynuose, kartu kuo labiau sumažinant jų deginimą; ragina Komisiją nustatyti bendrą ES masto požiūrį į galutinių komunalinių atliekų, kurios negali būti perdirbamos, tvarkymą, siekiant užtikrinti optimalų jų apdorojimą ir išvengti perteklinių atliekų deginimo pajėgumų kūrimo ES lygmeniu, nes tai galėtų sukelti susiaurėjimą ir trukdyti žiedinės ekonomikos plėtrai; mano, kad deginimo atveju, tai turėtų vykti pažangiausiame energijos gavybai iš atliekų skirtuose įrenginiuose, kuriuose užtikrinamas aukštas energijos vartojimo efektyvumas ir išmetama mažai teršalų visoje ES;

105. pabrėžia, kad rūšiuojamasis atliekų surinkimas yra būtina kokybiško perdirbimo ir vertingų medžiagų ir produktų išsaugojimo perdirbimo cikle sąlyga; pritaria Komisijos planams pasiūlyti priemonių siekiant patobulinti ir suderinti esamas rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas, kuriose turėtų būti atsižvelgiama į geriausią valstybių narių patirtį ir skirtingas regionines bei vietos sąlygas ir kurios neturėtų daryti neigiamo poveikio gerai veikiančioms esamoms sistemoms; ragina Komisiją užtikrinti tinkamą Atliekų pagrindų direktyvos nuostatų įgyvendinimą;

106. pabrėžia, kad atliekų strategijas ir politikos priemones reikia grįsti patikimais moksliniais duomenimis ir metodikomis, gerinant ES statistinių duomenų patikimumą ir palyginamumą; todėl ragina Komisiją toliau derinti atliekų statistiką ir rinkti duomenis apie perdirbamas medžiagas ir atliekas trijuose etapuose: surinkimo, atliekų priėmimo į perdirbimo įrenginį ir veiksmingo perdirbtų medžiagų pakartotinio panaudojimo;

⁽³⁸⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

107. apgailestauja dėl to, kad Sąvartynų direktyvoje pernelyg mažai dėmesio skiriama prevencijai, todėl ragina suderinti ją su pagrindiniais žiedinės ekonomikos veiksmų plano principais ir nustatyti 10 proc. šalinimo sąvartynuose tikslą pradiniais metais, skaičiuojant atliekų kilogramais vienam gyventojui per metus, siekiant užkirsti kelią atliekų nukreipimui iš sąvartynų į atliekų deginimo įrenginius;

108. primena, kad pramonės simbiozė yra būtina siekiant sukurti žiedinę ekonomiką, skatinant tarpusavyje susijusius tinklus, kuriuose pramoninės atliekos tampa kitų medžiagų žaliavomis, o energija ir medžiagos gali būti nuolat cikliškai naudojamos, kuo ilgiau išlaikant išteklius gamyboje; todėl ragina stengtis didinti pramonės simbiozės ES lygmeniu ir padaryti pramoninę vertės grandinę veiksmingesne bei konkurencingesne;

109. pabrėžia, kad kuriant pramonės simbiozės reikia užtikrinti geresnes teritorijos subjektų žinias apie vietinių išteklių srautus ir jų tvarkymą, kad jie, bendradarbiaudami su pramonės sektoriais, suinteresuotaisiais subjektais, vietos administravimo įstaigomis ir piliečiais, galėtų įgyvendinti naujas teritorijų planavimo strategijas; primygtinai ragina valstybes nares reikalauti, kad vietos ir regioninės valdžios institucijos nustatytų pramonės simbiozės galimybes, atliktamos išsamų ekonominės veiklos rūšių nustatymą ir privalomą išteklių srautų analizę;

110. pabrėžia, kad svarbu įgyvendinti Atliekų pagrindų direktyvos 8a straipsnio 1 dalį, kuriame aiškiai nurodyta, kad valstybės narės yra įpareigosotos tiksliai apibrėžti gamintojo atsakomybės organizacijų pareigas ir vaidmenį;

111. rekomenduoja, kad būtų remiamas vietinių vertės grandinių, paremtų biologinių atliekų perdirbimu gaminant atsinaujinančiąją energiją, pvz., biometaną, kūrimas siekiant sukurti glaudesnius ryšius tarp kaimo ir miesto bendruomenių, kartu visapusiškai įgyvendinant atliekų hierarchiją;

112. pabrėžia, kad reikia įtraukti produktų žiediškumą ir išteklių naudojimo intensyvumą į tarpvalstybinius koregavimo mechanizmus;

Užtikrinimas, kad žiedinė ekonomika teiktų naudą žmonėms, regionams ir miestams

113. pripažįsta svarbų vaidmenį, kurį regionų valdžia, vietos valdžios institucijos ir vietos bendruomenės atlieka žiedinėje ekonomikoje, atliekų tvarkymo srityje ir įgyvendinant priemones, įtrauktas į Žiedinės ekonomikos veiksmų planą; ragina Komisiją ir valstybes nares remti žiedinės ekonomikos centrų steigimą ir jų bendradarbiavimą visuose Europos regionuose, pramonės klasteriuose ir vietos bendruomenėse atsižvelgiant į pasiūlytą „Naująją europinį bauhausą“, teikiant paramą žiedinių modelių kūrimui projektavimo, viešųjų pirkimų ir atliekų tvarkymo srityse;

114. pritaria idėjai atnaujinti žiedinei ekonomikai skirtą lėšų darbotvarkę ir ragina Komisiją pritaikyti šią darbotvarkę prie konkrečių užimtumo poreikių, įskaitant švietimo ir mokymo reikalavimus, taip pat naujų darbo vietų, kurių reikia pereinant prie žiedinės ekonomikos; ragina Komisiją užtikrinti, kad žiedinės ekonomikos veiksmų planas būtų susietas su Europos socialinių teisių ramsčio ir lyčių lygybės strategijos įgyvendinimu, ir užtikrinti teisingą pertvarką; be to, pabrėžia lemiamą socialinių partnerių vaidmenį sprendžiant su darbu susijusius ir socialinius klausimus pereinant prie žiedinės ekonomikos;

115. pabrėžia ypač svarbų vartotojų vaidmenį atliekų prevencijos ir atliekų tvarkymo srityje ir poreikį palengvinti piliečių dalyvavimą rūšiuojant atliekas; pakartoja, jog svarbu, kad valstybės narės ir regionų bei vietos valdžios institucijos didintų visuomenės informuotumą apie darnų vartojimą, įskaitant vartojimo modelius, grindžiamus pakartotiniu naudojimu, nuoma ar dalijimusi, ir apie atliekų prevenciją bei veiksmingą atliekų rūšiovimą ir šalinimą;

116. ragina Komisiją užtikrinti, kad žiedinės ekonomikos principai būtų įtraukti į visų rūšių praktiką, ir ragina Komisiją remti valstybes nares joms dalijantis žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su įvairiomis ES regionų ir vietos lygmens žiedinės ekonomikos pastangomis;

117. pabrėžia, koks svarbus vyriausybių, vietos valdžios institucijų, akademinės bendruomenės ir įmonių, įskaitant gamintojus ir pirkėjus, bendradarbiavimas siekiant paskatinti ir išplėsti žiedinės ekonomikos veiksmus; pabrėžia, kad svarbu išplėsti šį bendradarbiavimą įtraukiant kitus suinteresuotuosius subjektus, tokius kaip socialinės įmonės, startuoliai ir NVO;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

118. atkreipia dėmesį į tai, kad remonto ir techninės priežiūros paslaugų sektorius turi didelį potencialą kurti darbo vietas ir jo plėtra turi būti remiama bei skatinama, visų pirma vietos, visuomeninės ir bendruomeninės remonto iniciatyvos, kooperatyvai ir socialinės įmonės;

119. pabrėžia vaidmenį, kurį aplinkosaugos požiūriu saugus anglies dioksido surinkimas, kaupimas ir naudojimas (CCS/U) gali atlikti siekiant Europos žaliojo kurso tikslų; remia integruotos politikos aplinką siekiant skatinti naudoti aplinkosaugos požiūriu saugias anglies dioksido surinkimo, kaupimo ir naudojimo technologijas, kurios padeda mažinti grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, siekiant neutralaus sunkiosios pramonės poveikio klimatui, kai nėra tiesioginio išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo galimybių⁽³⁹⁾; vis dėlto dar kartą patvirtina, kad ES taikant nulinės taršos strategiją prioritetas turėtų būti teikiamas tiesioginiam išmetamo teršalų kiekio mažinimui ir veiksams, kuriais išsaugomi ir gerinami ES gamtiniai absorbentai ir kaupikliai⁽⁴⁰⁾;

Lyderystės pastangos pasauliniu lygmeniu

120. remia Komisijos tikslą peržiūrėti Atliekų vežimo reglamentą siekiant užtikrinti ES vidaus prekybos atliekomis skaidrumą ir atsekamumą, sustabdyti atliekų, kurios daro žalą aplinkai ar žmonių sveikatai, eksportą į trečiąsias šalis ir veiksmingiau kovoti su neteisėtu elgesiu, siekiant užtikrinti, kad visos atliekos būtų tvarkomos laikantis žiedinės ekonomikos principų; be to, remia Komisiją įgyvendinant neseniai padarytus Bazelio konvencijos dėl plastiko atliekų pakeitimus ir visapusiškai laikantis ES išpareigojimų pagal šią konvenciją; prašo Komisijos taip pat sutelkti dėmesį į:

- finansines paskatas siekiant sukurti tikrą bendrąją rinką ir vienodas sąlygas kokybiškoms antrinėms žaliavoms;
- procedūrų supaprastinimą siekiant skatinti perdirbimo pajėgumus ir atliekų tvarkymo infrastruktūrą ES;
- Elektroninių duomenų mainų (EDI) sistemos įgyvendinimą siekiant geriau stebėti atliekų srautus;
- Atliekų vežimo reglamente⁽⁴¹⁾ ir Atliekų pagrindų direktyvos peržiūros įgyvendinimą;

121. palankiai vertina Pasaulinį žiedinės ekonomikos ir efektyvaus išteklių naudojimo aljansą siekiant paspartinti visuotinę perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui, efektyvaus išteklių naudojimo ir žiedinės ekonomikos ir prašo Komisijos vadovauti pastangoms siekiant tarptautinio susitarimo dėl gamtos išteklių valdymo, kad naudojant gamtos išteklius nebūtų peržengtos planetos galimybių ribos;

122. remia Komisijos pastangas tarptautiniu lygmeniu siekti visuotinio susitarimo dėl plastikų ir skatinti pasauliniu mastu perimti ES žiedinės ekonomikos požiūrį į plastikus; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad įvairius išpareigojimus, priimtus ES ir pasaulio lygmenimis, būtų galima stebėti integruotai ir skaidriai; ragina Komisiją ir valstybes nares aktyviai imtis vadovaujamo vaidmens ir tęsti tarptautinius veiksmus kovojant su jūrą teršiančiu plastikumu ir mikroplastiku;

123. pabrėžia, jog svarbu reikalauti, kad į ES importuojamos pirminės ir antrinės žaliavos atitiktų žmogaus teisių, žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos standartus, kurie būtų lygiaverčiai ES standartams, be kita ko, nustatyti tokius reikalavimus Komisijos būsimame pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl tvaraus ūmonių valdymo ir išsamaus patikrinimo, ir užtikrinti vienodas sąlygas pagrindinėse ES tiekimo grandinėse; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti Sąjungos vidaus ir išorės politikos derėjimą atsižvelgiant į Europos žaliojo kurso ir Žiedinės ekonomikos veiksmų plano tikslus, be kita ko, Sąjungos išorės santykiuose ir užsienio prekybos susitarimuose;

124. ragina Europos gamintojus prisiimti atsakomybę parduodant produktus trečiojoje šalyje ir siūlo pramonės suinteresuotiesiems subjektams išpareigoti didinti savo gamintojo atsakomybę ir organizuoti arba finansuoti rūšiuojamąjį savo produktų surinkimą jiems tapus atliekomis trečiojoje šalyje; taip pat ragina gamintojus šalinti neatitiktumus, susijusius su eksportuojamų ir ES rinkoje parduodamų produktų kokybe;

125. pritaria Komisijai, kad reikia skatinti daugiašales diskusijas dėl tvaraus išteklių naudojimo lygio ir planetos galimybių ribų, įskaitant moksliskai pagrįstų išteklių naudojimo tikslų ištyrimą;

⁽³⁹⁾ 2020 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos žaliojo kurso, 33 dalis.

⁽⁴⁰⁾ 2019 m. kovo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija „Klimato kaita. Europos strateginė ilgalaikė vizija siekiant klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralaus poveikio klimatui ekonomikos pagal Paryžiaus susitarimą“, 13 dalis.

⁽⁴¹⁾ 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo (OL L 190, 2006 7 12, p. 1).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

126. pabrėžia, kad reikia kuo skubiau įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m. sprendžiant klausimus, susijusius su tarptautinio cheminių medžiagų valdymo ir apsaugos nuo jų daromos žalos sveikatai ir aplinkai stiprinimu; ypač pabrėžia, koks svarbus vykstantis Strateginio požiūrio į tarptautinį cheminių medžiagų valdymą (SAICM) procesas, siekiant 2021 m. liepos mėn. Bonoje vyksiančioje penktojoje Tarptautinėje konferencijoje cheminių medžiagų valdymo klausimais (ICCM 5) priimti sprendimą dėl tvirtos aplinką tausojančio cheminių medžiagų valdymo ir atliekų tvarkymo sistemos po 2020 m.;

127. primygtinai ragina Komisiją pasitelkiant tarptautines konvencijas skatinti taikyti efektyvaus išteklių naudojimo rodiklius, kad būtų įmanoma tarpusavyje palyginti pramonės sektorius ir ekonomikas ir užtikrinti vienodas sąlygas, taip pat remti dialogą ir bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis;

128. atsižvelgiant į tai, kad planetos ištekliai riboti, turėtų būti sukurta tarptautinė konvencija dėl išteklių pakankamumo, kuri skatintų diskusijas dėl prieigos prie išteklių ir jų naudojimo padarinių, daugiausia dėmesio skiriant tvarumui ir teisingumui;

129. primena, kad be priemonių, kurios skirtos tam, kad ES iki 2050 m. pasiektų poveikio klimatui neutralumo tikslą, priėmimo būtina spręsti ir anglies dioksido pėdsako problemą, susijusią su ES importuojamų produktų paklausa; ragina Komisiją nustatyti ir panaikinti kliūtis aplinkos atžvilgiu tvariam augimui ir ekologinių inovacijų diegimui ir kliūtis, kurios trukdo patekti į rinką žiediniams produktams ir paslaugoms iš ES nepriklausančių šalių arba riboja jų patekimą į rinką; ragina Komisiją ištirti tam tikriems produktams ir paslaugoms taikomų tarifų ir netarifinių kliūčių mažinimo galimybes ir naudą siekiant skatinti žiedinės ekonomikos plėtrą, be kita ko, atliekant šiuo metu vykdomą ES bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemos (BLS) peržiūrą; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją žiedinės ekonomikos aspektą įtraukti į derybas dėl Susitarimo dėl aplinkosaugos prekių, kurias reikėtų paspartinti; ragina Komisiją atsižvelgti į specialius ES mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) poreikius, padėti MVI integruoti žiedinę ekonomiką į savo verslo modelius, be kita ko, taikant paskatas, ir remti jas įgyvendinant verslo strategijas, kuriomis siekiama eksportuoti žiedinius produktus, visų pirma pradėdant taikyti su kilmės taisyklėmis susijusią rizikos vertinimo priemonę, kurią šiuo metu svarsto Komisija; ragina Komisiją imtis vadovaujamo vaidmens PPO skatinant nustatyti, kad produktai būtų diferencijuojami atsižvelgiant į dėl jų išmetamo anglies dioksido kiekį, tokiu būdu suvienodinant reglamentavimu nustatomas sąlygas;

130. mano, kad į prekybos susitarimus reikia įtraukti teisiškai pagrįstas nuostatas, kuriomis atitinkami ES teisės aktai dėl žiedinės ekonomikos būtų apsaugomi nuo buvimo prekybos kliūtimi;

131. pabrėžia, kad strateginė prekybos politika yra labai svarbi priemonė siekiant visame pasaulyje spartinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos ir remti ES ir JT Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., ir pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, jog prekybos ir investicijų susitarimai derėtų su žiedinės ekonomikos politika;

132. ragina Komisiją pradėti atvirą ir skaidrų dialogą ir bendradarbiauti su ES prekybos partneriais siekiant toliau remti žiedinės ekonomikos tikslus; ragina Komisiją ir valstybes nares toliau dėti pastangas tarptautiniuose forumuose (UNCTAD, PPO, G20, G7) siekiant įgyvendinti ES žiedinės ekonomikos darbotvarkę ir užtikrinti vienodas sąlygas pasaulio mastu su tarptautiniais partneriais, išnagrinėjant galimybę taikyti skaitmeninių pasų koncepciją, kad būtų skatinamas duomenų, susijusių su produktų sudėtimi, anglies dioksido pėdsaku ir perdirbamumu, prieinamumas, siekiant sudaryti sąlygas geresniam žiediškumui, didesnei gamintojo atsakomybei ir darniam vartotojų pasirinkimui skatinti; todėl siūlo Komisijai įsitraukti į atitinkamų daugiašalių organizacijų veiklą siekiant pasiekti susitarimą dėl tarptautinio ženklo, kuris būtų lengvai suprantamas vartotojams ir kuriame būtų nurodyta, ar produktas gali būti perdirbtas; taip pat pabrėžia, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas tam, kaip mažiau išsivysčiusios šalys partnerės galėtų dalyvauti žiedinėje ekonomikoje ir pasinaudoti jos teikiama nauda; ypač ragina Komisiją žiedinės ekonomikos principus įtraukti į savo strategiją „Visapusiškos strategijos su Afrika kūrimas“; ragina Komisiją pasinaudoti pagalba prekybai ir BLS+ siekiant padėti besivystančioms šalims taikyti žiedinės ekonomikos principais grindžiamus metodus, įskaitant produktų standartus;

o

o o

133. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0041

Direktyvos dėl kovos su prekyba žmonėmis įgyvendinimas

2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Direktyvos 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos įgyvendinimo (2020/2029(INI))

(2021/C 465/04)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 8, 79 ir 83 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 3, 5 ir 23 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją (EŽTK),
- atsižvelgdamas į 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičiančią Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR ⁽¹⁾ (toliau – Direktyva dėl kovos su prekyba žmonėmis),
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl veiksmų prieš prekybą žmonėmis ir į Europos Tarybos rekomendacijas šioje srityje,
- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą (toliau – Palermo konvencija) ir jos protokolus, ypač į Protokolą dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertinami ja (toliau – JT protokolai dėl prekybos žmonėmis) ir Protokolą dėl neteisėto migrantų įvežimo sausuma, jūra ir oru,
- atsižvelgdamas į JT vaiko teisių konvenciją ir Vaiko teisių konvencijos fakultatyvinį protokolą dėl vaikų pardavimo, vaikų prostitucijos ir vaikų pornografijos, ir į 2019 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl vaikų teisių 30-ųjų JT vaiko teisių konvencijos metinių progą ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų konvenciją prieš kankinimą ir kitoki žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą,
- atsižvelgdamas į JT specialiojo pranešėjo prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, klausimais darbą,
- atsižvelgdamas į JT konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims, ypač į jos 6 straipsnį, kuriuo siekiama kovoti su visų formų prekyba moterimis ir moterų išnaudojimu prostitucijos tikslais,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų konvenciją dėl kovos su žmonių prekyba ir trečiųjų asmenų išnaudojimu prostitucijos tikslais,
- atsižvelgdamas į Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą, priimtas per 1995 m. rugsėjo 15 d. Ketvirtąją pasaulinę moterų konferenciją, ir į susijusius galutinius dokumentus, priimtus specialiuose Jungtinių Tautų posėdžiuose „Pekinas + 5 (2000)“, „Pekinas + 10 (2005)“ ir „Pekinas + 15 (2010)“ ir peržiūros konferencijoje „Pekinas + 20“,
- atsižvelgdamas į bendrą JT komentarą dėl ES direktyvos dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, kuriuo raginama tarptautinę apsaugą prekybos žmonėmis aukoms teikti atsižvelgiant į lyčių aspektą,

⁽¹⁾ OL L 101, 2011 4 15, p. 1.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0066.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 1930 m. Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją Nr. 29 dėl priverstinio ar privalomojo darbo, 1930 m. Konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo 2014 m. protokolą, 1957 m. Konvenciją Nr. 105 dėl priverstinio darbo panaikinimo ir 2014 m. rekomendaciją Nr. 203 dėl priverstinio darbo (papildomas priemonės), 1999 m. Konvenciją Nr. 182 dėl nepriimtino vaikų darbo ir 2011 m. Namų ūkio darbuotojų konvenciją Nr. 189,
- atsižvelgdamas į JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus,
- atsižvelgdamas į 2015 m. liepos 23 d. JT Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto bendrąją rekomendaciją Nr. 33 dėl moterų teisės kreiptis į teismą,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų rezoliuciją „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“, kurią Generalinė Asamblėja priėmė 2015 m. rugsėjo 25 d., ypač į jos darnaus vystymosi tikslą (DVT) Nr. 5.2 dėl visų formų smurto prieš moteris ir mergaites panaikinimo valstybinėje ir privačioje aplinkoje, įskaitant prekybą moterimis ir mergaitėmis bei seksualinį ir kitokį jų išnaudojimą,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija),
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR ⁽³⁾ (toliau – Nusikaltimų aukų teisių direktyva),
- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR ⁽⁴⁾ (toliau – Kovos su seksualine prievarta prieš vaikus ir vaikų pornografija direktyva),
- atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/52/EB, kuria numatomi sankcijų ir priemonių nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausi standartai ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvą 2004/81/EB dėl leidimo gyventi šalyje išdavimo trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra prekybos žmonėmis aukos arba kurie dalyvavo vykdant nelegalios imigracijos padėjimo veiksmus, bendradarbiaujantiems su kompetentingomis institucijomis ⁽⁷⁾ (toliau – Leidimų gyventi šalyje direktyva),
- atsižvelgdamas į 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvą 2002/90/EB, apibrėžiančią padėjimą neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi ⁽⁸⁾, ir 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2002/946/TVR dėl baudmių sistemos stiprinimo siekiant užkirsti kelią padėjimui neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 24 d. Komisijos komunikatą „2020–2025 m. ES strategija dėl nusikaltimų aukų teisių“ (COM(2020)0258),
- atsižvelgdamas į 2012 m. birželio 19 d. Komisijos komunikatą „Prekybos žmonėmis panaikinimo ES strategija 2012–2016 m.“ (COM(2012)0286),

⁽³⁾ OL L 315, 2012 11 14, p. 57.

⁽⁴⁾ OL L 18, 2012 1 21, p. 7.

⁽⁵⁾ OL L 168, 2009 6 30, p. 24.

⁽⁶⁾ OL L 348, 2008 12 24, p. 9.

⁽⁷⁾ OL L 261, 2004 8 6, p. 19.

⁽⁸⁾ OL L 328, 2002 12 5, p. 17.

⁽⁹⁾ OL L 328, 2002 12 5, p. 1.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2014 m. spalio 17 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Prekybos žmonėmis panaikinimo ES strategijos įgyvendinimo laikotarpio vidurio ataskaita“ (SWD(2014)0318) ir į pirmąją (COM(2016)0267), antrąją (COM(2018)0777) ir trečiąją (COM(2020)0661) pažangos ataskaitas šiuo klausimu,
- atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą, kurioje įvertinama, kokių mastu valstybės narės ėmėsi būtinų priemonių, kad būtų laikomasi Direktyvos 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pagal 23 straipsnio 1 dalį (COM(2016)0722),
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl lyčių lygybės ES užsienio ir saugumo politikoje ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliuciją dėl ES prisijungimo prie Stambulo konvencijos ir kitų kovos su smurtu dėl lyties priemonių ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. liepos 5 d. rezoliuciją dėl kovos su prekyba žmonėmis palaikant ES išorės santykius ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. gegužės 12 d. rezoliuciją dėl 2011 m. balandžio 5 d. Direktyvos 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos įgyvendinimo atsižvelgiant į lyčių aspektą ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. vasario 26 d. rezoliuciją dėl seksualinio išnaudojimo ir prostitucijos ir jų poveikio lyčių lygybei ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 4 d. Komisijos komunikatą „Prekybos žmonėmis panaikinimo ES strategijos įgyvendinimo ataskaita ir konkretūs tolesni veiksmai“ (COM(2017)0728),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),
- atsižvelgdamas į Komisijos 2020 m. tyrimą dėl ekonominių, socialinių ir žmogiškųjų prekybos žmonėmis išlaidų Europos Sąjungoje, 2020 m. tyrimą dėl valstybių narių nacionalinių ir tarpvalstybinių nukreipimo mechanizmų veikimo peržiūros, 2020 m. tyrimą dėl duomenų apie prekybą žmonėmis Europos Sąjungoje rinkimo ir 2016 m. tyrimą dėl prekybos žmonėmis lyčių aspekto,
- atsižvelgdamas į 2018 m. bendrą pareiškimą dėl išipareigojimo dirbti kartu kovojant su prekyba žmonėmis, kurį pasirašė Europos prieglobsčio paramos biuras (EASO), Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA), ES teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europol), ES bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūra (Eurojustas), Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas (EUROFOUND), ES teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL), Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras (EMCDDA), Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (eu-LISA), Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (FRONTEX) ir Europos lyčių lygybės institutas (EIGE),
- atsižvelgdamas į Europolo 2016 m. vasario 18 d. prekybos žmonėmis ES padėties ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 18 d. Europolo ataskaitą „Iššūkiai kovojant su prekyba žmonėmis skaitmeniniame amžiuje“ (angl. *The challenges of countering human trafficking in the digital era*),
- atsižvelgdamas į 2017 m. Europolo sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinimą (SOCTA),

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0286.

⁽¹¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0080.

⁽¹²⁾ OL C 101, 2018 3 16, p. 47.

⁽¹³⁾ OL C 76, 2018 2 28, p. 61.

⁽¹⁴⁾ OL C 285, 2017 8 29, p. 78.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 15 d. 4-ąją Europolo Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro metinę ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 29 d. Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros ataskaitą „Didelis išnaudojimas darbe: darbuotojai, kurie persikelia iš vienos ES valstybės narės į kitą arba atvyksta į Europos Sąjungą“ (angl. *Severe labour exploitation: workers moving within or into the European Union*),
 - atsižvelgdamas į 2014 m. spalio 17 d. Eurostato ataskaitą dėl prekybos žmonėmis,
 - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą (UNTOC) konferencijos šalių rezoliuciją Nr. 9/1 dėl UNTOC ir jos protokolų įgyvendinimo peržiūros mechanizmo nustatymo,
 - atsižvelgdamas į 2006 m. balandžio 7 d. Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuro (UNHCR) gaires dėl tarptautinės apsaugos „1951 m. Konvencijos 1a straipsnio 2 dalies ir (arba) 1967 m. Protokolo dėl pabėgėlių statuso taikymas prekybos žmonėmis aukoms ir asmenims, kuriems gresia pavojus būti prekybos žmonėmis aukomis“ (angl. *The application of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees to victims of trafficking and persons at risk of being trafficked*),
 - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuro (UNODC) 2018 m. ataskaitą dėl prekybos žmonėmis pasaulyje,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 6 d. JT Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto bendrąją rekomendaciją Nr. 38 dėl prekybos moterimis ir mergaitėmis pasaulinės migracijos aplinkybėmis,
 - atsižvelgdamas į ES politikos įgyvendinimo vertinimą „Direktiva 2011/36/ES. Migracijos ir lyčių klausimai“, kurį 2020 m. rugsėjo 15 d. paskelbė Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas ⁽¹⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir į 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,
 - atsižvelgdamas į bendrus Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto svarstymus pagal Darbo tvarkos taisyklių 58 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą (A9-0011/2021),
- A. kadangi prekyba žmonėmis yra žmogaus orumo ir fizinės bei psichinės neliečiamybės pažeidimas, su kuriuo susiduriame kasdieniame savo gyvenime, ir esminis pagrindinių teisių pažeidimas, kaip nurodoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 5 straipsnio 3 dalyje;
- B. kadangi prekyba žmonėmis – tai ypač su lyčių aspektu susijęs reiškinys, kai beveik trys ketvirtadaliai ⁽¹⁶⁾ visų aukų, apie kurias pranešta 2017 ir 2018 m. Europos Sąjungoje, buvo moterys ir mergaitės, kuriomis dažniausiai buvo prekiaujama seksualinio išnaudojimo tikslais; kadangi nuo 2008 m. seksualinis išnaudojimas buvo dažniausiai fiksuojama prekybos žmonėmis priežastis Europos Sąjungoje;
- C. kadangi iš Komisijos pastarojo laikotarpio (2017 ir 2018 m.) tyrimo matyti, kad, palyginti su ankstesniu laikotarpiu, registruotų prekybos žmonėmis aukų skaičius padidėjo ir toliau auga ⁽¹⁷⁾; kadangi labai tikėtina, jog faktinis aukų skaičius yra gerokai didesnis, palyginti su pateiktais duomenimis, nes dauguma aukų lieka nenustatytos;

⁽¹⁵⁾ ES politikos įgyvendinimo vertinimas „Direktivos 2011/36/ES įgyvendinimas. Migracijos ir lyčių klausimai“, Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas, *Ex post* vertinimo skyrius, 2020 m. rugsėjo 15 d.

⁽¹⁶⁾ Europos Komisijos trečioji kovos su prekyba žmonėmis pažangos ataskaita (2020 m.), kaip reikalaujama pagal Direktivos 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos 20 straipsnį (COM(2020)0661).

⁽¹⁷⁾ COM(2020)0661.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- D. kadangi vaikai sudaro nemažą prekybos žmonėmis aukų dalį; kadangi 78 proc. visų vaikų, kuriais prekiaujama, yra mergaitės, o 68 proc. suaugusiųjų, kuriais prekiaujama, yra moterys ⁽¹⁸⁾;
- E. kadangi lyčių nelygybė, skurdas, priverstinė migracija, nedarbas, socialinių ir ekonominių galimybių trūkumas, galimybių gauti išsilavinimą stoka, smurtas dėl lyties, diskriminacija ir marginalizacija, taip pat korupcija – tai keli iš veiksnių, dėl kurių asmenims, visų pirma moterims ir vaikams, kyla prekybos žmonėmis pavojus; kadangi pagrindinės prekybos žmonėmis priežastys šalinamos nepakankamai;
- F. kadangi prekybos žmonėmis aukos dažnai patiria įvairių ir tarpusavyje susijusių formų diskriminaciją ir smurtą, įskaitant diskriminaciją ir smurtą dėl lyties, amžiaus, rasės, negalios, tautybės, kultūros ir religijos, taip pat dėl nacionalinės ar socialinės kilmės ar kitokio statuso, ir kadangi šios diskriminacijos formos pačios savaime gali paskatinti prekybą žmonėmis ⁽¹⁹⁾,
- G. kadangi vykdoma įvairiausių formų prekyba žmonėmis, tačiau ji visais atvejais grindžiama pasinaudojimu aukoms būdingu pažeidžiamumu ir ja siekiama išnaudoti žmones, ir kadangi nustatyta, kad prekybos žmonėmis aukos vykdo įvairią teisėtą ir neteisėtą veiklą, įskaitant veiklą žemės ūkio sektoriuje, maisto perdirbimo pramonėje, sekso pramonėje, namų ekonomikos, gamybos, priežiūros, valymo ir kituose sektoriuose (ypač paslaugų pramonėje), elgetavimą, nusikalstamumą, priverstines santuokas, seksualinį išnaudojimą internete ir realiajame gyvenime, neteisėtą įvaikinimą ir prekybą žmogaus organais, tačiau jais neapsiribojant; kadangi yra kitų prekybos žmonėmis formų, kurios nepakankamai registruojamos ir apie kurias nepakankamai pranešama, įskaitant tam tikras formas, labai susijusias su lyčių aspektu, pvz., priverstines santuokas ir buitinę vergovę;
- H. kadangi pastaraisiais metais matyti, kad migrantams ir prieglobsčio prašytojams kyla ypač didelė prekybos žmonėmis rizika; kadangi šioje grupėje nelydimi nepilnamečiai ir moterys yra konkretus prekybos žmonėmis tinklų taikiny;
- I. kadangi Europolas perspėjo, kad dėl COVID-19 pandemijos poveikio aukų skaičius gali dar labiau išaugti ⁽²⁰⁾, o tikimybė teisėsaugos institucijoms nustatyti prekiautojus žmonėmis gali sumažėti, ir kad ekonomikos nuosmukis po COVID-19 krizės taip pat galėtų lemti pavojingas pasekmes prekybos žmonėmis srityje ⁽²¹⁾; kadangi prekybos žmonėmis aukų padėtis nuo krizės pradžios pablogėjo, o paramos tarnybos susidūrė su sunkumais padėdamos aukoms;
- J. kadangi, Europolo duomenimis ⁽²²⁾, nusikaltėliai, naudodami skaitmenines technologijas, praplėtė savo gebėjimą prekiauti žmonėmis įvairių formų išnaudojimo tikslais; kadangi prekiautojai žmonėmis naujas technologijas naudoja kiekvienu seksualinio išnaudojimo etapu, pradedant aukų verbavimu ir reklama, baigiant jų šantažu ir judėjimo kontrole; kadangi šios naujos priemonės padeda užtikrinti didesnę prekiautojų žmonėmis anonimiškumą, todėl teisėsaugos institucijoms tampa sudėtingiau juos nustatyti; kadangi dėl bendravimo internete kyla rizika ir atsiveria galimybės nusikaltėliams, aukoms ir teisėsaugos institucijoms;
- K. kadangi prekyba žmonėmis toliau yra sudėtingas ir paplitęs nusikaltimas, darantis poveikį galimybei pasiekti visus DVT, visų pirma 5-ą DVT (lyčių lygybė), 8-ą DVT (deramas darbas ir ekonomikos augimas), 16-ą DVT (taika, teisingumas ir tvirtos institucijos) ir 17-ą DVT (partnerystė siekiant tikslų);
- L. kadangi prekyba asmenimis visų pirma yra sunkus nusikaltimas prieš pavienius asmenis, tačiau dėl jos ir visuomenė patiria išlaidų, pvz., dėl papildomo viešųjų paslaugų, įskaitant teisėsaugos institucijų paslaugas, specialiąsias paslaugas, sveikatos priežiūrą ir socialinę apsaugą, naudojimo, prarasto ekonominio našumo, prarastos gyvenimo kokybės vertės ir kovos su prekyba žmonėmis bei jos prevencijos veiklos koordinavimo; kadangi, remiantis skaičiavimais, šios išlaidos 28 ES valstybėse narėse sudarė 3 700 524 433 EUR ⁽²³⁾;
- M. kadangi prekyba žmonėmis yra sudėtingas tarpvalstybinis reiškinys, su kuriuo galima veiksmingai kovoti tik jei ES institucijos, valstybės narės, trečiosios šalys, ES ir tarptautinės organizacijos koordinuotai veiks kartu; kadangi tarptautinis bendradarbiavimas yra nepaprastai svarbus siekiant panaikinti prekybą žmonėmis pasitelkiant įvairių

⁽¹⁸⁾ Duomenų apie prekybą žmonėmis ES rinkinys (2020).

⁽¹⁹⁾ COM(2020)0661, p. 1.

⁽²⁰⁾ COM(2020)0661, p. 1.

⁽²¹⁾ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/challenges-of-countering-human-trafficking-in-digital-era>

⁽²²⁾ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/challenges-of-countering-human-trafficking-in-digital-era>

⁽²³⁾ Prekybos žmonėmis ES ekonominių, socialinių ir žmogiškųjų sąnaudų tyrimas (2020).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

galiojančių vidaus ir išorės politikos priemonių, pvz., Visuotinės Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategijos ir 2020–2024 m. veiksmų plano žmogaus teisių ir demokratijos srityje, sąveiką, taip pat atitinkamas informavimo kampanijas susijusiose šalyse; kadangi į prekybą žmonėmis reikėtų atsižvelgti vykdant teisėkūros darbą dėl Trečiojo lyčių lygybės veiksmų plano;

- N. kadangi daugumoje valstybių narių toliau yra sudėtinga veiksmingai nustatyti prekybos žmonėmis aukas dėl įvairių priežasčių, pvz., kalbos nemokėjimo ir nenoro pranešti policijai arba ribotų teisėsaugos institucijų pajėgumų; kadangi aukomis tapusius vaikus dažnai dar sudėtingiau nustatyti, nes jie nesupranta, kad yra aukos; kadangi valstybės narės privalo parodyti deramą stropumą, kad užkirstų kelią prekybai žmonėmis, ištirtų prekybos žmonėmis atvejus ir nubaustų nusikaltėlius, remtų aukas, suteiktų joms galių ir gerbtų jų orumą, taip pat pasirūpintų jų apsauga ir galimybe pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis, ir kadangi priešingu atveju būtų pažeistos ir sumažintos arba panaikintos galimybės aukoms naudotis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis;
- O. kadangi Direktyvoje dėl kovos su prekyba žmonėmis nustatyti minimalūs standartai, taikytini visoje Europos Sąjungoje užkertant kelią prekybai žmonėmis ir su ja kovojant, ir apsaugant aukas, be to, joje pateikta prekybos žmonėmis apibrėžtis; kadangi visiškas ir tinkamas Direktyvos dėl kovos su prekyba žmonėmis perkėlimas į nacionalinę teisę, įskaitant paskesnę jos visapusišką įgyvendinimą, yra ne tik privalomas, bet ir būtinas siekiant daryti pažangą kovojant su prekyba žmonėmis;
- P. kadangi iš visų stebėsenos ataskaitų matyti, kad praėjus beveik 10 metų nuo Direktyvos dėl kovos su prekyba žmonėmis priėmimo, valstybėse narėse išlieka kliūtys jos visiškam įgyvendinimui, nes dauguma aukų toliau nenustatomos, o nusikaltėlių baudžiamojo persekiojimo ir apkaltinamųjų nuosprendžių lygis išlieka žemas; kadangi organizuotos nusikalstamos grupės gali aktyviai naudotis tuo, kad smarkiai skiriasi nacionalinių teisės aktų ir politikos, susijusių su prekyba žmonėmis, taikymo sritis ir įgyvendinimas, todėl didelės žmonių grupės yra labiau pažeidžiamos išnaudojimo atžvilgiu;
- Q. kadangi Nusikaltimų aukų direktyvos įgyvendinimas nebuvo patenkinamas, ypač dėl nevisiško ir (arba) netinkamo perkėlimo į nacionalinę teisę;
- R. kadangi prekyba žmonėmis yra labai pelninga organizuoto nusikalstamumo forma, taigi ją skatina paklausa ir pelnas; kadangi kovojant su prekyba žmonėmis daug dėmesio reikia skirti paklausos mažinimui, be kita ko, atsižvelgiant į moterų ir mergaičių seksualinį išnaudojimą; kadangi fizinis, psichologinis ir seksualinis smurtas – tai esminiai prekybos žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais ir smurto prieš moteris elementai;
- S. kadangi ES ratifikavus Stambulo konvenciją galėtų būti papildytos ES ir valstybių narių pastangos kovojant su prekyba žmonėmis;
- T. kadangi didelio išnaudojimo darbe atvejų pasitaiko daugelyje ES ekonomikos sektorių ir jį patiria įvairios tarpvalstybinių darbuotojų grupės, įskaitant ES ir ne ES piliečius; kadangi, kaip rekomenduoja FRA⁽²⁴⁾, su tokia praktika turėtų būti kovojama, be kita ko, taikant visapusišką tikslinių darbo sąlygų patikrinimų sistemą;
1. atkreipia dėmesį į tai, kad ES lygmeniu reikia nustatyti koordinuotą, suderintą ir nuoseklią sistemą, pagrįstą veiksmingesniu vertinimu ir tolesnių veiksmų mechanizmais, kuria būtų užtikrinta sustiprinta prekybos žmonėmis prevencija, parama ir pagalba prekybos žmonėmis aukoms ir jų apsauga, siekiant visiškai panaikinti prekybą žmonėmis, be kita ko, koordinuotai įgyvendinant Nusikaltimų aukų teisių direktyvoje, Leidimų gyventi šalyje direktyvoje, Kovos su seksualine prievarta prieš vaikus ir vaikų pornografija direktyvoje ir Kompensacijų direktyvoje nustatytas teises⁽²⁵⁾, nes prekyba žmonėmis yra tarpvalstybinio pobūdžio nusikaltimas ir jo negalima panaikinti vien nacionaliniu lygmeniu;

⁽²⁴⁾ „Didelis išnaudojimas darbe: darbuotojai, kurie persikelia iš vienos ES valstybės narės į kitą arba atvyksta į Europos Sąjungą“, <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/severe-labour-exploitation-workers-moving-within-or-european-union>.

⁽²⁵⁾ 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 2004/80/EB dėl kompensacijos nusikaltimų aukoms (OL L 261, 2004 8 6, p. 15).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

2. palankiai vertina gerai atliekamą Komisijos darbą koordinuojant ES atsaką į prekybą žmonėmis ir kaupiant žinias bei rengiant išvadas apie įvairius prekybos žmonėmis aspektus, įskaitant lyčių aspekto ir ypatingo vaikų pažeidžiamumo tyrimus; ragina Komisiją užtikrinti, kad šis darbas būtų tęsiamas, ir paskirti visu etatu dirbantį ES kovos su prekyba žmonėmis koordinatorių, kuriams būtų suteikta atitinkama kompetencija ir aiškūs įgaliojimai ir kuris bendradarbiautų su valstybių narių ir pilietinės visuomenės nacionalinių atstovų tinklu, kad būtų užtikrintas nuoseklus bendradarbiavimas;

3. pabrėžia Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo (PMIF), „Daphne“ programos, „Europos socialinio fondo +“ ir Vidaus saugumo fondo (VSF) programų finansavimo svarbą, kad šios programos toliau būtų naudojamos kovos su prekyba žmonėmis projektams įgyvendinti, ir kad svarbu pasitelkti kitas turimas priemones, įskaitant ES programas, pvz., Piliiečių, lygybės, teisių ir vertybių programą, finansines priemones, pvz., Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP) ir ES skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondą, ir iniciatyvas, pvz., EMPACT, ES ir JT „Spotlight“ ir GLO. ACT iniciatyvas; primena, kad reikia numatyti iniciatyvas ir projektus, susijusius su prekybos žmonėmis lyčių aspektu, ir ragina atlikti išsamią ES finansuojamų projektų politikos peržiūrą; ragina valstybes nares užtikrinti stabilų finansavimą ir tinkamą personalą siekiant nustatyti ir apsaugoti aukas ir reiškia susirūpinimą dėl to, kad trūksta tinkamo finansavimo aukų organizacijoms, ypač toms, kurios teikia paramą moterims, nes dėl didelio finansavimo mažinimo joms sudėtinga toliau teikti paslaugas aukoms;

4. pabrėžia, kad nuoseklių, palyginamų ir išsamių duomenų trūkumas ir toliau trukdo tinkamai ir remiantis įrodymais įvertinti prekybos žmonėmis mastą ir tendencijas; ragina valstybes nares dėti daugiau pastangų tiriant, analizuojant ir renkant duomenis apie visų formų prekybą žmonėmis ir finansuojant šiuos veiksmus ir gerinti duomenų šaltinių koordinavimą nacionaliniu ir ES lygmenimis, taip pat naujesnių, centralizuotų ir išsamių duomenų, suskirstytų pagal prekybos žmonėmis rūšį, amžių ir lytį, rasinę ir etninę kilmę, rinkimą, į juos įtraukiant vidaus prekybos žmonėmis aukas, renkant statistinę informaciją tinkamai paisant teisių į privatumą ir asmens duomenų apsaugą, bendradarbiaujant su susijusiais instituciniais subjektais, pilietine visuomene, EIGE ir visomis atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis; ragina Komisiją reguliariai rinkti ir skelbti tokius duomenis ES lygmeniu;

5. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad prekyba žmonėmis ir neteisėtas migrantų gabenimas būtų atskirti, o tam reikia atlikti išsamesnę analizę ir numatyti skirtingas teises bei politines atsakomąsias priemones; pabrėžia, kad dėl painiavos tarp šių nusikaltimų dažnai atsiranda trūkumų teisingai nustatant aukas ir užtikrinant, kad jos galėtų naudotis apsaugos priemonėmis ir išvengti antrinės viktimizacijos;

6. ragina Komisiją ir valstybes nares stebėti ir įvertinti, kaip prekybos žmonėmis tikslais naudojamos skaitmeninės technologijos, socialiniai tinklai ir interneto paslaugos, pasitelkiant jas kaip pagrindines prekybos žmonėmis aukų verbavimo priemones, ir įgalinti teisėsaugos institucijas ir pilietinės visuomenės organizacijas, kovojančias su prekyba žmonėmis, reaguoti į naujų technologijų keliamus iššūkius suteikiant joms reikiamų techninių žinių ir specialių išteklių; be to, ragina Komisiją ir valstybes nares patvirtinti trečiųjų šalių atsakomybės taisyklę, skirtas technologijų įmonėms, vykdančioms išnaudojamojo pobūdžio medžiagos prieglobą, kad būtų pagerintos teisinės priemonės, naudojamos prekyautojų žmonėmis teismo procesuose ir patraukiant juos baudžiamojon atsakomybėn, skatinti atitinkamų valdžios institucijų, interneto paslaugų teikėjų ir socialinės žiniasklaidos įmonių keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą, skatinti visoje ES rengti visuomenės informavimo kampanijas prekybos žmonėmis klausimais, kartu geriant aukų teisę į privatumą ir saugumą, taip pat užtikrinant jų pagrindines teises ir duomenų apsaugą, ir teikti daugiau paramos tarpvalstybinių ekspertinių žinių ir technologinių sprendimų, kuriais siekiama, pvz., blokuoti aukų verbavimą, kūrimui;

7. ragina Komisiją ir valstybes nares, vykdam mokymo, universitetams, bendrovėms ir mokslinių tyrimų įstaigoms skirtas informavimo kampanijas, pirmenybę teikti kibernetiniam sąmoningumui ir remtis turimomis žiniomis, pavyzdžiui, portalu „Geresnis internetas vaikams“; pažymi, kad informuotumo apie socialiniuose tinkluose vykdomą internetinę prekybą žmonėmis didinimas yra svarbiausias aspektas siekiant užkirsti kelią tam, kad naujos aukos nepatektų į prekybos žmonėmis tinklus; ragina Komisiją aktyviai bendradarbiauti su platformomis kuriant bendras rekomendacijas ir veiksmų planus, kurie padėtų užkirsti kelią prekybai žmonėmis internete ir su ja kovoti;

Aukų identifikavimas, jų apsauga, pagalba ir parama joms

8. pabrėžia, kad ankstyvas aukų identifikavimas tebėra vienas iš pagrindinių įgyvendinimo iššūkių ir vienas iš svarbiausių aspektų siekiant užtikrinti, kad aukos galėtų naudotis savo teisėmis; ragina valstybes nares aukas apsaugoti, užtikrinti, kad daugiau subjektų – įskaitant pilietinės visuomenės organizacijų atstovus, teisėsaugos pareigūnus, imigracijos ir prieglobsčio pareigūnus, darbo inspektorius ir socialinius darbuotojus arba sveikatos priežiūros darbuotojus, taip pat kitus susijusius specialistus ir veikėjus – būtų atsakingi už prekybos žmonėmis aukų identifikavimą ir suteikti jiems daugiau informuotumo gerinimo galimybių visais proceso etapais; pabrėžia, kad reikia laikytis požiūrio, pagrįsto keturiomis pagrindinėmis strategijomis – prevencija, baudžiamasis persekiojimas, aukų apsauga ir daugiapakopė partnerystė; ragina visas valstybes

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

nares skirti pakankamai lėšų prekybos žmonėmis aukų identifikavimui, apsaugai, pagalbai ir paramai joms visais etapais; pabrėžia, kad anksti identifikuojant aukas reikėtų atsižvelgti į didelės rizikos sektorių ir grupių, pvz., aukų – moterų ir mergaičių, ypatumus;

9. ragina visas valstybes nares veiksmingai užtikrinti aukų teises, kuo anksčiau suteikiant joms teisinę pagalbą, įskaitant prieinamą informaciją apie jų juridines teises, saugoti ir remti jas laikantis požiūrio, kuriuo atsižvelgiama į lyčių ir vaikų aspektus, kartu užtikrinant Nusikaltimų aukų teisių direktyvos papildomumą; primena, kad pagal Direktyvą dėl kovos su prekyba žmonėmis valstybės narės įpareigojamos imtis būtinų priemonių, kad užtikrintų kompetentingoms institucijoms teisę netraukti baudžiamajon atsakomybėn prekybos žmonėmis aukų ir netaikyti joms bausmių už dalyvavimą nusikalstamoje veikoje, kurią jos buvo priverstos vykdyti;

10. apgailestauja, kad daugelyje valstybių narių trūksta tikslingų pažeidžiamų aukų apsaugos programų; pabrėžia, kad svarbu numatyti priemones, skirtas specifiniams pažeidžiamoje padėtyje esančių aukų poreikiams tenkinti, ir specialias gaires, skirtas prekybos žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais aukoms; pabrėžia, kad reikia užtikrinti besąlyginę ir individualizuotą aukų apsaugą, pagalbą ir paramą joms, taip pat atsižvelgti į jų tiesiogiai išlaikomus asmenis, be kita ko, vykdant teismo procesus, susijusius su baudžiamaisiais, civiliniais ar kitais veiksmais prieš prekiautojus žmonėmis ar išnaudotojus; ragina visose valstybėse narėse veiksmingai įgyvendinti Nusikaltimų aukų teisių direktyvą ir visus kitus susijusius teisės aktus, laikantis požiūrio, kuriuo atsižvelgiama į lyčių aspektą ir į aukas; primena, kad žmonės, siekiantys apsaugoti prekybos žmonėmis aukas ir joms padėti, neturėtų būti kriminalizuojami už savo vykdomą su tuo susijusį darbą;

11. pažymi, kad prekybos žmonėmis aukoms reikia specializuotų paslaugų, įskaitant galimybę gauti saugų trumpalaikį ir ilgalaikį apgyvendinimą, naudotis liudytojų apsaugos programomis, naudotis sveikatos apsaugos ir konsultavimo, taip pat vertimo raštu ir žodžiu paslaugomis, teisinės gynybos priemonėmis, gauti kompensaciją, galimybių gauti išsilavinimą ir dalyvauti mokyme, įskaitant šalis, kurioje jie gyvena, kalbos mokymąsi, galimybių patekti į darbo rinką ir įsidarbinti, (re) integravimo, perkėlimo pagalbą ir individualizuotas paslaugas, konkrečiai atsižvelgiant į lyčių aspektu grindžiamą požiūrį; primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti, kad prekybos žmonėmis aukoms būtų teikiamos su lytimi susijusios, tinkamos ir tikslinės paslaugos;

12. apgailestauja, kad dažnai neatsižvelgiama į konkrečius pažeidžiamoje padėtyje esančių aukų, pvz., moterų, vaikų, LGBTI asmenų, neįgaliųjų ir rasinėms grupėms priklausančių asmenų, poreikius, ir primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti jų poreikius atitinkančias su lytimi susijusias paslaugas ir paramą aukoms; ragina valstybes nares visų pirma spręsti LGBTI asmenų poreikių klausimą, nes jie itin pažeidžiami prekybos žmonėmis aspektu dėl sudėtinio įvairios rūšies diskriminacijos dėl seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės poveikio;

13. pabrėžia, kad, remiantis trimis Komisijos pažangos ataskaitomis, romų bendruomenės yra labai pažeidžiamos visų formų prekybos žmonėmis, ypač prekybos moterimis ir vaikais, požiūriu ir jų išnaudojimo požiūriu; ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti konkrečias kovos su prekyba žmonėmis priemones, kurios būtų įtrauktos į 2020–2030 m. nacionalines romų integracijos strategijas; ragina Komisiją ir valstybes nares rinkti statistinius duomenis apie prekybos žmonėmis aukas, remiantis jų etnine kilmę;

14. nerimauja, kad prekybos žmonėmis aukos dažnai nepakankamai informuojamos apie savo teises arba apie pagalbos ir paramos priemones, kuriomis jos gali pasinaudoti; pažymi, kad aukoms ir tiesiogiai su jomis dirbantiems pareigūnams, kurie gali užmegzti su jomis ryšius, svarbu turėti aiškios ir nuoseklios informacijos;

15. pabrėžia, kad nors dar negalima išmatuoti viso COVID-19 pandemijos poveikio, vis dėlto akivaizdu, kad krizė neproporcingai veikia pažeidžiamiausias prekybos žmonėmis aukas, visų pirma moteris, vaikus ir nesaugioje padėtyje atsidūrusius asmenis, ir kad dėl pranešimų apie užsikrėtimus buvo priverstinai uždaryta arba savo paslaugas sustabdė dauguma prieglaudų, todėl prekybos žmonėmis aukos liko be būsto, sveikatos priežiūros ir teisinės pagalbos; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad galimybės naudotis priežiūra ir socialinėmis paslaugomis turėtų būti garantuojamos be diskriminacijos; primena, kad pandemija dar labiau pagilino pagrindines prekybos žmonėmis priežastis ir pažeidžiamiems asmenims kyla dar didesnė prekybos žmonėmis rizika, daugėja vartotojų elgesiu grindžiamos internetinės reklamos, kurioje vaizduojamos prekybos žmonėmis aukos, vaikų ieškančių seksualinių nusikaltėlių, seksualinio išnaudojimo internete atvejų ir didėja vaikų pornografijos paklausa; ragina valstybes nares imtis veiksmingų veiksmų padedant pilietinės visuomenės organizacijoms ir ES agentūroms, pvz., Europolui, kuris 2020 m. kovo mėn. paskelbė ataskaitą „Galimybės pasipelninti iš pandemijos. Kaip nusikaltėliai naudojami COVID-19 krize“ (angl. „Pandemic profiteering: how criminals exploit the COVID-19 crisis“); ragina Komisiją išsamiau išanalizuoti COVID-19 pandemijos poveikį galimoms prekybos žmonėmis aukoms ir apskritai prekybos žmonėmis struktūrai ir veikimui, siekiant sukurti konkrečias priemones, kurios padėtų panaikinti prekybą žmonėmis;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

16. pabrėžia, kad reikia visapusiškai veikiančių nuoseklių nacionalinių nukreipimo mechanizmų (NRM), kurie būtų derinami su tarpvalstybiniais nukreipimo mechanizmais ir finansuojami iš konkrečių specialių finansinių asignavimų, kad būtų išspręsti įvairių subjektų koordinavimo uždaviniai ir pašalinti trūkumai, dėl kurių mažėja aukų pasitikėjimas, o tai gali turėti neigiamą poveikį veiksmingam nukreipimui; pabrėžia, kad geras policijos ir nevyriausybinų organizacijų (NVO) bendradarbiavimas turėtų papildyti visavertį nacionalinį nukreipimo mechanizmą, pagal kurį būtų apibrėžti visų atitinkamų subjektų vaidmenys ir atsakomybė⁽²⁶⁾, kad būtų saugomos ir skatinamos prekybos žmonėmis aukų pagrindinės teisės; ragina valstybes nares įsteigti nacionalinius centrus, kurių specializacija būtų teikti paramą prekybos žmonėmis aukoms ir jas priimti ir kurie palengvintų veiksmingą tiesioginį tarpvalstybinį šių centrų, teisės saugos institucijų ir atitinkamų ES agentūrų bendradarbiavimą;

17. ragina Komisiją stebėti ir vertinti kompensacijų nusikaltimų aukoms teikimo padėtį valstybėse narėse ir už jų ribų, kiek tai susiję su galimybėmis gauti kompensaciją, vykdymo užtikrinimu ir faktinėmis išmokomis, ir pasiūlyti konkrečias priemones, kuriomis būtų užtikrinamos geresnės galimybės greičiau gauti nemokamą teisinę pagalbą ir kompensaciją visose valstybėse narėse, nedarant poveikio kitų formų žalos atlyginimui;

18. palankiai vertina tai, kad 2018 m. patvirtintas Jungtinių Tautų konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ir jos protokolų įgyvendinimo peržiūros mechanizmo sukūrimas ir kad 2020 m. pradėtas peržiūros procesas; ragina Komisiją būti pavyzdžiu šiame peržiūros procese; pabrėžia, kad svarbu didinti supratimą apie prekybą žmonėmis kaip sudėtinį ir kintantį nusikaltimą; ragina valstybes nares ir ES institucijas užtikrinti, kad analizuojant prekybą žmonėmis ir į ją reaguojant ir toliau būtų pirmiausia remiamasi žmogaus teisėmis, ir primena, kad reikia bendradarbiauti su piliečiais ir pilietinės visuomenės organizacijomis; pabrėžia svarbų Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų atliekamą vaidmenį; ragina Komisiją ir valstybes nares prisijungti prie JT tarptautinės kovos su prekyba žmonėmis kampanijos; ragina valstybes nares ratifikuoti visus atitinkamus tarptautinius su prekyba žmonėmis susijusius dokumentus, įskaitant Europos Tarybos konvenciją dėl veiksnių prieš prekybą žmonėmis;

Prekyba žmonėmis kaip su lytimi susijęs nusikaltimas ir prekybos žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais problemas sprendimas

19. pabrėžia, kad nuo 2008 m. seksualinis išnaudojimas tebėra labiausiai paplitusi prekybos žmonėmis forma Europos Sąjungoje, nes 60 proc. aukų yra prekybos žmonėmis aukos seksualinio išnaudojimo tikslais; pažymi, kad daugiau kaip 90 proc. šių aukų yra moterys ir mergaitės ir kad daugiau kaip 70 proc. prekiautojų žmonėmis yra vyrai⁽²⁷⁾, o tai rodo, kad prekybos žmonėmis seksualiniais tikslais šaknys – lyčių nelygybė;

20. todėl ragina valstybes nares patvirtinti konkrečias priemones, kuriomis būtų sprendžiama smurto dėl lyties, smurto prieš moteris ir nepilnamečius, smurto pripažinimo visuomenėje ir nebaudžiamumo kultūros, struktūrinės lyčių nelygybės ir stereotipų, kaip pagrindinių prekybos žmonėmis priežasčių, problema, visų pirma vykdant švietimo, informavimo ir informuotumo didinimo kampanijas, kurias papildytų keitimasis geriausia patirtimi, įskaitant programas ir mokymo kursus, skirtus dialogui su vyrais ir berniukais užmegzti; rekomenduoja Komisijai, stebint ES kovos su prekyba žmonėmis teisės aktų įgyvendinimą, stiprinti ir plėtoti lyčių aspektą ir primygtinai ragina Komisiją toliau jį stebėti vertinant, kaip valstybės narės laikosi Direktyvos dėl kovos su prekyba žmonėmis ir ją įgyvendina;

21. ragina Komisiją, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, išnagrinėti, kaip seksualinių paslaugų paklausa skatina prekybą žmonėmis, nes Europolas praneša, kad valstybėse narėse, kuriose prostitucija yra legali, prekiautojams žmonėmis daug lengviau naudotis teisine aplinka siekiant išnaudoti savo aukas⁽²⁸⁾; primena Europolo nustatytą faktą, kad kai kuriose ES valstybėse narėse, kuriose prostitucija legali, įtariamieji galėjo išnaudoti ne tik pilnametes aukas, bet ir vaikus⁽²⁹⁾; pažymi, kad prekybą žmonėmis skatina didelis prekiautojų žmonėmis gaunamas pelnas ir paklausa, kuri skatina visų formų išnaudojimą; pažymi, kad prekiautojai žmonėmis dažnai išnaudojimo veiklą pridengia teisėtai veikiančia įmone; primena, kad valstybės narės yra teisiškai įpareigtos atgrasyti nuo visų formų išnaudojimo ir jį mažinti – tai turėtų būti pagrindinis prevencijos ir baudžiamojo persekiojimo tikslas;

⁽²⁶⁾ Europos Tarybos kovos su prekyba žmonėmis ekspertų grupės (GRETA) rekomendacijose, be kita ko, siūloma užtikrinti, kad nacionalinis nukreipimo mechanizmas būtų taikomas prieglobsčio prašytojams ir sulaikytiems imigrantams.

⁽²⁷⁾ Duomenų apie prekybą žmonėmis ES rinkinys, 2020 m.

⁽²⁸⁾ Europolo prekybos žmonėmis ES padėties ataskaita, 2016 m. vasario 18 d.

⁽²⁹⁾ COM(2018)0777, p. 6.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

22. ragina Komisiją pirmenybę teikti prekybos žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais nusikaltimų prevencijai, be kita ko, teikiant informaciją, rengiant informuotumo didinimo ir švietimo kampanijas, patvirtinant priemones ir programas, kuriomis būtų siekiama atgrasyti nuo paklausos ir ją sumažinti, ir galbūt ateityje patvirtinti atitinkamus tikslinius teisės aktus, taip pat ragina valstybes nares į savo nacionalinius įstatymus kaip nusikalstamą veiką įtraukti sąmoningą naudojimąsi prekybos žmonėmis aukų paslaugomis, atsižvelgiant į Direktyvą dėl kovos su prekyba žmonėmis 18 straipsnyje pateiktą rekomendaciją, kurią Komisija pakartojo ir 2018 m.⁽³⁰⁾, ir numatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas; primygtinai ragina valstybes nares glaudžiai bendradarbiauti su pilietinės visuomenės organizacijomis, dirbančiomis su prekybos žmonėmis aukomis;

23. primygtinai ragina valstybes nares ir Komisiją stiprinant skaitmeninius įgūdžius, taip pat ir saugumo srityje, ir bendradarbiaujant su visais atitinkamais subjektais sutelkti dėmesį į pasikartojančius ir atsirandančius naujus prekybos žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais modelius, pvz., vis dažnesnį vaikų ir moterų išnaudojimą, įskaitant vaiko viliojimą ir seksualinius grasinimus, ir naudojant, be kita ko, „išsimylėjusio vaikiną“ (angl. lover boy) metodą, kaip dažniausią aukų verbavimo ir jų privertimo paklusti priemonę pasitelkiant interneto technologijas; pažymi, kad prekybą žmonėmis vykdančios nusikalstamos tinklai vis dažniau naudoja technologijas, todėl jų įprastas veikimo būdas pasikeitė, ypač tai pasakytina apie kai kuriuos prekybos žmonėmis proceso etapus;

24. pabrėžia, kad svarbu rengti su lyčių ir vaikų aspektais susijusias mokymo programas, skirtas visiems prekybos žmonėmis bylas tiriantiems pareigūnams, teisėjams, su prekybos žmonėmis atvejais susiduriančioms suinteresuotosioms šalims ir subjektams ir potencialioms aukoms, ir prašo tokių programų rengti daugiau, siekiant kuo anksčiau identifikuoti asmenis, kurie gali būti prekybos žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais aukos, ir ragina valstybes nares patvirtinti paramos aukoms priemones, pvz., pasitraukimo programas, psichologinės pagalbos priemones, deramas socialinės ir profesinės reintegracijos galimybes, švietimą ir prieigą prie visapusiškų lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugų, galimybes kreiptis į teismą ir su tuo susijusias teises, į šį darbą įtraukiant socialinius partnerius, pilietinę visuomenę ir privatųjį sektorių; atsižvelgdamas į šias aplinkybes, taip pat atkreipia dėmesį į plačiąjai visuomenei skirtų informuotumo didinimo programų svarbą, siekiant nustatyti ir apsaugoti potencialias aukas; pabrėžia, kad reikia skirti pakankamai lėšų mokymui, todėl ragina valstybes nares skirti pakankamai išteklių;

25. primygtinai ragina valstybes nares patvirtinti amžiaus ir raidos tarpsnius atitinkančias ugdymo seksualumo klausimais programas, kurios būtų pagrindinė visų formų smurto prieš moteris ir mergaites, įskaitant prekybą žmonėmis ir seksualinį išnaudojimą, prevencijos priemonė, ir į jas įtraukti švietimą sutikimo ir santykių klausimais, taip skatinant sveiką pagarba ir lygybe grindžiamą požiūrį į visus tarpusavio santykius;

Prekyba žmonėmis išnaudojimo darbe tikslais

26. ypač apgailestauja, kad keletas valstybių narių ir pilietinės visuomenės organizacijų praneša apie padidėjusią prekybą žmonėmis išnaudojimo darbe tikslais⁽³¹⁾; apgailestauja dėl to, kad vis daugiau vaikų taip pat tampa prekybos žmonėmis išnaudojimo darbe tikslais aukomis, ir ragina valstybių narių nacionalines darbo inspekcijas imtis skubių veiksmų siekiant nustatyti ir nutraukti tokią praktiką; todėl ragina Europos darbo instituciją prioritetine tvarka spręsti didelio išnaudojimo darbe problemą ir padėti valstybėms narėms stiprinti savo šios srities gebėjimus siekiant geriau identifikuoti didelio išnaudojimo darbe praktikos atvejus atliekant tikslingus patikrinimus ir skirti sankcijas; pabrėžia, kad svarbu apsvarstyti galimybę įtraukti išnaudojimą darbe į aukas lankančių pareigūnų mokymo programas, kad būtų galima anksti identifikuoti asmenis, kurie yra prekybos žmonėmis priverstinio darbo tikslais aukos; ragina Komisiją, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, išnagrinėti, kaip pigaus darbo paslaugų paklausa skatina prekybą žmonėmis išnaudojimo darbe tikslais; primygtinai ragina valstybių narių valdžios institucijas dėti daugiau pastangų siekiant panaikinti visų formų neoficialų ir nereglamentuojamą darbą ir taip užtikrinti visų darbuotojų darbo teises; pabrėžia, kad dėl mažų garantijų darbo statuso atitinkami darbuotojai tampa priklausomi nuo savo darbdavių, o tai sudaro prekeiviams žmonėmis sąlygas išnaudoti savo aukas;

Kitos išnaudojimo formos

27. ragina valstybes nares ir Komisiją atkreipti dėmesį į pasikartojančius ir atsirandančius naujus visų formų prekybos žmonėmis modelius, įskaitant, be kitų tikslų, prekybą žmonėmis išnaudojimo darbe, priverstinio elgetavimo, priverstinių ir fiktyvių santuokų ir priverstinio nusikalstamumo tikslais; pažymi, kad prekybą žmonėmis skatina didelis prekiautojų žmonėmis gaunamas pelnas ir paklausa, kuri skatina visų formų išnaudojimą; susirūpinęs pažymi, kad daugelis ES valstybių narių neturi tinkamų teisės aktų, skirtų visų formų išnaudojimo aukoms; ragina valstybes nares, užtikrinant apsaugą,

⁽³⁰⁾ COM(2018)0777, p. 6.

⁽³¹⁾ Europos Komisijos trečioji kovos su prekyba žmonėmis pažangos ataskaita (2020 m.), kaip reikalaujama pagal Direktyvos 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos 20 straipsnį (COM(2020)0661).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

pagalbą ir paramą aukoms, atsižvelgti į visų formų prekybą žmonėmis; pažymi, kad, nepaisant naujausių pranešimų apie visoje ES veikiančius prekybos žmonėmis išnaudojimo darbe ir kitų formų išnaudojimo tikslais nusikaltėlių tinklus, vis dėlto trūksta tinkamų duomenų, teisės aktų ir šių formų išnaudojimo aukoms prieinamų paramos paslaugų;

28. pažymi, kad prekybos žmonėmis kitų formų išnaudojimo tikslais aukos sudarė 18 proc. visų aukų⁽³²⁾, toks išnaudojimas apėmė veiklą, susijusią su priverstiniu elgetavimu, priverstiniu nusikalstamumu, kūdikių pardavimu, organų išėmimu, neteisėtu įvaikinimu, finansiniu išnaudojimu sukčiaujant ir prekyba žmonėmis naudojant surogatinę motinystę; nurodo, kad dauguma priverstinio elgetavimo ir priverstinio nusikalstamumo aukų dažnai yra kilę iš marginalizuotų romų bendruomenių ir dažniausiai šiomis aukomis tampa vaikai;

29. pažymi, kad ES teisinė ir politikos sistema, susijusi su prekyba žmonėmis, apima vidaus ir išorės aspektus, ir pripažįsta, kad kova su prekyba žmonėmis – sunkiu nusikaltimu ir žmogaus teisių pažeidimu – yra aiškus ES išorės veiksmų tikslas; ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis siekiant kovoti su visų formų prekyba žmonėmis ir suteikti daugiau galimybių vykdyti bendrus tyrimus ir specializuotą baudžiamąjį persekiojimą;

Prekyba žmonėmis prieglobsčio ir migracijos kontekste

30. pabrėžia, kad nors dauguma aukų yra ES piliečiai, nusikalstamos organizacijos naudojami migracijos maršrutais, kad parduotų aukas į ES, o vykstant humanitarinėms krizėms padidėja migrantų, pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų pažeidžiamumas prekyautojų žmonėmis poveikiui; atkreipia dėmesį į tai, kad pastaraisiais metais labai išaugo moterų ir mergaičių, kuriomis prekiaujama ES seksualinio išnaudojimo tikslais pasinaudojant centrinės Viduržemio jūros regiono dalies maršrutu, skaičius⁽³³⁾; ragina valstybes nares ir ES identifikuoti tokias moteris ir mergaites ir užkirsti kelią panašioms atvejams ateityje taikant nuoseklų ir koordinuotą teisėmis grindžiamą ir lytims bei vaikams pritaikytą požiūrį, siekiant užkirsti kelią prekybai žmonėmis ir su ja kovoti; primena, kad moterys ir vaikai migracijos maršrutuose dažnai tampa seksualinės prievartos aukomis mainais už apsaugą ir išgyvenimui reikalingą maistą; pabrėžia, kad kriterijai, pagal kuriuos šioms moterims ir vaikams suteikiamas oficialus prekybos žmonėmis aukos statusas, dažnai yra pernelyg griežti, kad jų būtų laikomasi, todėl aukos negali gauti reikiamos pagalbos, siekiant spręsti joms daromos žalos problemą;

31. pakartoja, kad prieglobsčio prašytojai, pabėgėliai ir migrantai, o ypač nelydimi ir atskirti nepilnamečiai, yra ypač pažeidžiami prekybos žmonėmis srityje ir kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas prekybai moterimis, vaikais ir kitoms pažeidžiamoms grupėms priklausančiais asmenimis; pabrėžia, kad įvairiais migracijos proceso etapais – prieš prasidedant migracijai, keliaujant į ES, kelionės tikslo šalyje ir galimai grąžinant asmenis esama pažeidžiamumo ir rizikos elementų; pažymi, kad rizika tapti prekybos žmonėmis aukomis dar padidėja, jei asmenų vietos kalbos žinios yra ribotos ir (arba) trūksta supratimo apie savo teises, ribotos pakankamo pragyvenimo arba kokybiško ugdymo galimybės ir jei varžoma asmenų teisė judėti;

32. atkreipia dėmesį į tai, kad vykdant tarptautinės apsaugos procedūras užregistruojama labai mažai prekybos žmonėmis aukų; ragina valstybes nares geriau teikti atvykstantiems asmenims informaciją, be kita ko, naudojantis vertimo raštu ir žodžiu paslaugomis, apie jų teises ir pagal ES teisės aktus taikomas procedūras, taip pat apie galimybes gauti paramą pasitelkiant teisininkus ir kultūrinius tarpininkus, kurie siekia užkirsti kelią prekybai žmonėmis ir išnaudojimui;

33. atkreipia dėmesį į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse tarptautinės apsaugos prašytojai, kurie, kaip nustatyta, yra prekybos žmonėmis aukos, gali nuspręsti, arba gali būti priversti pasinaudoti kitomis procedūromis ir prašyti leidimo gyventi pagal Leidimų gyventi šalyje direktyvą⁽³⁴⁾; ragina valstybes nares užtikrinti, kad kovos su prekyba žmonėmis ir prieglobsčio suteikimo procedūros būtų tarpusavyje susijusios ir papildytų viena kitą;

34. ragina valstybes nares užtikrinti nuoseklų reglamento „Dublinas III“, Direktyvos dėl kovos su prekyba žmonėmis ir Leidimų gyventi šalyje direktyvos nuostatų taikymą, kad būtų užkirstas kelias kai kuriose valstybėse narėse taikomai praktikai perkelti prekybos žmonėmis aukas į šalį, kurioje jos buvo išnaudojamos pirmą kartą atvykus, tokiu būdu sukeltiant joms didesnę pavojų vėl tapti prekybos žmonėmis aukomis ir vėl būti traumuotoms;

⁽³²⁾ COM(2020)0661.

⁽³³⁾ Antroji pažangos ataskaita (COM(2018)0777), p. 3.

⁽³⁴⁾ ES politikos įgyvendinimo vertinimas „Direktyvos 2011/36/ES įgyvendinimas. Migracijos ir lyčių klausimai“, Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas, Ex post vertinimo skyrius, 2020 m. rugsėjo 15 d., p. 49.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

35. ragina valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant anksti identifikuoti galimas aukas, visų pirma valdant migracijos srautus ir vykdant veiklą migrantų antplūdžio valdymo centruose, ir patvirtinti apsaugos ir prevencijos priemones; pabrėžia, kad identifikuotoms galimoms aukoms turėtų būti suteikta apsauga ir galimybė patekti į saugią vietą, kurioje joms galėtų būti teikiama informacija ir teisinė pagalba; ragina valstybes nares imtis veiksmų, siekiant užtikrinti, kad visos aukos, įskaitant nukentėjusius migrantus turėtų teisę kreiptis į teismą, neatsižvelgiant į jų gyventojų statusą;

36. ragina valstybes nares skirti pakankamai išteklių ir įsteigti specializuotus centrus, skirtus tikroms ir numanomoms prekybos žmonėmis aukoms, įskaitant moteris, nelydimus ir atskirtus nepilnamečius, ir užtikrinti, kad prieglaudose būtų pakankamai vietų; ragina valstybes nares užtikrinti, kad priėmimo centruose dirbtų lyčių aspektu apmokyti darbuotojai, ir teikti atitinkamą paramą ir finansavimą su jais dirbančioms pilietinės visuomenės organizacijoms;

37. ragina valstybes nares užtikrinti prekybos žmonėmis aukų teisę į šeimos gyvenimą ir išnagrinėti galimybę išplėsti aukoms teikiamos tarptautinės apsaugos taikymo sritį, ją taikant ir jų šeimos nariams; ragina valstybes nares sparčiau vykdyti nukentėjusių asmenų šeimos narių, kuriems kilmės šalyje kyla pavojus, šeimos susijungimo procedūras;

38. nurodo, kad reikia sukurti nacionalinius duomenų apie prekybą žmonėmis rinkimo mechanizmus vykdant tarptautinės apsaugos procedūras, kad, nustačius atvejus, būtų galima užtikrinti tolesnius veiksmus;

39. reiškia susirūpinimą dėl to, kad atsigavimo bei apmąstymo laikotarpis ir nukentėjusio asmens bendradarbiavimas atliekant tyrimą yra tarpusavyje susieti ir kad tokį laikotarpį suteikia teisėsaugos institucijos; apgailestauja dėl to, kad kai kuriose valstybėse narėse ⁽³⁵⁾ šis laikotarpis nesuteikiamas nei prekybos žmonėmis aukoms – ES ir (arba) EEE piliečiams, nei prieglobsčio prašytojams; ragina Komisiją stebėti prieinamų teisinių sprendimų įgyvendinimą valstybių narių lygmeniu, visų pirma, ar suteikiamas atsigavimo ir apmąstymo laikotarpis;

40. atkreipia dėmesį į tai, kad, Europolo duomenimis, kartais migrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis užsiima tos pačios organizuotos nusikalstamos organizacijos ⁽³⁶⁾ ir iš tyrimų matyti, kad prekybotojai žmonėmis išnaudojimo tikslais vis dažniau nusitaiko į migrantus ir prieglobsčio ES prašytojus ⁽³⁷⁾; pabrėžia, kokia svarbi prekybos žmonėmis prevencija ir kova su ja, bendradarbiaujant su trečiosiomis – kilmės arba tranzito – šalimis kovos su neteisėtu žmonių gabenimu srityje, kartu suteikiant aukoms apsaugą, užtikrinant visapusišką paramą, reintegraciją ir vykdant rehabilitacijos programas;

41. primena valstybėms narėms, kad nesant saugių ir teisėtų migracijos kelių, kuriais galėtų pasinaudoti prieglobsčio prašytojai, didėja jų pažeidžiamumas tapti prekybos žmonėmis aukomis, nes jie gali būti išnaudojami tranzito metu ir atvykus; ragina valstybes nares pasiūlyti daugiau saugių ir teisėtų migracijos būdų, pvz., humanitarinių vizų išdavimas, kad būtų užkirstas kelias pažeidžiamų asmenų išnaudojimui;

42. pažymi, kad dėl dokumentų neturėjimo arba priklausomumo sustiprėja viktimizacijos tikimybė ir sumažėja tikimybė, kad aukos prašys pagalbos arba praneš apie prievartą, nes bijos imigracijos pasekmių, todėl kyla išnaudojimo ir prievartos pavojus; pažymi, kad esama didelių spragų kalbant apie nacionalinės teisės aktų ir politikos, susijusių su prekyba žmonėmis, taikymo sritį ir įgyvendinimą, ir tai organizuotoms nusikalstamos grupėms palengvina galimybes pasinaudoti aukomis, kurių statusas yra neteisėtas, todėl didelės žmonių grupės yra pažeidžiamesnės išnaudojimui; ragina valstybes nares atskirti migracijos politikos vykdymo užtikrinimo veiksmus nuo teisėsaugos veiksmų; pabrėžia, kad reikėtų nustatyti pažeidžiamiesiems asmenims skirtus saugaus pranešimų teikimo ir veiksmingus skundų mechanizmus;

Prekyba vaikais

43. pažymi, kad vaikai sudaro beveik ketvirtadalį visų aukų ES, o mergaitės (78 proc.) sudaro didžiąją aukomis tapusių vaikų dalį ES; pažymi, kad beveik 75 proc. visų nukentėjusių vaikų Europos Sąjungoje yra ES piliečiai; yra ypač susirūpinęs dėl nukentėjusių vaikų ir, visų pirma vaikų, tapusių prekybos žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais aukomis, patiriamo smurto, prievartos ir išnaudojimo ES ⁽³⁸⁾;

⁽³⁵⁾ 9-oji bendroji GRETA veiklos ataskaita, p. 57.

⁽³⁶⁾ 4-oji metinė Europolo Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro ataskaita (2020 m.).

⁽³⁷⁾ Europolo 2017 m. Sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinimas (SOCTA).

⁽³⁸⁾ Europolas, Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centras (EMSC), 4-oji metinė ataskaita, 2020 m.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

44. primena valstybių narių išpareigojimą ypatingą dėmesį skirti nuo prekybos žmonėmis nukentėjusiems vaikams, turint omenyje, kad nepaprastai svarbu visuomet imantis veiksmų kuo labiau atsižvelgti į vaiko interesus; atkreipia dėmesį į dėl nuo prekybos žmonėmis nukentėjusių vaikų patirtą fizinę ir psichologinę žalą ir didesnę jų pažeidžiamumą išnaudojimui; ragina valstybes nares užtikrinti tvirtas vaikų apsaugos priemones, laikytis prezumpcijos, kad asmuo yra vaikas, ir vykdyti amžiaus vertinimą, užtikrinti apsaugą prieš vykdamas baudžiamąjį procesą ir jo metu, galimybę gauti besąlygišką paramą, kompensacijas, nebūti baudžiamais, pagalbą ir paramą nukentėjusio vaiko šeimos nariams, taip pat užtikrinti prevenciją;

45. ragina valstybes nares sutelkti dėmesį į nukentėjusių vaikų identifikavimą ir pagalbą jiems pasinaudoti savo teisėmis; pabrėžia, kad būtina nedelsiant paskirti tinkamai parengtus ir deramai remiamus nukentėjusių vaikų, įskaitant nelydimus nukentėjusius vaikus, globėjus, įskaitant laikinus globėjus, kaip skubią priemonę, ir pabrėžia, kokios svarbios vaiko interesus atitinkančios teisingumo ir specialistų paslaugos; be to, ragina valstybes nares imtis priemonių, kad būtų užtikrintas reikiamas ir tinkamas su nuo prekybos žmonėmis nukentėjusiais vaikais dirbančių asmenų mokymas, visų pirma teisinis ir psichologinis mokymas, ir padidinti globėjų skaičių organizuojant informuotumo didinimo kampanijas;

46. ragina valstybes nares užtikrinti, kad konsulato darbuotojai, rinkdami nepilnamečio biometrinius duomenis vykdamas prašymo išduoti vizą procedūrą, ypatingą dėmesį skirtų tinkamam nepilnamečių tapatybės ir ryšių su tėvų valdžios ar teisines globos teises turinčiu (-iais) asmeniu (-imis) patikrinimui; ragina Komisiją, glaudžiai bendradarbiaujant su Europolu ir pilietinės visuomenės organizacijomis, ir valstybes nares užtikrinti tikslingą ir veiksmingą švietimą ir mokymą, taip pat teikti informaciją nacionalinėms, vietos ir regionų valdžios institucijoms apie prekyautojų žmonėmis naudojamus metodus, siekiant užkirsti kelią prekybai vaikais;

47. ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti Kovos su seksualine prievarta prieš vaikus ir vaikų pornografija direktyvą ir sustiprinti policijos ir teisminių institucijų bendradarbiavimą siekiant užkirsti kelią seksualiniam išnaudojimui ir su juo kovoti ES lygmeniu; primygtinai ragina valstybes nares bendradarbiauti su pilietinės visuomenės organizacijomis ir ES agentūromis, visų pirma Europolu ir Eurojustu, kad būtų stiprinamas keitimasis informacija ir remiami tarpvalstybiniai tyrimai;

48. reiškia didelį susirūpinimą dėl seksualinės prievartos prieš vaikus paplitimo, prekybos vaikais ir vaikų seksualinio išnaudojimo pobūdžio ir normalizavimo ir ragina, kad interneto platformos imtųsi adekvačių atsakomųjų veiksmų, siekiant kad vaikų išnaudojimo medžiaga nebūtų prieinama;

49. atkreipia dėmesį į tai, kad naudojamasi tokiomis priemonėmis, kaip antai internetas ir socialiniai tinklai, siekiant verbuoti ir pritraukti galimas aukas; ragina, kad interneto platformose būtų skiriamas ypatingas dėmesys ir būtų sukurtos atitinkamos priemonės; ragina, kad pasinaudojant naujuoju Skaitmeninių paslaugų teisės aktu būtų sprendžiama ši kibernetinio smurto metodų naudojimo problema; ragina valstybes nares sukurti nuo internetinio seksualinio išnaudojimo ir prievartos nukentėjusių vaikų nustatymo, ankstyvosios pagalbos ir paramos teikimo jiems modelį, taip pat informuotumo didinimo programą ir vaikams tinkamą pranešimų teikimo mechanizmą; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis papildomų veiksmų kovojant su tokiais nusikaltimais internete ir stiprinti prevencines priemones; todėl pakartoja, kad reikia gerinti tarpvalstybinį teisėsaugos ir vaikų apsaugos institucijų bendradarbiavimą ir mainus, taip pat sukurti greitos šeimos narių paieškos ir alternatyvios nelydimų nepilnamečių priežiūros priemones;

50. nurodo, kad nukentėjusiems vaikams reikia ypatingos pagalbos, atsižvelgiant į jų interesus ir pažeidžiamumą; ragina valstybes nares užtikrinti, kad su nukentėjusiais vaikais ryšį palaikantys specialistai, pvz., teisėsaugos pareigūnai, sienų apsaugos pareigūnai, valstybės tarnautojai, teisminių institucijų darbuotojai, socialiniai ir sveikatos sektoriaus darbuotojai, įskaitant dirbančiuosius jaunimo priežiūros įstaigose, būtų įgiję pakankamą žinių nuo prekybos žmonėmis nukentėjusių vaikų nustatymo, paramos ir tolesnių jiems skirtų veiksmų taikymo srityse; pažymi, kad teisėsaugos institucijų specialistų grupės, baigusios vaikų parodymų garso ir vaizdo įrašinėjimo mokymus, nuolat nedalyvauja prekybos žmonėmis aukomis tapusių vaikų apklausose; primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti, kad tai taptų standartine praktika ir parengti teisėsaugos institucijas tokio tipo (vaiko interesus atitinkančioms) apklausoms; pataria valstybėms narėms nustatyti tvirtą „grandininį požiūrį“, taigi užtikrinti glaudžias konkrečios paramos prekybos žmonėmis aukoms (pvz., specializuoti centrai, kurie teikia paramą prekybos žmonėmis aukoms ir juos priima) ir bendrų jaunimo priežiūros modulių sąsajas ir užtikrinti, kad taip pat būtų reaguojama į konkrečius kiekvieno nuo prekybos žmonėmis nukentėjusio nepilnamečio poreikius;

51. pažymi, kad romų vaikai yra itin pažeidžiami išnaudojimo ir prekybos žmonėmis požiūriu ir jiems gresia itin didelis seksualinio išnaudojimo, išnaudojimo darbe ir priverstinio elgetavimo pavojus;

52. palankiai vertina Komisijos sprendimą 2020 m. liepos 24 d. ES veiksmingesnės kovos su seksualine prievarta prieš vaikus strategijoje numatyti galimybę įsteigti Europos seksualinės prievartos prieš vaikus prevencijos ir kovos su ja centrą,

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

kaip ragino Europos Parlamentas savo 2019 m. lapkričio 26 d. rezoliucijoje dėl vaikų teisių, nes tai būtų Europos suderinto ir įvairius subjektus apjungiančio požiūrio, apimančio prievartos prieš vaikus prevenciją ir kovą su ja bei pagalbą jos aukoms, pagrindinis ramstis;

53. pažymi, kad vaikams migrantams, ypač nelydimiems ir nuo šeimos atskirtiems vaikams migrantams, vis dar kyla didesnė smurto, prekybos žmonėmis ir išnaudojimo rizika migracijos maršrutuose į ES ir jos viduje; pažymi, kad migracijos maršrutuose mergaitėms gresia seksualinio išnaudojimo ir smurto dėl lyties pavojus; reikalauja, kad valstybės narės suteiktų nelydimiems prekybos žmonėmis aukomis tapusiems vaikams pagalbos, paramos ir apsaugos priemones, atitinkančias jų konkrečius poreikius, jiems atvykus paskirti globėją ir sudaryti jiems tinkamas ir pritaikytas gyvenimo sąlygas; primena, kad taikant tokias priemones turėtų būti atsižvelgiama į nelydimų vaikų interesus trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu; smerkia tai, kad kai kurios valstybės narės sulaikymą (taip pat ir policijos kamerose) naudoja, kaip nelydimų nepilnamečių „apsaugos“ priemonę; primena, kad valstybės narės turėtų apsvarstyti alternatyvas sulaikymui, visų pirma vaikų atveju; primena, kad sulaikymas niekada negali atitikti vaiko interesų ir kad valstybės narės turėtų suteikti su laisvės atėmimu nesusijusį vaikams tinkamą apgyvendinimą;

54. pažymi, kad prekyautojai žmonėmis dažnai naudojami priėmimo centrais, kad nustatytų galimas aukas ir susitartų dėl jų gabenimo į vietas, kuriose jie bus išnaudojami, todėl atitinkamos valdžios institucijos ir kiti kompetentingi subjektai valstybėse narėse turi būti itin budrūs, stebėti ir saugoti šiuos centrus, ypatingą dėmesį skirdami pažeidžiamiausiems asmenims, kaip antai vaikams, kartu stiprinti jų apsaugą informuojant ir įgalinant juos, taip pat tuo tikslu didinti informuotumą mokyklose, jaunimo centruose ir jaunimo judėjimuose; pabrėžia, kad, siekiant nelydimus migrantus vaikus, kai jie dingsta, surasti ir užtikrinti jų apsaugą, būtinas suderintas Europos požiūris;

Baudžiamosios justicijos sistemų veiksmingumas ir naudojimosi aukų paslaugomis kriminalizavimas

55. atkreipia dėmesį į nedidelį baudžiamojo persekiojimo atvejų ir apkaltinamųjų nuosprendžių už prekybos žmonėmis nusikaltimus skaičių; primygtinai ragina valstybes nares imtis priemonių siekiant pagerinti prekybos žmonėmis atvejų tyrimą policijai dedant daugiau pastangų tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmenimis ir nustatyti griežtas baudžiamąsias sankcijas už nusikaltimus, susijusius su prekyba žmonėmis; pabrėžia, kad skirtingose valstybėse narėse vis dar smarkiai skiriasi taikomos nacionalinės sankcijos ir jų įgyvendinimo priemonės; pabrėžia, kad ypatingą dėmesį reikia skirti sritims, kuriose teikiama nepakankamai pranešimų ir vykdoma nepakankamai tyrimų, visų pirma kalbant apie sezoninį ir laikiną darbą nekvalifikuoto ir mažai apmokamo darbo sektoriuose, pvz., išnaudojimą darbe žemės ūkio sektoriuje; ragina valstybes nares kovoti su nebaudžiamumu taikant atitinkamų ES agentūrų koordinuojamą koncepciją, įgyvendinamą šioms agentūroms bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, ES institucijomis, pilietinės visuomenės organizacijomis ir kitais partneriais, taip didinti tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo veiksmingumą ir, be kita ko, veiksmingai naudotis esamomis platformomis, kurias valdo tokios agentūros kaip Europolas ir Eurojustas; todėl ragina kompetentingas institucijas, atsakingas už sunkių nusikaltimų, įskaitant prekybos žmonėmis atvejus, prevenciją, nustatymą, tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už juos, naudotis didelės apimties IT sistemomis, įskaitant Šengeno informacinę sistemą (SIS II), laikantis atitinkamuose teisės aktuose įtvirtintų nuostatų, siekiant minėtus veiksmus paremti;

56. atkreipia dėmesį į tai, kad ne visos valstybės narės yra priėmusios teisės aktus, susijusius su Direktyva dėl kovos su prekyba žmonėmis 18 straipsniu⁽³⁹⁾; pažymi, kad skirtingos teisinės sistemos, susijusios su naudojimosi aukų teikiamomis paslaugomis kriminalizavimu, trukdo pastangoms mažinti paklausą; apgailestauja dėl to, kad baudžiamojo persekiojimo atvejų ir apkaltinamųjų nuosprendžių už naudojimąsi aukų paslaugomis ir seksualinį išnaudojimą skaičius ES yra nedidelis; pakartoja savo raginimą valstybėms narėms nedelsiant nustatyti, kad sąmoningas naudojimas prekybos žmonėmis aukų paslaugomis yra nusikalstama veika;

57. pabrėžia ypatingą ES teisėsaugos bendruomenės svarbą plėtojant veiksmingus ir didesnio masto analitinius pajėgumus, reaguojant į vis didesnio masto pasinaudojant internetu vykdomos prekybos žmonėmis nusikalstamus modelius; ragina Komisiją teikti finansinę paramą ES agentūroms, pvz., Europolui, ir per atitinkamus ES sektorinius fondus, Vidaus saugumo fondą valstybėms narėms, kad būtų užtikrinti aukščiausi analizės standartai ir tinkamos priemonės vis didesniam kompleksinės informacijos kiekiui apdoroti;

58. pažymi, kad kriminalizavimas moterų atveju dėl jų socialinės ir ekonominės padėties ar migrantės statuso yra neproporcingas ir kad dėl lyčių stereotipų, diskriminuojančių teisės aktų, sąveikinės ar sudėtinės diskriminacijos, procedūrinių ir įrodymų reikalavimų ir praktikos joms nesuteikiamos vienodos teisės kreiptis į teismą; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad visoms moterims, kalbant apie fizinį, ekonominį, socialinį ir kultūrinį aspektus, būtų suteikta teisė kreiptis į teismą; ragina Komisiją ir valstybes nares šalinti kliūtis, trukdančias moterims kreiptis į teismą;

⁽³⁹⁾ Antroji pažangos ataskaita (COM(2018)0777), p. 29.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

59. apgailėstauja dėl to, kad oficialaus prekybos žmonėmis statuso gavimo aukai sąlygos dažnai yra pernelyg griežtos, kad jas būtų galima patenkinti, visų pirma nepilnamečiams ir kitiems pažeidžiamiems nukentėjusiems asmenims, kurie finansiškai ir emociškai priklausomi nuo prekiautojų žmonėmis; apgailėstauja dėl to, kad dažnai aukoms vis dar taikomi baudžiamieji kaltinimai ir nuosprendžiai už nusikaltimus, kuriuos jos buvo priverstos įvykdyti ir kurie dažnai susiję su neteisėtu patekimu į valstybės narės teritoriją, kuris dažnai neatsiejamas nuo to, kad jie tapo prekybos žmonėmis aukomis; ragina valstybes nares priimti aiškias nuostatas siekiant užtikrinti, kad nebūtų vykdomas prekybos žmonėmis aukų baudžiamasis persekiojimas ar jos nebūtų baudžiamos ir kad apsauga būtų atsietą nuo bendradarbiavimo su teisėsaugos institucijomis, nes šiuo metu visa įrodinėjimo pareiga tenka aukai; prašo, kad valstybės narės patenkintų su psichologine pagalba susijusius aukų poreikius; ragina valstybes nares imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad pagalba ir parama aukai būtų teikiama nepriklausomai nuo to, ar auka sutinka bendradarbiauti baudžiamojo tyrimo, baudžiamojo persekiojimo ar teismo metu, laikantis Direktyvos dėl kovos su prekyba žmonėmis 11 straipsnio;

60. apgailėstauja dėl to, kad policijos ataskaitose ir vykstant procesui atskleidžiami duomenys apie prekybos žmonėmis aukų tapatybę, todėl aukoms sudėtinga atvirai kalbėti ar apsisaugoti nuo atsakomųjų veiksmų; ragina valstybes nares pavardes ir kitus tapatybės duomenis nurodyti atskiruose dokumentuose, su kuriais galėtų susipažinti policija ir prokuratūra ir kurie nebūtų atskleisti prekyba žmonėmis įtariamiems asmenims ir jų advokatams, kartu gerbiant teisę į teisingą bylos nagrinėjimą;

61. pabrėžia finansinių tyrimų ir lėšų sekimo svarbą, nes tai yra pagrindinė organizuoto nusikalstamumo tinklų, kurie gauna naudos iš prekybos žmonėmis, veiklos tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo strategija; ragina valstybes nares pradėti vykdyti finansinius tyrimus ir bendradarbiauti su kovos su pinigų plovimu specialistais, kai pradedamas naujas tyrimas dėl prekybos žmonėmis; ragina valstybes nares stiprinti bendradarbiavimą išaldant ir konfiskuojant asmenų, susijusių su prekyba žmonėmis, turtą ir teikiant kompensacijas aukoms, be kita ko, naudojant konfiskuotas pajamas aukų pagalbos ir apsaugos rėmimui, kaip raginama Direktyvos dėl kovos su prekyba žmonėmis 13 konstatuojamojoje dalyje; ragina Komisiją įvertinti ir skatinti vykdomą teisminį ir policijos bendradarbiavimą ir turimų priemonių, pvz., teismo sprendimų tarpusavio pripažinimo, jungtinių tyrimų grupių ir Europos tyrimo orderio, naudojimą; atsižvelgdamas į tai, ragina laikytis tvirtesnio holistinio požiūrio ir taip siekti skatinti bendrą supratimą visuose sektoriuose, pvz., imigracijos, užimtumo, sveikatos ir saugos darbo vietoje ir daugelyje kitų sektorių;

Valstybių narių bendradarbiavimas tarpusavyje ir su ES agentūromis

62. primena apie ES agentūrų vaidmenį anksti nustatant aukas ir kovojant su prekyba žmonėmis; ragina skirti daugiau išteklių teisingumo ir vidaus reikalų (TVR) agentūroms, kad būtų rengiami jų darbuotojų mokymai ir plėtojamos gebėjimų stiprinimo priemonės aukų nustatymo srityje, taip pat, be kita ko, būtų galima skirti darbuotojus, tinkamai parengtus lyčiai ir vaikai atžvalgių požiūrių taikymo klausimais, visų pirma valstybėse narėse, kurios susiduria su padidėjusiais mišriais migracijos srautais; ragina Komisiją parengti gaires, kaip integruoti ekspertines žinias apie lyčių aspektus ir žmogaus teises į teisėsaugos institucijų veiklą visoje ES, ir, be kita ko, rengti tvarias programas, kuriomis būtų padidinta lyčių pusiausvyrą kalbant apie sprendimų priėmimo procesus ir TVR agentūrų darbuotojus, visų pirma kovos su prekyba žmonėmis srityje dirbantį personalą;

63. palankiai vertina tai, kad TVR agentūros parengė bendrą pareiškimą dėl įsipareigojimo bendradarbiauti kovojant su prekyba žmonėmis; atsižvelgdamas į tai, ragina valstybes nares stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir aktyviau dalytis žiniomis su atitinkamomis ES agentūromis, kaip antai Eurojustu, Europolu, FRA, FRONTEX, CEPOL, EIGE ir EASO, kovojant su prekyba žmonėmis;

64. atkreipia dėmesį į tai, kad Eurojustas atlieka labai svarbų vaidmenį bendradarbiaujant ir koordinuojant kompleksinius teisminių institucijų tyrimus ir baudžiamojo persekiojimo atvejus valstybėse narėse, be kita ko, šiais tikslais naudojant Europos arešto orderį ir Europos tyrimo orderį, taip pat pasitelkiant jungtinių tyrimų grupes; ragina valstybes nares užtikrinti, kad daugiau prekybos žmonėmis atvejų būtų laiku perduota nagrinėti Eurojustui, siekiant geriau suderinti valstybių narių vykdomus teisminius tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą su trečiosiomis šalimis; ragina aktyviau naudotis jungtinėmis tyrimų grupėmis, padedant Eurojustui ir Europolui, nes paaikškėjo, kad ši teismo bendradarbiavimo priemonė yra itin veiksminga kovojant su prekyba žmonėmis;

65. ragina valstybes nares aktyviau keistis duomenimis ir informacija kovojant su prekyba žmonėmis ir tuo tikslu naudotis Europolo ištekliais ir duomenų bazėmis;

66. ragina CEPOL rengti mokymus kompetentingoms teisėsaugos institucijoms, siekiant užtikrinti standartizuotą požiūrį į tyrimus ir aukų apsaugą;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

Rekomendacijos

67. ragina Komisiją, atlikus išsamų poveikio vertinimą, peržiūrėti Direktyvą dėl kovos su prekyba žmonėmis, kad būtų patobulintos visų formų prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir baudžiamojo persekiojimo už ją priemonės, ypač seksualinio išnaudojimo srityje, nes tai didžiausias prekybos žmonėmis segmentas; spręsti interneto technologijų naudojimo klausimą tiek kovojant su prekybos žmonėmis plitimu, tiek užkertant jai kelią; tobulinti prevencijos ir ankstyvo aukų nustatymo priemonės ir sudaryti lengvas ir besąlygiškas galimybes gauti paramą ir apsaugą, tuo pat metu stiprinti horizontalųjų lyčiai ir vaikui atžvalgų požiūrį, taikytiną visų formų prekybos žmonėmis atvejais;

68. ragina Komisiją iš dalies pakeisti Direktyvą dėl kovos su prekyba žmonėmis siekiant užtikrinti, kad valstybės narės aiškiai nustatytų, kad nusikalstama veika laikomas naudojimas bet kokiomis paslaugomis, kurios laikomos išnaudojimu, žinant, kad jas teikia prekybos žmonėmis aukos, kaip siūloma Direktyvos dėl kovos su prekyba žmonėmis 18 straipsnyje, atsižvelgiant į tai, kad šis nusikaltimas yra sunkus ir paplitęs visoje ES, ir į nedidelį baudžiamojo persekiojimo atvejų skaičių; apgailestauja dėl to, kad prokuratūrai sunku įrodyti žinojimą apie tai, kad naudojamos paslaugomis, kurias teikia prekybos žmonėmis aukos; pabrėžia, kad sunkumai, kurių kyla ieškant įrodymų, nebūtinai yra lemiamas argumentas tam tikro pobūdžio elgesio nelaikyti nusikalstama veika; pažymi, kad baudžiamąją atsakomybę taikant tik tais atvejais, kai paslaugos naudotojas turi tiesioginių ir faktinių žinių apie tai, kad asmuo yra prekybos žmonėmis auka, nustatoma labai aukšta patraukimo baudžiamajon atsakomybės riba; mano, kad reikėtų atidžiai išnagrinėti, kiek žinių reikia turėti, kad būtų laikoma, jog padaryta ši nusikalstama veika; mano, kad naudotojas turėtų įrodyti, jog buvo imtasi visų pagrįstų priemonių, kad būtų išvengta aukos teikiamų paslaugų; yra susirūpinęs dėl to, kad teisėsaugos institucijos neturi pakankamai žinių naudojimosi prekybos žmonėmis aukų teikiamomis paslaugomis tai žinant srityje, dėl nepakankamos su atitinkama nuostata susijusios teismų praktikos ir dėl nepakankamų ir neadekvačių žmogiškųjų išteklių; pabrėžia, kad svarbu, jog valstybės narės dėtų daugiau pastangų siekdamas padidinti tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo atvejų skaičių ir sumažėtų aukoms tenkanti našta, kai jos teikia parodymus bylose, kad būtų surinkti įrodymai; ragina rengti reguliarius ir specialius mokymus tyrėjams, prokurorams ir teisėjams, sistemingai atlikti finansinius tyrimus ir taikyti kitas veiksmingas žvalgybos informacija grindžiamas tyrimų priemonės, kuriomis būtų galima gauti įvairių įrodymų, kurie būtų naudojami kartu su aukų parodymais; ragina valstybes nares skirti pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kad būtų galima tinkamai kovoti su šiuo nusikaltimu;

69. ragina Komisiją nedelsiant paskelbti konkrečią ir tikslią Prekybos žmonėmis panaikinimo ES strategiją, spręsti prekybos žmonėmis problemą ES kaip prioritetinį klausimą ir tuo tikslu pasitelkti išsamią, lyčiai ir vaikui atžvalgią ir į aukas orientuotą teisinę ir politinę sistemą;

70. primena, kad visi šios srities veikėjai, t. y. be kita ko, teisės aktų leidėjai, teisėjai, prokurorai, policija ir viešojo administravimo institucijos, turi visapusiškai įgyvendinti Direktyvą dėl kovos su prekyba žmonėmis ir nuosekliai ir kruopščiai taikyti jos nuostatas; pabrėžia, kad būtini tinkami visiems šioms veikėjams skirti mokymai, taip pat prevencinės informuotumo didinimo kampanijos ir viešojo administravimo įstaigų ir pilietinės visuomenės organizacijų bendradarbiavimas; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų šioje srityje;

71. ragina Komisiją reguliariai įvertinti Direktyvos dėl kovos su prekyba žmonėmis įgyvendinimą valstybėse narėse, pagal 23 straipsnio 1 dalį pateikti ataskaitą, kurioje įvertinama, kokių mastu valstybės narės ėmėsi būtinų priemonių, kad būtų laikomasi šios direktyvos, ir nacionalinės teisės aktų poveikis, nedelsiant pradėti vykdyti pažeidimo nagrinėjimo procedūras, kai įgyvendinimas nepakankamai veiksmingas, teikti pranešimus Europos Parlamentui ir pateikti pasiūlymų dėl persvarstymo;

72. ragina Komisiją įvertinti Leidimų gyventi šalyje direktyvos peržiūrą, siekiant užtikrinti, kad pasibaigus svarstymo laikotarpiui aukos nebūtų grąžinamos ir kad leidimai gyventi šalyje prekybos žmonėmis aukoms nebūtų išduodami su sąlyga, kad prekybos žmonėmis auka dalyvaus ar sutiks dalyvauti bylos tyrime ar baudžiamajame procese; ragina valstybes nares užtikrinti, kad galimybė besąlygiškai gauti paramą ir pagalbą, numatytą pagal Direktyvą dėl kovos su prekyba žmonėmis, būtų suderinta su Leidimų gyventi šalyje direktyva ir jos taikymu;

73. ragina valstybes nares ir Komisiją nustatyti, kad skiriamas tinkamas finansavimas, jį numatyti ir skirti pagal naują daugiametę finansinę programą kovai su prekyba žmonėmis nacionaliniu ar Europos lygmenimis, naudojantis Europos fondų ir projektų finansavimo galimybėmis, pvz., Prieiglosčio, migracijos ir integracijos fondu (PMIF), Vidaus saugumo fondu (VSF), Piliiečių, lygybės, teisių ir vertybių programos paprograme „Daphne“;

74. ragina Komisiją ir valstybes nares organizuoti informavimo kampanijas, kurias vykdančioms būtų susisiekiama su galimomis aukomis ir joms pranešama apie pagalbą, apsaugą ir jų teises visose ES šalyse;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

75. ragina Komisiją atlikti įrodymais grindžiamą galimoms aukoms kylančios rizikos veiksnių ir įvairių politikos sričių sankirtos su prekyba žmonėmis rizikos sektoriuose tyrimą;
76. ragina Komisiją ir valstybes nares įgyvendinti žmogaus teisėmis grindžiamą požiūrį į prekybos žmonėmis prevenciją, daugiausia dėmesio skiriant aukų teisėms, bendradarbiauti su pilietine visuomene teikiant būtinas paslaugas ir pagalbą aukoms ir užtikrinti, kad jos galėtų kreiptis į teismą, gauti kompensaciją ir žalos atlyginimą;
77. pabrėžia, kad svarbu laikytis nuoseklaus požiūrio siekiant pagerinti galimų aukų nustatymą atsižvelgiant į migracijos srautus ir vykdant veiklą migrantų antplūdžio valdymo centruose, pagerinti galimybes naudotis prieglobsčio procedūromis ir užtikrinti tokios veiklos papildomumą, kai vykdomos procedūros, susijusios su kova su prekyba žmonėmis; ragina Komisiją įvertinti Direktyvos dėl kovos su prekyba žmonėmis įgyvendinimą ir pateikti pasiūlymų dėl jos persvarstymo;
78. ragina Komisiją ir valstybes nares nedelsiant imtis priemonių, skirtų kovai su nusikalstamomis grupėmis, aktyviai vykdančiomis neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis, atsižvelgiant į tikimybę, kad neteisėtai atgabenti asmenys taps prekybos žmonėmis aukomis, ir įvertinti migrantų ir pažeidžiamiausių asmenų, visų pirma nelydimų nepilnamečių, atskirtų vaikų ir moterų, patiriamą riziką; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia daugiau teisėtų ir saugių migracijos maršrutų, kad būtų užkirstas kelias pažeidžiamų asmenų, neturinčių teisėto statuso, išnaudojimui;
79. ragina valstybes nares, reaguojant į COVID-19, parengti detalų nenumatytų atvejų planą, siekiant užtikrinti būtiną kovos su prekyba žmonėmis sistemų veikimą esant nepaprastajai padėčiai; pažymi, kad įgyvendinant nenumatytų atvejų planą turėtų būti užtikrinta, kad aukoms būtų teikiamas būtinųjų paslaugų rinkinys, siekiant patenkinti jų būtinausius poreikius, kai esama mažiau galimybių perduoti, apsaugoti ir tirti bylą ir vykdyti teismo procesą;
80. ragina Komisiją užtikrinti ES kovos su prekyba žmonėmis koordinatoriaus darbo tęstinumą paskiriant visą darbo laiką dirbantį ES kovos su prekyba žmonėmis koordinatorių ir šį aspektą įtraukti į naują kovos su prekyba žmonėmis strategiją;

o

o o

81. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.
-

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0042

Prieglobsčio procedūrų direktyvos 43 straipsnio įgyvendinimas**2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos 43 straipsnio įgyvendinimo (2020/2047(INI))**

(2021/C 465/05)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, kurią 1948 m. priėmė JT Generalinė Asamblėja, ir į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
- atsižvelgdamas į JT vaiko teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją (EŽTK),
- atsižvelgdamas į 1951 m. Konvenciją dėl pabėgėlių statuso ir prie jos pridėtą 1967 m. protokolą, o ypač į teisę į negražinimą,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 1, 3, 4, 6, 7, 18, 19, 20 ir 47 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Pasaulinį susitarimą dėl saugios, tvarkingos ir teisėtos migracijos, kurį 2018 m. gruodžio 19 d. priėmė JT Generalinė Asamblėja,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 78 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos ⁽¹⁾ (toliau – Prieglobsčio procedūrų direktyva),
- atsižvelgdamas į susijusią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) ir Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) praktiką,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (Priėmimo sąlygų direktyva) ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 14 d. Parlamento ir Tarybos preliminarų susitarimą dėl Priėmimo sąlygų direktyvos naujos redakcijos,
- atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (reglamentas „Dublinas III“) ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 16 d. Komisijos komunikatą „COVID–19. Aktualių ES prieglobsčio ir grąžinimo procedūrų nuostatų įgyvendinimo ir perkėlimo į ES gairės“ (C(2020)2516),

⁽¹⁾ OL L 180, 2013 6 29, p. 60.⁽²⁾ OL L 180, 2013 6 29, p. 96.⁽³⁾ OL L 77, 2016 3 23, p. 1.⁽⁴⁾ OL L 180, 2013 6 29, p. 31.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Europos Parlamento tyrimų tarnybos (EPRS) 2020 m. lapkričio mėn. atliktą prieglobsčio suteikimo tvarkos pasienyje įgyvendinimo ES lygmeniu įvertinimą⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos prieglobsčio paramos biuro (EASO) 2020 m. rugsėjo mėn. tyrimą *Border Procedures for Asylum Applications in EU+ Countries* („Pasienio procedūros, susijusios su prieglobsčio prašymais ES ir kitose šalyse“) ir į EASO 2019 m. rugsėjo mėn. publikaciją *Guidance on asylum procedure: operational standards and indicators* („Prieglobsčio suteikimo tvarkos gairės: veiklos standartai ir rodikliai“),
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA) 2020 m. pagrindinių teisių ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į FRA 2019 m. kovo 4 d. nuomonę Nr. 3/2019 „Atnaujinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros 2016 m. nuomonė dėl pagrindinių teisių padėties Graikijoje ir Italijoje veikiančiuose migrantų antplūdžio valdymo centruose“,
 - atsižvelgdamas į FRA 2020 m. gruodžio 8 d. ataskaitą *Migration: Fundamental Rights Challenges at Land Borders* („Migracija: pagrindinių teisių problemos, su kuriomis susiduriama prie sausumos sienų“),
 - atsižvelgdamas į JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro parengtus žmogaus teisių principus ir gaires, kuriais rekomenduojama vadovautis prie tarptautinių sienų,
 - atsižvelgdamas į 2016 m. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros,
 - atsižvelgdamas į savo 2018 m. gegužės 30 d. rezoliuciją dėl Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros aiškinimo ir įgyvendinimo⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 22 d. Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos tvarka ir panaikinama Direktyva 2013/32/ES,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir į 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A9-0005/2021),
- A. kadangi šios rezoliucijos tikslas – pateikti teisėkūros institucijoms įrodymais pagrįstos informacijos apie esamą pasienio procedūrų taikymo padėtį, įvertinant, kaip valstybės narės įgyvendina Prieglobsčio procedūrų direktyvos 43 straipsnį ir susijusias nuostatas; kadangi šia rezoliucija neketinama pakeisti vėluojančios visavertės Prieglobsčio procedūrų direktyvos įgyvendinimo ataskaitos, kurią turi atlikti Komisija, ar teisėkūros derybų dėl naujo pakeisto pasiūlymo dėl Prieglobsčio procedūrų reglamento;
- B. kadangi išskaidyti ir palyginami duomenys, susiję su Prieglobsčio procedūrų direktyvos 43 straipsnio įgyvendinimu, dažnai atvejais nerenkami arba viešai neprieinami; kadangi duomenys apie finansines pasienio procedūrų sąnaudas neprieinami; kadangi laisvės netekusiems asmenims gali tekti sumokėti didžiulę žmogišką kainą, visų pirma, jei sulaikymo pasienyje įstaigos nėra tinkamos arba jei procesinės garantijos netaikomos arba taikomos netinkamai;
- C. kadangi Prieglobsčio procedūrų direktyvoje nėra nei aiškiai apibrėžiamos pasienio procedūros, nei nurodomi jų tikslai; kadangi pagal Prieglobsčio procedūrų direktyvos 43 straipsnio 1 dalį valstybės narės leidžiama pasirinkti taikytinas pasienio procedūras; kadangi pasienio procedūros taikomos 14-oje valstybių narių, o trys iš jų, apžvelgtos EPRS įgyvendinimo ES lygmeniu įvertinime, vadovaujasi pagrindais, viršijančiais Prieglobsčio procedūrų direktyvos nuostatas; kadangi tinkamai apibrėžtomis aplinkybėmis valstybės narės gali numatyti priimtino ir (arba) esminio nagrinėjimo procedūrų taikymą pasienyje ar tranzito zonoje; kadangi dauguma valstybių narių taip pat įvertina, ar pasienyje arba tranzito zonoje taikytina Dublino sistema; kadangi pasienio procedūros sudaro tik nedidelę procentinę viso sprendžiančiosioms institucijoms tenkančio darbo krūvio dalį (išskyrus Graikiją, kurioje, priėmus ES ir Turkijos pareiškimą, daugiau kaip 50 proc. prašymų išnagrinėjama skubos tvarka);

⁽⁵⁾ W. van Ballegooij, K. Eisele, *Asylum procedures at the border, European Implementation Assessment* („Prieglobsčio suteikimo tvarka pasienyje: įgyvendinimo ES lygmeniu įvertinimas“), Europos Parlamento tyrimų tarnyba, 2020 m.

⁽⁶⁾ OL C 76, 2020 3 9, p. 86.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- D. kadangi Prieglobsčio procedūrų direktyvos 43 straipsnyje nėra aiškiai apibrėžta, prie kokių sienų valstybės narės gali taikyti pasienio procedūras; kadangi EPRS įgyvendinimo ES lygmeniu įvertinime konstatuojama, kad sienos sąvoka minėtajame straipsnyje turėtų būti suprantama kaip reiškianti ES išorės sienas; kadangi dvi valstybės narės pasienio procedūras taiko ir prie vidaus sienų, o prašytojus sulaiko policijos nuovadose;
- E. kadangi kai kurios valstybės narės, taikydamos pasienio procedūras, sulaiko prieglobsčio prašytojus, nors pagal nacionalinę teisę neturi tam teisinio pagrindo; kadangi be to, kad prašytojams nėra užtikrinamos pakankamos apsaugos priemonės, dėl to gali būti atsisakoma suteikti teisę apsilankyti ir Parlamento nariams;
- F. kadangi sulaikant pagal pasienio procedūras taikomos tokios pat taisyklės, kaip ir tada, kai prašytojai sulaikomi kitur valstybės narės teritorijoje; kadangi Priėmimo sąlygų direktyvoje nustatyta, kad prašytojai gali būti sulaikomi tik kraštutiniais atvejais, t. y. tinkamai išnagrinėjus visas su laisvės atėmimu nesusijusias sulaikymo alternatyvas, taip pat kad sulaikymas turi būti grindžiamas būtinumu ir proporcingumo principais; kadangi, sprendimą dėl sulaikymo priėmus administracinėms institucijoms, valstybės narės turi užtikrinti greitą teisminę sulaikymo teisėtumo peržiūrą, kuri turi būti atliekama *ex officio* ir (arba) prašytojo prašymu; kadangi, vadovaujantis šiuo metu galiojančia teisine sistema, nepilnamečių atveju valstybės narės turi dėti visas pastangas, kad jie būtų išleisti iš sulaikymo įstaigos ir apgyvendinti nepilnamečiams tinkamoje vietoje;
- G. kadangi, nepaisant gerokai padažnėjusių tariamo pagrindinių teisių pažeidimo prie ES išorės sienų atvejų, valstybės narės nėra įpareigos sukurti nepriklausomo stebėsenos mechanizmo pagrindinių teisių apsaugai prie išorės sienų užtikrinti;
- H. kadangi, taikant pasienio procedūras, trečiųjų šalių piliečiams ar asmenims be pilietybės turėtų būti teikiama aiški informacija ir derama pagalba, įskaitant teisinę pagalbą ir vertimo žodžiu paslaugas, visų pirma klausimu dėl galimybės pateikti tarptautinės apsaugos prašymą;
- I. kadangi EPRS įgyvendinimo ES lygmeniu įvertinime nustatyta, kad Prieglobsčio procedūrų direktyvoje numatytos procesinės garantijos, visų pirma teisės gauti informaciją, teisinę pagalbą ir vertimo žodžiu paslaugas, valstybės narėse, kurios buvo apžvelgiamos vertinimo metu, praktiškai netaikomos arba taikomos tik ribotai;
- J. kadangi EPRS įgyvendinimo ES lygmeniu įvertinime nustatytas ne vienas Prieglobsčio procedūrų direktyvos nesilaikymo atvejis; kadangi Komisija yra iniciavusi pažeidimo nagrinėjimo procedūrą tik prieš dvi valstybes nares;

Bendrosios pastabos

- pažymi, kad, rengdama naująjį prieglobsčio ir migracijos paktą, Komisija konsultavosi su suinteresuotosiomis šalimis ir keitėsi informacija su Parlamentu bei valstybėmis narėmis; tačiau pabrėžia, kad, nepaisydama savo teisinės pareigos teikti ataskaitas ir reikalavimų, grindžiamų Tarptautiniu susitarimu dėl geresnės teisėkūros, Komisija taip ir nepateikė Prieglobsčio procedūrų direktyvos įgyvendinimo ataskaitos, taip pat kad jos 2016 m. ir 2020 m. pasiūlymai dėl Prieglobsčio procedūrų reglamento buvo pateikti neatlikus poveikio įvertinimo; tikisi, kad Komisija pateiks šią ataskaitą, kuri vėluoja dar nuo 2017 m.;
- dar kartą akcentuoja įrodymais grindžiamo požiūrio, kuriuo turėtų būti vadovujamasi nuosekliai formuojant politiką, svarbą;
- pažymi, kad stebėsenos ir statistiniai duomenys atlieka esminį vaidmenį užtikrinant ES teisės laikymąsi; ragina valstybes nares rinkti statistiką, susijusią su: i) prašymų, svarstytų taikant pasienio procedūras, skaičiumi ir susijusių prašytojų kategorija; ii) pagrindų, kuriais remiantis buvo taikoma pasienio procedūra, tipais ir jų taikymo dažnumu; iii) pasienio procedūrų rezultatais pirmosios instancijos ir apeliacijos atvejais bei iv) asmenų, kuriems nebuvo taikoma pasienio procedūra, skaičiumi ir kategorijomis;

Taikymo sritis

- pabrėžia, jog šiuo metu pasienio procedūros laikomos išimtimi iš teisiškai apibrėžtos taisyklės, kad prieglobsčio prašytojai turi teisę atvykti į valstybės narės teritoriją; pažymi, kad daug tarptautinės apsaugos prašymų pateikiami valstybės narės pasienyje arba tranzito zonoje, prieš priimant sprendimą dėl prašytojo įleidimo; pažymi, kad tada valstybės narės pasienio procedūras gali numatyti tik atvejais, kurie išsamiai apibrėžti Prieglobsčio procedūrų direktyvos 31 straipsnio 8 dalyje ir 33 straipsnyje, vadovaudamasi pagrindiniais Prieglobsčio procedūrų direktyvos II skyriuje išdėstytais principais ir garantijomis; pažymi, kad pasienio procedūrų perkėlimas į nacionalinę teisę ir jų taikymas pagal Prieglobsčio procedūrų direktyvą valstybėse narėse skiriasi, o dėl to suderinamumo stokojama visoje ES; atkreipia dėmesį į tai, kad dauguma valstybių pasienio procedūras narių taiko tik nedaugeliu atvejų, o kai kurios ir apskritai jomis nesinaudoja; tačiau pabrėžia, kad trys iš septynių valstybių narių, apžvelgtų EPRS įgyvendinimo ES lygmeniu įvertinime, pasienio procedūras taiko viršydamos Prieglobsčio procedūrų direktyvos 43 straipsnyje pateiktus pagrindus, ir ragina jas liautis tai darius; be to, ragina valstybes nares netaikyti pasienio procedūrų prie vidaus sienų;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

5. pažymi, jog visi asmenys, siekiantys tarptautinės apsaugos, yra suinteresuoti tuo, kad jų prašymai būtų išnagrinėti kuo greičiau ir veiksmingiau, preziumuojant, kad visi prašymai įvertinami individualiai ir kad yra taikomos prašytojams pagal Sąjungos teisę numatytos procesinės garantijos ir teisės bei jomis galima veiksmingai pasinaudoti;

Neatvykimo teisinė fikcija ir sulaikymas

6. primena, kad pasienio procedūros apima prieglobsčio prašymo išnagrinėjimą pasienyje arba tranzito zonoje, prieš priimant sprendimą dėl įleidimo į valstybės narės teritoriją; pakartoja, kad atsisakymu leisti atvykti pagal Šengeno sienų kodeksą neturi būti daromas poveikis specialių nuostatų dėl teisės į prieglobstį ir tarptautinę apsaugą taikymui; todėl pažymi, kad valstybės narės turi pareigą įvertinti, ar prieglobsčio prašytojui būtina apsauga;

7. be to, pažymi, kad pagal Prieglobsčio procedūrų direktyvos 9 straipsnio 1 dalį prašytojui turi būti leidžiama pasilikti valstybės narės teritorijoje, įskaitant pasienį arba tranzito zonas, kur buvo pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas;

8. pažymi, jog teiginys, kad pareiškėjas nėra teisėtai atvykęs į valstybės narės teritoriją, faktiškai joje būdamas, yra teisinė fikcija; pabrėžia, kad ši teisinė fikcija turi poveikį tik teisei atvykti ir pasilikti, tačiau ji nereiškia, kad prašytojas nepriklauso atitinkamos valstybės narės jurisdikcijai;

9. pabrėžia, jog tikėtina, kad prašytojai, kuriems taikomos pasienio procedūros, savo prieglobsčio prašymo nagrinėjimo metu greičiausiai bus sulaikyti; taip pat pažymi, kad taikydamos pasienio procedūras prieglobsčio prašytojus sulaiko visos valstybės narės, apžvelgtos EPRS įgyvendinimo ES lygmeniu įvertinime;

10. pakartoja, kad, kaip nustatyta Priėmimo sąlygų direktyvoje, valstybės narės neturi sulaikyti asmens vien dėl to, kad jis yra prašytojas, taip pat kad prašytojai gali būti sulaikomi tik labai aiškiai apibrėžtomis išimtinėmis aplinkybėmis; primena savo ir Tarybos bendrą preliminarų susitarimą dėl Priėmimo sąlygų direktyvos naujos redakcijos, kurioje būtų nustatyta, kad valstybės narės negali sulaikyti prašytojo jo pilietybės pagrindu; pabrėžia, jog Priėmimo sąlygų direktyvoje nustatyta, kad sulaikymas turi likti kraštutine priemone, trukti tik kuo trumpiau ir tik tol, kol taikytinos Priėmimo sąlygų direktyvos 8 straipsnio 3 dalyje nurodytos priežastys, taip pat kad sulaikytiems asmenims turi būti suteikiama galimybė pateikti skundą dėl to, kad iš jų buvo atimta laisvė; pakartoja, kad ES pagrindinių teisių chartijos 6 straipsnyje ir EŽTK 5 straipsnyje nustatyta teisė į laisvę galioja ir ES pasienyje; apgailestauja, kad faktiškai nesama sulaikymo alternatyvų, kurios būtų parengtos ir taikomos pasienio procedūrų kontekste, bei ragina valstybes nares imtis reikiamų priemonių ir užtikrinti prieinamas sulaikymo alternatyvas;

11. reišia susirūpinimą dėl to, kad kai kurios valstybės narės, taikydamos pasienio procedūras, sulaiko prieglobsčio prašytojus, nors nacionalinėje teisėje reikiamo teisinio pagrindo sulaikyti pasienio procedūrų pagrindu nėra, nes tai gali reikšti nepakankamas apsaugos priemones; pabrėžia, jog, valstybėms narėms nusprendus sulaikyti asmenį, jos turi pasirūpinti, kad nacionalinėje teisėje būtų apibrėžtas tam būtinas teisinis pagrindas;

12. primena, jog ESTT sujungtose bylose C-924/19 PPU ir C-925/19 PPU nusprendė, kad net jeigu prašytojas gali išvykti iš tranzito zonos trečiosios šalies kryptimi, tokia padėtis gali būti laikoma sulaikymu;

13. reišia gilų susirūpinimą dėl pranešimų apie šurkščius žmogaus teisių pažeidimus ir apverktinas sulaikymo sąlygas tranzito zonose arba pasienio teritorijose veikiančiuose sulaikymo centruose; ragina valstybes nares užtikrinti orias priėmimo sąlygas pasienio įstaigose, laikantis Priėmimo sąlygų direktyvos standartų; atsižvelgdamas į tai primena, kad su sulaikytais prašytojais turėtų būti elgiamasi visapusiškai gerbiant jų žmogaus orumą;

14. primena, kad, vadovaujantis ES pagrindinių teisių chartija ir 1989 m. JT vaiko teisių konvencija, prioritetas taikant Prieglobsčio procedūrų direktyvą turėtų būti teikiamas vaiko interesams; pažymi, jog JT vaiko teisių komitetas yra išaiškinęs, kad vaikai niekada neturėtų būti sulaikomi dėl imigracijos priežasčių; pakartoja savo poziciją dėl Prieglobsčio procedūrų reglamento, kad nepilnamečiai niekada neturėtų būti sulaikomi vykdant pasienio procedūras ir kad pasienio procedūra nepilnamečiams gali būti taikoma tik turint jų sulaikymo alternatyvą; ragina valstybes nares, šiuo metu taikančias pasienio procedūrą nepilnamečiams, pasirūpinti sulaikymo alternatyvomis atsižvelgiant į vaiko interesus; ragina valstybes nares pasienio procedūras taikyti tik parengus tokias su laisvės atėmimu nesusijusias alternatyvas;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

Neįleidimas ir stebėseną

15. atkreipia dėmesį į pastarojo meto FRA išvadas, visų pirma kad pastaraisiais metais gerokai išaugo pranešimų apie įtariamus incidentus prie išorės sienų, susijusių su žmogaus teisių pažeidimais, skaičius; pažymi, kad tai apima nemažai atvejų, kai asmenis atsisakoma įsileisti neužregistravus jų prieglobsčio prašymų – taip pat ir vykdant pasienio procedūras; pakartoja, kad valstybės narės turi pareigą užkirsti kelią neleistinam sienos kirtimui, ir primena, kad ši pareiga nedaro poveikio asmenų, kurie kreipiasi dėl tarptautinės apsaugos, teisėms; pritaria FRA, kad šių įtariamų incidentų reguliarumas ir rimtumas kelia gilų susirūpinimą dėl pagrindinių teisių užtikrinimo; pakartoja, kad automatiškas atsisakymas įleisti, grąžinimas ir kolektyvinis asmenų išsiuntimas draudžiami pagal ES ir tarptautinę teisę; be to, atkreipia dėmesį į tai, jog, remiantis Prieglobsčio procedūrų direktyvos 8 straipsniu, valstybės narės turi pareigą informuoti asmenis apie galimybę pateikti prieglobsčio prašymą, jeigu esama ženklų, kad apsauga būtina, taip pat kad asmenims, kuriuos atsisakoma įleisti, turi būti užtikrinama galimybė pasinaudoti veiksminga teisine gynyba, kaip numatyta ES teisėje ir EŽTK; apgailestauja dėl visų atvejų, kai valstybės narės nepaiso savo įsipareigojimų šioje srityje, ir ragina jas visapusiškai juos vykdyti; ragina Komisiją veiksmingai užtikrinti, kad valstybės narės laikytųsi šių įsipareigojimų, – taip pat ir sustabdant ES lėšų mokėjimą tais atvejais, kai nustatomi rimti trūkumai;

16. mano, kad svarbu sukurti nepriklausomą stebėsenos mechanizmą, ir ragina valstybes nares sudaryti stebėsenos įstaigoms galimybę nevaržomai patekti į pasienio įstaigas, siekiant užtikrinti veiksmingą pagrindinių teisių apsaugą ir sistemingai informuoti apie pažeidimus, laikantis FRA rekomendacijų, pateiktų jos ataskaitoje dėl pagrindinių teisių problemų prie sausumos sienų; laikosi nuomonės, kad vykdant nepriklausomą stebėseną taip pat turėtų būti tikrinama sprendimų priėmimo proceso ir jo rezultatų kokybė bei sulaikymo sąlygos ir procesinių garantijų užtikrinimas; mano, kad stebėsenos įstaigos turėtų apimti nepriklausomas kompetentingas nacionalines žmogaus teisių institucijas ir NVO, tokias ES agentūras, kaip FRA, bei tokias tarptautines organizacijas, kaip JT vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuras (UNHCR);

Nelydimi nepilnamečiai ir pažeidžiami prašytojai, kuriems būtinos specialios procesinės garantijos vykdant pasienio procedūras

17. pažymi, jog Prieglobsčio procedūrų direktyvos 24 straipsnyje nustatyta, kad, pateikus tarptautinės apsaugos prašymą, valstybės narės turi per pagrįstą laikotarpį įvertinti, ar prašytojui būtinos specialios procesinės garantijos, ir kad jos neturi taikyti pasienio procedūros, jeigu ją vykdant tokios garantijos negali būti užtikrinamos;

18. pabrėžia, kad, nors valstybės narės yra sukūrusios mechanizmus prašytojams, kuriems būtinos specialios procesinės garantijos, identifikuoti, nustatant šiuos poreikius jie neretai neveiksmingi, o tuo atveju, kai poreikiai nustatomi, jie dažnai apima tik tai, kas akivaizdu; pažymi, kad veiksmingas ir greitas prašytojų, kuriems būtinos specialios procesinės garantijos, identifikavimas tebėra iššūkis; pabrėžia, jog pažeidžiami asmenys turi teisę į tai, kad jų poreikiai, susiję su specialiomis procesinėmis garantijomis, būtų įvertinti, o, jeigu jų atžvilgiu imamasi pasienio procedūrų, jiems būtų prieinama derama pagalba, numatyta pagal ES teisę; ragina valstybes nares užtikrinti, kad visi prašytojai, kuriems būtinos specialios procesinės garantijos, būtų veiksmingai identifikuojami ir kad jiems būtų sudaromos visos galimybės pasinaudoti šiomis specialiomis garantijomis bei pagalba, numatyta Priėmimo sąlygų direktyvoje; pabrėžia, jog tais atvejais, kai vykdant pasienio procedūrą derama pagalba negali būti suteikiama arba kai sprendžiančioji institucija nustato, kad prašytojui būtinos specialios procesinės garantijos, ypatingą dėmesį skirdama kankinimo, žagino ar kitų sunkaus psichologinio, fizinio arba seksualinio smurto ar smurto dėl lyties aukoms, sprendžiančioji institucija turi netaikyti šių procedūrų arba nustoti jas taikyti prašytojo atžvilgiu;

19. primena, kad Prieglobsčio procedūrų direktyvos 25 straipsnio 6 dalies b punkte numatomos ribotos aplinkybės, kuriomis valstybės narės gali nagrinėti nelydimų nepilnamečių prašymus pagal pasienio procedūrą; pabrėžia, kad apžvelgtose valstybėse narėse nebuvo taikomi tinkami amžiaus įvertinimo metodai; ragina valstybes nares užtikrinti, kad būtų atsižvelgiama į vaiko interesus, ir apsaugoti vaikus, įskaitant prekybos žmonėmis aukas; pabrėžia, kad Prieglobsčio procedūrų direktyvoje valstybėms narėms numatyta galimybė netaikyti pasienio procedūrų nelydimiems nepilnamečiams, o jų prašymus atitinkamai nagrinėti laikantis įprastos prieglobsčio suteikimo tvarkos; ragina valstybes nares netaikyti pasienio procedūrų nelydimiems nepilnamečiams;

Procesinės garantijos

20. pažymi, kad pasienio procedūros vykdomos skubos tvarka, ir primena, kad, remiantis Prieglobsčio procedūrų direktyvos 43 straipsniu, prašytojai, kuriems taikomos pasienio procedūros, naudojami tomis pačiomis teisėmis ir garantijomis, kaip ir prašytojai, kuriems taikomos įprastos procedūros;

21. pabrėžia, kad apie rimtas problemas, susijusias su galimybe pasinaudoti teisine pagalba ir jos kokybe, pranešta visose apžvelgtose valstybėse narėse; pabrėžia, kad teisinė pagalba nepaprastai svarbi norint užtikrinti teisingas prieglobsčio suteikimo procedūras; rekomenduoja nemokamą teisinę pagalbą teikti jau pirmosios instancijos etapu, kai tik užregistruojamas prieglobsčio prašymas; ragina valstybes nares taip pat pasirūpinti veiksminga prieiga prie teisinės pagalbos praktiškai bei užtikrinti, kad būtų prieinama pakankamai patarėjų teisės klausimais ir kad jie būtų kvalifikuoti;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

22. pažymi, jog pagal Prieglobsčio procedūrų direktyvą valstybėms narėms suteikiama galimybė leisti pasienio procedūroje dalyvauti NVO, kad jos galėtų padėti prašytojams; apgailestauja, kad daugelis valstybių narių, įgyvendindamos pasienio procedūras, neregamentuoja tokios galimybės specializuotoms NVO taikydamos patekti į pasienio įstaigas, sienos perėjimo punktus ir tranzito zonas, nors tai galėtų atlikti esminį vaidmenį užtikrinant prašytojų teises ir procesines teises bei pagerinti pirmosios instancijos etapu priimamų sprendimų kokybę;

23. pabrėžia, kad pasienio procedūroms būdingas trumpų procedūrinių laiko terminų ir sulaikymo derinys; laikosi nuomonės, kad veiksmingi procedūriniai laiko terminai būtini siekiant kuo labiau sutrumpinti laikiną judėjimo laisvės atėmimą asmenų sulaikymo atveju; primena, kad valstybės narės gali nustatyti trumpesnius, tačiau priimtinus laiko terminus, nedarant poveikio tinkamam ir išsamiam nagrinėjimo vykdymui bei prašytojo galimybėms veiksmingai užsitikrinti pagrindines garantijas ir principus, numatytus Prieglobsčio procedūrų direktyvoje; pažymi, kad terminas sprendimui vykdamas pasienio procedūrą priimti įvairiose valstybėse narėse varijuoja nuo 2 iki 28 dienų, prašymui pateikti – nuo 2 iki 7 dienų; pažymi, kad trumpi laiko terminai gali būti problemiški norint nuodugnai pasirengti pokalbiui arba apeliacijai, taigi, savo ruožtu, norint teisingai vykdyti procedūrą, ypač jeigu nėra veiksmingai taikomos Prieglobsčio procedūrų direktyvoje įtvirtintos procesinės garantijos;

24. pakartoja valstybių narių pareigas suteikti prašytojams galimybę pasinaudoti pagalba, būti atstovaujamiems ir gauti informacijos apie procedūrą, kaip nustatyta Prieglobsčio procedūrų direktyvoje; pabrėžia, kad prašytojams būtina laiku gauti reikiamos išsamios informacijos apie pasienio procedūras ir savo teises bei pareigas; pažymi, kad vertimo žodžiu paslaugos turėtų būti asmeniškai teikiamos visais pasienio procedūros etapais; primena, kad asmeniniai pokalbiai yra valstybių narių pareigos veiksmingai sudaryti prašytojams galimybę paaiškinti savo prašymo priežastis išdava ir esminiai nagrinėjimo procedūros elementai, taip pat kad juos turi rengti deramai apmokytas personalas; pabrėžia, kad prašytojams turėtų būti suteikiama pakankamai laiko pasirengti pokalbiui; su susirūpinimu pažymi, kad valstybės narės, aptartos EPRS įgyvendinimo ES lygmeniu įvertinime, nevykdo Prieglobsčio procedūrų direktyvoje nustatytų savo pareigų, susijusių su procesinėmis garantijomis pasienio procedūrų kontekste, ir pabrėžia, jog tai, kad prašytojai susiduria su sunkumais norėdami pasinaudoti procesinėmis garantijomis, gali turėti rimtų pasekmių jų teisėms, užtikrinamoms pagal ES pagrindinių teisių chartiją; ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti ir taikyti šias Prieglobsčio procedūrų direktyvoje įtvirtintas garantijas;

25. pripažįsta, kad pagal Prieglobsčio procedūrų direktyvą valstybėms narėms suteikiama laisvė savo nuožiūra spręsti dėlto, ar apeliacijos turi automatišką stabdomąjį poveikį; tačiau primena, jog ESTT yra pripažinęs, kad apeliacija dėl sprendimo grąžinti, kurį vykdamas susijusiam trečiosios šalies piliečiui gali kilti didelė grėsmė būti grąžintam, turi turėti stabdomąjį poveikį;

Pasienio procedūros ir didelis atvykstančiųjų skaičius

26. pabrėžia, kad, vadovaujantis Prieglobsčio procedūrų direktyvos 43 straipsnio 3 dalimi, atvykus dideliu skaičiumi trečiųjų šalies piliečių arba asmenų be pilietybės, tarptautinės apsaugos prašymus pateikiančių pasienyje arba tranzito zonoje, tos procedūros gali būti taikomos ir kai bei tol, kol šie trečiųjų šalies piliečiai arba asmenys be pilietybės normaliai apgyvendinami netoli pasienio arba tranzito zonos;

27. primena, kad Prieglobsčio procedūrų direktyvos II skyriuje nustatytos apsaugos priemonės taikomos ir didelio atvykstančiųjų skaičiaus atveju; mano, kad šiuo požiūriu nepaprastai svarbu užtikrinti pakankamai personalo ir išteklių; su susirūpinimu pažymi, kad tokiais atvejais teisingas pasienio procedūrų taikymas gali būti problemiškas, gali kilti pagrindinių teisių pažeidimo pavojus ir atsirasti veiksmingumo problemų;

28. pritaria susirūpinimui, kurį pareiškė FRA, JT vyriausiasis pabėgėlių reikalų komisaras ir JT specialiojo pranešėjas migrantų žmogaus teisių klausimais, dėl procesinių garantijų ir pagrindinių teisių užtikrinimo per pasienio procedūras, skubos tvarka vykdomas Graikijos salose; apgailestauja dėl didelių su pagrindinėmis teisėmis susijusių spragų, FRA nustatytų šiuose Europos migrantų antplūdžio valdymo centruose;

29. pažymi, jog ES agentūros gali padėti valstybėms narėms, susidūrusioms su dideliu prieglobsčio prašytojų, atvykusių prie sienos perėjimo punkto, skaičiumi, kad visiems prašytojams būtų užtikrinta greita ir teisinga procedūra; pažymi, kad pirmiausia operatyvinę pagalbą įvairiais prieglobsčio suteikimo procedūros etapais gali teikti EASO, o atliekant atrankinį tikrinimą, tapatybės nustatymą ir pirštų atspaudų paėmimą – FRONTEx; pažymi, kad iki šiol EASO yra teikusi pagalbą tik Graikijoje, įgyvendinant vadinamąją skubią pasienio procedūrą, skirtą saloms; be to, pažymi, kad, nors atlikti tam tikri patobulinimai, tebesusiduriama su rimtais trūkumais, pvz., pasienio procedūros vidutiniškai trunka keletą mėnesių; tikisi, kad būsimoji ES prieglobsčio agentūra prisidės prie šių trūkumų ištaisymo;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

Pasienio procedūrų taikymas

30. primena, kad pasienio procedūras valstybės narės ir toliau taiko savo nuožiūra; pakartoja, kad, jeigu valstybės narės taiko pasienio procedūras, jos turėtų sudaryti sąlygas, kuriomis būtų užtikrintas teisingas ir deramas procedūros vykdymas, o tarptautinės apsaugos prašytojai būtų greitai ir aiškiai informuojami apie jos rezultatus; pažymi, kad grėsmė procesinių garantijų, pvz., teisei į teisinę pagalbą, veiksmingumui pirmiausia gali kilti sudėtingesniais atvejais; pabrėžia, kad procedūrų veiksmingumas neatsiejamas nuo procesinių garantijų; pabrėžia, kad tais atvejais, kai sprendimas negali būti priimtas nė vėliau kaip per keturias savaites, prašymas turi būti nagrinėjamas vadovaujantis kitomis Prieglobsčio procedūrų direktyvos nuostatomis; ragina valstybes nares teisiškai ir praktiškai iki galo užtikrinti Prieglobsčio procedūrų direktyvoje numatytas procesines garantijas;

31. ragina valstybes nares nuolat keistis geriausia praktika teisingo esamų pasienio procedūrų taikymo srityje ir taip pat dalintis ja su Komisija;

32. ragina valstybes nares kritiškai įvertinti, ar jų dabartiniai operatyviniai pajėgumai pakankami jų išipareigojimų, susijusių su pasienio procedūromis, vykdymui užtikrinti; ragina valstybes nares prireikus stiprinti operatyvinį bendradarbiavimą ir pagalbą;

33. ragina Komisiją veiksmingai stebėti, kaip įgyvendinamas Prieglobsčio procedūrų direktyvos 43 straipsnis ir susijusios nuostatos, bei imtis veiksmų jų nesilaikymo atveju, o prireikus inicijuoti pažeidimų nagrinėjimo procedūrą;

o

o o

34. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0043

Visuomenės teisė susipažinti su dokumentais 2016–2018 m.

2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2016–2018 m. metinės ataskaitos dėl visuomenės teisės susipažinti su dokumentais (Darbo tvarkos taisyklių 122 straipsnio 7 dalis) (2019/2198(INI))

(2021/C 465/06)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis) ir į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į ES sutarties 1, 9, 10, 11 ir 16 straipsnius ir į SESV 15 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija), ypač į jos 41 ir 42 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 11 d. savo rezoliuciją dėl visuomenės teisės susipažinti su dokumentais (Darbo tvarkos taisyklių 104 straipsnio 7 dalis) 2011–2013 m. ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 28 d. savo rezoliuciją dėl visuomenės teisės susipažinti su dokumentais (Darbo tvarkos taisyklių 116 straipsnio 7 dalis) 2014–2015 m. ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. rugsėjo 14 d. savo rezoliuciją dėl skaidrumo, atskaitomybės ir sąžiningumo ES institucijose ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Europos ombudsmenės metinius pranešimus ir į jos atlikto strateginio tyrimo „Teisėkūros proceso Taryboje skaidrumas“ (OI/2/2017/TE) specialiąją ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2019 m. sausio 17 d. savo rezoliuciją dėl Ombudsmeno strateginio tyrimo OI/2/2017 dėl skaidrumo ES Tarybos parengiamuosiuose organuose svarstant teisėkūros procedūra priimamų aktų projektus ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (Teisingumo Teismas) ir Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) praktiką,
- atsižvelgdamas į Komisijos, Tarybos ir Parlamento 2016, 2017 ir 2018 m. pranešimus dėl Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 taikymo,
- atsižvelgdamas į 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1367/2006 dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo Bendrijos institucijoms ir organams ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio 16 d. savo rezoliuciją dėl metinio pranešimo apie Europos ombudsmeno 2016 m. veiklą ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos Pirmininkės Ursulos von der Leyen politines gaires, skirtas Komisijai (2019–2024 m.),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir į 122 straipsnio 7 dalį,
- atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą ir Konstitucinių reikalų komiteto nuomonę (A9-0004/2021),

⁽¹⁾ OL L 145, 2001 5 31, p. 43.

⁽²⁾ OL C 378, 2017 11 9, p. 27.

⁽³⁾ OL C 66, 2018 2 21, p. 23.

⁽⁴⁾ OL C 337, 2018 9 20, p. 120.

⁽⁵⁾ OL C 411, 2020 11 27, p. 149.

⁽⁶⁾ OL L 264, 2006 9 25, p. 13.

⁽⁷⁾ OL C 356, 2018 10 4, p. 77.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- A. kadangi, remiantis Sutartimis, „Sąjunga visada laikosi piliečių, kuriems jos institucijos [...] skiria vienodą dėmesį, lygybės principo“ (ES sutarties 9 straipsnis); kadangi „[k]iekvienas pilietis turi teisę dalyvauti demokratiame Sąjungos gyvenime“, o „[s]prendimai priimami kuo atviriau ir kiek įmanoma labiau juos priartinant prie piliečių“ (ES sutarties 10 straipsnio 3 dalis, aiškinama atsižvelgiant į šios sutarties preambulės 13 konstatuojamąją dalį ir jos 1 straipsnio 2 dalį bei 9 straipsnį);
- B. kadangi SESV 15 straipsnyje pažymima, kad, „[s]iekdamos skatinti tinkamą valdymą ir užtikrinti pilietinės visuomenės dalyvavimą, Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai veikia kiek įmanoma gerbdami atvirumo principą“ ir kad „[v]isi Sąjungos piliečiai ir visi fiziniai ar juridiniai asmenys, gyvenantys ar turintys registruotą buveinę valstybėje narėje, turi teisę [...] susipažinti su Sąjungos institucijų, įstaigų ir organų dokumentais [...]“;
- C. kadangi teisė susipažinti su dokumentais ir jos, kaip pagrindinės teisės, pobūdis yra dar labiau pabrėžtas Chartijos 42 straipsnyje, kuri šiuo metu turi „tokią pat teisinę galią, kaip ir Sutartys“ (ES sutarties 6 straipsnio 1 dalis); kadangi teisė susipažinti su dokumentais yra galimybė piliečiams iš tiesų pasinaudoti savo teise tikrinti ES institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų darbą ir jų vykdomą veiklą, visų pirma teisėkūros procesą;
- D. kadangi ES institucijų veikla turėtų būti suderinama su teisinės valstybės principu; kadangi ES institucijos turi siekti užtikrinti kuo didesnius skaidrumo, atskaitomybės ir sąžiningumo standartus; kadangi šie principai yra esminiai komponentai skatinant gerą valdymą ES institucijose ir užtikrinant didesnę ES veikimo ir jos sprendimų priėmimo proceso atvirumą; kadangi piliečių pasitikėjimas ES institucijomis nepaprastai svarbus demokratijai, geram valdymui ir veiksmingam politikos formavimui; kadangi skaidrumas ir galimybė susipažinti su dokumentais taip pat turėtų būti užtikrinti suteikiant teisę žinoti, kaip visais lygmenimis įgyvendinama įvairių krypčių ES politika ir kaip naudojamos ES lėšos; kadangi atvirumas ir pilietinės visuomenės dalyvavimas yra būtinos sąlygos skatinant gerą ES institucijų valdymą; kadangi pagal pagrindinius demokratijos principus piliečiai turi teisę žinoti ir stebėti sprendimų priėmimo procesą; kadangi Europos Parlamentas užtikrina didelį savo vykdomos teisėkūros procedūros – taip pat ir komitetų darbo etapu – skaidrumą, todėl piliečiai, žiniasklaida ir suinteresuotieji subjektai gali aiškiai suprasti įvairius Parlamento priimamų sprendimų būdus ir priežastis ir aiškiai atskirti skirtingas pozicijas Parlamente ir konkrečių pasiūlymų ištakas, taip pat stebėti, kaip priimami galutiniai sprendimai;
- E. kadangi, remiantis ES sutarties 16 straipsnio 8 dalimi, Taryba, spręsdama ir balsuodama dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų projektų, turi posėdžiauti viešai; kadangi, Europos ombudsmenės nuomone, daugelio parengiamųjų dokumentų vykdančios teisėkūros procedūros žymėjimas žyma „LIMITE“ yra neproporcingas piliečių teisės kuo labiau susipažinti su teisėkūros procedūra priimamais dokumentais apribojimas⁽⁸⁾; kadangi Komisijos išipareigojimo užtikrinti skaidrumą nebuvimas rodo jos, kaip vienos iš ES teisės aktų leidėjų, atskaitomybės stoką;
- F. kadangi didžiausią susirūpinimą kėlė klausimai tyrimuose, kuriuos Europos ombudsmenė baigė 2018 m., buvo skaidrumas, atskaitomybė ir galimybė visuomenei susipažinti su informacija ir dokumentais (24,6 proc.), tarnybos kultūra (19,8 proc.) ir tinkamas naudojimas įgaliojimais (16,1 proc.); kadangi kiti susirūpinimą kėlė klausimai apima procesinių teisių, pavyzdžiui, teisės būti išklausytam, užtikrinimą, pagrindinių teisių paisymą, etinius klausimus, visuomenės dalyvavimą ES priimančios sprendimus, įskaitant vykdančią pažeidimo nagrinėjimo procedūras, patikimą finansų valdymą, susijusį su ES konkursais, dotacijomis ir sutartimis, taip pat įdarbinimą ir gerą ES personalo klausimų sprendimą;
- G. kadangi 2018 m. Europos ombudsmenė pradėjo naudoti naują interneto svetainę, kurioje pateikiama atnaujinta ir patogiai naudoti sąsaja galimiems skundų pateikėjams; kadangi Europos ombudsmenės taikoma „paspartinta“ procedūra nagrinėjant skundus dėl visuomenės galimybės susipažinti su dokumentais rodo Europos ombudsmenės išipareigojimą teikti pagalbą jos ieškantiems ir greitai priimti sprendimus;
- H. kadangi Europos ombudsmenei atlikus strateginį tyrimą OI/2/2017/TE buvo nustatyta, jog tai, kad Taryba neužtikrina skaidrumo galimybės visuomenei susipažinti su jos teisėkūros dokumentais požiūriu, ir Tarybos dabartinė praktika, susijusi su jos sprendimų priėmimo procesu, visų pirma parengiamuoju etapu Tarybos parengiamuosiuose organuose,

⁽⁸⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/lt/recommendation/en/89518>

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

įskaitant jos komitetus, darbo grupes ir Nuolatinį atstovų komitetą (COREPER), yra netinkamo administravimo atvejis; kadangi, Tarybai neskubant įgyvendinti Europos ombudsmenės rekomendacijų, 2018 m. gegužės 16 d. Ombudsmeno tarnyba Parlamentui pateikė specialiąją ataskaitą dėl tyrimo OI/2/2017/TE dėl Tarybos teisėkūros proceso skaidrumo; kadangi 2019 m. sausio 17 d. savo rezoliucijoje dėl Ombudsmeno strateginio tyrimo Parlamentas pritarė Ombudsmeno rekomendacijoms;

1. kadangi byloje 1302/2017/MH dėl Komisijos nagrinėjamo prašymo suteikti galimybę visuomenei susipažinti su jos Teisės tarnybos nuomonėmis dėl Skaidrumo registro Europos ombudsmenė nusprendė, kad Komisijos nuolatinis atsisakymas suteikti platesnę galimybę susipažinti su dokumentais yra netinkamas administravimas, nes Komisija nesusgebėjo veikti kuo atviriau ir greičiau dėl pačios priemonės, kuria siekiama skatinti skaidrumą, kad būtų sustiprintas ES teisėtumas ir atskaitomybė;

Platesnis žvilgsnis į skaidrumą

1. yra tvirtai pasiryžęs stengtis užtikrinti, kad piliečiai priartėtų prie Parlamento sprendimų priėmimo proceso; pabrėžia, kad skaidrumas ir atskaitomybė yra labai svarbūs siekiant išlaikyti piliečių pasitikėjimą ES politine, teisėkūros ir administracine veikla; pabrėžia, kad ES sutarties 10 straipsnio 3 dalyje atstovaujamoji demokratija pripažįstama vienu iš pagrindinių ES demokratijos principų, taip pabrėžiant, kad sprendimus reikia priimti kuo labiau juos priartinant prie piliečių; primena, kad siekiant padidinti piliečių pasitikėjimą ES institucijomis būtina užtikrinti visiškai demokratišką ir labai skaidrą ES lygmens sprendimų priėmimo procesą; pabrėžia, kad visos ES institucijos turi ir toliau išlaikyti panašaus lygio skaidrumą;

2. teigiamai vertina tai, kad paskirta Komisijos narė, atsakinga už skaidrumą, kurios tikslas – užtikrinti didesnę teisėkūros proceso skaidrumą ES institucijose;

3. primena, kad Parlamentas atvirai ir skaidriai atstovauja ES piliečių interesams ir siekia piliečiams teikti visapusišką informaciją (tai patvirtino ir Europos ombudsmenė), ir atkreipia dėmesį į pažangą, kurią tobulindama savo skaidrumo standartus yra padariusi Komisija; yra labai susirūpinęs dėl to, kad, nepaisydama Parlamento raginimų ir rekomendacijų, Taryba vis dar nėra pritaikiusi atitinkamų standartų, o sprendimų priėmimo procesas Taryboje yra visiškai neskaidrus; ragina Tarybą įgyvendinti atitinkamus Teisingumo Teismo sprendimus ir jų neventgi; palankiai vertina gerą tam tikrų Tarybai pirmininkaujančių valstybių narių ir tam tikrų valstybių narių praktiką skelbti Tarybos dokumentus, įskaitant pirmininkaujant Tarybai parengtus pasiūlymus;

4. palankiai vertina Europos ombudsmenei pradėjus nagrinėti bylą 1011/2015/TN ES Tarybos priimtą sprendimą taikyti Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 generaliniame sekretoriato turimiems dokumentams, susijusiems su paramos teikimo įvairioms tarpvyriausybiniams institucijoms ir subjektams užduotimis, pvz., grupės nuomos dėl kandidatų tinkamumo eiti teisėjo ir generalinio advokato pareigas ES Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme; palankiai vertina Ombudsmenės nuomonę, kad reikėtų daugiau atvirumo nagrinėjant klausimą, kaip rasti teisingą pusiausvyrą tarp poreikio apsaugoti asmenų, kurie yra vertinami dėl jų tinkamumo eiti aukštas valstybines pareigas, asmens duomenis ir poreikio užtikrinti kuo didesnę skaidrumą skiriant asmenis į aukštas valstybines pareigas;

5. apgailestauja dėl dabartinės praktikos Komisijoje, kai Parlamentui pateikiamas dažnai tik labai mažas informacijos apie ES teisės aktų įgyvendinimą kiekis; ragina Institucijas laikytis lojalaus bendradarbiavimo principo ir savo iniciatyva skelbti šią informaciją; apgailestauja dėl to, kad Komisija atsisakė skelbti statistinius duomenis, kurie parodo ES politikos veiksmingumą, – tai trukdo visuomenei vykdyti bet kokią politikos kontrolę ir turi didelį poveikį pagrindinėms teisėms; ragina Komisiją parodyti iniciatyvą ir aktyviau skelbti tokius statistinius duomenis siekiant įrodyti, kad įvairių krypčių politika yra būtina ir proporcinga siekiant savo tikslo; ragina Komisiją sutarčių su trečiosiomis šalimis srityje užtikrinti skaidrumą; ragina Komisiją iniciatyviau, palyginti su dabartine praktika, skelbti kuo daugiau informacijos apie konkursų procesus;

6. pabrėžia, kad priemonės, kurių imtasi siekiant padidinti sprendimų, priimtų vykdančių pažeidimų nagrinėjimo procedūras, skaidrumą, yra svarbios; visų pirma, ragina užtikrinti, kad Komisijos valstybėms narėms su tokiomis procedūromis susiję siunčiami dokumentai ir atitinkami atsakymai būtų prieinami visuomenei;

7. pabrėžia, kad tarptautiniai susitarimai yra privalomojo pobūdžio ir daro poveikį ES teisės aktams, ir pabrėžia, kad per visą procesą vykstančios derybos turi būti skaidrios; primena, kad pagal SESV 218 straipsnį visais vykstančių derybų etapais privaloma visapusiškai ir nedelsiant informuoti Parlamentą; ragina Komisiją labiau stengtis užtikrinti visapusišką suderinamumą su SESV 218 straipsniu;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

8. labai apgailestauja dėl to, jog Komisija ir Taryba reikalauja, kad Parlamento posėdžiai būtų uždari nesant tinkamo pagrindo; mano, kad prašymai rengti uždarus posėdžius turėtų būti deramai įvertinti; ragina nustatyti aiškius kriterijus ir taisykles, kokiais atvejais gali būti teikiami prašymai dėl uždarytų ES institucijų posėdžių;

9. pažymi, kad teisėkūros proceso skaidrumas yra itin svarbus piliečiams ir yra svarbus būdas užtikrinti jų aktyvų dalyvavimą teisėkūros procese; teigiamai vertina 2016 m. Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros ir įsipareigojimą, kurį juo yra prisiėmusios visos trys Institucijos, užtikrinti teisėkūros procedūrų skaidrumą remiantis susijusiais teisės aktais ir teismų praktika, įskaitant tinkamus veiksmus trišalių derybų metu;

10. ragina Institucijas tęsti diskusijas dėl veiksmų siekiant sukurti specialią patogią bendrą duomenų apie padėti, susijusią su teisėkūros dokumentais, bazę (bendrą teisės aktų duomenų bazę), kaip buvo sutarta Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros, ir didesnį skaidrumą;

11. palankiai vertina jau pradėtas iniciatyvas, kuriomis siekiama spręsti su visuomenės reikalavimais užtikrinti didesnį skaidrumą susijusius klausimus, kaip antai 2017 m. gruodžio mėn. sukurtą Tarpinstitucinį deleguotųjų aktų registrą, kuris yra bendra Parlamento, Komisijos ir Tarybos naudojama priemonė, suteikianti galimybę susipažinti su visu deleguotųjų aktų gyvavimo ciklu;

12. pabrėžia, kad reikia toliau didinti komiteto procedūrų skaidrumą ir Komiteto procedūrų registro prieinamumą, taip pat atlikti turinio pokyčius, siekiant užtikrinti didesnį sprendimų priėmimo proceso skaidrumą; pabrėžia, kad registro paieškos funkcijų tobulinimas siekiant suteikti galimybes ieškoti pagal politikos sritį būtų esminis elementas šiame procese;

13. teigiamai vertina naują Komisijos narių elgesio kodeksą, kuris įsigaliojo 2018 m. vasario mėn. ir kuriuo didesnis skaidrumas pirmiausia užtikrinamas Komisijos narių ir interesų grupių atstovų susitikimų bei atskirų Komisijos narių dalykinių kelionių išlaidų klausimais; apgailestauja dėl to, kad Taryba dar nepriėmė savo narių elgesio kodekso, ir primygtinai ragina Tarybą nedelsiant jį priimti; primygtinai ragina užtikrinti, kad Taryba, kaip ir kitos institucijos, būtų atskaitinga ir skaidri;

14. primena savo peržiūrėtas Darbo tvarkos taisykles, kuriomis remiantis Parlamento nariai raginami sistemingai rengti susitikimus tik su Skaidrumo registre užsiregistravusiais interesų grupių atstovais; be to, primena, kad Parlamento nariai raginami internete skelbti apie visus suplanuotus susitikimus su interesų grupių atstovais, patenkančiais į Skaidrumo registro taikymo sritį, o pranešėjai, šešėliniai pranešėjai ir komitetų pirmininkai turi pareigą internete paskelbti apie visus dėl kiekvieno pranešimo suplanuotus susitikimus su interesų grupių atstovais, patenkančiais į Skaidrumo registro taikymo sritį; tačiau pabrėžia, kad išrinkti atstovai gali laisvai susitikti su visais subjektais, kuriuos laiko tinkamais ir svarbiais savo politiniame darbe, be jokių apribojimų;

15. mano, kad dabartinis būdas sužinoti, kaip balsavo Europos Parlamento nariai, kai informacija yra pateikiama PDF formato dokumente su šimtais balsavimo įrašų Parlamento interneto svetainėje, nėra patogi vartotojui ir nepadaeda padidinti skaidrumo ES; ragina sukurti vartotojui patogią sistemą, kurioje būtų galima vienu metu matyti tekstą, dėl kurio buvo balsuojama vardiniu būdu, ir kurioje būtų nurodyti kiekvienos frakcijos ir kiekvieno EP nario balsavimo duomenys;

16. džiaugiasi tuo, kad galiausiai baigtos derybos dėl Komisijos pasiūlymo dėl tarpinstitucinio susitarimo dėl privalomo Skaidrumo registro (COM(2016)0627), ir ragina visas tris Institucijas greitai įgyvendinti šį susitarimą; pabrėžia, kad, siekiant išlaikyti aukštą piliečių pasitikėjimo ES institucijomis lygį, reikia daugiau skaidrumo, susijusio su Institucijų rengiamais susitikimais;

17. taip pat ragina nacionalinių vyriausybių ir parlamentų narius siekti užtikrinti didesnį susitikimų su interesų grupių atstovais skaidrumą, kai priimami sprendimai ES klausimais, nes jie taip pat yra ES teisės aktų leidėjai plačiąja prasme;

Galimybė susipažinti su dokumentais

18. primena, kad visuomenės teisė susipažinti su Institucijų dokumentais yra Sutartyse ir Chartijoje įtvirtinta pagrindinė teisė ir yra neatsiejama nuo Institucijų demokratiškumo; pabrėžia, kad labai svarbu užtikrinti galimybes kuo labiau naudotis šia teise ankstyvuojant etapu, nes ji garantuoja ES institucijų darbo ir veiklos demokratinę kontrolę; primena, kad piliečių pasitikėjimas politinėmis institucijomis yra pagrindinis atstovaujamosios demokratijos pagrindas;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

19. primena savo raginimus ankstesnėse rezoliucijose dėl visuomenės galimybės susipažinti su dokumentais; apgailestauja dėl to, kad Komisija ir Taryba nesiėmė tinkamų tolesnių veiksmų dėl kelių Parlamento pateiktų pasiūlymų;
20. pažymi, kad, vadovaujantis Reglamentu (EB) Nr. 1049/2001, skaidrumas ir visapusiška prieiga prie institucijų turimų dokumentų turi tapti savaime suprantamu dalyku, ir kad – kaip rodo nuoseklūs Teisingumo Teismo įtvirtinami precedentai – išimtis iš šios taisyklės turi būti griežtai aiškinamos, atsižvelgiant į viršiausią visuomenės interesą, susijusį su informacijos atskleidimu;
21. pakartoja, kad svarbu neįslyptinti pernelyg daug dokumentų, kurie būtų itin svarbūs visuomenės kontrolės požiūriu; apgailestauja, kad oficialūs dokumentai pernelyg dažnai įslyptinami; pakartoja savo poziciją, kad reikėtų sukurti aiškias ir vienodas dokumentų įslyptinimo ir išslyptinimo taisykles;
22. atkreipia dėmesį į tai, kad daugiausia pirminių prašymų, susijusių su konkrečiais dokumentais, gauna Komisija (2018 m. ji jų gavo 6 912), po jos rikiuojasi Taryba (2 474 prašymai 2018 m.) ir Parlamentas (498 prašymai 2018 m.); pripažįsta, kad bendras atsakymų rodiklis yra teigiamas (2018 m. Komisijos rodiklis siekė 80 proc., Tarybos – 72,2 proc., o Parlamento – 96 proc.);
23. su susidomėjimu pažymi, kad pagrindinės atsisakymo priežastys grindžiamos būtinybe apsaugoti Institucijų sprendimų priėmimo procesą, asmenų privatumą ir neliečiamumą ir konkretaus fizinio ar juridinio asmens komercinius interesus; taip pat pažymi, kad Parlamento atveju – dažniausiai kreipiantis dėl galimybės susipažinti su Biuro dokumentais – kaip svarus pagrindas yra buvusi nurodyta ir teisinės nuomonės apsauga, o Komisijos – institucijos, atliekančios patikras, tyrimus ir auditą – atveju kaip svarus pagrindas atsisakant leisti susipažinti su dokumentais yra buvęs nurodytas ir visuomenės saugumas;
24. palankiai vertina Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-213/15 P (*Komisija prieš Patrick Breyer*), kuriuo Teisingumo Teismas paliko galioti Bendrojo Teismo sprendimą, pažymėdamas, kad Komisija negali atsisakyti suteikti galimybės susipažinti su turimais rašytiniais valstybės narės pateiktais dokumentais remdamasi vien dėl to, kad tai yra su teismo procesu susiję dokumentai; pažymi, jog Teisingumo Teismas mano, kad visus sprendimus dėl prašymų leisti susipažinti su dokumentais reikia priimti vadovaujantis Reglamentu (EB) Nr. 1049/2001 ir kad dokumentai, susiję su Teisingumo Teismo vykdoma teismine veikla, iš esmės patenka į šio reglamento taikymo sritį, jeigu juos turi reglamente išvardytos ES institucijos, pavyzdžiui, šiuo konkrečiu atveju – Komisija;
25. pritaria pilietinės visuomenės raginimui⁽⁹⁾, kad viešus Europos Sąjungos Teisingumo Teismo posėdžius būtų galima stebėti internetu, kaip kai kuriuose nacionaliniuose ir tarptautiniuose teismuose, pvz., Prancūzijos Konstituciniame Teisme ir Europos Žmogaus Teisių Teisme;
26. primena savo raginimus Komisijai ir Tarybai, išdėstytus 2016 m. balandžio 28 d. rezoliucijoje dėl visuomenės teisės susipažinti su dokumentais 2014–2015 m.;
27. primena, kad Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 peržiūra blokuojama nuo 2012 m., ir apgailestauja dėl Komisijos ketinimo atsiimti šį pasiūlymą; primygtinai ragina visas susijusias šalis vėl pradėti procesą ir tęsti su peržiūra susijusį darbą siekiant pritaikyti šio reglamento nuostatas prie Lisabonos sutarties ir užtikrinti, kad taikymo sritis apimtų visas ES institucijas, įstaigas ir agentūras, siekiant galutinio tikslo – suteikti ES piliečiams platesnę ir geresnę prieigą prie ES dokumentų;
28. pažymi, kad, įsigaliojus ES sutarčiai ir SESV, teisę susipažinti su dokumentais turi užtikrinti visos ES institucijos, organai ir agentūros, kaip nurodyta SESV 15 straipsnio 3 dalyje; mano, kad reikėtų iš dalies pakeisti ir atnaujinti Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001, taip siekiant jį suderinti su Sutartimis, šios srities naujovėmis ir atsižvelgiant į susijusių Teisingumo Teismo ir EŽTT praktiką; todėl primygtinai ragina visas tris Institucijas konstruktyviai bendradarbiauti, kad būtų galima peržiūrėti minėtą reglamentą;
29. pabrėžia, kad galimybės piliečiams suprasti ir visapusiškai sekti teisėkūros pažangą bei joje dalyvauti užtikrinimas yra Sutartimis nustatytas teisinis reikalavimas ir pamatinis demokratinės kontrolės ir apskritai demokratijos reikalavimas; mano, kad per trišalius dialogus rengiami dokumentai, pavyzdžiui, darbotvarkės, rezultatų santraukos, protokolai ir bendrojo požiūrio Taryboje dokumentai (jei jie yra ir tokiu formatu, kokiu jie parengti), yra susiję su teisėkūros procedūromis ir iš esmės negali būti vertinami kitaip, nei kiti teisėkūros dokumentai;

⁽⁹⁾ <https://thegoodlobby.eu/campaigns/openletter-to-the-president-of-the-court-of-justice-of-the-european-union-asking-foreu-courts-to-live-stream-their-publichearings>

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

30. akcentuoja skaidrumo ir galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais svarbą; pabrėžia, jog didelis teisėkūros proceso skaidrumas nepaprastai svarbus norint, kad piliečiai, žiniasklaida, pilietinė visuomenė ir kiti suinteresuotieji subjektai turėtų galimybę reikalauti savo išrinktų pareigūnų ir vyriausybių atskaitomybės; pripažįsta, kad svarbų vaidmenį palaikant ryšį tarp ES institucijų ir piliečių atlieka ir jiems tarpininkauja Ombudsmenas, ir ypač atkreipia dėmesį į Ombudsmeno darbą užtikrinant didesnę su ES teisėkūros procesu susijusią atskaitomybę visuomenei;

31. primena, kad, anot Europos ombudsmenės, teisės susipažinti su dokumentais, ypač su teisėkūros procedūra priimtais dokumentais, apribojimai turėtų būti išimtiniai ir taikomi tik tais atvejais, kai tai tikrai būtina; palankiai vertina Europos ombudsmenės taikomą paspartintą procedūrą dėl galimybės susipažinti su dokumentais, tačiau apgailestauja dėl to, kad rekomendacijos nėra teisiškai privalomos;

32. pabrėžia, jog bet koks sprendimas, kuriuo visuomenei uždraudžiama susipažinti su dokumentais, turi būti pagrįstas aiškiai ir griežtai apibrėžtomis teisinėmis išimtimis, kartu pateikiant pagrįstą ir konkretų pagrindimą, kad piliečiai galėtų suprasti, kodėl neleista susipažinti su dokumentu, ir veiksmingai pasinaudoti esamomis teisių gynimo priemonėmis; susirūpinęs pažymi, kad šiuo metu vienintelė piliečiams prieinama teisinė galimybė užginčyti atsisakymą suteikti galimybę susipažinti su dokumentais yra kreipimasis į Teisingumo Teismą, – tai yra labai ilgas procesas, kyla pavojus patirti dideles išlaidas, o rezultatai nėra aiškūs, todėl piliečiai, siekiantys užginčyti sprendimus, patiria nepagrįstą ir atgrasančią našta;

33. todėl ragina ES institucijas, įstaigas ir agentūras nustatyti greitesnes, paprastesnes ir prieinamesnes skundų dėl atsisakymo leisti susipažinti su dokumentais nagrinėjimo procedūras; mano, kad iniciatyvesnis požiūris padėtų iš tiesų užtikrinti skaidrumą ir užkirsti kelią nereikalingiems teisiniams ginčams, dėl kurių ir piliečiai, ir Institucijos gali patirti nereikalingų išlaidų ir naštos; mano, kad dėl to, jog trūksta priemonių, nereikėtų užkirsti kelio piliečiams užginčyti sprendimus; primena, kad yra galimybė prašyti teisinės pagalbos, kaip įtvirtinta Chartijoje; ragina ES institucijas nereikalauti priešingos šalies padengti teismo bylų išlaidas;

34. todėl primena Europos ombudsmenės byloje 682/2014/JF 2017 m. gruodžio 19 d. priimtą sprendimą, jog Komisijos reikalavimas, kad visi asmenys, prašantys leisti susipažinti su dokumentais, nurodytų pašto adresą, kuriuo bus siunčiami popieriuje atspausdinti dokumentai, yra laikomas netinkamu administravimu, ir pabrėžia, kad reikalavimas atnaujinti prašymus ir procedūriniai formalumai, kai jie nėra būtini ir neturi jokio akivaizdaus tikslo, rodo pagarbos piliečių pagrindinėms teisėms stoką;

35. labai apgailestauja dėl to, kad Taryba nerodo iniciatyvos ir nepaskelbia didžiosios dalies su teisės aktais susijusių dokumentų, taigi, piliečiams užkerta kelią sužinoti, kokie dokumentai faktiškai parengiami, ir varžo jų teisę prašyti leisti susipažinti su dokumentais; apgailestauja, kad prieinamą informaciją apie teisėkūros dokumentus Taryba teikia registre, kuris iki galo neparengtas ir nėra patogus naudoti; ragina Tarybą patalpinti su teisėkūros dokumentais susijusius dokumentus patogiam naudoti viešame registre ir taip visapusiškai atsižvelgti į viešąjį interesą užtikrinti skaidrumą ir sudaryti sąlygas teisėtai ne tik piliečių, bet ir nacionalinių parlamentų vykdomai kontrolei;

36. primygtinai ragina Tarybą suderinti savo darbo metodus su parlamentinės ir dalyvaujamosios demokratijos standartais, kaip reikalaujama Sutartyse, ir pakartoja, kad Taryba turi būti atskaitinga ir skaidri, kaip ir kitos institucijos;

37. visapusiškai pritaria Europos ombudsmenės rekomendacijoms Tarybai, kurios pateiktos atlikus strateginį tyrimą: a) sistemingai registruoti valstybių narių pateiktas savo pozicijas vykstant diskusijoms parengiamuosiuose organuose, b) parengti aiškius ir viešai prieinamus kriterijus, kuriais remiantis Taryba dokumentams suteiktų žymą „LIMITE“, ir c) sistemingai persvarstyti „LIMITE“ dokumentų statusą, prieš priimant galutinį teisės aktą, šią peržiūrą vykdam prieš neoficialias derybas vykstant trišaliams dialogams, kai Taryba jau yra pasiekusi sutarimą dėl pradinės pozicijos; primygtinai ragina Tarybą imtis visų priemonių, kurios būtinos Ombudsmeno rekomendacijoms kuo greičiau įgyvendinti, kad būtų užtikrintas diskusijų teisėkūros klausimais jos parengiamuosiuose organuose skaidrumas;

38. mano, kad Taryboje dabartinė plačiai paplitusi ir savavališka praktika daugelį parengiamųjų dokumentų vykdomose teisėkūros procedūrose žymėti žyma „LIMITE“ yra neproporcingas piliečių teisės kuo labiau susipažinti su teisėkūros procedūra priimamais dokumentais apribojimas;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

39. atkreipia dėmesį į tai, kad Bendrajam Teismui priėmus sprendimą byloje *De Capitani*⁽¹⁰⁾, Parlamentas sulaukia gerokai daugiau prašymų dėl galimybės visuomenei susipažinti su daugiaskilčiais dokumentais, aptariamais per trišalius susitikimus, ir teigiamai vertina tai, kad nuo tada, kai buvo priimtas minėtas sprendimas, Parlamentas atskleidė visus daugiaskilčius dokumentus, su kuriais buvo prašoma susipažinti vadovaujantis Reglamentu (EB) Nr. 1049/2001; palankiai vertina šį faktą, nes teisėkūros proceso atvirumas padeda užtikrinti didesnę Institucijų teisėtumą ES piliečiams; pabrėžia, kad bendras reikalavimas suteikti galimybę susipažinti su dokumentais yra geriausias būdas visoms ES institucijoms tenkinti prašymus leisti susipažinti su dokumentais, kurių labai padaugėjo;

40. pabrėžia, jog Teisingumo Teismo sprendime, 2018 m. kovo mėn. priimtame byloje *De Capitani*, teigiama, kad Institucijų nuomonėms, kurios pateikiamos vadinamuosiuose keturių skilčių dokumentuose, bendra neatskleidimo prezumpcija netaikoma; pažymi, kad konfidencialus dalyko, apie kurį kalbama trišalio dialogo dokumentuose, pobūdis savaime nėra laikytinas pakankamu pagrindu neleisti visuomenei susipažinti su informacija;

41. primena, jog Bendrojo Teismo išvados skirtos visoms ES institucijoms ir jog Bendrasis Teismas aiškiai pažymėjo, kad tais atvejais, kai ES institucijos parengtam dokumentui taikoma išimtis dėl visuomenės teisės leisti susipažinti su dokumentais, ši institucija turi aiškiai įvertinti ir paaiškinti, kodėl susipažinimas su atitinkamu dokumentu pažeistų išimtimi saugomą visuomenės interesą, t. y. kodėl visapusiškas susipažinimas su atitinkamais dokumentais konkrečiai ir faktiškai pakenktų sprendimų priėmimo procesui, ir reikalauti, kad ši rizika būtų pagrįstai numatoma, o ne vien hipotetinė; pabrėžia, kad bet koks atsisakymas leisti susipažinti su dokumentais privalo būti visapusiškai pagrindžiamas kiekvienu konkrečiu atveju;

42. palankiai vertina tai, kad byla *ClientEarth* prieš *Komisiją* labai padėjo išaiškinti sąvokos „teisėkūros procedūra priimti dokumentai“ taikymo sritį, ir kad Teisingumo Teismas konstatavo, jog dokumentai, parengti atliekant poveikio vertinimą, laikomi teisėkūros procedūra priimamais dokumentais, todėl jiems negali būti taikoma bendroji išlyga, pagal kurią draudžiama viešai atskleisti šiuos dokumentus;

43. apgailestauja, kad galimybės susipažinti su atitinkamomis Tarybos, Komisijos ir Parlamento teisės tarnybų rekomendacijomis yra ribotos ir kad dažnai Parlamento teisės tarnybos rekomendacijos netgi nepateikiamos kitų komitetų nariams; ragina Institucijas užtikrinti skaidrumą;

44. pažymi, kad 2020 m. Europos ombudsmenė pradėjo tyrimus dėl Frontex agentūros praktikos, susijusios su ES nuostatomis nustatyta šios agentūros prievole užtikrinti galimybę susipažinti su dokumentais; primygtinai ragina šią agentūrą vykdyti Europos ombudsmenės tyrimo išvadas ir įgyvendinti jos rekomendacijas dėl dokumentų registro atnaujinimo ir agentūros turimų tam tikrų neskelbtinų dokumentų, kurie nėra patalpinti dokumentų registre, viešo paskelbimo⁽¹¹⁾;

45. pabrėžia, kad svarbų vaidmenį atskleidžiant netinkamo administravimo atvejus atlieka pranešėjai, ir remia priemones, kuriomis gerinama jų apsauga nuo atsakomųjų veiksmų; ragina Institucijas įvertinti ir, prireikus, persvarstyti savo vidinę tvarką dėl pranešimų apie netinkamą elgesį;

46. primygtinai ragina Komisiją užtikrinti galimybę visuomenei susipažinti su visu ES ir privačių bendrovių sudarytų visų išankstinių sveikatos srities pirkimo susitarimų turiniu, ypač susijusių su vakcinų užsakymu;

Išvados

47. pabrėžia, kad reikėtų atidžiai suderinti poreikį užtikrinti skaidrumą su poreikiu apsaugoti asmens duomenis ir prireikus reikėtų suteikti galimybę priimti sprendimus užtikrinant tam tikrą konfidencialumo laipsnį;

48. primygtinai pabrėžia, kad bet kokios galimybės visuomenei susipažinti su ES dokumentais ar informacija išimtyms turi būti nagrinėjamos kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į tai, kad galimybė susipažinti su tokiais dokumentais yra taisyklė, o šios taisyklės išimtyms yra griežto aiškinimo klausimas;

49. ragina visas ES institucijas, organus, įstaigas ir agentūras nustatyti bendrą požiūrį į galimybę susipažinti su dokumentais, įskaitant procedūrą, taikomą per trišalius dialogus parengtai medžiagai, ir nuolat ieškoti ir kurti naujus metodus ir priemones, kuriais užtikrinamas visiškas skaidrumas;

⁽¹⁰⁾ 2018 m. kovo 22 d. Bendrojo Teismo sprendimas, *Emilio De Capitani* prieš *Europos Parlamentą*, T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167.

⁽¹¹⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/lt/solution/en/137293>

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

50. ragina Institucijas užtikrinti teisėkūros procedūrų skaidrumą remiantis susijusiais teisės aktais, teismų praktika ir Ombudsmeno rekomendacijomis;

51. ragina visas Institucijas visu teisėkūros ciklu gerinti ryšius su visuomene ir savo iniciatyva viešinti daugiau savo pačių priimtų dokumentų, susijusių su teisėkūros procedūra, tiesiog paprastai, patogiai ir prieinamai skelbiant juos savo interneto svetainėse ir visose kitose bendravimo platformose; pabrėžia, kad reikia užtikrinti daugiau skaidrumo su sprendimų priėmimu susijusiose pažeidimų nagrinėjimo procedūrose; ragina Institucijas labiau stengtis siekti sukurti specialią ir vartotojams patogią bendrą duomenų apie padėtį, susijusią su teisėkūros dokumentais, bazę, dėl kurios vyksta darbas, kaip buvo sutarta Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros, ir taip užtikrinti skaidrumą įvairiais teisėkūros proceso etapais ir suteikti piliečiams aiškesnį ES teisėkūros procedūrų suvokimą;

52. primena, kad pagal ES sutarties 3 straipsnį ir Chartiją turi būti gerbiama turtinga Sąjungos kalbų įvairovė; ragina Europos Sąjungos institucijas dėti visas pastangas, kad būtų suteikta galimybė susipažinti su dokumentais visomis oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis.

53. pabrėžia, jog atvirą demokratinę visuomenę formuoja piliečių galimybės naudotis įvairiais patikimais informacijos šaltiniais, kad piliečiai galėtų susidaryti nuomonę įvairiais klausimais; pabrėžia, kad galimybė susipažinti su informacija padidina atskaitomybę priimant sprendimus, todėl yra labai svarbi demokratinės visuomenės veikimui;

o

o o

54. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Ombudsmenui, kitoms Sąjungos įstaigoms, organams, agentūroms ir Europos Tarybai.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0044

Nelygybės mažinimas ypatingą dėmesį skiriant dirbančiųjų skurdui

2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl nelygybės mažinimo ypatingą dėmesį skiriant dirbančiųjų skurdui (2019/2188(INI))

(2021/C 465/07)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2 ir 3 straipsnius,
- atsižvelgdamas į ES sutarties 3 straipsnyje nustatytą sanglaudos tikslą, ypač į aukštynkryptės socialinės konvergencijos tikslą,
- atsižvelgdamas į horizontaliąją socialinę išlygą, nurodytą Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 9 straipsnyje,
- atsižvelgdamas į SESV 151 ir tolesniuose straipsniuose esančią nuorodą į socialinę politiką,
- atsižvelgdamas į pataisytą Europos socialinę chartiją,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją ir į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, kaip nurodyta ES sutarties 6 straipsnyje,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 5 ir 6 principus,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus (DVT),
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijas ir rekomendacijas,
- atsižvelgdamas į JT neįgaliųjų teisių konvenciją (JT NTK) ir jos įsigaliojimą Europos Sąjungoje 2011 m. sausio 21 d. pagal 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimą 2010/48/EB dėl JT NTK sudarymo Europos bendrijos vardu ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvą 2000/78/EB, nustatančią vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvą 2000/43/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Ursulos von der Leyen politines gaires,
- atsižvelgdamas į persvarstytą 2020 m. Komisijos darbo programą,
- atsižvelgdamas į strategijoje „Europa 2020“ nustatytą kovos su skurdu ir socialine atskirtimi tikslą,
- atsižvelgdamas į ES romų integracijos nacionalinių strategijų bendruosius principus,
- atsižvelgdamas į savo 2008 m. spalio 9 d. rezoliuciją dėl socialinės įtraukties skatinimo ir kovos su skurdu, įskaitant vaikų skurdą, Europos Sąjungoje ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OL L 23, 2010 1 27, p. 35.

⁽²⁾ OL L 303, 2000 12 2, p. 16.

⁽³⁾ OL L 180, 2000 7 19, p. 22.

⁽⁴⁾ OL C 9 E, 2010 1 15, p. 11.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į savo 2010 m. spalio 20 d. rezoliuciją dėl minimalių pajamų vaidmens kovojant su skurdu ir skatinant įtraukties principais grindžiamą visuomenę Europoje ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rezoliuciją dėl tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų apsaugos Europoje COVID-19 krizės metu ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. lapkričio 24 d. rezoliuciją dėl nelygybės mažinimo ypatingą dėmesį skiriant vaikų skurdui ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. sausio 14 d. rezoliuciją dėl veiksmingos darbo inspekcijos kaip darbo sąlygų gerinimo Europoje strategijos ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. gegužės 26 d. rezoliuciją „Skurdas: lyčių aspektas“ ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. lapkričio 29 d. rezoliuciją dėl neigalių moterų padėties ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės instituto Lyčių lygybės indeksą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. spalio 24 d. rezoliuciją dėl politikos, kuria užtikrinamos minimalios pajamos kaip kovos su skurdu priemonė ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. balandžio 17 d. rezoliuciją dėl suderintų ES veiksmų kovojant su COVID-19 ir jos padariniiais ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. liepos 4 d. rezoliuciją dėl darbo sąlygų ir mažų garantijų darbo ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės profesinių sąjungų konfederacijos visuotinių teisių indeksą ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Europos kovos su skurdu tinklo ataskaitas ir susijusias Europos neigaliųjų forumo ir Pagrindinių Europos romų organizacijų tinklo (ERGO) ataskaitas,
- atsižvelgdamas į Europos žaliajame kurse išdėstytus tikslus siekiant užtikrinti teisingą ir sąžiningą pertvarką suteikiant galimybę dalyvauti perkvalifikavimo programose ir įsidarbinti naujuose ekonomikos sektoriuose,
- atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 14 d. Komisijos komunikatą „Tvirta socialinė Europa teisingai pertvarkai užtikrinti“ (COM(2020)0014),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto ir Peticijų komiteto nuomones,
- atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0006/2021),

Nelygybės ir skurdo didėjimas

- A. kadangi viena iš stipriųjų ES pusių yra jos socialinis modelis; kadangi dėl technologinių pokyčių ir pasaulinės nelygybės didėjimo tendencijos reikia iš naujo įvertinti socialinį modelį ir jį pritaikyti prie šiuolaikinės, greitai kintančios, sudėtingos ir nenuspėjamos pasaulinės aplinkos;

⁽⁵⁾ OL C 70 E, 2012 3 8, p. 8.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0176.

⁽⁷⁾ OL C 366, 2017 10 27, p. 19.

⁽⁸⁾ OL C 482, 2016 12 23, p. 31.

⁽⁹⁾ OL C 76, 2018 2 28, p. 93.

⁽¹⁰⁾ OL C 363, 2020 10 28, p. 164.

⁽¹¹⁾ OL C 346, 2018 9 27, p. 156.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0054.

⁽¹³⁾ OL C 334, 2018 9 19, p. 88.

⁽¹⁴⁾ <https://www.ituc-csi.org/ituc-global-rights-index-2019>

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- B. kadangi Eurostato pateiktoje apibūžtyje nurodyta, jog dirbantys asmenys patiria skurdo riziką tada, kai jie dirba daugiau kaip pusę metų ir kai jų metinės ekvivalentinės disponuojamosios pajamos nesiekia 60 proc. nacionalinės namų ūkio pajamų medianos (įskaičiavus socialines išmokas); kadangi, remiantis naujausiais Eurostato duomenimis, 2018 m. 9,4 proc. Europos darbuotojų grėsė skurdas ⁽¹⁵⁾;
- C. kadangi esama nelygybės valstybėse narėse ir tarp jų, ir ji labai skiriasi; kadangi su grynuoju turtu susijęs atotrūkis tarp turtingiausiųjų ir visų kitų asmenų procentinės dalies vis didėja; kadangi Euro grupės valstybėse tų namų ūkių, kurie priklauso skurdžiausiems 20 proc., valdomo grynojo turto vertė 2017 m. vidutiniškai sumažėjo, o tų namų ūkių, kurie priklauso turtingiausiems 20 proc., vidutiniškai santykinai gerokai išaugo ⁽¹⁶⁾, ir kadangi skurdžiausieji 20 proc. namų ūkių turi vidutiniškai 4 500 EUR skolų, o turtingiausiųjų 10 proc. namų ūkių grynojo turto vertė siekia vidutiniškai 1 189 700 EUR ⁽¹⁷⁾;
- D. kadangi skurdo ir su grynuoju turtu susijusios nelygybės didėjimo veiksniai yra sudėtingi ir tarpusavyje susiję ir visų pirma apima pajamų nelygybę, lyčių nelygybę, įperkamo būsto trūkumą, diskriminaciją, žemą išsilavinimo lygį, technologinius pokyčius darbo pasaulyje ir struktūrinius pokyčius darbo rinkoje; kadangi ekonominė nelygybė didėja tiek valstybėse narėse, tiek tarp jų, nes našumas auga, bet darbo užmokestis nėra atitinkamai didinamas;
- E. kadangi rizika, kad darbuotojų atskirtis dėl pajamų spartės, ypač veikia ne tik žemos kvalifikacijos darbuotojus, bet ir į darbo rinką įsitraukiančius absolventus (taip pat aukštojo mokslo įstaigų); kadangi pajamų skirtumas tarp geriausiai ir blogiausiai uždirbančių asmenų dar padidės;
- F. kadangi vienas iš šešių ES darbuotojų gauna mažą darbo užmokestį, t. y. užmokestį, kuris yra mažesnis už du trečdalius nacionalinio darbo užmokesčio medianos, ir ši dalis nuolat didėja; kadangi mažas darbo užmokestis daugelyje valstybių narių nedidėjo taip pat greitai, kaip kitas darbo užmokestis, todėl padidėjo pajamų nelygybė ir dirbančiųjų skurdas ir sumažėjo mažą darbo užmokestį gaunančių asmenų gebėjimas įveikti ekonominius sunkumus;
- G. kadangi dėl ankstesnės krizės kilusio nuosmukio darbo rinkoje smarkiai padidėjo ne savo noru ne visą darbo laiką dirbančių darbuotojų skaičius, o jie dažniausiai dirba pagrindinių arba žemesnio lygio paslaugų sektoriuose ir sektoriuose, kuriuose labai didelė dirbančiųjų skurdo rizika;
- H. kadangi moterų ir vyrų lygybė ir nediskriminavimas yra pagrindinės Europos Sąjungos vertybės, įtvirtintos ES sutartyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;
- I. kadangi 27-iose ES valstybėse narėse moterys uždirba vidutiniškai 15 proc. mažiau nei vyrai ⁽¹⁸⁾ (atlikus patikslinimus dėl įvairių priežasčių, šis skaičius siekia 9,38 proc. ⁽¹⁹⁾); kadangi dešimtmečius vyraujantys vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumai lemia 37 proc. vyrų ir moterų pensijų pajamų skirtumą ir nevienodą moterų ir vyrų ekonominio savarankiškumo lygį;

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_01_41/default/table?lang=en

⁽¹⁶⁾ „Namų ūkių finansinės padėties ir vartojimo apžvalga. 2017 m. apklausos etapo rezultatai“ (angl. „The Household Finance and Consumption Survey: Results from the 2017 wave“), ECB statistikos dokumentų serija, Nr. 36, 2020 m. kovo mėn., p. 25. <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpsps/ecb.sps36~0245ed80c7.en.pdf?bd73411fbeb0a33928ce4c5ef2c5e872>

⁽¹⁷⁾ „Namų ūkių finansinės padėties ir vartojimo apžvalga. 2017 m. apklausos etapas. Statistinių duomenų lentelės“ (angl. „The Household Finance and Consumption Survey: Wave 2017 – Statistical tables“), 2020 m. birželio mėn., p. 5. https://www.ecb.europa.eu/home/pdf/research/hfcn/HFCS_Statistical_Tables_Wave_2017.pdf?656f4e10de45c91c3c882840e9174eac

⁽¹⁸⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/lt/headlines/society/20200227STO73519/lyciu-darbo-uzmokescio-skirtumai-es-infografikas>

⁽¹⁹⁾ Tikslinimas yra statistinis metodas, leidžiantis palyginti gyventojus atsižvelgiant į įvairių veiksmų (veiklos sektorius, amžius, profesijos ir kt.) pasiskirstymo tarp tų gyventojų skirtumus. Nepatikslingas vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas apskaičiuojamas kaip santykinis vidutinio moterų ir vyrų valandinio užmokesčio skirtumas. Tai paprastas darbo užmokesčio skirtumo rodiklis, todėl jį plačiai naudoja politikos formuotojai. Vis dėlto nepatikslingas moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas taip pat reiškia, kad vyrai ir moterys gali būti diskriminuojami mokant nevienodą užmokestį už vienodą darbą, ir tai, kad skirtingi vyrų ir moterų vidutiniai apibūdinimai gali turėti poveikį darbo rinkoje. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/aid_development_cooperation_fundamental_rights/report-gender-pay-gap-eu-countries_october2018_en_0.pdf.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- J. kadangi dėl nelygaus priežiūros pareigų pasiskirstymo ES, kai moterims tenka neproporcinga našta kaip pagrindinėms priežiūros pareigų atlikėjoms šeimoje, taip pat dėl ribotų galimybių pasinaudoti vaikų ir vyresnio amžiaus asmenų priežiūros įstaigų paslaugomis kai kuriose valstybėse narėse ilgą laiką nedalyvaujama darbo rinkoje ir todėl atsiranda vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir pensijų skirtumai; kadangi šis nelygus priežiūros pareigų pasiskirstymas ir nevienodas užmokestis už darbą, kurį paprastai atlieka moterys, taip pat karjeros pertraukų poveikis paaukštinimui darbe ir pensijų didėjimui yra moterų skurdo veiksniai;
- K. kadangi 2017 m. moterų skurdo ir socialinės atskirties rizika siekė 23,3 proc. ir buvo didesnė nei vyrų (21,6 proc.)⁽²⁰⁾;
- L. kadangi naujų darbo rinkos dalyvių vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas paprastai yra mažesnis⁽²¹⁾; kadangi, siekiant sumažinti moterų ir vyrų nelygybę, reikia toliau skatinti lygias galimybes;
- M. kadangi moterų užimtumo lygis paslaugų sektoriuje yra daug aukštesnis nei pramonėje ir kadangi moterys dažniausiai dirba sveikatos priežiūros ir socialiniame sektoriuose, taip pat vykdo mažmeninės prekybos, gamybos, švietimo ir verslo veiklą; kadangi vis daugiau moterų dirba ne visą darbo laiką arba atsitiktinius darbus;
- N. kadangi lyčių aspekto integravimas atlieka svarbų vaidmenį siekiant įtraukti lyčių lygybę į visas ES politikos sritis, priemones ir veiksmus, taigi ir į darbo rinkos ir socialinę politiką, kad būtų skatinamos lygios galimybės ir kovojama su visų formų moterų diskriminacija;
- O. kadangi Europos socialinių teisių ramstis (ESTR) apima rekomendacijas dėl lyčių lygybės, lygių galimybių ir aktyvios paramos užimtumui;
- P. kadangi ESTR šeštoju principu nustatoma, kad būtina užkirsti kelią dirbančiųjų skurdui ir užtikrinti deramą minimalųjį darbo užmokestį, leidžiantį patenkinti darbuotojų ir jų šeimų poreikius atsižvelgiant į nacionalines ekonomines ir socialines sąlygas ir išsaugant galimybes įsidarbinti ir paskatas ieškoti darbo; kadangi pagal ESTR visais atvejais, kai pateikiant principą minimi darbuotojai, ši sąvoka apima visus dirbančius asmenis, nesvarbu, koks jų užimtumo statusas, forma ir trukmė;
- Q. kadangi jauniems žmonėms sunku rasti kokybišką ir stabilų darbą pagal neterminuotas darbo sutartis ir jie dažnai patiria ilgalaikio nedarbo laikotarpius; kadangi daugelyje valstybių narių darbdaviai turi teisę mokėti mažesnę darbo užmokestį jauniems darbuotojams, o tai yra jaunų darbuotojų diskriminacija; kadangi jaunuoliai dažnai atlieka nemokamas stažuotes, po kurių neturi galimybių įsidarbinti;
- R. kadangi mažų garantijų darbas vienoms grupėms daro gerokai didesnę poveikį nei kitoms, o kai kuriems gyventojams, pvz., romams, tenka pernelyg daug netipinio, nestabilaus ir menkai apmokamo darbo vietų; kadangi 80 proc. romų ir jų vaikų gyvena turėdami mažesnes pajamas nei atitinkama nacionalinė skurdo rizikos riba⁽²²⁾, neatsižvelgiant į tai, ar jie dirba, ar ne; kadangi romai neproporcingai nukentėjo nuo pandemijos ir izoliavimo priemonių⁽²³⁾;
- S. kadangi 95 mln. žmonių (21,7 proc.) ES gresia skurdo ir socialinės atskirties rizika, o tai reiškia, kad trečioje pagal dydį pasaulio ekonominėje erdvėje kyla grėsmė kas penkto gyventojų ekonominiam išlikimui, dalyvavimui visuomenės gyvenime ir gyvenimo kokybei⁽²⁴⁾; kadangi, įskaičiavus socialines išmokas, 85,3 mln. žmonių (16,9 proc.) patiria skurdą ar socialinę atskirtį;
- T. kadangi ES skurdo statistika rodo didelius skirtumus tarp valstybių narių siekiant tikslo sumažinti skurdą ir socialinę atskirtį;

⁽²⁰⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20181017-1?inheritRedirect=true>

⁽²¹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Gender_pay_gap_statistics#Gender_pay_gap_much_lower_for_young_employees

⁽²²⁾ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-eu-minorities-survey-roma-selected-findings_lt.pdf

⁽²³⁾ <http://ergonetwork.org/2020/04/eu-recovery-plan-the-case-of-roma/>

⁽²⁴⁾ Gyvenimo kokybė yra žmogaus gerovės sąvoka, matuojama taikant socialinius rodiklius, o ne kiekybines pajamų ir našumo priemones (šaltinis: Eurostatas).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- U. kadangi, palyginti su 2008 m. atskaitos tašku, 8,2 mln. žmonių pakilo iš skurdo ar socialinės atskirties rizikos kategorijos, didele dalimi dėl pagerėjusių darbo rinkos sąlygų ir sumažėjusio didelio materialinio nepritekliaus⁽²⁵⁾ bei sumažėjusios žmonių, gyvenančių labai mažo darbo intensyvumo namų ūkiuose,⁽²⁶⁾ dalies kai kuriose valstybėse narėse;
- V. kadangi, nepaisant esminio padėties pagerėjimo kai kuriose valstybėse narėse, ES nepasiekė strategijoje „Europa 2020“ nustatyto tikslo iki 2020 m. 20 mln. sumažinti absoliutų asmenų, kuriems gresia skurdas, skaičių, palyginti su 2008 m.;
- W. kadangi kai kurių kategorijų darbuotojams, pvz., sezoniniams ar kai kuriems tarpvalstybiniais darbuotojams, kyla ypač didelė dirbančiųjų skurdo ir socialinės atskirties rizika ir jie dažnai įdarbinami pagal trumpalaikes darbo sutartis, suteikiant mažas darbo vietas, darbuotojų teisių ar socialinės apsaugos garantijas arba visai jų nesuteikiant;
- X. kadangi esama įvairių mažų garantijų gyvenimo ir darbo sąlygų ir dirbančiųjų skurdo ekonominių ir socialinių padarinių, įskaitant žemesnę subjektyvios psichikos gerovės lygį, su būstu ir su gyvenamąja aplinka susijusias problemas, prastus tarpusavio santykius ir socialinės atskirties pojūtį⁽²⁷⁾;
- Y. kadangi dirbančiųjų skurdą patiriantys asmenys dažnai dirba darbą, kuriam būdingos nepriimtinos darbo sąlygos, pvz., darbas be kolektyvinės sutarties, darbo laiko⁽²⁸⁾ pažeidimai ir rizika darbuotojų sveikatai ir saugai;
- Z. kadangi esant ekonomikos nuosmukiui tokių darbuotojų padėtis darbo rinkoje yra dar silpnesnė;
- AA. kadangi apskritai ne visą darbo laiką dirbantys asmenys, ypač ne savo noru ne visą darbo laiką dirbantys asmenys, patiria didesnę skurdo riziką, kai susideda įvairūs rizikos veiksniai (be kita ko, mažas darbo užmokestis, nepastovus darbas, tai, kad jie yra vieninteliai šeimos maitintojai ir turi priklausomų šeimos narių)⁽²⁹⁾;
- AB. kadangi 2019 m. didelį materialinį nepriteklį patyrė 5,8 proc. visų ES 27 gyventojų ir kadangi daugelyje regionų ir bendruomenių pasitaiko ypač didelio skurdo atvejų; kadangi, atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją, tikėtina, kad ši dalis gerokai padidės, todėl problema tampa dar aktualesnė;
- AC. kadangi energijos nepriteklis yra visoje Europoje plačiai paplitusi problema, nes 50–125 mln. žmonių negali sau leisti užsitikrinti tinkamo būsto šildymo⁽³⁰⁾; kadangi 11 proc. ES namų ūkių neturi prieigos prie interneto⁽³¹⁾;

⁽²⁵⁾ Materialinis nepriteklis yra padėtis, kai turima ekonominių sunkumų, apibrėžiamų kaip priverstinis negebėjimas (o ne pasirinkimas) sumokėti už neplanuotas išlaidas ar įpirkti vienos savaitės metines atostogas ne namuose, kas antrą dieną valgyti mėsos, vištienos ar žuvies, įpirkti pakankamą būsto šildymą ar ilgalaikio vartojimo prekes, tokias kaip skalbyklė ar spalvotą televizorių. Savo ruožtu, didelis materialinis nepriteklis reiškia, kad asmenys neįstengia sumokėti už bent 4 iš toliau nurodytų 11 kategorijų paslaugų ar daiktų: įmokų už hipoteką ar nuomą, sąskaitų už komunalines paslaugas, įmokų už išperkamąją nuomą ar kitos rūšies paskolų, savaitę trunkančias metines atostogas, mėsos ir (arba) žuvies arba baltymais jiems lygiavertį patiekalą kas antrą dieną, nenumatytas finansines išlaidas, telefoną (įskaitant mobilųjį), spalvotą televizorių, skalbimo mašiną, automobilį ar šildymą (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Quality_of_life_indicators_-_material_living_conditions#General_overview);

⁽²⁶⁾ Rodiklis „asmenys, gyvenantys labai mažo darbo intensyvumo namų ūkiuose“ apibrėžiamas kaip skaičius asmenų, gyvenančių namų ūkyje, kurio darbingo amžiaus nariai per ankstesnius 12 mėnesių dirbo mažiau kaip 20 proc. viso galimo dirbti darbo laiko. Namų ūkio darbo intensyvumas yra bendro mėnesių, kuriuos darbingo amžiaus namų ūkio nariai dirbo per tiriamąjį pajamų laikotarpį, skaičiaus ir bendro to paties namų ūkio narių mėnesių, kuriuos jie teoriškai galėjo dirbti per tą patį laikotarpį, skaičiaus santykis. Darbingo amžiaus asmuo yra 18–59 metų amžiaus asmuo, išskyrus 18–24 metų amžiaus besimokančius asmenis. Namų ūkiai, kuriuos sudaro tik vaikai, jaunesni nei 25 metų amžiaus besimokantys asmenys ir (arba) 60 metų ar vyresni asmenys, apskaičiuojant rodiklius neįtraukiami.

⁽²⁷⁾ EUROFOUND, „Dirbančiųjų skurdas ES“ (angl. „In-work poverty in the EU“). 2017 m. rugsėjo 5 d.

⁽²⁸⁾ Kaip apibrėžta Darbo laiko direktyvoje (OL L 299, 2003 11 18, p. 9).

⁽²⁹⁾ EUROFOUND, „Dirbančiųjų skurdas ES“ (angl. „In-work poverty in the EU“). 2017 m. rugsėjo 5 d.

⁽³⁰⁾ https://ec.europa.eu/energy/content/introduction-5_lt

⁽³¹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Digital_economy_and_society_statistics_-_households_and_individuals/lts

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- AD. kadangi namų ūkių⁽³²⁾ skurdas mažėja⁽³³⁾ lėtai: kas ketvirtam jaunesniam nei 18 metų vaikui gresia skurdas ar socialinė atskirtis, taigi jie lieka užstrigę iš kartos į kartą perduodamos nepalankios socialinės padėties cikle⁽³⁴⁾; kadangi su skurdu dažniausiai susiduria vienišos motinos ar vieniši tėvai (34,2 proc.) ir daugiavaikės šeimos⁽³⁵⁾; kadangi skurdas labiau gresia šeimoms, turinčioms neįgalų vaiką ar neįgalių artimųjų;
- AE. kadangi nuoma daugumoje valstybių narių nuolat auga; kadangi per didelių išlaidų būstui rodiklis⁽³⁶⁾ ES yra 9,6 proc., o tai reiškia, kad tuose būstuose gyvenantys žmonės būstui išleidžia 40 proc. ar daugiau savo ekvivalentinių disponuojamųjų pajamų⁽³⁷⁾; kadangi kai kuriose valstybėse narėse per didelių išlaidų būstui rodiklis yra 50–90 proc.⁽³⁸⁾; kadangi ES mažas pajamas gaunančių ir būstą nuomojančių asmenų namų ūkių išlaidų būstui mediana siekia 20–45 proc. jų disponuojamųjų pajamų;
- AF. kadangi vienas iš pagrindinių grynojo turto skirtumų didėjimo veiksnių yra būsto kainų pokyčiai; kadangi įperkamo būsto trūkumas tampa didžiausiu nelygybę skatinančiu veiksniu daugelyje valstybių narių;
- AG. kadangi benamystė auga visur Europoje ir skaičiuojama, kad 2019 m. apie 700 000 žmonių buvo benamiai⁽³⁹⁾, t. y. 70 proc. daugiau nei prieš dešimtmetį⁽⁴⁰⁾;
- AH. kadangi apskaičiuota, kad 2017 m. 18–24 metų amžiaus jaunuolių, kurie ir dirbdami patyrė skurdo riziką, skaičius Europos Sąjungoje siekė 11 proc., o Rumunijoje – net 28,2 proc.⁽⁴¹⁾;
- AI. kadangi skursta vis daugiau vyresnio amžiaus žmonių: skurdo rizikos lygis vyresnių nei 65-erių metų gyventojų amžiaus grupėje vidutiniškai siekė 16,1 proc. (ES 27); kadangi šis skaičius toliau auga, nes daugėja mažų garantijų ir netipinių darbo santykių, kurie vyrauja vyresnio amžiaus žmonių grupėje⁽⁴²⁾;
- AJ. kadangi dirbančiųjų skurdas, kuris neleidžia darbuotojams ir jų šeimoms tapti ekonomiškai savarankiškiems, lemia tai, kad darbas praranda savo esminę prasmę – užtikrinti deramą gyvenimo lygį sau ir savo šeimai;
- AK. kadangi Europos Tarybos Europos socialinės chartijos 4 straipsnyje nustatyta, kad visi darbuotojai turi teisę į teisingą atlyginimą, kuris turi būti pakankamas, kad jiems ir jų šeimoms užtikrintų deramą gyvenimo lygį;

Kolektyvinių derybų aprėpties mažėjimas

- AL. kadangi per paskutinius tris dešimtmečius EBPO šalyse sudaromų kolektyvinių sutarčių vidutiniškai sumažėjo nuo 46 iki 32 proc.; kadangi bent 14-oje ES valstybių narių 50 proc. darbuotojų dirba be kolektyvinės sutarties; kadangi tik septyniose valstybėse narėse daugiau nei 80 proc. visų darbuotojų dirba pagal kolektyvinę darbo sutartį⁽⁴³⁾; kadangi nuosmukis buvo sparčiausias tose šalyse, kuriose kolektyvinės derybos buvo struktūrinių reformų objektas⁽⁴⁴⁾;

⁽³²⁾ Atliekant socialinių sąlygų tyrimus namų ūkis apibrėžiamas kaip namų ūkio tvarkymo vienetas arba, pagal funkcijas, kaip socialinis vienetas: turintis bendrą tvarką; turintis bendrų namų ūkio išlaidų ar kasdienių poreikių; turintis bendrą gyvenamąją vietą. Namų ūkis yra vienas atskirai gyvenantis asmuo arba žmonių, nebūtinai susijusių giminių ryšiais, grupė, gyvenanti tuo pačiu adresu ir bendrai tvarkanti namų ūkį, t. y. kartu valganti bent kartą per dieną ir besidalijanti svetine.

⁽³³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10163468/3-16102019-CP-EN.pdf/edc3178f-ae3e-9973-f147-b839ee522578>

⁽³⁴⁾ Eurostatas, „ES pajamų ir gyvenimo sąlygų statistikos (ES SPGS) metodika. 2011 – iš kartos į kartą išliekančios nepalankios sąlygos“ (angl. „EU statistics on income and living conditions (EU-SILC) methodology – 2011 intergenerational transmission of disadvantages“)([https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/EU_statistics_on_income_and_living_conditions_\(EU-SILC\)_methodology_-_2011_intergenerational_transmission_of_disadvantages](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/EU_statistics_on_income_and_living_conditions_(EU-SILC)_methodology_-_2011_intergenerational_transmission_of_disadvantages)).

⁽³⁵⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Quality_of_life_indicators_-_material_living_conditions#General_overview

⁽³⁶⁾ Gyventojų, gyvenančių namų ūkiuose, kurių visos išlaidos būstui (atskaičius pašalpas būstui) sudaro daugiau kaip 40 proc. visų namų ūkio disponuojamųjų pajamų (atskaičius pašalpas būstui), procentinė dalis.

⁽³⁷⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Housing_statistics/lt#B.C5.ABsto_prieinamumas

⁽³⁸⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tessi163/default/table?lang=en>

⁽³⁹⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/agenda/briefing/2020-01-13/11/housing-urgent-action-needed-to-address-homelessness-in-europe>

⁽⁴⁰⁾ https://www.feantsa.org/public/user/Resources/magazine/2019/Spring/Homeless_in_Europe_magazine_-_Spring_2019.pdf; <https://www.feantsa.org/en/news/2020/07/23/fifth-overview-of-housing-exclusion-in-europe-2020>

⁽⁴¹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20190122-1?inheritRedirect=true>

⁽⁴²⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tessi012/default/table?lang=en>

⁽⁴³⁾ EBPO, Visser (2016 m.) ICTWSS duomenų bazė.

<https://www.etuc.org/en/document/etuc-reply-first-phase-consultation-social-partners-under-article-154-tfeu-possible-action>, Nr. 15, p. 6.

⁽⁴⁴⁾ EUROFOUND, „Darbo santykiai. 2015–2019 m. raida“ (angl. „Industrial relations: Developments 2015-2019“), 2020 m. gruodžio 11 d.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- AM. kadangi gerai koordinuojamos plačios aprėpties kolektyvinių derybų sistemos skatina gerą darbo rinkos veiklą ir kadangi darbuotojų, kuriems taikomos kolektyvinės sutartys, darbo sąlygos paprastai yra geresnės ir darbo aplinka kokybiškesnė nei tų, kuriems tokios sutartys netaikomos;
- AN. kadangi šalių, kuriose darbuotojai neturi teisės steigti profesinių sąjungų ar į jas jungtis, skaičius visame pasaulyje išaugo nuo 92 (2018 m.) iki 107 (2019 m.); kadangi šis augimas buvo didžiausias Europoje; kadangi 40 proc. Europos šalių darbuotojams draudžiama jungtis į profesines sąjungas, o 68 proc. šalių buvo pažeidžiama teisė streikuoti ir 50 proc. pažeidžiama teisė vesti kolektyvines derybas ⁽⁴⁵⁾;
- AO. kadangi kaimo vietovėse sunkiau užtikrinti profesinių sąjungų atstovavimą darbuotojams ir derėtis dėl kolektyvinių vietos ir sektorių susitarimų, tačiau tai taip pat priklauso nuo sektoriaus;
- AP. kadangi darbo užmokesčio augimas euro zonoje 2000–2016 m. buvo mažesnis už našumo augimą ⁽⁴⁶⁾; kadangi darbo užmokesčio didėjimas atsiliko nuo pridėtinės vertės didėjimo ir dėl to įsitvirtino esama nelygybė;
- AQ. kadangi kolektyvinėmis derybomis ir sektorių kolektyvinėmis sutartimis reguliuojamas ne tik darbo užmokesčio dydis, bet ir darbo sąlygos, pvz., darbo laikas, mokamos atostogos, atostogos ir kvalifikacijos kėlimo galimybės;
- AR. kadangi stiprūs socialiniai partneriai ir kolektyvinės derybos gali daryti teigiamą poveikį bendram darbo užmokesčio lygiui Europoje, įskaitant minimalųjį darbo užmokestį ir darbo užmokesčio medianą; kadangi kolektyvinėmis derybomis užtikrinama, kad darbuotojai būtų išklaustyti ir gerbiami; kadangi esama aiškios teigiamos sąsajos tarp darbuotojų dalyvavimo darbo vietoje ir įmonės veiklos rezultatų bei pajamų ⁽⁴⁷⁾;

Netipinių ir mažų garantijų darbo sutarčių skaičiaus didėjimas

- AS. kadangi 2017 m. neįgaliųjų užimtumo lygis buvo gerokai žemesnis (50,6 proc.) nei bendras užimtumo lygis (74,8 proc.) ⁽⁴⁸⁾;
- AT. kadangi dėl to neįgaliesiems kyla didesnė dirbančiųjų skurdo rizika (11 proc. arba 9,1 proc. ES vidurkis) ⁽⁴⁹⁾;
- AU. kadangi tik 20,7 proc. neįgalių moterų ir 28,6 proc. neįgalių vyrų dirba visą darbo laiką ⁽⁵⁰⁾;
- AV. kadangi kai kuriose valstybėse narėse įsidarbinę neįgalieji dažnai praranda teisę į neįgalumo išmokas, todėl jiems kyla didesnė dirbančiųjų skurdo rizika;

⁽⁴⁵⁾ <https://www.ituc-csi.org/IMG/pdf/2019-06-ituc-global-rights-index-2019-report-en-2.pdf>

⁽⁴⁶⁾ EBPO, „Pagerinkime savo padėtį derėdamiesi. Kolektyvinės derybos besikeičiančiame darbo pasaulyje“ (angl. „Negotiating Our Way Up: Collective Bargaining in a Changing World of Work“), 2019 m. lapkričio 18 d., pav. 3.10., p. 125.

⁽⁴⁷⁾ Van den Berg, A., Grift, Y., van Witteloostuijn, A., „Atstovavimo darbuotojams darbo vietoje poveikis įmonės veiklos rezultatams. Įvairių Europos šalių palyginimas“ (angl. „The effect of employee workplace representation on firm performance: a cross-country comparison within Europe“). Tyrimų dokumentas 2013-008, ACED 2013-016, Antverpeno universitetas, 2013 m. balandžio mėn.

⁽⁴⁸⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/lt/headlines/society/20200604STO80506/ep-ragina-parengti-nauja-plataus-uzmojo-es-strategija-del-negalios>

⁽⁴⁹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/34425.pdf>

⁽⁵⁰⁾ 2019 m. lyčių lygybės indeksas.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- AW. kadangi kai kuriose valstybėse narėse neigalieji, dirbantys neigaliųjų socialinėse įmonėse, nebūtinai turi darbuotojo statusą, darbuotojų teises ar garantuotą minimalųjį darbo užmokestį⁽⁵¹⁾;
- AX. kadangi paaiškėjo, kad integruoti neigaliuosius į darbo rinką po finansų krizės yra dar sunkiau⁽⁵²⁾;
- AY. kadangi per dešimt metų darbuotojų, gyvenančių namų ūkiuose, kuriems gresia skurdas, procentinė dalis padidėjo nuo 8 iki 9,4 proc. ir tai yra 20,5 mln. žmonių⁽⁵³⁾;
- AZ. kadangi nustatytas ryšys tarp didėjančio nestanartinių užimtumo formų skaičiaus ir didėjančios europiečių, kuriems gresia dirbančiųjų skurdas, dalies⁽⁵⁴⁾; kadangi dirbančiųjų skurdo rizika yra didesnė darbuotojams, dirbantiems ne visą darbo laiką ir pagal terminuotas darbo sutartis – jų dalis sudarė 16,2 proc., palyginti su 6,1 proc. darbuotojų, dirbančių pagal neterminuotas darbo sutartis;
- BA. kadangi išsilavinimo lygis yra labai susijęs su dirbančiųjų skurdo rizika; kadangi daug didesnė dirbančiųjų skurdo rizika kyla žemos kvalifikacijos darbuotojams; kadangi kai kuriose valstybėse narėse dirbančiųjų skurdas gresia net ir aukštos kvalifikacijos darbuotojams⁽⁵⁵⁾;
- BB. kadangi ES taikoma skirtinga darbo užmokesčio nustatymo praktika;
- BC. kadangi valstybių narių minimaliojo darbo užmokesčio sistemos (ten, kur jų yra) itin skiriasi savo taikymo sritimi ir aprėptimi⁽⁵⁶⁾; kadangi minimaliojo darbo užmokesčio sistemos taip pat skiriasi savo absoliučiu ir santykinu lygiu ir kadangi esama didelių aprėpties ir pakankamumo siekiant užtikrinti orų gyvenimą skirtumų; kadangi net tuo atveju, jei atsižvelgus į kainų skirtumus šie skirtumai sumažėja, perkamosios galios skirtumai išlieka⁽⁵⁷⁾; kadangi minimalųjį darbo užmokestį gaunančių žmonių procentinė dalis valstybėse narėse taip pat gerokai skiriasi;
- BD. kadangi tik trijose valstybėse narėse minimalusis darbo užmokestis yra nuolat didesnis nei nustatyta skurdo riba (60 proc. bruto medianos), o kitose valstybėse narėse jį gaunantys asmenys nėra apsaugoti nuo skurdo; kadangi tam tikriems sektoriams, darbuotojų grupėms ir darbo santykių formoms kai kada netaikoma minimaliojo darbo užmokesčio tvarka ar kolektyviniai susitarimai;
- BE. kadangi minimalųjį darbo užmokestį gaunantiems darbuotojams dažnai sunku sudurti galą su galu; kadangi, konkrečiai, 7 iš 10 minimalųjį darbo užmokestį gaunančių darbuotojų kyla bent „tam tikrų“ sunkumų siekiant sudurti galą su galu, palyginti su 5 iš 10 kitų darbuotojų, ir tarp valstybių narių esama didelių skirtumų⁽⁵⁸⁾;
- BF. kadangi dėl užimtumo sumažėjimo per 2008 m. finansų krizę itin pagausėjo žmonių, dirbančių netipinio užimtumo sąlygomis, trumpalaikį darbą ir darbą ne visą darbo laiką, įskaitant ne savo noru ne visą darbo laiką dirbamą darbą⁽⁵⁹⁾; kadangi ne savo noru ne visą darbo laiką dirbantys darbuotojai dažniausiai dirba pagrindinių arba žemesnio lygio paslaugų srityse ir sektoriuose ir jiems kyla didžiausia dirbančiųjų skurdo rizika; kadangi daugiau nei trečdalis ne visą darbo laiką dirbančių darbuotojų yra priversti dirbti ne visą darbo laiką ir kas antras darbuotojas dirba pagal trumpalaikes darbo sutartis⁽⁶⁰⁾;

⁽⁵¹⁾ https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/empl/dv/empl20141120-wss-people-disabilities-empl20141120-wss-people-disabilities-en.pdf

⁽⁵²⁾ Eurostato statistikos vadovas *Statistics Explained*, „Europos 2020 m. rodikliai. Skurdas ir socialinė atskirtis“ (angl. „Europe 2020 indicators – poverty and social exclusion“), 2020 m. birželio 11 d. (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Europe_2020_indicators_-_poverty_and_social_exclusion&oldid=394836).

⁽⁵³⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=89&furtherNews=yes&langId=en&newsId=9378>

⁽⁵⁴⁾ EUROFOUND, „Dirbančiųjų skurdas ES“ (angl. „In-work poverty in the EU“). 2017 m. rugsėjo 5 d.

⁽⁵⁵⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps04/default/table?lang=en

⁽⁵⁶⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Minimum_wage_statistics/lt

⁽⁵⁷⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Minimum_wage_statistics#Minimum_wages_expressed_in_purchasing_power_standards

⁽⁵⁸⁾ EUROFOUND, „Minimalusis darbo užmokestis 2020 m. Metinė peržiūra“ (angl. „Minimum wages in 2020: Annual review“), 2020 m. birželio 4 d.

⁽⁵⁹⁾ ETUI, leidinys „Benchmarking Working Europe 2019“, skyrius „Darbo rinka ir socialiniai pokyčiai“ (angl. „Labour market and social developments“), 2019 m.

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=89&furtherNews=yes&langId=lt&newsId=9378>

⁽⁶⁰⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/587285/IPOL_STU\(2016\)587285_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/587285/IPOL_STU(2016)587285_EN.pdf)

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- BG. kadangi standartinės neterminuotos darbo visą darbo laiką sutartys sudaro tik 59 proc. viso užimtumo ES, o netipinio užimtumo ir dažnai (tačiau ne visada) mažų garantijų darbo nuolat daugėja ⁽⁶¹⁾;
- BH. kadangi trumpalaikis užimtumas neskatina darbuotojų įgūdžių ugdymo, mokymo ir pritaikymo atsižvelgiant į kintantį darbo pasaulį;
- BI. kadangi esama didelių darbuotojų, dirbančių mažų garantijų darbą ES didmeninės ir mažmeninės prekybos, transporto, apgyvendinimo, maitinimo paslaugų ⁽⁶²⁾ ir kultūros bei renginių organizavimo sektoriuose, skaičiaus svyravimų;
- BJ. kadangi dirbančiųjų skurdą gali patirti ir jauni aukštą išsilavinimą turintys specialistai, ypač tose valstybėse narėse, kuriose aukštas jaunimo nedarbo lygis; kadangi dirbančiųjų skurdą patiriančių jaunuolių, turinčių universitetinį išsilavinimą, procentinė dalis, palyginti su menką išsilavinimą turinčiu jaunimu, yra mažesnė, tačiau kai kuriose valstybėse narėse ji tebėra didelė; kadangi šie jauni suaugusieji dažnai turi tenkintis mažu darbo užmokesčiu, nesąžiningomis darbo sąlygomis, fiktyviu savarankišku darbu, netipinėmis darbo sutartimis ar net nedeklaruojamu darbu ⁽⁶³⁾;
- BK. kadangi papildomos pajamos, didesnis lankstumas, patirties įgijimas, klientų pritraukimas ir galimybių trūkumas tradicinėje darbo rinkoje, regis, yra pagrindinės priežastys, skatinančios dirbti platformose; kadangi darbas platformose apskritai turi teigiamą įtaką integracijai į darbo rinką ⁽⁶⁴⁾; kadangi darbas platformose yra nevienalytis ir todėl vienodo sprendimo taikymas visais atvejais (angl. one size fits all) trukdytų svarbių darbo formų atsiradimui ⁽⁶⁵⁾;
- BL. kadangi 2019 m. liepos mėn. buvo įsteigta Europos darbo institucija (EDI), kurios tikslas – padėti valstybėms narėms ir Komisijai veiksmingai taikyti ir vykdyti Sąjungos teisės aktus, susijusius su darbo jėgos judumu ir socialinės apsaugos koordinavimu; kadangi tikimasi, kad iki 2024 m. EDI pradės dirbti visu pajėgumu;
- BM. kadangi nepaisant to, jog Komisija pranešė apie ketinimą pateikti pasiūlymą dėl Europos socialinio draudimo numerio, jokių konkrečių pasiūlymų iki šiol pateikta nebuvo;
- BN. kadangi 2018 m. suaugusiųjų mokymosi lygis ES buvo 11,1 proc., o 2020 m. siektinas rodiklis buvo 15 proc. ⁽⁶⁶⁾; kadangi, nors technologijos ir inovacijos gali atverti daugybę galimybių, daugiau kaip 40 proc. suaugusiųjų ES neturi pagrindinių skaitmeninių įgūdžių;

Ekonominiai ir socialiniai COVID-19 pandemijos padariniai

- BO. kadangi per 2008 m. finansų krizę labai stipriai ir staiga išaugo nedarbas bei padaugėjo netipinių ir mažų garantijų darbo santykių atvejų, o per COVID-19 krizę vis svarbesni tampa socialiniai klausimai, nes prarandamos darbo vietos, daugėja dirbančiųjų ne visą darbo laiką ir kyla pavojus ekonomiam išlikimui, pavyzdžiui, mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVI), smulkiesiems amatininkams, smulkiesiems prekybininkams ir pasienio darbuotojams; kadangi vidurinioji klasė mažėja, didėja skirtumai tarp turtingų ir vargšų, o augantį disbalansą valstybių narių viduje ir tarp valstybių narių dar labiau didina COVID-19 krizė;
- BP. kadangi 2020 m. balandžio mėn. per COVID-19 pandemiją 50 proc. ES darbuotojų buvo sutrumpintas darbo laikas: daugiau kaip trečdaliui šių darbuotojų (34 proc.) darbo laikas sutrumpintas „gerokai“, o 16 proc. jis sutrumpintas „šiek tiek“ ⁽⁶⁷⁾;
- BQ. kadangi 75 proc. ES piliečių mano, jog jų finansinė padėtis šiuo metu yra prastesnė nei prieš COVID-19 pandemiją, 68 proc. respondentų teigia, kad patiria sunkumų pragyventi, o 68 proc. teigia be pajamų negalėsiantys išlaikyti savo gyvenimo lygio ilgiau kaip tris mėnesius; kadangi 16 proc. darbuotojų ES mano, jog artimiausioje ateityje gali prarasti darbą ⁽⁶⁸⁾;

⁽⁶¹⁾ EUROFOUND, „Dirbančiųjų skurdas ES“ (angl. „In-work poverty in the EU“). 2017 m. rugsėjo 5 d. (<https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2017/in-work-poverty-in-the-eu>).

⁽⁶²⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200511-1>

⁽⁶³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200511-1>

⁽⁶⁴⁾ https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef18001en.pdf

⁽⁶⁵⁾ https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef18001en.pdf

⁽⁶⁶⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20190517-1>

⁽⁶⁷⁾ Eurofound, „Living, working and COVID-19 dataset“, 2020 m. rugsėjo 28 d. (<http://eurofound.link/covid19data>).

⁽⁶⁸⁾ Eurofound, „Living, working and COVID-19 dataset“, 2020 m. rugsėjo 28 d. (<http://eurofound.link/covid19data>).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- BR. kadangi dėl COVID-19 pandemijos kilusi ekonomikos krizė gali turėti rimtų ir ilgalaikių pasekmių darbo rinkai, ypač jaunuoliams ir pažeidžiamiems darbuotojams, nes jie gali būti priversti dirbti mažų garantijų darbą ir užimti netipines darbo vietas, o tai labai pablogins darbo sąlygas ir dar labiau padidins nelygybę;
- BS. kadangi dėl šių priežasčių labai tikėtina, kad COVID-19 pandemija turės tiesioginį poveikį skurdo didėjimui ir dirbančiųjų skurdo didėjimui ⁽⁶⁹⁾, ypač pažeidžiamiausiose visuomenės grupėse;
- BT. kadangi COVID-19 pandemija parodė, jog reikalinga įtraukesnė socialinė apsauga, apimanti visų tipų darbuotojus, ypač savarankiškai dirbančius asmenis ir platformų darbuotojus;
- BU. kadangi menkai apmokamų ir gerai apmokamų darbo vietų skaičius toliau didėja, tačiau vidutiniškai apmokamų profesijų skaičius mažėja; kadangi menkai apmokamos darbo vietos nereiškia, jog tai žemos kvalifikacijos darbas, ypač platformų darbuotojų atveju; kadangi didėja labai išsilavinusių darbuotojų paklausa, net ir menkai apmokamose darbo vietose;
1. pabrėžia, jog pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 31 straipsnį ES privalo užtikrinti, kad visiems darbuotojams būtų sudarytos jų sveikatai, saugai ir orumui atitinkančios darbo sąlygos, ir ragina atkreipti dėmesį į tai, kad skurdas ir atskirtis nuo darbo rinkos ir visuomenės didina nelygybę ir segregaciją; primena, kad įgyvendindamos savo politiką Komisija ir valstybės narės turėtų toliau stiprinti ES socialinį modelį ir atsižvelgti į reikalavimus, susijusius su didelio užimtumo skatinimu, deramo gyvenimo lygio ir tinkamos socialinės apsaugos visiems užtikrinimu, kova su skurdu ir socialine atskirtimi;
 2. pabrėžia, kad ES sutartyje nustatyta pagrindinė Sąjungos pareiga siekti Europos tvaraus vystymosi, remiantis, be kita ko, labai konkurencinga socialine rinkos ekonomika, kuria siekiama visiško užimtumo ir socialinės pažangos bei aukšto lygio apsaugos; pabrėžia, kad ES turėtų kovoti su socialine atskirtimi ir diskriminacija bei skatinti socialinį teisingumą ir apsaugą, moterų ir vyrų lygybę, kartu solidarumą ir vaiko teisių apsaugą;
 3. sutinka su Komisija, kad pajamų nelygybė ES, kaip pasaulio regione, yra mažesnė nei kai kuriose kitose stipriausiai išsivysčiusios ekonomikos šalyse, tačiau tai vis dar kelia susirūpinimą; pabrėžia, kad didelė nelygybė kelia nerimą dėl teisingumo, nes išsigalėjusi nelygybė gali lemti galimybių nelygybę ir sumažinti potencialų augimą; pabrėžia, kad palyginti didelė nelygybė gali būti siejama su didesne skurdo rizika ir ryškesne socialine atskirtimi bei didesniu skaičiumi finansinių sunkumų patiriančių asmenų, todėl dėl jos gali sumažėti socialinė sanglauda ⁽⁷⁰⁾;
 4. pažymi, kad net jeigu skirtingose valstybėse narėse moterų skurdo lygis labai nevienodas, skurdo ir socialinės atskirties rizika, patiriama rizikos grupėse, kurioms priklauso vyresnio amžiaus moterys, vienišos moterys ir vienišos motinos, pabėgėlės ir migrantės, nebaltaodės moterys, etninėms mažumoms priklausančios moterys, homoseksualios, biseksualios ir translytės moterys bei neįgalios moterys, yra didelė, o vidutinė tendencija yra ta, kad moterys dažniau nei vyrai patiria skurdo ir socialinės atskirties riziką (2018 m. ES – 22,8 proc.); pažymi, kad dėl kitų tarpsektorinių rizikos veiksnių, pvz., neveiklumo, vaikų ir priklausomų šeimos narių priežiūros paslaugų trūkumo, kai kurių konkrečių kategorijų moterų yra labiau pažeidžiamos skurdo rizikos požiūriu nei kitos;
 5. pabrėžia, kad vienam iš dviejų migrantų, kilusių iš ES nepriklausančių šalių, gresia skurdas arba socialinė atskirtis, kad darbo be garantijų lygis yra ypač aukštas tarp moterų migrantų ir pabėgėlių, o priklausomų ar neteisėto statuso asmenų skurdo lygis yra itin aukštas; pabrėžia, kad keturi iš penkių romų bendruomenių narių gauna mažesnes nei skurdo riba pajamas ir kad mažiau nei viena iš penkių romų tautybės moterų (16 metų ir vyresnių) dirba; pabrėžia, kad diskriminacija, susijusi su galimybėmis šviestis, mokytis ir gauti darbą (ir su šių paslaugų kokybe), taip pat yra esama padėtį lemiantis veiksnys; ragina ES bendradarbiauti su valstybėmis narėmis siekiant užtikrinti visapusišką ES ir nacionalinių užimtumo standartų įgyvendinimą be jokios diskriminacijos, be kita ko, taikant veiksmingus, nepriklausomus ir visiems darbuotojams prieinamus stebėsenos, skundų teikimo ir žalos atlyginimo mechanizmus;

⁽⁶⁹⁾ <https://www.worldbank.org/en/topic/poverty/brief/projected-poverty-impacts-of-COVID-19>

⁽⁷⁰⁾ „Užimtumas ir socialinė raida Europoje 2019 m.“, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8219>

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

6. atkreipia dėmesį į tai, kad, Eurostato duomenimis, šiuo metu ES valstybėse narėse skurde gyvena 64,6 mln. moterų ir 57,6 mln. vyrų, o tai rodo, kad skurdo poveikis moterims ir vyrams yra skirtingas; pažymi, kad šie skaičiai rodo, kiek moterų patiria poveikį, ir kad jie turi būti nagrinėjami atsižvelgiant ir į kitus rodiklius, pvz., amžių, tikėtiną gyvenimo trukmę, pajamų nelygybę, vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumus, namų ūkio tipą ir socialines išmokas, siekiant suprasti jų tikrąją prasmę; pabrėžia, kad moterų patiriamas skurdas gali būti nepakankamai įvertintas, ir ragina valstybes nares rinkti skurdo duomenis, atspindinčius asmens namų ūkį ir asmeninę realybę, kartu su atitinkamais duomenimis apie lygybę, ir atlikti skurdo statistikos ir politikos atsižvelgiant į lyčių aspektą analizę, nes negalima daryti prielaidos, kad namų ūkiuose vyrai ir moterys vienodai dalijasi ištekliais;

Kovos su nelygybe priemonės

7. ragina Komisiją ir valstybes nares siekti panašių gyvenimo sąlygų tikslo skatinant aukštynkryptę socialinę ir ekonominę konvergenciją, kovojant su didėjančia nelygybe valstybėse narėse ir tarp jų, taip pat didinant solidarumą; ragina valstybes nares stiprinti kolektyvinių derybų sistemas ir užtikrinti minimalią socialinę apsaugą bei visas amžiaus grupes apimančią socialinės apsaugos sistemą; pabrėžia, kad šiuos tikslus galima pasiekti naudojantis tokiomis priemonėmis, kaip pirmame ramstyje nurodytos minimaliosios pajamos, minimalusis darbo užmokestis ir minimaliosios pensijos⁽⁷¹⁾ (bet jomis neapsiribojant), atsižvelgiant į kiekvienoje valstybėje narėje galiojančius teisės aktus ir turimą kompetenciją ir paisant bendrųjų Europos Sąjungos principų, įskaitant pagrindines teises, proporcingumą, teisinį tikrumą, lygybę prieš įstatymą ir subsidiarumą;

8. primena Komisijai ir valstybėms narėms, kad dirbančiųjų skurdo prevencija ir panaikinimas turi būti bendro tikslo mažinti skurdą Europos Sąjungoje dalis;

9. mano, kad galimybė naudotis kokybiškomis, įperkamos ir prieinamos paslaugomis (visų pirma viešosiomis paslaugomis) yra labai svarbi norint sumažinti nelygybę ir skurdo lygį; todėl mano, kad valstybėms narėms labai svarbu imtis priemonių, kuriomis būtų užtikrinama prieiga prie kokybiškų paslaugų ir atitinkamai visuotinė prieiga prie sveikatos apsaugos, švietimo, įperkamo būsto, energijos tiekimo ir socialinės apsaugos;

10. yra įsitikinęs, kad principas „darbas – geriausia kovos su skurdu priemonė“ šiandien tinka ne visais atvejais, nes tam tikruose sektoriuose mokamas mažas darbo užmokestis ir taikomos mažų garantijų darbo sąlygos (įskaitant įvairių formų netipines darbo sutartis), o tai daro poveikį socialinės apsaugos sistemų tvarumui ir tinkamumui; taip pat yra įsitikinęs, kad veiksmingos kolektyvinės sutartys ir teisės aktais nustatytas minimalusis darbo užmokestis tinkamais atvejais gali būti svarbios kovos su skurdu priemonės;

11. primena, kad ekonomikos augimas yra bene svarbiausias mažų garantijų darbo ir skurdo problemos sprendimo veiksnys; mano, kad reikia skatinti verslumą, įskaitant moterų ir jaunimo verslumą; primena, kad reikia remti MVĮ, nes jos kuria darbo vietas ir gerovę ir yra Europos ekonominės struktūros pagrindas; primena, kad MVĮ palaiko teritorijų gyvybingumą, prisideda prie inovacijų ir konkurencingos, įvairios ir tvarios darbo rinkos kūrimo; pabrėžia, kad Europos teisės aktai turi būti palankūs įmonėms, ypač MVĮ;

12. ragina Komisiją ir valstybes nares, laikantis TDO konvencijose nustatytų įsipareigojimų, atsižvelgiant į pataisytą Europos socialinę chartiją ir įsipareigojimą laikytis Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano ir DVT, skatinti kolektyvines derybas; ragina valstybes nares pakoreguoti savo nacionalinius teisės aktus, kuriais varžomos kolektyvinės derybos ir teisė jungtis į asociacijas, derėtis dėl kolektyvinių sutarčių ir jas sudaryti, taip pat paisyti teisės į teisingą minimalųjį darbo užmokestį ir ją užtikrinti, jei aktualu;

13. pabrėžia, kad dėl technologijų raidos ir ekonomikos struktūros pokyčių daugiau ekonominės veiklos ir aukštos kvalifikacijos darbo vietų telkiasi metropolinėse zonose, o tai didina socialinę ir geografinę nelygybę; ragina Komisiją ir valstybes nares didinti investicijas į skaitmenines technologijas kaimo vietovėse, kad būtų gerinamos viešosios paslaugos, jų kokybė ir veiksmingumas, kuriami nauji paslaugų teikimo atokiuose ir sunkiai pasiekiamuose regionuose metodai ir atitinkamai mažinama nelygybė bei didinamos užimtumo galimybės;

14. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl igūdžių darbotvarkės; pažymi, kad žemas išsilavinimo lygis yra viena iš esminių dirbančiųjų skurdo priežasčių, kurią reikia šalinti;

⁽⁷¹⁾ Pirmas įprasto trijų ramsčių požiūriu į pensijas ramstis apima valstybės mokamas pensijas, kurias administruoja valstybė ir kurios paprastai finansuojamos iš socialinio draudimo įmokų ir (arba) bendrųjų mokestinių pajamų pagal einamojo finansavimo modelį. Šaltinis: EPRS informacinis pranešimas „Europos Sąjungos pensijų sistemos: tinkamos ir tvarios?“ (angl. *European Union pension systems: adequate and sustainable?*), 2015 m. lapkritis.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

15. ragina valstybes nares visiems užtikrinti vienodas įtraukaus švietimo ir mokymo galimybes ir dėti daugiau pastangų siekiant sumažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių;
16. pabrėžia, kad siekiant sumažinti nelygybę ir pagerinti darbuotojų galimybes prisitaikyti prie kintančios darbo rinkos, taip pat padėti jiems į ją patekti, itin svarbu kokybiškas švietimas nuo pat mažens, profesinis rengimas ir mokymas, perkvalifikavimas ir kvalifikacijos kėlimas;
17. todėl ragina valstybes nares glaudžiai bendradarbiauti su socialiniais partneriais, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjais, įmonėmis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais siekiant sustiprinti ir pagerinti švietimo ir mokymo sistemas bei jų kokybę ir aktualumą darbo rinkos ir savarankiško tobulėjimo požiūriu, be kita ko, siekiant užtikrinti žmonių galimybę mokytis visą gyvenimą;
18. pabrėžia, kad dėl skaitmeninės transformacijos ir augančio aukštos kvalifikacijos darbo vietų skaičiaus reikia tikslinių investicijų į mokymąsi visą gyvenimą; ragina Komisiją ir valstybes nares teikti nuoseklią ir visapusišką paramą reikiamiems skaitmeniniams įgūdžiams ugdyti, taip pat ir vyresniems darbuotojams; todėl ragina skirti tikslinių investicijų į perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą skaitmeninėje srityje, kad darbuotojai galėtų prisitaikyti prie pokyčių ir užsitikrinti geresnį darbo užmokestį;
19. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti jaunimui atitinkamo lygio išsilavinimą ir mokymą, kad jie atitiktų darbo rinkos poreikius ir galėtų susidoroti su iššūkiais, gautų žinių apie savo darbo ir socialines teises, taigi galėtų išvengti netipinio ar mažų garantijų darbo;
20. primena Komisijai ir valstybėms narėms, kad esant konfliktui tarp pagrindinių ekonominių laisvių ir visuotinių pagrindinių socialinių ir darbo teisių pastarosios būtų traktuojamos taip pat kaip ekonominės laisvės bendrojoje rinkoje;
21. ragina parengti visa apimančią Europos kovos su skurdu strategiją, kurioje būtų nustatyti plataus užmojo skurdo mažinimo ir ypač didelio skurdo panaikinimo Europoje iki 2030 m. tikslai, atitinkantys Europos socialinių teisių ramstyje nustatytus principus ir suderinami su DVT;
22. ragina valstybes nares ir Komisiją visapusiškai pasinaudoti finansinėmis priemonėmis, pvz., Jaunimo garantijų iniciatyva, ir ES programomis, kovojant su jaunimo nedarbo problema, didinant jaunuolių galimybes įsidarbinti ir skatinti juos dirbti stabiliose ir saugiose darbo vietose;
23. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis realių veiksmų kovojant su mokesčių vengimu ir mokestiniu sukčiavimu – tai svarbi ekonominės nelygybės mažinimo priemonė, padedanti gerinti mokestinių pajamų surinkimą valstybėse narėse;
24. ragina Komisiją atnaujinti kooperatyvų ir socialinės ekonomikos įmonių steigimo ir plėtros sistemą, kurioje iš esmės daugiau dėmesio būtų skiriama sąžiningoms darbo sąlygoms ir darbuotojų įgalėjimui;
25. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis iniciatyvų, kuriomis būtų skatinamas moterų įgalėjimas pasitelkiant švietimą, profesinį mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, taip pat galimybės gauti finansavimą, moterų verslumas ir moterų užimtumas į ateitį orientuotuose sektoriuose, siekiant užtikrinti galimybes gauti kokybišką darbą; ypač ragina labiau propaguoti gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykus, skaitmeninį švietimą, dirbtinį intelektą ir finansinį raštingumą, siekiant kovoti su esamais švietimo stereotipais ir užtikrinti, kad daugiau moterų įsitrauktų į šiuos sektorius ir prisidėtų prie jų plėtros;
26. atkreipia dėmesį į nuolatinį dialogą su skurdą patiriančiomis moterimis ir sprendimus priimančiais asmenimis nacionaliniu, regioniniu ir ES lygmenimis rengiamuose forumuose siekiant stebėti dabartinės politikos ir (arba) paslaugų veiksmingumą ir siūlyti sprendimų;
27. atkreipia dėmesį į tai, kad būtina užtikrinti tinkamą NVO finansavimą, ir pabrėžia, kad jos turi gauti ES lėšų, kad galėtų teikti novatoriškas ir veiksmingas kovos su skurdu paslaugas;
28. palankiai vertina Komisijos ketinimą nedelsiant įvesti vaiko garantijų sistemą⁽⁷²⁾;

⁽⁷²⁾ Kaip nurodyta Europos Parlamento 2015 m. lapkričio 24 d. rezoliucijoje dėl nelygybės mažinimo ypatingą dėmesį skiriant vaikų skurdui (OL C 366, 2017 10 27, p. 19) ir 2019–2024 m. Europos Komisijos politinėse gairėse, „Kad kiekvienas vaikas, kuriam reikia pagalbos, ją gautų, remdamasi Europos Parlamento pasiūlyta idėja sukursiu Europos vaiko garantijų sistemą“.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

29. ragina valstybes nares visiems užtikrinti galimybę gauti įperkama, prieinama, efektyviai energiją vartojantį ir sveiką būstą ir aktyviau remti socialinį būstą, įskaitant viešąjį būstą; ragina valstybes nares aktyviau keistis gerąja patirtimi veiksmingos socialinio būsto politikos srityje;
30. ragina valstybes nares ir vietos valdžios institucijas patvirtinti tinkamą būsto politiką, sudaryti sąlygas investicijoms į socialinį būstą ir įperkama būstą ir jas skatinti, taip pat spręsti energijos nepritekliaus problemą;
31. turėdamas omenyje tai, kad dirbančiųjų skurdas ir benamystė yra tarpusavyje susiję, ragina Komisiją pasiūlyti ES nacionalinių benamystės strategijų sistemą; ragina valstybes nares skubiai imtis priemonių benamystės problemos prevencijai ir sprendimui, taip pat užkirsti kelią priverstiniam išskeldinimui;
32. pabrėžia, kad svarbu didinti iš naujojo „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) skiriamą finansavimą labiausiai skurstantiems asmenims, nes tai yra pagrindinis Europos solidarumą skatinantis veiksnys ir galimybė kovoti su sunkiausiu formų skurdu ES, pvz., maisto nepriteklumi ir vaikų skurdu;

Minimalių gyvenimo ir darbo sąlygų užtikrinimas

33. mano, kad siekiant užtikrinti deramas darbo ir įdarbinimo sąlygas skaitmeninės ekonomikos sektoriuje, taip prisidedant prie nelygybės mažinimo ir dirbančiųjų skurdo problemos sprendimo, būtina teisės aktų sistema, kuria būtų reglamentuojamos nuotolinio darbo sąlygos visoje ES;
34. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl ES minimalių pajamų sistemos;
35. ragina Komisiją ir valstybes nares investuoti į aktyvią darbo rinkos politiką, kad Europos darbuotojai ir ekonomika taptų atsparesni, o darbuotojai įgytų vertingų įgūdžių;
36. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl ES direktyvos, kuria būtų užtikrinta, kad darbuotojams ES būtų mokamas tinkamas minimalusis darbo užmokestis, iš kurio galima oriai pragyventi;
37. pabrėžia, kad direktyvoje turėtų būti numatyti aiškūs saugikliai toms valstybėms, kuriose darbo užmokestis paprastai nustatomas per kolektyvines derybas su socialiniais partneriais;
38. primena Komisijos 2019–2024 m. kadencijos politinėse gairėse⁽⁷³⁾ pasiūlytas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, kad darbuotojai Sąjungoje gautų deramą minimalųjį darbo užmokestį, sudarantį galimybes oriai gyventi šalyje, kurioje jie dirba;
39. primena, kad laikantis nemažinimo principo ir palankesnių nuostatų direktyvose dėl darbo teisių nustatyti minimalieji standartai, ir kad pavienės valstybės narės gali nustatyti aukštesnio lygio apsaugą ir standartus;
40. mano, kad šia direktyva turėtų būti užtikrinama (sudarant kolektyvines sutartis arba nustatant minimalųjį darbo užmokestį), kad nė vienas darbuotojas ar jo šeimos narys nesusidurtų su skurdo rizika ir kad visi galėtų pragyventi iš atlyginimo bei dalyvauti visuomenės gyvenime;
41. pabrėžia, kad galutinėje direktyvos redakcijoje turėtų būti užtikrinta, kad teisės aktais nustatytas minimalusis darbo užmokestis, jei taikomas, visada būtų didesnis už skurdo ribą;
42. ragina valstybes nares ir socialinius partnerius nustatyti minimalųjį darbo užmokestį, kartu laikantis nacionalinės praktikos ir atsižvelgiant į jos poveikį konkurencingumui, darbo vietų kūrimui ir dirbančiųjų skurdui;
43. pabrėžia, kad reikia imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad darbdaviai neatskaitytų išlaidų, kurios būtinos darbui atlikti, iš minimaliojo darbo užmokesčio, pavyzdžiui, išlaidų už būsto nuomą, drabužius, įrankius, asmenines apsaugos priemones ir kitą įrangą;

⁽⁷³⁾ „Daugiau siekianti Sąjunga. Mano Europos darbotvarkė“. 2019–2024 m. kadencijos Europos Komisijos politinės gairės.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

44. ragina Komisiją ir valstybes nares taikyti reguliavimo sistemą dėl minimaliųjų darbo sąlygų visiems darbuotojams, ypač darbuotojams, dirbantiems pagal mažų garantijų darbo sutartis (dažnai tai netipiniai ar nestandartiniai darbuotojai trumpų projektų ekonomikos sektoriuje), ir tobulinti šią sistemą šalinant teisės aktų spragas ir gerinant esamas direktyvas⁽⁷⁴⁾ arba, kai aktualu, priimant naujus teisės aktus;
45. ragina valstybes nares visiems darbuotojams užtikrinti socialinės apsaugos sistemą ir ragina Komisiją papildyti ir remti valstybių narių veiksmus socialinės apsaugos ir darbuotojų apsaugos srityse;
46. pabrėžia, kad darbo jėgos judumas yra labai svarbus siekiant kuo geriau išnaudoti europiečių gabumus ir užmojus, padidinti įmonių ir asmenų ekonominės veiklos rezultatus ir gerovę ir suteikti žmonėms kuo įvairesnių galimybių; ragina Komisiją ir valstybes nares pašalinti esamas judumo kliūtis Europos Sąjungoje;
47. ragina valstybes nares užtikrinti neįgaliesiems tinkamų sąlygų sudarymą darbo vietoje⁽⁷⁵⁾;
48. ragina Komisiją ir valstybes nares užkirsti kelią metodams, kuriais prisidedama prie dirbančiųjų skurdo, pvz., nedeklaruojant viršvalandžių, darbdaviams sudarant nepatikimą ar nenuspėjamą darbo grafiką, dirbant pagal nenustatytos apimties darbo sutartis, dalyvaujant nedeklaruojamoje ir šešėlinėje ekonomikoje; primena, kad darbuotojų sveikata ir sauga darbe yra darbdavių atsakomybė ir kad su darbu susijęs mokymas turi vykti darbo valandomis;
49. pažymi, kad Komisijos planuotas Europos aukščiausiojo lygio susitikimas, kuriame turėjo būti nagrinėjamos darbo platformose sąlygų gerinimo galimybės, kilus COVID-19 krizei buvo atidėtas; primygtinai ragina Komisiją kaip galima greičiau surengti šį susitikimą;
50. atkreipia dėmesį į darbo platformose pasekmes visuomenei, t. y. darbuotojus, kurie nesinaudoja darbo teisėmis ir socialine apsauga, taip pat kad nemokamos socialinio draudimo įmokos ir mokesčiai;
51. palankiai vertina Komisijos planą priimti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto⁽⁷⁶⁾ dėl platformų darbuotojų; ragina Komisiją užtikrinti, kad platformų ir darbuotojų darbo santykiai būtų pritaikyti prie skaitmeninės visuomenės ir ekonomikos realijų ir patikslinti, kad tiems darbuotojams taip pat būtų taikomi galiojantys darbo teisės aktai ir socialinės apsaugos nuostatos, būtų pagerintos jų darbo sąlygos, įgūdžiai ir lavinimas bei užtikrinamos nuspėjamos platformų darbuotojų darbo valandos;
52. pabrėžia, jog ES pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto turėtų būti užtikrinama, kad platformų darbuotojai galėtų steigti darbuotojų atstovybes ir burtis į profesines sąjungas ir atitinkamai sudaryti kolektyvines sutartis;
53. ragina valstybes nares skubiai perkelti į nacionalinę teisę ir visapusiškai įgyvendinti Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyvą⁽⁷⁷⁾;
54. ragina valstybes nares visiems užtikrinti galimybę naudotis įperkamos ir kokybiškomis vaikų priežiūros paslaugomis, kurios ypač svarbios vienišioms tėvams, neįgalius vaikus auginantiems tėvams ir daugiavaikėms šeimoms; primena, kad galimybė naudotis vaikų priežiūros paslaugomis yra ypač svarbi darbo ieškantiems ir nestabiliomis sąlygomis dirbantiems asmenims, neatsižvelgiant į tai, kokia jų darbo sutartis, taip pat labai svarbi galimybė naudotis neįgaliųjų ar priklausomų giminių priežiūros įstaigų paslaugomis, kad tokie priežiūros pareigų turintys darbuotojai nepatektų į darbo be garantijų sąpaštus, nes dažnai toks darbas yra dirbančiųjų skurdo priežastis;
55. pabrėžia, kad geresnės galimybės dalytis vaiko priežiūros atostogomis galėtų daryti teigiamą poveikį moterų galimybėms įsidarbinti; ragina valstybes nares imtis priemonių, kad išmokų už vaiko priežiūros atostogas gavėjai būtų apsaugoti nuo rizikos atsidurti žemiau skurdo ribos;

(74) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1152 dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų Europos Sąjungoje (OL L 186, 2019 7 11, p. 105).

(75) Tinkamų sąlygų sudarymas yra privalomas pagal ES Užimtumo lygybės direktyvą (OL L 303, 2000 12 2, p. 16) ir JT NTK 5 straipsnį.

(76) Komisijos 2021 m. darbo programos priedai (COM(2020)0690), skirsnyje „Prie skaitmeninio amžiaus prisitaikusi Europa“ nustatytas politikos tikslas Nr. 9.

(77) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrėtojų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES (OL L 188, 2019 7 12, p. 79).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

56. pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad būtų laikomasi lygybės nuostatų, kovojama su visų formų diskriminacija, ypač darbo užmokesčio ir darbo sąlygų srityje, sudaromos vienodos galimybės ir šalinamos teisės aktų spragos, darančios poveikį nepalankioje padėtyje esančioms grupėms; be to, ragina panaikinti kliūtis, kad būtų galima įgyvendinti horizontaliąją kovos su diskriminacija direktyvą;
57. ragina Komisiją propaguoti vienodą vyrų ir moterų dalyvavimą ir galimybes darbo rinkoje ir numatyti iniciatyvų, kuriomis būtų skatinamos moterų galimybės gauti finansavimą, moterų verslumas ir moterų finansinė nepriklausomybė;
58. pabrėžia, kad kovojant su dirbančių moterų skurdu būtina spręsti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo ir su tuo susijusio pensijų skirtumo klausimą; pažymi, kad svarbu teikti tinkamą finansinę paramą vaikų priežiūrai motinystės ir vaiko priežiūros atostogų metu;
59. prašo valstybių narių apsvarstyti galimybę pensijų sistemose atsižvelgti į vaiko auginimo pareigas, kai moterys tokiais laikotarpiais negali dirbti ir mokėti tinkamų įmokų;
60. pabrėžia, kad darbo užmokesčio skaidrumo priemonėmis turėtų būti siekiama užtikrinti vienodą darbo užmokestį ir turėtų būti sudarytos sąlygos socialiniams partneriams sudaryti kolektyvines sutartis šiam tikslui pasiekti;
61. ragina Komisiją parengti Neįgalumo strategiją laikotarpiui po 2020 m., kad būtų užtikrinta visapusiška neįgalųjų įtrauktis į darbo rinką; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad neįgaliesiems būtų suteikti igūdžiai, būtini norint įsidarbinti atviroje darbo rinkoje, ir kad jiems būtų taikoma darbo teisė, socialinė apsauga ir minimalusis darbo užmokestis;
62. ragina valstybes nares neatimti iš neįgalųjų teisės į neįgalumo išmokas, padengiančias su negalia susijusias papildomas išlaidas, jiems įžengiant į darbo rinką arba kai viršijama tam tikra pajamų riba, nes tokia praktika prisideda prie dirbančiųjų skurdo; ragina valstybes nares stengtis padėti neįgaliesiems įveikti kliūtis;
63. ragina valstybes nares užtikrinti, kad neįgalieji galėtų naudotis savo darbo ir profesinių sąjungų teisėmis tokiomis pačiomis sąlygomis, kaip ir kiti asmenys;
64. pakartoja savo raginimą⁽⁷⁸⁾ Komisijai nedelsiant pateikti privalomas darbo užmokesčio skaidrumo priemones laikantis savo įsipareigojimo, prisiimto 2020–2025 m. lyčių lygybės strategijoje⁽⁷⁹⁾; mano, kad įgyvendinant tokias priemones turėtų būti visapusiškai gerbiamas nacionalinių socialinių partnerių autonomiškumas;
65. primygtinai ragina užtikrinti, kad darbo užmokesčio skaidrumą įgyvendintų tiek viešojo, tiek privačiojo sektoriaus darbdaviai, deramai atsižvelgiant į MVĮ ypatumus, kartu užkertant kelią bet kokiai praktikai, kuri trukdo įgyvendinti vienodo užmokesčio už vienodą darbą principą;
66. ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti dirbančiųjų skurdo, kurį patiria jaunuoliai, problemą; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis priemonių siekiant kovoti su fiktyviu savarankišku darbu ir jaunų darbuotojų išnaudojimu dėl mažo darbo užmokesčio ir neaiškių ar nesąžiningų darbo sąlygų, nes tai gali lemti dirbančiųjų skurdą; patvirtina, kad reikia skubiai peržiūrėti ir sustiprinti Europos stažuotių kokybės sistemą, kad į kokybės kriterijus būtų įtrauktas stažuotių ir praktikos apmokėjimo principas, taip pat kad būtų užtikrintos tinkamos galimybės naudotis socialinės apsaugos sistemomis; dar kartą patvirtina, kad jaunimo užimtumas neturėtų būti laikomas pigiu darbu ir kad jaunimui turėtų būti užtikrintos tinkamos darbo sąlygos, darbo užmokestis ir įprastos darbo sutartys, atsižvelgiant į jų patirtį ir kvalifikaciją;
67. yra susirūpinęs dėl to, kad dėl COVID-19 krizės gali padaugėti nestandartinio ir mažų garantijų darbo; pabrėžia, kad teisės aktais nustatytas minimalusis darbo užmokestis turėtų būti taikomas visiems darbuotojams, įskaitant šiuo metu neįtraukiamas darbuotojų kategorijas, pvz., nestandartinių užimtumo formų darbuotojus;
68. ragina Komisiją ir valstybes nares rinkti išsamesnius statistinius duomenis apie mažų garantijų darbo ir kai kurių netipinio užimtumo formų daugėjimą darbo rinkose ir imtis atsakomųjų priemonių pritaikant ir modernizuojant galiojančius darbo teisės aktus;

⁽⁷⁸⁾ 2020 m. sausio 30 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo (Priimti tekstai, P9_TA(2020)0025).

⁽⁷⁹⁾ Vadovaujantis strategija, Komisija iki 2020 m. pabaigos turėtų pateikti privalomas darbo užmokesčio skaidrumo priemones.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

69. palankiai vertina valstybių narių iniciatyvas, kuriomis siekiama sumažinti mažų garantijų darbą ir panaikinti nesąžiningą praktiką, taikomą siekiant sumažinti darbo užmokestį ir išvengti socialinio draudimo įmokų⁽⁸⁰⁾, ir ragina Komisiją pateikti pasiūlymų, neviršijant savo kompetencijos, kaip apibrėžta Sutartyse;
70. primena valstybėms narėms, kad valstybinės užimtumo tarnybos turėtų ir toliau teikti kuo daugiau kokybiško užimtumo galimybių;
71. primygtinai ragina valstybes nares palaipsniui atsisakyti nenustatytos apimties darbo sutarčių; ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti nesavanoriško darbo ne visą darbo laiką problemą ir dėti daug pastangų siekiant skatinti neterminuotą darbą ir apriboti nuolat pratęsimų terminuotų sutarčių praktiką;
72. yra tvirtai įsitikinęs, jog darbdaviai yra visiškai atsakingi už tai, kad darbuotojams būtų suteikta įranga, drabužiai ir draudimas, reikalingi jų darbui atlikti, kad patys darbuotojai nepatirtų jokių išlaidų; pabrėžia, kad darbdaviai privalo padengti visas išlaidas arba surengti mokymus, kurių darbuotojams reikia, kad jie galėtų atlikti savo užduotis;
73. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti tinkamą ES teisės aktų dėl darbo jėgos judumo ir socialinės apsaugos koordinavimo vykdymą ir visų pirma užtikrinti, kad darbuotojai būtų informuojami apie savo teises, pareigas ir procedūrinę garantijas jiems suprantama kalba prieš pasirašant sutartis⁽⁸¹⁾; ragina Europos darbo instituciją (EDI) ir valstybes nares stebėti, kaip laikomasi galiojančių darbo ir socialinės teisės aktų; ragina valstybes nares įsteigti darbo inspekcijas ir įtraukti EDI tiriant tarpvalstybines bylas;
74. pabrėžia, jog valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinės darbo inspekcijos vykdytų veiksmingą ir tinkamą kontrolę ir patikrinimus, nustatant tinkamus skundų teikimo mechanizmus, gerbiant visų darbuotojų, ypač dirbančių mažų garantijų darbą ir tam tikrų formų netipinį darbą, teises ir užtikrinant pakankamą jų finansavimą;
75. ragina valstybes nares užtikrinti persvarstytos Darbuotojų komandiravimo direktyvos vykdymą, siekiant užtikrinti tikrą šios kategorijos darbuotojų apsaugą;
76. pabrėžia, kad stebėseną ir kontrolę ypač svarbios Sąjungoje dirbančių trečiųjų šalių piliečių atveju, siekiant užtikrinti jų apsaugą ir išvengti piktnaudžiavimo; ragina valstybes nares tęsti intensyvią bendradarbiavimą su EDI šiuo klausimu;
77. ragina suteikti EDI realius tikrinimo įgaliojimus, siekiant veiksmingai kovoti su neteisėta praktika ir darbuotojų išnaudojimu bei piktnaudžiavimu jų atžvilgiu;
78. palankiai vertina 2020 m. liepos 16 d. Komisijos gaires dėl sezoninių darbuotojų apsaugos ir 2020 m. spalio 9 d. Tarybos išvadas dėl sezoninių darbuotojų;
79. atkreipia dėmesį į didelį Peticijų komiteto gautų peticijų, kuriose jis išpėjamas apie piktnaudžiavimą terminuotomis darbo sutartimis tiek viešajame⁽⁸²⁾, tiek ir privačiajame⁽⁸³⁾ sektoriuose, skaičių ir šiuo atžvilgiu pažymi, kad mažų garantijų darbas – tai dažniausiai minima streso darbe priežastis; ragina Komisiją išnagrinėti šias peticijas ir pateikti geresnį atsakymą, atsižvelgiant į jos ir valstybių narių kompetenciją, siekiant veiksmingai kovoti su dirbančiųjų skurdu, socialine atskirtimi ir mažų garantijų darbu;
80. mano, kad prostitucija yra sunki smurto ir išnaudojimo forma, nuo kurios dažniausiai kenčia moterys ir vaikai; ragina valstybes nares imtis konkrečių priemonių siekiant kovoti su ekonominėmis, socialinėmis ir kultūrinėmis prostitucijos priežastimis ir imtis paramos priemonių, skirtų prostitucija užsiimantiems asmenims, kad jie galėtų vėl integruotis į visuomenę ir profesinę veiklą;
81. laikosi nuomonės, kad daugiau dėmesio turėtų būti skiriama vertybėms ir politikos kryptims, kuriomis skatinamas darbas ir jo sąsaja su žmonių gyvenimo kokybės gerinimu, ir kad tokios vertybės ir politikos kryptys turėtų prasmingai prisidėti gerinant jų socialinę ir fizinę aplinką;

⁽⁸⁰⁾ Pavyzdžiui, patronuojamųjų įmonių (arba priedangos įmonių) ir (arba) laikinojo įdarbinimo įmonių steigimas valstybėse narėse, mokant mažesnę darbo užmokestį vien dėl to, kad naudojamosi komandiruoju darbuotojų paslaugomis, o ne samdomi vietiniai darbuotojai.

⁽⁸¹⁾ Kaip nustatyta 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/1152 dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų Europos Sąjungoje (OL L 186, 2019 7 11, p. 105).

⁽⁸²⁾ Peticijos Nr. 0240/18, Nr. 0328/18, Nr. 0365/18, Nr. 0374/18, Nr. 0396/18, Nr. 0419/18, Nr. 0829/2018, Nr. 0897/2018, Nr. 1161/2018, Nr. 0290/19, Nr. 0310/2019, Nr. 0335/2019, Nr. 0579/19, Nr. 0624/19, Nr. 0652/19, Nr. 0683/2019, Nr. 0737/2019, Nr. 1017/19, Nr. 1045/2019, Nr. 1241/2019, Nr. 1318/2019 ir Nr. 0036/2020.

⁽⁸³⁾ Peticijos Nr. 1378/2013, Nr. 0019/2016, Nr. 0020/2016, Nr. 0021/2016, Nr. 0099/2017, Nr. 1162/2017, Nr. 0110/2018 ir Nr. 0335/2019.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

82. palankiai vertina Judumo dokumentų rinkinio patvirtinimą; mano, kad Judumo dokumentų rinkinys yra tvirta kovos su socialiniu dempingu ir dirbančiųjų skurdu transporto sektoriuje priemonė; ragina skubiai ir visapusiškai įgyvendinti Reglamentą (ES) 2020/1054⁽⁸⁴⁾ dėl vairavimo trukmės, poilsio laikotarpių ir tachografų, nes tai būtų naudinga sunkvežimių vairuotojams visoje Europoje; pabrėžia, kad reikia imtis panašių iniciatyvų siekiant kovoti su socialiniu dempingu ir dirbančiųjų skurdu kituose pramonės sektoriuose, kuriuose yra išplitęs socialinis dempingas ir prastos darbo sąlygos, pvz., oro transporto ir laivybos sektoriuose;

83. mano, kad stažuotes įmonės turėtų vertinti kaip investiciją, o ne kaip nemokamą darbą; primena, kad jauni žmonės stažuotės laikotarpiu dažnai neturi jokio kito pajamų šaltinio; mano, kad stažuotojų indėlis yra vertingas ir svarbus ir kad jie nusipelno gauti už tai atlygį; ragina Komisiją ir valstybes nares nebetaikyti nemokamų stažuotčių praktikos ir užtikrinti kokybiškas stažuotes mokant deramą darbo užmokestį;

84. mano, kad jauniems suaugusiems darbuotojams turėtų būti mokama atsižvelgiant į jų patirtį ir jie neturėtų būti diskriminuojami mokant jiems gerokai mažesnę darbo užmokestį tik dėl amžiaus; todėl ragina valstybes nares atsisakyti praktikos jauniems suaugusiems darbuotojams mokėti teisės aktais nustatytą mažesnę negu minimalųjį darbo užmokestį;

Kolektyvinės darbo sutartys

85. pažymi, kad socialinių partnerių autonomija yra vertinga priemonė, ir pabrėžia, kad būtina ją užtikrinti kiekvienoje valstybėje narėje ir ES lygmeniu stebėti, kaip to laikomasi; atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymą⁽⁸⁵⁾ saugoti ir stiprinti nacionalines ir ypač sektorines kolektyvinių darbo sutarčių sistemas;

86. ragina Komisiją skatinti naudoti ESF+ socialinių partnerių gebėjimų stiprinimui turint tikslą stiprinti kolektyvines derybas Europoje; ragina valstybes nares įsteigti institucijas ir mechanizmus, kurių reikia kolektyvinėms deryboms remti, ypatingą dėmesį skiriant sektorių kolektyvinėms deryboms; ragina valstybes nares konsultuotis su socialiniais partneriais ir užtikrinti jų dalyvavimą priimant atitinkamus teisės aktus;

87. teigiamai vertina Komisijos pasiūlymą, kad valstybės narės numatytų priemones, sudarančias sąlygas kolektyvinėms deryboms, jeigu pagal kolektyvines darbo sutartis dirba mažiau nei 70 proc.⁽⁸⁶⁾ darbuotojų; pabrėžia, kad norint pradėti tokius veiksmus į sprendimų priėmimo procesą turi būti įtraukti socialiniai partneriai; mano, kad visi veiksmai, kurių imamasi šioje srityje, neturi pakenkti socialinių partnerių autonomijai;

88. ragina Komisiją stebėti, o valstybes nares užtikrinti, kad būtų gerbiama visų darbuotojų teisė burtis į profesines sąjungas, derėtis dėl kolektyvinių darbo sutarčių ir jas sudaryti, ir nedelsiant imtis veiksmų, jei šios teisės pažeidžiamos;

89. ragina valstybes nares užtikrinti, kad profesinės sąjungos turėtų galimybę patekti į darbo vietą, įskaitant kai dirbama nuotoliniu būdu, jungimosi į organizacijas tikslu, siekiant dalytis informacija ir konsultuoti;

90. primygtinai ragina Komisiją patobulinti Viešųjų pirkimų direktyvas⁽⁸⁷⁾ siekiant neleisti įmonėms konkuruoti mažinant darbo užmokestį, kad pirkimus galėtų laimėti tik tie subjektai, kurie nepažeidinėja galiojančių kolektyvinių darbo sutarčių; ragina valstybes nares užtikrinti, kad šios nuostatos būtų įgyvendintos ir kad jų būtų laikomasi, taip pat tikrinti, kaip jų laikomasi;

91. pripažįsta, kad dėl skaitmeninimo ir globalizacijos labai padaugėjo savarankiško darbo ir netipinių darbo formų; palankiai vertina Komisijos išipareigojimą įvertinti, ar būtina ES lygmeniu patvirtinti priemones, leidžiančias pavieniams savarankiškai dirbantiems asmenims jungtis į grupes ir sudaryti kolektyvines darbo sutartis, taip pat jos išipareigojimą prirėikus pasiūlyti reglamentavimo pakeitimų ir šiuo klausimu neseniai surengtas viešas konsultacijas; laukia, kol bus

⁽⁸⁴⁾ 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/1054, kuriuo iš dalies keičiami Reglamente (EB) Nr. 561/2006 nustatyti būtiniausi reikalavimai dėl maksimalios kasdienio bei kassavaitinio vairavimo trukmės, minimalių pertraukų ir kasdienio bei kassavaitinio poilsio laikotarpių ir Reglamente (ES) Nr. 165/2014 nustatyti reikalavimai dėl vietos nustatymo tachografais (OL L 249, 2020 7 31, p. 1).

⁽⁸⁵⁾ Pasiūlymas dėl 2020 m. spalio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje (COM(2020)0682).

⁽⁸⁶⁾ Pasiūlymas dėl 2020 m. spalio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje (COM(2020)0682).

⁽⁸⁷⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1). 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų (OL L 94, 2014 3 28, p. 65). 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

paskelbtas poveikio vertinimas dėl pradinių galimybių būsimai veiklai; pabrėžia, kad dėl to neturi būti vilkinama jokia kita Komisijos iniciatyva, kuria siekiama kovoti su fiktyviu savarankišku darbu ir užtikrinti nestandartinių užimtumo formų darbuotojų teises;

92. mano, kad kiekvienas darbuotojas turi turėti galimybę išsamiai susipažinti su savo darbdaviu ir savo darbo užmokesčio ir darbo teisėmis, remiantis sektoriaus kolektyvinėmis sutartimis arba nacionalinės teisės aktais; mano, kad ši informacija turėtų būti prieinama darbo inspekcijoms; mano, kad tai galėtų būti daroma įvedus specialią pasienio darbuotojo tapatybės kortelę – ši praktika pasirodė esanti veiksminga kai kuriose valstybėse narėse; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją nedelsiant įvesti skaitmeninį Europos socialinio draudimo numerį; mano, kad Europos socialinio draudimo numeris gali būti labai naudingas kaip kontrolės mechanizmas tiek asmenims, tiek atitinkamoms institucijoms, siekiant užtikrinti, kad socialinės išmokos būtų mokamos laikantis taisyklių, ir kovoti su sukčiavimu socialinėje srityje;

COVID-19 pandemijos poveikis socialinei sričiai

93. ragina Komisiją imtis ES lygmens atsakomųjų veiksmų ir per krizę bei po jos teikti paramą moterų vadovaujamosioms MVĮ;

94. atkreipia dėmesį į tai, kad COVID-19 krizė padarė didžiulį poveikį darbuotojams ir nepalankioje padėtyje esantiems žmonėms; pabrėžia, kad politinis atsakas į pandemiją turi būti orientuotas į žmogų ir paremtas visuotiniu solidarumu; primygtinai pabrėžia, kad pirmiausia būtina imtis priemonių kovoti su skurdu ir dirbančiųjų skurdu, ir tomis priemonėmis turėtų būti siekiama greito, teisingo ir ekologiško ekonomikos atsigavimo; ragina valstybes nares užtikrinti tinkamą visų pažeidžiamų darbuotojų apsaugą pandemijos metu ir bendradarbiauti su socialiniais partneriais ieškant veiksmingų, praktinių ir teisingų pandemijos keliamų problemų sprendimų; atsižvelgdamas į tai primena, kad didelė papildomų išteklių dalis pagal programą „REACT-EU“ turėtų būti panaudota Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (EPLSAF) lėšoms didinti, siekiant padėti labiausiai skurstantiems asmenims; taip pat pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad daugiametėje finansinėje programoje būtų skirta pakankamai išteklių ESF+;

95. ragina Komisiją ypatingą dėmesį skirti ekonominiam poveikiui, kurį daro sutrumpinto darbo laiko tvarkos taikymas, taip pat žmonėms, kurie buvo visiškai arba laikinai atleisti iš darbo, ir socialiniam poveikiui, kurį jaučia skurdžiai gyvenantys žmonės; atsižvelgdamas į tai primena, kad sutrumpinto darbo laiko tvarka nėra vienoda visose valstybėse narėse ir kad išmokos labai skiriasi, o mažas išmokas gaunantiems darbuotojams ypač gresia dirbančiųjų skurdas; tuo tikslu ragina Komisiją ir valstybes nares apsaugoti darbuotojus, kad jie galėtų išlaikyti savo darbą, be kita ko, teikiant finansinę paramą, pvz., taikant sutrumpinto darbo laiko tvarką, ir paramą asmenims, dirbantiems mažų garantijų ir tam tikrų formų netipinį darbą, ir apsvarstyti galimybę teikti finansinę paramą tam tikrų rūšių pavieniams savarankiškai dirbantiems asmenims, kurie dėl krizės prarado savo finansinį pagrindą; be to, ragina valstybes nares apsaugoti skurdžiai gyvenančius žmones;

96. ragina valstybes nares pateikti minimalius savo atitinkamų nacionalinių nedarbo draudimo sistemų standartus ir minimalių socialinių garantijų sistemas, reglamentuojamas teisės aktų, kad būtų pagerinta Europos darbuotojų ir gyventojų socialinė apsauga;

97. ragina imtis priemonių, kad dėl COVID-19 vėl nedidėtų nesavanoiško darbo ne visą darbo laiką atvejų skaičius;

98. primena apie krizės metu pasirodžiusius nerimą keliančius pranešimus dėl tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų teisių pažeidimų, susijusių su jų darbo ir gyvenimo sąlygomis; ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti piktnaudžiavimo praktikos problemą ir apsaugoti sezoninių bei tarpvalstybinių darbuotojų, įdarbintų subrangos ir tiekimo grandinėje, teises; atsižvelgdamas į tai, ragina valstybes nares užtikrinti tinkamą ir įperkamą būstą darbuotojams, neišskaičiuojant išlaidų už būstą iš darbuotojų atlyginimo;

99. pabrėžia, kad COVID-19 krizė parodė, koks svarbus yra užimtumas kalbant apie profesijas, kurios pripažintos sisteminės svarbos mūsų ekonomikai ir visuomenei; primena, kad daugelis šių pirminės grandies specialistų kai kuriose valstybėse narėse dirba mažai apmokamą darbą, dažnai yra nepakankamai vertinami ir nepakankamai apmokami ir dažnai turi susitaikyti su nesaugiomis darbo sąlygomis, iš dalies dėl nepakankamos sveikatos ir socialinės apsaugos; pabrėžia, kad šias profesijas daugiausia renkasi moterys; atkreipia dėmesį į tai, kad reikalinga aukštynkryptė priežiūros paslaugų konvergencija;

100. pabrėžia, kad siekdamas įveikti didelius sukretimus valstybės narės turėtų patvirtinti ilgalaikes strategijas, kad būtų išsaugotos darbo vietos ir darbuotojų kvalifikacija bei sumažintas spaudimas nacionaliniams viešiesiems finansams;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

101. ragina Komisiją priimti ES priežiūros strategiją, kuria būtų sprendžiamas socialinio poveikio priežiūros pareigų turintiems asmenims, tarp kurių yra neproporcingai daug moterų, klausimas; pabrėžia, kad šiai strategijai įgyvendinti reikėtų didelių investicijų į priežiūros ekonomiką, taip pat reikėtų stiprinti politiką, kuria siekiama suderinti darbą ir priežiūros pareigas per visą asmens gyvenimą ir užpildyti darbo jėgos trūkumą, visų pirma rengiant mokymus, pripažįstant igūdžius ir gerinant darbo sąlygas šiuose sektoriuose;

102. laukia būsimo Komisijos pasiūlymo dėl ilgalaikio Europos nedarbo draudimo išmokų perdraudimo sistemos, atsižvelgiant į tai, kad atleidimų iš darbo skaičius greičiausiai didės; ragina užtikrinti, kad šis pasiūlymas būtų taikomas ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) šalyse, sudarant galimybę prisijungti ir ne EPS šalims;

103. ragina Komisiją ir valstybes nares sušvelninti labiausiai juntamas COVID-19 krizės pasekmes, taikant tikslines ES ir nacionalines paramos priemones ir skiriant pakankamą finansavimą; šiomis aplinkybėmis palankiai vertina tai, kad įdiegta laikinoji priemonė nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE), ir ragina valstybes nares ją greitai įgyvendinti; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad finansinė parama nebūtų teikiama Tarybos išvadų dėl persvarstyto nebendradarbiaujančių jurisdikcijų mokesčių tikslais ES sąrašo I priede išvardytose šalyse neregistruotoms įmonėms; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad naudos gavėjai laikytųsi Sutartyse įtvirtintų pagrindinių vertybių ir kad įmonės, gaunančios viešąją finansinę paramą, apsaugotų darbuotojus, užtikrintų deramas darbo sąlygas, gerbtų profesines sąjungas ir taikomas kolektyvines sutartis, mokėtų savo mokesčių dalį ir nevykdytų akcijų atpirkimo arba nemokėtų premijų vadovybei ar dividendų akcininkams;

104. ragina valstybes nares investuoti į plačiajuosčio interneto prieigos didinimą, nuotolinį mokymą ir švietimą kaimo vietovėse, kur kyla gyventojų skaičiaus mažėjimo rizika ir yra iš kartos į kartą perduodamas skurdas;

105. siūlo imtis iniciatyvių priemonių siekiant išvengti galimo didelio nedarbo, pasitelkiant ES ir nacionalinę politiką bei nacionalines užimtumo skatinimo programas, ir skatinti žaliąją, skaitmeninę, socialinę, tvarią ir teisingą pertvarką, kurią vykdant niekas nepaliekamas nuošalyje, investuojant į naujai kuriamas, tvarias ir prieinamas kokybiškas darbo vietas, perkvalifikavimo programas, perspektyvią infrastruktūrą, inovacijas ir skaitmeninius pokyčius; mano, kad ypatingą dėmesį reikėtų skirti jaunimo užimtumo skatinimui;

106. ragina Komisiją ir valstybes nares šalinti krizės padarinius ir palengvinti perėjimą, atsižvelgiant į regioninius ypatumus, ir taip užtikrinti greitą turimų lėšų paskirstymą, pvz., rengiant mokymus į ateitį orientuotų profesijų srityje, keliant kvalifikaciją ir perkvalifikuojant, ir tuo tikslu išplečiant ESF+ finansavimą;

107. ragina Komisiją ir valstybes nares visų pirma stebėti sektorius, kuriems būdingas didelis darbo vietų nesaugumas, siekiant užkirsti kelią darbuotojų išnaudojimui, pvz., tų, kurie laikinai įdarbinti žemės ūkio sektoriuje – jame sezoniniai darbuotojai dirba tokiomis žeminančiomis sąlygomis, kuriomis kai kuriais atvejais pažeidžiamos ne tik darbuotojų teisės, bet ir pagrindinės teisės;

108. pabrėžia, kad mažas pajamas gaunantys darbuotojai susiduria su didesne rizika užsikrėsti COVID-19, nes jie dirba sektoriuose, kuriuose yra daug daugiau žmonių kontaktų, pvz., priežiūros ir transporto sektoriuose, arba dirba naudodamiesi interneto platformomis, neturėdami nuotolinio darbo galimybių; griežtai kritikuoja ilgą įgyvendinimo laikotarpį klasifikuojant COVID-19 pagal Biologinių veiksmų direktyvą⁽⁸⁸⁾; ragina skubiai persvarstyti Biologinių veiksmų direktyvą, siekiant pritaikyti ją prie pasaulinės pandemijos ir kitų išimtinų aplinkybių, kad darbuotojai būtų kaip įmanoma greičiau visapusiškai apsaugoti nuo poveikio rizikos veiksmų;

109. pabrėžia, kad mažas pajamas gaunantys darbuotojai dažnai dirba sektoriuose, kuriuose esama didelės fizinės būklės pablogėjimo rizikos, o tai gali turėti ilgalaikį poveikį jų fizinei ir psichinei gerovei bei gebėjimui ateityje užsidirbti pajamų; mano, kad dabartiniuose sveikatos ir saugos teisės aktuose skiriama nepakankamai dėmesio profesinių traumų prevencijai; ragina Komisiją kuo greičiau pateikti pasiūlymą dėl naujos darbuotojų saugos ir sveikatos strateginės programos po 2020 m. ir, atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją įvardyti iškilusias problemas ir pasiūlyti priemones, kad mažas pajamas

⁽⁸⁸⁾ 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/54/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su biologinių veiksmų poveikiu darbe (OL L 262, 2000 10 17, p. 21).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

gaunančiuose sektoriuose dirbantys darbuotojai galėtų jas spręsti; pabrėžia, kad šioje strategijoje daug dėmesio turi būti skiriama platformų darbuotojams ir nestandartinį darbą dirbantiems darbuotojams; ragina Komisiją iš dalies pakeisti Direktyvą 2004/37/EB⁽⁸⁹⁾, pakeičiant ir išplečiant tam tikrų vėžių ar mutacijas sukeliančių medžiagų profesinės ekspozicijos ribines vertes;

110. pabrėžia, kad mažas pajamas gaunantys darbuotojai dažnai patiria stresą darbe; mano, kad Europos sveikatos ir saugos teisės aktuose su darbu susijusiam stresui turi būti skiriama daug dėmesio; ragina Komisiją ir valstybes nares, glaudžiai bendradarbiaujant su nacionaliniais socialiniais partneriais, pasiūlyti direktyvą dėl streso darbe, pateikiant įmonėms gaires, kaip šalinti streso darbe veiksnius, ir reikalaujant, kad visos įmonės turėtų streso darbe valdymo politiką;

111. mano, jog itin svarbu užtikrinti, kad įgyvendinant Europos ekonomikos gaivinimo planą būtų siekiama panaikinti skurdą ir socialinę bei ekonominę nelygybę ir kad jis būtų grindžiamas veiksmingu mechanizmu, apimančiu tikslus ir kriterijus, kurie leistų tiksliai įvertinti padarytą pažangą; pabrėžia, kad Europos Parlamentas turi visapusiškai dalyvauti atliekant ekonomikos gaivinimo plano *ex ante* ir *ex post* kontrolę ir kad visiems jo išrinktiems nariams turi būti suteiktas oficialus vaidmuo siekiant užtikrinti visiškai demokratinį ir skaidrų vertinimo ir įgyvendinimo procesą;

o

o o

112. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

⁽⁸⁹⁾ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe (OL L 158, 2004 4 30, p. 50).

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0045

COVID-19 poveikis jaunimui ir sportui

2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl COVID-19 poveikio jaunimui ir sportui (2020/2864(RSP))

(2021/C 465/08)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 ir 166 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 3 dalį ir į prie Sutarčių pridėtą Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 14 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. balandžio 17 d. rezoliuciją dėl suderintų ES veiksmų kovojant su COVID-19 pandemija ir jos padariniiais ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl intelekto sutrikimų turinčių asmenų ir jų šeimų teisių COVID-19 krizės metu ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją dėl Europos kultūros atsigavimo ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 8 d. rezoliuciją dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 22 d. rezoliuciją dėl Europos švietimo ateities atsižvelgiant į COVID-19 ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl COVID-19 poveikio jaunimui ir sportui (O-000074/2020 – B9-0005/2021),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 2 dalį,
 - atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
- A. kadangi, pasak Tarptautinės darbo organizacijos ⁽⁶⁾, dėl besitęsiančios COVID-19 pandemijos neproporcingai skaudžiai kenčia jaunimas, todėl tikėtina, kad jie patirs didelį neigiamą ir ilgalaikį ekonominį poveikį, taip pat poveikį sveikatai ir gerovei, įskaitant prarastas išsilavinimo ir savanoriškos veiklos bei mokymosi galimybes, itin svarbiame jų gyvenimo raidos etape;
- B. kadangi COVID-19 pandemijos poveikis ES jaunimo ir švietimo darbo su jaunimu ir savanoriškos veiklos su jaunimu programų veikimui, nacionalinėms švietimo sistemoms, užimtumui ir pajamoms bei piliečių laisvėms didina nelygybę, kaip matyti iš EBPO statistikos, pagal kurią tik apie pusę mokyklų mokinių gali naudotis didžiąja mokymo programos dalimi arba ja visa, nepaisant to, kad šalys teikia nuotolinio mokymosi sprendimus; kadangi tokia padėtis didina skaitmeninės atskirties padarinius ir trukdo vystyti būtinus skaitmeninius įgūdžius, o galimybė naudotis mokyklos mokymo programomis ne visada reiškia tai, kad sunkumų patiriantys mokiniai galės mokytis;
- C. kadangi jaunimas buvo solidarumo motyvuotos veiklos, kuria reaguojama į jų bendruomenių poreikius, atsiradusius dėl COVID-19 pandemijos, centre – pradėdant informavimo kampanijų inicijavimu iki baigiant darbu pirmosiose gretose, įgyvendinant Europos solidarumo korpuso ir kitas savanorių iniciatyvas;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0054.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0183.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0239.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0267.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0282.

⁽⁶⁾ Pasaulinė ataskaita „Jaunimas ir COVID-19. Poveikis darbo vietoms, švietimui, teisėms ir psichikos gerovei“ (angl. *Youth & COVID-19: Impacts on jobs, education, rights and mental well-being*), 2020 m. rugpjūčio 11 d.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

- D. kadangi neigiamas pandemijos poveikis yra toks didelis, kad jis dar labiau prisidėjo prie pilietinės erdvės mažėjimo valstybėse narėse visoje Europoje, daugeliui darbo su jaunimu ir sporto organizacijų gali tekti užsidaryti, o tai turėtų neigiamą poveikį sukurtoms Europos ir tarptautinio bendradarbiavimo struktūroms ir iš esmės apribotų piliečių dalyvavimą;
- E. kadangi dėl tiesioginių ir ilgalaikių veiksnių COVID-19 psichosocialiniai padariniai daro įtaką jaunimo psichikos sveikatai ir gebėjimui bendrauti; kadangi laisvalaikio veiklos stoka ir socialiniai apribojimai turi neproporcingą poveikį neigiamiems vaikams ir jaunimui;
- F. kadangi COVID-19 pandemija turėjo sukrečiantį poveikį sporto ir susijusiems sektoriams bei pramonės šakoms; kadangi ekonominis poveikis profesionaliam sportui buvo labai didelis, nes dėl to, kad buvo atšaukta daug renginių visais lygmenimis arba jie turėjo vykti be žiūrovų, sumažėjo pajamos;
- G. kadangi besitęsiančios pandemijos poveikis yra pražūtingas pusiau profesionaliam ir mėgėjiškam sportui bei rekreacinei veiklai, nes daugeliui sporto klubų kyla išlikimo grėsmė, nes pagal savo pobūdį yra ne pelno organizacijos, dažniausiai dirba savanoriškai, todėl veikia be jokių finansų atsargų;
- H. kadangi COVID-19 pandemijos apribojimai ir nepakankamos galimybės reguliariai sportuoti ir lankyti kontaktinio sporto treniruotes, kenkia sportininkų tobulėjimui ir raidai;
- I. kadangi sportas yra svarbus ekonomikos sektorius, kuriam tenka 2,12 proc. viso BVP ir 2,72 proc. viso užimtumo ES, o tai sudaro maždaug 5,67 mln. darbo vietų;
- J. kadangi sportas atlieka svarbias visuomenės funkcijas, kaip antai skatindamas socialinę įtrauktį, integraciją, sanglaudą ir tokias vertybes kaip abipusė pagarba ir supratimas, solidarumas, įvairovė ir lygybė, įskaitant lyčių lygybę; kadangi sportas ir su juo susijusi savanoriška veikla gali pagerinti fizinę ir psichikos sveikatą, ypač jaunimo įsidarbinamumą, taip pat prisidėti skatinant jaunimą nesmurtauti, įskaitant smurtą dėl lyties, neužsiimti nusikalstama veikla ir nevartoti narkotikų;

Jaunimas

1. yra susirūpinęs dėl to, kad dėl ypatingo jaunimo darbo rinkos jautrumo ekonomikos sąlygoms ir dėl ekonomikos krizių jaunimo užimtumas labiau nukentčia nuo dabartinės pandemijos padarinių, sustiprinančių neigiamas tendencijas sektoriuje, kuriame vyrauja nestabilūs, mažai apmokami, ne visą darbo laiką trunkantys darbai, užtikrinantys žemesnę teisinę apsaugą ir socialinės apsaugos standartus;
2. pabrėžia itin staigų dabartinės pandemijos poveikį nesimokančiam, nedirbančiam ir mokymuose nedalyvaujančiam (NEET) jaunimui ir atkreipia dėmesį į tai, kad būtina spręsti problemas, su kuriomis susiduria pažeidžiamų grupių jaunimas; pabrėžia, kad būtina atsižvelgti į didelius lyčių skirtumus, susijusius su NEET jaunimo dalimi;
3. pabrėžia, kad labiausiai nukentėjo imlūs darbai sektoriai, kuriems dažnai būdingas mažas atlyginimas, pavyzdžiui, didmeninės ir mažmeninės prekybos, apgyvendinimo, turizmo ir maisto paslaugų sritys, kuriose paprastai dirba žemos kvalifikacijos jauni darbuotojai ir dirbantys studentai; pažymi, kad nuo pandemijos pradžios jaunimo nedarbas ir skurdas nuolat didėjo; mano, kad tikėtina, jog trumpuoju laikotarpiu jaunimo nedarbas toliau didės ir ilguoju laikotarpiu jis gali išlikti didesnis nei prieš pandemiją;
4. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares imtis visų būtinų priemonių kovojant su pražūtingais padariniais jaunimo užimtumui, be kita ko, vykdant makroekonominę (fiskalinę ir pinigų) politiką, kuria valstybės išlaidos nukreipiamos į įdarbinimo subsidijų ar jaunimo garantijų teikimą, siekiant remti pagal poreikius pritaikytas darbo vietų išsaugojimo ir kūrimo schemas ir jaunimui pritaikytas kvalifikacijos kėlimo arba perkvalifikavimo programas, taip pat investicijas į ekonomikos sektorius, galinčius pritraukti jaunus darbo ieškančius asmenis ir pasiūlyti kokybiškas darbo vietas ir deramas darbo bei atlyginimo sąlygas;
5. primena savanoriškos veiklos vaidmenį ugdant jaunimo gyvenimo ir darbo įgūdžius; mano, kad finansiškai remiama savanoriška veikla gali padėti darbo neturinčiam jaunimui atlaikyti COVID-19 krizės nulemtą ekonominį sukrėtimą, kartu prisidedant prie visuomenės gyvenimo ir įgyjant vertingos patirties, kuri palengvina perėjimą prie ilgalaikio nuolatinio darbo; mano, kad Europos solidarumo korpusas gali padėti jauniems europiečiams išplėsti jų galimybes, neapsiribojant

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

vietos realijomis; atsižvelgdamas į tai, primygtinai ragina Komisiją užtikrinti aiškumą ir vienodas programos įgyvendinimo krizinėse situacijose gaires ir pašalinti dalyvavimo kliūtis, kurias, *inter alia*, sukelia finansavimo lankstumo trūkumas, finansavimo mažinimas, didesni vizų išdavimo savanoriams iš šalių partnerių apribojimai ir teisinis jaunimo savanorių statuso neužtikrinamas;

6. pabrėžia, kad meno, sporto, savanorystės ir socialinė veikla gyvybiškai svarbi skatinant jaunimo aktyvumą ir socialinę sanglaudą, nes tai priemonės, galinčios padaryti didžiulį poveikį vietos bendruomenėms ir padėti spręsti daugelį šiuolaikinių visuomenės problemų;

7. pabrėžia, kad 2020 m. liepos 21 d. sudarytu susitarimu Europos Vadovų Taryba turėjo būti ambicingesnė remdama jaunąsias kartas, t. y. Europos ateitį, visų pirma į ekonomikos atkūrimo planus įtraukdama didesnę paramą jaunimui, skirdama 10 proc. švietimui ir 20 proc. Europos skaitmeninei strategijai ir bendrosios skaitmeninės rinkos kūrimui; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad tiesiogiai į jaunimą orientuotos sektorių programos, pvz., „Erasmus+“, Europos solidarumo korpusas, Jaunimo garantijų iniciatyva ir vaiko garantijų sistema, arba tokios, kurios gali padėti pereiti prie teisingesnės, socialiai ir ekologiškai tvaresnės Europos, turi būti sutelktos taip, kad būtų išnaudotas visas jų potencialas, nes šiomis programomis gali nepavykti pasiekti plataus užmojo tikslų, o tai būtų didelis nusivylimas jaunimui ir ateities kartoms;

8. pabrėžia, kad dabartinė pandemija dar labiau padidino skaitmeninę atskirtį ES, todėl pabrėžia, kad būtina skubiai skatinti skaitmeninį raštingumą visiems ir raginti plačiai naudoti, pripažinti ir patvirtinti alternatyvas, įskaitant savaiminio ir neformaliojo mokymosi galimybes, tokias kaip nuotolinį ir skaitmeninį mokymąsi ir mokymą; ragina ypač daug dėmesio skirti besimokančiam jaunimui ir jį remti, nes toks jaunimas prarado pajamų techninio, dualinės švietimo sistemos ir profesinio mokymo srityse, taip pat kurti ir plačiai naudoti kokybiškas skaitmenines priemones, mokymo ir mokymosi medžiagą bei turinį, kad žmonės vengtų mesti mokslą ir būtų užtikrintas sklandus ir veiksmingas perėjimas iš švietimo sistemos į darbo rinką; taip pat pabrėžia, kad ir ypatingomis COVID-19 aplinkybėmis svarbu mokytis fiziniame aplinkoje užtikrinant, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje, ypač maži vaikai, pažeidžiamos grupės ir jaunimas iš sudėtingos socialinės ir ekonominės aplinkos, neturintys technologinių priemonių arba įgūdžių;

9. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares didinti investicijas į skaitmeninius sprendimus ir raštingumą, skirtą praktiniams įgūdžiams tobulinti, kompetencijoms ir kvalifikacijoms ugdyti, ir visiems suteikti galimybę ugdyti skaitmeninį raštingumą, taip pat skatinti kurti savarankiškas, daugiakalbes, įtraukias ir nemokamas internetines mokymosi priemones, siekiant įgyvendinti Skaitmeninio švietimo veiksmų planą (2021–2027 m.), kad būtų pagerintas bendras skaitmeninių įgūdžių ir gebėjimų lygis; pabrėžia, kad reikia ugdyti mokytojų, instruktorių, mokyklų direktorių, tėvų ir vadovų kompetencijas, siekiant pagerinti internetinio, nuotolinio ir mišraus mokymosi įgyvendinimą, ypatingą dėmesį skiriant įgūdžių ugdymo programoms;

10. yra susirūpinęs dėl to, kad COVID-19 krizė padidino jaunimo nerimą ir baimę, o tai gali turėti didelės įtakos jų gyvenimui ir perėjimui iš švietimo sistemos į darbo rinką; ragina plačiai naudotis pritaikytomis psichikos sveikatos paslaugomis, psichologine parama ir sporto veikla, kurios veikia kaip atskiros arba modulinės priemonės, taip pat ragina mokymo bei švietimo įstaigose teikti didesnę psichikos gerovės paramą, siekiant išvengti ilgalaikio psichologinio pandemijos poveikio; pabrėžia pandemijos poveikį jaunimui su negalia ir jaunimui, gyvenančiam kaimo ir atokiose vietovėse, ir ragina Komisiją bei valstybes nares ypač daug dėmesio skirti šios grupės poreikiams, pritaikant turimas paramos priemones ir paslaugas;

11. ragina įvairiose politikos srityse taikyti teisėmis grindžiamą požiūrį, kuris būtų grindžiamas nediskriminavimo ir lygybės principais, siekiant kovoti su įvairių formų diskriminacija, kurią jaunuoliai patyrė per COVID-19 krizę, ir primena Komisijai ir valstybėms narėms, kad būtina ypač remti ir apsaugoti pažeidžiamas grupes, tokias kaip jaunimas su negalia, jaunimas iš nepalankios aplinkos ir jaunimas, kuriam gresia smurtas šeimoje, jauni migrantai ir pabėgėliai bei LGBTIQ+ jaunimas; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti laisvą prieigą prie kokybiškos informacijos apie COVID-19 pandemiją, pritaikytą jaunimo poreikiams;

12. atkreipia dėmesį į tai, kad įvairiai sporto ir darbo su jaunimu veiklai visoje Europoje kyla grėsmė, dėl kurios mažėja pilietinė erdvė, ir primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares imtis priemonių siekiant išsaugoti struktūras ir užtikrinti pasiūlos įvairovę jaunimo ir sporto srityse; primena, kad vietos valdžios institucijos, pilietinės visuomenės organizacijos ir socialiniai partneriai turi aktyviai dalyvauti įgyvendinant sprendimus, skirtus jaunimui bei jaunimo ir sporto organizacijoms remti; pabrėžia organizuoto sporto ir jaunimo organizacijų socialinės sanglaudos svarbą;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

Sportas

13. yra labai susirūpinęs dėl galimos ilgalaikės žalos sporto sektoriui ne tik ekonominiu ir užimtumo požiūriais, bet ir visai visuomenei;

14. pabrėžia, kad sportas ir fiziniai pratimai yra ypač svarbūs pandemijos sukeltomis aplinkybėmis, nes stiprina fizinį ir psichikos atsparumą; palankiai vertina tai, kad, remiantis duomenimis, izoliavimas paskatino kai kuriuos žmones dažniau ir aktyviau užsiimti tam tikru sportu; kita vertus, yra susirūpinęs dėl fizinio aktyvumo stokos, pastebėtos tarp didelės dalies jaunimo izoliacijos metu, ir kad tai gali turėti pasekmių visuomenės sveikatai;

15. pabrėžia, kad reikia išsaugoti ir skatinti Europos sporto modelį, nes solidarumas, sąžiningumas ir vertybėmis grindžiamas požiūris bus kaip niekada svarbūs siekiant, kad būtų atgaivintas sporto sektorius ir išliktų mėgėjiškas sportas;

16. primena, kad sportas skatina tokias vertybes kaip tarpusavio pagarba ir supratimas, solidarumas, įvairovė, sąžiningumas, bendradarbiavimas ir pilietinis dalyvavimas ir jų moko, ir kad jis skatina sanglaudą ir migrantų bei pabėgėlių integraciją; pabrėžia, kad sportas neturi sienų ir vienija skirtingos socialinės, ekonominės ir etninės kilmės žmones; mano, kad būtent mėgėjiškas sportas atlieka esminį vaidmenį skatinant mažiau galimybių turinčių ar pažeidžiamoms grupėms priklausančių asmenų ir neigaliųjų socialinę įtrauktį; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją stiprinti įtrauktį per sportą ir ieškoti naujų būdų, kaip maksimaliai padidinti jo poveikį ir pasiekiamumą; ragina teikti didesnę paramą mažas pajamas gaunančioms šeimoms, kad jų vaikai galėtų dalyvauti sporto ir kitoje laisvalaikio veikloje;

17. pabrėžia, kad neigaliesiems kyla didelių finansinių ir organizacinių problemų, susijusių ir su mėgėjišku, ir su profesionaliu sportu, kurios dar labiau sustiprėjo per COVID-19 pandemiją, todėl primygtinai ragina Komisiją konkrečiai spręsti šią problemą būsimoje strategijoje dėl negalios;

18. pabrėžia, kad sunkias COVID-19 pandemijos pasekmes patiria visas sporto sektorius visais lygmenimis, ypač sporto organizacijos ir klubai, lygos, sporto klubai, kūno rengybos centrai, sportininkai, treneriai, sporto srities darbuotojai ir su sportu susijusios ekonominės veiklos vykdytojai, įskaitant sporto renginių organizatorius ir sporto žiniasklaidą; mano, kad kelias į atsigavimą bus sudėtingas, ir pabrėžia, kad reikia tikslinių pagalbos priemonių;

19. mano, kad bendrosios ekonomikos atkūrimo priemonės, kurias ES priėmė reaguodama į krizę, turi padėti trumpuoju laikotarpiu remti sporto sektorių, ir ragina valstybes nares užtikrinti, kad nacionaliniai paramos fondai, struktūriniai fondai ir nacionaliniai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai būtų naudingi sporto sektoriui, nepaisant jo specifinių savybių ir organizacinių struktūrų;

20. pabrėžia visoms sporto šakoms skirtų pagalbos paketų svarbą; pabrėžia, kad nors finansiškai labiausiai nukentėjo tos sporto šakos, kuriose varžybos vyksta stebint žiūrovams, jos neturėtų būti vienintelės, atitinkančios finansinės pagalbos reikalavimus, arba joms neturėtų būti teikiama pirmenybė;

21. mano, kad esamos finansinės paramos gali nepakakti, ir ragina Komisiją išnagrinėti visus įmanomus būdus teikti papildomą tikslią paramą tiek mėgėjų, tiek profesionalų sportui, siekiant padidinti viso sektoriaus gyvybingumą;

22. ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti sporto sektoriaus apskritai ir, visų pirma, mėgėjiško sporto atsigavimą ir atsparumą krizei, pasitelkiant turimas ES programas, kurių reikalavimus sektorius atitinka, įskaitant „Erasmus+“ programą ir Europos solidarumo korpusą, taip pat užtikrinti visapusiškas galimybes sporto sektoriui pasinaudoti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone ir Europos regioninės plėtros fondu, Sanglaudos politikos fondais, „Europos socialinio fondu +“ bei programa „ES – sveikatos labui“; pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu labai svarbu įtraukti sportą į atitinkamus reglamentus ir pašalinti visas kliūtis paraiškų teikimo procese nacionaliniu lygmeniu;

23. ragina Komisiją nuodugniai įvertinti COVID-19 pandemijos ekonominį ir socialinį poveikį sportui visose valstybėse narėse ir, remiantis šio vertinimo rezultatais, parengti Europos modelį, kaip įveikti problemas ir sušvelninti galimas pasekmes;

24. ragina valstybes nares struktūriškai ir sistemingai keistis gerą patirtimi kovojant su krizės padariniais sportui, taip pat sistemingai analizuoti duomenis ir informaciją apie dalyvavimą sporto veikloje ir COVID-19 poveikį; mano, kad naudinga išnagrinėti naujų sportavimo būdų kūrimą situacijose, kuriose reikia laikytis fizinio atstumo;

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

25. mano, kad norint įveikti problemas, iškilusias sporto sektoriuje dėl COVID-19 pandemijos, skubiai reikalingas platus tarpsektorinis bendradarbiavimas; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad turėtų būti toliau skatinamas bendradarbiavimas visais lygmenimis, įskaitant sporto veikėjus, su sportu susijusį verslo sektorių ir kitus susijusius suinteresuotuosius subjektus;
26. pažymi, kad krizės metu vis dažniau naudojami skaitmeniniai sprendimai, pavyzdžiui, sporto programėlės; mano, kad tolesnis sporto sektoriaus skaitmeninimas padidins jo atsparumą bet kokioms būsimoms krizinėms situacijoms; ragina sukurti skaitmenines priemones, leidžiančias finansuoti sportinę veiklą pandemijos metu;
27. ragina Komisiją rengiant specialų ES veiksmų planą suderinti visas priemones, kurių buvo imtasi siekiant kovoti su COVID-19 pandemijos padariniais sportui;
28. primygtinai ragina Tarybą būsimame ES darbo plane sporto srityje teikti pirmenybę priemonėms ir veiksams, kuriais siekiama padėti sektoriui kovoti su pandemijos padariniais trumpuoju ir ilguoju laikotarpiams;
29. mano, kad tol, kol pandemija ir toliau plis, būtina pradėti koordinuotą dialogą su Europos ir tarptautinėmis sporto federacijomis ir valstybėmis narėmis, kad būtų aptartos galimybės saugiai tęsti svarbiausius tarptautinius sporto renginius ir varžybas; primygtinai ragina valstybes nares ir Komisiją siekti suderinto požiūrio į lankymąsi stadionuose, kelionių apribojimus ir COVID-19 testavimą, kad būtų galima veiksmingai planuoti ir atsakingai organizuoti visos Europos sporto varžybas;
30. ragina imtis priemonių siekiant stiprinti dopingo prevenciją izoliavimo dėl COVID-19 metu ir po jo, siekiant skatinti sportininkų sveikatingumą ir sąžiningą žaidimą Europos sporte;
31. mano, kad skirtingos sporto šakos buvo paveiktos nevienodai ir kad tam tikrose sporto šakose mažesni klubai ir žemesnio lygmens varžybos, taip pat mėgėjiškas sportas ypač nukentėjo dėl ekonominės priklausomybės nuo nedidelių rėmėjų ar pačių sportininkų kvotų; pabrėžia, kad mėgėjiškas sportas sudaro pagrindą profesionalaus lygmens sportui, nes maži mėgėjų lygio sporto klubai reikšmingai prisideda prie jaunų sportininkų tobulėjimo ir dažniausiai dirba savanoriškai; pabrėžia, koks svarbus Europos sporto bendruomenės solidarumas skirtingose ir tose pačiose sporto šakose, ir ragina labiau remti nišinį ar mėgėjišką sportą dėl jų patiriamų ekonominių sunkumų tęsiant savo veiklą;
32. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl COVID-19 pandemijos nustatyti suvaržymai ir nepakankamos galimybės reguliariai treniruotis ir užsiimti sportu, kuriame reikalingas fizinis kontaktas, pakenkė sportininkų tobulėjimui ir raidai; mano, kad renginių organizatoriai, treneriai ir patys sportininkai turėtų būti informuoti apie galimas ilgalaikio intensyvių treniruočių nebuvimo pasekmes; ragina sporto institucijas ir organizacijas bendradarbiauti, kad būtų remiami projektai ir sumanymai, kurių pagrindinis tikslas – atkurti prarastus gebėjimus;
33. mano, kad arenos ir stadionai yra socialinės struktūros, sudarytos iš sporto ir kultūros ekosistemų, centras mūsų visuomenėje; pripažįsta, jog norint, kad renginių vietos vėl būtų atidarytos, būtina užtikrinti mūsų piliečių sveikatą ir gerovę bei ekonomikos atsigavimą tiek dabar, tiek ateityje;

o

o o

34. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0050

ES asociacijos susitarimas su Ukraina**2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES asociacijos susitarimo su Ukraina įgyvendinimo (2019/2202(INI))**

(2021/C 465/09)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 8 straipsnį ir V antraštinę dalį, ypač 21, 22, 36, 37 ir 49 straipsnius, ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) penktąją dalį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą, apimančią išsamų ir visapusišką laisvosios prekybos susitarimą (AS / IVLPS), kuris įsigaliojo 2017 m. rugsėjo 1 d., ir į susijusių asociacijos darbotvarkę,
- atsižvelgdamas į tai, kad, Europos Parlamentui ir Tarybai iš dalies pakeitus Tarybos reglamentą (EB) Nr. 539/2001, 2017 m. birželio 11 d. Ukrainos piliečiams pradėtas taikyti bevizis režimas,
- atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1806, nustatantį trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, sąrašus ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas dėl Ukrainos, visų pirma 2018 m. gruodžio 12 d. rezoliuciją dėl ES asociacijos susitarimo su Ukraina įgyvendinimo ⁽²⁾ ir 2016 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl asociacijos susitarimų bei išsamių ir visapusiškų laisvosios prekybos erdvių su Gruzija, Moldova ir Ukraina ⁽³⁾, taip pat savo 2020 m. birželio 19 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Rytų partnerystės, rengiantis 2020 m. birželio mėn. aukščiausiojo lygio susitikimui ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro (OHCHR) ataskaitas dėl Ukrainos, visų pirma į 2020 m. rugsėjo mėn. 30-ąją ataskaitą dėl žmogaus teisių padėties Ukrainoje,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 19 d. Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus ataskaitą „Žmogaus teisių padėtis Ukrainos Krymo Autonominėje Respublikoje ir Sevastopolio mieste“,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 12 d. Komisijos ir Europos išorės veiksmy tarnybos (EIVT) bendrą tarnybų darbinį dokumentą „Asociacijos įgyvendinimo ataskaita dėl Ukrainos“ (SWD(2019)0433),
- atsižvelgdamas į bendrą pareiškimą po 2020 m. spalio 6 d. surengto 22-ojo ES ir Ukrainos aukščiausiojo lygio susitikimo,
- atsižvelgdamas į EURONEST parlamentinės asamblėjos, Rytų partnerystės pilietinės visuomenės forumo ir kitų Ukrainos pilietinės visuomenės atstovų rekomendacijas ir veiklą,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 19 d. vykusiam ES ir Ukrainos parlamentinio asociacijos komiteto posėdyje priimtus galutinius pareiškimus ir rekomendacijas,
- atsižvelgdamas į savo rinkimų stebėjimo misijų, stebėjusių 2019 m. kovo 31 d. ir balandžio 21 d. vykusius Ukrainos prezidento rinkimus ir 2019 m. liepos 21 d. išankstinius parlamento rinkimus, išvadas,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 29 d. išmokėtą 500 mln. EUR paskolą Ukrainai pagal Komisijos ketvirtąją makrofinansinės paramos programą,

⁽¹⁾ OL L 303, 2018 11 28, p. 39.

⁽²⁾ OL C 388, 2020 11 13, p. 116.

⁽³⁾ OL C 11, 2018 1 12, p. 82.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0167.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į precedento neturinčius paramos paketus, kuriuos numatė ES siekdama padėti kaimyninėms šalims kovoti su COVID-19 pandemija, visų pirma 1,2 mlrd. EUR ilgalaikės paskolas, skirtas Ukrainai labai palankiomis sąlygomis pagal 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2020/701 dėl makrofinansinės paramos teikimo plėtos ir kaimyninėms šalims partnerėms per COVID-19 pandemiją ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. spalio 31 d. NATO ir Ukrainos komisijos bendrą pareiškimą,
 - atsižvelgdamas į 2017 m. rugsėjo mėn. paskelbtą penktąją Europos Komisijos šalių kovos su rasizmu ir netolerancija stebėjimo ataskaitą ir į 2020 m. birželio mėn. paskelbtas išvadas dėl Ukrainos, susijusias su 2017 m. rekomendacijų įgyvendinimu,
 - atsižvelgdamas į Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendaciją valstybėms narėms ⁽⁶⁾ dėl kovos su diskriminacija dėl seksualinės orientacijos ar lytinės tapatybės priemonių ir į Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos priimtus standartus,
 - atsižvelgdamas į ESBO Demokratiškos institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) 2019 m. liepos 21 d. rinkimų stebėjimo misijos galutinę ataskaitą dėl išankstinių parlamento rinkimų Ukrainoje,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. organizacijos „Transparency International“ korupcijos suvokimo indeksą, pagal kurį Ukraina užima 126 vietą iš 180 vertintų šalių ir teritorijų (pirmoje vietoje šalis, kurioje padėtis yra geriausia),
 - atsižvelgdamas į 1992 m. lapkričio 5 d. priimtą Europos Tarybos Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją ir Europos regioninių arba tautinių mažumų kalbų chartiją,
 - atsižvelgdamas į Venecijos komisijos nuomonę dėl įstatymo dėl ukrainiečių kalbos, kaip valstybinės kalbos, vartojimo rėmimo ir tos pačios komisijos nuomonę dėl 2017 m. rugsėjo 5 d. Švietimo įstatymo nuostatų, susijusių su valstybinės kalbos, mažumos ir kitų kalbų vartojimu švietimo srityje,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 10 d. Venecijos komisijos nuomonę dėl Ukrainos Konstitucinio Teismo,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir į 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0219/2020),
- A. kadangi AS / IVLPS yra Europos Sąjungos santykių su Ukraina kertinis akmuo, pagrįstas politine asociacija ir ekonomine integracija bei sudarantis reformų planą, kurio visapusiškas įgyvendinimas turėtų būti laikomas pagrindiniu žingsniu siekiant laipsniškai suartėti su Sąjunga, leidžiantis laipsniškai integruotis į Sąjungos rinką ir visapusiškai išnaudoti visą AS / IVLPS potencialą ir naudą;
- B. kadangi pagal ES sutarties 49 straipsnį Ukraina turi europinę perspektyvą ir gali pateikti prašymą tapti Sąjungos nare, jei ji atitiks visus Kopenhagos kriterijus ir laikysis demokratijos principų, paisys pagrindinių laisvių ir žmogaus bei mažumų teisių ir užtikrins teisinės valstybės principo taikymą;
- C. kadangi 22-ojo ES ir Ukrainos aukščiausiojo lygio susitikimo metu Ukrainos europiniai siekiai pripažinti ir palankiai įvertinti jos orientacija į Europą, pripažinta reikšminga Ukrainos padaryta pažanga įgyvendinant reformas, taip pat palankiai įvertinti jau pasiekti rezultatai įgyvendinant asociacijos susitarimą bei sėkmingai vykdomas išsamus ir visapusiškas laisvosios prekybos susitarimas;
- D. kadangi 2019 m. Ukrainos prezidento ir parlamento rinkimų laikotarpis buvo sudėtingas ir jį reikia pagirti už tai, kaip ji vykdė procesus ir kaip taikiai ir tvarkingai buvo perduoti įgaliojimai;

⁽⁵⁾ OL L 165, 2020 5 27, p. 31.

⁽⁶⁾ CM/Rec(2010)5, paskelbta adresu: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805cf40a

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- E. kadangi 2020 m. spalio 25 d. visoje šalyje vykdyti vietos rinkimai buvo dar vienas demokratijos išbandymas ir galimybė papildomai konsoliduoti jėgas; kadangi prieš 2020 m. spalio 25 d. vietos rinkimus buvo bandymų vykstant rinkimų kampanijai pakeisti Rinkimų kodeksą ir kadangi ir toliau didelį susirūpinimą kelia tai, kad nėra aiškių nuostatų, kaip reaguoti į COVID-19 padėtį siekiant patvirtinti naujus saugaus balsavimo standartus;
- F. kadangi Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro ribotus įgaliojimus turinti rinkimų stebėjimo misija padarė išvadą, kad 2020 m. spalio 25 d. vietos rinkimai Ukrainoje buvo ypač svarbūs po neseniai įvykdytų decentralizacijos reformų, kuriomis vietos valdžios institucijoms buvo suteikti svarbūs įgaliojimai ir ištekliai, kad rinkimų procesas iš esmės buvo ramus, gerai organizuotas ir skaidrus, o procedūrų iš esmės laikytasi, ir kad apskritai Ukrainos centrinė rinkimų komisija laikėsi visų teisinių terminų ir veikė nešališkai, atvirai ir skaidriai;
- G. kadangi, remiantis pilietinės visuomenės ir rinkimų ekspertų pranešimais, partijų vietinės organizacijos, kandidatai ir rinkimų komisijų nariai negalėjo tinkamai pasiruošti kandidatų registracijai, nes Rinkimų kodeksas buvo priimtas prieš pat rinkimų procesą;
- H. kadangi nustatyti „iš viršaus į apačią“ veikiančios kontrolės mechanizmai, įgalinantys įpareigojančio mandato principą, ir partijos sąrašų susiejimas su minimaliu 10 000 rinkėjų skaičiumi silpnina rinkimų demokratinį pobūdį;
- I. kadangi pilietinė visuomenė kritikavo sprendimą nerengti rinkimų 18-oje vietos bendruomenių vyriausybės kontroliuojamose Donecko ir Luhansko srityse, nors civilinė-karinė administracija nepateikė aiškaus šio sprendimo pagrindo ir faktiškai buvo atimtos pilietinės teisės iš maždaug 475 000 šiose bendruomenėse gyvenančių rinkėjų;
- J. kadangi siekiant greitai įgyvendinti per rinkimų kampaniją pažadėtas reformas buvo labai greitas teisėkūros veiklos tempas, kartais pakenkiant parlamentinei kontrolei ir teisės aktų skaidrumui ir kokybei, ypač tai buvo pastebima 2019 m. antroje pusėje;
- K. kadangi, nors Ukraina padarė didelę pažangą įgyvendindama su asociacijos susitarimu susijusius įsipareigojimus ir vykdydama integraciją su Sąjunga, reikia užbaigti kelias pradėtas reformas, visų pirma teisinės valstybės, gero valdymo ir kovos su korupcija srityse; kadangi, nepaisant pastebimos pažangos, plačiai paplitusi korupcija toliau trukdo Ukrainos reformų procesui; kadangi besitęsianti konstitucinė krizė kelia grėsmę prezidento ir Aukščiausiosios Rados gebėjimui vykdyti reformas; kadangi panašu, jog oligarchai atgauna politinę įtaką; kadangi vis dar reikia priimti kai kurias papildomas priemones, kad būtų išvengta bet kokių regresų, daugiausia dėmesio skiriant teisminėms institucijoms;
- L. kadangi dėl didelės reformų proceso dinamikos ir susijusių institucinių iššūkių dar neišnaudojamos visos patvirtintų reformų galimybės; kadangi reformas taip pat stabdo institucijų vidaus nestabilumas ir prieštaravimai, aiškių lyginamųjų standartų trūkumas, menki gebėjimai, riboti ištekliai ir išorės veiksniai, pvz., COVID-19 pandemija, taip pat politinio ryžto pripažinti ir užtikrinti visišką teisminių ir ekonominių institucijų nepriklausomumą ir išvengti selektyvaus teisingumo panaudojimo trūkumas;
- M. kadangi 2019 m. spalio 31 d. NATO ir Ukrainos komisijos bendrame pareiškime Ukraina raginama laikytis tarptautinių prievolių ir įsipareigojimų, gerbti žmogaus ir mažumų teises ir visapusiškai įgyvendinti Venecijos komisijos rekomendacijas ir išvadas dėl švietimo įstatymo;
- N. kadangi naujausioje Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro (OHCHR) ataskaitoje pabrėžiama, kad nedaroma pažanga baudžiamuosiuose procesuose, susijusiuose su sunkiais žmogaus teisių pažeidimais, kuriuos, kaip įtariama, vykdė Ukrainos pajėgų nariai, taip pat vėluojama ir nepakankamai pasistūmėta tiriant su Maidanu susijusius nusikaltimus;
- O. kadangi, vadovaujantis naujausia „Transparency International“ ataskaita, korupcijos suvokimo lygis Ukrainoje nukrito į 2017 m. lygį;
- P. kadangi Ukrainos piliečių parama modernizavimui, deoligarchizacijai, reformoms ir kovai su korupcija vis dar yra labai didelė, todėl reikėtų nedelsiant tokius jū lūkesčius patenkinti;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- Q. kadangi prieš prasidedant COVID-19 pandemijai dėl pažangos naudojantis AS / IVLPS teikiamomis galimybėmis Ukrainos ekonomika atgavo stabilumą, pakankamai sparčiai augo ir joje mažėjo nedarbas;
- R. kadangi reikia išlaikyti Ukrainos makroekonominį stabilumą Ukrainai laikantis įsipareigojimų Tarptautiniam valiutos fondui ir įgyvendinant visas vidutinio laikotarpio struktūrinės politikos priemones, dėl kurių susitarta pagal ES makrofinansinės paramos programą, taip pat užtikrinant stiprų ir nepriklausomą Ukrainos nacionalinį banką;
- S. kadangi dėl tebesitęsiančios pasaulinės krizės būtina laikytis koordinuoto požiūrio ir numatyti išskirtinių paramos priemonių paketus; kadangi nepaprastosios padėties priemonės turi būti proporcingos, ribotos trukmės ir nepažeisti pagrindinių laisvių;
- T. kadangi ES nuo pat COVID-19 pandemijos pradžios rėmė Ukrainos žmones teikdama finansinę ir materialinę paramą pagal dvišales ir regionines programas, pavyzdžiui, tas, kurias Sąjunga pateikė Ukrainai 2020 m. kovo, balandžio ir gegužės mėn.;
- U. kadangi dėl COVID-19 pandemijos paaštrėjo Ukrainos sveikatos priežiūros sistemos problemos; kadangi, nepaisant to, kad pagal Ukrainos teisę sveikatos priežiūra yra nemokama, dėl nepagrįstai užsitęsusių Ukrainos sveikatos apsaugos ministerijos įgyvendinamų reformų veiksmų dauguma medicininio gydymo siekiančių šalies piliečių patiria, kad taip nėra;
- V. kadangi vykstant COVID-19 pandemijai dar svarbiau toliau teikti humanitarinę pagalbą ir kad ESBO specialioji stebėjimo misija, JT agentūros, nevyriausybinės organizacijos ir Tarptautinis Raudonojo Kryžiaus komitetas galėtų netrukdomai pasiekti vyriausybės nekontroliuojamas teritorijas;
- W. kadangi Ukrainos nepriklausomybei, suverenitetui ir teritoriniam vientisumui laikantis jos tarptautiniu mastu pripažintų sienų, taip pat jos gebėjimui įgyvendinti būtinas ekonomines ir socialines reformas vis dar labai kenkia tikslinės dezinformacijos kampanijos, kibernetiniai išpuoliai ir kitos hibridinės grėsmės, taip pat neišspręstas konfliktas šalies rytuose, kurį sukėlė tebesitęsianti Rusijos karinė agresija ir didelės dalies Donecko ir Luhansko sričių okupacija, taip pat dėl Rusijos toliau vykdoma neteisėta Krymo autonominės respublikos ir Sevastopolio miesto aneksija, kuri blogina žmogaus teisių padėtį ir tampa kliūtimi siekiant didinti šalies klestėjimą, stabilumą ir ekonomikos augimą;
- X. kadangi ES griežtai pasmerkė tebesitęsiančią Rusijos agresiją prieš Ukrainą, įskaitant neteisėtą Krymo ir Sevastopolio aneksiją pažeidžiant jos suverenitetą ir teritorinį vientisumą, taip pat nustatė bei tęs tokios aneksijos nepripažinimo politiką ir tokiomis aplinkybėmis toliau įgyvendins ribojamąsias priemones asmenims ir subjektams, susijusiems su šiuo tarptautinės teisės pažeidimu;
- Y. kadangi ES ir toliau yra įsipareigojusi laikytis Normandijos formato, ESBO, trišalės kontaktinės grupės ir ESBO specialios stebėjimo misijos Ukrainoje siekių ir palankiai įvertino konstruktyvų Ukrainos požiūrį į Normandijos formatą ir trišalę kontaktinę grupę, ir paragino Rusiją atsakyti tuo pačiu;
- Z. kadangi Rusijai bandant pažeisti Ukrainos teritorinį vientisumą 2014 m. liepos 17 d. virš Donecko srities buvo numuštas Malaizijos oro linijų reiso MH17 iš Amsterdamo į Kvala Lumpūrą skridęs lėktuvas ir žuvo visi 298 juo skridę keleiviai ir įgula; kadangi Nyderlandų vadovaujama jungtinė tyrimų grupė patvirtino, kad reiso MH17 lėktuvas buvo numuštas „Buk“ sistemos raketa „žemė-oras“, kurią pristatė Kurske įsteigta 53-ioji Rusijos ginkluotųjų pajėgų priešlėktuvinė brigada;
- AA. kadangi 2020 m. kovo 9 d. pagal Nyderlandų teisę buvo pradėtas teismo procesas prieš keturis pagrindinius įtariamuosius kaltinamus numušus Malaizijos oro linijų reiso MH17 lėktuvą, ir ši byla pasiekė teismą nes Ukraina bendradarbiavo su jungtine tyrimų grupe; kadangi 2020 m. liepos 10 d. Nyderlandai pateikė tarpvalstybinį ieškinį prieš Rusijos Federaciją Europos Žmogaus Teisių Teisme dėl jos vaidmens numušant reiso MH17 lėktuvą; kadangi Rusija darė spaudimą Ukrainai, kad į 2019 m. rugsėjo 7 d. įvykusį apsikeitimą kalniais būtų įtrauktas penktasis įtariamai susijęs asmuo Volodymyras Cemachas; kadangi 2020 m. spalio 15 d. Rusija vienašališkai nutraukė dalyvavimą trišalėse tiesos atskleidimo konsultacijose su Australija ir Nyderlandais; kadangi Rusija nuolat trukdė visoms pastangoms patraukti nusikalstamos veikos vykdytojus atsakomybėn, įskaitant tai, kad ji atmetė jungtinės tyrimų grupės pateiktus rezultatus, skleidė dezinformaciją apie reišą MH17 ir panaudojo savo veto teisę JT Saugumo Taryboje, kad sutrukdytų įsteigti tarptautinį tribunolą;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- AB. kadangi ES smerkia Rusiją dėl nutraukto bendradarbiavimo MH17 byloje; kadangi ES primygtinai prašo Rusijos visapusiškai bendradarbiauti tiriant MH17 bylą ir svarstant ją teisme;
- AC. kadangi nuo karo Rytų Ukrainoje pradžios žuvo apie 13 000 žmonių, ketvirtis jų – civiliai, ir net 30 000 patyrė sužalojimų; kadangi dėl ginkluoto konflikto su Rusijos remiamomis ginkluotomis grupuotėmis daugiau kaip 1,5 milijono ukrainiečių turėjo palikti savo namus; kadangi šimtai ukrainiečių yra įkalinti Rusijoje ir jos nevalstybiniuose subjektuose, o daugelio kitų buvimo vieta iki šiol nežinoma; kadangi dėl tebesitęsiančio karinio konflikto kilo humanitarinė krizė, kurios žlugdančius padarinius patyrė 4,4 milijono žmonių, iš kurių maždaug 1,5 milijono asmenų yra perkelti šalies viduje; kadangi 3,4 milijono žmonių, kurie gyvena konflikto zonoje, būtina humanitarinė pagalba ir apsauga; kadangi dėl išpuolių prie viešąją infrastruktūrą vietos gyventojai susiduria su ribotomis galimybėmis naudotis sveikatos priežiūros įstaigomis, mokyklomis, gauti vandens ir sanitarijos priemonių;
- AD. kadangi žmogaus teisių padėtis okupuotose rytinėse Ukrainos dalyse ir Krymo pusiasalyje gerokai pablogėjo, nuolat pažeidžiamos žodžio laisvė, religijos laisvė, nuosavybės teisės, taikomi griežti apribojimai švietimo ir kalbų teisių srityse, piktnaudžiaujama žiniasklaida, verčiama priimti Rusijos pilietybę ir nėra užtikrinamos pagrindinės žmogaus teisės bei laisvės; kadangi okupuotame Kryme pasiskelbusios valdžios institucijos toliau persekioja Krymo totorius, daugybei jų yra iškėlusios baudžiamąsias bylas dėl suklastotų kaltinimų terorizmu; kadangi, Pagrindinių laisvių centro Ukrainoje vertinimu, dėl politinių motyvų Kryme arba Rusijoje yra persekiojami ne mažiau kaip 94 Ukrainos piliečiai, iš kurių 71 yra Krymo totorius, įskaitant Marleną Asanovą, Memetą Belialovą, Tymurą Ibrahimovą, Seiraną Salijevą, Serverį Mustafajevą, Serverį Zekirjajevą ir Edemą Smailovą, kurie 2020 m. rugsėjo mėn. buvo nuteisti 13–19 metų įkalinimo bausmėmis;
- AE. kadangi pagal 2020 m. pasaulio spaudos laisvės indeksą Ukraina užima 96-ą vietą; kadangi Ukrainoje patvirtintos kelios reformos, įskaitant teisės aktą dėl žiniasklaidos nuosavybės skaidrumo, bet reikia dar daug nuveikti, kad žiniasklaida išsilaisvintų iš oligarchų gniaužtų, būtų paskatinta redakcinė nepriklausomybė ir kovojama su nebaudžiamumu už nusikaltimus, susijusius su smurtu prieš žurnalistus;
- AF. kadangi žiniasklaida Ukrainoje vis dar patiria didelę oligarchinių žiniasklaidos priemonių savininkų įtaką ir žiniasklaidos darbuotojai, visų pirma korupciją ir sukčiavimą tiriantys žurnalistai, nuolat susiduria su smurto grėsme, bauginimais ir mirtimi, pvz., žurnalisto Vadimo Komarovo atvejis 2019 m., jų darbui dažnai trukdoma ribojant galimybę susipažinti su informacija, taikant teisinį spaudimą, pvz., baudžiamoji byla prieš portalą *Bihus.info*, kibernetiniai išpuoliai ir kt.;
- AG. kadangi Ukrainoje kyla daug problemų lyčių nelygybės srityje; kadangi lygybė prieš įstatymą nereiškia faktinės lygybės, nes praktiškai moterys vis dar patiria didelių kliūčių, visų pirma savo darbo vietoje; kadangi Pasaulio ekonomikos forumo 2018 m. lyčių nelygybės indekse Ukraina yra 65-je vietoje iš 149-ių šalių; kadangi pagal pajamų nelygybės rodiklį Ukrainoje vyrams uždirbant 100 dolerių moterys atitinkamai uždirba tik 63,1 dolerio;
- AH. kadangi LGBTI asmenys ir feminizmo aktyvistai nuolat kenčia nuo neapykantą kurstančių kalbų ir smurtinių išpuolių, o romai susiduria su valstybės ir vietos institucijų bei žiniasklaidos diskriminacinėmis ir neapykantą kurstančiomis kalbomis;
- AI. kadangi teisėsaugos institucijos ne kartą atsisakė tirti LGBT asmenų, visų pirma LGBTI asmenų eitynių dalyvių, skundus dėl nusikalstamos veikos, susijusios su neapykantos nusikaltimais arba neapykantą kurstančiomis kalbomis, nes baudžiamajame kodekse nėra nuostatų, pagal kurias būtų galima patraukti baudžiamojon atsakomybėn dėl neapykantos kurstymo ar smurto dėl lytinės orientacijos arba lytinės tapatybės; kadangi Europos komisija kovai su rasizmu ir netolerancija rekomendavo iš dalies pakeisti baudžiamąjį kodeksą, kad jis apimtų tokius pagrindus ir kad jie būtų laikomi sunkinančiomis aplinkybėmis;
- AJ. kadangi Parlamentas pripažįsta Ukrainos valdžios institucijų lyderystę ir politinę valią užtikrinti pakankamą apsaugą nacionalinėms LGBTI asmenų eitynėms; kadangi vis dėlto neapykantą kurstančios kalbos ir neapykantos nusikaltimai prieš LGBT asmenis vis dar plinta, o policijos apsauga ne visada noriai teikiama, kaip buvo matoma iš smurtinių išpuolių per Kijeve vykusias LGBTI asmenų eitynes, kurios dalyviai negalėjo visapusiškai pasinaudoti savo visuotine teise į taikų susirinkimą ir būti apsaugoti nuo smurto;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- AK. kadangi pagal AS / IVLPS siekta suderinti Ukrainos nacionalinės teisės aktus ir nacionalinius standartus su ES teisės aktais ir standartais, be kita ko, socialinėje srityje; kadangi, nepaisant šių įsipareigojimų, AS / IVLPS įgyvendinimas socialinėje srityje vis dar yra nepatenkinamas; kadangi Ukraina ratifikavo pagrindinius tarptautinius dokumentus, bet ir toliau jų neįgyvendina;
- AL. kadangi, nepaisant įsipareigojimų pagal AS ir daugelio profesinių sąjungų raginimų, kad vyriausybė taikytų būtinas priemones socialiniam dialogui skatinti, trišalių konsultacijų sąvoka iš esmės vis dar neveikia; kadangi praėjus daugiau kaip dešimtmečiui nuo Nacionalinės trišalės socialinių ir ekonominių reikalų tarybos įsteigimo ši įstaiga vis dar yra silpna ir neveiksminga, neturinti realios įtakos socialiniam dialogui, nuolat patirianti darbuotojų trūkumą ir nedarnų veiklos koordinavimą; kadangi 2019 m. iš 177 visų Teisingumo ministerijoje užregistruotų Ukrainos profesinių sąjungų tik trečdalis turėjo galimybę dalyvauti kolektyvinėse derybose;

Bendros vertybės ir bendrieji principai

- pažymi, kad AS / IVLPS atspindi bendrus ES ir Ukrainos užmojus siekti politinės asociacijos ir ekonominės integracijos, kurios gali pasitarnauti kaip reformų planas, ir pabrėžia jo nepaprastai didelę reikšmę, ypač šiais išskirtiniais laikais; primygtinai ragina visapusiškai įgyvendinti susitarimą ir išnaudoti jo potencialą; primygtinai ragina Ukrainos valdžios institucijas užtikrinti, kad susitarimo įgyvendinimas būtų vienas svarbiausių darbotvarkės klausimų, nepaisant COVID-19 pandemijos keliamų iššūkių; pabrėžia, kad ES parama Ukrainai priklauso nuo griežtų sąlygų ir pakartoja, kad Ukraina turi iš naujo įrodyti savo įsipareigojimą vykdyti reformas ir laikytis Sąjungos principų; primena, kad būtina atnaujinti AS / IVLPS, siekiant deramai atsižvelgti į reglamentavimo sistemų raidą ir ekonomikos vystymosi poreikius, ir sustiprinti stebėsenos mechanizmus; rekomenduoja ES ir Ukrainai pasinaudoti būsima reguliaria AS tikslų įgyvendinimo peržiūra siekiant išnagrinėti galimybes atnaujinti su prekyba ir sektoriais susijusius elementus;
- teigiamai vertina precedento neturinčius pagalbos paketus, įskaitant makrofinansinę paramą, kurią Sąjunga suteikė Ukrainai, kaip Europos komandos narei, siekdama padėti šalims partnerėms įveikti dėl COVID-19 susidariusią ekstremaliąją situaciją; pažymi, kad tai itin svarbus ES solidarumo įrodymas beprecedentės krizės metu; ragina Ukrainos valdžios institucijas sukurti investicijoms palankią aplinką ir skubiai įgyvendinti susitarimo memorandumo nustatytas sutartas sąlygas dėl ES makrofinansinės paramos išmokėjimo; primena Ukrainos vyriausybei, kad 2020 m. gruodžio mėn. netaikant konkrečių politinių sąlygų išmokėta pirmoji 1,2 mlrd. EUR MFP dalis, kurios dydis – 600 mln. EUR, yra vienkartinė išimtis, kurią nulėmė šios paramos neatidėliotinas pobūdis, ir negalima tuo piktnaudžiauti nevykdant sutartų reformų;
- yra patenkintas, kad ESBO Demokratiškos institucijų ir žmogaus teisių biuro rinkimų stebėjimo misijos, kuriose dalyvavo Europos Parlamentas, 2019 m. prezidento ir parlamento rinkimus apskritai įvertino kaip konkurencingus, gerai administruojamus ir valdomus veiksmingai, o tai patvirtina Ukrainos įsipareigojimą laikytis Sąjungos demokratiškos vertybių ir tai ypač svarbu, atsižvelgiant į Rusijos dedamas pastangas destabilizuoti Ukrainą; primygtinai ragina Ukrainos valdžios institucijas panaikinti trūkumus, kurie nurodyti Europos Parlamento delegacijų vadovų pareiškimuose, ir laikytis rekomendacijų, kurios pateiktos ESBO Demokratiškos institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) rinkimų stebėjimo misijos galutinėse ataskaitose; toliau budriai stebi, kiek Ukraina laikosi demokratiškos laisvų ir sąžiningų rinkimų rengimo standartų, šaliai surengus pirmuosius vietos rinkimus po įvykdytos palankiai įvertintos decentralizavimo reformos; ragina Ukrainos vyriausybę užtikrinti, kad rinkimų kampanijos būtų vykdomos laisvai ir sąžiningai, be netinkamų finansavimo būdų ir netoleruojant balsų pirkimo; pabrėžia, kad rinkimų procesas ir balsavimo procesas rinkimų dieną turėtų būti vykdomi laikantis aukštesnių saugumo standartų ir imantis specialių apsaugos priemonių, kad būtų išvengta COVID-19 plitimo; pažymi, kad 2019 m. vykstant išankstiniams Ukrainos parlamento rinkimams vienmandatės rinkimų apygardos buvo nustatytos taip, kad tai nebuvo palanku tautinių pavėžimų atstovavimui; pažymi, kad tam tikruose regionuose, pvz., Užkarpatėje, buvo pastebėta rinkimų pažeidimų, pvz., kandidatų „antrininkų“ dalyvavimas, sumažinęs galimybes vengrų tautinės mažumos nariams patekti į parlamentą;
- palankiai vertina 2019 m. gruodžio mėn. priimtą naująjį Rinkimų kodeksą, įskaitant jo nuostatas dėl šalies viduje perkeltų asmenų teisių; vis dėlto primena, kad nuolatinis Rinkimų kodekso keitimas vykstant rinkimams prieštarauja Venecijos komisijos rekomendacijoms, sukelia teisinį netikrumą ir neigiamai veikia rinkimų komisijų darbą; primygtinai ragina Ukrainą toliau kovoti su neteisėtomis rinkimų kampanijomis, balsų pirkimu, netinkamu administracinių išteklių naudojimu ir teisiniu netikrumu, susijusiu su kampanijomis socialiniuose tinkluose;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

5. primygtinai tvirtina, kad reikėtų tobulinti Rinkimų kodeksą ir jį suderinti su tarptautiniais standartais, kad būtų sprendžiami tokie klausimai kaip kampanijos socialinės žiniasklaidos tinkluose, kampanijų išlaidų skaidrumas ir nepriklausomų kandidatų galimybė dalyvauti rinkimų procese; be to, pabrėžia, kad vietos rinkimuose svarbu pašalinti biurokratinės kliūtis, susijusias su šalies viduje perkeltų asmenų galimybe registruotis balsuoti, nustatyti kampanijų finansavimo lubas ir leisti dalyvauti individualiems kandidatams, be kita ko, persvarstant planą nustatyti piniginių užstatų kandidatams mažose bendruomenėse;

Reformos ir institucinė struktūra

6. pabrėžia demokratinių reformų ir pasitikėjimo institucijomis, kaip veiksmingiausio saugumo mechanizmo, svarbą; ragina Komisiją naudoti turimus mechanizmus, kuriuos taikant būtų palengvinamas ir remiamas Ukrainos reformų įgyvendinimas; siūlo, glaudžiai bendradarbiaujant su pilietine visuomene, sukurti ir įgyvendinti kokybinius ir kiekybinius mechanizmus, kuriuos taikant būtų stebimas Ukrainos reformų įgyvendinimas, ir nustatyti aiškius kriterijus, rekomendacijas bei sąlygiškumo principus ir juos naudoti, kad būtų pagerinta metinių įgyvendinimo ataskaitų, kurios turėtų tapti veiksmingomis reformų gairėmis, metodika;

7. pabrėžia, kad reikia patobulintų skatinimo ir ataskaitų teikimo mechanizmų, kuriuos taikant būtų galima įvertinti Ukrainos padarytą pažangą, visų pirma teisingumo sektoriaus reformos, kovos su korupcija, valstybės valdomų įmonių valdymo ir energetikos reformų srityse, susiejant tokią pažangą su parama ekonomikai ir investicijoms;

8. rekomenduoja sutelkti dėmesį į ribotą prioritetų skaičių ir jiems skirti politines pastangas, finansinę paramą ir techninę pagalbą, kad būtų veiksmingai kuriami institucijų pajėgumai, kurių reikia siekiant užtikrinti ilgalaikę reformų sėkmę ne tik teisės aktuose, bet ir praktiškai; pritaria tam, kad būtų stiprinamas ES ir Ukrainos prioritetinių sričių, pvz., skaitmeninės ekonomikos, energetikos, klimato kaitos ir prekybos, sektorių bendradarbiavimas; palankiai vertina Ukrainos užmojus prisiderinti prie ES skaitmeninės bendrosios rinkos ir Europos žaliojo kurso politikos, įgyvendinant susijusį *acquis*;

9. atkreipia dėmesį į Ukrainos ir kitų asociacijos susitarimus ir IVLPE pasirašiusių šalių asocijuotos partnerystės statusą ir ragina vykdyti aktyvesnį politinį dialogą su jomis, kad būtų skatinama ekonominė integracija ir teisės aktų derinimas; ragina ES, laikantis principo „parama pagal pažangą“, apsvarstyti galimybę trims asocijuotosioms šalims, įskaitant Ukrainą, sukurti tvirtesnio bendradarbiavimo reformų ir investicijų srityse strategiją toliau nurodytose srityse, tačiau jomis neapsiribojant – investicijų pajėgumų didinimo, transporto, energijos, teisingumo ir skaitmeninės ekonomikos –, tokia strategija priklausytų nuo sąlygų ir sudarytų sąlygas vykdyti plataus užmojo integracijos į ES darbotvarkę; ragina Komisiją iki 2020 m. pabaigos pasiūlyti Ukrainai ir kitoms asocijuotosioms ES šalims, koordinuojant veiksmus su tarptautinėmis finansų įstaigomis, išsamų, sąlyginį ir specialiai pritaikytą ekonomikos ir investicijų planą, atsižvelgiant į kovą su COVID-19 pandemijos padariniais; be to, ragina įtraukti Ukrainą ir kitas asocijuotąsias šalis stebėtojomis į pagal SESV 291 straipsnį ir Reglamentą (ES) Nr. 182/2011 ⁽⁷⁾ įsteigtų Komitetų vykdomas procedūras, taip pat kvieisti jas į Europos Vadovų Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžius, kad būtų įrodyti ES išipareigojimai toliau jas integruoti ir stiprinti šalių reformų kryptį ir administracinę praktinę patirtį;

10. pritaria išsamiai AS / IVLPS peržiūrai pagal susitarimo nuostatas ir siekiant išnaudoti visą politinės asociacijos ir ekonominės integracijos potencialą, įskaitant padidintą Ukrainos sektorių suartėjimą su ES;

11. ragina Komisiją atnaujinti apleistas AS / IVLPS sritis, atsižvelgiant į tokias svarbias politikos sritis, kaip lyčių aspekto integravimas ir sveikatos krizių sprendimas, kartu užtikrinant, kad jie neprieštarautų būtinybei imtis aplinkosaugos ir klimato politikos veiksmų arba Europos žaliojo kurso iniciatyvų;

12. ragina Komisiją remti investicijas į sektorius, turinčius vystymosi, ekonomikos augimo ir konkurencingumo ES galimybių ir galinčių toliau skatinti ekonomikos įvairinimą, pvz., į tvarios energetikos ir klimato, bendrosios skaitmeninės rinkos ir kibernetinio saugumo, taip pat transporto sektorius;

(7) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

13. teigiamai vertina Ukrainos pažangą įgyvendinant asociacijos susitarime įtvirtintus šalies išsipareigojimus, visų pirma žemės ūkio, energetikos, bankininkystės, decentralizacijos, skaitmeninės ekonomikos, aplinkos ir rinkimų procedūrų srityse; tačiau pažymi, kad, atsižvelgiant į AS peržiūros mechanizmą (AS būklės vertinimas), 2019 m. baigta vykdyti tik 37 proc. su AS įgyvendinimu susijusių užduočių (52 proc. mažiau, palyginti su 2018 m.); pripažįsta 2019 m. antrąjį pusmetį dėtą pastangas paspartinti reformas, bet primygtinai ragina Ukrainos institucijas pirmenybę teikti ne teisėkūros proceso greičiui, bet priimamų teisės aktų kokybei, ir pabrėžia, kaip svarbu tęsti savo išsipareigojimų įgyvendinimo darbą;

14. atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad Ukraina neturi pamiršti, kad ES politinės, techninės ir finansinės paramos lygis priklausys nuo to, kiek ji vykdys savo išsipareigojimus Sąjungai ir jos valstybėms narėms, visų pirma su reformų procesu, pagarba žmogaus teisėms, mažumoms ir pagrindinėms laisvėms susijusius išsipareigojimus, taip pat nuo to, kaip jai pavyks sukurti tikrai veiksmingą teisinę valstybę;

15. teigiamai vertina 2018 m. priimtas bendras vyriausybės ir parlamento veiksmų gaires ir bendros Europos integracijos platformos sukūrimą 2019 m. lapkričio mėn. ir tikisi, kad dėl šių iniciatyvų bus sustiprintas įvairių institucijų, kurios dalyvauja rengiant, priimant ir įgyvendinant reformas, veiksmų koordinavimas; ragina Ukrainos parlamentą ir vyriausybę efektyviau panaudoti šią priemonę ir peržiūrėti savo bendradarbiavimą įgyvendinant su AS susijusius išsipareigojimus ir derinant teisės aktus, siekiant užtikrinti maksimalią sąveiką, visų pirma ES teisės aktų ekspertinių žinių ir atitikties vertinimo srityse;

16. giria Ukrainą už pažangą, kurią ji padarė reformuodama viešąjį administravimą, ir pabrėžia, kad svarbu nelėtinti tolesnės pažangos ir kuo skubiau bet kokiems laikiniems paskyrimams COVID-19 laikotarpiu taikyti nuopelnais grindžiamas įdarbinimo procedūras; suvokia, kad tai yra nemažas uždavinys Ukrainos valdymui, institucijoms ir viešajam administravimui, ir ragina Komisiją suteikti tinkamą techninę ir finansinę paramą;

17. teigiamai vertina 2014 m. pradėtos decentralizacijos reformos laimėjimus ir savivaldybių įgalėjimą, nes tai yra viena iš sėkmingiausių iki šiol vykdytų reformų; pripažįsta projekto „U-LEAD“ paramą, dėl kurios buvo suformuota beveik tūkstantis savanoriškai sustambintų vietos bendruomenių su maždaug 11,7 milijono gyventojų; teigiamai vertina veiksmus, kurių iki šiol imtasi siekiant decentralizuoti valdžios institucijas ir viešuosius finansus taikant teisės aktų rinkinį ir juos praktiškai įgyvendinant; ragina Komisiją atidžiai išnagrinėti decentralizacijos reformos detales ir galbūt pasinaudoti ja kaip sėkmingu pavyzdžiu kitose šalyse;

18. ragina Ukrainą užbaigti decentralizacijos reformą palaikant platų ir atvirą dialogą, visų pirma su vietos savivaldos institucijomis ir jų asociacijomis, siekiant padidinti vietos valdžios institucijų autonomiją ir kompetenciją bei paskatinti centrinės valdžios ir nacionalines vietas ir regionų savivaldos institucijų asociacijas reguliariai keistis informacija apie bet kokią politiką, kuri gali turėti teritorinį poveikį;

19. palankiai vertina tai, kad 2020 m. spalio 25 d. buvo surengtas pirmasis vietos rinkimų raundas, kuriame dalyvavo daugiau kaip 36 proc. rinkėjų ir kurie buvo laisvi ir sąžiningi, tačiau tuo pačiu metu vyko viešos konsultacijos, dėl kurių, pasak ESBO Demokratiškos institucijų ir žmogaus teisių biuro, buvo suteiktas nepagrįstas politinis pranašumas ir panaikintas valstybės ir partijų atskyrimas; ragina valstybės valdžios institucijas gerbti vietos savivaldos savarankiškumą ir remti savivaldybių ir miestų administracinius pajėgumus; ragina pradėti taikyti teritorinio viešojo subjekto, kaip juridinio asmens, koncepciją, kuri Europos Sąjungoje yra nusistovėjusi praktika ir pripažįstama Europos vietos savivaldos chartijoje; palankiai vertina pakeistą biudžeto kodeksą, garantuojant, kad vietos asmens pajamų mokesčio 60 proc. dalis būtų skiriama kaip būtinas įnašas siekiant patikimo viešojo finansavimo vietos lygmeniu; išpėja, kad vietos lygmeniu neturėtų būti kuriamos lygiagrečios struktūros, dėl kurių galėtų kilti kovos dėl įgaliojimų, tačiau siūlo, kad būtų apsvaistyta galimybė skirti pareigūnus su dvigubais įgaliojimais, vykdant vietos įgaliojimus ir tuo pat metu veikiant kaip žemiausios grandies valstybės valdžios institucija; atkreipia dėmesį į 2020 m. liepos 17 d. Aukščiausiosios Rados rezoliuciją dėl rajonų formavimo ir likvidavimo, pagal kurią su rajonų konsolidavimu susijusi tvarka, kaip taisyklė, bus taikoma ir Krymo teritorijoms bei Donecko ir Luhansko sričių rajonams, kurių Ukrainos vyriausybė šiuo metu nekontroliuoja;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

Bendradarbiavimas bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) srityje

20. pripažįsta unikalią Ukrainos patirtį ir kompetenciją ir palankiai vertina Ukrainos dalyvavimą bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) misijose, kovinėse grupėse ir operacijose, jos indėlį į ES kovines grupes ir vis didesnę jos pritarimą ES pareiškimams ir deklaracijoms tarptautiniais ir regioniniais klausimais, taip pat jos indėlį, ir sveikina Ukrainą dėl jos naujo NATO padidintų galimybių partnerės statuso;

21. palankiai vertina sėkmingus veiksmus, susijusius su bendradarbiavimu mokslo ir technologijų srityje, įskaitant kosmoso pramonę, ir gynybos srityje, visų pirma konvergenciją veiklos, švietimo ir institucijų segmentuose, ir įgyvendinant būtinas vidaus permainas šiuose sektoriuose; palankiai vertina Ukrainos norą dalyvauti ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programoje „Europos horizontas“ bei Europos kosmoso agentūros (EKA) mokslinių tyrimų programose; atkreipia dėmesį į vaisingą Ukrainos gynybos ministerijos ir Europos gynybos agentūros (EGA) bendradarbiavimą ir skatina tolesnę jo plėtrą; ragina ES ir Ukrainą stiprinti bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje ir skirti ypatingą dėmesį konfliktui Rytų Ukrainoje ir Rusijos bandymams pakenkti Ukrainos suverenitetui ir pažeisti jo teritorinį vientisumą, taikant susitaikymo, bendradarbiavimo kibernetinio saugumo srityje ir kovos su dezinformacija priemones, taip pat dedant pastangas stiprinti šeimų, bendruomenių ir valstybės institucijų atsparumą;

22. remia galimą Ukrainos dalyvavimą atrinktuose BSGP projektuose, įskaitant bendradarbiavimą su EGA ir visų pirma nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą (PESCO), jei jis atitinka sutartas politines, materialines ir teisines sąlygas, kaip tai daro kitos trečiosios šalys; palankiai vertina neseniai priimtą ES sprendimą pakviesti Ukrainą dalyvauti ES ALTHEA operacijoje Bosnijoje ir Hercegovinoje ir ragina abi puses – ES ir Ukrainą – toliau plėsti Ukrainos dalyvavimo Europos Sąjungos misijose ir operacijose aprėptį;

23. palankiai vertina glaudesnę Ukrainos valdžios institucijų ir Europos viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą kovojant su hibridinėmis grėsmėmis, visų pirma grėsmėmis iš Rusijos, kuriomis siekiama, be kita ko, platinti melagingą informaciją, skatinti smurtą ir stiprinti vyriausybei ir Europai priešiškus jausmus; mano, kad dabar pats laikas ES ir Ukrainai kuo skubiau inicijuoti dialogą dėl kibernetinių klausimų ir pritaria minčiai išplėsti šio dialogo saugumo ir gynybos klausimais spektrą, siekiant tinkamai reaguoti į dabartines ir būsimas grėsmes, visų pirma laikantis ES visuotinės saugumo strategijos;

Ukrainos teritorinis vientisumas ir suverenitetas

24. pakartoja, kad Sąjunga tvirtai remia ir yra įsipareigojusi remti Ukrainos nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą laikantis jos tarptautiniu mastu pripažintų sienų ir pritaria tarptautiniu mastu koordinuojamoms sankcijoms, taikomoms Rusijos vyriausybei ir subjektams, kenkiantiems šalies suverenumui ir teritoriniam vientisumui, tol, kol bus įvykdytos visos atitinkamos sankcijų panaikinimo sąlygos, įskaitant visišką Minsko susitarimų įgyvendinimą ir Ukrainos teritorinio vientisumo atkūrimą laikantis jos tarptautiniu mastu pripažintų sienų;

25. toliau smerkia neteisėtą Krymo ir Sevastopolio aneksiją ir tam tikrų Donecko ir Luhansko sričių *de facto* okupaciją; ragina Rusijos Federaciją vykdyti savo tarptautinius įsipareigojimus, išvesti savo karines pajėgas iš Ukrainos teritorijos ir visapusiškai įgyvendinti JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijas dėl Ukrainos teritorinio vientisumo ir dėl Krymo ir Sevastopolio;

26. pabrėžia, kad visuose susitarimuose su Rusijos Federacija turi būti užtikrinama, kad Rusijos Federacija paisys visapusiško Minsko susitarimų ir Jungtinių Tautų rezoliucijų dėl Krymo statuso įgyvendinimo ir gerbs Ukrainos teritorinį vientisumą;

27. palankiai vertina tai, kad po trejų metų aklavietės 2019 m. gruodžio 9 d. Paryžiuje buvo atnaujintos Normandijos ketverto formato taikos derybos; primygtinai ragina visas šalis laikytis susitarimo dėl ugnies nutraukimo; pabrėžia, kad svarbu nustatyti papildomas ginkluotų pajėgų išvedimo sritis, išminavimo veiklą ir atidaryti pasienio kontrolės punktus palei sąlyčio liniją, ir ragina Rusiją pasinaudoti savo įtaka jos remiamoms ginkluotosioms grupuotėms, kad būtų gerbiami bei vykdomi įsipareigojimai, prisiimti Minsko susitarimais ir naujausiuose Normandijos ketverto ir trišalės kontaktinės grupės susitikimuose; pakartoja, kaip sutarta Minske ir pagal vadinamąją „Steinmeierio formulę“, kad vietos rinkimai okupuotose Rytų Ukrainos dalyse turi būti vykdomi pagal Ukrainos teisės aktus ir prižiūrint ESBO; pabrėžia, kad dabartinėmis aplinkybėmis Donecke ir Luhanske nėra tenkinamos sąlygos dėl laisvų ir sąžiningų rinkimų; palankiai vertina tai, kad atsisakyta plano įtraukti Rusijos remiamus separatistus į trišalės kontaktinės grupės derybas; apgailestauja dėl aukšto rango Ukrainos delegacijos narių komentarų trišalėje kontaktinėje grupėje neigiant Rusijos karinį dalyvavimą Donbaso regiono konflikte;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

28. griežtai smerkia destabilizuojančius Rusijos veiksmus ir karo veiksmus Ukrainoje; reiškia susirūpinimą dėl to, kad Rusija nuolat telkia karinę infrastruktūrą ir įrangą Krymo pusiasalyje, įskaitant gerokai daugiau kaip 30 000 karių, naujas „žemė-oras“ ir „žemė-žemė“ raketų sistemas, branduolinių ginklų turinčius povandeninius laivus ir strateginius bombonešius; smerkia neteisėtus Rusijos veiksmus, kuriais siekiama perimti Kerčės sąsiaurio kontrolę, nes jie pažeidžia tarptautinę jūrų laivininkystės teisę ir Rusijos tarptautinius įsipareigojimus – visų pirma Kerčės tilto ir jo geležinkelio jungties statybas be Ukrainos sutikimo, povandeninių kabelių tiesimą, taip pat Azovo jūros uždarymą ir militarizavimą, taip smarkiai kenkiant Ukrainos ekonominei veiklai; ragina Rusijos Federaciją užtikrinti nekludomą ir laisvą judėjimą į Azovo jūrą ir iš jos laikantis tarptautinės teisės, o tarptautinėms nevyriausybinėms organizacijoms ir tarptautinėms humanitarinėms organizacijoms – galimybę patekti į okupuotas Ukrainos Donbaso teritorijas ir aneksuotą Krymą; atsižvelgdamas į tai primena, kad Rusijos jūrų laivybos tikrinimo tvarka, pradėta taikyti 2018 m. visiems laivams, plaukiantiems per Rusijos kontroliuojamą Kerčės sąsiaurį į Azovo jūrą ir iš jos, ir toliau turi neigiamų ekonominių pasekmių regionui; ragina išlaisvinti visus Rusijoje, Kryme ir Ukrainos vyriausybės nekontroliuojamose Donbaso dalyse kalinamus ukrainiečius politinius kalinius ir karo kalinius; vis dėlto reiškia susirūpinimą dėl to, kad Rusijos piliečiai, įtariami dalyvavimu numušant Malaizijos oro linijų reiso MH17 lėktuvą, buvo priverstinai įtraukti į Ukrainos ir Rusijos sulaikytųjų mainus;

29. pabrėžia, kad konfliktui Rytų Ukrainoje būtinas politinis sprendimas; prašo Komisiją ir Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) sustiprinti pastangas taikiai išspręsti konfliktą, remiant visų šalių taikos proceso užtikrinimo pastangas bei teikiant daugiau pasitikėjimą stiprinančių priemonių ir remiant įgaliojimus dislokuoti JT taikos palaikymo misiją visoje okupuotoje Ukrainos teritorijoje; reikalauja, kad, kai tik bus įmanoma ir visapusiškai įgyvendinant Minsko susitarimus, konflikto šalims turėtų būti pasiūlyta dislokuoti ES vadovaujamą BSGP misiją, kuri padėtų vykdyti įvairias užduotis, pvz., išminuoti, rengtis vietos rinkimams ir užtikrinti laisvą prieigą humanitarinės pagalbos organizacijoms; kartu ragina ES institucijas būti pasirengusias griežtinti sankcijas Rusijai, jei to reikėtų atsižvelgiant į padėtį, be kita ko, jeigu Rusija nevykdytų savo įsipareigojimų pagal Minsko protokolą, visų pirma dėl saugaus kelio;

30. primygtinai ragina Ukrainą laikytis savo įsipareigojimų dėl valstybės eksporto kontrolės reformavimo pagal ES reikalavimus ir standartus ir dėl nuoseklios ir sistemingos sankcijų politikos įgyvendinimo; ragina EIVT ir Komisiją geriau prižiūrėti ES sankcijų taikymą, įskaitant geresnę valstybių narių valdžios institucijų, kurioms pavesta įgyvendinti bendras ES taisykles, priežiūrą;

31. ragina EIVT užtikrinti aktyvesnę ES, atstovaujamos Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojo, vaidmenį taikiai sprendžiant Rytų Ukrainoje vykstančio karo klausimą, be kita ko, pasitelkiant Normandijos ketvertą; rekomenduoja apsvarstyti galimybes paskirti ES specialųjį pasiuntinį Kryme ir Donbaso regione;

32. pakartoja savo raginimą nustatyti tarptautinį derybų dėl Krymo pusiasalio okupacijos nutraukimo formatą, kuriame aktyviai dalyvautų ES; ragina Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį ir pirmininko pavaduotoją, Komisiją ir valstybes nares teikti visą reikiamą paramą siekiant sukurti Krymo tarptautinę platformą, kuri sudarytų sąlygas koordinuoti, oficialiai įtvirtinti ir susisteminti pastangas, kuriomis siekiama atkurti Ukrainos teritorinį vientisumą; mano, kad svarbu į tokios platformos veiklą įtraukti Krymo totorių Medžlišą, kaip vienintelį tarptautiniu mastu pripažintą Krymo totorių atstovavimo organą;

33. sykiu primena, kad vadovaujantis tarptautine humanitarine teise, Rusijos Federacijai, kaip okupuojančiajai valstybei, tenka visa atsakomybė už laikinai okupuoto Krymo pusiasalio gyventojų poreikių patenkinimą, įskaitant vandens tiekimą; be to, nurodo, kad vadovaujantis Ketvirtąja Ženevos konvencija, kurią pasirašė ir Rusija, okupuojančioji valstybė negali versti okupuotos teritorijos gyventojų tarnauti jos ginkluotuosiose ar pagalbinėse pajėgose;

34. smerkia Rusijos Federaciją už tai, kad ši įkurdino Rusijos piliečius okupuotame Kryme ir Donecko bei Luhansko teritorijose, taip sutrikdydama Rusijos pasus turinčių asmenų ir ukrainiečių pusiausvyrą, kad nuolat išduoda Rusijos pasus laikinai okupuotų Ukrainos teritorijų gyventojams, pažeisdama Ukrainos suverenumą ir Minsko susitarimų tikslus bei nuostatas, taip pat už jos bandymus 2020 m. rugsėjo 13 d. surengti vietos rinkimus Ukrainos Krymo Autonominėje Respublikoje; pareiškia, kad Sevastopolio gubernatoriaus rinkimai, taip pat balsavimas už atstovus į vadinamąją „Krymo Respublikos“ valstybės tarybą, vadinamąją Simferopolio teisinę asamblėją ir vadinamąją Razdolno regiono kaimo tarybą buvo neteisėti ir vykdomi pažeidžiant tarptautinę teisę; ragina ES taikyti sankcijas už rinkimų organizavimą ir vykdymą

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

atsakingiems asmenims; smerkia Rusijos veiksmus šaukiant jaunos vyrus iš okupuoto Krymo privalomai tarnauti Rusijos ginkluotuosiose pajėgose ir 85 proc. jų išsiunčiant vykdyti tarnybos Rusijos Federacijoje; ragina Rusiją baigti šaukti Krymo gyventojus į privalomą karinę tarnybą ir visapusiškai laikytis savo įsipareigojimų pagal Ženevos konvencijas;

35. pareiškia, kad visapusiškai remia visas pastangas užtikrinti teisingumą visoms 298-ioms Malaizijos oro linijų reiso MH17 lėktuvo, kuris buvo numuštas iš Rusijos atvežta raketa „žemė-oras“, aukoms ir jų artimiesiems, įskaitant tarptautinį baudžiamąjį procesą prieš keturis įtariamuosius pagal Nyderlandų teisę ir Europos Žmogaus Teisių Teisme Rusijai iškeltą bylą; giria Ukrainą už jos nuolatinį bendradarbiavimą su jungtine tyrimų grupe siekiant išsiaiškinti tiesą, nustatyti įtariamuosius ir nuteisti nusikalstamos veikos vykdytojus; smerkia vienašališką Rusijos pasitraukimą iš trišalių tiesos atskleidimo konsultacijų su Australija ir Nyderlandais; ragina Rusiją visapusiškai bendradarbiauti visose pastangose užtikrinti visų asmenų ar subjektų, dalyvavusių numušant reiso MH17 lėktuvą, atsakomybę, be kita ko, atnaujinant tiesos atskleidimo dialogą su Australija ir Nyderlandais, užtikrinant bendradarbiavimą tarpvalstybiniame ieškinyje, kurį Nyderlandai šiuo klausimu pateikė Rusijai Europos Žmogaus Teisių Teismui, ir vykdant Volodymyro Cemacho ekstradiciją į Nyderlandus; primygtinai ragina Rusiją nutraukti dezinformacijos, susijusios su reisu MH17, platinimą;

36. ragina Ukrainą padėti Moldovos centrinei valdžiai stengiantis atgauti Padniestrės kontrolę, remiantis Moldovos teritoriniu vientisumu;

37. atkreipia dėmesį į tai, kad 2018 m. birželio mėn. priimtas nacionalinio saugumo įstatymas ir 2020 m. – įstatymas dėl viešųjų pirkimų rinkimų ir žvalgybos srityse; vis dėlto primygtinai ragina priimti papildomus teisės aktus, kuriais būtų siekiama apriboti Ukrainos Saugumo tarnybos įgaliojimus, kad ji taptų vien kontržvalgybos ir kovos su terorizmu agentūra, ir būtų nustatyta parlamentinė viso saugumo sektoriaus priežiūra;

Teisingumas, laisvė, saugumas ir kova su korupcija

38. pakartoja, kad kovoje su korupcija yra būtina pasiekti apčiuopiamų rezultatų, kad gyventojai ir toliau aktyviai remtų reformų procesą ir kad būtų pagerinta verslo aplinka ir pritrauktos tiesioginės užsienio investicijos; ragina Ukrainos valdžios institucijas toliau vykdyti reformas, visų pirma teisinės valstybės ir kovos su korupcija srityse, ir užtikrinti pagrindinių kovos su korupcija institucijų nepriklausomumą ir nuolatinį darbą; šiuo atžvilgiu palankiai vertina tai, kad buvo atkurta Nacionalinė korupcijos prevencijos agentūra ir kad 2020 m. sausio mėn. įsigaliojo nauji teisės aktai dėl neteisėto praturtėjimo ir dėl informatorių, taip pat tai, kad 2019 m. rugsėjo mėn. pradėjo veikti Aukščiausiasis kovos su korupcija teismas;

39. vis dėlto yra susirūpinęs dėl 2020 m. spalio 27 d. Konstitucinio Teismo sprendimo rezultatų – dėl jo atsirado teisinė spraga Ukrainos kovos su korupcija sistemoje ir labai susilpninta Nacionalinė korupcijos prevencijos agentūra; pripažįsta prezidento V. Zelenskio inicijuotas ir politinių veikėjų vykdytas aktyvias pastangas atkurti teisės aktus ir Ukrainos kovos su korupcija sistemos patikimumą; primygtinai ragina Ukrainos valdžios institucijas toliau stengtis atkurti visapusiškai veikiančią, veiksmingą ir visa apimančią kovą su korupcija skirtą institucinę struktūrą, įskaitant teismų sistemą, kartu visiškai išsaugant pastarųjų nepriklausomumą nuo vykdomosios ir teisėkūros valdžios; pabrėžia, kad šiuo požiūriu itin svarbus vaidmuo tenka visapusiškai įgalintai Nacionalinei korupcijos prevencijos agentūrai ir kad Konstitucinio Teismo sprendimas neturėtų būti naudojamas kaip dingstis ją susilpninti ar nušalinti; reiškia itin didelį susirūpinimą dėl akivaizdžiai suinteresuotų mėginimų kenkti šalies laimėjimams kovoje su korupcija ir bendroms demokratinėms reformoms, visų pirma kai kuriems Ukrainos oligarchams susigrąžinus politinę valdžią ir dėl to sumažėjus į reformas orientuotai Aukščiausiosios Rados daugumai, tai matyti ir iš sunkumų, su kuriais susidurta siekiant užpildyti teisėkūros spragą, likusią po prieštarai vertinamo 2020 m. spalio 27 d. Konstitucinio Teismo sprendimo; primygtinai ragina visus politinius veikėjus atnaujinti savo įsipareigojimą vykdyti reformas, kurių reikalavo Ukrainos rinkėjai ir kurios yra itin svarbios siekiant stiprinti teisinę valstybę, panaikinti korupciją ir užtikrinti didesnę Ukrainos gyventojų gerovę;

40. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti Aukščiausiosios kovos su korupcija teismo ir kitų kovos su korupcija institucijų nepriklausomumą, ir ragina laikytis nešališko požiūrio į kovos su korupcija institucijų veiklą, kad būtų užtikrintas visuomenės pasitikėjimas ir parama kovai su korupcija; pripažįsta, kad pirmuosius sprendimus Aukščiausiasis kovos su korupcija teismas priėmė laikydamasis aukštų profesinių standartų; vis dėlto ragina Aukščiausiąją kovos su korupcija teismą aktyviau vykdyti savo darbą siekiant padidinti apkaltinamųjų nuosprendžių skaičių, be kita ko, aukšto lygio byloje;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

41. džiaugiasi Ukrainos nacionalinio kovos su korupcija biuro, be abejonės veiksmingiausios šalies kovos su korupcija institucijos, darbu; taip pat pabrėžia, kad būtina toliau stiprinti Ukrainos nacionalinio kovos su korupcija biuro nepriklausomumą; taigi primygtinai ragina teisės aktą dėl Ukrainos nacionalinio kovos su korupcija biuro suderinti su Konstitucija ir naujausiu Konstitucinio Teismo sprendimu ir nustatyti skaidrias, depolitizuotas ir nuopelnais pagrįstas Ukrainos nacionalinio kovos su korupcija biuro ir specialiosios kovos su korupcija prokuratūros bei valstybinio tyrimų biuro vadovų atrankos procedūras, įskaitant patikimą tarnybinės etikos patikrą;

42. apgailestauja dėl Aukščiausiosios Rados narių bandymų pulti ir menkinti kovos su korupcija institucijas, visų pirma bandymus atleisti Nacionalinio kovos su korupcija biuro direktorių, ir dėl neskaidraus specialiosios kovos su korupcija prokuratūros direktoriaus skyrimo proceso; pažymi, kad trūksta korupciją atskleidžiančių ir smerkiančių NVO aktyvistų ir žurnalistų apsaugos ir ragina veiksmingai įgyvendinti 2020 m. sausio mėn. išgaliojusį naują teisės aktą dėl informatorių apsaugos;

43. palankiai vertina 2020–2024 m. kovos su korupcija strategijos projektą ir tikisi, kad Aukščiausioji Rada netrukus patvirtins šią išsamią strategiją, palikdama visus projekte nustatytus esminius jos elementus; pripažįsta, kad vykdomas įvairių formų spaudimas ir sabotazas, taikomas kovos su korupcija institucijoms, kaip ženklas, kad su korupcija kovojama vis veiksmingiau ir sėkmingiau; primygtinai tvirtina, kad kovos su korupcija institucijos (Nacionalinis kovos su korupcija biuras, specialioji kovos su korupcija prokuratūra ir Aukščiausiasis kovos su korupcija teismas) privalo išlikti nepriklausomos, veiksmingos ir gauti tinkamų išteklių; giria 2019 m. gruodžio mėn. priimtą naują kovos su pinigų plovimu teisės aktą, kuriuo gerinamas verslo nuosavybės struktūrų skaidrumas Ukrainoje ir ženkliai patobulinama susijusi teisinė sistema;

44. yra susirūpinęs dėl to, kad, deja, ne vieną kartą Ukrainos nacionalinio banko pirmininkui buvo daromas didelis nuolatinis politinis spaudimas ir bauginimo veiksmai, dėl kurių jis 2020 m. liepos mėn. atsistatydino; primygtinai ragina Ukrainos valdžios institucijas susilaikyti nuo politinio spaudimo nepriklausomoms ekonominėms institucijoms ir vykdymo užtikrinimo institucijoms ir užtikrinti, kad jų nepriklausomumas būtų išsaugotas kaip tinkamo rinkos veikimo ir vienodų sąlygų visiems ekonominės veiklos vykdytojams garantas;

45. apgailestauja dėl to, kad teisminėmis institucijomis Ukrainoje vis dar mažiausiai pasitikima, ir reikia didelį susirūpinimą dėl jų būklės po 2019 m. spalio mėn. reformos, kurią vykdant buvo išardyta ir pertvarkyta Aukščiausioji teisėjų kvalifikacijos komisija ir sustabdytas teisėjų pakartotinio vertinimo ir įdarbinimo procesas, nors yra maždaug 2 000 laisvų teisėjų darbo vietų; apgailestauja dėl to, kad praeityje Aukščiausioji teisėjų kvalifikacijos komisija neatsižvelgė į Viešosios tarnybinės etikos tarybos nuomonę, jai atliekant pakartotinį teisėjų vertinimą, ir primygtinai ragina komisiją ateityje į tokią nuomonę atsižvelgti, kad laisvos darbo vietos žemesnės instancijos teismuose būtų užpildytos teisėjais, atitinkančiais etikos ir sąžiningumo standartus, visapusiškai laikantis Venecijos komisijos nuomonės Nr. 969/2019; primygtinai reikalauja kuo skubiau atkurti Aukščiausiąją teisėjų kvalifikacijos komisiją, remiantis Įstatymo Nr. 3711 pakeitimu ir laikantis 2020 m. kovo 11 d. Ukrainos Konstitucinio Teismo sprendimo Nr. 4-p/2020, ir taikant skaidrią atrankos procedūrą ir dalyvaujant tarptautiniams ekspertams įsteigti nepriklausomą Aukščiausiąją teisėjų kvalifikacijos komisiją; primygtinai sudaryti Aukščiausiajai teisėjų kvalifikacijos komisijai galimybes veiksmingai vykdyti naujų teisėjų atranką ir tikrinti pareigas einančius teisėjus, vadovaujantis pačios Aukščiausiosios teisėjų kvalifikacijos komisijos priimtomis taisyklėmis ir procedūromis ir jos įgaliojimais; reikalauja patikrinti nereformuotos Aukščiausios teisingumo tarybos tarnybinę etiką; primygtinai ragina Ukrainos valdžios institucijas tęsti ir spartinti teisminių institucijų reformą, kad nebūtų kenkiama naujai įsteigtų kovos su korupcija institucijų darbui, susilaikyti nuo politiškai motyvuotų teismo procesų ir teisminių institucijų naudojimo prieš politinius oponentus ir baigti kurti kovos su organizuotu nusikalstamumu teisinę sistemą;

46. ragina Komisiją plėtoti turimas ir naujas priemones teisinės valstybės ir gero valdymo srityje, kad būtų galima stebėti ir įvertinti Ukrainos pažangą, visų pirma ES teisingumo rezultatų suvestinę ir teisinės valstybės mechanizmą, siekiant užtikrinti atidų vykdymą reformų tikrinimą ir galimybę deramai nustatyti bei ištaisyti galimus šių reformų trūkumus;

47. teigiamai vertina 2019 m. rugsėjo mėn. pradėtą įgyvendinti generalinės prokuratūros reformą ir ragina užbaigus prokurorų atestaciją užtikrinti, kad visų lygmenų nauji prokurorai būtų atrinkami taikant skaidrią ir politiškai nešališką procedūrą; ragina Ukrainos valdžios institucijas stiprinti kovą su organizuotu nusikalstamumu ir tobulinti teisės aktų sistemą, taip pat atsakingų teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą ir koordinavimą;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

48. primygtinai ragina Ukrainos valdžios institucijas susilaikyti nuo ankstesnės blogos praktikos nagrinėti politiniais motyvuotais pagrįstas teismo bylas; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad politinių klausimų skirtumai turėtų būti sprendžiami ne teisme, o kompetentuose politiniuose forumuose;
49. yra susirūpinęs dėl to, kad Komisija Ukrainą įtraukė į 2 kategorijos prioritetinių šalių sąrašą, o tai reiškia, kad nepakankamai ginamos intelektinės nuosavybės teisės ir nepakankamai užtikrinamas jų laikymasis; pabrėžia, kad reikia stiprinti muitinį tikrinimą ir muitinių infrastruktūrą siekiant efektyviau užkirsti kelią suklastotų produktų įvežimui į Ukrainą ir vežimui per ją; ragina Komisiją toliau padėti Ukrainai rengti naujų teisės aktų dėl intelektinės nuosavybės teisių projektus;
50. ragina Ukrainos vyriausybę toliau tirti Ukrainos pajėgų įvykdytus nusikaltimus prieš aktyvistus Euromaidano protestų metu ir skubiai užtikrinti teisingumą nukentėjusiesiems ir jų šeimoms;
51. primygtinai ragina Ukrainą ratifikuoti Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą ir Stambulo konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo;
52. palankiai vertina Ukrainos baudžiamojo kodekso pakeitimus, kuriais remiantis negautu sutikimu apibrėžiamas išžaginimas ir seksualinė prievarta, ir primygtinai ragina skubiai parengti metodiką, kaip tirti seksualinės prievartos nusikaltimus; apgailestauja, kad neturint tokios metodikos 2019 m. nebuvo pradėtos jokios baudžiamojo persekiojimo bylos dėl išžaginimo ar seksualinės prievartos remiantis negautu sutikimu;

Žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės

53. griežtai smerkia plataus masto ir nuolatinis žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, pvz., saviraiškos, religijos ar tikėjimo ir asociacijų laisvės, taip pat teisės į taikius susirinkimus, pažeidimus, kuriuos vykdo Rusijos okupacinės pajėgos laikinai okupuotoje Krymo teritorijoje ir Rusijos remiamos ginkluotos grupuotės vyriausybės nekontroliuojamose Donbaso teritorijose, įskaitant priverstinį ėmimą į karo tarnybą, priverstinį išsiuntimą, neteisėtą ir priverstinį pasų dalijimą, teisių į švietimą ir kalbų teisių ribojimą, savavališką sulaikymą, kankinimą ir kitas griežtas sulaikymo sąlygas, taip pat ribojamąsias priemones, pvz., vienašališką pasienio kontrolės punktų uždarymą, JT bei humanitarinių misijų neišleidimą, kuris ypač kelia nerimą vykstant dabartinei pandemijai;
54. primena, kad dėl karo Rytų Ukrainoje ir toliau kyla pavojus civilių gyvybei ir gerovei, ir pažymi, kad dėl 2020 m. liepos 27 d. įsigaliojusių paliaubų Rytų Ukrainoje 53 proc. sumažėjo saugumo incidentų ir sumažėjo civilių aukų; palankiai vertina 30 mln. EUR vertės programą „EU4ResilientRegions“, kuria siekiama stiprinti rytinės ir pietinės Ukrainos dalių atsparumą neigiamam vykstančio konflikto poveikiui, be kita ko, hibridinėms grėsmėms ir kitiems destabilizuojantiems veiksniams;
55. tačiau yra labai susirūpinęs dėl prastėjančios humanitarinės padėties rytinėse teritorijose, kurių šiuo metu nevaldo Ukrainos vyriausybė, visų pirma atsižvelgiant į dabartinę nepaprastąją padėtį dėl COVID-19 pandemijos; primygtinai ragina de facto vietines valdžios institucijas priimti visas būtinas priemones, kad būtų užtikrinti pagrindiniai gyventojų poreikiai, įskaitant galimybę naudotis geros kokybės sveikatos priežiūros įstaigomis ir gauti gydymą, ir tuo tikslu visapusiškai bendradarbiauti su teisėta Ukrainos valdžia;
56. pabrėžia, kad Rytų Ukrainoje daugiau kaip 3,5 milijono žmonių abiejose kontaktinės linijos pusėse vis dar yra priklausomi nuo humanitarinės pagalbos ir apsaugos, ir neturi nuolatinio vandens ir susiduria su elektros energijos tiekimo pertrūkiais; pažymi, kad dabartinė COVID-19 pandemija padidino šių žmonių patiriamas problemas; ragina Komisiją, koordinuojant veiksmus su JT organais, dėti daugiau pastangų teikiant pagalbą per šią humanitarinę krizę, atsižvelgiant į Humanitarinių poreikių apžvalgą;
57. apgailestauja dėl prastėjančios žmogaus teisių padėties Kryme nuo okupacijos pradžios Rusijai smarkiai apribojus susirinkimo, saviraiškos, asociacijų, teisės susipažinti su informacija ir religijos laisves; apgailestauja dėl diskriminacinės politikos, kurią save pasiskyrusios Rusijos valdžios institucijos taiko visų pirma Krymo totorių etninei mažumai, pažeidžia jų teises į nuosavybę, dėl vis stiprėjančio šios bendruomenės ir neteisėtai aneksijai besipriešinančių asmenų bauginimo, taikant priverstinį ėmimą į karo tarnybą, persekiojimą, kratas, sulaikymą ir priverstinius dingimus, taip pat jau minėtą šiame pusiasalyje vykdomą žodžio, asociacijų, religijos ir judėjimo laisvės ribojimą; ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

Krymo pusiasalyje ir Rusijoje neteisėtai sulaikytus ir įkalintus Ukrainos piliečius, įskaitant Krymo totorių aktyvistus; be to, ragina Rusiją ištirti žiaurumus prieš Krymo totorius ir garantuoti bei užtikrinti Krymo totorių, ukrainiečių ir visų etninių ir religinių mažumų teisę palaikyti ir plėtoti savo kultūrą, tradicijas, švietimą ir tapatybę;

58. apgailestauja, kad Ukrainoje yra daugiau kaip 1,5 milijono šalies viduje perkeltų asmenų – ji yra devinta pasaulyje pagal didžiausią šalies viduje perkeltų asmenų skaičių; pažymi, kad visų pirma už tai yra atsakinga Rusijos Federacija ir jos nevalstybiniai subjektai; ragina Ukrainos valdžios institucijas dėti papildomas pastangas, kad sumažintų nuo konflikto nukentėjusių asmenų kančias, ir taikyti priemones, skirtas apsaugoti šalies viduje perkeltų asmenų teises; ragina Ukrainą suteikti šalies viduje perkeltiems asmenims visas pilietines ir politines teises ir laikytis tarptautinių standartų dėl elgesio su šalies viduje perkeltais asmenimis; pabrėžia, kad svarbu apsaugoti ir užtikrinti teisę į Ukrainos pilietybę laikinai okupuotose teritorijose, be kita ko, supaprastinant pensijų gavimo, gimimo liudijimų vaikams išdavimo procedūras ir taip išvengiant pavojaus, kad šie asmenys liks be pilietybės ir pažeidžiami;

59. primygtinai ragina ESBO specialiąją stebėsenos misiją Ukrainoje įgyvendinti savo įgaliojimus ir reguliariai keistis informacija su nuo persekiojimo nukentėjusiais asmenimis ir jo liudytojais, teisininkais, NVO ir žiniasklaidos atstovais, siekiant toliau vertinti padėtį laikinai okupuotose Krymo ir Ukrainos rytų teritorijose; prašo ES specialųjį įgaliotinį žmogaus teisių klausimais skirti nuolatinę dėmesį žmogaus teisių padėčiai Krymo pusiasalyje ir vyriausybės nekontroliuojamose Rytų Ukrainos teritorijose;

60. pažymi, kad 2020 m. baigia galioti penkerių metų veiksmų planas Ukrainos nacionalinei žmogaus teisių strategijai įgyvendinti ir ragina išsamiai apžvelgti pagrindinius laimėjimus, prieš nustatant tikslus tolesniam veiksmų planui; atkreipia didelį dėmesį į Ukrainos vyriausybės paramą Krymo totoriams ir reiškia susirūpinimą dėl to, kad 2020 m. rugsėjo mėn. Aukščiausieji Rada pateiktame 2021 m. biudžeto projekte trūksta finansavimo Krymo totorių ir kitų tautybių asmenų, deportuotų iš Ukrainos teritorijos, grąžinimo ir apgyvendinimo programai; ragina Ukrainą priimti teisės aktus dėl čiabuvių Ukrainoje, dėl čiabuvių Krymo totorių statuso ir dėl Konstitucijos pakeitimo, siekiant pripažinti tautinės-teritorinės Krymo totorių tautos autonomiją Ukrainoje, ypač Kryme, kylančios iš neatskiriamos čiabuvių Krymo totorių tautos laisvo apsisprendimo teisės; primygtinai reikalauja, kad Ukrainos valdžios institucijas spręstų vienintelio televizijos kanalo Krymo totorių kalba, ATR, problemas ir pasiūlytų stabilų mechanizmą finansinei ir techninei paramai teikti, kad šis televizijos kanalas galėtų tęsti transliacijas Rusijos okupuotame Kryme; palankiai vertina Ukrainos iniciatyvą parengti strategiją dėl Krymo totorių kalbos vystymo ir populiarinimo laikotarpiu iki 2032 m.;

61. ragina EIVT ir Komisiją skubiai pradėti taikyti ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą, (S. Magnitskio akto Europos variantą), kad būtų galima taikyti sankcijas asmenims ir įmonėms, susijusiems su sunkiais žmogaus teisių pažeidimais, ypač daug dėmesio skiriant padėčiai laikinai okupuotose Ukrainos teritorijose Kryme ir Donecko bei Luhansko regionų dalyse, taip pat taikyti sankcijas asmenims, atsakingiems už kitas nusikalstamas veikas, įskaitant korupciją; ragina Ukrainą sekti pavyzdžiu ir sukurti tokio akto Ukrainos variantą;

62. atkreipia dėmesį į įstatymą, kuriuo remiamas ukrainiečių kalbos, kaip valstybinės kalbos, vartojimas ir prašo Ukrainos valdžios institucijų šį įstatymą įgyvendinti visapusiškai laikantis tarptautinių įsipareigojimų ir vadovaujantis Venecijos komisijos nuomonėje Nr. 960/2019 pateiktomis rekomendacijomis, t. y. gerbiant bendruomenių teisę plėtoti ir visapusiškai vartoti savo kalbą ir atsižvelgti į tautines mažumas, jų kalbą ir jų teises į švietimą, tai vykdam apdairiai ir subalansuotai;

63. ragina Ukrainą suteikti Oficialiosios kalbos apsaugos komisarui arba bet kokiai kitai tuo pat tikslu įsteigtai institucijai įgaliojimus stebėti, kaip laikomasi teisinių nuostatų dėl mažumų kalbų ir čiabuvių kalbų vartojimo;

64. remia tikėjimo laisvę, nuomonės ir išraiškos laisvę ir pabrėžia, kad svarbu garantuoti vienodas galimybes susipažinti su informacija visoms tautinėms, etninėms ir kalbinėms mažumoms, nes tai yra labai svarbu demokratijai; smerkia neapykantą kurstančias kalbas ir diskriminaciją dėl etninės kilmės ar kalbos, taip pat melagingas naujienas ir dezinformaciją, nukreiptą prieš tautines, etnines ir kalbines mažumas;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

65. atkreipia dėmesį į priemones, kurios yra būtinos siekiant sustiprinti mažumų teisių infrastruktūrą ir sustiprinti pasitikėjimą, kad mažumų teisės bus apsaugotos įstatymuose ir praktikoje; atkreipia dėmesį į tai, kad tokios priemonės turėtų apimti stipresnę teisinę apsaugą, didesnę institucijų dėmesį mažumų problemoms, taip pat stipresnių ir nuolatinių konsultacijos mechanizmų sukūrimą; reiškia susirūpinimą, kad Ukrainos valdžios institucijos nesiima tinkamų veiksmų kovojant su mažumų grupių diskriminaciją ir prieš juos nenukreiptomis neapykantą kurstančiomis kalbomis, visų pirma prieš romų bendruomenę, smurtą rasiniu pagrindu ir netolerancijos apraiškas; ragina Ukrainą stiprinti Holokausto aukų atminimą prisijungiant prie Tarptautinio Holokausto aukų atminimo aljanso (IHRA) ir patvirtinant bei taikant IHRA antisemitizmo apibrėžtį; be to, ragina Ukrainą toliau atminti totalitarizmo aukas; ragina Komisiją pakviesti Ukrainą dalyvauti programoje „Europa piliečiams“;

66. skatina Europos politinių fondų darbą auginant naują politinių lyderių kartą Ukrainoje;

67. ragina stiprinti dialogą ir bendradarbiavimą su bažnyčiomis ir religinėmis bendruomenėmis bei organizacijomis tokiose srityse kaip taikos kūrimas ir susitaikymas, pasitikėjimo teisinga ir laisva visuomene stiprinimas, taip pat švietimo, sveikatos priežiūros ir pagrindinių socialinių paslaugų srityse;

Žiniasklaidos aplinka

68. pažymi reformų pastangas žiniasklaidos srityje; pabrėžia, kad šia reforma visų pirma turėtų būti užtikrintas reguliavimo institucijos nepriklausomumas, nešališkumas ir atskaitomybė, žiniasklaidos priemonių nuosavybės skaidrumas ir vienodos sąlygos žiniasklaidos priemonėms užtikrinant sąžiningą konkurenciją rinkoje; yra susirūpinęs dėl planų suteikti reguliavimo institucijai naujus ir plačius įgaliojimus, dėl kurių galėtų nukentėti žiniasklaidos laisvė ir interneto bei spaudos žiniasklaidos turinys; kovos su dezinformacija teisės akto projekto atžvilgiu pabrėžia, kad priėmus tokį teisės akto projektą, valstybė galėtų plačiai kištis į žiniasklaidos turinį ir žurnalistų veiklą, todėl nukentėtų žiniasklaidos laisvė ir tai nebūtų veiksminga kovojant su dezinformacija; primygtinai ragina surengti platesnes konsultacijas su žiniasklaidos bendruomene ir susijusiomis tarptautinėmis organizacijomis, kad būtų išvengta pavojaus saviraiškos laisvei;

69. susirūpinęs pažymi, kad televizinės žiniasklaidos rinka Ukrainoje, nors ir yra pliuralistinė, bet vis dar pasižymi per didele oligarchų įtaka; primygtinai ragina Ukrainą skatinti laisvą ir nepriklausomą žiniasklaidą ir stiprinti žiniasklaidos pliuralizmą; pabrėžia tvaraus visuomeninio transliuotojo ir nepriklausomos žiniasklaidos reguliavimo institucijos bei pilietinės visuomenės svarbą, stiprinant atsparumą dezinformacijai ir kitiems destabilizuojantiems veiksniams; ragina Aukščiausiąją Radą ir vyriausybę laikytis valstybės išpareigojimų visuomeninio transliuotojo atžvilgiu ir užtikrinti finansinę ir politinę paramą tolesniam jo modernizavimui, nepriklausomumui ir pajėgumui vykdyti tiriamąją žurnalistiką;

70. pakartoja, kad ES turi toliau padėti Ukrainai atremti hibridines grėsmes ir kovoti su dezinformacija ir melagingomis naujienomis, be kita ko, stiprinant nepriklausomą žiniasklaidą, gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir strateginę komunikaciją, kad būtų sustiprintas Ukrainos atsparumas; palankia vertina pranešimą apie pradedamą ES ir Ukrainos dialogą kibernetikos klausimais;

71. reiškia susirūpinimą dėl prastėjančios žiniasklaidos atstovų, visų pirma tiriamosios žurnalistikos atstovų, pranešančių apie korupcijos ir sukčiavimo atvejus, darbo aplinkos; smerkia bet kokius veiksmus, kuriais ribojamas žurnalistų darbas, be kita ko, ribojama galimybė susipažinti su informacija, baudžiamosios veikos tyrimais, daromas spaudimas atskleisti šaltinius ir skatinamos neapykantą kurstančios kalbos, visų pirma nukreiptos prieš nepriklausomą žiniasklaidą; yra susirūpinęs, kad Aukščiausiosios Rados nariai tapo tikslingų dezinformacijos kampanijų aukomis ar netgi sąmoningai padėjo jas platinti, kaip teigiama neseniai atliktame Ukrainos tiriamosios žurnalistikos platformos tyrime;

72. apgailestauja dėl daugybės žurnalistų ir pilietinių teisių aktyvistų patirtų išpuolių, užregistruotų 2017–2019 m.; ragina Ukrainos valdžios institucijas vykdyti baudžiamąjį nusikalstamos veikos vykdytojų persekiojimą, taip pat užtikrinti žiniasklaidos darbuotojų ir žurnalistų saugumą, ir primygtinai ragina reguliuojant žiniasklaidą taikyti proporcingą požiūrį;

73. apgailestauja dėl to, kad šalies politinė aplinka pablogėjo, nes politiniais tikslais plačiai naudojamas bauginimu, neapykantos retorika ir politiniu spaudimu; primygtinai ragina valdžios institucijas griežtai pasmerkti ir uždrausti ekstremistinių ir neapykantą skatinančių grupių bei interneto svetainių, pvz., „Myrotvorets“, kurios skatina įtampą visuomenėje ir piktnaudžiauja šimtų žmonių, įskaitant žurnalistus, politikus ir mažumų grupių narius, asmens duomenimis, veiklą;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

74. primygtinai ragina Ukrainoje kurti demokratišią, nepriklausomą, pliuralistinę ir subalansuotą žiniasklaidą, kad žiniasklaidos kanalai nebūtų persekiojami politiniais tikslais, be kita ko, panaikinant jų licencijas, ir kad būtų užtikrinta vietos žurnalistų, nuomonių formuotojų ir kitaip manančių asmenų apsauga, būtų leidžiama nediskriminuojamai susipažinti su internete ir ne internete esančia informacija ir suteikiama galimybė prasmingai dalyvauti visuomenėje, ir būtų užtikrinamos ir garantuojamos žmogaus ir pilietinės teisės; pabrėžia, kad žurnalistams, žmogaus teisių gynėjams ir advokatams turėtų būti leidžiama dirbti nepriklausomai, be nederamo kišimosi į jų veiklą ir bauginimo; palankiai vertina Ukrainos žmogaus teisių organizacijų ir Krymo prokuroro, kuris, laikinai dirba iš žemyninės Ukrainos, registruoja žmogaus teisių pažeidimus ir smurtą, darbą; primygtinai reikalauja ištirti visus žmogaus teisių pažeidimus ir nusikalstamos veikos vykdytojus patraukti atsakomybėn;

Lyčių lygybė ir LGBTI asmenų teisės

75. pabrėžia, kad lyčių lygybė yra pagrindinė tvaraus ir įtraukaus vystymosi sąlyga; primygtinai ragina Ukrainos vyriausybę ir valdžios institucijas įgyvendinti priemones, kad labiau pagerintų moterų atstovavimą ir lygias sąlygas visais politinio ir socialinio gyvenimo lygmenimis, taip pat kovoti su smurtu dėl lyties; rašo, kad Komisija ir EIVT integruotų lyčių lygybės aspektą į visas politikos sritis, finansinę paramą Ukrainai, programas ir veiklą, susijusią su Ukraina, visų pirma skirtą sušvelninti neigiamą COVID-19 pandemijos poveikį, nes moterys, įskaitant verslu užsiimančias moteris, priskiriamos prie didžiausių izoliacijos poveikį patyrusių asmenų;

76. smerkia smurtinius išpuolius ir neapykantos nusikaltimus prieš LGBTI asmenis ir ragina Ukrainos teisėsaugos institucijas veiksmingai ištirti šiuos išpuolius; primygtinai ragina Ukrainą parengti ir veiksmingai įgyvendinti išsamius antrinės teisės aktus, kuriais būtų užtikrinama tikėjimo laisvė, kovojama su nuolatine LGBTI asmenų, feminizmo aktyvistų, neigaliųjų ir mažumų diskriminacija, ir stiprinama jų teisių apsauga; ragina vyriausybę ir visus politikos veikėjus dėti pastangas, kad būtų sukurta įtrauki ir tolerantiška visuomenė;

77. apgailestauja, kad baudžiamojo kodekso 161 straipsnyje vis dar nėra numatyta bausmė už neapykantos kurstymą arba smurtą dėl seksualinės orientacijos arba lytinės tapatybės ir kad šie pagrindai nėra nurodyti kaip sunkesnės nusikalstamos veikos formos ir jų nėra prie bendrųjų nuostatų dėl sunkinančių aplinkybių pagal 67 straipsnio 1 dalies 3 punktą; primena, kad vyriausybės veiksmų plane dėl nacionalinės žmogaus teisių strategijos įgyvendinimo buvo numatyta į baudžiamojo kodekso 67 straipsnį įtraukti seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės pagrindus kaip sunkinančias aplinkybes; primena Europos komisijos kovai su rasizmu ir netolerancija rekomendacijas ir ragina Ukrainą atitinkamai pakeisti baudžiamąjį kodeksą;

Prekyba ir ekonominis bendradarbiavimas, visuomenės sveikata, užimtumo ir socialiniai reikalai, darbuotojų judumas

78. pabrėžia, kad Ukraina yra svarbi Sąjungos geopolitinė, geostrateginė ir prekybos partnerė; teigiamai vertina tai, kad labai išaugo ES ir Ukrainos prekybos srautas, dėl to Sąjunga šiuo metu yra didžiausia Ukrainos prekybos partnerė; tačiau apgailestauja dėl palyginti mažo į šalį ateinančių tiesioginių užsienio investicijų kiekio;

79. palankiai vertina nuolatinius teigiamus rezultatus, pasiektus 2019 m. dvišalių prekybos ir ekonominių santykių srityje: Ukrainos importas išaugo 12,3 proc., o eksportas – 9,7 proc. ir sudarė iš viso 43,3 mlrd. EUR; pažymi, kad ES ir Ukrainos prekybos apimtis išaugo 49 proc. ir kad ES yra didžiausia Ukrainos prekybos partnerė – 2019 m. prekyba su ja sudarė 40 proc. Ukrainos prekybos, o Ukraina yra 18-a pagal apimtį ES prekybos partnerė ir prekyba su ja sudaro 1,1 proc. visos ES prekybos; pažymi, kad Ukrainos prekybos su ES deficitą padidėjo iki 5,1 mlrd. EUR;

80. ragina abi šalis intensyviau bendradarbiauti dvišaliu lygmeniu, taip pat tarptautiniuose forumuose sprendžiant COVID-19 sukeltas problemas, visų pirma užtikrinant, kad tiekimo grandinės būtų atsparesnės ir įvairesnės, taip pat bendradarbiauti siekiant spręsti protekcionistinių tendencijų klausimus; pažymi, kad ES tikslas užtikrinti atvirą strateginį savarankiškumą galėtų sukurti galimybių dar glaudžiau bendradarbiauti su kaimyninėmis šalimis;

81. ragina Komisiją remti Ukrainą nustatant sritis, kuriose būtų galima toliau skatinti ekonomikos įvairinimą, ir joms teikti prioritetą vykdant visapusiško IVLPE įgyvendinimo procesą;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

82. pakartoja, kad laipsniška Ukrainos integracija į ES vidaus rinką, kaip numatyta asociacijos susitarime, yra vienas iš pagrindinių asociacijos tikslų, ir šiuo atžvilgiu remia sąlygų tvirtesniems Ukrainos ir ES ekonominiams ir prekybiniais ryšiams sudarymą bei platesnį įstatymų suderinimo procesą, su sąlyga, kad bus visapusiškai įgyvendintas išsamus ir visapusiškas laisvosios prekybos susitarimas ir bus laikomasi atitinkamų teisinių, ekonominių ir techninių reglamentų ir standartų;

83. pažymi, kad buvo pristatyta nemažai reformų, kuriomis siekiama panaikinti ekonomikos reguliavimą, užtikrinti didesnę viešųjų finansų skaidrumą ir patobulinti reglamentus, susijusius su koncesijomis ir viešojo ir privačiojo sektorių partneryste, suteikiant naujų galimybių ir vietos, ir užsienio investuotojams;

84. vis dėlto pažymi, kad šalyje nebuvo pasiekta oligarchų panaikinimo pastebimo poveikio, nes oligarchai vis dar daro didelį poveikį Ukrainos ekonomikai ir politikai, visų pirma žiniasklaidos nuosavybės atžvilgiu, ir įtakai teisminėms institucijoms ir teisėsaugos sistemai; mano, kad aiškių ir visiems vienodų taisyklių nustatymas ekonomikoje ir politikoje gali būti veiksmingas būdas de facto sumažinti neoficialią mažos turtingiausių verslininkų grupės įtaką valstybės veikimui, įskaitant teisės aktams, ir todėl ragina Ukrainos valdžios institucijas paspartinti deoligarchizacijos procesą;

85. be to, apgailestauja dėl padidėjusio valstybės valdomų įmonių skaičiaus ir primygtinai ragina Ukrainą toliau daryti pažangą valstybės valdomų įmonių privatizavimo srityje, kad būtų modernizuota ir geriau veiktų jos ekonomika ir būtų išvengta oligarchijos; pabrėžia būtinybę atnaujinti Ukrainos įsipareigojimą kovoti su įtvirtintos teisės įtaka, kurios nepaisant gali būti labai pakenkta jau įvykdytų reformų rezultatams ir Ukrainos paramos priemonėms;

86. ragina Ukrainą ir ES stiprinti bendradarbiavimą dėl tolesnio dvišalės prekybos liberalizavimo, įskaitant susitarimo dėl pramonės produktų atitikties vertinimo ir pripažinimo sudarymą, taip pat bendradarbiavimą dėl sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių ir muitinių; be to, ragina stiprinti ES ir Ukrainos sektorių bendradarbiavimą švietimo ir mokslinių tyrimų, inovacijų, IRT ir skaitmeninimo, taip pat žaliųjų technologijų srityse, siekiant dalytis praktine patirtimi ir geriausia praktika; be to, ragina stiprinti Ukrainos bendradarbiavimą ir laipsniškai diferencijuotą sektorinę integraciją, neskaitant kitų sričių, energetikos sąjungoje, Transporto bendrijoje ir bendrojoje skaitmeninėje rinkoje;

87. ragina Ukrainos valdžios institucijas atverti šalies aviacijos rinką Europos bendrovėms, įskaitant pigių skrydžių bendroves, ir pritaria tam, kad kuo skubiau būtų pasirašytas susitarimas dėl bendrosios aviacijos erdvės;

88. palankiai vertina Ukrainos ir ES bendradarbiavimo skaitmeninėje srityje pažangą ir ragina toliau stiprinti toki bendradarbiavimą, kuriuo siekiama užtikrinti abipuses galimybes vidaus rinkose, be kita ko, kituose abiem šalims rūpimuose sektoriuose; pabrėžia, kokie svarbūs veiksmai, kurių imtasi siekiant skaitmeninės pertvarkos ir e. valdžios, taip pat pažangą priderinant Ukrainos teisės aktus su prie ES teisės aktų dėl elektroninių patikimumo užtikrinimo paslaugų ir elektroninių komunikacijų; ragina Komisiją toliau remti Ukrainos pastangas, susijusias su gebėjimu naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir informaciniu raštingumu, e.valdžia ir skaitmenine ekonomika, kad būtų prisitaikyta prie dabartinio skaitmeninio amžiaus ir palaipsniui integruotasi į ES bendrąją skaitmeninę rinką, taip pat išsiaiškinti būdus, kaip sumažinti tarptinklinio ryšio tarp ES ir Ukrainos mokesčius; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į naują 25 mln. EUR ES programą, kuria remiamas e. valdymas ir skaitmeninė ekonomika Ukrainoje; ragina išplėsti bendrą mokėjimų eurais erdvę įtraukiant į ją Ukrainą, kai bus įvykdyti visi techniniai ir teisiniai reikalavimai;

89. ragina Komisiją ir EIVT atlikti patikimą Donbaso regiono poreikių vertinimą, kad būtų galima parengti jo socialinio ir ekonominio atkūrimo strategiją, ir siūlo sukurti atitinkamą tarptautinę programą Donbaso atkūrimui;

90. ragina Ukrainos valdžios institucijas tęsti visuomenės sveikatos sistemos reformas, visų pirma atsižvelgiant į žlugdantį COVID-19 pandemijos poveikį, kurį patyrė Ukrainos sveikatos sistema; pažymi, kad, UNICEF teigimu, COVID-19 ne tik nulėmė visuomenės sveikatos priežiūros krizę, bet ir socialinę ekonominę krizę, dėl kurios skurdo lygis Ukrainoje gali padidėti nuo 27,2 proc. iki 43,6 proc. ar net iki 50,8 proc., todėl ragina Ukrainos vyriausybę įgyvendinti visapusiškas socialinės apsaugos priemones, kad būtų sušvelnintas COVID-19 poveikis;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

91. palankiai vertina tai, kad Ukraina prisijungė prie ES sveikatos saugumo komiteto ir skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemos, kad dalyvautų visai Europai koordinuojant atsaką į COVID-19 pandemiją veiksmus visuomenės sveikatos srityje; primygtinai ragina Komisiją, ES valstybes nares ir Ukrainą sustiprinti bendradarbiavimą visuomenės sveikatos atsparumo srityje, keistis geriausia patirtimi ir dirbti kartu su pilietine visuomene kuriant labiausiai pažeidžiamoms visuomenės grupėms skirtas epidemijų valdymo strategijas; primygtinai ragina Komisiją padėti Ukrainos vyriausybei gauti COVID-19 vakcinų;

92. ragina Ukrainos vyriausybę užtikrinti, kad reaguojant į COVID-19 visos įvestos ribojamosios priemonės turėtų teisinį pagrindą ir būtų proporcingos siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą ir gyvybes (remiantis mokslinėmis konsultacijomis), būtų nuolat peržiūrimos ir panaikinamos, kai bus nebereikalingos, taip pat, kad būtų taikomos nediskriminuojant; ragina valdžios institucijas užtikrinti, kad pažeidžiamos ir marginalizuotos grupės neproporcingai nenukentėtų reaguojant į COVID-19, ir ragina imtis priemonių dėl šios jau esamos nelygybės;

93. primygtinai ragina Ukrainą kovoti su išgalėjusiu kronizmu ir korupcija, kuri vis dar pastebima jos sveikatos priežiūros sektoriuje ir visų pirma Sveikatos ministerijoje, ir veiksmingai tirti visą korupcinę veiklą, visų pirma bandymus siaučiant pandemijai įsigyti medicininės įrangos ir vakcinų nuo COVID-19 už neproporcingai didelę kainą;

94. pripažįsta gerą Ukrainos nacionalinės sveikatos tarnybos darbą sukuriant skaidrią sistemą, kurios užduotis – finansuoti pacientams teikiamas konkrečias gydymo paslaugas; ragina Sveikatos ministeriją remti Ukrainos nacionalinės sveikatos tarnybos darbą;

95. teigiamai vertina pažangą reglamentavimo derinimo su ES *acquis* srityje ir tai, kad 2019 m. lapkričio mėn. buvo priimta sanitarijos ir fitosanitarijos strategija, įskaitant daugiau kaip 200 Sąjungos norminių aktų, kurie turi būti įgyvendinti Ukrainos teisėje;

96. susirūpinęs atkreipia dėmesį į nepakankamą pažangą derinant nuostatas su ES gyvūnų gerovės standartais;

97. teigiamai vertina tai, kad 2020 m. kovo mėn. priimtas įstatymas dėl žemės ūkio paskirties žemės pajamų, kuriuo turėtų būti paskatintas milžiniškas Ukrainos potencialas žemės ūkio sektoriuje, ir kad 2020 m. gegužės mėn. priimtas įstatymas dėl tam tikrų bankų veiklos reguliavimo priemonių tobulinimo, kuriuo sustiprinama bankų sistema ir užkertamas kelias tam, kad bankas „PrivatBank“ būtų grąžintas jo ankstesniems savininkams;

98. teigiamai vertina tai, kad Ukraina prisijungė prie daugiašalio laikinojo susitarimo dėl apeliacinio arbitražo, taip padėdama įveikti dėl Apeliacinio komiteto paralyžiaus susidariusią aklavietę ir užtikrinti, kad Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) narės galėtų pasinaudoti dviejų etapų ginčų sprendimo sistema PPO tol, kol Apeliacinis komitetas vėl pradės veikti;

99. ragina Ukrainą laikytis būsimų arbitražo kolegijos sprendimų dėl moratoriumo dėl neapdorotos medienos eksporto, kartu užtikrinant privalomą išsamų patikrinimą visoje miškų ūkio prekių vertės grandinėje ir gerinant miškų sektoriaus valdymą;

100. susirūpinęs pažymi, kad Ukraina neseniai pradėjo du apsaugos priemonių tyrimus dėl azoto ir kompleksinių trąšų importo iš ES; pripažįsta, kad Ukraina paskutinę minutę nusprendė nutraukti abu apsaugos priemonių tyrimus, nors planuojami kiti apsaugos priemonių tyrimai; įspėja, kad dėl panašių veiksmų galėtų būti pakenkta abiejų šalių tarpusavio pasitikėjimui;

101. primena, kad paukštiena yra jautrus importui produktas ES; pripažįsta, kad buvo rastas sprendimas dėl kitų paukštienos dalių eksporto iš dalies pakeičiant prekybos lengvatas paukštienai ir paukštienos pusgaminiams ir taip panaikinant susitarimo spragą; ragina Ukrainą susilaikyti nuo panašios praktikos ir sąžiningai visapusiškai laikytis visų IVLPE nuostatų ir jas įgyvendinti; ragina Komisiją vykdyti nuodugnį IVLPE įgyvendinimo stebėseną ir taikyti visas turimas priemones siekiant panaikinti bet kokią rinką iškreipiančią praktiką ir galimą naudojimąsi teisinėmis spragomis;

102. primygtinai ragina spręsti kaimo ir miesto atotrūkio problemą Ukrainoje taikant veiksmingas finansines ir technines paskatas labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, smulkiesiems ūkininkams ir šeimos įmonėms kaimo ir priemiesčių vietovėse, taip pat gerinant žmogiškuosius ryšius ir infrastruktūrą tarp miestų ir kaimo vietovių, siekiant skatinti socialinę sanglaudą;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

103. palankiai vertina MVĮ skirtos IVLPE priemonės rezultatus gerinant galimybes gauti finansavimą ir atveriant prekybos galimybes; pabrėžia, kad tinkama informavimo kampanija galėtų padėti MVĮ labiau pasinaudoti IVLPE teikiamomis galimybėmis;

104. ragina Komisiją teikti techninę paramą regioniniams užimtumo centrams siekiant skatinti užimtumą, remti jaunimą ir darnaus ekonominio vystymosi programas, kuriomis pirmenybė teikiama socialiniam verslumui, ir investuoti į juos, taip pat daugiausia dėmesio skirti jaunimui iš kaimo vietovių, siekiant stiprinti švietimo sistemą atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius, kad būtų apsaugoti pažeidžiamiausi asmenys ir užkirstas kelias socialinių ir ekonominių galimybių trūkumui;

105. ragina Komisiją stebėti IVLPE poveikį darbo ir asociacijų laisvės teisėms, kai tai susiję su prekyba su ES; ragina Ukrainos vyriausybę taip pat sutelkti dėmesį į prekybos ir darnaus vystymosi socialinį aspektą ir atidžiai stebėti išsames ir visapusiško laisvosios prekybos susitarimo įgyvendinimo ekonominių ir socialinių poveikį; ragina Ukrainos vyriausybę laikytis darbo standartų ir užtikrinti jų vykdymą, taip pat ratifikuoti ir visapusiškai įgyvendinti visas Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijas; ragina Ukrainos vyriausybę toliau derinti darbo standartus su ES darbo standartais, visų pirma susirinkimų laisvės ir socialinio dialogo atžvilgiu; palankiai vertina iniciatyvą dėl darbo jėgos reformos, bet pabrėžia, kad būtinos plačios konsultacijos su profesinėmis sąjungomis ir pilietine visuomene ir rekomenduoja pasinaudoti TDO patirtimi šiuo klausimu;

106. ragina Komisiją užtikrinti, kad profesinės sąjungos ir visa pilietinės visuomenės įvairovė dalyvautų stebint, kaip įgyvendinamas asociacijos susitarimas; ragina Ukrainos vyriausybę ir Komisiją remti NVO, kurios tiria IVLPS pažeidimus, visų pirma socialinėje srityje;

107. ragina Ukrainos vyriausybę sukurti paskatų ir sankcijų sistemą kovai su neabejotinai dideliu skaičiumi darbo vietų neoficialaus užimtumo sektoriuje;

108. pripažįsta padidėjusį darbo jėgos judėjimą tarp Ukrainos ir ES, emigracijos lygiui pasiekus apie 2,2–2,7 milijono asmenų, kuris, prilygsta 13–16 proc. visos Ukrainos darbo jėgos, viena vertus, padeda sumažinti darbo jėgos pasiūlą Ukrainoje ir prisideda prie tam tikrų profesijų darbuotojų trūkumo, ir kita vertus, yra vienas iš veiksnių, kurie skatina šalyje likusių darbuotojų darbo užmokesčio didėjimą ir yra emigrantų perlaidų į šalį šaltinis, kuris turi pastebimą įtaką Ukrainos ekonomikai ir šios piniginės įplaukos atitinka daugiau kaip 8 proc. BVP; ragina papildomai išanalizuoti po 2014 m. kilusios darbo emigrantų bangos ekonominę ir socialinę naudą bei poveikį Ukrainos ir valstybių narių ekonomikai ir socialinės apsaugos sistemoms; pabrėžia, kad yra būtina matyti, kaip vyriausybė siekia sukurti tokią darbo aplinką, kuri užtikrintų deramas darbo sąlygas Ukrainos įmonių darbuotojams, įskaitant darbuotojų sveikatą ir saugą, oficialias darbo vietas su valstybiniu socialiniu draudimu, laiku ir visą išmokamą atlyginimą, teisę stoti į profesinę sąjungą ir turėti atstovaujamus interesus, taip pat prasmingas kolektyvines derybas siekiant teisiškai privalomų kolektyvinių sutarčių; pakartoja, kad būtina spręsti protų nutekėjimo Ukrainoje problemą skatinant kokybiškas ir įtraukias švietimo ir mokymo programas ir kuriant darbo galimybes, kad jaunimui ir jo vietos bendruomenių šeimoms būtų suteiktos socialinės ir ekonominės perspektyvos;

109. palankiai vertina ir ragina toliau plėtoti ES finansuojamų programų paramą, teikiamą Ukrainos profesinio ugdymo sistemos modernizavimui („EU4Skills: Better Skills for Modern Ukraine“) ir verslo aplinkos modernizavimui, nes ji yra labai svarbi potencialiems sugrįžusiems užsienio kovotojams ir šalies verslininkams (kova su korupcija, MVĮ parama, mokesčių ir muitų reforma ir kt.), tiek teikiant dotacijas sektoriams, tiek nustatant sąlygas ES makrofinansavimo paramos programose;

110. ragina Asociacijos tarybą pirmenybę teikti tarptautinių darbo standartų ir ES teisės aktų ir praktikos socialinės politikos, užimtumo ir darbo jėgos, kolektyvinių derybų reglamentų, socialinio dialogo, kovos su lyčių nelygybe ir darbo teisės aktų reformos srityse įgyvendinimui, kad būtų užtikrinta socialinių partnerių interesų pusiausvyra ir būtų apsaugotos darbuotojų teisės, laikantis asociacijos susitarimo (419–421 ir 424 straipsnių) nuostatų ir atitinkamų TDO konvencijų (81, 87, 98, 117, 122, 129, 144, 154 ir 173); primena Ukrainos vyriausybei, kad dedant pastangas pagerinti verslo aplinką siekiant pritraukti tiesiogines investicijas ir skatinti ekonomikos augimą, negali nukentėti darbuotojų teisės ir jų darbo sąlygos; ragina Ukrainos vyriausybę sistemingai siekti socialinio dialogo ir institucinėmis priemonėmis jį remti, taip pat dėti pastangas, kad Nacionalinė trišalė socialinių ir ekonominių reikalų taryba būtų veiksminga socialinio dialogo priemonė;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

111. susirūpinęs pažymi, kad profesinių sąjungų galimybė pasinaudoti savo teisėmis Ukrainoje yra ribota, nes teisės aktai yra netobuli ir neaiškūs;

Energetika, aplinka ir klimato kaita

112. teigiamai vertina tai, kad 2019 m. užbaigtas įmonės „Naftohaz“ atskyrimas ir sukurtas teisiškai nepriklausomas dujų perdavimo sistemos operatorius, kuris atitinka trečiąją ES energetikos dokumentų rinkinį; tačiau ragina Ukrainos valdžios institucijas stiprinti nepriklausomo dujų perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumą nuo „Naftohaz“; palankiai vertina liberalizavimą ir konkurencingos dujų rinkos atvėrimą namų ūkiams; tačiau apgailestauja dėl naujausių išpuolių prieš „Naftohaz“ vadovybę, įskaitant įmonės stebėtojų tarybą, kurie kenkia jos nepriklausomumui ir iki šiol šioje srityje reformomis pasiektai pažangai;

113. pabrėžia Ukrainos, kaip strateginės dujų tranzito šalies, vaidmenį ir būtinybę modernizuoti šalies dujų perdavimo sistemą, taip pat jos integracijos į ES energijos rinką svarbą, veiksmingai įgyvendinus atnaujintą Asociacijos susitarimo XXVII priedą; palankiai vertina tai, kad tarpininkaujant Europos Sąjungai pasirašyta ilgalaikė dujų tranzito sutartis; reiškia susirūpinimą dėl tiesiamo vamzdžio „Nord Stream 2“ ir primena apie su juo susijusius ilgalaikius esminius politinius, ekonominius ir saugumo pavojus; pažymi, kad dujotiekis stiprina ES priklausomybę nuo Rusijos dujų tiekimo, kelia grėsmę ES vidaus rinkai, neatitinka ES energetikos politikos ar jos strateginių interesų ir gali turėti neigiamų padarinių karo draskomai Ukrainai; todėl, atsižvelgdamas į ankstesnę poziciją, ragina visas suinteresuotąsias šalis, visų pirma valstybes nares ir Europą, pasinaudoti esamomis teisinėmis sąlygomis siekiant sustabdyti projektą;

114. prašo Komisijos patikrinti, kaip Ukraina laikosi Europos Sąjungos *acquis* energetikos srityje, siekiant toliau integruoti energijos rinkas; visiškai palaiko Ukrainos integraciją į Europos žemyninį elektros energijos tinklą (ENTSO-E); primygtinai ragina Ukrainą gerinti tarptautinių (pvz., Komisijos, Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko, Europos investicijų banko, Pasaulio banko, KfW, ENTSO-E ir Energijos bendrijos) ir Ukrainos institucijų, remiančių Ukrainos energetikos sektorių, politikos ir veiksmų koordinavimą;

115. smerkia Rusijos vykdomą dujų gavybą Ukrainos šleife Ukrainos išskirtinėje ekonominėje zonoje ir nurodo, kad ES nepripažįsta Rusijos Federacijos įvykdytos dujų laukų Azovo jūroje konfiskacijos ir turėtų remti Ukrainos valdžios institucijų teisinius veiksmus šiai neteisėtai dujų gavybai sustabdyti;

116. apgailestauja dėl to, kad nauja didmeninė elektros energijos rinka, kuri Ukrainoje pradėjo veikti 2019 m. liepos mėn., pagal ES standartus vis dar yra nekonkurencinga; todėl primygtinai ragina Ukrainą užbaigti savo reformą ir pagerinti atitiktis ES teisei lygi, visų pirma padidinant „Ukrenerho“ nepriklausomumą ir vengiant kryžminio subsidijavimo; ragina Ukrainą patobulinti savo turimas elektrines, kad jos atitiktų griežtus Europos aplinkos apsaugos ir saugumo standartus;

117. palankiai vertina Ukrainos Vyriausybės poziciją laikytis Energijos bendrijoje prisiimto išpareigojimo laikytis taikytinos ES teisės, įskaitant aplinkos ir saugos politiką, ir taip neleisti importuoti elektros energijos iš kaimyninių šalių jėgainių, kurios statomos nesilaikant tarptautinių konvencijų reikalavimų ir aukščiausių tarptautinių aplinkosaugos ir saugos standartų;

118. apgailestauja dėl to, kad Ukrainos energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybos sektorius dar nevykdo savo išpareigojimų investuotojams ir kad dėl vėluojančių mokėjimų elektros iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamintojams kyla grėsmė tolesniam švarios energijos išteklių plėtojimui Ukrainoje;

119. primygtinai ragina Ukrainos valdžios institucijas nedelsiant užbaigti branduolinių elektrinių modernizavimo darbus ir iširti šių procesų vėlavimus, visų pirma Zaporožės branduolinės elektrinės tobulinimo darbų;

120. pabrėžia, kad šiame regione svarbu stiprinti bendradarbiavimą infrastruktūros srityje, toliau įvairinti Ukrainos energijos tiekimo šaltinius, energijos vartojimo efektyvumą, atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir Ukrainos energetikos sektoriaus junglumą, kartu užtikrinant aplinkosauginį tvarumą; pažymi, kad remiant ir skatinant Rytų partnerystės šalių tarpusavio prekybą regione taip pat bus sukurta naujų ekonominių galimybių, be kita ko, MVĮ;

121. teigiamai vertina tai, kad 2019 m. vasario mėn. Ukrainos vyriausybė priėmė valstybės aplinkos politikos iki 2030 m. strategiją ir nacionalinį atliekų tvarkymo planą, poveikio aplinkai vertinimo ir strateginio poveikio aplinkai vertinimo įstatymus ir įstatymus, priimtus klimato politikos srityje; primygtinai ragina Ukrainą aktyviau dalyvauti kovoje su klimato kaita, įgyvendinant savo klimato kaitos politiką, integruojant klimato kaitos aspektą į visas politikos sprendimų priėmimo sritis ir taip pat dėti daugiau pastangų dėl nacionalinių išpareigojimų, susijusių su 2015 m. Paryžiaus susitarimu;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

122. primygtinai ragina Ukrainą kovoti su neteisėta medienos ruoša, vadovaujantis tvarus miškų tvarkymo ir aplinkosaugos standartų, ir imtis veiksmų siekiant nutraukti žalą aplinkai, daromą dėl neteisėto ir netvaraus gamtos išteklių naudojimo, pvz., neteisėtos medienos ruošos pirmąsiose Karpatų miškuose, nes tai yra pagrindinė potvynių šiame regione priežastis; ragina ES padėti užkirsti kelią neteisėtai medienos ruošai, susijusiai su neteisėtu Svydovcio slidinėjimo kurorto projektu, taip pat neteisėtam ir aplinkai kenksmingam gintaro gavybos metodui; ragina Ukrainą investuoti į ekologinius ir aplinkos požiūriu saugią ir tvarią turizmo infrastruktūrą ir ragina Ukrainos valdžios institucijas užtikrinti, kad būsimais projektais nebūtų daroma žala aplinkai, sustiprinant tikrinimą, skaidrumą ir vykdant poveikio aplinkai vertinimus ir išsamų patikrinimą; primygtinai ragina Ukrainą suteikti galimybę atvirai ir patogiai susipažinti su aplinkosaugos informacija, plėsti saugomas teritorijas; primygtinai ragina Ukrainą paspartinti Nacionalinio pagrindinių išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo plano dideliems kurų deginantiems įrenginiams įgyvendinimą; ragina Ukrainą priimti teisės aktus dėl tvaraus transporto vystymo; ragina Ukrainą saugiai ir nekenkiant aplinkai išvalyti ir šalinti labai pavojingas žemės ūkio chemines medžiagas, ypač pasenusius pesticidus Chersono srityje ir kituose Ukrainos regionuose;

123. yra giliai susirūpinęs dėl konflikto Rytų Ukrainoje poveikio aplinkai, įskaitant pavojų, kuris kyla dėl tarpusavyje sujungtų minų uztvindymo; ragina išsamiai įvertinti konflikto poveikį aplinkai ir po to parengti reagavimo planą, kad būtų išvengta ekologinės katastrofos; siūlo „Donbaso išminavimo“ programą, kurioje dalyvautų Ukrainos valdžios institucijos ir tarptautinė bendruomenė;

124. taip pat yra labai susirūpinęs dėl maždaug 1 200 radioaktyvių šaltinių, naudotų medicinos, pramonės ar mokslo tikslais, kurie yra Donecko regione arba aplink jį ir kurie kelia didelį sveikatos, saugumo ir ekologinį pavojų; ragina ESBO, trišalę kontaktinę grupę ir Normandijos ketverto formato šalis priešintis radioaktyvios veiklos platinimui ir radioaktyviųjų medžiagų kontrabandai pagal branduolinių ginklų neplatavimo režimą; primygtinai ragina visas šalis bendradarbiauti su susijusiais suinteresuotaisiais subjektais siekiant saugiai pervežti didelio aktyvumo nebenaudojamus radioaktyvius šaltinius iš Donbaso regiono;

125. palankiai vertina Ukrainos užmojus prisidėti prie Europos žalojo kurso tikslų ir ragina Komisiją atitinkamai remti Ukrainos pastangas, be kita ko, užmezgant susijusį struktūrizuotą dialogą, rengiant veiksmų gaires ir dalijantis informacija; ragina Komisiją užtikrinti, kad išsamus ir visapusiškas laisvosios prekybos susitarimas neprieštarautų jame nustatytiems aplinkos politikos tikslams ir iniciatyvoms;

126. palankiai vertina ES 10 mln. EUR vertės „Tvariai ekonomikai skirto klimato paketo“ programą, iš kurios bus siūloma parama Ukrainai kuriant holistinį požiūrį į jos pagrindinių ekonomikos sektorių restruktūrizavimą siekiant pereiti prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos;

Žmonių tarpusavio ryšiai ir sienų valdymas

127. pripažįsta tarpvalstybinio judumo svarbą stiprinant žmonių tarpusavio ryšius ir palankiai vertina tai, kad toliau sėkmingai įgyvendinamas bevizis režimas Ukrainos piliečiams, kuris nuo 2017 m. birželio mėn. leido Ukrainos piliečiams atvykti į ES šalis daugiau kaip 40 mln. kartų; pabrėžia, kad svarbu toliau laikytis vizų režimo liberalizavimo kriterijų ir spartinti susijusias reformų pastangas; mano, kad dėl bevizio režimo padaugėjo kelionių iš Ukrainos į ES ir todėl sustiprėjo atitinkamų bendruomenių tarpusavio supratimas, o tai yra geriausias pagrindas tolesniam draugiškų santykių kūrimui; pabrėžia, kad tokio požiūrio reikėtų ir toliau laikytis ir ilgainiui plėsti jo aprėptį;

128. primena, kad svarbu Ukrainą integruoti į ES programas, pvz., „Erasmus+“, „Europos horizontas“ ir „Kūrybiška Europa“, taip pat kad būtina aktyviau vykdyti susijusį bendradarbiavimą įgyvendinant dabartines ir būsimas programas; laikosi nuomonės, kad „Erasmus+“ programose turėtų dalyvauti pastebimai daugiau Ukrainos studentų, taip pat universitetų dėstytojų ir mokyklų mokytojų;

129. pažymi, kad padidėjus Ukrainos piliečių apsilankymų Šengeno šalyse skaičiui, kilo iššūkių ES ir Ukrainos sienos perėjimo punktuose, kurie yra perpildyti ir nei jų infrastruktūra, nei pajėgumai nėra tinkami, kad būtų galima užtikrinti orias ir žmogiškas sąlygas sieną kertantiems žmonėms; pažymi, kad viena iš opiausių problemų ES ir Ukrainos pasienyje, visų pirma Ukrainos pasienyje su Vengrija ir pasienyje su Lenkija, yra ilgas laukimas norint kirsti sieną; prašo Komisijos pradėti dialogą siekiant užtikrinti, kad sienos kirtimo procedūros vyktų greitai ir be korupcijos, be kita ko, investuojant, rengiant darbuotojus ir taikant veiksmingas priemones skundams dėl sienos perėjimo punktų; ragina ES remti naujų išorės sienos perėjimo punktų steigimą ir esamų punktų ES ir Ukrainos pasienyje plėtimą, griežtai stebint finansavimą, kad būtų išvengta praecyje pasitaikiusio piktnaudžiavimo;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

130. remia stipresnę ES ir Ukrainos bendradarbiavimą, visų pirma dėl sienų valdymo, nacionalinių prieglobsčio ir tapatybės duomenų tvarkymo sistemų, pagrįstų biometrinėmis priemonėmis, kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu, kovos su organizuotu nusikalstamumu ir sunkiais tarptautiniais nusikaltimais, taip pat glaudesnę Ukrainos ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (FRONTEX) bendradarbiavimą;

131. pažymi, kad padaryta tolesnė pažanga, susijusi su Ukrainos muitinės ir pasienio procedūrų suderinimu su Sąjungos procedūromis, taip pat su vykdomomis institucinėmis mokesčių ir muitų administravimo institucijų reformomis; palankiai vertina įstatymą dėl vieno juridinio objekto valstybinei muitų tarnybai, taip pat įstatymus dėl įgaliotųjų ekonominės veiklos vykdytojų ir dėl nacionalinės elektroninio tranzito sistemos įvedimo, kurie buvo priimti 2019 m. rudenį; taip pat palankiai vertina 2019 m. liepos mėn. priimtą integruoto sienų valdymo iki 2025 m. strategiją, o po to – 2020–2022 m. veiksmų planą; tačiau apgailestauja dėl užstrigusio ES finansuojamo šešių pasienio kontrolės punktų ant sienos su Sąjunga modernizavimo projekto ir apgailestauja, kad ties šiomis sienoms vis dar tenka labai ilgai laukti; taip pat primygtinai ragina Ukrainos valdžios institucijas priimti visas likusias priemones ir reglamentus, kurių reikia, kad įgaliotųjų ekonominės veiklos vykdytojų ir nacionalinė elektroninio tranzito sistema visiškai veiktų, ir užtikrinti, kad būtų skubiai paskirta nauja valstybės muitinės tarnybos vadovybė iš kompetentingų kandidatų, atrinktų vykdamas skaidrų ir nešališką viešą atrankos procesą; primygtinai ragina Ukrainos valdžios institucijas kriminalizuoti visų prekių kontrabandą kaip esminį integruoto sienų valdymo elementą;

132. ragina ES, Ukrainos ir Moldovos valdžios institucijas paspartinti neteisėtos prekybos blokavimo procesą ir uždaryti Padniestrėje esančius kontrabandos kanalus, kurie veikia kaip saugus prieglobstis kontrabandininkams, išnaudojamiems nusikaltėliu ir oligarchų, padėjęs sustiprinti Rusijos įtaką bei tapęs vienu iš pagrindinių konfliktą skatinančių veiksnių;

Institucinės nuostatos

133. palankiai vertina 2020 m. spalio 6 d. pirmą kartą po COVID-19 pandemijos pradžios fiziškai Briuselyje surengto ES ir Ukrainos dvišalio aukščiausio lygio susitikimo rezultatus ir aiškias abiejų pusių deklaracijas dėl tolesnio įsipareigojimo stiprinti politinę asociaciją ir ekonominę Ukrainos integraciją su Europos Sąjunga;

134. džiaugiasi pagal Europos Parlamento Jeano Monnet dialogą taikos ir demokratijos klausimais vykstančių susitikimų ir veiklos su Ukrainos Aukščiausiosios Rados atstovais rezultatais ir visiškai pritaria, kad jie turėtų būti tęsiami; yra įsitikinęs, kad stiprinant parlamentinio dialogo kultūrą bus užtikrinta stipri, nepriklausoma, skaidri ir veiksminga Ukrainos Aukščiausioji Rada, o tai yra būtina šalies demokratijai ir europinei ateičiai ir tai atitinka Ukrainos piliečių troškimus;

135. šiuo atžvilgiu ragina Aukščiausiąją Radą aktyviai tęsti savo institucinę reformą, kuria siekiama, inter alia, didinti teisėkūros pajėgumus ir kokybę, politinę vykdomosios valdžios priežiūrą, taip pat skaidrumą ir atskaitomybę piliečiams, siekiant supaprastinti teisės aktų projektų, susijusių su asociacijos susitarimo įgyvendinimu, priėmimą ir suteikti jiems prioritetą, taip pat nustatyti institucines apsaugos priemones siekiant blokuoti teisės aktus, kurie prieštarauja pagal asociacijos susitarimą prisiimtiems įsipareigojimams, pavyzdžiui, suteikiant svarbesnį vaidmenį Europos integracijos komitetui, kurio nuomonės turėtų tapti privalomomis; pabrėžia, kad svarbu Europos Parlamentui toliau bendradarbiauti su Aukščiausiąją Rada remiant tokios reformos procesus; pabrėžia, kad svarbu kiek įmanoma efektyviau tęsti tarpparlamentinį bendradarbiavimą ir palaikyti žmonių tarpusavio ryšius COVID-19 pandemijos sąlygomis;

136. pabrėžia, kad svarbu toliau remti Europos Sąjungos patariamąją misiją civilinio saugumo sektoriaus reformos srityje Ukrainoje ir remti jos vaidmenį reformuojant civilinio saugumo sektorių; palankiai vertina tai, kad Mariupolyje atidarytas minėtos misijos vietos biuras, ir tikisi apčiuopiamų rezultatų, atitinkančių misijos įgaliojimus; prašo Komisijos aktyviau dėti pastangas stiprinant Ukrainos valdžios institucijų, dalyvaujančių įgyvendinant AS / IVLPS, pajėgumus; prašo, kad Komisija, vadovaudamasi susijusiais 22-ojo Ukrainos ir ES aukščiausio lygio susitikimo sprendimais, parengtų priemones, kurių reikia remiant nuolatinį Ukrainos derinimąsi prie ES *acquis*;

137. pakartoja savo raginimą Ukrainoje įsteigti Rytų partnerystės universitetą; ragina Sąjungos institucijas sustiprinti ir išplėsti Ukrainos teisininkams, norintiems specializuotis ES teisėje, skirtas mokymo programas ir stiprinti Ukrainos pajėgumus dalyvauti programoje „Europos horizontas“ bei kitais būdais stiprinti ES ir Ukrainos žmonių tarpusavio ryšius, akademinės ir švietimo srities bendradarbiavimą;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

138. palankiai vertina ES paramą institucinių pajėgumų stiprinimui vykdant Ukrainos valstybės tarnautojų mokymus ir atitinkamus mokymus, kuriuos organizuoja Europos kolegijos Natoline padalinys;

139. ragina visas ES institucijas, valstybes nares ir Ukrainos valdžios institucijas rengti kampanijas, kuriomis būtų siekiama geriau informuoti piliečius apie Rytų partnerystės susitarimo ir ES ir Ukrainos asociacijos susitarimo įgyvendinimo suteikiamas galimybes, didinant informuotumą apie glaudesnės asociacijos naudą ir susiejant jas su teigiamais pokyčiais Ukrainos ir kitų asocijuotųjų šalių darbo rinkoje; ragina Ukrainos valdžios institucijas geriau informuoti Ukrainos piliečius apie ES ir Ukrainos asociacijos susitarimo ir ES pagalbos naudą ir dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad asociacijos susitarimo bei ES pagalbos ir programų teikiamos galimybės pasiektų vietos lygmenį, be kita ko, atokias šalies teritorijas, ypač kaimo vietas, kad gyventojams būtų suteiktos galimybės skatinti teigiamus pokyčius savo bendruomenėse;

140. palankiai vertina Ukrainos pilietinės visuomenės, jaunimo ir NVO veiklą visose visuomeninio ir politinio gyvenimo srityse, visų pirma jų paramą įgyvendinant ES ir Ukrainos asociacijos susitarimą, sprendžiant COVID-19 pandemijos keliamas problemas, kovojant su dezinformacijos kampanijomis, teikiant paramą ir lengvatas šalies viduje perkeltiems asmenims ir kitoms pažeidžiamoms grupėms ir didinant Ukrainos gyventojų visuomenės atsparumą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis; ragina Ukrainos centrinės ir vietos valdžios institucijas toliau skatinti glaudų bendradarbiavimą su pilietine visuomene, be kita ko, teikiant didesnę finansinę paramą jos veiklai; ragina Komisiją pirmenybę teikti tam, kad būtų teikiama parama šioms NVO ir pilietinės visuomenės organizacijoms; šiuo atžvilgiu palankiai vertina 20 mln. EUR vertės Pilietinės visuomenės kaimynystės programą, kuri padės stiprinti pilietinės visuomenės organizacijų pajėgumus dalyvauti priimanant sprendimus ir viešajame gyvenime; primygtinai ragina Ukrainos valdžios institucijas, atsižvelgiant į kelis teisės aktų projektus dėl pilietinės visuomenės organizacijų ir kitų asociacijų veikimo ir darbo, nepriimti jokių teisės aktų, kurie neatitiktų Ukrainos vidaus ir tarptautinių įsipareigojimų dėl žmogaus teisių, ir garantuoti pilietinės visuomenės veikimą be nederamo kišimosi;

o

o o

141. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Ukrainos Prezidentui, vyriausybei bei parlamentui, taip pat Rusijos Federacijos Prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0051

Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo

2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ (2020/2818(RSP))

(2021/C 465/10)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 ir 166 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 14 ir 15 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, apie kurį 2017 m. lapkričio mėn. paskelbė Europos Vadovų Taryba, Europos Parlamentas ir Europos Komisija, ypač į jo 1 principą „švietimas, mokymas ir mokymasis visą gyvenimą“ ir 4 principą „aktyvus užimtumo rėmimas“,
- atsižvelgdamas į 1974 m. Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją dėl apmokamų mokymosi atostogų,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio teisingumo ir atsparumo“ (COM(2020)0274) ir į prie jo pridedamus Komisijos tarnybų darbinis dokumentus (SWD(2020)0121) ir (SWD(2020)0122),
- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl profesinio mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo (COM(2020)0275),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Europos švietimo erdvės sukūrimas iki 2025 m.“ (COM(2020)0625) ir pridedamą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą (SWD(2020)0212),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų planas. Švietimo ir mokymo pritaikymas prie skaitmeninio amžiaus“ (COM(2020)0624) ir pridedamą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą (SWD(2020)0209),
- atsižvelgdamas į Europos Komisijos ataskaitą „2020 m. skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indeksas (DESI). Žmogiškasis kapitalas“⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Nauja Europos pramonės strategija“ (COM(2020)0102), kuriame nurodyta, kad „dvejopa ekologinė ir skaitmeninė pertvarka turės įtakos visiems mūsų ekonomikos, visuomenės ir pramonės aspektams“, „konkurencinga ekonomika priklauso nuo kvalifikuotos darbo jėgos įdarbinimo ir išlaikymo“, ir kuriame numatoma, kad „vien per ateinančius penkerius metus 120 mln. europiečių turės tobulinti įgūdžius arba persikvalifikuoti“,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640), kuriame teigiama, kad siekiant įgyvendinti visus komunikate nurodytus pokyčius, būtina, kad „darbuotojai aktyviai persikvalifikuotų ir keltų savo kvalifikaciją“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 8 d. Tarybos išvadas dėl perkvalifikavimo ir įgūdžių tobulinimo kaip tvarumo didinimo ir įsidarbinamumo gerinimo pagrindo ekonomikos gaivinimo ir socialinės sanglaudos kontekste,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 16 d. Tarybos išvadas dėl kovos su COVID-19 krize švietimo ir mokymo srityje,

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/human-capital>.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 18 d. Tarybos rezoliuciją dėl tolesnio Europos švietimo erdvės plėtojimo siekiant remti į ateitį orientuotas švietimo ir mokymo sistemas ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. kovo 3 d. Tarybos išvadas „Moterų ir vyrų įgūdžių stiprinimas ES darbo rinkoje“ ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 19 d. Tarybos rekomendaciją dėl įgūdžių tobulinimo krypčių – naujų galimybių suaugusiems ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 14 d. Tarybos išvadas dėl atnaujintos ES aukštojo mokslo darbotvarkės ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2018/646 dėl bendros geresnių paslaugų, susijusių su įgūdžiais ir kvalifikacijomis, teikimo sistemos („Europass“), kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 2241/2004/EB ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje politikos programą („ET 2020“),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 5 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Tvarus mokymosi visą gyvenimą ir įgūdžių ugdymo finansavimas atsižvelgiant į kvalifikuotos darbo jėgos trūkumą“ (tiriama nuomonė ES Tarybai pirmininkaujančios Kroatijos prašymu),
- atsižvelgdamas į 2018 m. kovo 15 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Darbo ateitis – reikiamų žinių ir įgūdžių įgijimas siekiant patenkinti ateities darbo vietų poreikius“ (tiriama nuomonė ES Tarybai pirmininkaujančios Bulgarijos prašymu) ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į Europos darbo sąlygų apklausą ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į EUROFOUND tyrimą dėl skaitmeninimo poveikio įgūdžių naudojimui ir įgūdžių tobulinimui ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į CEDEFOP tyrimą „Suaugusiųjų įgalinimas tobulinant įgūdžius ir perkvalifikuojant“, 1 ir 2 tomai,
- atsižvelgdamas į CEDEFOP ataskaitą „Įgūdžių poreikių prognozė. Tendencijos ir iššūkiai iki 2030 m.“ ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į CEDEFOP įgūdžių panoramą ⁽¹¹⁾ ir Europos įgūdžių indeksą ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į Mokslo ir technologijų ateities komisijos (STOA) tyrimą „Švietimo persvarstymas skaitmeniniame amžiuje“ ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į EBPO darbo vietose reikalingų įgūdžių duomenų bazę ⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į EBPO tyrimą „Įgyti reikiamų įgūdžių. Didinti suaugusiųjų dalyvavimą mokymosi veikloje. Mokytis iš sėkmingų reformų“ ⁽¹⁵⁾,

⁽²⁾ OL C 389, 2019 11 18, p. 1.

⁽³⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6889-2017-INIT/lt/pdf>.

⁽⁴⁾ OL C 484, 2016 12 24, p. 1.

⁽⁵⁾ OL C 429, 2017 12 14, p. 3.

⁽⁶⁾ OL L 112, 2018 5 2, p. 42.

⁽⁷⁾ OL C 237, 2018 7 6, p. 8.

⁽⁸⁾ Šeštoji Europos darbo sąlygų apklausa, Eurofound, https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1634en.pdf.

⁽⁹⁾ Kompiuterizavimo poveikis darbo profiliams (profesijų užduočių keitimas, reikalaujantis skirtingų rūšių įgūdžių): <https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/wpef19007.pdf>.

⁽¹⁰⁾ https://www.cedefop.europa.eu/files/3077_en.pdf.

⁽¹¹⁾ <https://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>.

⁽¹²⁾ <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/data-visualisations/european-skills-index>.

⁽¹³⁾ EPRS_STU(2020)641528_EN.pdf (europa.eu).

⁽¹⁴⁾ <https://www.oecdskillsforjobsdatabase.org/>.

⁽¹⁵⁾ <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/cf5d9c21-en.pdf?expires=1600261868&id=id&accname=ocid194994&checksum=3B44E0891A2F10A546C7CBF7A9521676>.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 10 d. EBPO politinį informacinį dokumentą „Ilgūdžių ugdymo priemonės siekiant sutelkti darbuotus COVID-19 krizės metu“⁽¹⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 22 d. rezoliuciją dėl Europos švietimo ateities atsižvelgiant į COVID-19⁽¹⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 8 d. rezoliuciją dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos⁽¹⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2018 m. birželio 12 d. rezoliuciją dėl švietimo modernizavimo ES⁽¹⁹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2017 m. rugsėjo 14 d. rezoliuciją dėl naujos Europos ilgūdžių darbotvarkės⁽²⁰⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2016 m. sausio 19 d. rezoliuciją dėl ilgūdžių ugdymo politikos kovai su jaunimo nedarbu⁽²¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2015 m. rugsėjo 10 d. rezoliuciją „Konkurencingos ES darbo rinkos kūrimas XXI amžiuje: ilgūdžių ir kvalifikacijos pritaikymas prie paklausos ir darbo galimybių siekiant atsigaivinti po krizės“⁽²²⁾,
 - atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos ilgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ (O-000006/2021 – B9-0004/2021),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 2 dalį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
- A. kadangi dėl žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, įskaitant demografines tendencijas ir globalizaciją, keičiasi darbo pobūdis, reikalavimai darbo vietose ir joms būtini ilgūdžiai bei kvalifikacija; kadangi kvalifikacijos kėlimas ir perkvalifikavimas atliks esminį vaidmenį sprendžiant uždavinius ir pasinaudojant galimybėmis, kurias atveria spartėjančios makroekonomikos tendencijos, ir bus labai svarbūs šalinant didėjančių ilgūdžių trūkumą ES darbo rinkoje;
- B. kadangi „Europos ilgūdžių darbotvarkė siekiant konkurencingumo, socialinio teisingumo ir atsparumo“ visiškai atitinka Europos socialinių teisių ramstį, visų pirma jo pirmąjį principą, pagal kurį „kiekvienas turi teisę į kokybišką ir įtrauktą švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kad galėtų išsaugoti ir įgyti ilgūdžius, leidžiančius visavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir sėkmingai valdyti savo statuso pokyčius darbo rinkoje“;
- C. kadangi skaitmeniniame amžiuje švietimas apima skaitmeninį formalųjį švietimą ir formalųjį ir neformalųjį techninių, socialinių emocinių ir piliečių ilgūdžių ugdymą per visą Europos piliečių gyvenimą;
- D. kadangi šiame besikeičiančiame pasaulyje formaliojo švietimo ar mokymo sistemoms yra vis sunkiau patenkinti įvairiausių asmeninių ir socialinių poreikius bei reikalavimus;
- E. kadangi COVID-19 krizė pakeitė darbo rinką, jos metu prasidėjo atleidimai iš darbo ir dauguma darbo vietų tapo nereikalingos, taip pat pasimatė skaitmeninių ilgūdžių ir skaitmeninio raštingumo svarba, padidėjo skaitmeninis susiskaidymas ir išaugo poreikis atnaujinti Europos darbuotojų ilgūdžius, visų pirma skaitmeninius ir technologinius ilgūdžius ir atsparumą bei gebėjimą prisitaikyti; kadangi šie poreikiai dar labiau išaugo pradėjus plačiai naudoti dirbtinio intelekto (DI) technologijas, kurios gali visiškai pakeisti darbo modelius ir kai kurių rūšių veiklą; kadangi dėl pandemijos sutriko švietimo ir mokymo veikla, ypač nukentėjo profesinio rengimo ir mokymo programose dalyvaujantys mokiniai ir išaugo nedarbo lygis, visų pirma jaunimo, kuris stengiasi pereiti iš švietimo sistemos į darbo

⁽¹⁶⁾ https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=135_135193-hgf8w9g731&title=Skill-measures-to-mobilise-the-

⁽¹⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0282.

⁽¹⁸⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0267.

⁽¹⁹⁾ OL C 28, 2020 1 27, p. 8.

⁽²⁰⁾ OL C 337, 2018 9 20, p. 135.

⁽²¹⁾ OL C 11, 2018 1 12, p. 44.

⁽²²⁾ OL C 316, 2017 9 22, p. 233.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- rinką; kadangi priverstinė izoliacija per COVID-19 krizę suteikia galimybę darbuotojams atnaujinti savo įgūdžius;
- F. kadangi bendrieji gebėjimai yra labai svarbūs žinių visuomenėje ir mokymosi visą gyvenimą aplinkybėmis, nes suteikia daugiau lankstumo prisitaikant prie kintančios visuomenės ir darbo rinkų;
- G. kadangi išlieka įvairių rūšių nelygė naudojantis galimybėmis gauti išsilavinimą pažeidžiamoms visuomenės grupėms priklausantiems asmenims, skirtingų lyčių asmenims, įvairios etninės kilmės asmenims, neigaliesiems arba moterims, ir jie turi mažiau galimybių įgyti naujų įgūdžių;
- H. kadangi žmonėms reikia darbo rinkai būtinų įgūdžių ir gebėjimo per visą savo gyvenimą greitai prisitaikyti prie kintančių įgūdžių poreikių; kadangi daugelyje ES sektorių nuo 37 proc. iki 69 proc. atliekamų užduočių gali būti automatizuota, o tai lemtų esminius našumo pokyčius⁽²³⁾; kadangi, remiantis EUROFOUND tyrimu, 28 proc. darbuotojų nurodė turintys įgūdžių, kad galėtų atlikti savo pareigas, kurioms keliama vis daugiau reikalavimų;
- I. kadangi kvalifikacijos kėlimas ir persikvalifikavimas yra ne tik asmeninės, bet ir socialinės atsakomybės sritis, nes dėl žemų pagrindinių įgūdžių lygių ir menko suaugusiųjų dalyvavimo mokymo veikloje sumažėja jų įsidarbinimo galimybės darbo rinkoje, didėja socialinė ir ekonominė nelygė ir prisidedama prie didelio skurdo;
- J. kadangi įgūdžių neatitiktis ir trūkumas kelia didelių iššūkių ES darbo rinkai ir švietimo sistemoms; kadangi darbuotojams labai trūksta skaitmeninių įgūdžių ir 42 proc. ES piliečių neturi pagrindinių skaitmeninių įgūdžių⁽²⁴⁾; kadangi būtinos didelės investicijos skaitmeninių įgūdžių trūkumui pašalinti;
- K. kadangi dabartinė jaunimo karta yra labai kvalifikuota; kadangi įgūdžių ugdymas, perkvalifikavimas, kvalifikacijos kėlimas ir mokymasis visą gyvenimą yra vienintelis būdas spręsti jaunimui skirtų darbo vietų trūkumo problemą; kadangi siekiant užtikrinti kokybiškų ir tvarių darbo vietų kūrimą, reikalingos papildomos užimtumo priemonės; kadangi užimtumo padėtis sparčiai keičiasi ir apskaičiuota, kad 65 proc. šiuo metu pradinę mokyklą pradedančių lankyti vaikų galiausiai dirbs visiškai naujų rūšių darbus, kurie dar neegzistuoja⁽²⁵⁾; kadangi 2019 m. internetu naudojosi tik 85 proc. piliečių ir tik 58 proc. jų turėjo bent jau pagrindinius skaitmeninius įgūdžius⁽²⁶⁾;
- L. kadangi Europos žaliojo kurso plačių užmojų tikslas sukurti neutralaus poveikio klimatui ekonomiką iki 2050 m. ir 60 proc. sumažinti išmetamą CO₂ kiekį iki 2030 m. reikš perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui, žiedinės ir efektyviai energiją vartojančios ekonomikos; kadangi tai turės esminį poveikį visiems ekonomikos sektoriams, todėl darbo jėgos perkvalifikavimas ir dėmesys žaliesiems įgūdžiams visoje švietimo sistemoje yra labai svarbūs siekiant teisingos pertvarkos, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje;
- M. kadangi, be technologinių ir skaitmeninių įgūdžių, kritinis mąstymas yra vienas iš pagrindinių įgūdžių, reikalingų žmonėms skaitmeniniame amžiuje; kadangi akivaizdu, jog būtina stiprinti kritinį mąstymą visose piliečių grupėse, kad jiems būtų suteikta galimybė pasinaudoti visu skaitmeninių priemonių potencialu ir apsaugoti juos nuo kylančių pavojų;
- N. kadangi modernios, novatoriškos ir įtraukios švietimo sistemos, kuriose daug dėmesio skiriama skaitmeninėms technologijoms, gali padėti pasirėngti naujoms specialistų kartoms būsimiems uždaviniams ir galimybėms;
- O. kadangi siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio teisingumo ir atsparumo labai svarbu visiems žmonėms, įskaitant pažeidžiamas grupes, vyresnio amžiaus asmenis ir skurdžiose miesto vietovėse arba retai apgyvendintose kaimo bei atokiose vietovėse ir salose, kuriose mažėja gyventojų skaičius, gyvenančius žmones, užtikrinti vienodas

⁽²³⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=9150&furtherNews=yes>.

⁽²⁴⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/human-capital>.

⁽²⁵⁾ Pasaulio ekonomikos forumas, „Darbo vietų ateitis“, 2018 m. rugsėjo mėn.

⁽²⁶⁾ Skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indeksas (DESI), 2020 m., Europos Komisija.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- galimybes pasinaudoti kokybiškomis ir įtraukiomis įgūdžių, kvalifikacijos kėlimo ir persikvalifikavimo priemonėmis, taip pat prieiga prie informacijos apie įgūdžių išteklius, konsultavimą, švietimą ir profesinį mokymą; kadangi iš EUROFOUND tyrimo matyti padidėjusi nelygybė, susijusi su darbuotojų galimybėmis dalyvauti mokymuose ⁽²⁷⁾;
- P. kadangi kai kuriose ES šalyse per COVID-19 krizę vaikų mokyklinei veiklai skirtas laikas sutrumpėjo per pusę; kadangi švietimo ir mokymo įstaigų uždarymas, net ir laikinas, gali sukelti rimtų pasekmių mokiniams, turėti neigiamą poveikį mokymosi rezultatams ir padidinti jau esamus skirtumus;
- Q. kadangi, priešingai nei privalomojo švietimo sistema, suaugusiųjų mokymasis yra savanoriškas išpareigojimas, prisiimamas dėl asmeninės ar profesinės motyvacijos, todėl švietimo bei mokymo paslaugų teikėjams kyla daugiau sunkumų;
- R. kadangi naujausių įgūdžių turėjimas palengvina galimybes žmonėms išlikti darbo rinkoje ir būti socialiai įtraukiami, o tai labai svarbu milijonų piliečių psichinei sveikatai ir gyvenimui;
- S. kadangi nėra skirtingų lytims būdingų įgūdžių, tačiau yra skirtingi lyčių pasirinkimai ir karjeros siekiai;
- T. kadangi švietimo, mokymo ir įgūdžių ugdymo politika priklauso valstybių narių kompetencijai; kadangi ES atlieka svarbų vaidmenį remdama, koordinuodama ir papildydama valstybių narių veiksmus šiose srityse; kadangi susidūrus su naujais uždaviniais reikia sutelkti Europos priemones ir remti politiką Europos švietimo erdvėje; kadangi Sąjungos programos, tokios kaip „Erasmus+“, Europos Jaunimo garantijų iniciatyva ir Europos solidarumo korpusas, yra labai svarbios keliant jaunimo kvalifikaciją;
- U. kadangi skaitmeninės technologijos vis dėlto turėtų būti vertinamos kaip priemonė kokybiškam išsilavinimui suteikti ir mokymams rengti; kadangi ateityje dar labiau išaugs skaitmeninių įgūdžių (kodavimo, logistikos ir robotikos) poreikis, ir jie turės būti įtraukti ne tik į IT mokymo kursus, bet ir į visą mokymo programą;
- V. kadangi reikėtų išsamiau išnagrinėti ir labiau supaprastinti pasitelkiant skaitmenines technologijas vykdomo mokymo ir įgūdžių tobulinimo galimybes, pvz., internetu vykdomus pažeidžiamų grupių ar MVĮ darbuotojų mokymus, nes jiems reikia lankstesnių mokymo sąlygų, glaudžiai bendradarbiaujant su atsakingomis regioninėmis institucijomis ir įstaigomis;
- W. kadangi jaunesnių nei trejų metų vaikų dalyvavimo ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros veikloje rodikliai Europoje yra žemesni nei 33 proc. pusėje ES šalių ⁽²⁸⁾;
- X. kadangi, remiantis EUROFOUND duomenimis, reikėtų geriau išnagrinėti ir strategiškai šalinti poveikį įgūdžiams, susijusiems su skaitmeninių verslo modelių, pvz., darbo skaitmeninėse platformose, diegimu, ar tai būtų gebėjimų paklausa ir pasiūlos neatitiktis ir įgūdžių praradimo, ar įgūdžių, tokių kaip universalieji ir verslumo įgūdžiai, tobulinimo problemų sprendimas;
- Y. kadangi 2019 m. 10,2 proc. visų 18–24 metų amžiaus ES piliečių buvo baigę tik pagrindinį ugdymą ir nesiekė aukštesnio išsilavinimo arba nedalyvavo mokymuose (mokyklos nebaigę asmenys) ⁽²⁹⁾;
- Z. kadangi seniai pripažintas svarbus mokymosi darbo vietoje siekiant panaudoti įgūdžius ir juos tobulinti vaidmuo ir iš 2019 m. ECS tyrimo matyti, kad tik nedaug organizacijų nuosekliai derina praktiką darbo vietoje, padedančią optimizuoti įgūdžių naudojimą ir remti įgūdžių tobulinimą;

⁽²⁷⁾ „Kokią įtaką jūsų gimimo vieta turi jūsų darbo vietai“, Eurofound (2019), https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef19004en.pdf.

⁽²⁸⁾ Pagrindiniai duomenys apie ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą, švietimą ir mokymą Europoje, Europos švietimo informacijos tinklo ataskaita, 2019 m. leidimas, p. 26.

⁽²⁹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Early_leavers_from_education_and_training#Overview.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

AA. kadangi 2017 m. 72 proc. Europos mokytojų buvo moterys; kadangi 9 proc. ES dirbančių mokytojų buvo jaunesni nei 30 metų, o 36 proc. mokytojų buvo 50 metų ar vyresni⁽³⁰⁾;

1. palankiai vertina Komisijos komunikatą „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“, kuriame įgūdžiai yra svarbiausia ES politinės darbotvarkės tema ir užtikrinama, kad Europos socialinių teisių ramstyje įtvirtinta teisė į kokybišką ir įtraukų mokymąsi ir mokymąsi visą gyvenimą visiems ir visose srityse bei sektoriuose visoje Sąjungoje taptų realybe;

2. palankiai vertina komunikate nustatytus 12 pavyzdinių veiksmų, taip pat kokybinius tikslus, kuriuos reikia pasiekti iki 2025 m.; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad pažeidžiamoms gyventojų grupėms, įskaitant neįgaliuosius, žemą kvalifikaciją turinčius suaugusiuosius, mažumas, įskaitant romus, taip pat iš migrantų šeimų kilusius žmones, būtų suteiktos plačios galimybės įgyti įgūdžių ir juos tobulinti; ragina Komisiją atlikti tyrimą dėl šios teisės įgyvendinimo ir nustatyti stebėsenos mechanizmą, kuriuo valstybės narės būtų skatinamos parengti nacionalines veiksmų programas ir teiktų reguliarias nacionalines ataskaitas apie šios teisės laikymąsi;

3. pabrėžia, kad galimybė įgyti ir pakeisti kvalifikaciją yra svarbi darbuotojams tose pramonės šakose ir sektoriuose, kuriuose vyksta esminės permainos įgyvendinant žaliają ir skaitmeninę pertvarką; atkreipia dėmesį į tai, kad kvalifikacija ir sertifikuota kompetencija suteikia pridėtinę vertę darbuotojams, pagerina jų padėtį darbo rinkoje ir gali būti perduodami keičiantis asmens statusui darbo rinkoje; ragina parengti viešąją politiką įgūdžių klausimais, kuri būtų orientuota į kvalifikacijos ir kompetencijos pripažinimą, sertifikavimą ir patvirtinimą;

4. pabrėžia, kad įgūdžiai ir mokymasis visą gyvenimą yra gyvybiškai svarbūs tvariam augimui, produktyvumui, investicijoms ir inovacijoms, todėl jie yra pagrindiniai įmonių, ypač MVI konkurencingumo veiksniai; pažymi, kad glaudus visų susijusių subjektų, dalyvaujančių tobulinant įgūdžius, įskaitant socialinius partnerius ir visus vyriausybės lygmenis, bendradarbiavimas yra labai svarbus siekiant užtikrinti, kad kiekvienas galėtų įgyti įgūdžius, reikalingus darbo rinkoje ir apskritai visuomenėje; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į tai, kad reikia rinkti naujausius duomenis, informaciją ir prognozes apie įgūdžių poreikius ir paklausą darbo rinkoje, įskaitant vietos lygmeniu; remia paskelbtą Įgūdžių paktą, kuriuo siekiama skatinti įmonių veiksmus, kurių jos imasi siekdamos kelti Europos darbuotojų kvalifikaciją ir juos perkvalifikuoti; ragina parengti vietos lygmens įgūdžių paketus, kad būtų galima lengviau pasiekti labiausiai nuo COVID-19 krizės nukentėjusiuose sektoriuose dirbančius asmenis ir padėti jiems persikvalifikuoti, kad jie išliktų aktyvūs darbo rinkoje;

5. primena, jog tam, kad jaunimas ir suaugusieji būtų pasirengę žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai ir kad pagrindinės amžiaus grupės ir vyresnio amžiaus darbuotojai išlaikytų ir tobulintų reikalingus įgūdžius, kad išsaugotų savo galimybes įsidarbinti ir tęsti darbinę veiklą, labai svarbu modernizuoti profesinio rengimo ir mokymo sistemas; be to, primena, kad šis atnaujinimas yra labai svarbus siekiant atsigausti po COVID-19 pandemijos; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl profesinio mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo; pabrėžia, kad profesinio rengimo ir mokymo programos turi būti tikslingos, orientuotos į ateitį, prieinamos, įtraukios ir tarpusavyje susijusios ES lygmeniu, taip pat orientuotos į mokinius, ir sudaryti galimybes parengti lanksčius individualius planus, užtikrinti profesinio rengimo ir mokymo mokiniams ir mokytojams įgūdžių rinkinį, kuris padėtų tapti aktyviais ir demokratiškais piliečiais, taip pat klestėti darbo rinkoje ir visuomenėje; primena, kad profesinio rengimo ir mokymo programos turi būti vis patrauklesnės, kad jas pasirinktų daugiau jaunimo; pabrėžia, kaip svarbu keistis geriausia patirtimi, susijusia su dvejopo švietimo sistemomis ir profesiniu rengimu ir mokymu, kad būtų galima prisidėti prie struktūrinių darbo rinkos pokyčių ir padidinti jaunimo užimtumo lygį;

6. mano, kad šioje srityje svarbų vaidmenį gali atlikti pameistrystės programos, nes jų metu jaunuoliai paruošiami dirbti itin paklausiose darbo vietose, taigi jos gali padėti užtikrinti tvarią jų integraciją į darbo rinką; ragina Komisiją ir valstybes nares naudoti ES išteklius profesiniam rengimui ir mokymui skatinti ir raginti darbdavius kurti mokamos mokomosios praktikos ir pameistrystės programas profesinių mokyklų moksleiviams, taip pat organizuoti konkursus ir pramonės turnyrus studentams; ragina įmones užtikrinti pakartotinį savo darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą ir didinti pameistrystės galimybes laikantis stažuotių kokybės sistemos ir kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos; šiuo atžvilgiu ragina Komisiją persvarstyti dabartines Europos priemones, pvz., stažuotių kokybės sistemą ir

⁽³⁰⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20191004-1#:~:text=Among%20teachers%20working%20in%20the,were%20aged%2050%20or%20older.&text=In%20all%20EU%20Member%20States,in%202017%20were%20predominantly%20female.>

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

Europos kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės sistemą, ir įtraukti pasiūlymų kokybės kriterijus, įskaitant teisingo atlyginimo stažuotojams ir praktikantams principą, galimybę naudotis socialine apsauga, tvariu užimtumu ir socialinėmis teisėmis; pabrėžia, kad šie kriterijai turėtų užtikrinti praktikantų ir pameistrių perėjimą prie stabilaus, kokybiško užimtumo ir padėtų užtikrinti lyčių pusiausvyrą įvairiuose sektoriuose, taip pat galimybes kurti ilgalaikį saugumą, socialinę apsaugą ir vienodas bei tinkamas darbo sąlygas, kartu išvengiant mažų garantijų darbo sąlygų kūrimo;

7. primena, kad profesiniai įgūdžiai yra vienas iš Europos ekonomikos skatinamųjų veiksnių, ir ragina užtikrinti ryšį tarp tradicinio švietimo ir profesinio rengimo ir mokymo, kad šios srities įgūdžių tobulinimas, kuriam skiriamas pagrindinis dėmesys arba kuris yra papildoma pasirinkimo galimybė, prieinama studentams ir suaugusiems darbo ieškantiems asmenims, padėtų skatinti profesinį judumą ir stiprinti darbo rinkos atsparumą ištikus krizėms;

8. pataria Komisijai parengti valstybėms narėms skirtas rekomendacijas, kaip profesinį rengimą ir mokymą susieti su įgūdžių darbotvarka, atsižvelgiant į nacionalinę kompetenciją ir subsidiarumo principą, sutelkiant dėmesį į profesinio orientavimo gerinimą ankstyvojo profesinio rengimo ir mokymo srityje ir kuo labiau padidinant Europos jaunimo galimybes tobulinti savo įgūdžius; todėl palankiai vertina CEDEFOP ir EUROFOUND indėlį šiuo klausimu;

9. pabrėžia, kad labai svarbu aktyviai remti mokytojus ir instruktorius, priimant veiksmingą politikos dokumentų rinkinį, siekiant užtikrinti jų tinkamą pasirengimą ir kvalifikacijos kėlimą, kad mokyklose ir švietimo įstaigose būtų galima vykdyti skaitmeninę ir žaliąją pertvarką; mano, kad švietimo darbuotojų profesinės sąjungos privalo dalyvauti apibrėžiant reikalingus įgūdžius ir kompetenciją, kuriuos mokytojai ir instruktoriai turi įgyti pradinio ir tęstinio profesinio tobulėjimo veikloje, įgyvendinant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką; mano, kad reikia gerokai padidinti viešojo švietimo sistemai skiriamas investicijas, o socialinis dialogas su profesinėmis sąjungomis turi būti svarbiausias veiksnys užtikrinant tinkamą darbo užmokestį, pensijas ir sąžiningas darbo sąlygas švietimo ir mokymo sektoriuose dirbantiems specialistams;

10. pabrėžia, kad, dalyvaujant socialiniams partneriams, būtina tobulinti įgūdžių numatymo sistemą, siekiant geriau nustatyti besiformuojančius įgūdžių paklausos pokyčius, prireikus užtikrinti bendruosius, sektoriams ir profesijoms reikalingus įgūdžius, ir kuo labiau sumažinti įgūdžių trūkumą ir neatitikimą; šiuo požiūriu palankiai vertina Komisijos pasiūlytus veiksmus su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimui gerinti; pabrėžia, kad dirbtinio intelekto ir didžiųjų duomenų analizės taikymas įgūdžių intelektui apibrėžiant naujas pareigybes turi būti reguliariai ir sistemingai stebimas, kad būtų išvengta tiesioginės ir netiesioginės diskriminacijos ir užtikrintas taisomųjų priemonių taikymas; pabrėžia, kad gerinant moksleivių ir besimokančių suaugusiųjų profesinį orientavimą nuo ankstyvo amžiaus ir užtikrinant lygias galimybes gauti informacijos galima padėti jiems pasirinkti tinkamus švietimo ir profesinio mokymo planus, suteikiančius galimybių įsidarbinti ir atitinkančius jų pomėgius, talentą bei kompetenciją, taip mažinant įgūdžių neatitiktį; pažymi užimtumo tarnybų ir socialinių paslaugų tarnybų bendradarbiavimo svarbą siekiant nustatyti neseniai darbą praradusius asmenis arba asmenis, kuriems gresia pavojus jį prarasti, ir suteikti jiems paramą; atkreipia dėmesį į Europos įgūdžių darbotvarkėje nurodyto profesinio orientavimo visą gyvenimą svarbą ir būtinybę gerinti galimybes gauti kokybišką orientavimą;

11. palankiai vertina valstybėms narėms skirtą rekomendaciją stiprinti ankstyvojo perspėjimo sistemas, siekiant nustatyti jaunuolius, kuriems kyla pavojus tapti NEET jaunuoliais (nesimokantis, nedirbantis ir mokymuose nedalyvaujantis jaunimas); yra įsitikinęs, kad tinkamai įgyvendinami prevenciniai veiksmai, pvz., įgūdžių vertinimas ir profesinis orientavimas, daugiausia dėmesio skiriant pastangoms padėti mokyklos nebaigusiems asmenims įsidarbinti arba grįžti į švietimo sistemą, kol jie netampa bedarbiais, ir įtraukti bei nediskriminacinę bendrojo švietimo sistema galėtų padėti ilgainiui sumažinti NEET jaunuolių skaičių;

12. pabrėžia, kad reikia stiprinti socialinių partnerių vaidmenį užtikrinant, kad įgyvendinant įgūdžių tobulinimo politiką būtų skatinama sudaryti kolektyvines sutartis dėl įgūdžių bei tęstinio mokymo apibrėžties ir reguliavimo, konsultuojantis su socialiniais partneriais dėl kompetencijos poreikių, ir atnaujinti švietimo ir mokymo sistemų mokymo programą, ir kartu su darbuotojų atstovais rengiant mokymą darbo vietoje, siekiant jį pritaikyti prie darbuotojų poreikių;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

13. ragina Komisiją įtraukti įgūdžių trūkumo rodiklį į socialinių rodiklių suvestinę, atsižvelgiant į Europos socialinių teisių ramsčio tikslus ir jų įgyvendinimą, nes jie gali būti naudingi politikos formuotojams nacionaliniu lygmeniu nustatant, kokiose srityse reikia dėti daugiau pastangų ir siekti geresnio koordinavimo ES lygmeniu, stebint pokyčius ir pažangą įgūdžių trūkumo šalinimo srityje ir skatinant aukštynkryptę konvergenciją tarp valstybių narių;

14. mano, kad abipusis mokymosi rezultatų, diplomų, mokymo, profesinės kvalifikacijos ir įgūdžių, įgytų kitoje valstybėje narėje, pripažinimas turi būti pagerintas, nes tai padės pašalinti įgūdžių trūkumą ir neatitikimą; mano, kad tai taip pat sudarys sąlygas suaugusiems įgyti visapusišką kvalifikaciją, paskatins judumą, padės labiau integruoti ES darbo rinką ir užtikrinti didesnę jos atsparumą bei sustiprinti Europos konkurencingumą; pažymi, kad svarbu spręsti įgūdžių trūkumo ir neatitikties problemą supaprastinant besimokančių asmenų judumą ir tarpvalstybinį kvalifikacijų pripažinimą, plačiau naudojantis tokiais priemonėmis kaip Europos kvalifikacijų sandara, *Europass CV*, Europos kreditų perkėlimo sistema (ECVET), ES įgūdžių panorama, ESCO arba EURES portalas; palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m.;

15. pažymi, kad daug piliečių įgyja vertingų įgūdžių ir patirties nesinaudodami formaliojo švietimo ar mokymo sistema, pvz., neformalieji slaugytojai, prižiūrintys neįgaliuosius ar vyresnio amžiaus asmenis; mano, kad šie neformalieji įgūdžiai turėtų būti pripažinti, nes neformalieji slaugytojai galėtų įgyti daugiau galimybių darbo rinkoje;

16. ragina visapusiškai įgyvendinti Profesinių kvalifikacijų direktyvą, kurioje nustatyta bendroji mokymo sistema gali padidinti automatinę pripažinimo sistemą naudojančių profesionalų skaičių, taip pat pritariama jos susiejimui su Europos Komisijos rengiamu skaitmeniniu ir visos Europos mastu taikomu ES įgūdžių pasu;

17. ragina Komisiją ir valstybes nares labiau stengtis siekiant išlaikyti užsienio studentus po to, kai jie baigė ES universitetus; pabrėžia, kad, absolventams suteikiant galimybę judėti ES viduje ir išduodant vizą, kurią turėdami jie galėtų ieškoti darbo, padidėtų visos ES patrauklumas;

18. ragina pašalinti kliūtis priimti dabartinį pasiūlymą dėl Mėlynosios kortelės, kad Europos įmonėms būtų suteikta galimybė įgyti kompetencijas, reikalingas joms išlikti arba tapti konkurencingoms;

19. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl COVID-19 pandemijos išaugo tiek pagrindinių, tiek pažangių skaitmeninių įgūdžių, taip pat atsparių švietimo sistemų ir jų gebėjimo prisitaikyti prie asmeninio, nuotolinio, internetinio ir mišriojo mokymo metodų, svarba; be to, pažymi, kad dėl COVID-19 pandemijos pasikeitė įgūdžių paklausa darbo rinkoje, todėl atsirado dar didesnis skaitmeninių įgūdžių trūkumas, ir padidėjo jau esami skirtumai ir trūkumai švietimo srityje; pabrėžia, kad kiekvienas pilietis turi turėti bent jau pagrindinius skaitmeninius įgūdžius, o aukštos kvalifikacijos specialistai turėtų būti apmokyti ir įgyti pažangius skaitmeninius įgūdžius bei ugdyti naujovišką ir verslią mąstyseną;

20. apgailestauja, kad moterys toliau susiduria su lyčių nelygybe naudodamosi galimybėmis tobulinti įgūdžius ir dalyvauti darbo rinkoje⁽³¹⁾; pabrėžia, kad pagrindiniai uždaviniai, kuriuos tenka spręsti moterims, apima kliūtis įgyti gamtos mokslų, technologijos, inžinerijos ir matematikos sričių (STEM) išsilavinimą ir dalyvauti mokymuose, taip pat socialines ir kultūrinės bei ekonominės kliūtis, ypač kaimo vietovėse ir neoficialioje ekonomikoje, ir tai, kad nėra skatinamos lygios moterų galimybės pasirinkti profesijas, kuriose daugiausia dirba vyrai; ragina Komisiją skatinti mentorystės tinklus, kad būtų sudarytos sąlygos įvairiesiems moterų vaidmens modeliams, siekiant paskatinti moteris priimti alternatyvius sprendimus dėl tradiciškai tam tikrai lyčiai priskiriamų profesijų⁽³²⁾; ragina vengti stereotipų ir lyčių stereotipų rengiant mokymus, nes jie yra susiję su galimybėmis įsidarbinti ir sukurti užburimą ratą, taip įtvirtinant vis didesnę darbo rinkos segregaciją; pažymi, kad 90 proc. darbo vietų reikalingi pagrindiniai skaitmeniniai įgūdžiai, o moterys sudaro tik 17 proc. informacinių ir ryšių technologijų (IRT) kursuose dalyvaujančių ir karjeros ES siekiančių asmenų⁽³³⁾, ir tik 36 proc. STEM mokslus baigusiu asmenų⁽³⁴⁾, nepaisant to, kad mergaitės skaitmeninio raštingumo srityje pasiekia geresnių rezultatų nei berniukai⁽³⁵⁾;

⁽³¹⁾ TDO politikos apžvalga, 2020 m. rugpjūčio mėn., https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/—ed_emp/—ifp_skills/documents/publication/wcms_244380.pdf.

⁽³²⁾ „Darbai skirtos informacinės ir ryšių technologijos. Skaitmeniniai įgūdžiai darbo vietoje“, Europos Komisija, 2017 m.

⁽³³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20180425-1>.

⁽³⁴⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9540ffa1-4478-11e9-a8ed-01aa75ed71a1/language-en>.

⁽³⁵⁾ 2018 m. Tarptautinis kompiuterinio ir informacinio raštingumo tyrimas (angl. ICILS).

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

21. atkreipia dėmesį į švietimo ir įgūdžių tobulinimo svarbą siekiant spręsti lyčių nelygybės problemą ir remti lyčių lygybę, ir ragina dėti daugiau pastangų nacionaliniu ir Europos lygmeniu, siekiant panaikinti šią lyčių nelygybę ir užtikrinti, kad moterys galėtų naudotis kokybišku mokymusi visą gyvenimą ir mokymu, įskaitant laikotarpius po nedarbo dėl su priežiūra susijusių priežasčių; pažymi, kad privatieji ir viešieji sektoriai – pirmiausia į ateitį orientuoti sektoriai, pvz., gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sektorius bei skaitmeninis sektorius, kurie nepritraukia pakankamai moterų – turi investuoti į lyčiai atžvalgius įdarbinimo ir atrankos procesus; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į tai, kad diskriminacija dėl lyties kenkia ne tik konkrečiam asmeniui, bet ir visai visuomenei; primena, jog būtina įgyvendinti tam tikras priemones, kad dėl krizės nepadidėtų lyčių nelygybė, sušvelninant neproporcingą ir ilgalaikį poveikį moterų teisėms, pajamoms ir socialinei apsaugai ir užkertant kelią tolesnei nelygybei bei diskriminacijai darbo rinkoje, ypač daug dėmesio skiriant lyčių atžvilgiu susiskirsčiusiai darbo rinkai, skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai ir nevienodam nemokamų buities ir priežiūros darbų pasiskirstymui;

22. pabrėžia, kad vienodos galimybės yra svarbios visiems ir ragina Komisiją bei valstybes nares pirmenybę teikti skaitmeninių įgūdžių trūkumo pašalinimui užtikrinant, kad pažeidžiamuose regionuose gyvenantys ir skurstantys piliečiai, taip pat piliečiai, susiduriantys su socialinės atskirties pavojumi, įskaitant neigaliuosius ar etninėms mažumoms priklausančius asmenis, turėtų galimybę įgyti skaitmeninį išsilavinimą ir dalyvauti mokymuose, įsigyti būtiniausių techninę įrangą ir turėti visuotinę prieigą prie interneto, skaitmeninės paramos ir kitų technologinių mokymosi priemonių; pažymi, kad būtina teikti paramą šioms asmenų kategorijoms, kad jie galėtų įgyti skaitmeninius įgūdžius, kurių reikia jų gerovei, išvengti nelygybės stiprėjimo ir užtikrinti, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje;

23. su dideliu susidomėjimu atkreipia dėmesį į socialinės įtraukties galimybes ir uždavinius, kurie atsiranda dėl skaitmeninių sprendimų, pvz., nuotolinio darbo, kurie yra neatsiejami nuo skaitmeninių įgūdžių, plitimo; primena Europos teisės aktų, kuria siekiama reglamentuoti nuotolinio darbo sąlygas ir teisę atsijungti visoje Sąjungoje, svarbą, taip pat užtikrinti tinkamas darbo ir užimtumo sąlygas skaitmeninėje ekonomikoje, kuri yra grindžiama naujų įgūdžių įgijimu;

24. pabrėžia, kad skaitmeninis darbas suteikia įvairių galimybių gerinti darbuotojų darbo sąlygas, įskaitant darbuotojus, kuriems netrukus sueis pensinis amžius, taip pat didinti neigaliųjų įtrauktį; apgailestauja, kad neigalieji ir toliau susiduria su sunkumais darbo rinkoje ir dažnai gali būti pašalinti iš darbo rinkos dėl to, kad neturi galimybių gauti išsilavinimą ir dalyvauti mokymuose; ragina Komisiją, rengiant valstybėms narėms skirtas rekomendacijas, ypač daug dėmesio skirti neigaliųjų galimybių įgyti skaitmeninių įgūdžių arba persikvalifikuoti tobulinimui, atsižvelgiant į naujus besiformuojančios pasaulinės skaitmeninės ekonomikos poreikius;

25. pažymi, kad vis labiau plečiantis nuotoliniam darbui Komisija ir valstybės narės savo strategijose daugiausia dėmesio privalo skirti įgūdžiams, kuriais skatinamas šis naujas darbo metodas; pabrėžia, kad, atsiradus nuotoliniam švietimui ir nuotolinėms mokykloms, tiek pedagogai, tiek paslaugų gavėjai susiduria su įvairiais uždaviniais, o įgūdžiai, reikalingi švietimui nuotoliniu būdu, taip pat instruktorių bei pedagogų mokymas šiuo metu yra trumpalaikis prioritetas Europoje;

26. ragina Komisiją pritari pasiūlymui rengti mokymus trumpalaikio nedarbo ar dalines bedarbio išmokas gaunantiems darbuotojams, taip pat pasinaudoti SURE schema; ragina valstybes nares pasiūlyti tinkamas mokymo priemones nukentėjusiems darbuotojams;

27. ragina darbdavius pritaikyti darbo vietoje naudojamą praktiką, kad būtų išnaudojami darbuotojų įgūdžiai ir remiamas įgūdžių tobulinimas, sutelkiant dėmesį į naujos kartos vadovų mokymus, kaip įgyvendinti organizacinę patirtį, kuria skatinamas įgūdžių naudojimas ir tobulinimas, taip pat remti nacionalines vyriausybes ir socialinius partnerius jiems kuriant tinklus ir paramos struktūras, patariant organizacijoms dėl tinkamiausio darbo vietoje taikomos praktikos derinio atsižvelgiant į organizacijų padėtį;

28. ragina supaprastinti neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatų pripažinimą, patvirtinimą ir perkeliamumą, įskaitant rezultatus, įgytus naudojantis skaitmeninėmis užimtumo formomis, pvz., dirbant skaitmeninėse platformose;

29. ragina nedelsiant imtis ryžtingų Europos, nacionalinių, regioninių ir vietos priemonių, taikyti vertinimo mechanizmus bei panaudoti išteklius, kad švietimo ir mokymo politikoje būtų akcentuojama skaitmeninių įgūdžių svarba, kartu užtikrinant aukštą besimokančių asmenų skaitymo ir matematinių įgūdžių lygį, kad visi galėtų įgyti skaitmeninių įgūdžių, IT priemonių ir prieigą prie interneto, kad būtų gerinami mokytojų ir dėstytojų skaitmeniniai įgūdžiai, o mokyklos, mokymo įstaigos, profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjai, suaugusiųjų švietimo srityje veikiančios organizacijos ir

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

universitetai būtų aprūpinti viešosiomis ir nepriklausomomis mokymosi internetu platformomis ir kitomis technologijomis bei skaitmenine infrastruktūra, kurios yra būtinos mokymuisi internetu ir nuotoliniu būdu, taip pat mišriam mokymuisi; todėl pabrėžia tikro mokymosi visą gyvenimą svarbą; remia Komisijos planuojamus veiksmus, kurie numatyti Įgūdžių darbotvarkėje ir 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų plane, ir ragina siekti aktyvesnio Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimo šioje srityje; pabrėžia, kad svarbu skatinti kurti skaitmeninį mokymosi turinį ir pagrindinius mokymo modulius, kartu atsižvelgiant į paklausą darbo rinkoje, daugiausia dėmesio skiriant skaitmeniniams ir žalesiems įgūdžiams, įskaitant įgūdžius, įgyjamus mokymosi internetu platformose;

30. apgailestauja dėl to, kad Europoje vis dar yra vaikų, kurie neturi galimybių įgyti išsilavinimo, taip pat mokinių ir studentų, neturinčių jokios ar tinkamos prieigos prie skaitmeninio išsilavinimo, nes jie neturi jokios ar tinkamos skaitmeninės įrangos, programinės įrangos ar interneto ryšio; pakartoja, kad būtina gerinti junglumą visais lygmenimis, visų pirma kaimo vietovėse ir atokiose teritorijose, kur jo dažnai trūksta, ir padidinti galimybes įsigyti skaitmeninę įrangą; atkreipia dėmesį į pažangiąsias švietimui skirtų kompiuterių, planšetinių kompiuterių ir programinės įrangos inovacijas Europoje;

31. pabrėžia, kad dėl COVID-19 pasekmių atsiranda išskirtinė galimybė paspartinti skaitmeninę ir technologinę mokymosi visą gyvenimą revoliuciją, kuri prirėkus gali padėti pašalinti fizines kliūtis ir gerokai padidinti jo mastą bei poveikį; ragina valstybes nares ir švietimo organizatorius plėsti nuo buvimo vietos nepriklausančias mokymosi galimybes, suteikiant galimybę atokiose ir kaimo vietovėse ar užsienio šalyse gyvenantiems studentams dalyvauti visoje ES rengiamuose kursuose nepatiriant jokių kliūčių dėl buvimo vietos;

32. pabrėžia, kad Europos ir nacionalinės priemonės, įskaitant švietimo programas ir tikslines investicijas, turėtų būti kuriamos ir įgyvendinamos siekiant galiausiai užtikrinti piliečių prisitaikymą ir pasirengimą būsimoms darbo vietoms, kurioms reikės skaitmeninių įgūdžių, kad būtų galima išnaudoti visas ES darbo rinkos skaitmeninės pertvarkos teikiamas galimybes ir sudaryti sąlygas įmonėms visapusiškai naudotis naujais darbo metodais, pvz., nuotoliniu darbu;

33. atkreipia dėmesį į tai, kad būtina aiškiau apibrėžti Europos universitetų iniciatyvą ir jos užmojus nustatyti ES aukštojo mokslo standartus; pakartoja, kad sėkmingas universitetų bendradarbiavimas visada buvo grindžiamas principu „iš apačios į viršų“, akademinio nepriklausomumo ir pažangumu ir kad Bolonijos procesas yra svarbi priemonė siekiant plėtoti universitetų bendradarbiavimą ES ir už jos ribų;

34. atkreipia dėmesį į tai, kad žalioji pertvarka yra svarbus darbuotojų paklausos visuose sektoriuose veiksnys ir gali padėti sukurti milijonus darbo vietų; primena, kad norint sėkmingai pereiti prie žaliosios ekonomikos, kartu būtina imtis įgūdžių ugdymo, perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo priemonių žaliajai ekonomikai būtiniams įgūdžiams, žinioms ir kompetencijai įgyti; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Komisijos veiksmus, skirtus remti žaliajai pertvarkai reikiamų įgūdžių įgijimą; ragina skubiai imtis veiksmų siekiant šioje srityje išvengti įgūdžių trūkumo ir sudaryti sąlygas ES išlikti pasauline žaliosios ekonomikos lydere; ragina valstybes nares ir regionines ir vietos valdžios institucijas į mokymo ir švietimo sistemas integruoti tvarų vystymąsi, su aplinkos apsauga susijusius įgūdžius ir gebėjimus;

35. pabrėžia, kad studentų ir mokytojų judumas yra viena iš pagrindinių priemonių, padedančių keistis idėjomis, geriausia patirtimi ir didinti įgūdžių mokymo kokybę visoje Sąjungoje; mano, kad toks judumas turi būti prieinamas ir įtraukus; pabrėžia, kad nors fizinis judumas turėtų visada atlikti pagrindinį vaidmenį, virtualusis mokymas taps vis svarbesnis kaip papildoma ir pakaitinė priemonė *in extremis* situacijose, kaip tai paaiškėjo taikant COVID-19 priemones;

36. pabrėžia, kad kūrybiniai ir meniniai įgūdžiai ekonomikoje yra labai svarbūs, ir ragina Įgūdžių darbotvarkėje laikytis horizontalesnio požiūrio, kad būtų galima įtraukti šiuos įgūdžius į mokymo programas;

37. pabrėžia, kad Įgūdžių darbotvarkę įgyvendinti būtinas atitinkamas tiek Europos, tiek nacionalinio ir vietos lygmens finansavimas; tikisi, kad pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą ir priemonę „Next Generation EU“ įgūdžių ugdymui bus numatyta gerokai daugiau lėšų; primena, kad už darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą iš esmės atsako valstybės nares ir įmonės, todėl ragina valstybes nares daugiau investuoti į įgūdžių ugdymą ir švietimą, nes didelės investicijos į žmogiškąjį kapitalą yra labai svarbios užtikrinant konkurencingumą, socialinį teisingumą ir atsparumą;

38. pabrėžia tokių programų ir priemonių kaip „Erasmus+“, Europos solidarumo korpusas, „Kūrybiška Europa“, Skaitmeninės Europos programa ir Jaunimo garantijų iniciatyva bei vaiko garantijų sistema svarbą remiant jaunimą ir suaugusiuosius, kurie siekia įgyti naujų gebėjimų ir kokybiškų įgūdžių, reikalingų skaitmeninės ir žaliosios ekonomikos sąlygomis ir darbo rinkoje, taip pat suteikiant mokymosi judumo galimybes; ragina Komisiją ir valstybes nares nuolat tirti šių programų potencialą ir taip skatinti nuolatinį įgūdžių įgijimo ryšį su darbo rinkos poreikiais;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

39. atkreipia dėmesį į programos „Erasmus+“ galimybių potencialą, ypač suaugusiųjų švietimo srityje, ir kad būtina padidinti jos 2021–2027 m. laikotarpio biudžetą;

40. ragina valstybes nares ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose pirmenybę teikti perkvalifikavimui ir kvalifikacijos kėlimui; ragina valstybes nares užtikrinti, kad Teisingos pertvarkos fonde ir ESF+ būtų pakankamai lėšų ir jais būtų remiami integruoti vietos lygmens planai, skirti kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui, visų pirma pažeidžiamiausių grupių, įskaitant asmenis, kuriems kyla nedarbo rizika, siekiant užtikrinti, kad kiekvienas pažeidžiamuose sektoriuose dirbantis asmuo galėtų persikvalifikuoti ir įgyti naujų įgūdžių, išlikdamas aktyviu darbo rinkoje, ir naudotis žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos privalumais; atkreipia dėmesį į individualių mokymosi sąskaitų teikiamas galimybes, t. y. finansavimo mechanizmą, būtiną įgūdžių darbotvarkei įgyvendinti, kuris yra svarbus žingsnis užtikrinant, kad visi asmenys turėtų teisę į mokymąsi visą gyvenimą;

41. pabrėžia, kad profesinis ir karjeros orientavimas yra labai svarbus skatinant priimti motyvuotus ir pažangius karjeros sprendimus ir padeda išvengti ankstyvo pasitraukimo iš švietimo ir mokymo sistemos, ir kad parama studijų ir mokymo metu taip pat labai svarbi sėkmingoms mokymosi galimybėms ir įgūdžių tobulinimui; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad jaunimui būtų suteikta galimybė pasinaudoti tokiais paslaugomis, kurios apimtų verslumo įgūdžių tobulinimą;

42. atkreipia dėmesį į investicijų į formalųjų mokymą ir savišvietą bei mokymąsi visą gyvenimą svarbą, siekiant užtikrinti sąžiningą mokymą ir darbuotojų perėjimą iš vienos darbo vietos į kitą, ir mokymų bei mokymosi skatinimą darbo valandomis;

43. atkreipia dėmesį į tai, kad pagrindinis ES švietimo finansavimo šaltinis yra „Europos socialinis fondas +“, ir pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tolesnį šių lėšų skyrimą, visų pirma krizės laikotarpiu;

44. ragina parengti apmokamų mokymosi atostogų politiką, laikantis TDO konvencijos dėl apmokamų mokymosi atostogų, sudarant sąlygas darbuotojams dalyvauti mokymosi programose darbo metu ir nepatirti jokių asmeninių išlaidų ir taip skatinti mokymąsi visą gyvenimą;

45. pabrėžia, kad švietimo, informavimo, konsultavimo ir motyvavimo strategijos, taip pat mokymosi visą gyvenimą sistemos turi būti kokybiškos ir įtraukios, lanksčios ir visiems prieinamos, siekiant skatinti darbo rinkos konkurencingumą ir socialinę įtrauktį bei lygias galimybes; ragina Komisiją, ypač valstybes nares užtikrinti lygias galimybes gauti kokybišką išsilavinimą ir sudaryti geresnes sąlygas įgyti įgūdžių suaugusiems mokiniams, įskaitant žemos kvalifikacijos ir mažai įgūdžių turinčius suaugusiuosius, taip pat nepalankioje padėtyje esančias grupes ir pažeidžiamus piliečius, pvz., neįgaliuosius, vyresnio amžiaus asmenis, benamius, nesimokantį, nedirbantį ir mokymuose nedalyvaujantį jaunimą ir iš migrantų šeimų kilusius žmones; pabrėžia, kad reikia didinti informuotumą apie įgūdžių tobulinimo visą gyvenimą svarbą, siekiant asmeninės, ekonominės ir socialinės naudos; skatina švietimo srities suinteresuotųjų subjektų, įskaitant socialines tarnybas, pilietinę visuomenę ir neformaliojo švietimo paslaugų teikėjus, dalyvavimą nustatant ir pasiekiant labiausiai nuo darbo rinkos nutolusius asmenis; atkreipia dėmesį į novatoriškų vietos sprendimų poreikį, siekiant iš naujo apsvarstyti, kokių veiksmų reikėtų imtis sprendžiant įgūdžių trūkumo ir neatitikties problemą;

46. atkreipia dėmesį į tai, kad švietimo sistemos dalyvių potencialas gali būti skatinamas pasitelkiant praktiką, todėl pabrėžia, kad svarbu didinti darbdavių įtaką kuriant profesinio mokymo sistemos modelį; pažymi, kad darbdaviai turėtų atlikti svarbų vaidmenį sudarydami mokytojams ir dėstytojams galimybes stažuotis įmonėse, taip prisidedami prie mokytojų ir dėstytojų profesinės kompetencijos didinimo; ragina užtikrinti glaudesnę įmonių ir švietimo atstovų bendradarbiavimą visais lygmenimis, suteikiant galimybę profesinio rengimo ir mokymo programose dalyvaujantiems mokiniams ir studentams dalyvauti įmonių rengiamose stažuotėse ir pameistrystės programose;

47. pabrėžia, jog svarbu pasiekti kaimo vietovėse ir atokiose srityse gyvenančius žmones ir užtikrinti, kad kvalifikacijos tobulinimo ir perkvalifikavimo galimybės taptų lengviau prieinamos ir būtų pritaikytos žmonėms, dirbantiems žemės ūkyje, žuvininkystės, miškininkystės ir kitose srityse šiuose regionuose, taip pat padėti jiems įgyti žaliuosius, skaitmeninius ir visus būtinus įgūdžius, kad ateityje jie galėtų geriau pasinaudoti žaliosios ir mėlynosios ekonomikos teikiamomis galimybėmis, ir suteikti jiems galimybę reikšmingai prisidėti prie aplinkos išsaugojimo;

48. primena, kad užklausinės veiklos programos ir neformalusis bei savaiminis mokymasis, įskaitant savanorišką veiklą, yra svarbūs suteikiant pritaikomas mokymosi galimybes ir naujus įgūdžius bei žinias daugumai asmenų, kuriems neprieinamas formalusis švietimas;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

49. pabrėžia, kad reikia didinti mokytojo profesijos patrauklumą ir užtikrinti aukštą mokytojų socialinį statusą kaip tam tikrą atskirų ES šalių veiksmų strateginę kryptį; pažymi, kad Komisija ir valstybės narės turėtų prioritetine tvarka pritraukti geriausius kandidatus į mokytojo profesiją, gerinti jų kvalifikaciją ir kelti vyresniųjų mokytojų kvalifikaciją;

50. pabrėžia, kad valstybės narės turi esminę kompetenciją kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo srityje; mano, kad, siekiant įgyvendinti dvejopą ekologinę ir skaitmeninę pertvarką yra reali galimybė parengti ES masto su aukštosiomis technologijomis susijusių įgūdžių vieno langelio principu veikiančią sistemą, kurioje būtų koordinuojama geriausia patirtis, pramonės vadovaujamas kvalifikacijos kėlimas ir (arba) perkvalifikavimas aukštųjų technologijų srityje ir kurioje teikiami duomenys būtų naudingi nustatant įgūdžių poreikius visoje ES;

51. pabrėžia, kad siekiant užtikrinti sklandų asmenų švietimą, spręsti esamus ir būsimus pasaulinius uždavinius ir remti skaitmeninę bei žaliąją pertvarką, kad ji taptų įtraukesnė ir teisingesnė, svarbūs ne tik skaitmeniniai ir techniniai įgūdžiai, bet ir universalieji, bendravimo ir socialiniai emociniai įgūdžiai;

52. atkreipia dėmesį į Komisijos numatytus veiksmus, kuriais siekiama propaguoti įgūdžius visam gyvenimui, visų pirma tai pasakytina apie Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės atnaujinimą; ragina Komisiją plėtoti šią poziciją ir įtraukti gyvenimo įgūdžius į visus švietimo ir mokymo sektorius; pažymi, kad gyvenimo įgūdžiai turėtų būti vertinami atsižvelgiant ne tik į darbo rinkos poreikius; pabrėžia, kad visiems piliečiams turėtų būti suteikta galimybė įgyti asmeniniam tobulėjimui reikalingų įgūdžių, kad jie būtų įgalinti šiandienėje sparčiai kintančioje visuomenėje; primena, kad tai ypač svarbu remiant piliečių atsparumą krizių laikotarpiams, kai dėmesį reikia skirti gerovei; ragina Komisiją ir valstybes nares ypatingą dėmesį skirti socialinių emocinių įgūdžių, pvz., analitinių įgūdžių, emocinio intelekto, lyderystės, verslumo ir finansinių įgūdžių, įgalinimo, kolektyvinio darbo, komunikacijos, bendradarbiavimo, atsakomybės, gebėjimo prisitaikyti, kūrybingumo, novatoriškumo, kritinio mąstymo ir kalbos mokėjimo įgūdžių, ugdymui, kurių svarba aktyviam pilietiškumui ir darbo rinkoje dar labiau išaugs pasibaigus COVID-19 pandemijai;

53. atkreipia dėmesį į tai, kad senėjant visuomenei labai svarbu užtikrinti mokymąsi visą gyvenimą, puoselėjant mokymąsi visą gyvenimą kultūrą nuo ankstyvo iki vyresnio amžiaus; primena, kad svarbu toliau kovoti su vyresnio amžiaus asmenų nedarbu ES; ragina Komisiją ir valstybes nares daugiau dėmesio skirti vyresniams darbuotojams ir užtikrinti, kad jie galėtų dalyvauti pritaikytose kvalifikacijos kėlimo ir persikvalifikavimo programose, nes taip jie galėtų prisitaikyti prie kintančių įgūdžių poreikių ir išlikti aktyviais darbo rinkoje, ilgiau gyventi kokybišką gyvenimą ir išlaikyti pakankamą nepriklausomybės lygį; pabrėžia, kad ypatingą dėmesį reikėtų skirti skaitmeninių įgūdžių ir technologijų tobulinimui, nes tai gali padėti kurti naujus metodus ir galimybes, susijusias su suaugusiųjų ir vyresnio amžiaus žmonių švietimu, taip pat prieigos prie interneto garantavimui ir skaitmeninės infrastruktūros tobulinimui, visų pirma kaimo ir atokiose vietovėse; šiuo atžvilgiu pažymi bendruomenės centrų, bibliotekų ir pritaikytųjų nuotolinio mokymosi sprendimų svarbą, siekiant užtikrinti, kad mokymasis visą gyvenimą būtų prieinamesnis vyresnio amžiaus asmenims; pabrėžia, kad vyresnioji karta taip pat yra vertingas išteklius dėl savo patirties, kuria turėtų būti skatinama dalytis, siekiant pagerinti jaunesniosios kartos darbuotojų įgūdžius;

54. pabrėžia, kad reikia didinti ankstyvojo ugdymo ir priežiūros sistemoje dalyvaujančių jaunesnių nei trejų metų amžiaus vaikų skaičių, daugiau dėmesio skirti vaikų vystymuisi nuo pat pirmųjų gyvenimo metų, mokslinių tyrimų įgūdžiams ir kūrybiniam požiūriui į mokymąsi apie pasaulį; atkreipia dėmesį į tai, kad ankstyvas ikimokyklinis ugdymas daro didelį poveikį siekiant geresnių rezultatų vėlesniuose ugdymo etapuose, o dėl nevienodo dalyvavimo ankstyvojo ugdymo ir priežiūros sistemoje gali atsirasti skirtingos vaikams nuo ankstyvos vaikystės prieinamos galimybės ir švietimo veikla;

55. pažymi, kad reikia sparčiai įgyvendinti Komisijos paskelbtus veiksmus siekiant patenkinti darbo rinkos poreikius ir prisidėti prie greito ekonomikos atgaivinimo po COVID-19 krizės; ragina Komisiją pateikti aiškų numatytų veiksmų įgyvendinimo tvarkaraštį;

56. pabrėžia, kad reikia rasti sprendimus, kuriais būtų siekiama padėti įmonėms ir privačiojo sektoriaus darbdaviams skatinti ir remti darbo vietoje rengiamus mokymus ir mokymosi atostogas, taip pat apsvarstant mokymosi kuponų nustatymą arba automatinį darbe įgytų įgūdžių pripažinimą; primena strateginę iniciatyvų, pvz., „EuroSkills“ ir „WorldSkills“, svarbą, kurios yra puikus įmonių, vyriausybės ir regioninių ir švietimo įstaigų partnerystės pavyzdys; ragina

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

remti tolesnį iniciatyvos „EuroSkills“ tobulinimą finansuojant bendrus projektus, keičiantis patirtimi, stiprinant institucijų gebėjimus rengti mokymus, atsižvelgiant į iniciatyvos „EuroSkills“ poreikius, kuriant iniciatyvos „EuroSkills“ meistrų klases, talentingam jaunimui skirtas pramonines stovyklas ir instruktorių bei pramonės ekspertų mokymo sistemas;

57. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0052

Astravo atominės elektrinės Baltarusijoje saugumas**2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Astravo (Baltarusija) atominės elektrinės saugos (2021/2511(RSP))**

(2021/C 465/11)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 10–11 d. Europos Vadovų Tarybos išvadą,
 - atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl Astravo (Baltarusija) atominės elektrinės saugos (O-000004/2021 – B9-0003/2021),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 2 dalį,
 - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
- A. kadangi branduolinė sauga yra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos prioritetų tiek jos viduje, tiek ir už išorės sienų;
- B. kadangi Europos branduolinės saugos reguliavimo institucijų grupė (ENSREG) turi daug ekspertinių žinių, įgytų atliekant ES ir už jos ribų esančių atominių elektrinių tarpusavio vertinimus;
- C. kadangi ENSREG tarpusavio vertinimo grupė Baltarusijoje ir Astravo atominėje elektrinėje lankėsi 2018 m. kovo mėn., po to, kai atliko reikalingus parengiamuosius darbus, be kita ko, gavo atsakymus į rašytinius tarpusavio vertinimo grupės klausimus, ir 2018 m. liepos mėn. paskelbė savo galutinę ataskaitą;
- D. kadangi ENSREG paragino Baltarusijos valdžią parengti nacionalinį veiksmų planą siekiant užtikrinti, kad būtų laiku įgyvendintos visos tarpusavio vertinimo ataskaitoje pateiktos saugos pagerinimo rekomendacijos, su sąlyga, kad ateityje bus atliktas nepriklausomas jo vertinimas, kaip daroma visų ES ir ne ES valstybių, kurios dalyvauja testavimo nepalankiausiomis sąlygomis procese, atveju;
- E. kadangi Baltarusija paskelbė nacionalinį veiksmų planą 2019 m. rugpjūčio mėn., tačiau tik 2020 m. birželio mėn., po pakartotinių prašymų ir gero aukšto lygio ES spaudimo, sutiko, kad ENSREG atliktų dar vieną tarpusavio vertinimą;
- F. kadangi šis tolesnis tarpusavio vertinimo procesas tebevyksta ir ENSREG baigs rengti ir paskelbs savo išvadą dėl elektrinės saugos per ateinančius mėnesius; kadangi ENSREG tikslas yra pateikti preliminarą ataskaitą per savo plenarinį posėdį ir perduoti ją Baltarusijai prieš elektrinei pradendant vykdyti komercinę veiklą, kurią pradėti Baltarusijos valdžia yra numaćiusi 2021 m. kovo mėn.;
- G. kadangi elektrinė pradėjo gaminti elektrą 2020 m. lapkričio 3 d., nors dar buvo likę daug saugos problemų ir neturėta įrodymų, kokių mastu buvo įgyvendintos 2018 m. ES tarpusavio vertinimo ir Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) rekomendacijos;
- H. kadangi fiziškai elektrinė buvo paleista neturint eksploataavimo licencijos, nes licencijavimo procedūra buvo pakeista 2020 m. liepos mėn.;
- I. kadangi, laikantis bendro 2020 m. rugpjūčio mėn. Baltijos valstybių sprendimo nutraukti komercinius elektros mainus su Baltarusija, kai Astravo elektrinė pradės gaminti elektrą, Baltarusijos ir ES prekyba elektra nutrūko 2020 m. lapkričio 3 d., kai Astravo elektrinė buvo prijungta prie elektros tinklo;
1. reiškia susirūpinimą tuo, kad Astravo atominė elektrinė yra 50 km nuo Vilniaus (Lietuva) ir arti kitų ES šalių, tokių kaip Lenkija, Latvija ir Estija;
 2. apgailėstauja, kad projektas įgyvendinamas nepaisant Baltarusijos piliečių protestų ir kad Baltarusijos NVO, siekiančių didinti informuotumą apie elektrinės statybą Astrave, nariai buvo persekiojami ir neteisėtai sulaikyti;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

3. susirūpinęs pažymi, kad elektrinė statoma kaip geopolitinis Baltarusijos ir Rusijos projektas ir kad jos statyba ir būsimas eksploatavimas yra galimos grėsmės Europos Sąjungai ir jos valstybėms narėms šaltinis saugos, sveikatos ir aplinkos apsaugos požiūriu;
4. išlieka susirūpinęs dėl skuboto atominės elektrinės, kuri neatitinka aukščiausių tarptautinių aplinkos ir branduolinės saugos standartų, įskaitant TATENA rekomendacijas, atidavimo eksploatuoti;
5. apgailestauja, kad nuolat trūksta skaidrumo ir oficialios informacijos apie pasikartojančius reaktoriaus avarinius išjungimus ir įrangos gedimus elektrinės atidavimo eksploatuoti 2020 m. etapu, įskaitant keturių įtampos transformatorių gedimus ir aušinimo sistemų veikimo sutrikimus, nors žinoma, kad elektrinės statybos etapu įvyko aštuoni incidentai, įskaitant du su reaktoriaus slėginiu korpusu susijusius incidentus;
6. pažymi, kad atliekant 2018 m. ES tarpusavio vertinimą nustatyta daug trūkumų, kad iki šiol, kaip pranešama, buvo įgyvendinta tik nedaug rekomendacijų ir kad jų įgyvendinimą turi patvirtinti ES ekspertai;
7. pažymi, kad saugos incidentų skaičius ir dažnumas kelia didelį susirūpinimą dėl menko kokybės užtikrinimo ir kontrolės elektrinės projektavimo, gamybos ir montavimo etapais ir mažo jos operacinio saugumo; tai klausimai, kuriuos reikia tinkamai išnagrinėti ES tarpusavio vertinime;
8. primygtinai ragina Baltarusiją nedelsiant užtikrinti visapusišką tarptautinių branduolinės ir aplinkos saugos standartų laikymąsi ir skaidrų, įtraukų bei konstruktyvų bendradarbiavimą su tarptautinėmis institucijomis; ragina Baltarusiją nustoti selektyviai taikyti TATENA standartus ir tarpusavio vertinimo rekomendacijas;
9. pažymi, kad branduolinės saugos standartams turi būti teikiama didžiausia pirmenybė ne tik planuojant ir statant atominę elektrinę, bet ir ją eksploatuojant ir kad jų laikymąsi turi nuolat stebėti nepriklausoma reguliavimo institucija;
10. yra susirūpinęs dėl to, kad dabartinei Baltarusijos reguliavimo institucijai (*Gosatomnadzor* – Ekstremaliųjų situacijų ministerijos Branduolinės ir radiacinės saugos departamentui) daromas nuolatinis politinis spaudimas ir ji nei formaliai, nei faktiškai nėra pakankamai nepriklausoma; todėl pabrėžia, kad skaidrus ir atidus tarpusavio vertinimas yra itin svarbus ir elektrinės eksploatavimo etapu;
11. atkreipia dėmesį į 2020 m. gruodžio 11 d. JT Europos ekonomikos komisijos (UNECE) konvencijos dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste (Espo konvencijos) šalių sprendimą dėl to, kaip Baltarusija laikosi pagal konvenciją prisiimtų įsipareigojimų, susijusių su Baltarusijos atominė elektrine Astrave, ir primygtinai ragina Baltarusiją užtikrinti visapusišką Espo konvencijos įgyvendinimą;
12. pabrėžia, kad reikia sukurti ir prižiūrėti ankstyvojo perspėjimo sistemą, skirtą radiacijai šalia elektrinės esančiose ES šalyse matuoti;
13. primygtinai ragina Baltarusijos valdžią visapusiškai bendradarbiauti su ENSREG vykstant testavimo nepalankiausiomis sąlygomis procesui, įskaitant oficialų Baltarusijos nacionalinio veiksmų plano vertinimą ir skubų įgyvendinimą;
14. apgailestauja, kad ENSREG tarpusavio vertinimo misija, kurią iš pradžių buvo planuota surengti 2020 m. gruodžio mėn., buvo atšaukta dėl priimančiajai šaliai kilusių organizacinių problemų ir COVID-19 pandemijos;
15. palankiai vertina pirmąjį dabartinio ES tarpusavio vertinimo etapą, kurį sudaro vizitas į aikštelę 2021 m. vasario mėn. pradžioje; pabrėžia, kad svarbu laiku užbaigti tarpusavio vertinimo procesą ir paskelbti jo išvadas ir kad dar iki 2021 m. kovo mėn. Baltarusijai turėtų būti perduota bent preliminarai ataskaita, nes Baltarusijos valdžia tuo metu planuoja pradėti elektrinės komercinę veiklą; pažymi, kad visos saugos problemos yra vienodai svarbios ir turi būti išspręstos prieš elektrinei pradendant komercinę veiklą;
16. labai apgailestauja dėl skubotos elektrinės komercinės veiklos pradžios 2021 m. kovo mėn. ir pabrėžia, kad visos ENSREG saugos rekomendacijos turi būti įgyvendintos prieš atominę elektrinę pradendant komercinę veiklą; ragina Komisiją glaudžiai bendradarbiauti su Baltarusijos valdžia siekiant sustabdyti paleidimo procesą, kol bus visiškai įgyvendintos visos ES testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rekomendacijos ir padaryti visi reikalingi saugos patobulinimai, ir Baltarusijos visuomenė bei kaimyninės šalys bus tinkamai informuotos apie priemones, kurių buvo imtasi;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

17. primygtinai ragina Komisiją ir ENSREG tęsti skaidrų ir atidų elektrinės tarpusavio vertinimą, tvirtai raginti nedelsiant įgyvendinti visas rekomendacijas ir užtikrinti veiksmingą stebėsenos ir įgyvendinimo procesą, įskaitant reguliarius tarpusavio vertinimo grupės vizitus į Astravo aikštelę, be kita ko, objekto eksploataavimo metu; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia veiksmingo bendradarbiavimo su TATENA svarbą;
 18. pažymi, kad, nepaisant bendro Baltijos šalių susitarimo nutraukti komercinius elektros mainus su Baltarusija, elektra iš Baltarusijos vis dar gali patekti į ES rinką per Rusijos tinklą;
 19. primena 2020 m. gruodžio 10–11 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas ir remia pastangas išnagrinėti priemones, kuriomis būtų galima užkirsti kelią komerciniam elektros importui iš trečiųjų valstybių branduolinės energetikos objektų, kurie neatitinka ES pripažintų saugos lygių, įskaitant Astravo atominę elektrinę;
 20. ragina Komisiją įvertinti ir pasiūlyti priemones, kuriomis būtų sustabdyta prekyba elektra su Baltarusija tokiu būdu, kuris atitiktų įpareigojimus pagal tarptautinę prekybos, energetikos ir branduolinės energetikos teisę, siekiant užtikrinti, kad Astravo elektrinėje pagaminta elektra nepatektų į ES energijos rinką tol, kol Estija, Latvija ir Lietuva dar yra prisijungusios prie BRELL tinklo;
 21. pabrėžia, kad strategiškai svarbu paspartinti Baltijos elektros tinklo sinchronizaciją su kontinentinės Europos tinklu, ir atkreipia dėmesį į tai, kad būsimas Astravo atominės elektrinės eksploataavimas jokių būdu neturėtų trukdyti Estijos, Latvijos ir Lietuvos sinchronizacijos su BRELL tinklu panaikinimui ir kad Europos Sąjunga turėtų tęsti trijų Baltijos valstybių integraciją į ES elektros tinklą;
 22. reiškia visapusišką solidarumą su Baltarusijos ir ES šalių, kurioms Astravo elektrinės statyba ir eksploataavimas daro tiesioginį poveikį, piliečiais ir ragina ES ir jos institucijas toliau aukštu lygiu dalyvauti sprendžiant šį ypatingos europinės svarbos klausimą;
 23. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.
-

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0053

Humanitarinė ir politinė padėtis Jemene

2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl humanitarinės ir politinės padėties Jemene (2021/2539(RSP))

(2021/C 465/12)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Jemeno, visų pirma 2018 m. spalio 4 d. ⁽¹⁾, 2017 m. lapkričio 30 d. ⁽²⁾, 2016 m. vasario 25 d. ⁽³⁾ ir 2015 m. liepos 9 d. ⁽⁴⁾ rezoliucijas dėl padėties Jemene ir 2016 m. balandžio 28 d. rezoliuciją dėl išpuolių prieš ligonines ir mokyklas pažeidžiant tarptautinę humanitarinę teisę ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) atstovo spaudai 2021 m. vasario 8 d. pareiškimą dėl naujausių judėjimo „Ansar Allah“ išpuolių,
- atsižvelgdamas į EIVT atstovo spaudai 2021 m. sausio 12 d. pareiškimą dėl JAV sprendimo paskelbti „Ansar Allah“ teroristine organizacija,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 30 d. EIVT atstovo spaudai pareiškimą dėl išpuolio Adene, 2020 m. gruodžio 19 d. pareiškimą dėl naujos vyriausybės sudarymo, 2020 m. spalio 17 d. pareiškimą dėl sulaikytųjų paleidimo, 2020 m. rugsėjo 28 d. pareiškimą dėl apsikeitimo kalniais ir 2020 m. liepos 31 d. pareiškimą dėl bahajų bendruomenės narių paleidimo,
- atsižvelgdamas į Vokietijos, Kuveito, Švedijos, Jungtinės Karalystės, Jungtinių Valstijų, Kinijos, Prancūzijos, Rusijos ir Europos Sąjungos 2020 m. rugsėjo 17 d. bendrą pranešimą dėl konflikto Jemene,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai 2020 m. balandžio 9 d. pareiškimą dėl ugnies nutraukimo paskelbimo Jemene,
- atsižvelgdamas į už krizių valdymą atsakingo Europos Komisijos nario Janezo Lenarčičiaus ir buvusio Švedijos tarptautinio vystomojo bendradarbiavimo ministro Peterio Eriksono 2020 m. vasario 14 d. ir 2020 m. rugsėjo 24 d. bendrus pareiškimus „JT Generalinė Asamblėja: ES ir Švedija suvienija jėgas siekdamos padėti išvengti bado Jemene“,
- atsižvelgdamas į atitinkamas Tarybos ir Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl Jemeno, visų pirma į 2018 m. birželio 25 d. Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 22 d. JT ekspertų grupės Jemeno klausimais galutinę ataskaitą,
- atsižvelgdamas į atitinkamus JT ekspertų ataskaitas dėl Jemeno, visų pirma 2020 m. gruodžio 3 d. ataskaitą „JT žinomų tarptautinių ir regioninių ekspertų grupė informuoja JT Saugumo Tarybą ragindama nutraukti nebaudžiamumą, išplėsti sankcijas ir kad JT Saugumo Taryba dėl padėties Jemene kreiptųsi į Tarptautinį baudžiamąjį teismą“, 2020 m. lapkričio 12 d. pranešimą „JT ekspertai teigia, kad techninei grupei turi būti leista užkirsti kelią naftos išsilejimo katastrofai, kuri gresia Jemeniui“, 2020 m. spalio 15 d. ataskaitą „JAE: JT ekspertai teigia, kad buvusių Gvantanamo kalinių priverstinis grąžinimas į Jemeną yra neteisėtas ir kelia pavojų gyvybėms“, taip pat 2020 m. balandžio 23 d. ataskaitą „JT ekspertai prašo nedelsiant ir besąlygiškai išlaisvinti bahajus Jemene“,

⁽¹⁾ OL C 11, 2020 1 13, p. 44.

⁽²⁾ OL C 356, 2018 10 4, p. 104.

⁽³⁾ OL C 35, 2018 1 31, p. 142.

⁽⁴⁾ OL C 265, 2017 8 11, p. 93.

⁽⁵⁾ OL C 66, 2018 2 21, p. 17.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 2 d. JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro ataskaitą dėl techninės pagalbos teikimo Nacionalinei tyrimų komisijai, kad būtų ištirti visų Jemeno konflikto šalių įtariamai pažeidimai ir piktnaudžiavimo atvejai (A/HRC/45/57),
 - atsižvelgdamas į JT generalinio sekretoriaus specialiojo atstovo vaikų ir ginkluotų konfliktų klausimais 2020 m. gruodžio 23 d. pranešimą dėl vaikų padėties ginkluotų konfliktų metu,
 - atsižvelgdamas į JT žinomų tarptautinių ir regioninių ekspertų grupės Jemeno klausimais trečiąjį pranešimą 2020 m. rugsėjo 28 d. dėl žmogaus teisių padėties Jemene, įskaitant pažeidimus ir piktnaudžiavimo atvejus nuo 2014 m. rugsėjo mėn.,
 - atsižvelgdamas į JT žmogaus teisių tarybos 2020 m. rugsėjo 29 d. interaktyvų dialogą su JT žinomų tarptautinių ir regioninių ekspertų grupe Jemeno klausimais,
 - atsižvelgdamas į atitinkamas JT Saugumo Tarybos rezoliucijas, visų pirma 2020 m. liepos 14 d. rezoliuciją Nr. 2534, kuria JT misijos Chudaidos susitarimui remti (UNMHA) įgaliojimai pratęsti iki 2021 m. liepos 15 d., ir 2020 m. vasario 25 d. rezoliuciją Nr. 2511, kuria sankcijų Jemenui režimas pratęstas vieneriems metams,
 - atsižvelgdamas į JT generalinio sekretoriaus 2020 m. gruodžio 14 d. pareiškimą dėl antrųjų Stokholmo susitarimo metinių,
 - atsižvelgdamas į ES gaires dėl skatinimo laikytis tarptautinės humanitarinės teisės ⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 13 d. Stokholmo susitarimą,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 5 d. Rijado susitarimą,
 - atsižvelgdamas į 1949 m. Ženevos konvencijas ir jų papildomus protokolus,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
 - atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi prieš dešimt metų, 2011 m. vasario mėn., prasidėjo masiniai protestai, kurie pagarsėjo kaip Jemeno revoliucija ir dėl kurių savo postą po 33 metų diktatūros paliko prezidentas Ali Abdullah Saleh; kadangi šis sukilimas atspindėjo svarbius Jemeno gyventojų norus siekti demokratijos, laisvės, socialinio teisingumo ir žmogaus orumo;
- B. kadangi 2015 m. kovo mėn. prasidėjus ginkluotam konfliktui žuvo mažiausiai 133 000 žmonių, o 3,6 mln. buvo perkelta šalies viduje; kadangi 2018 m. gruodžio mėn. pasirašytu Stokholmo susitarimu buvo siekiama sukurti saugius humanitarinius koridorius, vykdyti kalinių mainus ir paskelbti paliaubas Raudonosios jūros regione; kadangi šalys nuo to laiko pažeidė paliaubų susitarimą ir žuvo daugiau nei 5 000 civilių; kadangi dauguma civilių žuvo dėl Saudo Arabijos vadovaujamos koalicijos oro antskrydžių;
- C. kadangi analitikai didžia dalimi sutaria, kad, nesugebėjęs vykdyti įtraukios politikos, Jemenas įsivėlė į vis didėjančius genčių ir politinius nesutarimus ir nuožmų išorės subjektų kurstomą karą tarp Irano remiamų husių sukilėlių ir Saudo Arabijos ir tiesiogiai įtraukė platesnį regioną į sudėtingą konfliktą; kadangi Saudo Arabija mano, kad husių sukilėliai Jemene yra Irano įgaliotos pajėgos, o Iranas pasmerkė Saudo Arabijos vadovaujamus puolimus ir pareikalavo nedelsiant sustabdyti jos vadovaujamus oro antpuolius;

⁽⁶⁾ OL C 303, 2009 12 15, p. 12.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- D. kadangi 2020 m. suintensyvėjo karo veiksmai, ypač Džaufe, Maribe, Nime, Taize, Chudaidoje, Beidoje ir Abjane bei jų apylinkėse, ir tam tiesioginę paramą teikė ir pritarė trečiosios valstybės, įskaitant Saudo Arabijos vadovaujamą Jemeno vyriausybės koaliciją ir JAE paramą Pietų pereinamajai tarybai, o Irano remiamo husių judėjimo pajėgos tebekontroliuoja didžiąją Jemeno šiaurės ir vidurio regionų teritorijos dalį, kurioje yra 70 proc. visų Jemeno gyventojų; kadangi toliau daromi plataus masto sunkūs žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimai, o pažeidėjai už juos neatsako;
- E. kadangi ES reiškia susirūpinimą dėl pranešimų apie atsinaujinusius husių judėjimo išpuolius Maribo ir al Džaufo muchafazose, taip pat pakartotinius bandymus vykdyti tarpvalstybinius išpuolius Saudo Arabijos teritorijoje; kadangi atnaujinti kariniai veiksmai ir puolimai šiuo konkrečiu metu smarkiai apsunkina tebesitęsiančias Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus specialiojo pasiuntinio Jemenui Martino Griffithso pastangas ir bendras pastangas užbaigti karą Jemene;
- F. kadangi Žmogaus teisių taryba 2020 m. rugsėjo mėn. pratęsė JT žinomų tarptautinių ir regioninių ekspertų grupės Jemeno klausimais įgaliojimus; kadangi iš naujausio JT žinomų tarptautinių ir regioninių ekspertų grupės Jemeno klausimais 2020 m. rugsėjo mėn. pranešimo matyti, kad visos konflikto šalys toliau daro įvairius tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, įskaitant išpuolius, kuriuos galima prilyginti karo nusikaltimams;
- G. kadangi patvirtinti žmogaus teisių pažeidimai, be kita ko, apima savavališką gyvybės atėmimą, priverstinius dingimus, savavališką sulaikymą, smurtą dėl lyties, įskaitant seksualinį smurtą, kankinimą ir kitokią žiaurų, nežmonišką ar žeminančių elgesį, vaikų verbavimą ir jų naudojimą karo veiksniuose, teisės į teisingą bylos nagrinėjimą neužtikrinimą ir pagrindinių laisvių bei ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pažeidimus; kadangi husių judėjimas plačiai naudoja sausumos minas, dėl kurių kyla nuolatinė grėsmė civiliams gyventojams ir prisidedama prie žmonių perkėlimo; kadangi husių judėjimo pajėgos, su vyriausybe siejamos pajėgos ir JAE bei JAE remiamos Jemeno pajėgos buvo tiesiogiai atsakingos dėl savavališkų sulaikymų ir priverstinių dingimų;
- H. kadangi Jemenas ir JAE yra pasirašę Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą, tačiau dar nėra jo ratifikavę; kadangi Saudo Arabija nėra nei pasirašiusi, nei ratifikavusi Romos statuto; kadangi kelios Romos statuto nuostatos, įskaitant susijusias su karo nusikaltimais, atspindi tarptautinę paprotinę teisę; kadangi JT žinomų tarptautinių ir regioninių ekspertų grupė Jemeno klausimais paragino JT Saugumo Tarybą perduoti šį klausimą Tarptautiniam baudžiamajam teismui ir išplėsti asmenų, kuriems taikomos Saugumo Tarybos sankcijos, sąrašą;
- I. kadangi 2020 m. gruodžio 26 d. Prezidentas Abd-Rabbu Mansour'as Hadi pagal Rijado susitarimą, sudarytą tarpininkaujant Saudo Arabijai, prisaikdino naują 24 narių Jemeno vyriausybę; kadangi naujoje valdžiai pasidalijusioje Jemeno vyriausybėje vienodai atstovaujama šalies šiaurės ir pietų regionams, įskaitant penkis Pietų pereinamosios tarybos narius; kadangi tarp jos narių, deja, pirmą kartą per daugiau kaip 20 metų nėra nė vienos moters; kadangi tarp tarptautiniu mastu pripažintos vyriausybės ir Pietų pereinamosios tarybos kilo naujas ginčas dėl teisėjų skyrimo ir taip pasitvirtino, kad bendra vyriausybė yra nestabili; kadangi atsinaujino tarptautiniu mastu pripažintos vyriausybės pajėgų (palaikomų Saudo Arabijos vadovaujamos koalicijos) ir husių judėjimo karinis konfliktas; kadangi nuo konflikto pradžios moterys visiškai nedalyvauja derybų procesuose, bet vis dėlto ir toliau yra labai svarbios ieškant ilgalaikio konflikto sprendimo;
- J. kadangi karas sukėlė didžiausią humanitarinę krizę pasaulyje, kai beveik 80 proc. šalies gyventojų – daugiau nei 24 mln. žmonių, įskaitant daugiau nei 12 mln. vaikų – reikalinga humanitarinė pagalba; kadangi padėtis šalyje ir toliau blogėja, nes 50 000 Jemeno gyventojų jau gyvena bado sąlygomis; kadangi naujausi Jemeno analizės pagal Integruotą aprūpinimo maistu būklės klasifikaciją duomenys rodo, kad daugiau kaip pusei, t. y. 16,2 mln. iš 30 mln., gyventojų pradės kritiškai trūkti maisto, o badą kenčiančių žmonių gali padaugėti beveik tris kartus; kadangi iki šiol surinkta tik 56 proc. iš humanitarinei pagalbai 2020 m. būtinos 3,38 mlrd. JAV dolerių sumos;
- K. kadangi COVID-19 pandemija ir jos socialinis ir ekonominis poveikis dar labiau mažina sveikatos priežiūros prieinamumą ir didina mitybos nepakankamumo riziką; kadangi šiuo metu vyksta didžiausias naujausių laikų istorijoje choleros protrūkis, kai šia liga susirgo daugiau nei 1,1 mln. žmonių;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- L. kadangi besitęsiantis konfliktas labai kliudo Jemeno pažangai siekiant JT darnaus vystymosi tikslų: 1-ojo DVT (skurdo išnaikinimas) ir 2-ojo DVT (bado išnaikinimas); kadangi dėl konflikto Jemeno vystymasis regresavo daugiau dviem dešimtmečiais; kadangi, kol tęsiasi konfliktas, DVT įgyvendinimo atotrūkis ir toliau didės;
- M. kadangi Jemeno šiaurėje jau trečią kartą nuo 2019 m. bręsta degalų krizė, dėl kurios gerokai mažėja galimybių civiliams gyventojams gauti maisto, vandens, naudotis medicinos paslaugomis ir pagrindinėmis transporto paslaugomis; kadangi tokia žmogaus sukelta krizė yra tiesioginis husių judėjimo ir JT pripažintos Jemeno vyriausybės konkurencijos dėl degalų kontrolės rezultatas;
- N. kadangi 2,1 milijono vaikų mityba yra labai nepakankama, o beveik 358 000 vaikų iki penkerių metų mityba yra visiškai nepakankama; kadangi dėl nepakankamo finansavimo pagalba maisto srityje nuo 2020 m. balandžio mėn. sumažinta ir, jei nebus skirta papildomų lėšų, tai turės poveikį dar 1,37 milijono žmonių; kadangi, jeigu vykdomos programos būtų sustabdytos, 530 000 jaunesnių nei dvejų metų vaikų gresia negauti mitybos paslaugų;
- O. kadangi dėl konflikto ir pastarojo meto COVID-19 pandemijos pablogėjo moterų padėtis; kadangi nuo konflikto pradžios eksponentine progresija daugėjo smurto dėl lyties ir seksualinio smurto atvejų; kadangi nebeliko jau ir anksčiau ribotų baudžiamosios teisenos sistemos pajėgumų spręsti seksualinės prievartos ir smurto dėl lyties klausimus, taigi nevykdomi jokie tyrimai, susiję su tokia praktika, kaip moterų grobimas ir žaginimas arba grasinimais tai padaryti; kadangi apie 30 proc. perkeltų namų ūkių vadovauja moterys; kadangi nebeįmanoma gauti vaistų nuo daugelio lėtinių ligų ir kadangi gimdyvių mirtingumo rodiklis Jemene yra vienas iš aukščiausių; kadangi dėl prastos mitybos nusilpusios nėščios ir krūtimi maitinančios moterys gali lengviau susirgti cholera ir susiduria su didesne kraujavimo rizika, o tai smarkiai padidina komplikacijų ir mirties gimdant pavojų;
- P. kadangi JT žinomų tarptautinių ir regioninių ekspertų grupė Jemeno klausimais nustatė, jog JAE remiamos Apsaugos zonos pajėgos (angl. „Security Belt Forces“) tam tikrose sulaikymo vietose, įskaitant koalicijos kalnų įstaigoje „Bureiqā“ ir kalėjime „Bir Ahmed“, laikomų sulaikytųjų ir migrantų bei marginalizuotų Afrikos juodaodžių bendruomenių narių atžvilgiu naudoja žaginimą ir kitokį seksualinį smurtą, taip pat grasina LGBTI asmenims ir juos persekioja; kadangi esama patikimų kaltinimų, kad husių judėjimas naudoja žaginimą ir kankinimą kaip karo ginklą, ypač prieš politiška aktyvias moteris ir aktyvistas;
- Q. kadangi Europos Parlamentas ne kartą ragino, atsižvelgiant į sunkius tarptautinės humanitarinės teisės ir žmogaus teisių pažeidimus Jemene, ES mastu uždrausti eksportuoti, parduoti, atnaujinti ir prižiūrėti bet kokio pobūdžio saugumo įrangą Saudo Arabijos vadovaujamos koalicijos narėms, įskaitant Saudo Arabiją ir JAE; kadangi kai kurios ES valstybės narės uždraudė ginklų eksportą į Saudo Arabijos vadovaujamos koalicijos nares, įskaitant Vokietijos draudimą eksportuoti ginklus į Saudo Arabiją ir Italijos draudimą eksportuoti ginklus į Saudo Arabiją ir JAE, o kitos valstybės narės svarsto poreikį tai padaryti; kadangi kai kurios valstybės narės, pažeisdamos teisiškai privalomą Tarybos bendrąją poziciją 2008/944/BUSP dėl ginklų eksporto⁽⁷⁾, toliau į Saudo Arabiją ir JAE eksportuoja ginklus, kurie gali būti panaudoti Jemene;
- R. kadangi Jungtinės Valstijos sustabdė ginklų pardavimą Saudo Arabijai ir iki peržiūros sustabdė naikintuvų F-35 perdavimą JAE; kadangi 2021 m. vasario 4 d. JAV Prezidentas J. Bidenas pranešė, kad bus nedelsiant nutraukta visa JAV parama puolamiesiems veiksams per karą Jemene, įskaitant atitinkamų ginklų pardavimą, ir paskyrė naują pasiuntinį Jemene;
- S. kadangi JT ekspertų grupė Jemeno klausimais savo galutinėje 2021 m. sausio 22 d. ataskaitoje pažymėjo, kad daugėja įrodymų, jog fiziniai asmenys ar subjektai Irane tiekia didelius ginklų ir jų komponentų kiekius husių judėjimui; kadangi husių judėjimas tęsia išpuolius prieš civilinius taikinius Saudo Arabijoje raketomis ir bepiločiais orlaiviais;

(7) OL L 335, 2008 12 13, p. 99.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- T. kadangi ankstesnė JAV administracija 2021 m. sausio 19 d. paskelbė husių judėjimą „Ansar Allah“ teroristine organizacija; kadangi, nepaisant bendrųjų JAV vyriausybės suteiktų leidimų, itin didelį susirūpinimą tebekelia šio paskelbimo poveikis galimybėms į šalį importuoti maistą, kurą ir vaistus; kadangi naujoji JAV administracija 2021 m. vasario 5 d. pranešė, kad judėjimas „Ansar Allah“ išbraukiamas iš užsienio teroristinių organizacijų sąrašo ir specialiojo pasaulinių teroristų sąrašo;
- U. kadangi dėl pablogėjusios Jemeno politinės ir saugumo padėties šalyje daugėja teroristinių grupuočių, įskaitant organizaciją „Ansar al-Sharia“ ir vadinamąją Arabijos pusiasalio „Al-Qaida“, ir vadinamąsias Jemeno „Da'esh“ provincijas, kurios ir toliau kontroliuoja nedideles teritorijas dalis, taip pat organizacijos Hezbollah karinį sparną, kuris yra įtrauktas į ES teroristinių organizacijų sąrašą, ir koncentruojama jų veikla;
- V. kadangi stabili, saugi ir demokratiška deramai veikiančią vyriausybę turinti Jemeno valstybė yra ypač svarbi tarptautinės bendruomenės kovai su ekstremizmu ir smurtu regione ir už jo ribų ir siekiui užtikrinti taiką ir stabilumą pačiame Jemene;
- W. kadangi Jemeno ekonomika 2015–2019 m. susitraukė 45 proc.; kadangi jo ekonomikai, kuri net ir iki konflikto buvo trapi, padarytas didelis neigiamas poveikis, o šimtai tūkstančių šeimų nebeturi stabilų pajamų šaltinių; kadangi 90 proc. maisto Jemenas importuoja komerciškai, o to pagalbos agentūros negali pakeisti, nes humanitarinės pagalbos agentūros gyventojams išduoda kuponus arba grynuosius pinigus, kad jie galėtų apsipirkti turguose; kadangi 70 proc. Jemeniui teikiamos paramos ir komercinio importo patenka į šalį per husių kontroliuojamą Chudaidos uostą ir šalia esantį Salifo uostą, per kuriuos tiekiamas maistas, degalai ir vaistai, kurių reikia gyventojams, kad išgyventų;
- X. kadangi dokumentais patvirtinta daug ekonominio pasipelnymo atvejų, o šalies ekonominius ir finansinius išteklius nukreipia tiek Jemeno vyriausybė, tiek husių judėjimas ir taip Jemeno žmonėms daroma didelė žala; kadangi JT ekspertų grupės galutinėje ataskaitoje nurodyta, kad 2019 m. husių judėjimas nukreipė ne mažiau kaip 1,8 mlrd. JAV dolerių, kurie buvo skirti vyriausybei, kad ji galėtų sumokėti atlyginimus ir suteiktų būtinausias paslaugas piliečiams; kadangi ataskaitoje taip pat pažymėta, kad vyriausybė užsiima pinigų plovimu ir korupcine veikla, kurie daro neigiamą poveikį tinkamam Jemeno gyventojų aprūpinimui maistu, pažeidžiant teisę į maistą, įskaitant neteisėtą 423 mln. JAV dolerių Saudo Arabijos lėšų, kurios pirmiausia buvo skirtos ryžiams ir kitoms Jemeno žmonėms skirtoms prekėms įsigyti, pervedimą prekyautojams;
- Y. kadangi JT generalinio sekretoriaus atstovas spaudai pabrėžė, kad būtina skubiai reaguoti į humanitarinei padėčiai ir aplinkai kylančią grėsmę, kad iš naftos tanklaivio, plaukiojančios saugyklos-terminalo „Safer“, prišvartuoto netoli Ras Issa uosto Jemene, gali išsilieti milijonas barelių naftos; kadangi dėl sparčiai blogėjančios tanklaivio būklės kyla rimta didelio naftos išsiliejimo, dėl kurio būtų padarytas pražūtingas poveikis aplinkai, sunaikinta biologinė įvairovė ir iš Raudonosios jūros pakrančių vietos bendruomenių būtų atimtas pragyvenimo šaltinis, grėsmė; kadangi nepaisant neišvengiamo ekologinės katastrofos pavojaus ilgai laukta 44 metų amžiaus naftos tanklaivio inspekcija buvo nukelta iki 2021 m. kovo mėn.;
1. kuo griežčiausiai smerkia nuo 2015 m. Jemene tebesitęsiantį smurtą, kuris pavirto didžiausia humanitarine krize pasaulyje; primena, kad konflikto Jemene neįmanoma išspręsti kariniais veiksmais ir kad šią krizę galima tvariai išspręsti tik įtraukiant Jemeno vadovaujama ir jo savarankiškai vykdomu derybų procesu, į kurį būtų įtraukti visi Jemeno visuomenės sluoksniai ir visos konflikto šalys; pabrėžia, kad siekiant sustabdyti karą ir sumažinti dabartinę humanitarinę krizę visos šalys turėtų gera valia dalyvauti derybose siekdamas susitarti dėl perspektyvių politinių ir saugumo sprendimų ir laikytis JT Saugumo Tarybos rezoliucijos 2216 (2015), taikyti JT misijos Chudaidos susitarimui remti bendrą įgyvendinimo mechanizmą ir apskritai nutraukti ugnį, kaip tą raginta padaryti JT Saugumo Tarybos rezoliucijoje 2532 (2020);
 2. yra sukrėstas dėl šalyje siaučiančios pražūtingos humanitarinės krizės; ragina visas šalis laikytis savo įsipareigojimų ir sudaryti galimybę greitai ir netrukdomai teikti humanitarinę pagalbą ir kitas gyventojams būtinas prekes ir nekliudomai patekti į medicinos įstaigas tiek Jemene, tiek užsienyje; reiškia ypač didelį susirūpinimą, kad naujausio Integruotos aprūpinimo maistu būklės klasifikacijos vertinimo duomenimis 50 000 žmonių Jemene gyvena bado sąlygomis ir prognozuojama, kad net jei dabartinė parama nebūtų mažinama, šis skaičius iki 2021 m. birželio mėn. padidės tris kartus;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

3. palankiai vertina tai, kad nuo 2015 m. ES Jemenui skyrė daugiau kaip 1 mlrd. EUR teikdama politinę, vystymosi ir humanitarinę pagalbą; palankiai vertina ES išsipareigojimą 2021 m. Jemenui teikti tris kartus daugiau humanitarinės pagalbos; tačiau reiškia susirūpinimą, kad to vis dar nepakanka, kad būtų galima išspręsti tokio masto problemas, su kuriomis susiduria Jemenas; smerkia tai, kad 2019 m. Jemenui skiriamo finansavimo trūkumas padidėjo iki 50 proc.; primena, kad šios krizės mastas ir rimtumas turėtų būti diskusijų dėl biudžeto atskaitos taškas; ragina ES vykdant Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės programavimą sutelkti papildomų išteklių padėčiai Jemene spręsti; apskritai labai ragina Komisiją ir valstybes nares toliau vadovauti tarptautinėms pastangoms skubiai padidinti humanitarinę pagalbą, be kita ko, vykdant 2020 m. birželio mėn. paramos teikėjų konferencijoje dėl humanitarinės pagalbos Jemenui plano priimtus išsipareigojimus;

4. pabrėžia, kad COVID-19 plitimas kelia didžiulių papildomų sunkumų suardytai šalies sveikatos infrastruktūrai, sveikatos priežiūros centruose trūksta būtiniausių įrangos COVID-19 ligai gydyti, sveikatos apsaugos darbuotojai nedėvi apsaugos priemonių ir daugeliu atvejų dirba negaudami atlyginimo, todėl dažnai neatvyksta į darbą; ragina visus tarptautinius paramos teikėjus didinti neatidėliotinos pagalbos teikimą, kad būtų išsaugota vietos lygmens sveikatos priežiūros sistema ir būtų padedama joje stabdyti dabartinę mirtinų infekcijų, tarp jų COVID-19, maliarijos, choleros ir Dengės karštligės, protrūkių plitimą Jemene; ragina ES ir jos valstybes nares pasinaudojant priemone COVAX sudaryti palankesnes sąlygas gauti vakcinų Jemene, be kita ko, šalies viduje perkeltų asmenų stovyklose, ir taip užtikrinti vienodas ir visuotines galimybes gauti vakcinų nuo COVID-19, ypač pažeidžiamiausiems asmenims;

5. remia Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus specialiojo pasiuntinio Jemenui Martino Griffithso pastangas siekti politinio proceso pažangos ir pasiekti skubaus ugnies nutraukimo visoje šalyje; ragina sudaryti visas sąlygas specialiajam pasiuntiniui netrukdomai nuvykti į bet kurią Jemeno teritorijos dalį; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį bei visas valstybes nares teikti M. Griffithsui politinę paramą, kad derybomis būtų pasiektas įtraukus susitarimas; šiuo tikslu ragina Užsienio reikalų tarybą persvarstyti ir atnaujinti savo naujausias 2019 m. vasario 18 d. išvadas dėl Jemeno, kad jos atitiktų dabartinę padėtį šalyje; ragina ES ir visas jos valstybes nares toliau palaikyti dialogą su visomis konflikto šalimis ir pabrėžti, kad, siekiant padėties deeskalavimo ir politinio susitarimo, būtina įgyvendinti Stokholmo susitarimą ir JT politinės deklaracijos projektą;

6. yra įsitikinęs, kad priimant bet kokį ilgalaikį sprendimą reikėtų pašalinti pagrindines nestabilumo šalyje priežastis, taip pat patenkinti teisėtus Jemeno gyventojų poreikius ir lūkesčius; pakartoja, kad remia visas taikias politines pastangas siekiant apsaugoti Jemeno suverenumą, nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą; smerkia užsienio valstybių kišimąsi į Jemeno reikalus, be kita ko, dislokuojant vietoje užsienio pajėgas ir samdinius; ragina nedelsiant atitraukti visas užsienio pajėgas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos Jemeno gyventojų politiniam dialogui;

7. ragina visas konflikto šalis laikytis savo išsipareigojimų pagal tarptautinę humanitarinę teisę ir baigti taikyti bet kokias priemones, kuriomis gilinama dabartinė humanitarinė krizė; ragina ES ir jos valstybes nares kuo griežčiausiai pasmerkti nuo 2014 m. pabaigos visų konflikto šalių įvykdytus šurkščius tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, įskaitant Saudo Arabijos vadovaujamos koalicijos oro antpuolius, dėl kurių žuvo tūkstančiai civilių, padidėjo šalies nestabilumas ir kurie buvo nukreipti į ne karinius objektus, pvz., mokyklas, vandens cisternas ir vestuves, ir pasmerkti husių išpuolius prieš Saudo Arabijos taikinius Jemeno teritorijoje;

8. ragina Saudo Arabiją nedelsiant nutraukti laivų, gabenančių degalus, skirtus husių kontroliuojamoms teritorijoms, blokadą; dar kartą ragina visas konflikto šalis turi skubiai nutraukti civilių bado sukėlimo naudojimą kaip karo priemonę, nes tai yra tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimas pagal Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto 8 straipsnio 2 dalies b punkto xxv papunktį; pabrėžia, kad svarbu pasiekti abiejų konflikto šalių šalies šiaurėje ir pietuose susitarimą dėl degalų naudojimo, siekiant sušvelninti ekonomikos, žemės ūkio, vandens tiekimo, medicinos, energetikos ir transporto krizę, kuri padidėjo naudojant degalus kaip ekonominio karo ginklą;

9. smerkia neseniai Irano remiamo husių judėjimo „Ansar Allah“ įvykdytus išpuolius Maribo ir al Džaufo muchafazose, taip pat pakartotinius bandymus vykdyti tarpvalstybinius išpuolius Saudo Arabijos teritorijoje, kurie kenkia tarptautinės bendruomenės bendroms pastangoms užbaigti šį išorės subjektų kurstomą karą Jemene;

10. remia visas pasitikėjimo didinimo priemones su konflikto šalimis, sutelkiant ypatingą dėmesį į tas, kurios geba nedelsiant patenkinti humanitarinius poreikius, kaip antai atverti Sanos oro uostą, vėl pradėti mokėti atlyginimus, įgyvendinti mechanizmus, kuriuos taikant galima užtikrinti tęstinį jūrų uostų veikimą siekiant sudaryti palankesnes sąlygas

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

importuoti degalus ir maistą, ir pastangas teikti išteklius ir paramą Jemeno centriniam bankui; ragina Europos Sąjungą ir visas valstybes nares parengti Jemeno ekonomikos gelbėjimo paketą, įskaitant užsienio valiutų injekcijas, siekiant padėti stabilizuoti ekonomiką ir Jemeno valiutą rialą bei užkirsti kelią tolesniam maisto kainų kilimui, taip pat skirti užsienio rezervų komerciniam maisto ir degalų importui bei viešojo sektoriaus atlyginimų mokėjimui subsidijuoti;

11. apgailestauja dėl to, kad naujojoje Jemeno vyriausybėje nėra moterų ir ji yra pirmoji be jų per 20 paskutiniųjų metų, ir ragina Jemeno vyriausybę imtis visų būtinų veiksmų, kad šalies politiniame gyvenime būtų užtikrintas vienodas moterų atstovavimas ir jų dalyvavimas;

12. pabrėžia, kad ES įsikūrę ginklų eksportuotojai, kurstantys konfliktą Jemene, pažeidžia kelis teisiškai privalomos Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP dėl ginklų eksporto kriterijus; todėl dar kartą ragina, atsižvelgiant į sunkius tarptautinės humanitarinės teisės ir žmogaus teisių pažeidimus Jemene, ES mastu uždrausti eksportuoti, parduoti, atnaujinti ir prižiūrėti bet kokio pobūdžio saugumo įrangą koalicijos narėms, įskaitant Saudo Arabiją ir JAE;

13. pažymi, kad kelios ES valstybės narės nusprendė uždrausti ginklų eksportą į Saudo Arabiją ir JAE; pabrėžia, kad ginklų eksportas ir toliau priklauso valstybių narių nacionalinei kompetencijai; ragina visas ES valstybes nares sustabdyti ginklų eksportą į visas Saudo Arabijos vadovaujamos koalicijos šalis nares; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį pateikti atskaitą dėl ES valstybių narių bendradarbiavimo su Saudo Arabijos vadovaujamos koalicijos narėmis karinėje ir saugumo srityse dabartinės padėties; smerkia tai, kad asmenys ir subjektai iš Irano husių judėjimui tiekia didelius ginklų ir jų dalių kiekius;

14. palankiai vertina laikiną Jungtinių Valstijų ginklų, kurie naudojami Jemeno konflikte, pardavimo Saudo Arabijai ir 23 mlrd. JAV dolerių vertės naikintuvų F-35 pardavimo JAE sustabdymą, taip pat JAV administracijos neseniai padarytą pareiškimą, kad greitai bus nutraukta visa parama puolamiesiems veiksams per karą Jemene, įskaitant tikslojo valdymo raketų tiekimą ir dalijimąsi žvalgybos informacija; šiuo atžvilgiu palankiai vertina atnaujintą JAV išipareigojimą konfliktą spręsti diplomatinėmis priemonėmis, kaip matyti iš neseniai įvykusio JAV specialiojo pasiuntinio Jemenui paskyrimo;

15. ragina visas Jemeno konflikto šalis nustatyti raketų ir bepiločių orlaivių atakų taikinių pasirinkimo politiką, kuri turėtų atitikti tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės nuostatas; ragina Tarybą, Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį bei visas valstybes nares dar kartą patvirtinti ES poziciją pagal tarptautinę teisę ir užtikrinti, kad valstybės narės imtųsi apsaugos priemonių, kuriomis būtų užtikrinama, kad žvalgybos informacija, ryšių infrastruktūra ir karinės bazės nebūtų naudojamos neteisminėms egzekucijoms palengvinti; primena savo raginimą priimti teisiškai privalomą Tarybos sprendimą dėl ginkluotų bepiločių orlaivių naudojimo ir tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės laikymosi;

16. yra labai susirūpinęs dėl to, kad Jemene ir toliau veikia nusikalstamos ir teroristinės grupuotės, įskaitant Arabijos pusiasalio „Al-Qaida“ ir ISIS („Da'esh“); ragina visas konflikto šalis imtis ryžtingų veiksmų prieš šias grupuotes; smerkia visus visų teroristinių organizacijų išpuolius;

17. palankiai vertina naujosios JAV vyriausybės sprendimą panaikinti ankstesnės JAV vyriausybės sprendimą husių judėjimą, taip pat vadinamą „Ansar Allah“, pripažinti užsienio teroristine organizacija ir įtraukti į specialųjį pasaulinių teroristų sąrašą;

18. ragina Tarybą visiškai įgyvendinti JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2216 (2015) ir nustatyti asmenis, kurie trukdo teikti humanitarinę pagalbą, ir asmenis, kurie planuoja ar vykdo tarptautinės žmogaus teisių teisės ar tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, arba kurių veiksmais pažeidžiamos žmogaus teisės Jemene, arba kurie visiems šiems veiksams vadovauja, ir imtis tikslių priemonių prieš tuos asmenis; primena, kad Sankcijų komitetas neskyrė sankcijų nei vienam koalicijoje dalyvaujančiam asmeniui, nepaisant informacijos apie pakartotinius koalicijos padarytus pažeidimus, kurią surinko JT nepriklausomų žinomų tarptautinių ir regioninių ekspertų grupė Jemeno klausimais, teikianti informaciją, padedančią tinkamai įgyvendinti JT Saugumo Tarybos rezoliuciją;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

19. primygtinai ragina nutraukti bet kokio pobūdžio seksualinį ir smurtą dėl lyties prieš moteris ir mergaites, visų pirma prieš sulaikytas moteris ir mergaites; ragina ES šiuo aspektu užtikrinti konkretų finansavimą vietos moterų vadovaujamosioms ir moterų teisių organizacijoms, kad būtų galima greičiau susisiekti su moterimis, mergaitėmis ir asmenimis, patyrusiais smurtą dėl lyties, taip pat programoms, skirtoms moterų atsparumui ir ekonominiam įgalėjimui pasiekti;

20. pakartoja, kad ypač svarbu apsaugoti vaikus ir užtikrinti, kad jie galėtų naudotis visomis savo žmogaus teisėmis; todėl ragina visas konflikto šalis nutraukti vaikų verbavimą ir naudojimąsi vaikais, kaip kariais, ginkluoto konflikto metu ir toliau užtikrinti berniukų ir mergaičių, užverbuotų ar išnaudojamų karo veiksmuose, demobilizaciją ir veiksmingą nusiginklavimą, ir ragina šalis paleisti sulaikytus vaikus bei bendradarbiauti su JT, siekiant įgyvendinti veiksmingas jų reabilitacijos, fizinio ir psichologinio atsigavimo ir reintegracijos į visuomenę programas;

21. ragina visas šalis nedelsiant nutraukti visus išpuolius prieš saviraiškos laisvę, įskaitant sulaikymus, priverstinius dingimus ir bauginimą, ir paleisti visus žurnalistus ir žmogaus teisių gynėjus, sulaikytus vien už tai, kad jie naudojosi savo žmogaus teisėmis;

22. yra labai susirūpinęs dėl pranešimų, kad religijos ar tikėjimo laisvė yra neigiama, įskaitant diskriminaciją, neteisėtą sulaikymą ir smurto naudojimą, ragina paisyti ir ginti žodžio ir tikėjimo laisvę ir smerkia diskriminaciją dėl religinių įsitikinimų, ypač krikščionių, žydų, kitų religinių mažumų ir netikinčiųjų asmenų diskriminaciją tais atvejais, kai skirstoma humanitarinė pagalba; ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti bahajų tikėjimą išpažįstančius asmenis, kurie šiuo metu sulaikyti dėl to, kad taikiai praktikavo savo religiją, ir kuriems gresia mirties bausmė ir nutraukti jų persekiojimą;

23. smerkia Saudo Arabijos vadovaujamos koalicijos oro atakų daromą žalą Jemeno kultūros paveldui, įskaitant Sanos senamiestį ir istorinį Zabido miestą, taip pat Taizo nacionalinio muziejaus apšaudymą artilerijos ugnimi ir istorinės Zabido bibliotekos rankraščių bei paveldo objektų grobimą, kurį vykde husių judėjimas; pabrėžia, kad visi tokius veiksmus vykdančys asmenys turi būti patraukti atsakomybėn pagal 1954 m. Hagos konvenciją dėl kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu; ragina sustabdyti Saudo Arabijos ir JAE balsavimo teises UNESCO valdymo organuose, kol vykdomas nepriklausomas ir nešališkas tyrimas dėl šių abiejų šalių atsakomybės už kultūros paveldo sunaikinimą; ragina Jungtinių Tautų generalinį sekretorių perduoti visų kultūros vietų, kurioms kyla grėsmė dėl konflikto Jemene, apsaugos klausimą Saugumo Tarybai, siekiant patvirtinti rezoliuciją šia tema;

24. pakartoja, kad būtina skubiai nusiųsti JT vertinimo ir remonto misiją į plaukiojančią saugyklą-terminalą „Safer“, kuris stovi apleistas netoli Chudaidos uosto ir kelia tiesioginę didelės ekologinės katastrofos grėsmę biologinei įvairovei ir Raudonosios jūros pakrančių vietos bendruomenių pragyvenimo šaltiniams; ragina ES nedelsiant teikti visą būtiną politinę, techninę ir finansinę paramą, kad JT techninei komandai būtų sudarytos sąlygos gauti leidimą patekti į plaukiojančią saugyklą-terminalą „Safer“, kad būtų užkirstas kelias naštos išsiliejimui, kuris gali būti keturis kartus didesnis nei istorinis išsiliejimas iš tankerio „Exxon Valdez“, įvykęs 1989 m. Aliaskoje;

25. ragina ES ir jos valstybes nares naudoti visas jų turimas priemones, kad visi sunkių žmogaus teisių pažeidimų vykdytojai būtų patraukti atsakomybėn; atkreipia dėmesį į galimybę taikyti universaliosios jurisdikcijos principą tiriant sunkius žmogaus teisių pažeidimus Jemene ir vykdančios padariusių asmenų baudžiamąjį persekiojimą; ragina taikyti ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą, kad visų konflikto šalių, Jemene padariusių sunkius žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant Iraną, Saudo Arabiją ir JAE, pareigūnams būtų tikslingai taikomos sankcijos, tokios kaip draudimai keliauti ir turto išaldymas; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai ir valstybes nares teikti paramą renkantiems įrodymams, kad juos būtų galima panaudoti vykdančiam baudžiamąjį persekiojimą ateityje, ir apsvarstyti galimybę įsteigti nepriklausomą komisiją, kuri prižiūrėtų šį procesą; mano, kad žiaurus nusikaltimo aukoms ir jų šeimoms reikėtų padėti pasinaudoti teise kreiptis į teismą;

26. ragina Žmogaus teisių tarybą užtikrinti, kad žmogaus teisių padėtis Jemene ir toliau būtų įtraukta į jos darbotvarkę, toliau pratešiant JT žinomų tarptautinių ir regioninių ekspertų grupės Jemeno klausimai įgaliojimus ir užtikrinant, kad tai grupei būtų suteikta pakankamai išteklių jos įgaliojimams, apimantiems informacijos apie pažeidimus ir nusikaltimus rinkimą, saugojimą ir analizavimą, sėkmingai vykdyti;

27. dar kartą išipareigoja kovoti su nebaudžiamumu už karo nusikaltimus, nusikaltimus žmoniškumui ir šurkščius žmogaus teisių pažeidimus visame pasaulyje, įskaitant Jemeną; mano, kad už tokius nusikaltimus atsakingi asmenys turėtų būti tinkamai patraukti baudžiamajon atsakomybėn ir teisiami teisme; ragina ES ir valstybes nares imtis ryžtingų veiksmų, siekiant, kad JT Saugumo Taryba klausimą dėl padėties Jemene perduotų nagrinėti Tarptautiniam baudžiamajam teismui, ir būtų išplėstas asmenų, kuriems taikomos Saugumo Tarybos sankcijos, sąrašas;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

28. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, JT vyriausiajam žmogaus teisių komisarui, Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos generaliniam sekretoriui, Arabų Valstybių Lygos generaliniam sekretoriui, Jemeno vyriausybei, Saudo Arabijos Karalystės vyriausybei, Jungtinių Arabų Emyratų vyriausybei ir Irano Islamo Respublikos vyriausybei.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0054

Padėtis Mianmare**2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Mianmare (2021/2540(RSP))**

(2021/C 465/13)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Mianmaro ir rohinjų padėties, visų pirma į 2012 m. lapkričio 22 d. ⁽¹⁾, 2012 m. balandžio 20 d. ⁽²⁾, 2010 m. gegužės 20 d. ⁽³⁾, 2010 m. lapkričio 25 d. ⁽⁴⁾, 2016 m. liepos 7 d. ⁽⁵⁾, 2016 m. gruodžio 15 d. ⁽⁶⁾, 2017 m. rugsėjo 14 d. ⁽⁷⁾, 2018 m. birželio 14 d. ⁽⁸⁾, 2018 m. rugsėjo 13 d. ⁽⁹⁾ ir 2019 m. rugsėjo 19 d. ⁽¹⁰⁾ rezoliucijas,
- atsižvelgdamas į Tarybos 2018 m. vasario 26 d. ir 2018 m. gruodžio 10 d. išvadas dėl Mianmaro / Birmos,
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 23 d. Tarybos sprendimą dar dvylikai mėnesių pratęsti dabar Mianmarui taikomas ribojamąsias priemones,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. per vaizdo konferenciją surengtą šeštąjį Europos Sąjungos ir Mianmaro dialogą žmogaus teisių klausimais,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgalotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai 2021 m. vasario 1 d. pareiškimą dėl Mianmaro,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgalotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai 2021 m. vasario 2 d. deklaraciją dėl Mianmaro, paskelbtą Europos Sąjungos vardu,
- atsižvelgdamas į 2018 m. kovo 23 d. generalinio sekretoriaus Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai pateiktą pranešimą apie seksualinį smurtą, susijusį su konfliktu (S/2018/250),
- atsižvelgdamas į JT Žmogaus teisių tarybos (ŽTT) ataskaitas dėl Mianmaro ir rohinjų musulmonų ir kitų mažumų žmogaus teisių padėties,
- atsižvelgdamas į 2019 m. rugpjūčio 22 d. UNIFFM pranešimą dėl seksualinio smurto ir smurto dėl lyties Mianmare ir jo etninių konfliktų poveikį lytims (A/HRC/42/CRP.4),
- atsižvelgdamas į specialiojo pranešėjo žmogaus teisių padėties Mianmare klausimais, Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro ataskaitas ir pagal TDO priežiūros mechanizmą parengtas ataskaitas,
- atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 23 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo nutartį dėl prašymo nurodyti laikinąsias priemones, kurias pateikė Gambijos Respublika byloje dėl prašymo taikyti Konvenciją dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį (Gambija prieš Mianmarą),
- atsižvelgdamas į 1949 m. Ženevos konvencijas ir jų papildomus protokolus,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 1951 m. Jungtinių Tautų konvenciją dėl pabėgėlių statuso ir į jos 1967 m. protokolą,

⁽¹⁾ OL C 419, 2015 12 16, p. 189.

⁽²⁾ OL C 258 E, 2013 9 7, p. 79.

⁽³⁾ OL C 161 E, 2011 5 31, p. 154.

⁽⁴⁾ OL C 99 E, 2012 4 3, p. 120.

⁽⁵⁾ OL C 101, 2018 3 16, p. 134.

⁽⁶⁾ OL C 238, 2018 7 6, p. 112.

⁽⁷⁾ OL C 337, 2018 9 20, p. 109.

⁽⁸⁾ OL C 28, 2020 1 27, p. 80.

⁽⁹⁾ OL C 433, 2019 12 23, p. 124.

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2019)0018.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 1948 m. JT konvenciją dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį,
 - atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto (TPPTP) 25 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 29 d. bendrą diplomatinių misijų Mianmare pareiškimą dėl paramos Mianmaro perėjimui prie demokratijos ir pastangoms skatinti taiką, žmogaus teises ir šalies vystymąsi,
 - atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai 2021 m. vasario 1 d. pareiškimą dėl Mianmaro,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 3 d. G 7 užsienio reikalų ministrų pareiškimą, kuriame smerkiamas valstybės perversmas Mianmare,
 - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos 2021 m. vasario 5 d. pranešimą spaudai dėl Mianmaro,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 4 d. JT generalinio sekretoriaus António Guterreso pareiškimą,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 1 d. Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (ASEAN) pirmininko pareiškimą dėl įvykių Mianmaro Sąjungos Respublikoje,
 - atsižvelgdamas į TPPTP,
 - atsižvelgdamas į Tomo Andrewso, JT specialiojo pranešėjo Mianmaro klausimais, pareiškimus,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi 2021 m. vasario 1 d. Mianmaro karinės pajėgos (toliau – „Tatmadaw“), aiškiai pažeisdamos Mianmaro Konstituciją, sulaukė Prezidentą Win Myintą ir valstybės patarėją Aung San Suu Kyi, taip pat pagrindinius vyriausybės narius, įvykdžiusios perversmą, užgrobė leidžiamosios, teisminės ir vykdomosios valdžios kontrolę ir vieniems metams paskelbė nepaprastąją padėtį;
- B. kadangi, reaguojant į perversmą, įvairiuose Mianmaro miestuose surengti protestai; kadangi 2021 m. vasario 7 d. Jangone apytikriai 100 000 žmonių dalyvavo taikioje demonstracijoje prieš perversmą; kadangi nuo 2021 m. vasario 1 d. neteisėtai sulaikyti apytikriai 164 politikai, vyriausybės pareigūnai, pilietinės visuomenės atstovai, vienuoliai ir rašytojai arba jiems skirtas namų areštas; kadangi, reaguodamos į tebesitęsiančius protestus vasario 8 d. karinės pajėgos paskelbė karo padėtį didžiausiuose šalies miestuose, įvedė naktinę komendantą valandą ir uždraudė visus daugiau kaip penkių žmonių susibūrimus;
- C. kadangi 2020 m. lapkričio 8 d. Mianmare surengti rinkimai, kuriuos laimėjo Nacionalinės demokratijos lygos (NLD) partija, gavusi 396 mandatus iš 476 (maždaug 83 proc. visų galimų mandatų); kadangi tai buvo antrieji užginčyti rinkimai po beveik 50 metų karinės diktatūros, o „Tatmadaw“ remiama Sąjungos solidarumo ir vystymosi partija (USDP) laimėjo tik 33 mandatus; kadangi NLD partija gavo dar didesnę balsų dalį po 2015 m. rinkimų, kurie buvo pirmieji demokratiniai rinkimai Mianmare nuo 1990 m. ir kuriuose NLD laimėjo 360 mandatų, o USDP – 41; kadangi karinės pajėgos jau buvo atsisakiusios pripažinti 1990 m. rinkimus, kuriuose NLD laimėjo 392 mandatus iš 492;
- D. kadangi visuose demokratinuose rinkimuose nuosekliai dalyvavo maždaug 70 proc. rinkėjų ir taip Mianmaro liaudis išreiškė paramą demokratijai;
- E. kadangi naujasis parlamentas pirmą kartą turėjo rinktis perversmo dieną; kadangi vykdant karinį perversmą neatsižvelgta į demokratiškai išreikštą Mianmaro piliečių valią ir jis atspindi „Tatmadaw“ ketinimą dar kartą perimti visišką Mianmaro valdžią, kaip tai nutiko per jų karinį valdymą, kuris oficialiai baigėsi 2012 m., tačiau iš tiesų dar nesibaigė; kadangi „Tatmadaw“ nurodė, kad praėjus paskelbtam vienu metų trukmės nepaprastosios padėties laikotarpiui bus surengti nauji rinkimai, ir tai reiškia, kad šiuo laikotarpiu nevyks parlamentinis atstovavimas;
- F. kadangi, nepaisant perversmo, 2021 m. vasario 4 d. 70 išrinktų parlamento narių davė parlamento nario priesaiką tęsti parlamento veiklą ir vykdyti jiems, kaip piliečių atstovams, suteiktus įgaliojimus;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- G. kadangi karinės pajėgos „Tatmadaw“, aiškiai žinodamos, kad piliečiai juos menkai palaiko, atsisakė pripažinti rinkimų rezultatus ir nurodė, kad rinkimai buvo klastojami dideliu mastu, tačiau nepateikė jokių įrodymų; kadangi Mianmario rinkimų komisija ir rinkimų stebėtojai nepatvirtino „Tatmadaw“ kaltinimų; kadangi „Tatmadaw“ ir jo politinis įgaliotinis – USDP – pastarosiomis savaitėmis pateikė daugiau kaltinimų dėl rinkimų pažeidimų, ragindami įsikišti Sąjungos Mianmario rinkimų komisiją; kadangi karinės pajėgos organizuoja demonstracijas, per kurias remiama kariuomenė; kadangi apytiksliai 1,5 mln. etninių mažumų rinkėjų konfliktinėse zonose, daugiausia rohinjams, nebuvo leista dalyvauti rinkimuose; kadangi pagal Mianmario pilietybės įstatymą rohinjai laikomi nepiliečiais arba užsienio gyventojais, taip jiems atimant pilietybę;
- H. kadangi šis karinis perversmas yra akivaizdus 2008 m. Mianmario konstitucijos pažeidimas; kadangi Mianmario Konstitucijoje nurodyta, kad tik prezidentas gali panaikinti civilinį valdymą; kadangi dėl to 2021 m. vasario 1 d. karinis perversmas prieštaravo Konstitucijai, nes prezidentas Win Myint buvo neteisėtai sulaikytas;
- I. kadangi „Tatmadaw“ laikinuoju prezidentu paskyrė generolą Myintą Swe; kadangi karinių pajėgų vyriausiasis vadas generolas Min Aung Hlaing, kuris dėl dalyvavimo persekiojant musulmonų mažumą įtrauktas į tarptautinių sankcijų sąrašus, veikiausiai toliau bus sprendimus priimančias pareigūnas;
- J. kadangi po perversmo „Tatmadaw“ smarkiai apribojo erdvę pilietinei visuomenei ir paskelbė griežtus žiniasklaidos apribojimus, įskaitant visišką interneto ir socialinės žiniasklaidos platformų blokavimą; kadangi tarptautiniai stebėtojai kaltina „Tatmadaw“ melagingų naujienų skleidimu, siekiant manipuliuoti visuomenės nuomone apie perversmą; kadangi visoje šalyje taikomi socialinės žiniasklaidos apribojimai, o televizija transliuoja tik kariuomenės valdomą „Myawaddy“ televizijos kanalą;
- K. kadangi karinėms pajėgoms tapo įprasta politinius konkurentus ir kritikus palikti nuošalyje apkaltinant juos nepagrįstais nusikaltimais; kadangi Aung San Suu Kyi buvo sulaikyta ir paskiau apkaltinta dėl neteisėto ne mažiau kaip dešimties nešiojamų radijo stotelių importo; kadangi 2021 m. vasario 1 d. nušalintas prezidentas Win Myint buvo sulaikytas dėl nepaprastosios padėties taisyklių dėl koronaviruso pažeidimo ir yra kaltinamas tuo, kad per praėjusius metais vykusią rinkimų kampaniją pasisveikino su automobilyje sėdinčiais rėmėjais; kadangi, jeigu Aung San Suu Kyi ir Win Myint būtų pripažinti kaltais, jiems grėstų iki trejų metų kalėjimo; kadangi teistumas galėtų užkirsti jiems kelią grįžti į valstybės tarnybą;
- L. kadangi apytikriai 100 grupių prisijungė prie pilietinio nepaklusnumo judėjimo, kuris, be kita ko, ragino rengti streikus medicininių paslaugų sektoriuje;
- M. kadangi Mianmare ilgą laiką vyksta demokratinė kova ir karinės represijos; kadangi nuo to laiko, kai 1948 m. paskelbta Mianmario nepriklausomybė nuo Jungtinės Karalystės, itin ilgą laiką (1962–2015 m.) karinės pajėgos tvirtai laikė valdžią savo rankose ir ribojo bet kokią demokratinę pažangą, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas, ribojo žmogaus teises ir įkalino opozicijos aktyvistus, įskaitant 1991 m. Nobelio taikos premijos laureatę Aung San Suu Kyi, kuriai didelę 1989–2010 m. laikotarpio dalį buvo taikomas namų areštas;
- N. kadangi 2008 m. priimta dabartinė konstitucija ir kadangi prieš rinkimus žmogaus teisių organizacijos išreiškė susirūpinimą dėl to, kad pagal ją užtikrinama, kad 25 proc. parlamento mandatų būtų skirti „Tatmadaw“, ir taip karinėms pajėgoms suteikiami įgaliojimai vetuoti bet kokius tolesnius Konstitucijos pakeitimus, kuriems priimti turėtų reikėti 75 proc. balsų; kadangi konstitucija taip pat užtikrinama, kad „Tatmadaw“ išsaugotų visišką saugumo pajėgų, policijos ir Vidaus reikalų, gynybos ir pasienio reikalų ministerijų kontrolę;
- O. kadangi po daugybės protestų ir kovų šalies viduje XX a. antrojo dešimtmečio pradžioje šalis laipsniškai tapo demokratiškai atviresnė, dėl to padidėjo pilietinės laisvės, įskaitant lėtą demokratinę pažangą, kuri matyti iš 2015 m. visuotinių rinkimų, taip pat kelių papildomų rinkimų, kuriuos didele persvara laimėjo opozicijos partija NLD;
- P. kadangi, atsižvelgiant į bendrą keblią padėtį, nors nuo 2015 m. Mianmare vykdomas pusiau demokratinis ir civilinis valdymas, jis tebėra pažeidžiama valstybė, kurioje tvyro įtampa, turint omenyje tai, kad iš esmės sutampa demokratinų pajėgų ir „Tatmadaw“ požiūris į tam tikrus ekonominės plėtros projektus ir ekonomikos reformas, visiškai skiriasi jų vizijos dėl šalies ateities;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- Q. kadangi nuo 2010 m. didėja Mianmaro atvirumas demokratijai, iš esmės pagrįstas poreikiu vykdyti šalies ekonominę plėtrą, nes dėl šalies karinio valdymo ir grubių žmogaus teisių pažeidimų jam buvo taikomos griežtos tarptautinės sankcijos; kadangi dėl apdairių demokratinė reformų lėtai sušvelnintos tam tikros tarptautinės sankcijos ir taip sudarytos galimybės ekonominei plėtrai, taip pat tai buvo naudinga daugybei Mianmaro gyventojų; pabrėžia, kad dėl karinio perversmo buvo atkurta iki demokratijos procesų buvusi padėtis, dėl kurios pažeidžiamos „Viskas, išskyrus ginklus“ sistemos lengvatų suteikimo ir sankcijų panaikinimo sąlygos;
- R. kadangi žmogaus teisių pažeidimai, visų pirma kalbant apie Mianmaro musulmonų mažumą, ypač rohinjus, kurių Mianmaro vyriausybė nepripažino kaip etninės šalies grupės, buvo tęsiami po to, kai Mianmaras tapo atviresnis demokratijai, ir pasiekė tragišką kulminaciją, kai 2017 m. buvo vykdomi žiaurumai, kuriuos JT priskyrė etniniam valymui; dėl to pabėgėliai masiškai užplūdo kaimyninį Bangladešą; kadangi, nepaisant daugybės tarptautinės bendruomenės raginimų, rohinjų mažuma iki šiol tebėra persekiojama Mianmare;
- S. kadangi Mianmaro vyriausybė iš esmės ignoravo tarptautinius raginimus nutraukti rohinjų etninį valymą ir pagerinti jų padėtį; kadangi dėl to 2019 m. rugsėjo mėn. Parlamentą galiausiai pašalino tuometinę Mianmaro valstybės patarėją ir Užsienio reikalų ministrę Aung San Suu Kyi iš Sacharovo žmogaus teisių premijos laureatų sąrašo dėl jos negebėjimo kovoti su šiais dokumentais patvirtintais žmogaus teisių pažeidimais; kadangi nuo to laiko tarptautinės sankcijos dėl žmogaus teisių pažeidimų, be kitų asmenų, paskelbtos karinių pajėgų ir vyriausiajam vadui generolui Min Aung Hlaingui;
- T. kadangi Mianmare yra daugybė etninių grupių, įskaitant rohinjus, kajinus, rachinus, šanus ir činus; kadangi dėl vidinių konfliktų pastaraisiais dešimtmečiais tragiškai žuvo daugybė žmonių; kadangi dėl neseniai įvykusių susirėmimų Kajinų valstijoje vien nuo 2020 m. gruodžio mėn. perkelti 4 000 asmenų; kadangi pastaraisiais metais kariuomenė, kaip įtariama, įvykdė šiurkščių žmogaus teisių pažeidimų ir žiaurumų, įskaitant žaginimą ir karo nusikaltimus dėl kurių Tarptautinis baudžiamasis teismas (TBT) pradėjo tyrimą, susijusį būtent su rohinjų mažumos padėtimi; kadangi IIFMM paragino atlikti tyrimą ir pradėti generolo Min Aung Hlaingo baudžiamąjį persekiojimą dėl genocido šiaurės Rachinų valstijoje, taip pat dėl nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų Rachinų, Kačinų ir Šanų valstijose;
- U. kadangi Tarptautinis Teisingumo Teismas (TTT) 2020 m. sausio 23 d. nutartimi nurodė laikinąsias priemones, taikomas byloje, susijusioje su Genocido konvencija ir rohinjais, kurią Gambija pradėjo prieš Mianmarą; kadangi Mianmaro vyriausybė, kurios interesus TTT gina Aung San Suu Kyi, kaltinimus dėl genocido pavadino klaidinančiais ir trukdančiais susidaryti faktinį vaizdą apie padėtį; kadangi Mianmaro vyriausybės veiksmai, siekiant kovoti su žmogaus teisių pažeidimais, buvo riboti ir susiję su keliomis prezidento direktyvomis; kadangi vyriausybė dar turi pakeisti arba panaikinti pagrindinius įstatymus, kuriais sudaromos palankios sąlygos diskriminacijai, įskaitant 1982 m. Pilietybės įstatymą;
- V. kadangi ES nuolat ragino traukti atsakomybėn už tokius nusikaltimus atsakingus asmenis ir parėmė JT ŽTT 2018 m. rugsėjo 27 d. ir JT Generalinės Asamblėjos Trečiojo komiteto 2018 m. lapkričio 16 d. priimtas rezolucijas; kadangi dauguma vyresniųjų kariuomenės pareigūnų, kurie prižiūrėjo išpuolius prieš rohinjus, toliau eina pareigas ir dalyvavo kariniame perversme; kadangi Parlamentas labai daug kartų pasmerkė žmogaus teisių pažeidimus ir sisteminius bei plataus masto išpuolius prieš rohinjus;
- W. kadangi nuo 2013 m. Europos Sąjunga teikia politinę ir finansinę paramą Mianmaro perėjimo prie demokratijos procesui ir deda didžiules pastangas skatinti taiką, žmogaus teises ir šalies vystymąsi; kadangi 2015 m. spalio mėn. ES, kaip tarptautinė stebėtoja, pasirašė Šalies paliaubų susitarimą, kuris atspindi jos vaidmenį remiant taikos procesą; kadangi 2014–2020 m. laikotarpiu ES Mianmarui skyrė 688 mln. EUR dydžio paramą plėtrai; kadangi pagal sistemą „Viskas, išskyrus ginklus“ Mianmarui taikomos prekybos lengvatų, kurios suteikia galimybę patekti į ES bendrąją rinką netaikant muitų ir kvotų; pažymi, kad jau 2018 m. buvo pradėtas tvirtesnis dalyvavimo sistemoje VIG procesas, kuriame daugiausia dėmesio skirta žmogaus teisių konvencijai ir darbuotojų teisių laikymuisi;
- X. kadangi Taryba 2020 m. balandžio 23 d. dar metams – iki 2021 m. balandžio 30 d. – paliko galioti ribojamąsias priemones, įskaitant turto iššaldymą ir draudimą keliauti 14 Mianmaro vyresniųjų karininkų, sienos apsaugos ir policijos pareigūnų, atsakingų už žmogaus teisių pažeidimus, padarytus prieš rohinjus, etninei mažumai

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

priklausančius kaimų gyventojus ir civilius gyventojus Rachinų, Kačinų ir Šanų valstijose; kadangi generolui Min Aung Hlaingui arba generolo vyriausiajam pavaduotojui Soe Winui nenustatytos jokios ribojamosios priemonės;

- Y. kadangi skaičiuojama, kad Rachinų valstijoje tebėra apie 600 000 rohinjų, prieš kuriuos nuolat vykdoma diskriminacinė politika ir praktika, sistemingai pažeidžiamos jų pagrindinės teisės, jie savavališkai suimami, įkalinami perpildytose stovyklose, ribojama jų judėjimo laisvė ir itin ribojamos jų galimybės gauti išsilavinimą ir sveikatos priežiūros paslaugas;
- Z. kadangi likus savaitei iki perversmo Tarptautinis valiutos fondas (TVF) Mianmarui pervedė 350 mln. EUR dydžio skubų finansavimą kovai su koronavirusu;
- AA. kadangi karinės pajėgos („Tatmadaw“) ir jų generolai susiduria su plataus masto įtarimais korupcija ir aktyviai dalyvauja Mianmaro ekonomikoje, nes jiems priklauso įtakingi konglomeratai, jie kontroliuoja šalies prekybą nefritais ir mediena, valdo infrastruktūrą, kaip antai uostus ir užtvankas, valdo bankus, draudimą, sporto sales ir žiniasklaidą; kadangi karinis perversmas kelia grėsmę nenutrūkstamoms tarptautinėms investicijoms, turizmui ir finansams;
- AB. kadangi daugybė tarptautinių veikėjų, kaip antai Jungtinės Amerikos Valstijos, Jungtinė Karalystė, Japonija, Indija, Australija ir Kanada pasmerkė karinį perversmą, išreiškė kritiką jam ir susirūpinimą dėl jo; kadangi ASEAN pirmininkas paskelbė pareiškimą, kuriame raginama vykdyti „dialogą, susitaikymą ir grįžti į įprastą padėtį“; kadangi 2021 m. vasario 5 d. Indonezijos prezidentas Joko Widodo ir Malaizijos ministras pirmininkas Muhyiddin Yassin paragino šiuo klausimu surengti specialių ASEAN posėdį;
- AC. kadangi JT generalinis sekretorius A. Guterres karinį perversmą pavadino „visiškai nepriimtiniu“; kadangi JT Saugumo Taryba paskelbė pareiškimą spaudai, kuriame išreikštas „didelis susirūpinimas“ dėl karinio perversmo Mianmare ir raginama nedelsiant paleisti išrinktus šalies vadovus Aung San Suu Kyi ir prezidentą Win Myintą; kadangi Kinija ir Rusija sutrukdė JT Saugumo Tarybai priimti griežtesnį dokumentą; kadangi 2021 m. vasario 7 d. Tom Andrews, JT specialusis pranešėjas Mianmaro klausimais, paskelbė pareiškimą, kuriame, be kitų suinteresuotųjų subjektų, primygtinai paragino JT žmogaus teisių tarybą nedelsiant sušaukti specialią sesiją;
- AD. kadangi Tarptautinio baudžiamojo teismo III ikiteisminio tyrimo kolegija 2019 m. lapkričio 14 d. nusprendė leisti atlikti rohinjų deportacijos iš Mianmaro į Bangladešą nusikaltimo tyrimą; kadangi, remiantis paskutine 2019 m. rugsėjo 16 d. UNIFFM ataskaita, Mianmaro vyriausybė toliau vykdo plataus masto ir sisteminius išpuolius prieš Rachinų valstijoje likusius rohinjus, kurie prilygsta persekiojimui ir kitiems nusikaltimams žmoniškumui;
1. reiškia užuojautą ir paramą Mianmaro piliečiams, taikiai ir teisėtai kovojantiems dėl demokratijos, laisvės ir žmogaus teisių;
 2. griežtai smerkia 2021 m. vasario 1 d. karinį valstybės perversmą, kurį 2021 m. vasario 1 d. surengė karinės pajėgos „Tatmadaw“, vadovaujamos generolo Min Aung Hlaingo, ir ragina „Tatmadaw“ visapusiškai gerbti 2020 m. lapkričio mėn. demokratinių rinkimų rezultatus, siekiant nepakenkti visai pastaraisiais metais padarytai demokratinei pažangai, nedelsiant atkurti civilinį valdymą, panaikinti nepaprastąją padėtį šalyje ir leisti visiems išrinktiems parlamento nariams vykdyti savo įgaliojimus, kad būtų atkurta konstitucinė tvarka ir demokratinių normų taikymas; ragina ES ir jos valstybes nares, taip pat tarptautinę bendruomenę nepripažinti Mianmaro karinės vadovybės, įskaitant generolą Min Aung Hlaingą, generolą Soe Winą ir laikinai prezidento pareigas einantį Myint Swe, ir imtis atitinkamų veiksmų;
 3. ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti prezidentą Win Myintą, valstybės patarėją Aung San Suu Kyi ir visus kitus neteisėtai dėl netikrų rinkimų, suklastotų rinkimų rezultatų arba kitų nepagrįstų kaltinimų, kurie neturi jokio pagrindo, sulaikytus asmenis; primena karinėms pajėgoms „Tatmadaw“, kad tokie kaltinimai dar labiau mažina pasitikėjimą jomis šalies viduje ir tarptautiniu lygmeniu; pabrėžia, kad Mianmaro karinės pajėgos turi išaiškinti, kokių teisinių pagrindu suimtieji buvo sulaikyti, taip pat turi užtikrinti, kad būtų visapusiškai gerbiamos jų teisės, įskaitant apsaugą nuo netinkamo elgesio, ir kad jie galėtų pasirinkti advokatus ir susitikti su savo šeimomis;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

4. smerkia griežtas priemonės, kurias „Tatmadaw“ nepriklausomiems aktyvistams, žiniasklaidai ir pilietinės visuomenės organizacijoms taikė karinio perversmo išvakarėse; ragina nedelsiant išlaisvinti visus pilietinės visuomenės aktyvistus, vienuolius ir žurnalistus, suimtus vien dėl to, kad išreiškė nepritariamą, ir primygtinai reikalauja, kad nebūtų trukdoma jų teisei taikiai protestuoti prieš šį neteisėtą perversmą ir kad civiliams nebūtų taikomos jokios represijos;
5. teigiamai vertina 2020 m. lapkričio 8 d. surengtus antruosius visuotinius demokratinius rinkimus ir ragina visas atitinkamas šalis griežtai paisyti Mianmaro liaudies valios; ragina visas šalis atnaujinti Mianmaro perėjimą prie demokratijos; primygtinai prašo nedelsiant sušaukti abejus Sąjungos Asamblėjos Rūmus ir inauguruoti jų narius bei paskirti aukščiausiąją šalies vadovybę, įskaitant prezidentą, viceprezidentus ir naują civilinę vyriausybę, laikantis visiško skaidrumo ir demokratijos principų; pakartoja vyriausiojo įgaliotinio ir pirmininko pavaduotojo pasiūlymą, kuriame jis nurodė, kad Europos Sąjunga yra pasirengusi remti dialogą su visais svarbiais suinteresuotaisiais asmenimis, kurie nori sąžiningai išspręsti šią situaciją ir grįžti prie konstitucinės tvarkos taikymo Mianmare;
6. ragina „Tatmadaw“ gerbti 2020 m. lapkričio 8 d. visuotinių rinkimų rezultatus, kuo greičiau panaikinti nepaprastąją padėtį ir perduoti įgaliojimus išrinktoms civilinėms valdžios institucijoms; primena, kad bet kokie įtarimai dėl rinkimų pažeidimų turi būti pagrįsti įrodymais ir ištirti tinkamomis demokratinėmis priemonėmis, visapusiškai laikantis teisėtų institucijų sprendimo; mano, kad dabartinė „Tatmadaw“ 2021 m. vasario 3 d. paskirta Sąjungos rinkimų komisija (UEC) yra neteisėta ir negali patvirtinti jokių ankstesnių ir būsimų rinkimų rezultatų; primygtinai prašo nedelsiant atkurti ankstesnę UEC;
7. ragina kariuomenę ir teisėtai išrinktą Mianmaro vyriausybę, kuriai vadovauja prezidentas Win Myint, pradėti laisvą ir sąžiningą naujos konstitucijos rengimo ir įgyvendinimo procesą, kuriame dalyvautų Mianmaro liaudis, siekiant tikros demokratijos ir valstybės, kurioje svarbiausia būtų visų Mianmaro žmonių gerovė ir klestėjimas, visų pirma garantuojant visų etninių grupių Mianmare, įskaitant rohinius, pripažinimą ir atstovavimą joms, ir kurioje būtų užtikrinamas visų saugumas, laisvė, darna ir taika;
8. griežtai kritikuoja tai, kad varžomos pilietinės ir žmogaus teisės, taip pat ribojama saviraiškos ir susirinkimų laisvė, ir, atsižvelgdamas į tai, griežtai smerkia žiniasklaidos laisvės apribojimą atjungiant internetą ir ribojant bei blokuojant socialinės žiniasklaidos platformas, kaip antai „Facebook“ ir „Twitter“;
9. pabrėžia, kad, be vykstančios COVID-19 pandemijos, piliečiams papildomą grėsmę kelia telekomunikacijų blokavimas, taip pat vykstantis vidinis konfliktas, kuriame dalyvauja ginkluotos grupuotės ir dėl kurio keliose šalies vietose civiliams kyla pavojus; todėl pabrėžia, kad turi būti nedelsiant atkurtos visos telefono ir interneto ryšio paslaugos;
10. atkreipia dėmesį į vyriausiojo įgaliotinio ir pirmininko pavaduotojo pareiškimą, kuriame jis nurodė, jog Europos Sąjunga tikisi, kad bus nuolat užtikrinamas Mianmaro ir jos valstybių narių piliečių saugumas, ir kad ES apsvarstys galimybę imtis visų turimų priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad vyrautų demokratija;
11. sveikina Mianmaro piliečius, kurie ilgus dešimtmečius kentėjo karinį valdymą ir kurie, nepaisydami turimų ribotų demokratinėse laisvių, siekia demokratiško Mianmaro; žavisi jais dėl to, kad 2020 m. rinkimuose dalyvavo apytikriai 70 proc. rinkėjų, ir tai aiškiai rodo, kad piliečiai nori dalyvauti demokratiname savo šalies valdyme;
12. pakartoja tvirtai remiantis Mianmaro pilietinę bendruomenę ir demokratijos šalininkus ir ragina ES ir jos institucijas toliau vykdyti priemones, kuriomis siekiama stiprinti pilietinę visuomenę, neatsižvelgiant į dabartinės karinės valdžios nustatytus dabartinius ir galbūt šiuo metu įgyvendinamus apribojimus;
13. pakartoja esantis tvirtai įsitikinęs, kad teisinės valstybės principas ir pagarba žmogaus teisėms yra itin svarbūs aspektai, siekiant tvaraus ir iš tiesų įtraukaus ekonomikos augimo ir klestėjimo;
14. pakartoja, kad, nepaisant to, jog Aung San Suu Kyi tinkamai nepasmerkė Mianmaro mažumų žmogaus teisių pažeidimų, ji tebėra Mianmaro piliečių demokratinėse siekių bei teisingesnės ir demokratiškesnės ateities užmojų simbolis;
15. reiškia susirūpinimą dėl to, kad Mianmare „Tatmadaw“ skelbia vis daugiau suklastotos informacijos ir ja manipuliuoja, taip pat pastebi, kad tokių melagingų naujienų sklidimas Mianmare kelia nerimą;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

16. primena, kad Mianmaras turi įgyvendinti savo prievoles ir įsipareigojimus, susijusius su demokratiniais principais ir žmogaus teisėmis, kurie yra itin svarbi VIG sistemos dalis; ragina Komisiją pradėti tyrimą pagal Bendrosios lengvatų sistemos (BSP) reglamento 19 straipsnio 1 dalies a punktą, siekiant sustabdyti prekybos lengvatas, iš kurių tam tikruose sektoriuose pelnosi Mianmaras, visų pirma įmonės, kurios priklauso kariuomenės nariams, ir tinkamai informuoti Parlamentą; primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares daryti didesnę spaudimą „Tatmadaw“ ir imtis bet kokių galimų priemonių, kuriomis būtų užtikrintas įgaliojimų grąžinimas išrinktosioms valdžios institucijoms; ragina Komisiją, neatmetant jokių galimų priemonių, įskaitant sankcijų parengimą asmenims, atsakingiems už perversmą, parengti laipsniškas baudžiamąsias sankcijas, kad būtų tinkamai reaguojama į esamus pažeidimus ir galimus tolesnius pažeidimus, kartu atsižvelgiant į teigiamą anksčiau suteiktą prekybos lengvatų poveikį pilietinei visuomenei ir pilietinei ekonomikai;

17. ragina Komisiją skubiai paskelbti patarimus ES įsisteigusioms įmonėms perspėjant jas dėl žmogaus teisių, pavojaus reputacijai ir teisinės rizikos, kylančios palaikant verslo ryšius su Mianmaro kariuomene; griežtai ragina ES įsisteigusias įmones atlikti išsamų žmogaus teisių patikrinimą ir užtikrinti, kad jos neturėtų jokių ryšių su Mianmaro saugumo pajėgomis, jų pavieniais nariais arba jiems priklausančiais ar jų kontroliuojamais subjektais, ir kad jie tiesiogiai ar netiesiogiai neprisidėtų prie kariuomenės vykdomo išpuolio prieš demokratiją ir žmogaus teises; ragina ES įsisteigusias įmones, įskaitant patronuojančiąsias bendroves ir patronuojamąsias įmones, skubiai iš naujo įvertinti savo verslo ryšius Mianmare ir sustabdyti bet kokius ryšius su įmonėmis, kurios yra susijusios su kariuomene; atkreipia dėmesį į šiuo metu rengiamus įmonių išsamaus patikrinimo teisės aktą, kuriame nustatomos išsamaus žmogaus teisių padėties patikrinimo prievolės ES įmonėms ir bendrojoje rinkoje veikiančioms įmonėms, taip užtikrinant, kad įmonės, kurios prisideda prie žmogaus teisių ir tarptautinės žmogaus teisių teisės pažeidimų Mianmare arba yra su jais susijusios, būtų patrauktos atsakomybėn pagal nacionalinę teisę;

18. ragina ES institucijas ir kitas tarptautines finansų organizacijas kruopščiai tikrinti karinių pajėgų „Tatmadaw“ ir jų narių finansinę veiklą ir išsamiai nustatyti, kokių tinkamų priemonių galėtų būti imtasi, jeigu Mianmaro padėtis negerės arba taps dar prastesnė;

19. ragina ES ir valstybes nares skatinti tarptautinį koordinavimą, siekiant užkirsti kelią bet kokiam neteisėtam prekių eksportui iš Mianmaro, kai toks eksportas duos konkrečią ekonominę naudą kariuomenei, ir nutraukti neteisėtų prekių gamybą, ypač gamtos išteklių naudojimą, pvz., neteisėtai kertama mediena;

20. ragina Tarybą peržiūrėti ir galbūt pakeisti ES ginklų embargą Mianmarui, siekiant užtikrinti, kad embargas būtų taikomas stebėjimo įrangai ir dvejojo naudojimo produktams, kuriuos kariuomenė gali naudoti taikydama griežtas priemones teisėms ir nesutikimui;

21. ragina ES tęsti pagalbos šalies piliečiams programas ir pradėti teikti paramą būtiniais atvejais, atsižvelgiant į dabartinę krizę, įskaitant humanitarinę pagalbą ir demokratinės paramos iniciatyvas; smerkia 2020 m. liepos 1 d. Austrijos, Lenkijos, Nyderlandų, Prancūzijos, Suomijos ir Vokietijos sprendimą sustabdyti Mianmaro 98 mln. JAV dolerių skolos mokėjimą siekiant padėti šaliai valdyti sunkias COVID-19 pandemijos pasekmes; ragina valstybes nares užtikrinti, kad pagalba vystymuisi nebūtų teikiama per Mianmaro vyriausybės kanalus, kuriuos dabar kontroliuoja „Tatmadaw“;

22. mano, kad ASEAN gali būti naudojamas kaip tarptautinės bendruomenės Mianmarui teikiamos pagalbos kanalas, kaip tai buvo praėjus ciklonui „Nargis“, nuniokojusiam Mianmarą 2008 m.; be to, ragina ASEAN atlikti aktyvų tarpininko vaidmenį sprendžiant dabartinę krizę Mianmare; mano, kad rinkimų stebėjimo misijos gali būti veiksminga ASEAN priemonė, siekiant remti demokratijos stiprinimą jos valstybėse narėse, nes šios misijos papildomai sustiprina rinkimų proceso teisėtumą;

23. ragina vyriausiąją įgaliotinių ir pirmininko pavaduotoją glaudžiai bendradarbiauti su bendraminčiais partneriais, kaip antai Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, Jungtine Karalyste, Japonija, Indija, Australija, Kanada ir ypač ASEAN narėmis, ir racionalizuoti pozicijas ir iniciatyvas, siekiant kuo greičiau atkurti civilinį valdymą Mianmare;

24. ragina tarptautinius humanitarinius stebėtojus, įskaitant ES specialųjį įgaliotinių žmogaus teisių klausimais, JT specialųjį pranešėją žmogaus teisių padėties Mianmare klausimais ir specialiosioms ŽTT Procedūroms nedelsiant suteikti nekliudomas galimybes patekti į visą Mianmaro teritoriją; palankiai vertina glaudų ES ir JT bei kitų tarptautinių organizacijų bendradarbiavimą Mianmaro klausimu;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

25. teigiamai vertina JT Saugumo Tarybos pareiškimą, kuriame raginama nedelsiant paleisti visus sulaikytus asmenis; ragina JT Saugumo Tarybą pasitaikius pirmai progai priimti rezoliuciją, kurioje pasmerkiamas „Tatmadaw“ karinis perversmas ir nustatomos aiškios, privalomos ir įgyvendinamos pasekmės, jeigu „Tatmadaw“ toliau pažeidintų demokratinius procesus;
26. ragina ES ir jos valstybes nares remti rezoliucijos dėl Mianmaro priėmimą kitoje JT ŽTT sesijoje;
27. taip pat ragina Kiniją ir Rusiją aktyviai dalyvauti taikant tarptautinės demokratijos priemones ir laikytis savo, kaip nuolatinė JT Saugumo Tarybos narių, išpareigojimų, ir tikisi, kad jos atliks konstruktyvų vaidmenį nagrinėjant padėtį Mianmare;
28. giria Jungtinių Tautų generalinį sekretorių Antonio Guterresą už jo griežtus žodžius dėl Mianmaro kariuomenės veiksmų ir palankiai vertina ASEAN pirmininko pareiškimą dėl pokyčių Mianmaro Sąjungos Respublikoje, kuriame pabrėžta, jog svarbu laikytis demokratijos principų, teisinės valstybės ir gero valdymo principų, pagarbos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugai;
29. primena, kad Mianmaras yra daugiatautis, ir primygtinai ragina „Tatmadaw“ visapusiškai gerbti visų etninių grupių neatimamas teises, ir pabrėžia, kad Europos Sąjunga toliau atidžiai stebės karinių pajėgų vadovų veiksmus mažumų, visų pirma rohinjų, kurie praeityje jau patyrė didelių žiaurumų, atžvilgiu; atsižvelgdamas į tai, reiškia dėkingumą ir pagarbą Bangladešo vyriausybei ir piliečiams, kurie priėmė ir toliau priima apytikriai milijoną rohinjų pabėgėlių iš Mianmaro; tvirtai pabrėžia, kad Mianmaras galiausiai yra atsakingas už šiuos pabėgėlius ir turi užtikrinti saugų, humanišką ir tvarkingą jų repatriaciją ir reintegraciją Mianmare; ragina suteikti Mianmarui visapusišką ir nekliudomą prieigą prie humanitarinės pagalbos;
30. pakartoja, kad griežtai smerkia visus ankstesnius ir dabartinius žmogaus teisių pažeidimus ir sistemingus, plataus masto išpuolius, įskaitant žudymą, priekabiavimą, žaginimą ir turto naikinimą, kurie, remiantis UNIFFM ir Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro duomenimis, prilygsta genocidui, karo nusikaltimams ir nusikaltimams žmoniškumui, kuriuos įvykdė ginkluotosios pajėgos prieš rohinjus; pabrėžia, kad „Tatmadaw“ nuolat nesilaikė tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės;
31. palankiai vertina tai, kad ES Užsienio reikalų taryba atnaujino ir pratęsė 2018 m. sankcijas, taikomas „Tatmadaw“ kariškiams ir pareigūnams, pasieniečiams ir policininkams, atsakingiems už sunkius rohinjų žmogaus teisių pažeidimus, ir tikisi, kad tokių asmenų sąrašas bus nuolat peržiūrimas pagal sankcijų režimą;
32. pakartoja, kad remia TBT vyriausiojo prokuroro sprendimą pradėti preliminarų tyrimą dėl prieš rohinjus įvykdytų nusikaltimų ir bet kokią tinkamą iniciatyvą, kuria prisidedama prie asmenų, atsakingų už šiuos žiaurumus, įskaitant generolą Min Aung Hlaingą ir generolą Soe Weną, patraukimą atsakomybėn;
33. ragina Tarybą pakeisti dabartinės ribojamųjų priemonių sistemos turinį, kad į jį būtų įtraukti demokratijos pažeidimai, ir praplėsti tikslines sankcijas visiems Mianmaro kariuomenės vadams, įskaitant visus susijusius su perversmu ir kitus juridinius asmenis, tiesiogiai dalyvavusius perversme;
34. labai palankiai vertina ES kaip lyderės vaidmenį kuriant Jungtinių Tautų Mianmarui skirtą nepriklausomą tyrimo mechanizmą, siekiant surinkti, sukaupti, išsaugoti ir išnagrinėti sunkiausių tarptautinių nusikaltimų ir pažeidimų, įvykdytų Mianmare nuo 2011 m., įrodymus; ragina Mianmarą bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais, siekiant užtikrinti atskaitomybę, įskaitant tai, kad IIMM galiausiai būtų suteikta galimybė nekliudomai patekti į šalį; ragina ES, jos valstybes nares ir tarptautinę bendruomenę užtikrinti, kad mechanizmas turėtų reikiamą paramą, be kita ko, finansinę, kad galėtų vykdyti savo įgaliojimus;
35. ragina vyriausiąją įgaliotinę ir pirmininko pavaduotoją ir valstybes nares atidžiai stebėti padėtį Mianmare ir ragina vyriausiąją įgaliotinę ir pirmininko pavaduotoją reguliariai teikti informaciją Parlamento Užsienio reikalų komitetui, siekiant užtikrinti tinkamą parlamentinį dialogą dėl šios svarbios ir susirūpinimą keliančios padėties;
36. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją teisėtam Mianmaro prezidentui ir vyriausybei, Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisijai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, ES valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinių Amerikos Valstijų, Jungtinės Karalystės, Japonijos, Indijos, Australijos, Kanados vyriausybėms ir parlamentams, ASEAN valstybėms narėms, Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (ASEAN) generaliniam sekretoriui, ASEAN Tarpvyriausybinei žmogaus teisių komisijai, JT specialiajam pranešėjui žmogaus teisių padėties Mianmare klausimais, JT pabėgėlių reikalų vyriausiajam komisarui ir JT žmogaus teisių tarybai, Pyidaungsu Hluttaw (Mianmaro / Birmos Sąjungos asamblėjai), Mianmaro prezidentui, valstybės patarėjai ir karinėms pajėgoms.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0055

Ruanda, Paulo Rusesabaginos atvejis**2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija „Ruanda, Paulo Rusesabaginos atvejis“ (2021/2543(RSP))**

(2021/C 465/14)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas dėl Ruandos,
 - atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją,
 - atsižvelgdamas į Teisės į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisinę pagalbą Afrikoje užtikrinimo principus ir gaires,
 - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą, kurį Ruanda ratifikavo 1975 m.,
 - atsižvelgdamas į 2015 m. persvarstytas Jungtinių Tautų standartines minimalias elgesio su kalimais taisykles (Nelsono Mandelos taisykles),
 - atsižvelgdamas į Kampalos deklaraciją dėl kalėjimo sąlygų Afrikoje,
 - atsižvelgdamas į JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro 2020 m. rugsėjo 30 d. laiškus Ruandos ir Jungtinių Arabų Emyratų (JAE) vyriausybėms dėl specialiojo pranešėjo kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško arba žeminančio elgesio ar baudimo klausimais, darbo grupės savavališko sulaikymo klausimais, darbo grupės prievartinio ar nesavanoriško dingimo klausimais ir specialiojo pranešėjo žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių skatinimo ir apsaugos kovojant su terorizmu klausimais įgaliojimų,
 - atsižvelgdamas į Kotonu susitarimą,
 - atsižvelgdamas į JT Žmogaus teisių taryboje Ženevoje 2021 m. sausio 25 d. paskelbto Ruandos visuotinio periodinio vertinimo rezultatus,
 - atsižvelgdamas į 2020–2024 m. ES veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje,
 - atsižvelgdamas į 1963 m. Vienos konvenciją dėl konsulinių santykių,
 - atsižvelgdamas į organizacijos „Human Rights Watch“ 2020 m. rugsėjo 10 d. pareiškimą „Ruanda: priverstinis P. Rusesabaginos dingimas“,
 - atsižvelgdamas į organizacijos „Human Rights Watch“ 2021 m. vasario 1 d. pareiškimą „JT: šalių kritika dėl žmogaus teisių padėties Ruandoje“,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi po 1994 m. genocido priimti griežti Ruandos įstatymai, reglamentuojantys žiniasklaidos veiklą, ir toliau daro neigiamą poveikį saviraiškos laisvei vadovaujant Prezidentui Paului Kagame; kadangi vyriausybė suima, laiko sulaikytus ir traukia atsakomybėn kritikus ir vyriausybės oponentus rengiant politiškai motyvuotus teismo procesus Ruandoje ir ne kartą yra grasinusi kitiems už šalies ribų esantiems asmenims, o kai kurie jų buvo fiziškai užpulti ir net nužudyti;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- B. kadangi Ruanda pagal Pasaulinį laisvės vertinimą yra surinkusi 22 taškus iš 100⁽¹⁾ ir vertinama kaip „laisvės neužtikrinanti“ šalis; kadangi Ruandos taikomos tarpvalstybinio masto represijos yra itin plačios taktikos, taikinių ir geografinės aprėpties aspektais ir apima skaitmenines grėsmes, išpuolius naudojant šnipinėjimo programas, šeimos narių bauginimą ir priekabiavimą prie jų, judumo kontrolę, perdavimą ir nužudymus; kadangi nuo 2014 m. vyriausybė surengė fizinius išpuolius prieš ruandiečius mažiausiai septyniose šalyse;
- C. kadangi tutsių genocidas Ruandoje, kurio metu gyvybes prarado 800 000–1 000 000 žmonių, žiauriai nužudytų vien dėl to, kad buvo tutsiai, ir kurį lydėjo hutų, prieštaravusių tokiam naikinimui, žudynės, ir toliau daro ilgalaikį poveikį šaliai ir visam regionui;
- D. kadangi 1994 m. Ruandoje vykdytas genocidas ir vykęs pilietinis karas ir toliau daro neigiamą poveikį regiono stabilumui;
- E. kadangi žmogaus teisių gynėjas, Belgijos pilietis ir JAV rezidentas Paul Rusesabagina, aktyvus Prezidento Paulo Kagame ir valdančiosios Ruandos Patriotinio fronto partijos sudarytos vyriausybės kritikas, 2020 m. rugpjūčio 31 d. buvo suimtas Kigalyje iškėlus jam 13 kaltinimų, įskaitant terorizmo finansavimą, ginkluotą plėšimą, grobimą, padegimą, pasikėsinimą nužudyti, sužalojimą ir užpuolimą; kadangi keturi iš šių kaltinimų buvo panaikinti, o likę kaltinimai susiję su 2018 m. birželio mėn. įvykiais Nyruguru apygardoje ir 2018 m. gruodžio mėn. įvykiais Nyamagabe apygardoje;
- F. kadangi per 1994 m. genocidą P. Rusesabagina buvo Kigalyje esančio viešbučio „Des Mille Collines“ valdytojas ir suteikė šiame viešbutyje pastogę ir apsaugą 1 268 tutsiams ir nuosaikiams hutams, bėgantiems nuo žudynių; kadangi P. Rusesabagina yra tarptautiniu mastu pripažintas žmogaus teisių aktyvistas, kurio istorija papasakota filme „Ruandos viešbutis“; kadangi už šias pagirtinas pastangas 2005 m. jis buvo apdovanotas Prezidento skiriamu Laisvės medaliu;
- G. kadangi P. Rusesabagina 2006 m. įsteigė Ruandos demokratinę partiją (PDR-*Ihumure*) ir šiuo metu pirmininkauja Demokratinių pokyčių judėjimui – koalicijai, kuriai priklauso politinė partija PDR-*Ihumure*; kadangi Nacionalinis išlaisvinimo frontas, kuris yra partijos PDR-*Ihumure* ginkluotas sparnas, prisiėmė atsakomybę už 2018 m. įvykdytus ginkluotus išpuolius;
- H. kadangi 2020 m. rugpjūčio 27 d. P. Rusesabagina buvo neaiškiais aplinkybėmis prievarta perkeltas iš Dubajaus į Kigalį ir tik 2020 m. rugpjūčio 31 d. vėl paaiškėjo jo buvimo vieta, būtent, Ruandos tyrimų biuro būstinėje; kadangi Ruandos teismas pranešė, kad P. Rusesabagina buvo suimtas Kigalio tarptautiniame oro uoste, o tai prieštarauja ankstesnei policijos ataskaitai, kurioje teigiama, kad jis buvo suimtas vykdant tarptautinį bendradarbiavimą; kadangi Jungtinių Arabų Emyratų valdžios institucijos neigia bet kokią dalyvavimą jį perkeliant ir vėliau areštuojant; kadangi teisėtas įtariamojo sulaikymas ir perkėlimas iš vienos šalies į kitą, kad jam būtų surengtas baudžiamasis procesas, turėtų būti vykdomas taikant ekstradicijos procedūrą, kurią prižiūrėtų nepriklausomas teismas;
- I. kadangi P. Rusesabaginai buvo neleista kreiptis į pasirinktą advokatą; kadangi tarptautiniams advokatams, kuriems jis yra patikėjęs savo gynybą, vis dar nesuteikiami būtini įgaliojimai jam atstovauti;
- J. kadangi 2020 m. gruodžio 23 d. Mageragere kalėjimo direktorius konfiskavo P. Rusesabaginos kaltinamąjį aktą, bylos medžiagą ir kitus dokumentus, būtinus jo gynybai parengti; kadangi 2021 m. vasario 8 d. kalėjimo direktorius buvo suimtas; kadangi P. Rusesabaginos ir 19 kitų asmenų, kaltinamų ryšiais su teroristinėmis organizacijomis, teismo procesas atidėtas iki 2021 m. vasario 17 d.; kadangi oficiali šio atidėjimo priežastis yra ta, kad dėl su COVID-19 susijusių apribojimų Ruandos vyriausybė negalėjo susitikti su savo teisininkais;
- K. kadangi P. Rusesabaginos šeima yra nepaprastai susirūpinusi dėl jo sveikatos būklės, nes jis yra sirgęs vėžiu ir kenčia nuo širdies ir kraujagyslių sistemos sutrikimų, dėl kurių jam būtina vartoti receptinius vaistus; kadangi pranešama, kad jo šeimos per diplomatinę Belgijos ambasados Ruandoje pašta siųsti vaistai taip ir nebuvo perduoti P. Rusesabaginai; kadangi jis gauna Ruandos gydytojo išrašytus vaistus nežinodamas, kokių veiksmingųjų medžiagų yra jų sudėtyje;

⁽¹⁾ Organizacijos „Freedom House“ ataskaita „Laisvė pasaulyje 2020“.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

1. smerkia priverstinį P. Rusesabaginos dingimą, neteisėtą perdavimą ir sulaikymą be teisės susisiekti;
2. pabrėžia, kad priverstinis P. Rusesabaginos dingimas 2020 m. rugpjūčio 27–31 d. pažeidžia Ruandos įsipareigojimus pagal Tarptautinį politinių ir pilietinių teisių paktą (6 ir 9 straipsnius), Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą (2 ir 16 straipsnius) ir Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją (9 straipsnį);
3. primena, jog bet kurio įtariamojo ekstradicija į kitą šalį turėtų būti vykdoma tik atliekant nepriklausomai prižiūrimą ekstradicijos procedūrą, kad būtų užtikrintas ekstradicijos prašymo teisėtumas ir įsitikinta, kad prašymą pateikusioje šalyje būtų visiškai užtikrintos įtariamojo teisės į teisingą bylos nagrinėjimą;
4. smerkia Ruandos valdžios institucijų taikomus pagrindinių teisių ir laisvių apribojimus ir savavališką kardomojo kalinimo naudojimą siekiant numalšinti nepritarimą, nesuteikiant P. Rusesabaginai minimalių garantijų dėl teisingo bylos nagrinėjimo ir neleidžiant jam reguliariai palaikyti ryši su savo šeima;
5. ragina Ruandos valdžios institucijas pateikti išsamią ir pagrįstą ataskaitą apie tai, kaip P. Rusesabagina buvo sulaikytas ir perkeltas į Kigalį; ragina atlikti tarptautinį, nepriklausomą, skaidrų ir patikimą tyrimą dėl P. Rusesabaginos perkėlimo ir sulaikymo;
6. reiškia didelį susirūpinimą dėl P. Rusesabaginos teisių pažeidimo; primygtinai ragina Ruandos valdžios institucijas leisti, kad P. Rusesabaginos byla būtų teisingai ir viešai išnagrinėta kompetentingame, nepriklausomame ir nešališkame teisme, taikančiame tarptautinius žmogaus teisių standartus; primena Ruandos vyriausybei jos įsipareigojimus užtikrinti pagrindines teises, įskaitant teisę kreiptis į teismą ir teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, kurios numatytos Afrikos chartijoje ir kitose tarptautinėse ir regioninėse žmogaus teisių priemonėse, įskaitant Kotonu susitarimą ir ypač jo 8 ir 96 straipsnius; ragina Ruandos teismus užtikrinti neatidėliotiną ir teisingą P. Rusesabaginos apeliacinio skundo nagrinėjimą, kuris atitiktų Ruandos ir tarptautinės teisės standartus;
7. ragina, kad P. Rusesabaginai būtų leista konfidencialiai konsultuotis su jo pasirinktu advokatu ir palaikyti reguliarius ir saugius ryšius su savo šeima; primena Ruandos valdžios institucijoms, kad P. Rusesabagina turi teisę susipažinti su visais kaltinimais, visa bylos medžiaga ir visais kitais dokumentais, kad galėtų užginčyti sulaikymo teisėtumą; primena nekaltumo prezumpcijos teisinį principą;
8. reiškia didelį susirūpinimą dėl P. Rusesabaginos sveikatos būklės, visų pirma dėl to, kad rizika užsikrėsti COVID-19 gali kelti didelį pavojų jo gyvybei; ragina Ruandos vyriausybę bet koku atveju užtikrinti P. Rusesabaginos fizinę neliečiamybę ir psichologinę gerovę bei leisti jam vartoti savo įprastus vaistus; ragina Ruandos vyriausybę leisti, kad jo medicininę padėtį stebėtų Belgijoje esantis gydytojas, kaip 2021 m. vasario 4 d. prašė Belgijos užsienio reikalų ministras; be to, ragina Ruandos vyriausybę užtikrinti, kad visiems kaliniams būtų teikiamos tinkamos sveikatos priežiūros paslaugos;
9. smerkia politiškai motyvuotus teismo procesus, politinių oponentų persekiojimą ir iš anksto nulemiamą teismo procesų rezultatą; primygtinai ragina Ruandos valdžios institucijas užtikrinti administracinių, teisėkūros ir teisminių galių atskyrimą, ypač teisminių institucijų nepriklausomumą; ragina Ruandą atverti savo politinę sferą ir pagerinti žmogaus teisių padėtį; tikisi, kad Ruanda įgyvendins Žmogaus teisių tarybos Ženevoje 2021 m. sausio 25 d. paskelbto šalies visuotinio periodinio vertinimo rekomendacijas;
10. ragina Ruandos vyriausybę gerbti ir visapusiškai remti teisę protestuoti, taip pat saviraiškos laisvę ir teisę rinktis į susirinkimus, ir nesistengti riboti šių teisių;
11. ragina Ruandos vyriausybę ratifikuoti Tarptautinę konvenciją dėl visų asmenų apsaugos nuo priverstinio dingimo ir Romos statutą, kad ji taptų Tarptautinio baudžiamojo teismo šalimi nare; primygtinai ragina Ruandą leisti JT kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio ar baudimo prevencijos pakomitečiui atnaujinti savo apsilankymus šalyje; ragina Ruandos valdžios institucijas skubiai atlikti savo deklaracijos, pagal kurį asmenims ir NVO leidžiama teikti skundus Afrikos žmogaus ir tautų teisių teismui, peržiūrą, ją atnaujinti ir vėl priimti;
12. ragina Europos Sąjungą nedelsiant imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad būtų ištirtas P. Rusesabaginos sulaikymo ir teismo proceso teisėtumas ir kad visais šio proceso etapais būtų paisoma jo, kaip ES piliečio, teisių; ragina ES delegaciją Ruandoje ir valstybių narių diplomatinės atstovybes, ypač Belgijos ambasadą Ruandoje, stebėti P. Rusesabaginos teismo procesą, aplankyti P. Rusesabaginą kalėjime ir iškelti su jo byla susijusį klausimą keičiantis nuomonėmis su Ruandos valdžios institucijomis;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

13. ragina Europos išorės veikslių tarnybą, Komisiją ir ES specialųjį įgaliotinį žmogaus teisių klausimais aukščiausiu lygiu stiprinti dialogą žmogaus teisių klausimais su Ruanda, siekiant užtikrinti, kad ši šalis laikytųsi savo dvišalių ir tarptautinių įsipareigojimų; pabrėžia, kad vykdant tarptautinį vystomąjį darbą Ruandoje, kur kas didesnę prioritetą reikėtų teikti žmogaus teisėms, teisinės valstybės principams ir skaidriam bei lanksčiam valdymui;

14. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES valstybėms narėms, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, JT vyriausiajam žmogaus teisių komisarui, JT generaliniam sekretoriui, Afrikos Sąjungos institucijoms, Rytų Afrikos bendrijai, AKR ir ES jungtinei parlamentinei asamblėjai, Panafrikos Parlamentui, Paulo Rusesabaginos gynėjams ir Ruandos Prezidentui bei Parlamentui.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0056

Žmogaus teisių padėtis Kazachstane

2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žmogaus teisių padėties Kazachstane (2021/2544(RSP))

(2021/C 465/15)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl žmogaus teisių padėties Kazachstane ⁽¹⁾ ir į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Kazachstano, įskaitant 2013 m. balandžio 18 d. ⁽²⁾ ir 2012 m. kovo 15 d. ⁽³⁾ bei 2009 m. rugsėjo 17 d. rezoliucijas ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir jos valstybių narių bei Kazachstano Respublikos tvirtesnę partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą (tvirtesnę PBS), pasirašytą Astanoje 2015 m. gruodžio 21 d. ir, ratifikavus visoms valstybėms narėms, visapusiškai įsigaliojusį 2020 m. kovo 1 d.,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 17 d. Tarybos išvadas dėl naujosios ES Vidurinės Azijos strategijos,
 - atsižvelgdamas į ataskaitą apie Kazachstaną, įtrauktą į 2019 m. ES metinę žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą bei JT konvenciją prieš kankinimą,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 20 d. įvykusį 17-ąjį ES ir Kazachstano bendradarbiavimo tarybos posėdį, 2020 m. lapkričio 26–27 d. vykusį 12-ąjį ES ir Kazachstano dialogo žmogaus teisių klausimais posėdį ir 2020 m. rugsėjo 25 d. įvykusį 18-ąjį ES ir Kazachstano bendradarbiavimo komiteto posėdį,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 12 d. JT žmogaus teisių tarybos visuotinį periodinį Kazachstano įvertinimą,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrąjį fakultatyvinį protokolą,
 - atsižvelgdamas į Europos išorės veikslių tarnybos (EIVT) atstovo spaudai 2021 m. vasario 1 d. pareiškimą dėl didėjančio spaudimo Kazachstane veikiančioms žmogaus teisių NVO, 2021 m. sausio 11 d. pareiškimą dėl parlamento rinkimų Kazachstane ir 2021 m. sausio 7 d. pareiškimą dėl veikslių siekiant panaikinti mirties bausmę,
 - atsižvelgdamas į Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) pareiškimą dėl jos preliminarinių duomenų ir išvadų, susijusių su 2021 m. sausio 10 d. Kazachstane įvykusiais rinkimais,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi pastarosiomis savaitėmis Kazachstane stebimas susirūpinimą keliantis bendros žmogaus teisių padėties blogėjimas ir susidorojimas su pilietinės visuomenės organizacijomis, nustatant negailestingus suvaržymus teisėms į saviraišką, taikių susirinkimų ir asociacijų laisvę; kadangi Kazachstane dirbančios pilietinės visuomenės ir žmogaus teisių organizacijos susiduria su vis didesniu šalies valdžios institucijų spaudimu ir sankcijomis, dėl kurių varžomos pastangos įgyvendinti reformas ir ribojamas esminis pilietinės visuomenės darbas;
- B. kadangi 2015 m. gruodžio 21 d. Europos Sąjunga ir Kazachstanas pasirašė tvirtesnę partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą (tvirtesnę PBS), kuriuo siekiama apibrėžti platų tvirtesnio politinio dialogo ir bendradarbiavimo teisingumo ir vidaus reikalų bei daugybėje kitų sričių pagrindą; kadangi didelis dėmesys šiame susitarime skiriamas demokratijai,

⁽¹⁾ OL C 23, 2021 1 21, p. 83.

⁽²⁾ OL C 45, 2016 2 5, p. 85.

⁽³⁾ OL C 251 E, 2013 8 31, p. 93.

⁽⁴⁾ OL C 224 E, 2010 8 19, p. 30.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

teisinės valstybės principui, žmogaus teisėms, pagrindinėms laisvėms, darniam vystymuisi ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimui; kadangi tvirtesnis PBS visapusiškai įsigaliojo 2020 m. kovo 1 d., jį ratifikavus visoms valstybėms narėms;

- C. kadangi naujojoje ES Vidurinės Azijos strategijoje didelis dėmesys skiriamas ES bendradarbiavimui su Vidurinės Azijos šalimis apsaugant ir remiant teisinės valstybės principą, žmogaus teises ir pagrindines laisves, įskaitant asociacijų ir saviraiškos laisves, bei sudarant sąlygas, kuriomis galėtų dirbti pilietinė visuomenė ir žmogaus teisių gynėjai; kadangi Europos Sąjunga Kazachstanui teikia nemažą su COVID-19 krize susijusią pagalbą, įskaitant visai neseniai skirtą finansinę paramą Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) kroviniui, kurį sudarė per 8 000 kg medicinos atsargų, pristatyti 2021 m. sausio 29 d.;
- D. kadangi, EIVT vertinimu, 2021 m. sausio 10 d. įvykę Kazachstano parlamento rinkimai tapo neišnaudota proga parodyti, kad nuo ankstesnių rinkimų buvo veiksmingai įgyvendinamos politinės reformos ir vyko šalies modernizacijos procesai, nes ilgalaikės ESBO Demokratinė institucijų ir žmogaus teisių biuro rekomendacijos įvairiais klausimais, įskaitant susijusias su pagrindinėmis laisvėmis, rinkimų administracijos nešališkumu, tinkamumu balsuoti ir kandidatuoti per rinkimus, rinkėjų registracija, žiniasklaida bei rinkimų rezultatų paskelbimu, taip ir liko neįvykdytos; kadangi, remiantis ESBO Demokratinė institucijų ir žmogaus teisių biuro bei ESBO Parlamentinės Asamblėjos preliminariomis išvadomis, teisinė sistema Kazachstane ir toliau nėra palanki rinkimams laikantis tarptautinių standartų rengti;
- E. kadangi dėl sisteminių trūkumų, susijusių su pagarba susirinkimų ir asociacijų bei saviraiškos laisvėms, toliau ribojamas politinis kraštovaizdis, o dėl tikros politinės konkurencijos ir politinės opozicijos grupių nebuvimo – nuo 2013 m. nebuvo užregistruota nė viena nauja partija – rinkėjai realiai neturėjo galimybės rinktis; kadangi demokratiniai rinkimai yra kertinis akmuo siekiant įgyvendinti politines reformas bei kurti laisvą ir atvirą visuomenę;
- F. kadangi du opozicijos judėjimai – „Koshe Partiyasy“ ir „Kazachstano demokratinis pasirinkimas“ – buvo priskirti ekstremistinėms organizacijoms ir uždrausti slaptu teismo sprendimu be teisės pateikti apeliaciją; kadangi, vadovaujantis Kazachstano baudžiamojo kodekso 405 ir 182 straipsniais, 17 judėjimo „Koshe Partiyasy“ lyderių buvo išsiųsti į kardomojo kalnimo įstaigas ir jiems gresia ilgi nelaisvės metai; kadangi kaliniai, apkaltinti judėjimo „Kazachstano demokratinis pasirinkimas“ rėmimu, iki šiol atlieka jiems skirtas laisvės atėmimo bausmes; kadangi politinio persekiojimo už tai, kad rėmė šiuos judėjimus, aukomis tapo 26 politiniai kaliniai, tarp jų Almat Zhumagulov, Aset Abishev, Kenzhebek Abishev, Askhat Zheksebeyev, Kairat Klyshev, Yerbol Yeskhozin, Abai Begimbetov, Asel Onlabekkyzy, Yerkin Sabanshiyev, Zhanat Zhamaliyev, Diana Baimagambetova, Noyan Rakhimzhanov ir Askar Kayyrbek;
- G. kadangi neregistruotai opozicinei Demokratinės partijai neleista dalyvauti šiuose rinkimuose, nes 2020 m. vasario 22 d. valdžia neleido partijai surengti savo steigiamojo suvažiavimo Almatoje; kadangi nesurengus tokio suvažiavimo užregistruoti partijos neįmanoma; kadangi Demokratinė partija patyrė valdžios spaudimą; vieni jos nariai buvo suimti už tariamus administracinius pažeidimus, o kitiems nebuvo leista vykti į vietą, kurioje turėjo įvykti suvažiavimas;
- H. kadangi per rinkimų kampaniją ir rinkimų dieną Kazachstano valdžia mėgino sugriežtinti interneto cenzūros kontrolę, nuolat išjunginėjo internetą ir vertė piliečius instaliuoti vadinamąjį nacionalinį saugumo sertifikatą, kuris leidžia perimti užsifruotų saityno duomenų srautą; kadangi valstybė vis labiau griežtina interneto kontrolę, įskaitant mėginimus riboti informacijos srautą taikant interneto cenzūrą ir kontrolę, išjungiant internetą bei toliau reikalaujant, kad piliečiai instaliuotų vadinamąjį nacionalinį saugumo sertifikatą, kuris leidžia perimti interneto naudotojų saityno duomenų srautą;
- I. kadangi kampanijos laikotarpiu vyko masiniai suėmimai; kadangi rinkimų dieną valdžia 10-yje skirtingų miestų neteisėtai sulaukė mažiausiai 350 taikių protestuotojų; kadangi Kazachstano valdžios institucijos reguliariai užkerta kelią taikiems protestams, kurių metu kritikuojama valdžios politika; kadangi įstatymu dėl taikių susirinkimų ir įstatymų dėl politinių partijų ir rinkimų pakeitimais, priimtais 2020 m. gegužės mėn., neužtikrinama pagarba Kazachstano piliečių pagrindinėms teisėms;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- J. kadangi Demokratiškos institucijų ir žmogaus teisių biuro ribotus įgaliojimus turinti rinkimų stebėjimo misija pranešė, kad valdžia apsunkino ir trikėdė nepriklausomų stebėtojų darbą, tačiau valdžiai prijauciantiems stebėtojams buvo leista stebėti rinkimų procesus; kadangi, remiantis žmogaus teisių NVO pranešimais, daugybė nepriklausomų 2021 m. sausio 10 d. įvykusių parlamento rinkimų stebėtojų buvo bauginami, sulaukomi administracine tvarka ir turėjo mokėti baudas;
- K. kadangi Kazachstano žiniasklaidos kraštovaizdis yra dominuojamas valstybės valdomų arba valstybės subsidijuojamų žiniasklaidos kanalų; kadangi sausio–liepos mėn. 7 žurnalistai buvo fiziškai užpulti, 21 žurnalistas, tinklaraštininkas ir aktyvistas buvo sulaikytas, o 7 iš jų – savo rengiamo reportažo metu; kadangi 2020 m. valdžia žurnalistams iškelė daugiau nei 38 baudžiamąsias bylas už tokius tariamus nusikaltimus, kaip melagingos informacijos skleidimas ir kurstymas; kadangi 2016 m. buvo uždrausti visi pagrindiniai nacionaliniai opoziciniai laikraščiai, o nepriklausomi žurnalistai ir toliau persekiojami; kadangi valdžia pateikė baudžiamuosius kaltinimus vyriausiajam nepriklausomo laikraščio *Uralskaya Nedelya* redaktoriui Lukpanui Akhmedyarovui už jo reportažus apie korupcinę vietos elito veiklą ir ne kartą fiziškai užpuolė bei sulaikė RFE / RL tarnybos Kazachstane žurnalistę Sanią Toiken, nušvietusių taikias kampanijas ir 2021 m. parlamento rinkimus;
- L. kadangi 2020 m. vasario–lapkričio mėn. buvo nužudyti arba neaiškiais aplinkybėmis mirė penki opozicijos aktyvistai, prieš tai nuolat politiškai persekiojami už savo opozicinę veiklą, t. y. kankinimą patyręs tinklaraštininkas Dulat Agadil, jo 17-metis sūnus, tapęs pagrindiniu savo tėvo savavališko suėmimo liudininku, Zhanbolat Agadil, Amanbike Khairolla, Serik Orazov ir Garifulla Embergenov; kadangi valdžia nuodugniai ir skaidriai neištyrė šių mirčių; kadangi nepaprastai svarbu, kad asmenys, atsakingi už šių nusikaltimų užsakymą ir įvykdymą, būtų prieš teisingumą ir būtų užtikrinta, kad jie liautųsi persekiojti pilietinės visuomenės aktyvistus bei šeimos narius, siekiančius tiesos aukų vardu; kadangi Kazachstano valdžia susidorėjo su mažiausiai 200 aktyvistų, dalyvavusių Dulato Agadilo atminimo ceremonijoje arba organizavusių lėšų jo ir kitų politinių kalinių šeimoms rinkimą; kadangi 57 iš jų buvo apkaltinti ekstremizmu, įskaitant trijų vaikų motiną Dametkan Aspandiyarovą, kuriai pateikus kaltinimus ekstremizmu už lėšų Dulato Agadilo šeimai paremti rinkimo organizavimą šiuo metu taikomas namų areštas ir gresia iki 12 metų kalėjimo;
- M. kadangi Kazachstano kalėjimuose plačiai paplitusi kankinimo ir netinkamo elgesio praktika: organizacija „The Coalition Against Torture“ kasmet praneša bent apie 200 kankinimo incidentų; kadangi tokio smurto vykdytojai mėgaujasi nebaudžiamumu, tačiau kalinimo įstaigos yra į teismą padavusios žmogaus teisių gynėją Jeleną Semionovą už socialinėje žiniasklaidoje pavišintą informaciją apie kankinimą Kazachstano bausmių vykdymo sistemoje;
- N. kadangi, nepaisant JT specialiojo pranešėjo⁽⁵⁾ kreipimūsi, taip pat Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos ir Europos Sąjungos kreipimūsi, Kazachstano valdžia piktnaudžiauja aiškumo stokojančiais ir pernelyg plačiais įstatymais dėl ekstremizmo, siekdama persekiojti opoziciją ir žmogaus teisių gynėjus; kadangi taikant šį įstatymą nuo 2020 m. spalio 22 d. – dienos, kai valdžia paskelbė rinkimų datą – politiškai motyvuotų baudžiamųjų bylų, pagrįstų būtent kaltinimais ekstremizmu, skaičius išaugo dvigubai ir pasiekė 99; kadangi 69-iems su jomis susijusiems asmenims, pvz., aktyvistei Gulzipai Dzhaikerovai, gresia neišvengiamas suėmimas, o 11-ai aktyvistų pritaikytas namų areštas pateikus sufabrikuotus kaltinimus ekstremizmu;
- O. kadangi neseniai keletui nepriklausomų žmogaus teisių NVO, įskaitant ECHO, „Erkindik Kanaty“, Kazachstano tarptautinį žmogaus teisių ir teisinės valstybės biurą bei fondą „International Legal Initiative“, buvo skirtos didelės baudos ir, pateikus miglotas teisines priežastis, įsakyta nuo 2020 m. sausio 25 d. iki trijų mėnesių sustabdyti savo darbą; kadangi keršydama už vykdomą sergėtojų veiklą valdžia baugina ir netgi baudžiamąja tvarka žmogaus teisių gynėjus, įskaitant Sholpan Dzhanzakovą, Anną Šukejevą, Raigul Sadyrbayevą, Aizhan Izmakovą, Daniyarą Khassenovą, Altynai Tuksikovą, Daną Zhanay, Nazym Serikpekovą, Almą Nurushevą, Abaibeką Sultanovą, Zukhrą Nariman, Ullbolsyn Turdiyevą, Aliją Zhakupovą, Rožą Musayevą ir Barlyką Mendygazyevą; kadangi 2020 m. spalio–lapkričio mėn. mažiausiai 15-ai organizacijų buvo pranešta, kad jos pažeidė Administracinių nusižengimų kodekso 460-1 straipsnį, nes esą tinkamai neinformavo valdžios institucijų apie iš užsienio gautą finansavimą;

(5) JT specialusis pranešėjas žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių skatinimo ir apsaugos kovojant su terorizmu klausimais.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- P. kadangi 2020 m. 112 asmenų, trys labdaros organizacijos ir viena komercinė įmonė buvo nuteisti už naudojimąsi religijos ar tikėjimo laisve;
- Q. kadangi tarp Kazachstano valdžios elito plačiai paplitusi korupcija, kurią įrodo faktas, kad organizacijos „Transparency International“ 2020 m. korupcijos suvokimo indekse šaliai skirta 94 vieta, kenkia žmogaus teisėms, socialiniam teisingumui ir socioekonominiam vystymuisi;
- R. kadangi kilus COVID-19 pandemijai valdžia piktnaudžiavo savo nustatytais su pandemija susijusiais apribojimais kaip pretekstu griebtis dar didesnių politinių represijų pilietinės visuomenės, žmogaus teisių aktyvistų, opozicijos balsų ir valdžios nesugebėjimą suvaldyti protrūkio pasmerkusių medikų atžvilgiu;
- S. kadangi 2021 m. sausio 21 d. du etniniai kazachai Murager Alimuly ir Kaisha Akankyzy, kurie pabūgę įkalinimo koncentracijos stovyklose nusprendė bėgti iš Kinijos, buvo sumušti ir subadyti nežinomų užpuolikų, taigi būtina skirti pakankamai dėmesio nenutrūkstamai etninei įtampai pietiniuose Kazachstano regionuose; kadangi Kazachstane tęsiasi smurtiniai etniniai susirėmimai, ypač šalies pietuose, kur per 2020 m. vasario mėn. vykusius kazachų ir etninių dunganų susirėmimus 11 žmonių žuvo, dešimtys buvo sužeisti, o daugiau nei 23 000 asmenų – daugiausia dunganų – buvo priversti palikti savo namus;
- T. kadangi Kazachstano valdžia piktnaudžiauja tarptautiniais bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose mechanizmais, įskaitant Interpolo „raudonusius perspėjimus“ ir savitarpio teisinę pagalbą, siekdama persekioti politinę pabėgėlę Belgijoje, teisininkę ir žmogaus teisių gynėją Botą Jardemalie, ir atimti iš jos dokumentus; kadangi 2020 m. rugsėjo 29 d. Prancūzijos nacionalinis prieglobsčio teismas suteikė politinį prieglobstį judėjimo „Kazachstano demokratinis pasirinkimas“ įkūrėjui Mukhtarui Ablyazovui, kurį teismas Kazachstane už akių, pažeisdamas teisę į gynybą, nuteisė kalėti iki gyvos galvos, atkreipdamas dėmesį į sisteminį ir politinį Kazachstano represinio aparato pobūdį bei jo piktnaudžiavimą civiliniu ir baudžiamuoju procesu;
- U. kadangi Kazachstano valdžios institucijos ir toliau imasi veiksmų, nukreiptų prieš nepriklausomas profesines sąjungas ir profesinių sąjungų aktyvistus; kadangi 2020 m. buvo iš dalies pakeistas Profesinių sąjungų įstatymas, išbraukiant profesinių sąjungų susiejimo ir dviejų etapų registracijos reikalavimus; kadangi, nepaisant šio pakeitimo, Šymkento miesto administracija nutraukė savo ieškinį prieš Kuro ir energetikos pramonės darbuotojų profesinę sąjungą dėl nepagrįstų teiginių ar nebegaliojančių arba minėtai profesinei sąjungai netaikomų nuostatų;
- V. kadangi lyčių lygybė ir toliau kelia problemų Kazachstane; kadangi NVO nurodo, kad apie smurto prieš moteris atvejus pranešama nepakankamai ir kad baudžiamojo persekiojimo dėl tokių atvejų ir seksualinio priekabiavimo atvejų lygis yra žemas; kadangi, Jungtinių Tautų duomenimis, dėl COVID-19 krizės mergaitėms atsirado naujų kliūčių pasinaudoti vienodomis galimybėmis gaunant informaciją ir išsilavinimą; kadangi aukoms neužtikrinama pakankama apsauga, o teismų ir policijos pareigūnai bei paslaugų teikėjai nėra apmokyti nustatyti smurto prieš moteris atvejų, užkirsti jiems kelią ir į juos reaguoti;
- W. kadangi LGBTI asmenims Kazachstane vis dar kyla teisinių problemų ir jie yra diskriminuojami; kadangi 2020 m. birželio mėn. Kazachstano parlamentas patvirtino diskriminacinius naujo sveikatos kodekso pakeitimus, kuriais reglamentuojami translyčių asmenų sveikatos priežiūros aspektai; kadangi asmens lytinės tapatybės keitimo procesas Kazachstane toliau yra invazinis ir žeminantis;
1. primygtinai ragina Kazachstano vyriausybę imtis veiksmų laikantis savo tarptautinių įsipareigojimų ir gerbti žmogaus teises ir pagrindines laisves, įtvirtintas tvirtesnės partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo 1, 4, 5 ir 235 straipsniuose; ragina Kazachstano valdžios institucijas laikytis tarptautinių standartų paisant teisinės rinkimų organizavimo sistemos ir atsižvelgti į Demokratinėms institucijoms ir žmogaus teisių biuro ribotus įgaliojimus turinčios rinkimų stebėjimo misijos rekomendacijas, be kita ko, susijusias su konstitucijoje užtikrintomis pagrindinėmis laisvėmis, pilietinės visuomenės dalyvavimu, politiniu pliuralizmu, rinkimų administracijos nešališkumu, tinkamumu balsuoti ir kandidatuoti per rinkimus, rinkėjų registracija, žiniasklaida bei rinkimų rezultatų paskelbimu;
 2. ragina Kazachstano vyriausybę panaikinti politiškai motyvuotus kaltinimus ir nutraukti visų formų savavališką sulaikymą, represalijas ir bauginimą, vykdomus prieš žmogaus teisių aktyvistus, religines organizacijas, pilietinės visuomenės organizacijas, profesines sąjungas, žurnalistus ir politinės opozicijos judėjimus, ir leisti žmonėms laisvai reikšti savo politines, religines bei kitas pažiūras; ragina vyriausybę iš dalies pakeisti naują įstatymą dėl taikių susirinkimų, kad ši laisvė būtų užtikrinta;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

3. primygtinai ragina Kazachstano vyriausybę nedelsiant paleisti ir visiškai reabilituoti visus politinius kalinius, visų pirma Almatą Zhmagulovą, Aroną Atabeką, Nurgul Kaluovą, Saltanat Kusmankyzy, Daryną Khassenovą, Ulasbeką Akhmetovą, Kenzhebeką Abishevą, Yerzhaną Yelshibayevą, Asetą Abishevą, Igorį Chuprina, Ruslaną Ginatulliną, Askhatą Zheksebayevą, Kairatą Klyshevą, Yerbolą Yeskhozina, Abai Begimbetovą, Asel Onlabekkyzy, Yerkiną Sabanshiyevą, Zhanatą Zhamaliyevą, Dianą Baimagambetovą, Noyaną Rakhimzhanovą ir Askarą Kayyrbeką, ir nedelsiant nutraukti kardomojo kalinimo bei namų arešto priemonių ir pilietinei visuomenei, opozicijos aktyvistams, socialinių tinklų naudotojams bei taikiems protestuotojams nustatytų laisvės apribojimų taikymą; ragina Kazachstano vyriausybę persvarstyti buvusių politinių kalinių ir kankinimo aukų Iskanderio Yerimbetovo, Makso Bokayevo ir Mukhtaro Dzhakishevo bylas bei suteikti jiems kompensacijas, laikantis JT darbo grupės savavališko sulaikymo klausimais ir JT žmogaus teisių komiteto rekomendacijų;

4. teigiamai vertina veiksmus, kurių ėmėsi Kazachstano vyriausybė, kad užbaigtų politiškai motyvuotas bylas prieš žmogaus teisių gynėjus Daniyarą Khassenovą ir Abaibeką Sultanovą, tačiau yra susirūpinęs dėl to, kad prieš pastarąjį gali būti sufabrikuota nauja baudžiamoji byla dėl „ekstremizmo“; ragina Kazachstano vyriausybę panaikinti visus politiškai motyvuotus kaltinimus, pateiktus filantropui Barlykui Mendygazyevui, ir nutraukti politiškai motyvuotą jo šeimos narių ir buvusių bendražygių persekiojimą;

5. smerkia piktnaudžiavimą kovos su ekstremizmu teisės aktais, nukreiptą prieš taikių opozicijos judėjimų „Demokratinis Kazachstano pasirinkimas“ ir „Koshe Partiyasy“ rėmėjus, ir primygtinai ragina valdžios institucijas sudaryti sąlygas politiniam pliuralizmui bei konkurencijai; primygtinai ragina Kazachstano vyriausybę įgyvendinti Europos Parlamento, JT specialiojo pranešėjo žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių skatinimo ir apsaugos kovojant su terorizmu klausimais ir Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rekomendacijas, kuriomis smerkiamas savavališkas kovos su ekstremizmu įstatymų taikymas;

6. ragina Kazachstaną įgyvendinti reformas, kuriomis siekiama skatinti šalies modernizavimą, demokratiją ir stabilumą, stiprinti pastangas reformuoti Kazachstano politinę sistemą, kad būtų plėtojamas parlamentarizmas ir daugiapartinė sistema, ir didinti piliečių dalyvavimą; pažymi, kad įsteigta Aukščiausioji reformų taryba, ir atkreipia dėmesį į tai, kad Kazachstano valdžios institucijos paskelbė apie naują reformų etapą, visų pirma teisėsaugos, teismų sistemos ir prioriteto teikimo žmogaus teisėms srityse; pabrėžia, kad svarbu tęsti šį procesą, įskaitant rinkimų įstatymo pakeitimus ir visapusišką ESBO Demokratinę institucijų ir žmogaus teisių biuro rekomendacijų įgyvendinimą;

7. ragina Kazachstano valdžios institucijas nebenaudoti baudžiamojo kodekso prieš aktyvistus, tinklaraštininkus, žurnalistus ir kitus asmenis už naudojimąsi jų teise į saviraiškos laisvę;

8. palankiai vertina 2021 m. vasario 3 d. paskelbtą Kazachstano valdžios institucijų sprendimą panaikinti baudas ir leisti NVO tęsti veiklą; ragina panaikinti trejų metų draudimą Maxui Bokajevui imtis aktyvisto veiklos ir leisti jam tęsti pagrindinį savo darbą; ragina Kazachstano valdžios institucijas nutraukti netinkamą finansinių ataskaitų teikimo sistemų naudojimą siekiant daryti spaudimą žmogaus teisių grupėms, panaikinti nepagrįstus kaltinimus dėl administracinių nusižengimų grupėms, įtariamoms ataskaitų teikimo pažeidimais, suderinti teisės aktus ir praktiką, susijusius su pranešimais apie pajamas iš užsienio, su tarptautiniais standartais, be kita ko, panaikinti Administracinių nusižengimų kodekso 460-1 ir 460-2 straipsnius, ir apsaugoti bei palengvinti svarbią pilietinės visuomenės veiklą;

9. pakartoja savo tvirtą įsitikinimą, kad nepriklausomų NVO persekiojimas atliekant nepagrįstus mokesčių patikrinimus ir žmogaus teisių gynėjų bei judėjimų, pvz., „Bostandyq Kz“, „Femina Virtute“, „Veritas“, „405“ ir „Elimay“, taip pat pilietinės visuomenės aktyvistų bauginimas vykdant administracinį sulaikymą, taikant baudas ir patraukiant baudžiamojon atsakomybėn ne tik trukdo valdžios institucijų jau dedamoms pastangoms reformų srityje, bet ir kenkia tarptautinei Kazachstano reputacijai;

10. apgailėstauja dėl nerimą keliančios žiniasklaidos laisvės padėties šalyje ir ragina Kazachstano vyriausybę užtikrinti laisvą ir saugią aplinką nepriklausomiems žurnalistams;

11. ragina Kazachstano vyriausybę laikantis Kazachstano ratifikuotų tarptautinių darbo standartų leisti nepriklausomoms profesinėms sąjungoms registruotis ir vykdyti veiklą be jokio kišimosi ar bauginimo; reiškia didelį nepasitenkinimą dėl to, kad 2021 m. vasario 5 d. Šymkento specializuotas tarprajoninis ekonominių bylų teismas sustabdė Kuro ir

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

energetikos pramonės darbuotojų profesinės sąjungos veiklą dėl to, kad ji, neva, neužsiregistravo pagal Profesinių sąjungų įstatymą; skatina Kazachstano vyriausybę iš esmės įgyvendinti 2020 m. gegužės mėn. iš dalies pakeistą Profesinių sąjungų įstatymą;

12. susirūpinęs atkreipia dėmesį į naujo įstatymo dėl labdaros organizacijų projektą, kuriuo pilietinės visuomenės organizacijoms nustatomos papildomos reguliavimo priemonės ir kuris tiesiogiai prieštarauja labdaros veiklos logikai ir geriausiai praktikai, taip pat į neseniai paskelbtą iniciatyvą sukurti vyriausybės globojamą paramą teikiančių organizacijų asociaciją, kuri gali būti netinkamai panaudota paramą teikiančioms organizacijoms kontroliuoti ir jų nepriklausomumui bei atsakomybei už veiklą dar labiau apriboti;

13. pažymi, kad nuo 2008 m., kai Kazachstanas ratifikavo JT protokolą dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo, šalis iš esmės patobulino savo nacionalinės teisės aktus dėl persekiojimo už prekybą žmonėmis bei prekybos žmonėmis aukų apsaugos; tačiau pakartoja, kad tebesama įvairių problemų, kurias Kazachstanas turi išspręsti, jei ketina užkirsti kelią prekybai žmonėmis, tiek pagalbos aukoms, tiek išnaudotojų persekiojimo požiūriais;

14. ragina valdžios institucijas kovoti su visų formų smurtu prieš moteris, be kita ko, užtikrinant veiksmingus ir prieinamus pranešimų teikimo kanalus ir apsaugos priemones, kuriuos naudojant būtų paisoma nukentėjusiųjų poreikių ir konfidencialumo; primygtinai ragina nutraukti nebaudžiamumą ir imtis veiksmų siekiant užtikrinti tinkamas baudžiamąsias sankcijas nusikaltėliams, taip pat ir smurto šeimoje atvejais; primygtinai ragina Kazachstano valdžios institucijas kriminalizuoti smurtą šeimoje kaip atskirą nusikalstamą veiką ir užtikrinti baudžiamąsias sankcijas nusikaltėliams; ragina Kazachstano valdžios institucijas smurtą šeimoje išgyvenusiems asmenims skirtas prieglaudas ir paslaugas laikyti esminėmis paslaugomis ir sudaryti palankesnes sąlygas jomis naudotis visoms moterims ir mergaitėms, taip pat ir koronaviruso krizės metu; ragina Kazachstaną pasirašyti ir ratifikuoti Stambulo konvenciją;

15. primygtinai reikalauja, kad būtų visapusiškai paisoma LGBTI bendruomenės teisių; ragina Kazachstano vyriausybę užtikrinti LGBTI bendruomenės nediskriminavimo principo taikymą, be kita ko, įstatymu uždraudžiant diskriminaciją dėl lytinės tapatybės ar seksualinės orientacijos; ragina tinkamai parengti teismų ir policijos pareigūnus, taip pat paslaugų teikėjus, siekiant užtikrinti, kad LGBTI asmenims būtų suteikiama tinkama priežiūra ir apsauga;

16. ragina Kazachstano vyriausybę užtikrinti etninių kazachų ir kitų mažumų grupių, pabėgusių iš Kinijos koncentracijos stovyklų, saugumą, be kita ko, Muragerui Alimuly ir Kaishai Akankyzy suteikiant nuolatinį pabėgėlio statusą, ir skirti pakankamai dėmesio nuolatinei etninei įtampai Kazachstano pietiniuose regionuose;

17. pataria Kazachstano valdžios institucijoms nepiktnaudžiauti teismo bendradarbiavimo mechanizmais, tokiais kaip Interpolo raudonųjų perspėjimų sistema ir savitarpio teisinės pagalbos prašymai, siekiant persekioti režimo oponentus užsienyje ir gauti prieigą prie konfidencialios informacijos;

18. palankiai vertina tai, kad Kazachstanas panaikino mirties bausmę už visus nusikaltimus, 2021 m. sausio 2 d. ratifikuodamas Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrąjį fakultatyvinį protokolą ir taip tapdamas 88-ąja jo šalimi; primygtinai ragina Kazachstano vyriausybę laikytis savo įsipareigojimų visiškai netoleruoti kankinimų ir užtikrinti, kad visi įtarimai dėl kankinimų būtų visapusiškai ištirti, o juos vykdę asmenys – patraukti baudžiamojon atsakomybėn;

19. ragina Kazachstano vyriausybę panaikinti kankinimus ir netinkamą elgesį kalėjimuose, paisyti kalinių teisių ir užtikrinti tinkamas gyvenimo sąlygas, higieną ir saugią aplinką kovojant su COVID-19 keliamo grėsme;

20. ragina Kazachstaną nustatyti tinkamas asmens duomenų apsaugos priemones ir sustiprinti duomenų apsaugos teisės aktus, taip pat apriboti invazinių skaitmeninių sekimo technologijų naudojimą ir priimti reguliavimo aktus, kuriais būtų aiškiai draudžiamas savavališkas ir neteisėtas skaitmeninis sekimas, įskaitant veido atpažinimą, laikantis žmogaus teisių;

21. ragina ES ir jos valstybes nares, be kita ko, aukščiausiojo lygio susitikimuose ir kituose aukšto lygio susitikimuose, daugiašaliuose forumuose ir vietos atstovybėse, tvirtai remti pilietinę visuomenę, imtis papildomų priemonių siekiant pasitelkus Komisiją suteikti paramą Kazachstano pilietinei visuomenei, įskaitant (bet tuo neapsiribojant) finansinių dotacijų schemų taikymą ir pilietinės visuomenės organizacijoms, remiančioms žmogaus teises, demokratines vertybes, teisinę valstybę ir pagrindines laisves Kazachstane, ypač žmogaus teisių gynėjams, ir stiprinti žmogiškuosius ryšius su Kazachstano piliečiais; pabrėžia, kad finansine parama Kazachstanui turėtų būti siekiama remti pilietinę visuomenę ir politinio persekiojimo aukas, o ne autoritarinį režimą;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

22. skatina ES delegaciją Kazachstane aktyviau bendradarbiauti su vietos pilietinės visuomenės nariais organizuojant reguliarius susitikimus ir perduodant jų rekomendacijas per oficialius susitikimus su Kazachstano vyriausybės pareigūnais;
23. primygtinai ragina ES delegaciją Kazachstane stebėti šiuo metu vykdomus žmogaus teisių pažeidimus ir laikytis viešosios pozicijos dėl pažeidimų, padėti politinio persekiojimo aukoms ir įkalintiems aktyvistams dalyvaujant vyriausybę kritikuojančių asmenų ir žmogaus teisių gynėjų teismo procesuose ir prašant leisti apsilankyti kalėjimuose, taip pat greitai ir ryžtingai reaguoti į visus veiksmus, kuriais pažeidžiami teisinės valstybės, demokratijos ir žmogaus teisių principai;
24. primena neseniai patvirtintą ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą, kuris sudaro sąlygas ES taikyti priemones sunkius žmogaus teisių pažeidimus visame pasaulyje įvykdžiusiems asmenims, o Kazachstano atveju sudarytą sąlygas taikyti priemones asmenims, subjektams ir organizacijoms, kurie dalyvavo plačiu mastu ir sistemingai vykdant žmogaus teisių pažeidimus arba buvo su jais susiję; ragina Komisijos pirmininkės pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir valstybes nares apsvarstyti galimybę taikyti tikslines sankcijas žmogaus teisių pažeidimus įvykdžiusiems asmenims;
25. reikalauja, kad žmogaus teisės būtų vienas iš svarbiausių ES bendradarbiavimo su Vidurine Azija elementų; pabrėžia, kad glaudesni politiniai ir ekonominiai santykiai su ES, kurie yra numatyti tvirtesniam partnerystės ir bendradarbiavimo susitarime, turi būti grindžiami bendromis vertybėmis ir atitikti aktyvų ir konkretų Kazachstano išpareigojimą vykdyti demokratines reformas, kurios susijusios su jo tarptautinėmis prievolėmis ir išpareigojimais;
26. ragina Komisiją ir Komisijos pirmininkės pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai atlikti išsamią tvirtesnio partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo peržiūrą atsižvelgiant į naujausius pokyčius ir prekybos politikos peržiūros rezultatus;
27. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam įgaliotiniui Vidurinėje Azijoje, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Kazachstano prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.
-

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0057

Politinė padėtis Ugandoje

2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl politinės padėties Ugandoje (2021/2545(RSP))

(2021/C 465/16)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Ugandos,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 20 d. Komisijos pirmininkės pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai deklaraciją Europos Sąjungos vardu dėl rinkimų Ugandoje,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 12 d. Komisijos pirmininkės pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio pareiškimą dėl būsimų visuotinių rinkimų Ugandoje,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 12 d. ES ambasadoriaus Attilio Pacifici pastabas apie nevyriausybių organizacijų bankų sąskaitų išaldymą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 26 d. Europos Sąjungos delegacijų Ugandoje ir Austrijos, Belgijos, Danijos, Prancūzijos, Vokietijos, Airijos, Italijos, Nyderlandų, Švedijos, Islandijos ir Norvegijos diplomatinių misijų Ugandoje bendrą vietos pareiškimą dėl naujausio su rinkimais susijusių smurto protrūkio Ugandoje,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 8 d. JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro atstovo spaudai pranešimus spaudai dėl Ugandos,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 29 d. JT žmogaus teisių ekspertų pareiškimą „Uganda. JT ekspertai labai susirūpinę dėl su per rinkimus vykdytų susidorojimų“,
- atsižvelgdamas į 1948 m. gruodžio 10 d. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, kurią Uganda yra pasirašiusi,
- atsižvelgdamas į 1966 m. gruodžio 16 d. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, kurį Uganda ratifikavo 1995 m. birželio 21 d.,
- atsižvelgdamas į 1981 m. birželio 27 d. Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją,
- atsižvelgdamas į 2007 m. sausio 30 d. Afrikos demokratijos, rinkimų ir valdymo chartiją,
- atsižvelgdamas į 1984 m. gruodžio 10 d. JT konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą,
- atsižvelgdamas į 2005 m. iš dalies pakeistą 1995 m. Ugandos Respublikos Konstituciją,
- atsižvelgdamas į 2000 m. birželio 23 d. Partnerystės susitarimą tarp Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių (Kotonu susitarimą) ⁽¹⁾ ir ypač į jo 8 straipsnio 4 dalį dėl diskriminacijos draudimo,
- atsižvelgdamas į bendrą ES ir Afrikos strategiją,
- atsižvelgdamas į 2016 m. vasario 18 d. ES rinkimų stebėjimo misijos Ugandoje galutinę ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 23 d. Demokratijos ir valdymo grupės partnerių bendrą vietos pareiškimą dėl žmogaus teisių aktyvistų sulaikymo Ugandoje,

⁽¹⁾ OL L 317, 2000 12 15, p. 3.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į JT Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir joje išdėstytus darnaus vystymosi tikslus,
 - atsižvelgdamas į 11-ojo Europos plėtros fondo nacionalinę orientacinę programą Ugandai,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 2021 m. sausio 14 d., nepaisydami daugybės pranešimų apie pažeidimus, rinkėjai Ugandoje rinkosi prie urnų norėdami išrinkti prezidentą ir parlamento narius ir kadangi 2021 m. sausio 16 d. rinkimų komisija paskelbė, kad per rinkimus šeštajai kadencijai prezidentu išrinktas dabartinis Prezidentas Yoweri Museveni, kuris šias pareigas eina 35 metus, ir už jį balsavo 59 proc. rinkėjų, o pagrindinis opozicijos lyderis Robert Kyagulanyi Ssentamu, taip pat žinomas Bobi Wine pseudonimu, surinko 35 proc. balsų; kadangi sudėtinga patikrinti rinkimų rezultatus, nes rinkimų komisija nesilaikė nustatytos skaičiavimo tvarkos;
- B. kadangi laikotarpį iki 2020 m. Ugandos prezidento rinkimų užtvindė smurtas, o opozicijos kandidatai, pilietinės visuomenės organizacijos, žmogaus teisių gynėjai, rinkimų ekspertai ir žurnalistai, naudodamiesi savo teisėtomis teisėmis, patyrė sistemingą prievartą ir bauginimą; kadangi perteklinis teisės saugos ir saugumo tarnybų jėgos naudojimas labai pakenkė rinkimų procesui;
- C. kadangi nuo 2020 m. rudens, belaukiant rinkimų, valdžios institucijos intensyviau vykdė represijas prieš politinę opoziciją, o saugumo tarnybų darbuotojai sulaukė pagrindinius opozicijos kandidatus Bobį Wine, Patricką Oboi Amuriatą ir Lt Gen. Henry Tumukunde, taip sutrukdydami vykdyti savo kampanijas ir ribodami galimybes žiniasklaidai nušviesti rinkimus;
- D. kadangi opozicinės partijos „Demokratiųjų pokyčių forumas“ kandidatas prezidento rinkimuose Patrick Oboi Amuriat iki rinkimų buvo daug kartų sulaikytas, per vieną jo kampanijos renginių 2020 m. lapkričio 9 d. minia buvo išsklaidyta ašarinėmis dujomis, o 2021 m. sausio 6 d. policija apšaudė jo konvojų;
- E. kadangi 2020 m. lapkričio 18–19 d., kai saugumo pajėgos nuslopino protestuotojus, reikalavusius paleisti tuomet sulaikytą kandidatą į prezidentus Bobį Wine'ą, dėl to bent septyniose apygardose visoje šalyje mirė bent 54 protestuotojai, šimtai jų buvo sulaikyti ir dalis žmonių dingo, tapo ypač akivaizdu, kad į rinkimų kampaniją vis labiau įsitraukia karinės pajėgos;
- F. kadangi po rinkimų opozicijos kandidatas Bobi Wine *de facto* buvo laikomas namų arešte, nes saugumo pajėgos vienuolika dienų buvo apsopusios jo namą;
- G. kadangi 2021 m. vasario 1 d. Bobi Wine Ugandos Aukštajame teisme užginčijo rinkimų rezultatus, argumentuodamas plačiai paplitusiu sukčiavimu, be kita ko, karinių pajėgų indėliu užpildant balsadėžes, balsuojant piliečių vardu ir atgrasant rinkėjus nuo ėjimo į balsavimo apylinkes; kadangi Prezidentas Y. Museveni skundų Aukštajame teisme sulaukė po kiekvienų keturių paskutinių rinkimų;
- H. kadangi 2021 m. sausio 7 d. Bobi Wine pateikė skundą Tarptautiniam baudžiamajam teismui ir apkaltino Prezidentą Y. Museveni ir devynis kitus aukštas pareigas einančius pareigūnus daugybiniais žmogaus teisių pažeidimais;
- I. kadangi Ugandos valdžios institucijoms nesuteikus akreditacijų misijoms rinkimų apylinkėse iš esmės nebuvo tarptautinių stebėtojų ir rinkimų ekspertų misijų ir kadangi valdžios institucijos taip pat neįgyvendino praėjusių misijų rekomendacijų; kadangi ES pasiūlė nusiųsti mažą rinkimų stebėtojų grupę, tačiau pasiūlymas buvo atmestas; kadangi JAV nutraukė vykdomą Ugandos visuotinių rinkimų stebėjimą, nes dauguma prašymų suteikti akreditaciją buvo atmesti; kadangi 2016 m. ES rinkimų stebėjimo misijos galutinėje ataskaitoje pateikta apie 30 rekomendacijų, be kita ko, pabrėžta, kad reikia įkurti daugiau nepriklausomų rinkimų organų ir liautis per daug naudoti saugumo pajėgų jėgą, tačiau Ugandos valdžios institucijos neįgyvendino nė vienos iš šių rekomendacijų;
- J. kadangi vyriausybė prieš rinkimus apribojo prieigą prie interneto ir pradėjo taikyti naudojimosi socialine žiniasklaida mokesčių vartotojams, perkantiems interneto duomenų, ir kadangi gauta pranešimų apie prieš rinkimus vykdytą prieigos prie interneto pranešimų ir socialinės žiniasklaidos platformų blokavimą; kadangi prieiga prie kai kurių socialinės žiniasklaidos svetainių tebėra ribojama;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- K. kadangi kaip pretekstu imtis represijų ir nustatyti neproporcingus apribojimus opozicijos susibūrimams ir veiklai taip pat pasinaudota COVID-19 pandemija; kadangi Uganda yra pranešusi apie 40 000 COVID-19 atvejų; kadangi JT vyriausiasis žmogaus teisių komisaras pareiškė esantis susirūpinęs, kad siekiant apriboti politines laisves ir sumažinti politinio dalyvavimo mastą per rinkimus buvo pasinaudota kovos su COVID-19 priemonėmis; kadangi 2020 m. gruodžio 26 d. Uganda, argumentuodama dėl COVID-19 reikalingomis atsargumo priemonėmis, sustabdė kampaniją tose vietovėse, kuriose opozicija gavo itin daug palaikymo, įskaitant Mbararą, Kabarolę, Luverą, Kasesę, Masaką, Vakisą, Džindžą, Kalungu, Kazo, Kampalą ir Tororą;
- L. kadangi kelios su COVID-19 susijusios ribojamosios priemonės buvo nukreiptos prieš tam tikras grupes, dėl šių priemonių išsiplėtė smurtas ir buvo vykdomi savavališki sulaikymai, nesuteikiant galimybės pasinaudoti advokato paslaugomis: ši teiginį įrodo 2020 m. kovo 29 d. surengtas policijos reidas prieš Saulės vaikų fondą – namų neturinčiam jaunimui, kuris save laiko lesbietėmis, gėjais, biseksualiais ir translyčiais asmenimis, skirtą prieglaudą;
- M. kadangi 2020 m. lapkričio mėn. Nacionalinis nevyriausybiųjų organizacijų biuras savavališkai sustabdė naujai suformuoto Ugandos nacionalinių rinkimų stebėjimo biuro (kuris yra piliečių rinkimams stebėti įkurta pilietinės visuomenės organizacija) veiklą; kadangi Ugandos finansinės žvalgybos institucija, pateikdama nepatvirtintus terorizmo finansavimo kaltinimus, išaldė kelių pilietinės visuomenės organizacijų, įskaitant Ugandos nacionalinį NVO forumą ir Ugandos moterų tinklą (UWONET), banko sąskaitas;
- N. kadangi per pastaruosius metus Ugandos valdžios institucijos vis dažniau rengė išpuolius prieš pilietinės visuomenės organizacijas, ypač tas, kurių veiklos sritis yra žmogaus teisės ir rinkimai; kadangi 2020 m. gruodžio 23 d. Nicholas Opiyo – žinomas žmogaus teisių teisininkas ir Sacharovo premijos laureatas – sulaikytas kartu su kitais trimis teisininkais – Herbertu Dakasi, Anthony'iu Oduru ir Esomu Obure – ir Hamidu Tenywa – Nacionalinės vienybės platformos nariu, kaltinant juos pinigų plovimu ir Ugandos konstitucinių garantijų pažeidimu; kadangi Nicholas Opiyo 2020 m. gruodžio 30 d. buvo paleistas už užstatą, tačiau šiuo metu laukia teismo; kadangi N. Opiyo drąsiai neigia kaltinimus ir tvirtina, kad pinigai buvo panaudoti teisėtai, siekiant paremti organizacijos „Chapter Four Uganda“ darbą žmogaus teisių srityje;
- O. kadangi saugumo specialistai pagrobė šimtus Nacionalinės vienybės platformos rėmėjų per kampaniją ir neaišku, kiek jų dar yra priverstinai sulaikyti arba dingę;
- P. kadangi 2020 m. sausio 2 d. finansų ministrui skirtame laiške Prezidentas Y. Museveni nurodė sustabdyti Demokratinės valdymo priemonės veiklą; kadangi Demokratinės valdymo priemonė finansuoja daugumą NVO Ugandoje, ją remia daug valstybių narių, įskaitant Austriją, Norvegiją, Nyderlandus, Švediją, Daniją ir Airiją; kadangi šios priemonės tikslai yra stiprinti demokratizaciją, saugoti žmogaus teises, gerinti galimybes kreiptis į teismą ir didinti atskaitomybę; kadangi labai trūkdoma įgyvendinti svarbias programas, kurios finansuojamos ES lėšomis;
- Q. kadangi 2020 m. gruodžio mėn. Žurnalistų žmogaus teisių tinklas Ugandoje pranešė apie daugiau kaip 100 žmogaus teisių pažeidimų prieš žurnalistus atvejų, įskaitant policijos smurtą, o daugiausia šių smurto atvejų pasitaikė žurnalistams nušviečiant politinių kandidatų kampanijas; kadangi 2020 m. gruodžio 30 d. policija pareiškė, kad tik atestuotiesiems žurnalistams bus leidžiama informuoti apie balsavimą; kadangi 2020 m. lapkričio pabaigoje valdžios institucijos išsiuntė iš šalies tris Kanados žurnalistus; kadangi Uganda dabar užima 125-ą vietą iš 180 valstybių organizacijos „Žurnalistai be sienų“ 2020 m. Pasaulio spaudos laisvės indekse;
- R. kadangi 2020 m. gruodžio 12 d. vyriausybė išaldė keturių NVO (UWONET, Nacionalinio NVO forumo, Tarptautinio moterų taikos centro ir Finansų rinkimų stebėjimo aljanso), aktyviai dalyvaujančių rinkimų kampanijose, kuriomis skatinamas moterų ir jaunimo dalyvavimas, turtą, apkaltinusi jas terorizmo finansavimu;
- S. kadangi 2021 m. sausio 11 d. JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuras pasmerkė blogėjančią žmogaus teisių padėtį Ugandoje ir pranešė apie daugybę žmogaus teisių pažeidimų, įskaitant žodžio laisvės, taikių susirinkimų ir dalyvavimo laisvės pažeidimus, taip pat savavališką gyvybės atėmimą, savavališkus suėmimus ir sulaikymus bei kankinimą;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- T. kadangi prezidento Y. Museveni rinkimų kampanijoje ir pareiškimuose yra vis daugiau prieš Vakarų nukreiptos retorikos;
- U. kadangi Ugandos gyventojai yra vieni iš jauniausių pasaulyje ir jos populiacija sparčiai didėja; kadangi daugelis šių gyventojų taikiai pasinaudojo teise balsuoti; kadangi Ugandos nacionalinė rinkimų komisija neužregistravo milijono jaunų balsavimo teisę turinčių rinkėjų, nes, jos teigimu, pritrūko materialinių išteklių;
- V. kadangi iš 11-ojo Europos plėtros fondo ES Ugandai skyrė 578 mln. EUR, visų pirma siekdama paskatinti gerą valdymą, pagerinti infrastruktūrą, užtikrinti aprūpinimą maistu ir remti žemės ūkį; kadangi Uganda taip pat gavo 112,2 mln. EUR iš ES skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondo;
- W. kadangi Ugandos ir ES, JAV bei kitų valstybių saugumo ir vystomasis bendradarbiavimas vykdomas Afrikos Sąjungos taikos palaikymo misijos Somalyje (AMISOM) kontekste;
- X. kadangi JT žmogaus socialinės raidos indekse Uganda užima 159 vietą iš 189 ir kadangi, anot organizacijos „Transparency International“, pagal korupcijos suvokimo indeksą Uganda užima 137 vietą iš 180 valstybių;
- Y. kadangi Ugandoje galioja vieni iš griežčiausių pasaulyje įstatymų prieš homoseksualumą ir kadangi nesiliauja LGBTQ+ asmenų diskriminacija ir smurtas prieš juos;
- Z. kadangi 2021 m. vasario 4 d. TBT principiniu sprendimu buvęs kovotojų vadas ir vaikas karys Dominic Ongwen iš Ugandos buvo pripažintas kaltu dėl karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui; tuo sprendimu jis buvo nuteistas už 61 nužudymo, išžaginimo, seksualinės vergovės, grobimo ir kankinimo atvejį, įvykdytą jo, kaip Viešpaties pasipriešinimo armijos (LRA) vado (LRA yra prievarta pagrįsta sekta, kuri praėjusio šimtmečio 9-ojo dešimtmečio viduryje pradėjo ir vos prieš keletą metų baigė kruviną smurto kampaniją Ugandoje ir kaimyninėse šalyse);
1. apgailestauja, kad rinkimų procesas nebuvo demokratiškas ir skaidrus; smerkia pernelyg didelį policijos ir karinių pajėgų jėgos naudojimą per prezidento rinkimus ir didėjančią jų kišimąsi į politinį procesą; apgailestauja dėl to, kad nepriklausomiems, vietos ir tarptautiniams rinkimų stebėtojams buvo uždrausta stebėti rinkimus ir kad jų nebuvo galima įvertinti pagal tarptautiniu mastu pripažintus standartus; pabrėžia, kad laisvi ir sąžiningi rinkimai yra itin svarbūs ir kad tai yra būtina tvaraus ir ilgalaikio vystymosi sąlyga; šiomis aplinkybėmis sveikina Ugandos žmones, visų pirma jaunimą, už drąsą ir entuziazmą siekiant demokratijos, kuriuos jie parodė per šią rinkimų kampaniją;
 2. smerkia smurtą prieš Ugandos opozicijos lyderius, nuolatinį jų persekiojimą ir sistemingą susidorojimą su jais, taip pat pilietinės visuomenės, žmogaus teisių gynėjų ir žiniasklaidos teisių apribojimą ir socialinės žiniasklaidos platformų bei interneto tiekimo trikdyimą;
 3. todėl ragina sustabdyti karinių pajėgų pavojingos ir perteklinės jėgos naudojimą, nutraukti opozicijos politikų ir jų rėmėjų, protestuotojų, žmogaus teisių gynėjų ir žurnalistų savavališkus sulaikymus ir suėmimus bei prieš juos nukreiptus išpuolius;
 4. ragina Ugandos vyriausybę užtikrinti teisingumą visoms aukoms ir atskaitomybę atliekant nešališkus, išsamius ir nepriklausomus saugumo pajėgų įvykdytų šaudymų ir smurto tyrimus, taip pat ragina Ugandos teismus objektyviai ir nepriklausomai taikyti galiojančią teisinę sistemą ir visapusiškai atsižvelgti į turimus faktus ir įrodymus; ragina Ugandos valdžios institucijas nedelsiant pradėti nepriklausomą tyrimą dėl 2020 m. lapkričio 18–19 d. tragiškų įvykių, per kuriuos po to, kai buvo sulaikytas Bobi Wine, nuo policijos rankos beprasmiškai žuvo bent 54 žmonės, o šimtai buvo sužeista – tai pripažino ir pats prezidentas Y. Museveni, ir patraukti atsakingus asmenis atsakomybėn;
 5. pabrėžia, kad skundai dėl rinkimų rezultatų ir tų rezultatų ginčijimas yra svarbus patikimo rinkimų proceso veiksnys; tikisi, kad visos su rinkimais susijusios problemos ir pateikti skundai bus sprendžiami nepriklausomai ir skaidriai, naudojant turimas konstitucines ir teises teisių gynimo priemones;
 6. ragina vyriausybę nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus vien dėl dalyvavimo taikiuose politiniuose susirinkimuose arba dėl naudojimosi savo teise į žodžio laisvę ir asociacijų laisvę sulaikytus ir kalinamus asmenis, įskaitant 2016 m. Europos Parlamento A. Sacharovo premijos laureatą Nicholą Opiyo, arba panaikinti jiems visus kaltinimus; pakartotinai ragina

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

Ugandos vyriausybę paisyti žodžio laisvės ir teisės rinktis į taikius ir saugius susirinkimus, įskaitant laisvą visų politinių veikėjų ir jų rėmėjų judėjimą, ir smerkia tebevykdomą susidorojimą su pilietine visuomene; ragina vyriausybę užtikrinti, kad N. Opiyo teisės į tinkamą teisinį procesą ir teisingą bylos nagrinėjimą būtų paisoma laikantis aukščiausių standartų;

7. primena Ugandos valdžios institucijoms jų išpareigojimą užtikrinti, saugoti ir propaguoti pagrindines teises, įskaitant šalies piliečių pilietines ir politines teises, sąžiningą atstovavimą nepaisant etninės kilmės, žodžio laisvę ir susirinkimų laisvę, ir pripažinti, kad politinė opozicija, pilietinės visuomenės veikėjai, žurnalistai ir žiniasklaida šalyje atlieka itin svarbų vaidmenį; ragina valdžios institucijas panaikinti bet kokius apribojimus, kurie gali varžyti žmonių teisę į taikius susirinkimus, žodžio laisvę ir asociacijų laisvę;

8. primena Ugandos vyriausybei, kokia svarbi yra žodžio laisvė ir laisvos ir nepriklausomos žiniasklaidos vaidmuo demokratinėje visuomenėje; susirūpinęs pažymi, kad rinkimus nušviečiantys žurnalistai buvo nuolat bauginami ir prieš juos buvo naudojamas smurtas; tikisi, kad Ugandos valdžios institucijos sudarys sąlygas žurnalistams netrukdomiems atlikti savo darbą;

9. ragina Ugandos valdžios institucijas visiems užtikrinti saugią ir neribojamą interneto prieigą, įskaitant prieigą prie socialinės žiniasklaidos ir internetu siunčiamų pranešimų platformų, nes negalėjimas naudotis internetu yra didžiulė kliūtis informacijos laisvei, įskaitant žiniasklaidos laisvę;

10. primygtinai ragina Ugandos valdžios institucijas nutraukti savavališką pilietinės visuomenės veiklos ribojimą, pilietinės visuomenės veikėjų sulaikymus ir jų turto išaldymą; atsižvelgdamas į tai griežtai smerkia bandymus apriboti pilietinės visuomenės finansavimą, visų pirma prezidento Y. Museveni nurodymą sustabdyti milijonų eurų vertės Demokratinio valdymo priemonę (DGF), ES ir nacionalinių vystymosi partnerių koordinuojamą bendrą fondą, skirtą žmogaus teisių propagavimui, demokratijos stiprinimui ir atskaitomybės didinimui Ugandoje grupių veiklai stiprinti;

11. tikisi, kad Ugandos vyriausybė nedelsdama nustos naudotis COVID-19 pandemija kaip pretekstu priimdama įstatymus ir politiką, kuriais pažeidžiama tarptautinė teisė, naikindama žmogaus teisių garantijas, be kita ko, nepagrįstai apribodama teises į taikių susirinkimų laisvę ir žodžio laisvę, – pagrindiniai šios politikos taikiniai yra LGTBTQ+ asmenys; primygtinai ragina Ugandos valdžios institucijas paisyti šalies gyventojų teisių ir gerbti jų orumą ir griežtai apriboti naudojamąsi nepaprastosios padėties įgaliojimus siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą;

12. kategoriškai kritikuoja griežtus Ugandos įstatymus prieš homoseksualumą ir ragina skubiai juos persvarstyti, taip pat sykiu nustatyti kovos su LGTBTQ+ asmenų diskriminacija ir smurtu prieš juos strategiją;

13. primygtinai ragina ES delegaciją Ugandoje toliau atidžiai stebėti LGTBTQ+ asmenų padėtį ir aktyviai remti pilietinės visuomenės organizacijas, žmogaus teisių gynėjus ir LGTBTQ+ asmenis vietoje;

14. dar kartą patvirtina ES išpareigojimą ir pasirengimą bendradarbiauti su Ugandos valdžios institucijomis ir padėti joms vykdyti labai reikalingas demokratines ir valdymo reformas; vis dėlto pabrėžia, kad šio bendradarbiavimo sėkmė labai priklauso nuo Ugandos noro iš tikrųjų imtis šių reformų; šiomis aplinkybėmis primena, kad sistemingas valstybės represijų ir smurto naudojimas gali iš esmės paveikti būsimus ES santykius su Uganda; ragina ES pasinaudoti vystomosios pagalbos programų, konkrečiai paramos biudžetui programų, teikiamais politiniais svertais, kad Ugandoje būtų sustiprinta žmogaus teisių apsauga ir propagavimas;

15. primygtinai reikalauja, kad ES ir kiti tarptautiniai subjektai laikytųsi savo integruoto ir koordinuoto požiūrio į Ugandą ir jį stiprintų (tas požiūris apima gero valdymo, demokratijos ir žmogaus teisių skatinimą, teisingumo sistemos ir teisinės valstybės stiprinimą), ir ragina ES ir jos valstybes nares atkreipti dėmesį į šiuos susirūpinimą keliančius klausimus naudojantis viešaisiais ir diplomatiniais kanalais; primena, kad vadovaujantis naujuoju ES sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus mechanizmu (vadinamuoju ES Magnitskio aktu) turi būti pritaikytos ES lygmens sankcijos už žmogaus teisių pažeidimus Ugandoje atsakingiems asmenims ir organizacijoms;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

16. rekomenduoja griežtinti Ugandos fiskalinio valdymo ir skaidrumo kontrolę; primygtinai ragina Komisiją ir Europos išorės veikslių tarnybą toliau sistemingai vertinti ES paramos biudžetui programas, jei esama pavojaus, kad Ugandos valdžios institucijos lėšas panaudos veiklai, kuri gali pakurstyti žmogaus teisių pažeidimus ir būti nukreipta prieš aktyvistus;

17. palankiai vertina sprendimą byloje prieš buvusį LRA vadą Dominicą Ongweną, kuris TBT buvo pripažintas kaltu dėl karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui, ir vertina tai kaip reikšmingą žingsnį teisingumo ir atskaitomybės link patraukiant atsakomybėn už LRA vykdytus žiaurumo aktus;

18. vis dar nerimauja dėl bendros saugumo padėties regione ir atsižvelgdamas į tai pabrėžia svarbų AMISOM darbą; pažymi, kad ilgalaikiai tikslai bus pasiekti tik tuo atveju, jei visi susiję subjektai rodys pavyzdį ir laikysis teisinės valstybės, pagrindinių teisių ir demokratijos principų;

19. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, Ugandos Respublikos prezidentui, Ugandos parlamento pirmininkui, Afrikos Sąjungai ir jos institucijoms.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0058

25 metai po Pekino deklaracijos ir veiksmų platformos priėmimo: spręstini uždaviniai moterų teisių srityje

2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija „25 metai po Pekino deklaracijos ir veiksmų platformos priėmimo: su moterų teisėmis susiję ateities uždaviniai Europoje“ (2021/2509(RSP))

(2021/C 465/17)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1995 m. rugsėjo 15 d. Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą, taip pat į jos peržiūros konferencijų rezultatus,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 ir 23 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 2, 3, 9 ir 15 principus,
- atsižvelgdamas į JT darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir principą „nė vieno nepalikti nuošalyje“, ypač į 1 tikslą panaikinti skurdą, 3 tikslą užtikrinti, kad žmonės galėtų gyventi sveikai, 5 tikslą užtikrinti lyčių lygybę ir gerinti moterų gyvenimo sąlygas, 8 tikslą užtikrinti tvarų ir ekonomikos augimą ir 13 tikslą imtis skubių veiksmų siekiant kovoti su klimato kaita ir jos poveikiu,
- atsižvelgdamas į 1979 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims (angl. CEDAW),
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija), kuri įsigaliojo 2014 m. rugpjūčio 1 d.,
- atsižvelgdamas į 1951 m. Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją Nr. 100 dėl vienodo atlyginimo, 2019 m. TDO konvenciją Nr. 190 dėl smurto ir priekabiavimo ir į 2013 m. TDO namų ūkio darbuotojų konvenciją Nr. 189,
- atsižvelgdamas į 2019 m. rugpjūčio 20 d. JT Europos ekonomikos komisijos apibendrinamąją regionų ataskaitą „Regioninė pažangos apžvalga“ (angl. *Regional review of progress: regional synthesis*),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. paskelbtą JT Moterų ataskaitą „Lyčių lygybė. Moterų teisių apžvalga praėjus 25 metams po Pekino konferencijos“ (angl. *Gender Equality: Women's rights in review 25 years after Beijing*),
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 13 d. JT generalinio sekretoriaus ataskaitą „Pekino deklaracijos ir veiksmų platformos įgyvendinimo ir Generalinės Asamblėjos dvidešimt trečiosios specialiosios sesijos rezultatų peržiūra ir įvertinimas“ (angl. *Review and appraisal of the implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action and the outcomes of the twenty-third special session of the General Assembly*), skirtą Moterų padėties komisijos šešiasdešimt ketvirtajai sesijai,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 21 d. JT generalinio sekretoriaus ataskaitą „Visapusiškas ir veiksmingas moterų dalyvavimas priimant sprendimus viešajame gyvenime, taip pat smurto panaikinimas siekiant užtikrinti lyčių lygybę ir moterų bei mergaičių įgalėjimą“ (angl. *Women's full and effective participation in decision making in public life, as well as the elimination of violence, for achieving gender equality and the empowerment of women and girls*), skirtą Moterų padėties komisijos šešiasdešimt penktajai sesijai,
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 9 d. paskelbtą JT generalinio sekretoriaus informacinį politinį pranešimą „COVID-19 poveikis moterims“ (angl. *The Impact of COVID-19 on Women*),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 2 d. paskelbtą JT Moterų ataskaitą „Nuo išvalgų iki veiksmų. Lyčių lygybė prasidėjus COVID-19 pandemijai“ (angl. *From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19*),

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. paskelbtą Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) pranešimą „Pekinas + 25: penktoji Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo ES valstybėse narėse peržiūra“ (angl. *Beijing + 25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States*),
- atsižvelgdamas į savo Tyrimų tarnybos tyrimą „Pekino veiksmų platforma. 25 metų įgyvendinimo peržiūra ir ateities prioritetai“ (angl. *Beijing Platform for Action, 25-year review and future priorities*, Europos Parlamento tyrimų tarnyba, Europos Parlamentas, 2020 m.),
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 27 d. paskelbtą JT gyventojų fondo (UNFPA) ataskaitą „COVID-19 pandemijos poveikis šeimos planavimui ir smurto dėl lyties, moterų lyties organų žalojimo ir vaikų santuokų panaikinimui“ (angl. *Impact of the COVID-19 Pandemic on Family Planning and Ending Gender-based Violence, Female Genital Mutilation and Child Marriage*),
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 28 d. paskelbtą UNFPA pareiškimą „COVID-19 pandemijos nulemti milijonai naujų tikėtinų smurto, vaikų santuokų, moterų lyties organų žalojimo, neplanuoto nėštumo atvejų“ (angl. *Millions more cases of violence, child marriage, female genital mutilation, unintended pregnancy expected due to the COVID-19 pandemic*),
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 9–10 d. Tarybos išvadas „Lyčių lygybe grindžiama ekonomika ES. Tolesni veiksmai“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas“,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. vasario 13 d. rezoliuciją dėl ES prioritetų 64-ojoje Jungtinių Tautų Moterų padėties komisijos sesijoje ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl ES lyčių lygybės strategijos ⁽²⁾ ir į Europos Komisijos 2020–2025 m. Lyčių lygybės strategiją,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl lyčių aspektu grindžiamo požiūrio COVID-19 krizės metu ir pokriziniu laikotarpiu ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją dėl draudimo, *de facto* taikomo teisei į abortą Lenkijoje ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 30 d. rezoliuciją dėl vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl lyčių lygybės ES užsienio ir saugumo politikoje ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl būtinybės įsteigti specialią Tarybos sudėtį, skirtą lyčių lygybės klausimams ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. vasario 13 d. rezoliuciją dėl priešiškos reakcijos į moterų teises ir lyčių lygybę ES ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. kovo 13 d. rezoliuciją dėl moterų dalyvavimo priimant politinius sprendimus. Kokybė ir lygybė ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2021–2027 m. ES daugiametę finansinę programą ir į jos horizontalųjį prioritetą, susijusį su lyčių aspekto integravimu,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0039.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0025.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0024.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0336.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0025.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0286.

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0379.

⁽⁸⁾ OL C 449, 2020 12 23, p. 102.

⁽⁹⁾ OL C 251 E, 2013 8 31, p. 11.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- A. kadangi 1995 m. Pekine vykusioje Ketvirtojoje pasaulinėje moterų klausimų konferencijoje 189 šalys visame pasaulyje, įskaitant Europos Sąjungą ir jos valstybes nares, įsipareigojo siekti lyčių lygybės ir užtikrinti visų moterų ir mergaičių įgalėjimą;
- B. kadangi šioje konferencijoje priimta Pekino deklaracija ir veiksmų platforma (angl. BPfA) yra išsamiausia visuotinė lyčių lygybės skatinimo darbotvarkė, laikoma tarptautiniu moterų teisių biliu, kurioje moterų teisės apibrėžtos kaip žmogaus teisės ir nustatyta visų moterų pasaulyje lygių teisių, laisvės ir galimybių vizija ir kuri 2015 m. buvo dar kartą patvirtinta priėmus Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., nustatant įvairių moterims ir mergaitėms poveikį darančių sričių tikslus ir konkrečias priemones;
- C. kadangi nuo 1995 m., kai buvo priimta Pekino veiksmų platforma, moterų ir mergaičių atžvilgiu padaryta pažanga, ypač Europoje, tačiau bendra pažanga daroma nepriimtina lėtai ir kyla pavojus, kad sunkiai pasiekti laimėjimai pakryps į blogąją pusę;
- D. kadangi dėl COVID-19 pandemijos Kartų lygybės forumas atidėtas iki 2021 m. pirmojo pusmečio;
- E. kadangi nuo Kaire vykusios Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais (angl. ICPD), kurioje 179 šalys priėmė Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą, paskelbdamos visuotinį įsipareigojimą vadovaujantis Pekino veiksmų platforma užtikrinti lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises (angl. SRHR), praėjo 25 metai;
- F. kadangi Konvencija dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims įsigaliojo daugiau kaip prieš 40 metų, tačiau, kaip nurodė EIGE, nors visos ES valstybės narės yra ją ratifikavusios, pažanga moterų ir vyrų lygybės srityje daroma lėtai;
- G. kadangi Konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Europos Tarybos Stambulo konvencija), kuri yra išsamiausia kovos su smurtu prieš moteris Europoje priemonė, buvo pateikta pasirašyti prieš 10 metų, tačiau jos dar neratifikavo visos ES valstybės narės ir prie jos neprisijungė ES;
- H. kadangi 2021 m. minimos dešimtosios Europos Tarybos Stambulo konvencijos metinės;
- I. kadangi, norint skatinti lyčių lygybę, būtina panaikinti žalingas struktūras ir stereotipus, kuriais įtvirtinama nelygybė; kadangi skatinti lyčių lygybę ne tik naudinga visai visuomenei, bet ir savaime yra tikslas;
- J. kadangi lyčių nelygybė apima visus darbo rinkos aspektus, įskaitant vyrų ir moterų užimtumo lygio, darbo užmokesčio, pensijų ir priežiūros pareigų skirtumus, nepakankamas moterų galimybes naudotis socialinėmis paslaugomis ir užsitikrinti socialinę apsaugą, vis dažniau dirbamą mažų garantijų darbą ir didesnę skurdo riziką;
- K. kadangi finansų krizė ir jos padariniai daro žalingą poveikį moterims, moterų teisėms ir lyčių lygybei ir turi ilgalaikių pasekmių; kadangi taikant ekonomines priemones krizės po COVID-19 laikotarpiu turi būti atsižvelgiama į lyčių aspektą ir socialinę lygybę;
- L. kadangi COVID-19 krizės poveikis lytims nevienodas, o COVID-19 krizei ir jos pasekmėms būdingas aiškus lyčių aspektas, nes šie reiškiniai moterims ir vyrams padarė nevienodą poveikį ir dėl jų padidėjo esama nelygybė; kadangi ši krizė moterims daro neproporcingai didelį poveikį, o taikant reagavimo į COVID-19 krizę priemonės iš esmės neatsižvelgiama į lyčių aspektą; kadangi šis poveikis yra labai įvairus: pradedant nerimą keliančiu smurtu ir priekabiavimo dėl lyties atvejų padaugėjimu ir baigiant neapmokamomis ir nevienodomis priežiūros ir namų ruošos pareigomis, taip pat ribotomis galimybėmis užsitikrinti lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei naudotis susijusiomis teisėmis ir dideliu poveikiu moterų, ypač sveikatos priežiūros specialistų ir slaugytojų, ekonominei padėčiai ir darbinei veiklai;
- M. kadangi ši pandemija itin didelį poveikį padarė moterų dominuojamiems sektoriams ir profesijoms (pvz., sveikatos priežiūros, priežiūros ir pagalbos tarnybų, socialinio darbo, švietimo, mažmeninės prekybos sektorių darbuotojams, kasininkams, valytojams ir kt.), taip pat neoficialiai ekonomikai; kadangi sveikatos priežiūros sektoriuje dirbančioms moterims kyla didesnis pavojus užsikrėsti negu vyrams, nes jos sudaro 76 proc. ES sveikatos priežiūros specialistų ⁽¹⁰⁾;

⁽¹⁰⁾ EIGE, Lyčių statistikos duomenų bazė, <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers>.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- N. kadangi dėl esamų stiklo lubų moterys ir vyrai nevienodai dalyvauja sprendimų priėmimo procese; kadangi daugumos ES valstybių narių vyriausybės kabinetuose, parlamentuose, viešojo administravimo įstaigose, COVID-19 darbo grupėse ir įmonių valdybose dar neužtikrintas vienodas vyrų ir moterų valdžios pasidalijimas;
- O. kadangi moterys, *inter alia*, dėl savo rasės, etninės ar socialinės kilmės, seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ir lyties raiškos, religijos ar tikėjimo, gyventojų statuso ir negalios, susiduria su sąveikine nelygybe ir diskriminacija, todėl, siekiant visoms moterims užtikrinti lyčių lygybę, turi būti dedamos pastangos kovoti su visų formų diskriminacija; kadangi, siekiant šalinti institucinius, struktūrinius ir istorinius diskriminacijos aspektus, turi būti stiprinamas įgyvendinant ES politiką taikomas tarpusavio sąveika grindžiamas požiūris; kadangi atliekant kelių veiksmų sąveikos analizę ne tik sudaromos sąlygos suvokti struktūrines kliūtis, bet ir pateikiama įrodymų, kuriais remiantis galima nustatyti lyginamuosius standartus ir parengti strateginę ir veiksmingą kovos su nuolatine diskriminacija, atskirtimi ir socialine nelygybe politiką;
- P. kadangi moterys dažniau susiduria su nedarbu ir jų užimtumo statusas dažniau būna neužtikrintas (pavyzdžiui, dėl jų darbo sutarčių), o tai lemia neužtikrintumą dėl darbo vietos; kadangi didžiąją dalį priežiūros sektoriaus darbuotojų (76 proc.) sudaro moterys⁽¹⁾, kurios paprastai dirba mažų garantijų darbo užmokesčio ir darbo sąlygomis; kadangi dauguma socialinių paslaugų naudotojų, taip pat teikėjų, yra moterys, o bet koks tinkamo tokių paslaugų teikimo trūkumas trukdo moterims visapusiškai dalyvauti darbo rinkoje, taigi planuojant socialines paslaugas, sudarant jų biudžetą ir teikiant tokias paslaugas neatsižvelgiama į lyčių aspektą;
- Q. kadangi vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas Europoje vis dar siekia 14 proc.⁽²⁾ ir pasaulyje – 20 proc.⁽³⁾, o vyrų ir moterų pensijų skirtumas kai kuriose ES valstybėse narėse siekia net 40 proc.; kadangi vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas lemia vyrų ir moterų pensijų skirtumą, dėl kurio savaime didėja skurdo ir atskirties rizika, ypač kalbant apie vyresnio amžiaus ir vieno asmens namų ūkių moteris; kadangi tiek darbo užmokesčio skirtumai, tiek mažų garantijų darbas daro tiesioginį poveikį būsimums pensijoms;
- R. kadangi dėl nevienodo neapmokamų priežiūros ir namų ruošos darbų pasidalijimo labai ribojamos moterų galimybės dalyvauti ekonominėje veikloje; kadangi per COVID-19 krizę moterų atliekamas neapmokamas priežiūros darbas yra esminis visuomenės palaikymo aspektas, tačiau dėl priežiūros pareigų Europos darbo rinkoje nedalyvauja 7,7 mln. moterų ir tik 450 000 vyrų⁽⁴⁾; kadangi vienas iš svarbių vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo veiksnių yra moterų užimtumo ypatumai (pvz., darbas ne visą darbo laiką), kuriuos lemia atliekamos neapmokamos priežiūros pareigos; kadangi daugiau moterų negu vyrų prisiima ilgalaikės neformaliosios priežiūros pareigas, kurias atlieka bent keletą dienų per savaitę arba kiekvieną dieną, ir apskritai moterys sudaro 62 proc. visų ES ilgalaikės neformaliosios priežiūros paslaugas teikiančių asmenų⁽⁵⁾;
- S. kadangi visame pasaulyje 35 proc. moterų yra patyrusios fizinę ir (arba) seksualinę savo partnerio smurtą arba asmens, kuris nėra jų partneris, seksualinį smurtą; kadangi per COVID-19 pandemiją dramatiškai padaugėjo partnerių smurto atvejų (JT šį reiškinį vadina šešėline pandemija) – Pasaulio sveikatos organizacijos valstybės narės iš Europos pranešė, kad moterų, patyrusių savo partnerio smurtą, skubios pagalbos iškvietimo skambučių padaugėjo 60 proc.⁽⁶⁾;

⁽¹⁾ EIGE, Pirminės grandies specialistai, <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers>.

⁽²⁾ EIGE, Pekino veiksnių platformos įgyvendinimo apžvalga (angl. *Beijing Review*), http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=sdg_05_20&lang=en.

⁽³⁾ TDO, „Suprasti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą“ (angl. *Understanding the gender pay gap*), https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-ed_dialogue/-act_emp/documents/publication/wcms_735949.pdf.

⁽⁴⁾ EIGE tyrimas „Lyčių nelygybė priežiūros sektoriuje ir jos padariniai darbo rinkai“ (angl. *Gender inequalities in care and consequences for the labour market*).

⁽⁵⁾ EIGE 2019 m. lyčių lygybės indeksas, <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2019-report/informal-care-older-people-people-disabilities-and-long-term-care-services>.

⁽⁶⁾ *British Medical Journal*, „COVID-19: ES valstybės praneša, kad skubios pagalbos dėl smurto šeimoje iškvietimo skambučių padaugėjo 60 proc.“ (angl. *Covid-19: EU states report 60% rise in emergency calls about domestic violence*), 2020 m. gegužės 11 d., pateikiama adresu <https://www.bmj.com/content/369/bmj.m1872>. 2020 m. liepos mėn. JT generalinio sekretoriaus ataskaita „Aktyvesnės pastangos panaikinti visų rūšių smurtą prieš moteris ir mergaites“ (angl. *Intensification of efforts to eliminate all forms of violence against women and girls*), pateikiama adresu <https://undocs.org/en/A/75/274>.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

- T. kadangi moterys yra mažiau atsparios klimato kaitos padariniams ⁽¹⁷⁾; kadangi moterys, atrodo, labiau stengiasi rūpintis klimatu negu vyrai, tačiau klimato krizės įveikimo srityje vis dar pernelyg mažai moterų eina su sprendimų priėmimu susijusias pareigas ir jos visame pasaulyje sudaro tik 32 proc. visų atsinaujinančiosios energijos sektoriaus darbuotojų ⁽¹⁸⁾;
- U. kadangi lyčių nelygybės esama visose skaitmeninių technologijų srityse, ypač novatoriškų technologijų, pavyzdžiui, dirbtinio intelekto ir kibernetinio saugumo, sektoriuose; kadangi tokie veiksniai kaip lyčių stereotipai, kultūros normomis grindžiamas atgrasymas, sąmoningumo stoka ir nepakankamai populiarinami sektini moterų pavyzdžiai trukdo mergaitėms ir moterims studijuoti gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (angl. STEM) dalykus ir daryti karjerą šiose srityse;
- V. kadangi kai kuriose valstybėse narėse stebimos akivaizdžios priešiškos reakcijos ir kyla pavojus, kad lyčių lygybei valstybių narių darbotvarkėje bus teikiama dar mažiau reikšmės;
1. apgailestauja, kad 2020 m. spalio 1 d. JT Generalinėje Asamblėjoje, skirtoje Pekino konvencijai paminėti, surengtame aukšto lygio susitikime tema „Spartesnis lyčių lygybės užtikrinimas ir visų moterų ir mergaičių igalėjimas“ (angl. *Accelerating the achievement of gender equality and the empowerment of all women and girls*) pasaulio lyderiai iš 100 šalių pripažino, kad bendra pažanga moterų teisių užtikrinimo srityje yra gerokai mažesnė už pažangą, kurią jie įsipareigojo padaryti 1995 m. Pekino konvencijoje;
 2. pabrėžia, kad JT Moterų ataskaitoje „Lyčių lygybė. Moterų teisių apžvalga praėjus 25 metams po Pekino konferencijos“ ⁽¹⁹⁾ pažymėta, kad pažanga, daroma siekiant lyčių lygybės, iš tikrųjų mažėja ir kad sunkiai pasiekti laimėjimai visame pasaulyje krypta į blogąją pusę;
 3. susirūpinęs pažymi, kad EIGE 2020 m. paskelbtoje penktosios Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo peržiūros ataskaitoje pabrėžiama, kad nė viena Europos valstybė narė neįgyvendino 1995 m. Pekino konvencijoje nustatytų tikslų; apgailestauja, kad iš EIGE 2020 m. lyčių lygybės indekso matyti, kad pažanga, daroma siekiant moterų ir vyrų lygybės, sustojo ir kad nepaisant pastangų didinti lyčių lygybę, kurios duoda tam tikrų rezultatų, ES visose Pekino veiksmų platformoje nustatytose srityse neišnyksta nuolatinė nelygybė ir lyčių skirtumai;
 4. atkreipia dėmesį į tai, kad COVID-19 socialinis ir ekonominis poveikis yra neproporcingai didelė našta moterims ir mergaitėms, dėl kurios dar labiau didėja esama lyčių nelygybė ir kyla grėsmė, kad pasikeis iki šiol padarytos pažangos tendencijos; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad, remiantis JT Moterų skaičiavimais ⁽²⁰⁾, dėl pandemijos visame pasaulyje dar 47 mln. moterų ir mergaičių atsidurs žemiau skurdo ribos ir bendras jų skaičius pasieks 435 mln., taip pat kad dėl pandemijos laipsniškai daugėja smurto dėl lyties atvejų ir moterys sparčiau netenka darbo ir praranda pragyvenimo šaltinius, nes dažniau dirba smarkiai nukentėjusiuose ekonomikos sektoriuose;
 5. pripažįsta, kad daugiau moterų išrenkama ir paskiriama eiti su sprendimų priėmimu susijusias pareigas, tačiau apgailestauja, kad pažanga daroma lėtai ir kad lygybė pasiekta tik keliose ES valstybėse narėse;
 6. primena savo 2020 m. gruodžio 17 d. poziciją ir ragina sušaukti specialios sudėties Lyčių lygybės reikalų tarybą, kad būtų įgyvendinamos bendros ir konkrečios priemonės, kuriomis siekiama spręsti moterų teisių ir lyčių lygybės srityje kylančius uždavinius ir užtikrinti, kad lyčių lygybės klausimai būtų aptariami aukščiausiu politiniu lygmeniu;

⁽¹⁷⁾ EIGE, „K sritis – moterys ir aplinka. Nevienodas klimato kaitos poveikis lytims“ (angl. *Area K – Women and the environment: climate change is gendered*), 2020 m. kovo 5 d., pateikiama adresu <https://eige.europa.eu/publications/beijing-25-policy-brief-area-k-women-and-environment>.

⁽¹⁸⁾ Europos Parlamento tyrimų tarnybos informacinis pranešimas „Pekino veiksmų platforma. 25 metų įgyvendinimo peržiūra ir ateities prioritetai“ (angl. *Beijing Platform for Action, 25-year review and future priorities*), 2020 m. vasario 27 d., pateikiamas adresu [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_BRI\(2020\)646194](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_BRI(2020)646194).

⁽¹⁹⁾ JT Moterų ataskaita „Lyčių lygybė. Moterų teisių apžvalga praėjus 25 metams po Pekino konferencijos“, <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/03/womens-rights-in-review>.

⁽²⁰⁾ JT Moterų ataskaita „Lyčių lygybė prasidėjus COVID-19 pandemijai“, <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/09/gender-equality-in-the-wake-of-covid-19>.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

7. apgailestauja dėl to, kad lyčių aspektas sistemingai neintegruojamas į visas ES politikos sritis ir finansavimo programas; palankiai vertina tai, kad lyčių aspekto integravimas, kaip vienas iš horizontaliųjų prioritetų, įtrauktas į 2021–2027 m. daugiamečę finansinę programą; ragina Komisiją užtikrinti, kad sistemingas lyčių aspekto integravimas būtų įgyvendinamas kaip viena iš pagrindinių strategijų, padedančių pasiekti lyčių lygybę, ir, konsultuojantis su biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą srities ekspertais, įgyvendinti biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą principą, praktiką ir veiksmų gaires, siekiant užtikrinti, kad visais biudžeto sudarymo lygmenimis viešosios išlaidos būtų vienodai naudingos tiek moterims, tiek vyrams ir kad moterų perspektyvos būtų įtraukiamos į visas sritis, šiuo tikslu numatant specialių lėšų tokiems nelygybės veiksniams kaip smurtas prieš moteris ir mergaites šalinti, be kita ko, paskirstant Piliečių, teisių ir vertybių programos, kuri yra skirta lyčių lygybei skatinti, lėšas;

8. ragina Komisiją ir valstybes nares, remiantis dvylika Pekino veiksmų platformoje išdėstytų susirūpinimą keliančių sričių, ypač tokiomis sritimis kaip „Moters ir skurdas“, „Moters ir ekonomika“, „Valdžia ir sprendimų priėmimas“, „Moters ir smurtas“, „Moters ir aplinka“ ir „Moters ir sveikata“, parengti ir įgyvendinti konkrečius planus ir veiksmus, jiems numatant tinkamą finansavimą, kad, atsižvelgiant į būsimą Kartų lygybės forumą, būtų galima daryti pažangą moterų teisių ir lyčių lygybės darbotvarkės įgyvendinimo srityje;

9. apgailestauja dėl to, kad pastaraisiais metais stiprėjo kai kuriose šalyse stebimos reakcingos tendencijos, susijusios su Stambulo konvencijos ginčijimu, priešiškomis reakcijomis į moterų lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises ir abejonėmis kūno savarankiškumu ir vaisingumo kontrole; griežtai smerkia Konstitucinio Teismo priimtą nutartį, kuria įgyvendinamas *de facto* draudimas nutraukti nėštumą, velesnį neigiamą poveikį moterų lytinei ir reprodukciniai sveikatai bei teisėms Lenkijoje ir nepagrįstus pernelyg didelius galimybes nutraukti nėštumą apribojimus;

10. primena, kad, kaip nurodyta Ketvirtojoje pasaulinėje moterų klausimų konferencijoje, moterų teisės yra žmogaus teisės ir kad jos yra neatimama, neatsiejama ir nedaloma visuotinių žmogaus teisių dalis;

11. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares stebėti, kaip renkami palyginami ir pagal lytį suskirstyti duomenys apie amžių, rasinę ir etninę kilmę, ir tobulinti tokių duomenų rinkimo procesus, kad būtų galima gerinti kiekybinę analizę ir parengti bei įgyvendinti tokią ES politiką, pagal kurią būtų geriau integruojamas lyčių aspektu ir sąveika grindžiamas požiūris; atkreipia dėmesį į EIGE svarbą, nes ši agentūra teisėkūros analizės ir sprendimų priėmimo tikslais teikia patikimus ir tinkamus pagal lytį suskirstytus duomenis, ir pabrėžia, kaip svarbu užtikrinti ir didinti EIGE finansavimą ir pajėgumus; taip pat primygtinai ragina EIGE ir visas kitas atitinkamas ES institucijas ir agentūras parengti ir įtraukti naujus rodiklius, pavyzdžiui, dirbančiųjų skurdo, laiko stygiaus arba priežiūros darbo vertės rodiklius;

12. primena, kad Europos Sąjungoje gyvena 46 mln. neįgalių moterų ir mergaičių ir kad pusė visų darbingo amžiaus neįgalių moterų yra ekonomiškai neaktyvios; pabrėžia, kad neįgalioms moterims kyla specifinių problemų, ir primena, kad neįgalių moterų materialinio nepritekliaus lygis yra aukštas visose valstybėse narėse; todėl dar kartą patvirtina, kad į būsimą 2021 m. neįgaliųjų lygybės strategiją būtina labiau įtraukti lyčių aspektu grindžiamą požiūrį;

13. ragina Tarybą ir primygtinai ragina valstybes nares patvirtinti ir įgyvendinti Kovos su diskriminacija direktyvą ir užtikrinti, kad visose ES valstybėse narėse būtų panaikintos daugialypės ir sąveikinės diskriminacijos formos;

Moters ir skurdas

14. pabrėžia, kad lytis tebėra vienas iš svarbių skurdo modelių Europos Sąjungoje veiksnių ir kad, nors įvairiose šalyse atskirties lygis ir vyrų bei moterų skurdo lygis labai skiriasi, skurdas gresia 23,3 proc. moterų ir 21,6 proc. vyrų⁽²¹⁾; pabrėžia, kad su amžiumi skurdo rizika gerokai padidėja ir kad jai turi įtakos tokie veiksniai kaip namų ūkio sudėtis, rasinė ar etninė kilmė, negalia ir užimtumo statusas; pabrėžia, kad vyrų ir moterų darbo užmokesčio, pensijų ir prisiimamų priežiūros pareigų skirtumai yra svarbūs skurdo feminizacijos veiksniai;

15. ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti visų formų skurdo, įskaitant skurdą senatvėje, feminizacijos problemą, visų pirma įvertinti lyčių aspektą užtikrinant pakankamas teises į pensijų išmokas ir galimybes jomis pasinaudoti, kad būtų galima panaikinti vyrų ir moterų pensijų skirtumą, ir gerinti darbo sąlygas moterų dominuojamuose sektoriuose ir

⁽²¹⁾ 2014 m. daugiau kaip 122 mln. asmenų Europos Sąjungoje gyveno namų ūkiuose, kurie buvo laikomi skurdžiais, t. y. jiems grėsė skurdas ar socialinė atskirtis. Iš šių 122 mln. asmenų 53 proc. yra moterys ir 47 proc. yra vyrai. Šaltinis – EIGE ataskaita „Skurdas, lytis ir sąveikinė nelygybė ES“ (angl. *Poverty, gender and intersecting inequalities in the EU*), 2016 m., <https://eige.europa.eu/publications/poverty-gender-and-intersecting-inequalities-in-the-eu>.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

verčiantis tokiomis profesijomis; atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu kelti klausimą, kodėl visuomenėje, ekonomikos sektoriuje ir kultūriškai nuvertinamas darbas, kurį dažniausiai dirba moterys, į būtinybę kovoti su tokiais stereotipais ir į pernelyg didelį netipinį darbą dirbančių moterų skaičių;

16. pabrėžia, kad norint panaikinti pensijų nelygybę ir apskritai užtikrinti ir didinti pensijas būtina, kad viešojoje erdvėje toliau veiktų socialinės apsaugos sistemos, į jas integruojant solidarumo ir persikirstymo principus, taip pat kad daugiausia pastangų būtų dedama siekiant kovoti su mažų garantijų ir nereglamentuojamu darbu;

17. ragina Komisiją pristatyti kovos su skurdu strategiją, skirtą kovai su skurdo feminizacija, itin daug dėmesio skiriant vienišų motinų valdomiems namų ūkiams; taip pat ragina valstybes nares įgyvendinti konkrečias socialines priemones, susijusias su galimybėmis įsigyti įperkama būstą, naudotis įperkamu transportu ir energija, kuriomis būtų siekiama mažinti socialinės atskirties ir skurdo riziką;

18. primygtinai ragina valstybes nares imtis konkrečių priemonių, siekiant mažinti skurdo riziką sulaukus senatvės, o Komisiją – skurdo lyčių aspektą įtraukti į savo ekonomikos augimo ir socialinės politikos programas; palankiai vertina tai, kad Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo stebėsenos mechanizmas apima pagal lytį suskirstytus rodiklius; pabrėžia būtinybę pagal šio ramsčio 2 ir 3 principus lyčių aspektą integruoti vadovaujantis sąveika grindžiamu požiūriu ir ragina geriau tarpusavyje koordinuoti Europos socialinių teisių ramsčio ir Europos semestro procesus; ragina Komisiją parengti ir į Europos semestrą įtraukti lyčių lygybės indeksą, kad būtų galima stebėti makroekonominės politikos ir perėjimo prie žaliosios ekonomikos bei skaitmeninės pertvarkos poveikį lytims;

19. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares atsigavimo po pandemijos programose daugiausia dėmesio skirti moterims, kad būtų galima užkirsti kelią pažangos, daromos mažinant vyrų ir moterų skurdo lygio skirtumus, lėtėjimui, kurį nulėmė COVID-19 krizė;

Moterys ir aplinka

20. palankiai vertina tai, kad tiek Trečiajame lyčių lygybės veiksmų plane, tiek 2020–2025 m. Lyčių lygybės strategijoje pripažinta, kad klimato kaitai būdingas lyčių aspektas; pabrėžia, kad, norint suvaldyti klimato krizę, būtina užtikrinti lyčių lygybę;

21. pabrėžia, kad moterys yra galinga pokyčių varomoji jėga; ragina ES ir valstybes nares visais visuomenės lygmenimis mažinti lyčių nelygybę einant su sprendimų priėmimu susijusias pareigas klimato politikos srityje;

22. ragina Komisiją ir valstybes nares nustatyti ir populiarinti lyčiai atžvalgius tikslus, uždavinius ir rodiklius, taip pat planuojant, įgyvendinant, stebint ir vertinant kovos su klimato kaita politiką, programas ir projektus rinkti pagal lytį suskirstytus duomenis ir valdžios institucijose įsteigti lyčių lygybės ir kovos su klimato kaita ryšių centrus;

Moterys ir ekonomika, moterys ir valdžia bei sprendimų priėmimas

23. pabrėžia, kaip svarbu visapusiškai ir vienodomis sąlygomis su vyrais įtraukti moteris į visas visuomenės ir ekonomikos sritis, taip pat aktyviai skatinti lyčių pusiausvyrą grindžiamą atstovavimą visais sprendimų priėmimo lygmenimis; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją pašalinti kliūtis, kad Europos Vadovų Taryba galėtų priimti Direktyvą dėl moterų valdybose;

24. ragina ES, siekiant užtikrinti lyčių lygybę ir proporcingą atstovavimą einant visas vykdomąsias, teisėkūros ir administracines pareigas, nustatyti tikslus, veiksmų planus, terminus ir laikinas specialias priemones;

25. pabrėžia, kad siekiant užtikrinti ilgalaikį integracinį ekonomikos augimą, kovoti su nelygybe ir skatinti moterų ekonominę nepriklausomybę, labai svarbūs veiksniai yra visiškas moterų įtraukimas į darbo rinką ir moterų verslumo skatinimas;

26. ragina ES dėti daugiau pastangų, siekiant panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą ir įgyvendinti vienodo darbo užmokesčio principą, šiuo tikslu priimant teisės aktus, kuriais būtų didinamas darbo užmokesčio skaidrumas, įskaitant visoms įmonėms privalomas priemones; apgailestauja, kad dar nepateiktas numatytas Komisijos pasiūlymas dėl privalomų darbo užmokesčio skaidrumo priemonių;

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

27. palankiai vertina Komisijos išsipareigojimą stebėti, kaip iki 2022 m. į nacionalinės teisės aktus perkeliama Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyva, ir užtikrinti, kad valstybės narės, konsultuodamosi su moterų teisių ir pilietinės visuomenės organizacijomis, ją visapusiškai įgyvendintų; taip pat ragina valstybes nares neapsiriboti šioje direktyvoje nustatytais būtiniaisiais standartais; pažymi, kad galimybė išplėsti tėvams taikomas nuostatas įtraukiant ilgalaikę neįgalių šeimos narių ir vyresnio amžiaus asmenų priežiūrą yra geras atskaitos taškas, ir ragina Komisiją apsvarstyti galimybę jas dar labiau išplėsti, siekiant užkirsti kelią darbo jėgos, ypač moterų, praradimui;

28. pabrėžia, kad darbo sąlygų pokyčiai, pavyzdžiui, nuotolinis darbas, gali turėti įtakos gebėjimui atsijungti ir dėl jų gali padidėti darbo krūvis, o moterims, kurios daugiausia ar įprastai atlieka besirūpinančiųjų namais ir šeima vaidmenį, tai daro gerokai didesnę poveikį negu vyrams;

29. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą, kuriame būtų vadovaujama holistiniu ir visą gyvenimą apimančiu požiūriu į priežiūrą, atsižvelgiant tiek į prižiūrinių, tiek prižiūrinamų asmenų poreikius ir nustatant būtiniausius priežiūros visu gyvenimo ciklu, įskaitant prižiūrimus vaikus, vyresnio amžiaus ir ilgalaikių poreikių turinčius asmenis, standartus bei kokybės gaires;

30. ragina Komisiją išnagrinėti moterų dalyvavimo darbo rinkoje padėtį ir užtikrinti, kad moterys prasmingai dalyvautų pagrindinių sprendimų priimančių organų veikloje, taip pat rengiant lyčiai atžvalgius DFP ir ekonomikos gaivinimo plano „Next Generation EU“ ekonomikos gaivinimo ir skatinimo priemonių rinkinius; pažymi, kad, atsižvelgiant į padidėjusį moterų nedarbo lygį, COVID-19 krizė itin didelį poveikį daro darbo rinkose dalyvaujančioms moterims; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją imtis konkrečių priemonių moterų užimtumo lygio skirtumui šalinti, šiuo tikslu tikslingai paskirstant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės išteklius tose ES valstybėse narėse, kurios rodo, kad imasi konkrečių veiksmų tokioms problemoms kaip moterų nedarbas, moterų skurdas ir dažnesni smurto prieš moteris ir mergaites atvejai spręsti, nes šios kliūtys trukdo moterims visapusiškai dalyvauti visose gyvenimo srityse, įskaitant darbinę veiklą;

31. pabrėžia būtinybę užtikrinti moterų namų ūkio darbuotojų teises į deramas darbo sąlygas ir vienodą socialinę apsaugą pasirūpinant, kad būtų ratifikuota ir įgyvendinta TDO konvencija Nr. 189 dėl deramo darbo namų ūkio darbuotojams;

32. susirūpinęs pažymi, kad iš 8 mln. IRT specialistų Europos Sąjungoje moterys sudaro tik 18 proc. ⁽²²⁾ ir kad joms kyla pavojus būti dar labiau išstumtoms iš ES skaitmeninės darbotvarkės; primygtinai ragina Komisiją stiprinti politiką, kuria moterys skatinamos aktyviau siekti karjeros gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityse ir studijuoti šių sričių dalykus, ir pabrėžia būtinybę įtraukti moteris į darniam vystymuisi svarbias besiformuojančias ekonomikos sritis, įskaitant IRT, skaitmeninį ir dirbtinio intelekto sektorius, ir užtikrinti, kad joms šiose srityse būtų atstovaujama;

33. ragina Europos institucijas, siekiant užtikrinti lyčių lygybę išrinktuose organuose, nustatyti privalomas priemones, pavyzdžiui, kvotas, ir ragina valstybes nares tiek Europos Parlamente, tiek nacionaliniuose parlamentuose užtikrinti proporcingą atstovavimą moterims ir vyrams; taip pat ragina parengti strategijas, kuriomis būtų užtikrinama, kad einant su sprendimų priėmimu susijusias pareigas Europos institucijose būtų prasmingai atstovaujama įvairios padėties moterims;

Moterys ir smurtas. Smurto dėl lyties panaikinimas

34. palankiai vertina Komisijos Lyčių lygybės strategijoje išdėstyta išsipareigojimą kovoti su smurtu dėl lyties ir dar kartą ragina ES užbaigti ratifikuoti Stambulo konvenciją remiantis visapusišku prisijungimu prie jos ir paraginti visas valstybes nares šią konvenciją ratifikuoti ir įgyvendinti; ragina valstybes nares atsižvelgti į Veiksmų dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje ekspertų grupės (GREVIO) rekomendacijas ir tobulinti teisės aktus, kad jie labiau atitiktų Stambulo konvencijos nuostatas ir kad būtų galima užtikrinti tinkamą įgyvendinimą ir vykdymą;

35. palankiai vertina iniciatyvą pagal SESV 83 straipsnio 1 dalį išplėsti nusikalstamumo sritis, į jas įtraukiant konkrečias smurto dėl lyties formas, ir ragina Komisiją paskui pateikti pasiūlymą dėl visapusiškos, į aukas orientuotos ES direktyvos, kuria būtų siekiama užkirsti kelią visų rūšių smurtui dėl lyties ir su juo kovoti; primena, kad tokiomis naujomis teisėkūros priemonėmis bet kuriuo atveju turėtų būti papildomas Stambulo konvencijos ratifikavimas;

36. ragina ES skubiai spręsti smurto dėl lyties atvejų daugėjimo per COVID-19 pandemiją problemą; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją parengti Europos Sąjungos protokolą dėl kovos su smurtu dėl lyties krizės metu ir kaip pagrindines paslaugas valstybėse narėse įtraukti aukų apsaugos paslaugas, pavyzdžiui, pagalbos linijas, saugaus apgyvendinimo ir

⁽²²⁾ Komisijos 2020 m. Moterų dalyvavimo skaitmeninėje ekonomikoje (angl. WiD) rezultatų suvestinė.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

sveikatos priežiūros paslaugas, kad būtų galima per tokias krizes kaip COVID-19 pandemija užkirsti kelią smurtui dėl lyties ir teikti paramą smurto šeimoje aukoms; susirūpinęs pažymi, kad trūksta duomenų apie smurtą prieš moteris ir mergaites, kuriais remiantis būtų galima įvertinti per COVID-19 pandemiją padaugėjusius tokio smurto atvejus;

37. pabrėžia švietimo vaidmenį ir ragina kovoti su lyčių stereotipais, kurie sudaro sąlygas griebtis smurto dėl lyties; ragina ES užtikrinti, kad visos ES viešosios institucijos būtų parengusios elgesio kodeksus, pagal kuriuos visiškai netoleruojamas smurtas, diskriminacija ir prievarta, ir jų laikytųsi, taip pat įdiegtų vidaus pranešimų ir skundų teikimo mechanizmus;

38. pabrėžia būtinybę rinkti ir tvarkyti pagal lytį ir amžių suskirstytus duomenis apie visų rūšių smurtą dėl lyties valstybėse narėse; palankiai vertina tai, kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA) paskelbė apie naują visoje ES atliekamą apklausą apie visų rūšių smurto prieš moteris paplitimą ir dinamiką;

39. ragina valstybes nares ir Komisiją priimti konkrečias kibernetinio smurto, įskaitant tokius reiškinius kaip priekabiavimas internete, patyčios kibernetinėje erdvėje ir prieš moteris nukreiptas neapykantos kurstymas, kurie moterims ir mergaitėms daro neproporcingai didelį poveikį, panaikinimo priemones ir konkrečiai spręsti šių rūšių smurto dėl lyties atvejų daugėjimo per COVID-19 pandemiją problemą; ragina Komisiją pasiūlyti atitinkamas taisykles ir bet kokius kitus galimus veiksmus, skirtus neapykantos kurstymui ir priekabiavimui internete panaikinti;

40. ragina valstybes nares nedelsiant ratifikuoti ir įgyvendinti neseniai priimtą TDO konvenciją Nr. 190 dėl smurto ir priekabiavimo darbo pasaulyje panaikinimo;

41. ragina valstybes nares veiksmingai įgyvendinti Direktyvą 2011/36/ES⁽²³⁾ dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos ir priimti konkrečias priemones, kuriomis būtų sprendžiamos smurto prieš moteris ir lyčių nelygybės problemos, nes jos yra pagrindinės prekybos žmonėmis priežastys; ragina Komisiją, atlikus išsamų poveikio vertinimą, peržiūrėti šią direktyvą, kad būtų galima tobulinti visų rūšių prekybos žmonėmis, ypač vykdomos seksualinio išnaudojimo tikslais (tai yra labiausiai paplitusi prekybos žmonėmis forma, apie kurią pranešama dažniausiai ir su kuria susiduria 92 proc. Europoje parduodamų moterų ir mergaičių), prevencijos ir baudžiamojo persekiojimo už šią veiklą priemonės; be to, ragina Komisiją iš dalies pakeisti šią direktyvą, siekiant užtikrinti, kad valstybėse narėse būtų aiškiai kriminalizuojamas sąmoningas naudojimas visomis prekybos žmonėmis aukų teikiamomis paslaugomis;

Moterys ir sveikata

42. primena, kad visuotinės galimybės naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis yra viena iš žmogaus teisių, kurią galima užtikrinti tik taikant visuotinę sistemą, kuri yra prieinama visiems, neatsižvelgiant į socialinę ir ekonominę padėtį; ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti tinkamą sveikatos priežiūros paslaugų teikimą ir lygias galimybes jomis pasinaudoti;

43. primygtinai ragina valstybes nares skirti lėšų patikimoms ir atsparioms visuomenės sveikatos sistemoms ir užtikrinti, kad sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, kurių dauguma paprastai yra moterys ir eina mažiau apmokamas pareigas, būtų teisingai atlyginama už atliekamą darbą ir sudaromos deramos darbo sąlygos;

44. ragina užtikrinti, kad būtų visuotinai paisoma lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių ir sudaromos sąlygos pasinaudoti atitinkamomis paslaugomis ir teisėmis, kaip susitarta Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programoje ir Pekino veiksmų platformoje;

45. pabrėžia, kad užtikrinant moterų teises ir gelbstint žmonių gyvybę svarbūs aspektai yra galimybės planuoti šeimą, naudotis gimdyvių sveikatos ir saugaus bei teisėto nėštumo nutraukimo paslaugomis;

46. ragina valstybes nares jaunimui rengti visapusiško lytinio švietimo ir švietimo santykių klausimais programas ir sudaryti sąlygas pasinaudoti lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis, įskaitant kontracepciją, šeimos planavimą ir saugų bei teisėtą nėštumo nutraukimą;

47. pabrėžia, kad, siekiant visiems žmonėms užtikrinti tinkamą kokybišką gydymą, svarbu nustatant medicininę diagnozę ir planuojant gydymą geriau atsižvelgti į lyčių aspektą; pabrėžia, kad moterų ligos ir sveikatos būklė ir toliau nepakankamai diagnozuojamos, gydomos ir tiriamos;

⁽²³⁾ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011 4 15, p. 1).

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

Pasirengimas Kartų lygybės forumui

48. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų, siekiant įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m. ir darnaus vystymosi tikslus, visų pirma trečiąjį ir penktąjį darnaus vystymosi tikslus, ir užtikrinti, kad nė viena moteris ar mergaitė nebūtų diskriminuojama ir nepatirtų smurto ar atskirties ir kad visos moterys ir mergaitės galėtų naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, turėtų maisto, galėtų mokytis ir dirbti;

49. pakartoja, koks svarbus yra ES įsipareigojimas įgyvendinti Pekino veiksmų platformą ir prisidėti prie peržiūros konferencijų, ir ragina Komisiją ir valstybes nares laikytis priimtų visuotinių įsipareigojimų užtikrinti lyčių lygybę ir moterų įgalėjimą;

50. palankiai vertina tai, kad valstybės narės ir Komisija dalyvauja Veiksmų koalicijų veikloje ir kartu joms vadovauja;

51. pabrėžia, kaip svarbu būsimajame Kartų lygybės forume pasiekti plataus užmojo rezultatus, be kita ko, Komisijai ir valstybėms narėms, *inter alia*, Veiksmų koalicijose, patvirtinant ateities perspektyvomis grindžiamus plataus užmojo įsipareigojimus ir veiksmus ir jiems numatant atitinkamą finansavimą;

52. ragina visas valstybes nares ir Komisiją rengiant Veiksmų koalicijos pažangos ataskaitą užbaigti metinio stebėjimo ir nacionalinių ataskaitų teikimo procesus;

53. primygtinai ragina ES užtikrinti visapusišką Parlamento ir jo Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto dalyvavimą priimant sprendimus dėl ES pozicijos Kartų lygybės forume;

o

o o

54. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei nacionaliniams parlamentams.

2021 m. vasario 9 d., antradienis

II

(Komunikatai)

BENDROS DEKLARACIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2021)0030

Prašymas atšaukti Álvaro Amaro imunitetą

2021 m. vasario 9 d. Europos Parlamento sprendimas dėl prašymo atšaukti Álvaro Amaro imunitetą (2019/2150(IMM))

(2021/C 465/18)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į prašymą atšaukti Álvaro Amaro imunitetą, kurį perdavė Guardos baudžiamųjų bylų vietinio teismo prie Guardos apylinkės teismo 2-asis teisėjas 2019 m. spalio 17 d. ir kuris buvo paskelbtas 2019 m. lapkričio 13 d. plenariniame posėdyje,
 - išklauses Álvaro Amaro paaiškinimų, kaip nurodyta Darbo tvarkos taisyklių 9 straipsnio 6 dalyje,
 - atsižvelgdamas į Protokolo Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 8 ir 9 straipsnius ir į 1976 m. rugsėjo 20 d. Akto dėl Europos Parlamento narių rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise 6 straipsnio 2 dalį,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2008 m. spalio 21 d., 2010 m. kovo 19 d., 2011 m. rugsėjo 6 d., 2013 m. sausio 17 d. ir 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimus⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Portugalijos Respublikos Konstitucijos 157 straipsnio 2 ir 3 dalis ir 1993 m. kovo 1 d. Įstatymo Nr. 7/93, kuriuo reglamentuojamas Portugalijos Respublikos Asamblėjos narių statusas, 11 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 5 straipsnio 2 dalį, 6 straipsnio 1 dalį ir 9 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A9-0009/2021),
- A. kadangi Guardos apylinkės teismo byla iš esmės nagrinėjantis teisėjas pateikė prašymą atšaukti Álvaro Amaro imunitetą, nes jis kaltinamas įvykdęs piktnaudžiavimą tarnybine padėtimi, kuris yra numatytas ir už kurį baudmės nustatytos 1987 m. liepos 16 d. Įstatymo Nr. 34/87 su pakeitimais, padarytais 2010 m. rugsėjo 3 d. Įstatymu Nr. 41/2010, 11 straipsnyje (sudaranti idealią sutaptį su korupcija, kuri yra numatyta ir už kurį baudmės nustatytos to paties teisės akto 23 straipsnio 1 dalyje, ir su turto pasisavinimu, kuris yra numatytas ir už kurį baudmės nustatytos 20 straipsnio 1 dalyje), ir realiosios sutapties sąlygomis padarytą sukčiavimą siekiant gauti dotaciją ar subsidiją, kuris yra numatytas ir už kurį baudmės nustatytos 1984 m. sausio 20 d. Įstatyminio dekreto Nr. 28/84 36 straipsnio 1 dalies a ir c punktuose, 2 dalyje, 5 dalies a ir b punktuose ir 8 dalies b punkte;

⁽¹⁾ 2008 m. spalio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Marra / De Gregorio ir Clemente*, C-200/07 ir C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; 2010 m. kovo 19 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Gollnisch / Parlamentas*, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; 2011 m. rugsėjo 6 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Patriciello*, C-163/10, ECLI: EU:C:2011:543; 2013 m. sausio 17 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Gollnisch / Parlamentas*, T-346/11 ir T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23; 2019 m. gruodžio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Junqueras Vies*, C-502/19, ECLI:EU:C:2019:1115.

2021 m. vasario 9 d., antradienis

- B. kadangi Álvaro Amaro nuo 2013 m. ėjo Guardos mero pareigas ir 2017 m. buvo perrinktas į šias pareigas ir jas ėjo iki 2019 m. balandžio 11 d.; kadangi eidamas šias pareigas jis buvo atsakingas už Guardos savivaldybės politinį ir administracinį valdymą; kadangi tyrimo dalykas – tai privilegijos, kurias Guardos savivaldybė, surengusi viešųjų pirkimų procedūrą, 2014 m. pradžioje suteikė asociacijai-teatro kompanijai organizuoti tų metų Užgavėnių šventinius renginius;
- C. kadangi 2019 m. gegužės mėn. Álvaro Amaro buvo išrinktas į Europos Parlamentą;
- D. kadangi nusikalstama veika, kuria įtariamas Parlamento narys, nėra susijusi su Álvaro Amaro einant pareigas pareikšta nuomone ar balsavimu, kaip numatyta Protokolo Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 8 straipsnyje;
- E. kadangi Protokolo Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 9 straipsnyje nustatyta, kad Europos Parlamento nariai savo valstybės narės teritorijoje naudojami imunitetais, kurie toje valstybėje narėje yra suteikiami parlamento nariams;
- F. kadangi tik Parlamentas gali nuspręsti, ar konkrečiu atveju atšaukti imunitetą, ar jo neatšaukti; kadangi Parlamentas gali pagrįstai atsižvelgti į Parlamento nario poziciją, kad galėtų priimti sprendimą, ar atšaukti jo imunitetą, ar jo neatšaukti⁽²⁾; kadangi per klausymą Álvaro Amaro nurodė, jog jis sutinka, kad būtų atšauktas jo imunitetas;
- G. kadangi Parlamento nario imuniteto paskirtis – apsaugoti Parlamentą ir jo narius nuo patraukimo atsakomybėn už veiksmus, kurie yra padaryti vykdant Parlamento nario įgaliojimus ir kurių negalima atskirti nuo tų įgaliojimų;
- H. kadangi nusikalstamos veikos, kuriomis kaltinamas Álvaro Amaro, buvo įvykdytos iki jo išrinkimo į Europos Parlamentą;
- I. kadangi šiuo atveju Parlamentas neaptiko jokių *fumus persecutionis* prielaidos įrodymų, t. y. faktinių aplinkybių, kurios leistų manyti, kad šis teismo procesas buvo pradėtas siekiant pakenkti Europos Parlamento nario ir, taigi, Europos Parlamento politinei veiklai;
- J. kadangi, pirma, Parlamentas negali būti prilyginamas teismui ir, antra, vykstant imuniteto atšaukimo procedūrai Parlamento narys negali būti laikomas „kaltinamuoju“⁽³⁾;
1. nusprendžia atšaukti Álvaro Amaro imunitetą;
 2. paveda Pirmininkui nedelsiant perduoti šį sprendimą ir atsakingo komiteto pranešimą Portugalijos institucijoms ir Álvaro Amaro.

⁽²⁾ 2008 m. spalio 15 d. Sprendimas *Mote / Parlamentas*, T-345/05, ECLI:EU:T:2008:440, 28 punktą.

⁽³⁾ 2019 m. balandžio 30 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Briois / Parlamentas*, T-214/18, ECLI:EU:T:2019:266.

2021 m. vasario 9 d., antradienis

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS PARLAMENTAS

P9_TA(2021)0031

Europos Centrinio Banko priežiūros valdybos pirmininko pavaduotojo skyrimas

2021 m. vasario 9 d. Europos Parlamento sprendimas dėl Europos Centrinio Banko pasiūlymo dėl Europos Centrinio Banko priežiūros valdybos pirmininko pavaduotojo skyrimo (N9-0080/2020 – C9-0425/2020 – 2020/0910(NLE))

(Pritarimas)

(2021/C 465/19)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 18 d. Europos Centrinio Banko pasiūlymą dėl Europos Centrinio Banko priežiūros valdybos pirmininko pavaduotojo skyrimo (C9-0425/2020),
 - atsižvelgdamas į 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013 ⁽¹⁾, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika, 26 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Europos Centrinio Banko tarpinstitucinį susitarimą dėl demokratinės atskaitomybės vykdymo ir Europos Centriniam Bankui pavestų uždavinių vykdymo priežiūros praktinių sąlygų įgyvendinant bendrą priežiūros mechanizmą ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl lyčių pusiausvyros skiriant į ES ekonomikos ir pinigų politikos srities pareigybes ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 24 d. sprendimą dėl Tarybos rekomendacijos dėl Europos Centrinio Banko vykdomosios valdybos nario skyrimo ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 131 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0007/2021),
- A. kadangi Reglamento (ES) Nr. 1024/2013 26 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog Europos Centrinis Bankas (ECB) turi pateikti savo pasiūlymą dėl ECB priežiūros valdybos pirmininko pavaduotojo skyrimo Parlamentui tvirtinti;
- B. kadangi Priežiūros valdybos pirmininko pavaduotojas renkamas iš ECB vykdomosios valdybos narių;
- C. kadangi Reglamento (ES) Nr. 1024/2013 26 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog skiriant Priežiūros valdybos narius pagal šį reglamentą laikomasi lyčių pusiausvyros, patirties ir kvalifikacijos principų;

⁽¹⁾ OL L 287, 2013 10 29, p. 63.

⁽²⁾ OL L 320, 2013 11 30, p. 1.

⁽³⁾ OL C 23, 2021 1 21, p. 105.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0311.

2021 m. vasario 9 d., antradienis

- D. kadangi 2020 m. gruodžio 10 d. ⁽⁵⁾ Europos Vadovų Taryba paskyrė Franką Eldersoną ECB vykdomosios valdybos nariu aštuonerių metų kadencijai nuo 2020 m. gruodžio 15 d. pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 283 straipsnio 2 dalį;
- E. kadangi 2020 m. gruodžio 18 d. ECB perdavė Parlamentui laišką, kuriame siūlo paskirti Franką Eldersoną priežiūros valdybos pirmininko pavaduotoju penkerių metų kadencijai;
- F. kadangi gavęs laišką Parlamento Ekonomikos ir pinigų reikalų komitetas ėmėsi vertinti siūlomo kandidato kvalifikaciją, visų pirma atsižvelgdamas Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013 26 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus reikalavimus;
- G. kadangi 2021 m. sausio 25 d. komitetas surengė siūlomo kandidato klausymą, per kurį jis pasakė įžanginę kalbą ir atsakė į komiteto narių klausimus;
- H. kadangi visos ES ir nacionalinės institucijos ir įstaigos turėtų įgyvendinti konkrečias priemones lyčių pusiausvyrai užtikrinti;
- I. kadangi ECB Vykdomąją valdybą šiuo metu sudaro keturi vyrai ir dvi moterys, iš kurių vienas yra pirmininkas;
1. pritaria tam, kad Frank Elderson būtų paskirtas Europos Centrinio Banko priežiūros valdybos pirmininko pavaduotoju;
 2. paveda Pirmininkui perduoti šį sprendimą Tarybai, Komisijai, Europos Centriniam Bankui ir valstybių narių vyriausybėms.

⁽⁵⁾ OL L 420, 2020 12 14, p. 22.

2021 m. vasario 9 d., antradienis

P9_TA(2021)0032

Ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolė ***I

2021 m. vasario 9 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės (kodifikuota redakcija) (COM(2020)0048 – C9-0017/2020 – 2020/0029(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: kodifikavimas)

(2021/C 465/20)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2020)0048),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 114 straipsnio 1 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0017/2020),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 10 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 1994 m. gruodžio 20 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl pagreitinto teisės aktų tekstų oficialaus kodifikavimo darbo metodo ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 109 ir 59 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A9-0010/2021),
- A. kadangi, Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės nuomone, minėtuojų pasiūlymu siekiama tik kodifikuoti esamus tekstus, nekeičiant jų esmės;
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2020)0029

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. vasario 9 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2021/... dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės (kodifikuota redakcija)

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Direktyvą (ES) 2021/555.)

⁽¹⁾ OL C 311, 2020 9 18, p. 52.

⁽²⁾ OL C 102, 1996 4 4, p. 2.

2021 m. vasario 9 d., antradienis

P9_TA(2021)0034

Neprieštaravimas deleguotajam aktui: 2021 metais skiriama Sąjungos parama kaimo plėtrai**Europos Parlamento sprendimas neprieštarauti 2021 m. sausio 19 d. Komisijos deleguotajam reglamentui, kuriuo dėl 2021 metais skiriamų Sąjungos paramos kaimo plėtrai sumų iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 I priedas (C(2021)00188 – 2021/2517(DEA))**

(2021/C 465/21)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos deleguotąjį reglamentą (C(2021)00188),
 - atsižvelgdamas į Komisijos 2021 m. sausio 22 d. laišką, kuriame ji prašo Parlamento pareikšti, kad jis neprieštaras deleguotajam reglamentui,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto 2021 m. vasario 2 d. laišką Komitetų pirmininkų sueigos pirmininkui,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 ⁽¹⁾, ypač į jo 58 straipsnio 7 dalį ir 83 straipsnio 5 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 111 straipsnio 6 dalį,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto rekomendaciją dėl sprendimo,
 - atsižvelgdamas į tai, kad per Darbo tvarkos taisyklių 111 straipsnio 6 dalies trečioje ir ketvirtoje įtraukose nustatytą terminą, kuris pasibaigė 2021 m. vasario 9 d., nebuvo pareikšta prieštaravimų,
- A. kadangi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/2220 ⁽²⁾ (Pereinamojo laikotarpio reglamentas), kuriuo iš dalies pakeistas Reglamentas (ES) Nr. 1305/2013, įtraukiant 2021 ir 2022 m. nacionalinius paketus, įsigaliojo tik 2020 m. gruodžio 29 d.;
- B. kadangi nustatytus paketus reikia patikslinti po to, kai valstybės narės informuos Komisiją apie 150 000 EUR viršijančių išmokų sumažinimo sumas ir apie tai, kaip jos įgyvendina lankstumą tarp ramsčių;
- C. kadangi ankstesniais metais toks pranešimas buvo pateiktas rugpjūčio mėn., o Komisija priėmė deleguotąjį aktą, kuriuo paketai iš dalies keičiami rudenį, tačiau dėl vėlai priimto Pereinamojo laikotarpio reglamento 2020 m. tai nebuvo įmanoma;
- D. kadangi, kad valstybės narės ir Komisija galėtų pradėti įgyvendinti 2021 m. kaimo plėtros programas, itin svarbu, kad deleguotasis reglamentas įsigaliotų kuo greičiau;
1. pareiškia, kad neprieštaruoja deleguotajam reglamentui;
 2. paveda Pirmininkui perduoti šį sprendimą Tarybai ir Komisijai.

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL L 347, 2013 12 20, p. 487).

⁽²⁾ 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/2220, kuriuo nustatomos tam tikros pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl 2021 m. ir 2022 m. paramos iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF), ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, kiek tai susiję su 2021 m. ir 2022 m. ištekliais ir taikymu, ir Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kiek tai susiję su 2021 m. ir 2022 m. ištekliais ir tokios paramos skirstymu (OL L 437, 2020 12 28, p. 1).

2021 m. vasario 9 d., antradienis

P9_TA(2021)0035

Neprieštaravimas deleguotajam aktui: parama vaisių ir daržovių sektoriui ir vyno sektoriui dėl COVID-19 pandemijos

Europos Parlamento sprendimas neprieštarauti 2021 m. sausio 27 d. Komisijos deleguotajam reglamentui, kuriuo iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2020/884, kuriuo dėl COVID-19 pandemijos 2020 m. nukrypstant nuo Deleguotojo reglamento (ES) 2017/891 vaisių ir daržovių sektoriaus nuostatų ir nuo Deleguotojo reglamento (ES) 2016/1149 vyno sektoriaus nuostatų, ir Deleguotasis reglamentas (ES) 2016/1149 (C(2021)00371 – 2021/2530(DEA))

(2021/C 465/22)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos deleguotąjį reglamentą (C(2021)00371),
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto 2021 m. vasario 2 d. laišką Komitetų pirmininkų sueigos pirmininkui,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1306/2013⁽¹⁾, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalį, 64 straipsnio 6 dalį ir 115 straipsnio 5 dalį,
 - atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013⁽²⁾, ypač į jo 53 straipsnio b ir h punktus ir 227 straipsnio 5 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 111 straipsnio 6 dalį,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto rekomendaciją dėl sprendimo,
 - atsižvelgdamas į tai, kad per Darbo tvarkos taisyklių 111 straipsnio 6 dalies trečioje ir ketvirtoje įtraukose nustatytą terminą, kuris pasibaigė 2021 m. vasario 9 d., nebuvo pareikšta prieštaravimų,
- A. kadangi, atsižvelgiant į itin didelį rinkos sutrikdymą ir vyno sektoriuje susiklosčiusias sudėtingas aplinkybes, kurias visų pirma lėmė 2019 m. spalio mėn. Jungtinių Amerikos Valstijų nustatyti Sąjungos vynu importu tarifai ir kurios išlieka dėl vykstant pasaulinei COVID-19 pandemijai nustatytų ribojamųjų priemonių padarinių, visos valstybės narės ir visų valstybių narių ūkininkai toliau patiria išskirtinių sunkumų planuodami, įgyvendindami ir vykdydami Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 39–54 straipsniuose nustatytus vyno sektoriaus paramos programų veiksmus;
- B. kadangi, atsižvelgdama į precedento neturintį šių susidariusių aplinkybių pobūdį, 2020 m. gegužės 4 d. Komisija priėmė Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/884⁽³⁾ nuostatas, kuriose numatytos lankstumo priemonės ir leidžiama nukrypti nuo deleguotų reglamentų, taikomų vyno sektoriui;
- C. tačiau, nepaisant tų priemonių naudingumo, vyno sektoriuje nepavyko atkurti pasiūlos ir paklausos pusiausvyros, o dėl tebesitęsiančios COVID-19 pandemijos nėra tikėtina, kad ji bus atkurta artimiausiu ir vidutinės trukmės laikotarpiu;

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013 12 20, p. 549).

⁽²⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 671).

⁽³⁾ 2020 m. gegužės 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2020/884, kuriuo dėl COVID-19 pandemijos 2020 m. nukrypstant nuo Deleguotojo reglamento (ES) 2017/891 vaisių ir daržovių sektoriaus nuostatų ir nuo Deleguotojo reglamento (ES) 2016/1149 vyno sektoriaus nuostatų (OL L 205, 2020 6 29, p. 1).

2021 m. vasario 9 d., antradienis

- D. kadangi atsižvelgdama į tai, kad tikėtina, jog COVID-19 pandemija tęsis didžiąją 2021 finansinių metų dalį, Komisija pasiūlė pratęsti Deleguotajame reglamente (ES) 2020/884 nustatytų priemonių taikymą 2021 finansiniais metais;
- E. kadangi greitas šių nuolatinių lankstumo priemonių ir leidžiančių nukrypti nuostatų įgyvendinimas yra labai svarbus jų veiksmingumui ir efektyvumui sprendžiant sunkumus, susijusius su paramos programų taikymu vyno sektoriuje, užkertant kelią tolesniems ekonominiams nuostoliams ir sprendžiant rinkos padėties bei tiekimo grandinės veikimo sutrikimų vyno sektoriuje problemas;
1. pareiškia, kad neprieštarauja deleguotajam reglamentui;
 2. paveda Pirmininkui perduoti šį sprendimą Tarybai ir Komisijai.
-

2021 m. vasario 9 d., antradienis

P9_TA(2021)0036

Neprieštaravimas deleguotajam aktui: dalinis techninių reguliavimo standartų keitimas dėl keičiantis įkaitu reikalingų tam tikrų rizikos valdymo procedūrų taikymo pradžios datų nustatymo

Europos Parlamento sprendimas neprieštarauti 2020 m. gruodžio 21 d. Komisijos deleguotajam reglamentui, kuriuo keičiantis įkaitu reikalingų tam tikrų rizikos valdymo procedūrų taikymo pradžios datų nustatymo iš dalies keičiami Deleguotuoju reglamentu (ES) 2016/2251 nustatyti techniniai standartai (C(2020)9147 – 2020/2942(DEA))

(2021/C 465/23)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos deleguotąjį reglamentą (C(2020)9147),
 - atsižvelgdamas į Komisijos 2020 m. gruodžio 21 d. laišką, kuriame ji prašo Parlamento pareikšti, kad jis neprieštaras deleguotajam reglamentui,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto 2021 m. sausio 26 d. laišką Komitetų pirmininkų sueigos pirmininkui,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį,
 - atsižvelgdama į 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų⁽¹⁾ (ERIR), ypač į jo 11 straipsnio 15 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 111 straipsnio 6 dalį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto rekomendaciją dėl sprendimo,
 - atsižvelgdamas į tai, kad per Darbo tvarkos taisyklių 111 straipsnio 6 dalies trečioje ir ketvirtoje įtraukose nustatytą terminą, kuris pasibaigė 2021 m. vasario 9 d., nebuvo pareikšta prieštaravimų,
- A. kadangi ERIR 11 straipsnio 3 dalyje finansų sandorio šalims, sudarančioms ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutartis, kurių tarpuskaitos pagrindinė sandorio šalis neatlieka, ir ERIR 10 straipsnio 2 dalyje nurodytoms ne finansų sandorio šalims nustatytas įpareigojimas taikyti rizikos valdymo procedūras, pagal kurias reikalaujama laiku ir tiksliai keistis įkaitu laikantis tinkamo atskyrimo principo (vadinamieji garantinės įmokos reikalavimai); kadangi Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2016/2251⁽²⁾ tos procedūros patikslinamos ir numatoma atidėti dvišalės garantinės įmokos reikalavimų taikymo pradžios datą tam tikrų sandorio šalių sudaromoms ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutartims, kurių tarpuskaitos pagrindinė sandorio šalis neatlieka, siekiant užtikrinti, kad tokioms sutartims šie reikalavimai laikinai nebūtų taikomi;
- B. kadangi dvišalės garantinės įmokos reikalavimų taikymas grupės vidaus ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutartims, kurių tarpuskaitos pagrindinė sandorio šalis neatlieka, turėtų būti papildomai atidėtas, kad būtų išvengta nepageidaujamo neigiamo ekonominio poveikio, kurį tos išimties galiojimo pabaiga turėtų Sąjungoje įsteigtoms sandorio šalims; kadangi deleguotajame akte pateikti pakeitimai numato tokią svarbią lengvatą Sąjungoje įsteigtoms sandorio šalims; kadangi Deleguotojo reglamento (ES) 2016/2251 pakeitimai yra nedideli esamos reguliavimo sistemos patikslinimai;

⁽¹⁾ OL L 201, 2012 7 27, p. 1.

⁽²⁾ 2016 m. spalio 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2016/2251, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų papildomas ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių, kurių tarpuskaitos pagrindinė sandorio šalis neatlieka, rizikos mažinimo būdų techniniais reguliavimo standartais (OL L 340, 2016 12 15, p. 9).

2021 m. vasario 9 d., antradienis

- C. kadangi deleguotasis reglamentas turėtų įsigalioti kuo greičiau, siekiant užtikrinti Sąjungos pasirengimą ir geriau atsižvelgti į Sąjungoje įsteigtų sandorio šalių interesus, nes Sąjungos teisė nebegalioja Jungtinėje Karalystėje nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos 2020 m. gruodžio 31 d.;
1. pareiškia, kad neprieštarauja deleguotajam reglamentui;
 2. paveda Pirmininkui perduoti šį sprendimą Tarybai ir Komisijai.
-

2021 m. vasario 9 d., antradienis

P9_TA(2021)0037

Neprieštaravimas deleguotajam aktui: dalinis techninių reguliavimo standartų keitimas dėl tam tikrų rūšių sutarčių tarpuskaitos prievolės įsigaliojimo datos

Europos Parlamento sprendimas neprieštarauti 2020 m. gruodžio 21 d. Komisijos deleguotajam reglamentui, kuriuo dėl tam tikrų rūšių sutarčių tarpuskaitos prievolės įsigaliojimo datos iš dalies keičiami deleguotaisiais reglamentais (ES) 2015/2205, (ES) 2016/592 ir (ES) 2016/1178 nustatyti techniniai reguliavimo standartai (C(2020)9148 – 2020/2943(DEA))

(2021/C 465/24)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos deleguotąjį reglamentą (C(2020)9148),
 - atsižvelgdamas į Komisijos 2020 m. gruodžio 21 d. laišką, kuriame ji prašo Parlamento pareikšti, kad jis neprieštaras deleguotajam reglamentui,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto 2021 m. sausio 26 d. laišką Komitetų pirmininkų sueigos pirmininkui,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (ERIR) ⁽¹⁾, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 111 straipsnio 6 dalį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto rekomendaciją dėl sprendimo,
 - atsižvelgdamas į tai, kad per Darbo tvarkos taisyklių 111 straipsnio 6 dalies trečioje ir ketvirtoje įtraukose nustatytą terminą, kuris pasibaigė 2021 m. vasario 9 d., nebuvo pareikšta prieštaravimų,
- A. kadangi ERIR nustatytos tarpuskaitos prievolės; kadangi Komisijos deleguotuosiuose reglamentuose (ES) 2015/2205 ⁽²⁾, (ES) 2016/592 ⁽³⁾ ir (ES) 2016/1178 ⁽⁴⁾ nurodytos, be kita ko, tarpuskaitos prievolės įsigaliojimo datos sutartims, priskiriamoms prie tų reglamentų prieduose nustatytų ne biržos išvestinių finansinių priemonių klasių;
- B. kadangi deleguotajame akte pateikti pakeitimai numato itin svarbią lengvatą Sąjungoje įsteigtoms sandorio šalims, kurios nusprendė novacijos būdu sutartis su Jungtinėje Karalystėje įsteigtomis sandorio šalimis pakeisti į sutartis su valstybėje narėje įsteigtomis ir veiklos leidimą turinčiomis sandorio šalimis, nes taikant tą lengvatą išvengiama tam tikros situacijos, kuri susidarytų, jei tokios novacijos būdu sudarytoms naujoms sutartims būtų taikoma tarpuskaitos prievolė arba reikalavimas pasikeisti užstatu, kurie pradinių sutarčių sudarymo metu nebuvo taikomi; kadangi šis tikslas pasiekiamas pratęsiant šiuo metu deleguotuosiuose reglamentuose (ES) 2015/2205, (ES) 2016/592 ir (ES) 2016/1178 numatytą išimčių taikymą terminuotam 12 mėnesių laikotarpiui, prasidedančiam nuo šio deleguotojo reglamento įsigaliojimo dienos; kadangi deleguotųjų reglamentų (ES) 2015/2205, (ES) 2016/592 ir (ES) 2016/1178 pakeitimai yra nedideli esamos reguliavimo sistemos patikslinimai;

⁽¹⁾ OL L 201, 2012 7 27, p. 1.

⁽²⁾ 2015 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2205, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos dėl tarpuskaitos prievolės techninių reguliavimo standartų (OL L 314, 2015 12 1, p. 13).

⁽³⁾ 2016 m. kovo 1 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2016/592, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos dėl tarpuskaitos prievolės techninių reguliavimo standartų (OL L 103, 2016 4 19, p. 5).

⁽⁴⁾ 2016 m. birželio 10 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2016/1178, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos dėl tarpuskaitos prievolės techninių reguliavimo standartų (OL L 195, 2016 7 20, p. 3).

2021 m. vasario 9 d., antradienis

- C. kadangi deleguotasis reglamentas turėtų įsigalioji kuo greičiau, siekiant užtikrinti Sąjungos pasirėngimà ir geriau atsižvelgti į Sąjungoje įsteigtų sandorio šalių interesus, nes Sąjungos teisė nebegalioja Jungtinėje Karalystėje nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos 2020 m. gruodžio 31 d.;
1. pareiškia, kad neprieštarauja deleguotajam reglamentui;
 2. paveda Pirmininkui perduoti šį sprendimą Tarybai ir Komisijai.
-

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

P9_TA(2021)0038

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės nustatymas *I**

2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (COM(2020)0408 – C9-0150/2020 – 2020/0104(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2021/C 465/25)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Parlamentui ir Tarybai (COM(2020)0408),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir į 175 straipsnio trečią pastraipą, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0150/2020),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 16 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2020 m. gruodžio 22 d. laišku Tarybos atstovo prisiimtą išipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto ir Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto bendrus svarstymus pagal Darbo tvarkos taisyklių 58 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto, Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Biudžeto kontrolės komiteto ir Regioninės plėtros komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto poziciją pakeitimų forma,
 - atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto laišką,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto ir Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0214/2020),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. pritaria Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendram pareiškimui, pridėtam prie šios rezoliucijos;
 3. pritaria Europos Parlamento ir Komisijos bendram pareiškimui, pridėtam prie šios rezoliucijos;
 4. atsižvelgia į Komisijos pareiškimą, pridėtą prie šios rezoliucijos;
 5. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 6. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

⁽¹⁾ OL C 364, 2020 10 28, p. 132.

⁽²⁾ OL C 440, 2020 12 18, p. 160.

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

P9_TC1-COD(2020)0104

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. vasario 10 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2021/241.)

2021 m. vasario 10 d., trečiadienis

TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PRIEDAS

EUROPOS PARLAMENTO, TARYBOS IR KOMISIJOS BENDRAS PAREIŠKIMAS DĖL ATASKAITŲ TEIKIMO REIKALAVIMŲ NUSTATYMO, KAD BŪTŲ GALIMA IŠLEISTI OBLIGACIJAS, PADEDANČIAS SIEKTI PRIEMONĖS „NEXT GENERATION EU“ APLINKOS APSAUGOS TIKSLŲ

Komisija primena bendrą politinį Europos žaliuoju kursu užmojų. Atsižvelgdama į tai, ji pabrėžia savo užmojų bent 30 proc. lėšų, kurios turi būti pasiskolintos kapitalo rinkose priemonės „Next Generation EU“ poreikiams, surinkti išleidžiant obligacijas, kuriomis prisidedama prie aplinkos tikslų.

Trys institucijos susitaria atidžiai išnagrinėti galimybę nustatyti taisykles, kuriomis valstybėms narėms būtų nustatyti ataskaitų teikimo įpareigojimai, siekiant užtikrinti galimybę gauti informaciją, kad būtų galima įvertinti kapitalo rinkose pasiskolintų lėšų indėlį siekiant aplinkos tikslų. Tuo tikslu 2021 m. pirmąjį ketvirtį Komisija stengsis pateikti atitinkamą pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

EUROPOS PARLAMENTO IR KOMISIJOS BENDRAS PAREIŠKIMAS DĖL DUOMENŲ RINKIMO VEIKSMINGAI KONTROLEI IR AUDITUI UŽTIKRINTI

Europos Parlamentas ir Komisija primena, kad būtina užtikrinti veiksmingą kontrolę ir auditą siekiant išvengti dvigubo finansavimo ir užkirsti kelią sukčiavimui, korupcijai ir interesų konfliktams, juos nustatyti ir ištaisyti, kiek tai susiję su priemonėmis, remiamomis pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę. Abi institucijos mano, jog labai svarbu, kad valstybės narės standartizuotu elektroniniu ir sąveikiu formatu rinktų ir registruotų duomenis apie galutinius Sąjungos finansavimo gavėjus ir naudos gavėjus ir naudotųsi bendra duomenų gavybos priemone, kurią turi pateikti Komisija.

PAPILDOMAS KOMISIJOS PAREIŠKIMAS DĖL DUOMENŲ RINKIMO VEIKSMINGAI KONTROLEI IR AUDITUI UŽTIKRINTI

Europos Komisija primena savo vienašalį pareiškimą šiuo klausimu pagal Bendrųjų nuostatų reglamentą, kuris *mutatis mutandis* taikomas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamento 22 straipsniui.

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS DĖL KLIMATO STEBĖJIMO METODIKOS

Komisija mano, kad siekiant užtikrinti nuoseklumą Reglamento, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, VI priede pateikta metodika turėtų būti įtraukta į Bendrųjų nuostatų reglamentą.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0046

Finansinių priemonių rinkos *I**

2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria siekiant padėti ekonomikai atsigauti nuo COVID-19 pandemijos iš dalies keičiamos Direktyvos 2014/65/ES nuostatos dėl informacijos teikimo reikalavimų, produktų valdymo ir pozicijų apribojimų (COM(2020)0280 – C9-0210/2020 – 2020/0152(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2021/C 465/26)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2020)0280),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 53 straipsnio 1 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0210/2020),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 29 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2020 m. gruodžio 16 d. laišku Tarybos atstovo prisiimtą išsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0208/2020),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2020)0152

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. vasario 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2020/..., kuria iš dalies keičiama Direktyva 2014/65/ES, kiek tai susiję su informacijos teikimo reikalavimais, produktų valdymu ir pozicijų apribojimais, ir direktyvos 2013/36/ES bei (ES) 2019/878, kiek tai susiję su jų taikymu investicinėms įmonėms, siekiant paskatinti atsigavimą nuo COVID-19 krizės

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Direktyvą (ES) 2021/338.)

⁽¹⁾ OL C 10, 2021 1 11, p. 30.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0047

ES atsigavimo prospektas ir finansų tarpininkams skirti tiksliniai pakeitimai siekiant padėti ekonomikai atsigauti nuo COVID-19 pandemijos *I**

2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl ES atsigavimo prospekto ir finansų tarpininkams skirtų tikslinių pakeitimų siekiant padėti ekonomikai atsigauti nuo COVID-19 pandemijos iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1129 (COM(2020)0281 – C9-0206/2020 – 2020/0155(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2021/C 465/27)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2020)0281),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir į 114 straipsnį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0206/2020),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 29 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2020 m. gruodžio 16 d. laišku Tarybos atstovo prisiimtą išipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0228/2020),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. atsižvelgia į Komisijos pareiškimą, pridėtą prie šios rezoliucijos;
 3. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 4. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2020)0155

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. vasario 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1129, kiek tai susiję su ES atsigavimo prospektu ir finansų tarpininkams skirtais tiksliniais pakeitimais, ir Direktyva 2004/109/EB, kiek tai susiję su vieno elektroninio ataskaitų teikimo formato naudojimu teikiant metines finansines ataskaitas, siekiant paremti ekonomikos atsigavimą nuo COVID-19 krizės

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2021/337.)

⁽¹⁾ OL C 10, 2021 1 11, p. 30.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PRIEDAS

Komisijos pareiškimas

Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad į politinį susitarimą, susijusį su Komisijos pasiūlymu dėl dalinio Prospektų reglamento keitimo, kad į jį būtų įtrauktas ES atsigavimo prospektas, įtraukiamas ir Skaidrumo direktyvos dalinis keitimas, pagal kurį atidedamas reikalavimo rengti finansines ataskaitas naudojant vieną Europos elektroninį formatą (ESEF) taikymas. To taikymo atidėjimo pradiniame Komisijos pasiūlyme nebuvo. Komisijos nuomone, vieno Europos elektroninio formato reikalavimo taikymo atidėjimas neatitinka Sąjungos geresnio reglamentavimo principų ir Komisijos iniciatyvos teisės. Todėl tai neturėtų tapti precedentu. Kadangi vieno Europos elektroninio formato reikalavimo taikymo atidėjimas nėra esminis politikos keitimas, o tik atspindi sudėtingas aplinkybes, su kuriomis įmonės susiduria dėl COVID-19 pandemijos, Komisija neprieštaraus, kad šis pakeitimas būtų priimtas.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0048

Laiko tarpinių naudojimo taisyklių laikinas palengvinimas Sąjungos oro uostuose *I**

2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl laiko tarpinių naudojimo taisyklių laikino palengvinimo Bendrijos oro uostuose dėl COVID-19 pandemijos iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 95/93 (COM(2020)0818 – C9-0420/2020 – 2020/0358(COD))

(Iprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2021/C 465/28)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2020)0818),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 100 straipsnio 2 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0420/2020),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 27 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,
- pasikonsultavęs su Regionų komitetu,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 27 d. Tarybos atstovo laišku prisiimtą išpareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 ir 163 straipsnius,
 1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2020)0358

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. vasario 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 95/93, kiek tai susiję su laiko tarpinių naudojimo Sąjungos oro uostuose taisyklių laikinu palengvinimu dėl COVID-19 krizės

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2021/250.)

⁽¹⁾ Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje.

2021 m. vasario 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0049

Laikinosios priemonės dėl pažymėjimų ir licencijų galiojimo („Omnibus II“)I**

2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo, atsižvelgiant į COVID-19 protrūkį, nustatomos konkrečios laikinosios priemonės dėl tam tikrų pažymėjimų, licencijų bei leidimų atnaujinimo arba pratęsimo ir tam tikrų periodinių patikrinimų ir kvalifikacijos kėlimo kursų atidėjimo tam tikrose transporto teisės aktais reglamentuojamose srityse, taikomos referenciniais laikotarpiais, einančiais po Reglamente (ES) 2020/698 nurodytų laikotarpių (COM(2021)0025 – C9-0004/2021 – 2021/0012(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2021/C 465/29)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2021)0025),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį, 91 straipsnį ir į 100 straipsnio 2 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0004/2021),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į 2021 m. sausio 27 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
- pasikonsultavęs su Regionų komitetu,
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 3 d. Tarybos atstovo laišku prisiimtą išpareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 ir 163 straipsnius,
 1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2021)0012

Europos Parlamento pozicija, priimta 2021 m. vasario 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/..., kuriuo, atsižvelgiant į tebesitęsiančią COVID-19 krizę, nustatomos konkrečios laikinosios priemonės dėl tam tikrų pažymėjimų, licencijų bei leidimų atnaujinimo arba pratęsimo, tam tikrų periodinių patikrinimų ir kvalifikacijos kėlimo kursų atidėjimo tam tikrose transporto teisės aktais reglamentuojamose srityse ir tam tikrų Reglamente (ES) 2020/698 nurodytų laikotarpių pratęsimo

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2021/267.)

⁽¹⁾ OL C 123, 2021 4 9, p. 37.

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos
leidinių biuras
L-2985 Liuksemburgas
LUXEMBURGAS

LT